הארץ

3.70 שקלים, יום ראשון ו' באייר התשנ"ד, 17 באפריל 1994 VOL 76/22718 APRIL 17 1994

באילת 3.20 שקלים

פתרונות בזמן!!!

לביא

שעוני נוכחות ותוכנה לחישוב שעות עבודה

לביא מחשבים בע"מ, הירדן 29 ר"ג, טל' 03-6775110 פקס' 03-6775233

רבין קיבל טיוטה של "חבילת שלום" עם סוריה; כריסטופר יתבקש להעבירה לאסד

במקביל תדרוש ישראל לשמור על היקף הסיוע הצבאי מארה"ב. הועלתה הצעה להציב בישראל נשק אמריקאי בכמות גדולה

מאת אלוף בן
כתבו המדיני של "הארץ"

ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, קיבל לידיו ביום שישי את טיוטת ההצעה ל"חבילת השלום" עם סוריה, שתימסר למזכיר המדינה האמריקאי, וורן כריסטופר, כדי שיעבירה לנשיא סוריה, חאפז אל־אסד.

את עבודת המטה לגיבוש "חבילת השלום" עם סוריה ריכז מטעמו של רבין האלוף אילן בירן, שבחודשים האחרונים לא מילא תפקיד בצה"ל, והיום ימונה לאלוף פיקוד המרכז. לעבודה שותף גם ראש המשלחת לשיחות עם סוריה, השגריר איתמר רבינוביץ. במקביל ל"חבילת השלום" שתוצע לסוריה, החל בצה"ל בגיבוש רשימת הדרישות הביטחוניות שתציג ישראל לארה"ב, כפיצוי על סיכוני השלום.

הצעת "חבילת השלום" עם סוריה מציגה את עקרונות ההסדר המוצע, ואינה דנה בפרטים כמו עומק הנסיגה מרמת הגולן ומשך הזמן לביצוע הנסיגה. ישראל תציע לסוריה לדון בפרטים בשיחות ישירות בדרג מומחים.

ל"חבילת השלום" עם סוריה ארבעה יסודות: נסיגה ברמת הגולן, יחסי שלום, סידורי ביטחון ולוח זמנים לביצוע הנסיגה והנורמליזציה. ההצעה הישראלית לסורים תכלול בין השאר:

● התחייבות עקרונית לנסיגה. בהצעה אין התחייבות לנסיגה מלאה מרמת הגולן.
● יחסי שלום מלאים, עם שגרירויות, גבולות פתוחים וקשרי כלכלה.
● ביצוע הנסיגה בשלבים, במשך שנים.
● הנהגת נורמליזציה וכינון יחסים בין סוריה לישראל כבר אחרי שלב הנסיגה הראשון, כאשר צה"ל עדיין מחזיק בחלק משמעותי מהגולן.
● דיון בעתיד מקורות המים בגולן.
● סידורי ביטחון, שיכללו פירוז שטחים, דילול כוחות צבאיים, הגבלת תנועות, התרעה, [illegible] בינלאומי לפיקוח על ביצוע ההסדר. סידורי הביטחון יהיו הדדיים, אך לא סימטריים, וסוריה תידרש לפרז שטח בעומק גדול יותר מאשר ישראל.

גורמים מדיניים בבירה אמרו אתמול כי ארה"ב אינה דורשת מישראל לפרט את עמדותיה בשלב הנוכחי מעבר לעקרונות כלליים, כיוון שישראל מתקדמת הרבה יותר בהצגת עמדותיה מסוריה, שעדיין לא גיבשה הצעה דומה.

הצגת יסודותיה של "חבילת השלום" עמדה במרכז פגישתו של רבין עם נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, בחודש שעבר בוואשינגטון. ישראל התחייבה להציג את החבילה בפני מזכיר המדינה, בביקורו הקרוב באזור, כדי שיעבירה לסורים. לפי ידיעות שהגיעו באחרונה לישראל, אסד ממתין לקבלת ההצעה הישראלית באמצעות כריסטופר.

במקביל להסדר עם סוריה, תדרוש ישראל מארה"ב לחזק את ביטחונה ולסייע בביצוע ההסדר ושמירתו. רבין דיבר על כך עם ראשי הממשל בוואשינגטון, והעניין נדון גם בשיחות שקיים השגריר רבינוביץ עם פקידים בממשל, אך עדיין לא הועלה במגעים בין מערכת הביטחון לפנטגון. רבין ידון בדרישות הביטחוניות גם עם כריסטופר.

ישראל לא תבקש להגדיל את הסיוע הצבאי, אלא רק לשמור על רמתו הנוכחית – 1.8 מיליארד דולר בשנה – כפי שהבטיח קלינטון. בין הרעיונות שהוצעו בדיונים הפנימיים היו הצבה מראש של נשק ותחמושת אמריקאיים בישראל בהיקף גדול; הרחבת השימוש של הצי השישי בנמל חיפה; פריסת אניות אמריקאיות טעונות בנשק ותחמושת ליד חופי ישראל, כבסיס לכוח התערבות בבלקנים, במפרץ הפרסי או באפריקה; הרחבת הגישה של ישראל למערכות התרעה ולחימוש אמריקאי מתוחכם. ישראל תדרוש בנוסף לכך להדק את התיאום המדיני והאסטרטגי עם ראשי הפנטגון.

בפגישתו בחודש שעבר עם מזכיר ההגנה האמריקאי, ויליאם פרי, התייחס רבין לשאלת הצבתם של כוחות צבא אמריקאיים בגולן במסגרת ההסדר עם סוריה. רבין הביע התנגדות לפריסת כוחות לוחמים, אך תמך בהשתתפות ארה"ב בכוח משקיפים לשמירת השלום, בדומה לכוח הרב־לאומי בסיני.

רבין אמר לפרי כי "יהיו בשנים האחרונות שתי הצעות רשמיות כאי־[illegible] לה אלינו. מדיניותנו לא השתנתה: לא נבקש משום חייל אמריקאי לשפוך את דמו להגנת ישראל. תנו לנו את הכלים, ואנו נעשה את [illegible]

(סוף בעמוד 18א)

שיחות קהיר מתחדשות היום. ייתכן שובה של קבוצת מגורשים נוספת

מקורות ירדניים: ישראל מודעת למלחמתנו נגד האיסלאם הקיצוני

מאת גיא בכור, אלוף בן, צבי בראל, עקיבא אלדר ואיתן רבין

חוסיין מלך ירדן הבהיר אתמול ברבת עמון, כי ארגון החמאס אינו חוקי בירדן. המלך הדגיש כי ירדן לא תרשה שום פעילות על אדמתה לארגון פלשתיני, למעט אש"ף, וכי ירדן לא תהיה בשום צורה מקור תמיכה או התארגנות לטרור. חוסיין הוסיף כי קשה למצוא מדינה שכה סבלה מטרור כמו ירדן, ולכן הוא מוצא את האשמות ישראל כנגד ירדן כבלתי הגיוניות. גורמים ירדניים הגיבו בתמיהה על האזהרה שהפנו ראש הממשלה ושר החוץ לירדן. בשיחה טלפונית מסרו גורמים אלה, המקורבים לחצר המלוכה, כי ירדן עושה כל מאמץ כדי לצמצם את פעילותם הפוליטית הן של התנועה האיסלאמית, המיוצגת בפרלמנט והן של גורמים איסלאמיים מחתרתיים.

לאחרונה עצרו שלטונות ירדן עשרה פעילים מוסלמים קיצוניים, החשודים בהנחת מטעני חבלה בבתי קולנוע ובחנויות וידאו בירדן. לדברי הגורמים הירדניים, ישראל מודעת למאמצי ירדן שכן נושא זה נדון גם בשיחות בין נציגים ישראליים לירדנים.

המקורות הירדניים הוסיפו כי בחצר המלך קיימת דאגה רבה מפני אלג'יריזציה של ירדן. "האבטלה הגיעה ל־37%, יותר ויותר אנשים מזוקנים ונשים עטופות רעלה נראים ברחוב ובמשרדי הממשלה, והממשל חושש לצאת לפעולה נגד בסיסם של הגורמים האיסלאמיים לשורותיהם פן ינפץ את האיזון הדק בין חילונים לדתיים".

ראו עמודים 2א, 3א

בנוסף לכך אמרו המקורות, כי אנשי החמאס מתוזים בירדן את העלית העסקית ושליטתם בעסקים נותנת בידם השפעה פוליטית. עד כמה אין המלך רוצה ויכול לצאת. ראש ארגון חמאס בירדן אבראהים גושה סירב למסור תגובה ל"הארץ". הוא אמר רק כי ארגונו אינו משתף פעולה עם ארגונים ציוניים כלשהם ואינו רוצה אפילו ליצור רושם של שיתוף פעולה.

השיחות בין ישראל לאש"ף על הסכם הנסיגה מעזה ויריחו יתחדשו היום בקהיר, ומחר תחדש דיוניה גם הוועדה הכלכלית בפאריס. סיבוב השיחות בקהיר יהיה ארוך מקודמיו ומתוכנן להימשך חמישה ימים.

ראש הממשלה, יצחק רבין, נפגש ביום שישי עם חברי המשלחות לשיחות עם הפלשתינאים. בדיון הושמעה ההערכה, שאם לא יתעוררו קשיים מצד אש"ף, יהיה אפשר להשלים השבוע את גיבוש ההסכם – ולהותיר את נקודות המחלוקת האחרונות להכרעתם של רבין ויו"ר אש"ף, יאסר ערפאת.

קבוצת מגורשים שנייה צפויה להגיע השבוע לשטחים. מקורות בשטחים מסרו כי מועד הגעתה המדויק של הקבוצה, שתמנה כנראה 17 איש, עדיין לא ידוע. בנוסף למגורשים עשויים להימנות עם קבוצה זו גם מבוקשים שנמלטו מהשטחים.

בצל חשש לפילוג, תחליט היום ועידת מפ"ם אם להצטרף לרמון בבחירות להסתדרות

עמ' 6א

בגליון זה 28 עמודים בשלושה חלקים

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	2.9870	-0.13%
שחור	3.01	—
סל יציג	3.2109	-0.06%

החברה מס' 1 בארץ המייצרת מערכות ON-LINE אל פסק

גמאטרוניק

טל': 02-821777

הוועדה לבחירת שופטים תדון בדרישה להדחת השופט חיים אדר

מאת גדעון אלון

הוועדה לבחירת שופטים אמורה לדון היום בדרישתה של לשכת עורכי הדין להדיח מתפקידו את שופט בית המשפט המחוזי בתל־אביב, חיים אדר.

לחברי הוועדה הגיעו תלונות חמורות נגד השופט אדר. הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל־אביב התרעם על כך שהשופט אדר הורה לפני כשלושה שבועות לעצור את עו"ד יורם הלוי, פרקליטו של אחד הנאשמים שהופיע בפניו, באשמת ביזיון בית המשפט.

אדר הורה לעצור את הפרקליט, לאחר שזה ביקש להמשיך לחקור עד, שהעיד נגד מרשו. השופט אדר לא איפשר לעו"ד הלוי לעשות כרצונו, והורה לו לשבת ולשתוק. הסניגור השיב לשופט: "אדוני, לא תגיד לי לשבת. זו פקודה שאני לא מקבל".

לאחר שעו"ד הלוי נעצר בפקודת השופט, באשמת ביזיון בית המשפט, לא הסכים הנאשם שהמשפט יימשך ללא פרקליטו. אדר נזף בו: "אם אתה תמשיך לדבר, השוטרים יסתמו לך את הפה ואתה תשב באולם". כשחזר הנאשם על דרישתו, ציווה השופט על השוטרים: "סתמו לו את הפה במטפחת בכוח. בכוח תסתמו"

(סוף בעמוד 10א)

הפלשתינאים יתבעו בעומאן פיצויים מישראל על "גזילת מים בכל שנות הכיבוש"

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" לעומאן

עומאן (מיוחד ל"הארץ"). סגן שר החוץ יוסי ביילין נפגש אתמול עם שר המדינה העומאני לענייני כלכלה ועם שר המדינה לענייני חוץ. השניים הביעו רצון לשתף פעולה עם ישראל בין השאר בביטוח חקלאות ובהכשרת כוח אדם עומאני בנושאים טכנולוגיים. פעולות אלה, אמרו העומאנים, יוכלו להתגשם רק כאשר ייחתם הסכם שלום ולפיכך הם מאיצים בישראל לקדם את התהליך.

השרים העומאניים הדגישו במיוחד את רצונה של סוריה להתקדם במשא ומתן. משיחות עם סורים הם הבינו שהסורים מכירים את עמדת ישראל ויודעים כי עליהם לתת תמורה אולם לצורך זה על ישראל ובמיוחד על האמריקאים להיכנס להליך מוגדר של שיחות עם סוריה. העומאנים גם הדגישו בפני ביילין את הצורך לשמור על מעמדה של ירדן ובמיוחד על מעמדו של המלך חוסיין. פגישות השרים העומאניים עם סגן השר הישראלי נעשו ביוזמת העומאנים.

משלחת ישראל לשיחות ועדת המים, בראשות סגן השר יוסי ביילין, הגיעה לעומאן ביום שישי. זה ביקור הרשמי הראשון של ישראלים בעומאן מאז הקמת המדינה. שיחות ועדת המים, הפועלת במסגרת הוועדות הרב־צדדיות, ייפתחו היום במסקט בירת עומאן. במשלחת הישראלית מצפים כי המשלחת הפלשתינית תודיע על הקמת רשות המים הפלשתינית שתטפל בענייני המים במסגרת האוטונומיה. גורם במשלחת הפלשתינית מסר כי עד אתמול לא נתנה מפקדת אש"ף בתוניס אישור להודיע על הקמת הרשות או מי יהיו חבריה.

אותו גורם מסר כי המחלוקת בעניין הניהול המשותף – ישראלי־פלשתיני – של מימי השטחים לא נפתרה וקשה לראות כיצד היא תיפתר. "אתם רוצים שאנחנו נהיה קליינטים שלכם ואנחנו רוצים להיות שותף פעיל ומלא", ציין.

(סוף בעמוד 10א)

צילום: איי־פי

חבר המשלחת של בחריין לוועדת המים (משמאל) משוחח עם חבר המשלחת הישראלית, אבירם בקעון במסקאט, עומאן

מדד מארס – 1%; התייקרות מחירי הדירות תרמה כשני שלישים לעלייתו

מאת משה ריינפלד

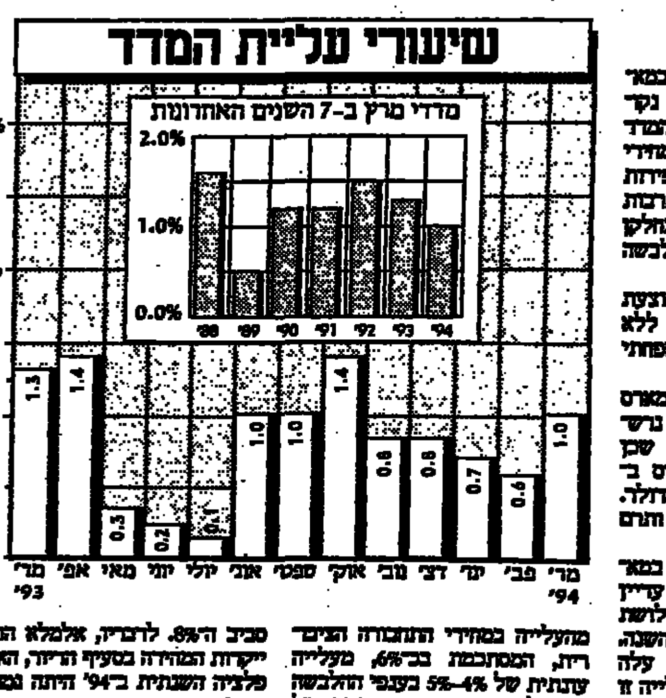

מדד המחירים לצרכן עלה במארס '94 ב־1%, ועמד על 107 נקודות. כשני שלישים מעליית המדד במארס נובעים מהעלייה במחירי הדירות. כן התייקרו מחירי הפירות והירקות ושירותי החינוך, התרבות והבידור. עליות אלה קוזזו בחלקן בירידות עונתיות במחירי ההלבשה וההנעלה.

סל הצריכה של משפחה ממוצעת עומד על 5,620 שקל לחודש. ללא דיור מסתכם סל הצריכה המשפחתי ב־4,385 שקל לחודש.

מדד מחירי הדירות עלה במארס ב־3.3%, אך בכל סעיף הדיור נרשמה התייקרות מתונה יותר, שכן מדד שכר הדירה ירד במארס ב־0.7% בגלל הקיפאון בשער הדולר. סעיף הדיור עלה בכ־2.7%, ותרם לעליית המדד כ־0.6%.

למרות המדד הגבוה יחסית במארס, קצב האינפלציה השנתי עדיין נמוך מ־10%, על סמך שלושת החודשים הראשונים של השנה. ממארס '93 עד מארס '94 עלה המדד ב־9.6%. אם מנכים מעלייה זו את התייקרות מחירי הדיור, עלה המדד בתקופה זו ב־7.4%. מחירי הדיור עלו בשנה שהסתיימה במארס ב־18.4%.

בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה צופים כי בחודש הבא יושפע המדד מהעלייה במחירי התחבורה הציבורית, המסתכמת בכ־6%, מעלייה עונתית של 4%–5% בענפי ההלבשה וההנעלה, ומהתייקרות צפויה של מחירי הפירות והירקות.

[illegible]: נשיא התאחדות התעשיינים, דן פרופר, אמר בתגובה על עליית המדד במארס כי האינפלציה בשנת '94 מתייצבת סביב ה־8%. לדבריו, אלמלא ההתייקרות המוזרה בסעיף הדיור, האינפלציה השנתית ב־94' היתה נמוכה מ־8%.

(ע). מזכ"ל ההסתדרות חיים הברפלד אמר לאחר פרסום המדד כי "המדד בשיעור 1% הוא מדד גבוה מאוד, העשוי לגרום לאינפלציה שתעלה על 10% בשנה".

הופל מטוס של נאט"ו שעמד לתקוף טנק סרבי; האו"ם הציג לסרבים אולטימטום חדש

מאת דפנה ורדי
וסוכנויות הידיעות

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). מטוסי נאט"ו נגררו אתמול שוב למלחמת יריות בבוסניה, לנוכח דיווחים כי טנקים סרביים חדרו למובלעת המוסלמית גוראז'דה. האו"ם מסר, כי מטוס הארייר בריטי הופל מעל העיר הנצורה, ואילו רדיו הבי־בי־סי דיווח כי מטוסים אמריקאיים נגד טנקים מסוג A־10 קיבלו הוראה לתקוף טנקים של הסרבים־בוסנים באזור.

ראו עמוד 11א

מאוחר יותר מסר דובר המפקד העליון של כוחות בעלות הברית באירופה במטה מונס שבבלגיה, כי לא נערכו תקיפות אוויר כלשהן של נאט"ו בבוסניה בשבת עד לשעה 17:35 לפי שעון גריניץ'. הוא הדגיש, כי לא הוטלה כל מגבלה על ידי מטוסי נאט"ו מעל לגוראז'דה וכי המטוסים רק טסו מעל עמדות סרביות. דיפלומט אמריקאי במטה נאט"ו בבריסל מסר, כי תנאי מזג האוויר מנעו בעד מטוסי נאט"ו מלבצע הפצצות בגוראז'דה.

מטוס ההארייר של הצי היה המטוס הראשון שהופל מעל בוסניה בפעילות קרבית מאז שנאט"ו החלה להתערב במלחמה, הנמשכת זה שנתיים. הטייס של המטוס חולץ באמצעות מסוק, מסר דובר האו"ם.

קודם לכן הזהירו הסרבים הבוסנים את נאט"ו, כי יפילו את מטוסיה לאחר שאלה תקפו פעמיים את הסרבים בימים א' וב' בשבוע שעבר. רשת הטלוויזיה בי־בי־סי, ציטטה את מפקד נושאת המטוסים "ארק רויאל" שאמר שהמטוס אשר היה במשימה יחד עם מטוס נוסף, עשה הכנות לתקיפת טנק שהסתתר ביער בפאתי גוראז'דה.

אתמול בערב מסר דובר כוח האו"ם בסרייבו, מייג'ור רוב אנינק, כי האו"ם הציג אולטימטום לכוחות הסרבים הבוסניים המכתרים את גוראז'דה, ואיים לתקוף אם ימשיכו להתקדם לעבר העיר.

בנוסח האולטימטום שמסר הדובר נאמר, "אל תירו לעבר העיר ואל תתקדמו. אנו נפעיל כוח אם [illegible], אם הסרבים יתקדמו לעבר העיר או אם יפגעו אותה". אנינק ציין, כי למרות אזהרות שהועברו אל מנהיג הסרבים הבוסנים, ראדובן קראדז'יץ', "המשיכו הטנקים שלו להתקדם לעבר העיר". אחד מהם נראה כשהוא יורה לעבר בית החולים בעיר".

שחל אמור להודיע היום על מינוי חפץ למפכ"ל. וילק מאיים להתפטר

מאת ראובן שפירא

שר המשטרה, משה שחל, אמור להודיע היום על מינויו של ניצב אסף חפץ למפכ"ל הבא של המשטרה במקומו של רפי פלד. שחל החליט על כך ביום שישי, לאחר שנפגש עם מרבית ניצבי המשטרה בלשכתו בנתניה. להבקר נמנו שלושה המועמדים לתפקיד – ניצב יהודה וילק, ניצב גבי לסט וניצב אסף חפץ.

שחל מתכוון להודיע לחפץ על מינויו כמפכ"ל הבא ולשני הניצבים האחרים להסביר את השיקולים שהביאו אותו להעדיף אותו על פניהם.

בשיחות עם שחל שהתקיימו ביום שישי, תמכו מרבית הניצבים במינויו של חפץ, הן בגלל הניסיון המבצעי והמקצועי שלו במשטרה, הן בגלל כישוריו ומיומנותו בתחום ביטחון הפנים, שצפוי להיות העיסוק העיקרי של המשטרה בשנים הבאות.

ניצב חפץ המשמש זה כשבע שנים מפקד מחוז המרכז של המשטרה, טיפל ביעילות, לדעת שר המשטרה וקציני משטרה בכירים, בבעיות הפשיעה והביטחון במחוז שלו, שבו יישובים ערביים גדולים, וכן עובר רובו של קו התפר עם בעיות הביטחון והפשיעה המאפיינות את האזור.

ניצב חפץ, בן 49 שימש בעבר כראש אג"ם, כמפקד מרחב השפלה וכמפקד היחידה המרכזית של משטרת תל אביב. הוא הגיע למשטרה ב־1975 הקים את היחידה המיוחדת למלחמה בטרור, שהפכה במהרה ליחידת עלית הנחשבת לטובות מסוגה בעולם.

ניצב יהודה וילק, מפקד מחוז ירושלים, שהוא מפקד מחוז צעיר יחסית לניצב חפץ, מתח בפגישה עם שר המשטרה ביום שישי ביקורת על מינויו הצפוי של חפץ כמפכ"ל, ומנה בפני השר שורה של נימוקים לכך.

בכלל זה מתח וילק ביקורת על התנהגותו התפקוד המקצועי של חפץ. וילק אמר כי אם חפץ ימונה, הוא יפרוש מהמשטרה. בשלב זה עדיין לא ברור אם יממש את איומו, אבל ניצבי משטרה אחרים גינו את אמירותיו. הם הדגישו כי הוא ניצב ומפקד מחוז צעיר, שלא ברור למה אצה לו הדרך, ולמה הוא מציג אולטימטום.

אם וילק יפרוש, הרי שהמועמד המועדף להתמנות כמפקד המחוז במקומו הוא ניצב אריה עמית המשמש ראש אג"ם במשטרה. ניצב עמית נחשב כקצין מנוסה, מקצועי, קר רוח ובעל יחסי אנוש טובים, המתאים לתפקיד הרגיש של מפקד המחוז.

מפקד מחוז תל אביב, ניצב גבי לסט, שהיה אחד המועמדים לתפקיד המפכ"ל, יישאר בתפקידו לפחות בעתיד הקרוב. לסט הבהיר לא אחת בתקופה האחרונה, כי הוא רואה את טובת המערכת, ולכן, גם אם לא ימונה למפכ"ל, הוא ישתדל למנוע זעזועים בפיקוד המשטרה, וימשיך בינתיים בתפקידו.

צה"ל החרים את התחמושת בסוללת התותחים של צד"ל ממנה בוצע הירי לעבר צידון

מאת איתן רבין

צה"ל החרים אתמול את התחמושת בסוללת התותחים של צד"ל, ממנה בוצע בסוף השבוע הירי לעבר העיר צידון, שגרם להרג ששה אזרחים לבנונים.

ראו עמוד 5א

גורמי צבא בכירים מסרו כי בעקבות הירי שבוצע מסוללת התותחים ללא אישור צה"ל, החליט אלוף פיקוד צפון להחרים את התחמושת מסוללת התותחים עד לאחר שיבוצע בירור מקיף, מדוע ירו חיילי צד"ל לעבר ריכוזי אוכלוסייה בניגוד להבנות שהושגו במבצע דין וחשבון.

בעקבות הירי לעבר צידון ירו אנשי החיזבאללה שלושה מטחי קטיושות לעבר אצבע הגליל.

גורמים צבאיים בכירים מסרו כי זו הפעם השלישית שחיילי צד"ל מפרים הוראות של צה"ל, דבר הגורם למתיחות גבוהה בפיקוד צפון.

אלוף פיקוד הצפון יצחק מרדכי יקיים בשבוע הקרוב שיחות עם מפקד צד"ל אנטואן לאחד ויבהיר לו את חומרת המצב.

בפיקוד הצפון ובצד"ל שוררת כוננות גבוהה. גם בקרב המתנחלים החוששים מתגובת צה"ל, שוררת כוננות.

שלושה אזרחים לבנונים, ביניהם אשה, נהרגו אתמול מיריות חיילי צד"ל בכפר ארנונה שברצועת הביטחון בדרום לבנון. כך מסרו סוכנות הידיעות הלבנונית והטלוויזיה הלבנונית. נמסר כי חיילי צד"ל עצרו כעשרה תושבים בכפר ארנונה והובילו אותם למטה צד"ל במרג' עיון. תושבי הכפר אישרו את הדיווח, אך לא התקבל אישור מצה"ל. דובר צה"ל בפיקוד צפון מכחיש את הידיעה.

"אני איש רצ, שהולך עם שמאי להסתדרות.

אני מכיר מבפנים את נושא קרנות הפנסיה של ההסתדרות. אני מודיע לכם באחריות שהגדולה שבהן, "מבטחים", מנוהלת באופן כושל, ובדרכי תרמית הגורמות קיפוח גדול למבוטחים ולפנסיונרים.

למרות שבדיעותי הפוליטיות אני איש תנועת רצ, אני יודע שאין היום פתרון אחר, אלא להחליף את המנהיגות בהסתדרות ולהעביר את קרנות הפנסיה לניהול אחראי. מתוך דאגה לטובתם ועתידם של מבוטחי קרנות הפנסיה, החלטתי להעמיד את עצמי ואת נסיוני לרשות ח"כ יעקב שמאי ומחל בהסתדרות. שמאי מכיר את ההסתדרות ובעיותיה ורק הוא יוכל להוביל לשינוי אמיתי ואחראי בהסתדרות."

דן שפרינצק (איש רצ)
מומחה לביטוח פנסיוני

מבוטחים בקרנות הפנסיה של ההסתדרות, המעוניינים להכיר את זכויותיהם וכיצד להתגונן מפני רמאויות "מבטחים", מוזמנים להתקשר 03-5652262 ויקבלו חוברת שהוכנה ע"י דן שפרינצק- חברת תצפית.

ב–10 במאי יש לך רק אלטרנטיבה אחת: מחל בהסתדרות.

צומת

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ההתמודדות עם פיגועי החמאס

חוסיין כינס מסיבת עיתונאים מיוחדת והכריז: החמאס אינו ארגון חוקי בירדן

המלך: "ההאשמות שהשמיעו רבין ופרס נגדנו – בלתי הגיוניות. אנו משתפים פעולה רק עם אש"ף"

מאת גיא בכור

חוסיין מלך ירדן הבהיר אתמול במסיבת עיתונאים מיוחדת שכינס בירת עמאן, כי לתנועת חמאס אין נוכחות חוקית בארצו, וכי ירדן לא תרשה שום פעילות על אדמתה לארגון פלשתיני, למעט אש"ף, וכי ירדן לא תהיה בשום צורה מקור תמיכה או התארגנות לטרור. "קשה למצוא מדינה שכה סבלה, כה לחמה וכה מתנגדת לטרור על כל צורותיו כמו ירדן. לפיכך אנו מוצאים את האשמות (של ישראל) כנגד ירדן כבלתי הגיוניות", ציין חוסיין. מסיבת העיתונאים כונסה לאחר מסיבת עיתונאים מיוחדת של ראש הממשלה, יצחק רבין, ושר החוץ שמעון פרס, ביום חמישי בלילה בה האשימו את ירדן כי היא מעניקה מקלט ומידת שיתוף פעולה עם תנועת חמאס. "עד כמה שהדבר נוגע לנו, אין אנו מכירים ואין אנו משתפים פעולה עם כל גוף הטוען שהוא מייצג את אחינו הפלשתינים, להוציא את אש"ף", אמר המלך הירדני.

באשר לשני פעילי החמאס, שניהם נושאי אזרחות ירדנית, אבראהים רושה ומוחמד נזאל, המתגוררים בירדן ופועלים ממנה אמר: "אני סבור כי אם הם יבחרו להתנהג כירדנים, אז זה בסדר. אולם אם הם יבחרו במשהו אחר, הם יצטרכו להשיב על כך". הוא התחמק מלומר האם ינקטו כנגדם צעדים.

מתנגדים לטרור

"אנו נגד הטרור באשר הוא טרור. הקרבנו אבידות רבות לטרור, כאן ושם, וברחבי העולם. אנחנו נגדו ונגד כל רצח של חפים מפשע, אנחנו מגנים אותו ולוחמים נגדו, ולכן אי אפשר לאמר שירדן תומכת בטרור", הוסיף המלך. חוסיין היה מחוקן והוא עישן בשרשרת. השבוע הוא יצא ללונדון לניתוח בגרונו.

"אי אפשר להתעלם עם זאת ממה שקרה במעשה המבכלה, ולומר שהקיצונים משתייכים לצד אחד של הסכסוך. אנחנו מצטערים על אבירות הטרור ועל כל אירוע, שכן הטרור שואף לרצוח את השלום ואת דרכי ההגעה אליו".

באשר למעמדו החוקי הבלעדי של אש"ף בירדן אמר חוסיין כי "מאז 1974 הכרנו כולנו באש"ף, כנציג החוקי היחיד של העם הפלשתיני. איננו מכירים בשום ארגון או תנועה פלשתינית וגם לא נכיר באחר. לפיכך גם לא נרשה פעילות כלשהי של כל ארגון פלשתיני להוציא אש"ף בארצנו. לעמדה הזו הגענו עוד לפני מסיבת העיתונאים (של רבין ופרס)", הוסיף המלך.

"דוחים את האיומים"

"ישנם גורמים המנסים בתמורה לפגוע בשמנו הטוב, וההאשמות האחרונות שירדן משתפת פעולה עם הטרור באו בהקשר דומה. אין רבים היכולים לומר שנלחמו בטרור וסבלו מן הטרור כמו ירדן".

ממשלת ירדן שהתכנסה לאחר מסיבת העיתונאים של רבין ופרס דחתה את "האיומים המשתמעים בירדן, וירדן כבר דחתה בעבר איומים כאלה, והיא לא תסכים ללשון זו של לחץ, ועל ישראל להבין כי מדיניותה היא הסיבה לאלימות".

שר ההסברה הירדני, ג'וואד אל־ענאני, שמסר את הודעת הממשלה חזר על דברי חוסיין כי לא תורשה שום פעילות של ארגון פלשתיני אחר מאש"ף בירדן, וכי ירדן אינה מסייעת בשום צורה שהיא למעשי טרור. עצם ההתייחסות של ירדן לפעולות חמאס כטרור הנה חדשה. העיתונות הירדנית, לעומת זאת, יצאה כולה בהתקפה חריפה על ישראל שהיא מאשימה ולוחצת על ירדן "להכריח אותה לחתום על הסכם שלום עמה" כדברי היומון "סות ארשעב". "לוחצי רבין אינם מפחידים אותנו ואינם מרתיעים אותנו", כתב היומון "אד־דוסתור", "שכן האיומים הישראליים הם הוכחה להתמוטטות מדיניותה הבוגדנית של ישראל. היא מנסה להשליך את האשמה לעבר אחרים, במטרה לנקות את מצפונה, להוליך שולל את בני עמה ואת העולם, ולנסות ולהרוויח על חשבונה של ממלכת ירדן". "אל־אסואק" ציין כי זהו לחץ בלתי מקובל על מדינה ריבונית.

תצלום: אי־פי

המלך חוסיין במסיבת עיתונאים: "ירדן לא תהיה בשום צורה מקור תמיכה או התארגנות לטרור"

בכיר בפתח: "אל לפרס להתערב ביחסים בין הפתח לחמאס; מדובר בעניין פנימי"

מאת עמירה הס

מעצר 18 פעילי חמאס בעזה השבוע – רק אחד מהם מבוקש – נראה שלא הסעיר את הרוחות ברצועה. מעצרים נתפסים כחלק מכללי המשחק של יחסי כובש־נכבש. לחמאס זו הוכחה שהכל כשהיה, ובפתח מקווים שאלה תופעות שייעלמו בקרוב. מגילם הצעיר של רוב העצורים (בני 18–20, חוץ מהמבוקש ראסן כאזר ארסיאם, בן 32), מסיקים בעזה שאין מדובר בגרעין קשה של פעילים "צבאיים", ומבינים את מערכת היחסים ההדוקה בין משתפי הפעולה לישראל.

בניגוד לכמה השערות שהושמעו פה ושם בעזה, המזוהים עם החמאס לא נוטים להאשים את הפתח שהוא מעוניין במעצרים אלה. אך ההשערות מעלות על הפרק את שאלת היחסים בין שני הכוחות הדומיננטיים בזירה העזתית, ומרמזות על חשש שישראל במדיניותה יכולה ורוצה לתקוע טריז בין שניהם.

רשיד אבו שבב, מייסד הפנתר השחור, מבוקש שנמלט מהרצועה, והורשה לשוב אליה לפני שבועיים, התייחס בסוף השבוע לשאלה זו: "הפתח והחמאס הם בספינה אחת" אמר אבו שבב, שמונה על ידי אש"ף־תוניס לעמוד בראש הוועדה המקשרת בין הפתח לצבא. "לא ניתן לאף אחד לטבוע. אמירתו של שמעון פרס, שאל לפתח להתקרב לחמאס, אינה במקומה. זהו עניין פלשתיני, ואנו לא נניח לאף אחד להתערב בענייננו הפנימיים".

יש סימנים המעידים שתנועת החמאס ברצועה אינה מתכוונת לנסות לחבל מיד ביישום הסכם אוסלו, אלא להעמיד במבחן את הפתח ויכולתו לעמוד בהבטחותיו לשיפור המצב, ובעצם להתגבר על המכשולים שמטמנים לדעת הכל בהסכם. ועדות אד־הוק של הפתח והחמאס נפגשות כדי לפתור סכסוכים פנימיים. זה כמה חודשים הם דנים בהקמת מועצה עירונית בעזה. שלשום, בעצרת הפתח בשג'עייה לזכרם של ששת אנשי הפתח שנהרגו בג'באליה, השתתף איש הזרם האיסלאמי, מחסין אבו עטא.

סביר להניח שיש בקרב אנשי הזרם האיסלאמי אלה המצדדים בהמשך ההתקפות נגד ישראלים משני עברי הקו הירוק. יש המצדדים רק בהתקפות בתוך השטחים – נגד מתנחלים וחיילים – כפי שהבטיחה התנועה שתעשה, ומן הסתם יש ויכוח פנימי בשאלה זו. אך ספק אם מי מהם מאמין ביכולת התנועה וזרועה הצבאית להפוך את הקערה על פיה, ולעצור עכשיו את החתימה על ההסכם.

הפיגועים בעפולה ובחדרה נתפסים ברצועה כפעולות נקם והפגנת כוח ולא כאמצעי להפסיק את התהליך. להפך, רבים העידו שהפיגועים דווקא מדישים אותנו. אם יש פה מסר לערפאת, זהו מסר שעליו להתחשב בעתיד בחמאס ובכוחו. המגעים בין שני הכוחות נועדו למנוע סכסוכי דמים בעתיד. אם לא הפיגועים ואם לא המעצרים מקשים על מגעים אלה, עושה זאת שאלת זהותם הפוליטית של האסירים שישוחררו והמגורשים שיוחזרו.

שיחת היום / עם ויקטור שם־טוב

על המחלוקת במפ"ם סביב השאלה אם להצטרף לרשימת רמון להסתדרות

רשימה על־מפלגתית תבטא אבדן זהות

כיצד תצביע היום בוועידה?

אני אצביע בעד ההצעה להתמודד ברשימה אחת עם מפלגת העבודה. את אופן ההצבעה שלי קבעתי קודם כל מתוך התנגדות החלטית למעשה הפלגני של חיים רמון. כאדם שעמד במוקדי הכרעות גם בזירה הממשלתית, גם הפרלמנטרית וגם המפלגתית, אני פשוט מתקשה להבין איך אדם שמציג עצמו כמחויב לתהליך המדיני, נוקט בצעד כזה באחד השלבים הקריטיים ביותר של התהליך המדיני, כשהממשלה נמצאת בתקופה אגרסיבית של הימין. זה מעשה חסר אחריות שלא ייעשה.

יוסי שריד טוען, כי הליכתו המשותפת של מרצ וקבוצת רמון תחזק את ממשלת השלום של רבין.

אני מתפלא על ידידי שריד, שלא רואה את ההשלכות השליליות של מעשהו הפסול של רמון, ומוכן לתת לו יד. צעדו של רמון מזעזע את מפלגת העבודה, גורם בתוכה לפילוג, ועכשיו הוא גם עלול לגרום לפילוג במפ"ם. ראש הממשלה והשרים, במקום שיתרכזו בעיקר – עשיית השלום, נאלצים להתעסק עם ההסתדרות.

הפגיעה בתהליך השלום היא הנימוק היחידי שלך?

יש לי נימוק עקרוני נוסף. ההליכה של מפ"ם במסגרת רשימה המגדירה עצמה "על־מפלגתית" תהיה בבחינת סימן לאבדן דרך והזהות. באם יוחלט על כך, הנהגת מפ"ם תצטרך לבקש אלפי סליחות מדן דרין שאותו תקפה מרצ, ובתוכה מפ"ם, על הליכתו ברשימה על־מפלגתית בראשות רוני מילוא בתל־אביב. בהליכתו עם מילוא ברשימה אחת, פתח דרין את הדרך לטשטוש אידיאולוגי. המעשה הזה של תמיכה ברמון הופך את דן דרין, למעשה, למבורין אידיאולוגי של מפ"ם.

בשעתו היתה זו מפלגת העבודה שדחתה הצעה לאיחוד רשימות העבודה ומרצ להסתדרות. זה לא מצדיק הליכת מפ"ם עם רצ ועם רמון?

כאן לא מדובר על טאקטיקה, אלא על אידיאולוגיה. אני חולק על כך שרמון נשאר במסגרת. הצעד שלו הוציא אותו משורות תנועת העבודה, והוא לא מסתיר את שאיפתו להקים מפלגת מרכז חברתי חדשה, שאינה רחוקה מהליברליזם של שינוי. ההבדל הוא ששינוי איננה מובילה את מרצ כיום, ואילו מגמתו האידיאולוגית של רמון היא להוביל את מרצ.

ראשי מרצ התומכים בהליכה עם רמון, טוענים כי לרשימה המשותפת יש הזדמנות לחולל שינויים בהסתדרות. הרי גם אתם במפ"ם תבעתם שינויים.

אני בהחלט חושב שמפ"ם חייבת לתבוע בהסכם עם העבודה, שיבוצעו רפורמות ארגוניות ומהותיות בהסתדרות. ההבדל בינינו לבין רמון, שאנו באמת רוצים לשנות את ההסתדרות, ואילו רמון שואף להרוס אותה מבפנים. כשאני מסתכל על כל מחוזי הבפים לרמון, אני מוצא שם את כל מחנה שבירת ההסתדרות, מימי ז'בוטינסקי ועד היום.

במפ"ם חוששים ממצב פילוג בעקבות כל החלטה שתיפול בוועידה. גם אתה מעריך כך?

קיימת סכנה כזו. אני בכל מקרה אקרא לכבד כל החלטה שתיפול בוועידה, גם אם תהיה מנוגדת לעמדתי. מי שלא יעשה כן יפעל בדיוק על פי הדרך של רמון, שאני כה מתקומם עליה.

שם־טוב. הוא ממנהיגי מפ"ם וכיהן כשר מטעמה בממשלות המערך

מאת ירח טל

נהג האוטובוס: המחבל עלה בחדרה

מאת גבי זהר ועתיים

נהג אוטובוס קו 820 ששמישה מנוסעיו נרצחו בפיגוע בחדרה אמר, כי המחבל שפוצץ את מטעני הנפץ עלה דרך הדלת האחורית, שעה שנוסעים שבאו מעפולה ירדו בתחנה בחדרה. הנהג, מאיר ויזל, מכפר תבור, אמר בראיון ליומן גלי צה"ל "במצב הנוכחי": "הבנתי מכל החקירות שהיו על האירוע שכמו שירדו נוסעים בתחנה המרכזית בחדרה, המחבל נדחף ביניהם, עלה לאוטובוס ונשאר לעמוד בו. אני לא הבחנתי בו בעת שעלה מאחור, כי התעסקתי עם הנוסעים שעלו בדלת הקדמית. גם אף אחד מהנוסעים מאחור לא התייחס אליו כאשר הוא עלה בדלת האחורית".

מאיר ויזל אמר, כי המחבל הפעיל את מטעני החבלה שהיו ברשותו בעת שהאוטובוס עמד בתחנה המרכזית, כיוון שחשש, ככל הנראה, שהנהג מתכוון להזעיק את המשטרה לבדוק מדוע הוא עלה לאוטובוס בדלת האחורית. "ירדתי מהאוטובוס עם חייל שניסה לקנות בפרמה כרטיס נסיעה מוזל. כאשר המחבל ראה שאני יורד עם חייל מהאוטובוס, אולי הוא חשב שגיליתי שהוא עלה לאוטובוס בדרך האחורית וכי אני שולח חייל להזעיק את המשטרה. לכן, הוא ביצע את הפיגוע בתוך האוטובוס. יכול להיות שהמחבל תכנן לבצע את הפיגוע במהלך הנסיעה ואז המצב היה הרבה יותר גרוע".

בתגובה על טענות נוסעים נגדו, הסביר הנהג, כי נטש את האוטובוס זמן קצר לפני הפיגוע החבלני, בשל הוויכוח עם החייל שניסה לקנות בפרמה כרטיס נסיעה מוזל וכן, כדי לברר מי שכח תיק בתחנה, תיק שמאוחר יותר התברר כי היה בו מטען השווה. "כל הנוסעים שהיו לידי היו עדים לוויכוח שהיה לי עם החייל. שלחתי את חוקרי המשטרה לנוסעים האלה ולאחר חקירה ממושכת שלהם ושל כוחות הביטחון, אומתה גרסתי וזכיתי לשבחים על התנהגותי".

מאיר ויזל אמר, כי מפכ"ל המשטרה רפי פלד הורה לו שלא להתראיין בכלי התקשורת, ככל הנראה בשל חקירת המשטרה וכוחות הביטחון האחרים את אירועי הפיגוע בתחנה המרכזית בחדרה ובכלל זה הסיבות ליציאתו מהאוטובוס, זמן קצר לפני הפיגוע.

הנהג ציין, כי לשני נוסעים שעלו לאוטובוס וירדו ממנו, בתוך זמן קצר, לאחר שהתברר להם, כי האוטובוס נוסע ישירות מעפולה לחדרה, אין, להערכתו ולהערכת המשטרה, קשר לפיגוע. עוד אמר ויזל, כי הוא וחבריו הנהגים באגד מצוידים בנשק חם למקרה חירום ואולם "אינני יכול לירות תוך כדי נסיעה". לדבריו על גורמי הביטחון למצוא את הנוסחה ואת התקציב כדי להבטיח את ביטחון הנוסעים באוטובוסים, בדיוק כפי שהם עושים במטוסי "אל על" אמר.

13 פצועים מהפיגועים בחדרה ובעפולה עדיין מאושפזים בבית החולים. במחלקה האורתופדית של בית החולים הלל יפה בחדרה נותרו שניים מפצועי הפיגוע. בבית החולים בעפולה מאושפזים עדיין 7 פצועים.

איש הזרם האיסלאמי: הישראלים מבצעים מעצרים המוניים כשביטחונם מתערער

מאת עמירה הס

"מעצרם של אנשים מהזרם האיסלאמי בעזה נועד קודם כל להשקיט את הישראלים ולהוכיח להם שהממשלה עושה משהו בעניין הביטחון שהתערער". כך הגיב אתמול ד"ר מחמוד א־זהר, מבכירי הזרם האיסלאמי ברצועת עזה, על מעצרי הימים האחרונים. "ישראל מחפשת דרך להראות שהיא נלחמת נגד הטרור, וזהו מסר לישראלים, והקרבן הם האיסלאמים, הפלשתינאים. אנחנו מורגלים בזה: כל אימת שיש הידרדרות במצב הביטחון, התשובה הישראלית היא מאסר המוני ומעצר מנהלי, וללא הצלחה".

המעצרים לא קשורים לפיגוע בעפולה?

לדעתכם מי שנמצא כאן, בעזה, יכול להיות לו קשר לעפולה? עדיין אין לדעת את הסיבות למעצר: אם יגישו כתבי אישום, נדע מה האשמות. אך עתה, בזמן החקירות, אין גישה לעצורים ואי אפשר לשאול אותם. חוץ מזה, עלינו להתייחס בזהירות לטענות הרשויות, כי פעמים רבות הנימוק שניתן למעצרים ולמדיניות כלשהי אינו מדויק. כמו הגירוש שלנו – כשהתגלה שאין למגורשים קשר להרג החייל.

אילו השלכות יכולות להיות למעצרים?

הם יכולים להשפיע לרעה על מצב הפתח, כי כל דבר מורשה להם ואסור לאחרים. להנהג, לפתוח משרדים ומשרות, לשאת נשק, להסתובב בזמן עוצר הלילה, לנסוע לחו"ל. לדברים אלה יש השפעה מצטברת נגד הפתח.

העליתם בעיה זו בפני אנשי הפתח?

לא. איננו מתייחסים אליהם כרשות. עד עתה, ולו אני הייתי בפתח, הייתי אף מסרב שיפנו אלי כרשות. הרי זה משפיל לבקש את הישראלים – באמצעות הפתח – לשנות את מדיניותם. עלינו להמשיך ולשאת את המצב, להמשיך ולסבול.

אבל יש דיווחים שונים על שיחות שלכם עם הפתח?

אנו מקיימים יחסים טובים אתם, מנסים לפתור בעיות מקומיות. כריפת, כשייח רדואן. אבל אין מגעים בעניינים פוליטיים.

נכתב על נכונות שלכם להשתתף במוסדות האוטונומיה.

אין שום כוונה להשתתף במוסדות האוטונומיה. אבל אנחנו רוצים לתרום ליצירת אווירה טובה, כדי למנוע אסון. לא נתעמת עם הפתח. נמשיך במאמצינו לשרת את האוכלוסייה כדי לייסד חברה חדשה. את יחסנו למשטרה נקבע לפי פעולותיה: אם תשרת את הקהילה, נקבלה בברכה. אם רק תהיה מנגנון שבא במקום הכיבוש – גם אנשי הפתח לא יוכלו לקבלה. חוץ מזה, כולם שואלים על יחסי פתח־חמאס: מכסובים בין אנשי פתח לבין עצמם יותר ממשיים, ואנחנו מודאגים מכך.

מדובר על השתתפותכם במועצת עיריית עזה.

אנחנו מתקרבים להסכם וזה יכול לשמש מודל לטוב או לרע. אבל אין לכך דבר לעמדות פוליטיות.

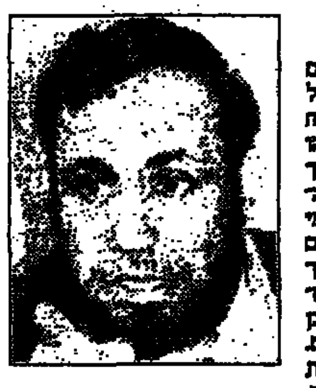

א־זהאר. לא נילחם בפתח

מזג האוויר

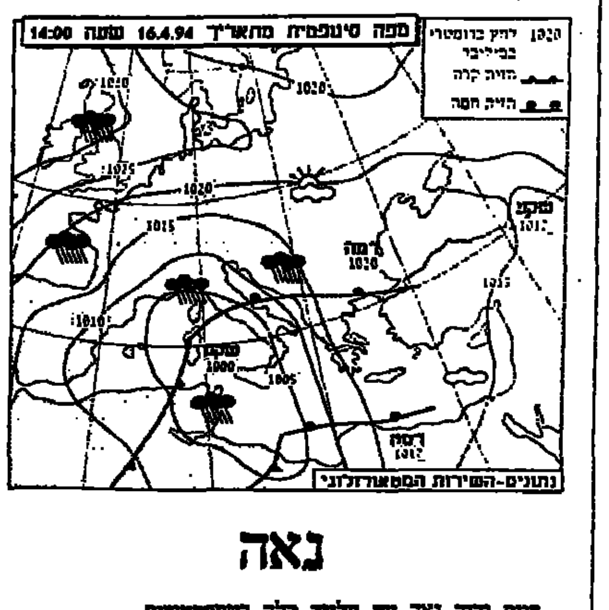

נאה

היום יהיה נאה עם עלייה קלה בטמפרטורות.

הים יהיה נוח: גובה הגלים עד 40 ס"מ. טמפרטורת המים – 19 מעלות. רוחות צפוניות עד צפון־מערביות ינשבו במהירות של 20 עד 30 קמ"ש, וישררו תנאים טובים לראייה.

תיאור המפה הסינופטית: שקע מעל סיציליה גורם למזג אוויר גשום במרכז הים התיכון. רכס מעל מרכז אירופה גורם שם למזג אוויר יציב. אפיק ים סוף גורם למזג אוויר חם מהרגיל באזורנו.

התחזית להיום

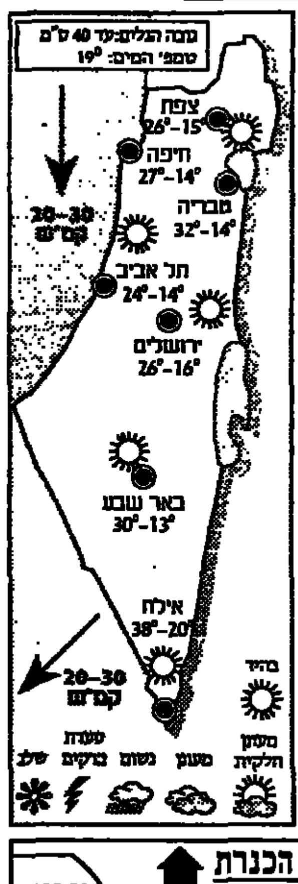

זריחת השמש - 06:10
שקיעת השמש - 19:10
זריחת הירח - 10:33

זיהום האוויר

ריכוזי גופרית דו־חמצנית, שנמדדו בימים 8.4 עד 14.4 (במיקרוגרם למ"ק אוויר)

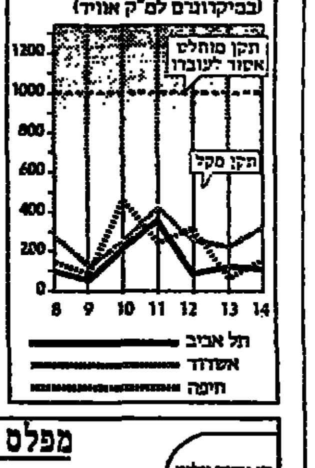

מפלס הכנרת

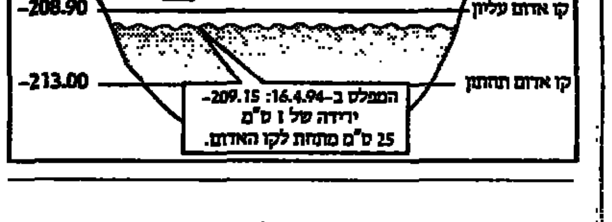

כמות המשקעים (במילימטרים)

מעודכן ליום 16.4.94	הכמות שנמדדה	מתחילת העונה	ממוצע רב שנתי
חיפה	—	426	550
שדה דב ת"א	—	343	524
נתב"ג	—	442	571
הגליל (מצפה הרשים)	—	657	900
מרחביה	—	309	452
דגניה	—	227	408
ירושלים (עטרות)	—	494	590
באר שבע	—	115	206
חוף עזה	—	215	405
אילת	—	64	31
יריחו	—	93	163

הטמפרטורות בעולם

תחזית להיום	מינימום	מקסימום	מזג האוויר
איסטנבול	12	21	מעונן חלקית
אמסטרדם	3	12	גשם
אתונה	14	19	בהיר
בודפשט	9	17	גשם וסופות רעמים
בוקרשט	6	23	גשם
ביירות	6	14	בהיר
ברלין	6	10	מעונן חלקית
וינה	6	16	גשם וסופות רעמים
ורשה	4	8	גשם
ז'נבה	1	6	גשם
טורונטו	8	21	גשם
יוהנסבורג	* 11	* 28	בהיר *
לונדון	6	12	מעונן חלקית
ליסבון	9	13	בהיר
מדריד	2	11	בהיר
מוסקווה	6	13	בהיר
ניו יורק	12	24	מעונן חלקית
ניירובי	* 14	* 24	מעונן *
פאריס	3	11	מעונן חלקית
פראג	2	6	גשם
פרנקפורט	2	12	גשם
ציריך	3	7	גשם
קהיר	16	32	בהיר
קופנהאגן	3	7	מעונן
רומא	11	7	גשם

*טמפרטורות אתמול

עמותה העיונית ע"ש ברל כצנלסון
בית ברל, דואר בית ברל 44905, טל. 09-425158-9

הזמנה

הנך מוזמן/ת בזאת להשתתף בדיון שיוקדש לנושא:

ממלכתיות מול תנועתיות – הויכוח ההיסטורי חוזר

דברי פתיחה: פיני שומר, יו"ר העמותה
הרצאת פתיחה: ח"כ נסים זוילי – המזכיר הכללי של "העבודה"
רב–שיח בהשתתפות:
פרופ' צבי אדר, הפקולטה לניהול, אונ' תל–אביב
פרופ' יוסף גורני, אונ' תל–אביב ומכללת בית–ברל
ד"ר יורם פרי, העורך הראשי של "דבר"

הדיון יתקיים היום יום ראשון 17.4.94 בשעה 18:45 באולם "רוף" בבית סוקולוב בתל–אביב, רח' קפלן 4.

נא לדייק
הכניסה חופשית

בברכה,
נאוה בן צבי
מנהלת העמותה

הערב: רב־שיח
רפואת הילדים בקופ"ח כללית
צוות רופאי ילדים
בדיון מקיף על רפואת ילדים ושיטות טיפול
בערוץ 8 בכבלים
בתוכנית "בגוף בריא"
הערב בשעה: 21:00
ובשידור חוזר: ביום ב' - 16:00, 11:00
ביום ו' - 20:00, בשבת - 12:00
מרגישים את השיפור מיום ליום

הארץ

מרכז התרבות של SIMPLEX

SIMPLEX — 3 גבהים, 3 רחבים, 3 עומקים, דלתות עץ או זכוכית עם מסגרת עץ. אין סוף אפשרויות לעיצוב ולגדלים. הפתרון היעיל לבעיות אחסון ויופי.

4595 ש"ח

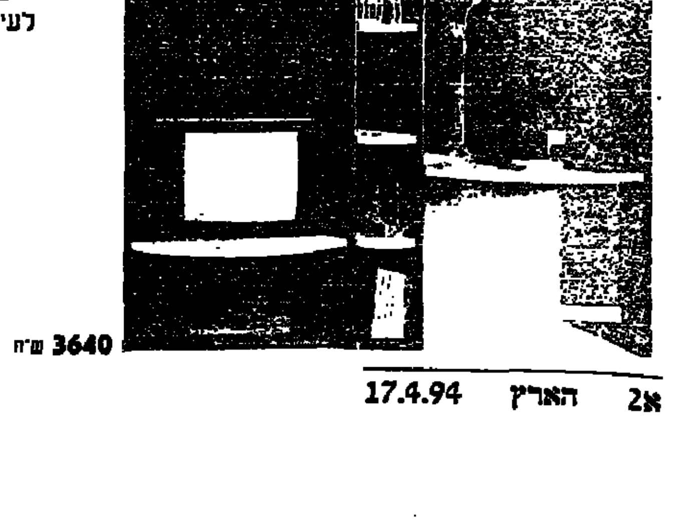

3640 ש"ח

טולמ'ס
הרצליה פיתוח. מדינת היהודים 87 09-544390
תל-אביב. ה' באייר 72. 03-6053135
מפרץ חיפה. סקלף 5. 04-413729
ירושלים. הסדנה 4 תלפיות. 02-723223

שעה קלה לאחר הפיגוע בחדרה ביקש קרצר מוועדה בקונגרס לאשר תוספת סיוע לירדן

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

שעה קלה אחרי הפיגוע בחדרה, לפני שבכיר החמאס בירדן התגדר ברצח נוסף של אזרחים ישראלים, שמעה ועדת החוץ של בית הנבחרים האמריקאי מפי פקיד בכיר במחלקת המדינה כי אפשר שירדן מצויה על סף הסכם שלום עם ישראל. סגן עוזר מזכיר המדינה לענייני המזרח התיכון, דן קרצר, ביקש לשכנע את חברי הוועדה בצורך לכבד את הירדנים בסיוע אמריקאי צנוע בנימוק ש"הסיוע תומך בממשלת ירדן הדבקה במדיניות שעולה בקנה אחד עם האינטרסים האמריקאיים במזרח התיכון".

קרצר הסביר כי "הסיוע חשוב במיוחד, שכן הוא מקיים את התפקיד החיובי במיוחד שירדן ממלאת בתהליך השלום, שהוליד בספטמבר אשתקד הסכם לסדר יום משותף למו"מ בין ירדן לישראל ולהסכם בנקאות בגדה המערבית. השתתפותה הפעילה של ירדן בערוצים הדו-צדדיים, התלת-צדדיים והרב-צדדיים מהווה מפתח למאמציה של ארה"ב לשמר את המומנטום בתהליך השלום".

אין עדות טובה יותר מדבריו של קרצר לעניין הרב שיש לארה"ב בהידוק הקשרים עם ירדן ושחזור היחסים המיוחדים ששררו בין וואשינגטון לרבת עמון עד מלחמת המפרץ. לבד מקבוצת פקידים קטנה שמתקשה לשכוח את "הבגידה" המלכותית, ומעיבה מדי פעם על היחסים (למשל, בפרשת בדיקת הספינות במפרץ עקבה), משתדלים מומחי המזרח התיכון לתגמל את המלך חוסיין על התגייסותו הפעילה לתהליך השלום.

עוזר מזכיר ההגנה, פרד סמית, שתפס את מקומו של קרצר ליד שולחן העדים הסביר כי מיקומה הגיאוגרפי של ירדן ושיעור קומתו של המלך מקנים לירדן מעמד של גורם מפתח בתהליך השלום. הוא ציין שהיחסים הצבאיים בין ארה"ב לירדן עברו רוויה מאז המשבר במלחמת המפרץ, ובינואר נערכה בוואשינגטון ועדה צבאית משותפת של שתי המדינות. הוא לא שכח לשבח את תרומתה הגדולה של ירדן, יחסית לגודלה, לכוחות שלום באזורי משבר בעולם. כל זאת, כאמור, כדי לשכנע את הפוליטיקאים לאשר הקצבה צנועה לירדן, במסגרת הסעיף הבעייתי של סיוע החוץ לשנת 1995.

הביקורת הפומבית מפיו של ראש הממשלה, יצחק רבין, על הירדנים נחתה, אפוא, על הממשל בעיצומו של מאמץ להאדיר את ירדן באור חדש, שיזכה אותה באהדתו של הקונגרס. קשה למצוא שילוב קטלני יותר ליחסי ציבור של מדינה כלשהי ממתן חסות לחמאס, עם האסוציאציות לפיגוע במרכז הסחר העולמי, והתגרות בישראל, עם השלכותיה על מצב רוחה של השדולה היהודית. הבעיה מורכבת במיוחד, שכן ארה"ב מעלה על נס את הדמוקרטיזציה של ירדן, והרי החמאס הוא זרוע של האחים המוסלמים – חברים לגיטימיים בפרלמנט. יתרה מזאת, הדמוקרטיה האמריקאית מאפשרת לחמאס, (כמו לכהנא חי וכך) להתבטא, לגייס כספים ואפילו להתאמן באין מפריע על אדמת ארה"ב. מנהיג חמאס, מוסא אבו מרזוק, ישב שנים בארה"ב ועזב אותה מרצונו אחרי פרשת המגורשים.

על רקע הנתונים האלה נקל להבין את תגובתו המוססת של דובר מחלקת המדינה מייק מק קרי לשאלות בדבר פעילות החמאס מרבת עמון. ביום הרצח בחדרה הבטיח הדובר לבדוק את הנושא. למחרת הפנה את השואל אל הדו"ח השנתי על הטרור והוסיף כי למיטב הבנתו של הממשל, ירדן תוסיף לנקוט צעדים לריסון החמאס. הוא האזין לשאלה נוקבת של אחד העיתונאים על מדיניות המצפה שישראל תחזיר להם שטחים, ובעת ובעונה אחת תומכת בחמאס. מק קרי שב והבטיח לעיין בסוגיה ולהמציא תגובה.

עפ"י מקורות ישראליים בוואשינגטון, לא ביקשה ישראל מארה"ב לתבוע מירדן להפסיק את פעילות החמאס. היא הסתפקה במסר צנוע ומעשי יותר, לאמור: לא ייתכן שמדינה המשתתפת בתהליך שלום תתיר לארגון הפועל בתחומה לאיים במעשי טרור וליטול אחריות עליהם לאחר מעשה. ישראל לא היתה זקוקה לשירותי הדיפלומטיה האמריקאית כדי להעביר את המסר הזה לרבת עמון. זה שנים, זמן רב לפני שתהליך מדריד יצא לדרך, התקיים דיאלוג ישראלי-ירדני שוטף בנושאי ביטחון ומים. החלטת רבין לגייס את האמריקאים, דווקא בשעה רגישה ליחסי ארה"ב-ירדן, יכולה להצביע על תסכול ישראלי הן מהתמיכה הירדנית לחמאס והן מהפסיביות שהיא נוהגת בתהליך השלום מאז הפסקת שיחות וואשינגטון.

הפנייה הראשונה לירדנים בעניין החמאס נעשתה על ידי השגריר בוואשינגטון, איתמר רבינוביץ.

סממה היכה את גזית

"יומן" עם דן סממה בערוץ 1, "הלילה השישי" עם גבי גזית בערוץ 2.

בליל שבת מתחרות שתי תוכניות אלה על מיליוני צופים בשעה של צפיית שיא, ואף כי הפופולאריות של גזית מקנה לתוכניתו יתרון תחילי על "יומן" עם סממה, הרי לפי מבחנים איכותיים "יומן" זכתה בליל שבת במירוץ, חרף הפאשלה המצלצלת במהדורת החדשות: האירוע במחסום ארז, שלא היה ולא נברא (לפי התיקון הראשון מפי דליה מזור), וליתר דיוק, התרחש לפני יותר מחודש (לפי התיקון הסופי מפי סממה).

בעת שנכתבים הדברים עדיין לא ברור לי מה קרה (בבניין ברוממה), לשעת זאת, ברור מה צריך לקרות: מישהו צריך לעוף – מהר וחזק. כדי לאזן את הפאשלה של ערוץ 1 סיפק ערוץ 2 פאשלה משלו, אמנם מסוג וסדר גודל אחר: אחד מצלמי חברת החדשות העלה סברה, שבגלל מבוכת העומאנים אין עדיין דיווח מצולם מהגעתה של משלחת ישראל למסקאט. שעה קלה אחרי כן זיכה אותנו אהוד יערי בכתבה מצולמת מבירת עומאן, ערוכה כרגיל, שבה, יש לציין, העומאנים לא נראו נבוכים כלל.

ב"יומן" נכללו חמש כתבות, רובן מחושות ומאירות עיניים. המתייגעת היחידה היא מכתבתה של גדרי לוק, שהביאה צרור התרשמויות שגרתיות לגמרי מסיורה בין עפולה לחדרה בערב יום העצמאות, ובכל זאת היתה ראויה לשידור בזכות משפט שאמר אחד מתושבי ואדי ערה במסעדה של ג'אבר שעל אם הדרך: מולדת זה לא פיסת קרקע, מולדת זה יחסי אנוש.

קשה להפריז בשבחים לכתבות של מנחם הדר על הבוחן שאחרי הסרת העצרה של אתי חסיד על עובדים זרים, רומנים ותאילנדים, בישראל; של יוסי אבישר על עונת הרבייה של דגי האמנון בעמק הבטיחה; ובהתחשב בקוצר הזמן והנסיבות – של יערי על עומאן. כולן עסקו בבעיות בעלות משמעות ציבורית, כולן הביאו מידע חדש ומרתק, מכל אחת השכלתי.

גם גזית הציג נושאים בעלי חשיבות ועניין, ובמיוחד הכתבה על הזוג מיפיע, עאודל ואהובה פגועת עפולה, שהוריה חוסמים בעד בעלה המוסלמי את הגישה אליה, מעשה נבלה מזליא; ועל אמהות שהרבנות לא מוכנה לגייר את ילדיהן שאומצו בחו"ל (מחדל הראוי להגדרה דומה).

אבל אצל גזית העיקר הוא בכל זאת הבידור הפיקנטורי, ולכן הקטעים על הזמר עופר לוי, שתכן בלתי רגיל, ועל יעקב בן שלמה, אמריקאי שחושק בהודי תימני ובועל קסינה מעדה זו.

תשדיר השירות הבלתי נמנע היה הפעם לתקליטה החדש של עופרה חזה. למה יש שמקבלים פרסום בלאש, כשעוד שאחרים חייבים לשלם כסף טוב?

תצלום: איי־פי
רעולי פנים, אנשי החמאס, שורפים את דגל ישראל לאחר תפילות יום השישי במסגדים בעזה

השב"כ עצר 10 פעילי חמאס בגדה. בכיר בחמאס: נילחם עד שיושג הסדר קבע

חמאס: נפגע במטרות ישראליות בחו"ל אם ישראל תפגע בבסיסינו בירדן

מאת איתן רבין ושלמה דרור

כעשרה פעילי ארגון החמאס בטול כרם, בעיקר בדרגי השטח, נעצרו בסוף השבוע על ידי שירות הביטחון הכללי וצה"ל. כן נעצרו שני פעילים ברצועת עזה.

בעקבות הפיגועים האחרונים בעפולה ובחדרה הוחלט במערכת הביטחון לבצע מעצרים נרחבים כדי לפגוע בתשתיות החמאס והג'יהאד האיסלאמי, שהוקמו מחדש ברצועת עזה ובגדה המערבית.

גורמים ביטחוניים מסרו כי כוחות הביטחון, צה"ל והיחידות המיוחדות מנהלים מצוד נרחב אחר פעילי החמאס והמבוקשים מארגון החמאס, בעיקר מחוליות עז אדין אל קסאם. הגורמים הביטחוניים מסרו כי בשטחים נמצאים כמה עשרות מבוקשים, מארגוני החמאס והג'יהאד האיסלאמי, וכמה מאות פלשתינאים המסייעים להם.

על פי הערכת גורמי הביטחון, ברצועה ובגדה פועלות בין שמונה לתשע חוליות המבצעות פיגועים. בחודשים האחרונים נעצרו קרוב ל־1,300 פעילי חמאס בשטחים.

על פי ההערכה, רוב המבוקשים נמצאים ברצועת עזה ובגדה המערבית, באזור חברון, ברמאללה, ובצפון השומרון באזור נפת ג'נין, שם הוקמו תשתיות חדשות של חמאס.

על פי ההערכה, בימים הקרובים יגביר צה"ל את המצוד אחר חוליות החמאס ואחר הסייענים, במטרה לצמצם את האפשרויות לביצוע פיגועים. בידי כוחות הביטחון וצה"ל רשימות מפורטות של פעילים וסייענים, בעיקר של החמאס.

לדברי פעיל חמאס בכיר בחברון, "למעצרים מטרה פסיכולוגית. זה ניסיון להרגיע את דעת הקהל בישראל ולאותת לחמאס שלא יעבור את הקו האדום. הצעדים האלה לא יעזרו. הם יתנו שהות לממשלה ולאש"ף, אבל לפעולות שלנו יש סיבות אובייקטיביות.

"גם אש"ף וגם רבין צריכים להבין שכבר עכשיו יש לדון בהסכמי הקבע. גם אם עושים יישוב בעזה וביריחו, הוא לא ישלוט שם באנשים אם יהיה טבח נוסף כמו שהיה כאן בחברון. האנשים שלנו ימשיכו להילחם, האלימות תמשיך כל עוד לא יהיה הסדר הקבע", אמר הבכיר בחמאס.

"כוח העמידה גובר"

בשל הסגר שהוטל על השטחים והגבלות התנועה לא ידוע לגורמי החמאס מספרם המדויק של העצורים. "כל לילה ממשיכים החיילים לעצור עוד ועוד אנשים", אמר איש חמאס. "המעצרים, הסגר והלחץ הכלכלי-חברתי רק מגבירים את כוח העמידה שלנו. העצורים שייכים לדרג השלישי והרביעי בחמאס. זה מראה את כוחה של ההתנגדות העממית. כדי להפסיק את הפעולות שלנו צריך לעצור את כל העם הפלשתיני".

(ע). בכרוז שהפיץ אתמול חמאס ברצועת עזה מאיים הארגון לפגוע במטרות ישראליות בחו"ל, אם ישראל תפגע בבסיסי הארגון בירדן. הכרוז, החתום על ידי חוליות עז א-דין אל קסאם, הזרוע הצבאית של החמאס, מתייחס לדברי ראש הממשלה ושר החוץ בנוגע לפעילות החמאס בירדן.

בכרוז נאמר כי "עד כה היו כללי המשחק פעולות כנגד ישראל בתוך גבולות פלשתין. אם ישראל תשנה כללי משחק אלה, נראה שגם אנו מוכנים לכך, ונפגע במטרות ישראליות בכל רחבי העולם".

אלפים מעולי אתיופיה ליוו למנוחות את צגה פראדה, מהרוגי הפיגוע בחדרה

(ע). צגה פראדה, תושב יבנה בן 44 שנהרג בפיגוע בחדרה בערב חג העצמאות, הובא שלשום למנוחות בבית העלמין ביבנה.

אלפים מבני העדה האתיופית צעדו אחר ארונו של פראדה כשהם לבושים בבגדי אבל לבנים. רבים מהם נשאו את תמונתו של קרבן הפיגוע.

"ברית דמים"

ראש עיריית יבנה, יהודה ברוס, אמר בטקס ההלוויה כי אם עד עתה הברית של ישראל עם יהדות אתיופיה היתה ברית אחים, הרי שמעתה היא גם ברית דמים.

ראש העיר אמר כי "מי שחושב להשבית אותנו בפיגועי טרור, טעה. אם עד עתה היינו במשמר האזרחי 100 מתנדבים, נהיה מעתה 1,000 מתנדבים, ואם היינו 1,000, בעקבות האירוע נהיה רבבה".

ברוס אמר כי "התשובה שלנו תהיה בפיתוח רב יותר, הן בתעשייה הן בחינוך, וזו התשובה הציונית לטרור".

"חילול יום הזיכרון"

לדברי ברוס, המרצחים שביצעו את הפיגוע חיללו את יום הזיכרון לחללי צה"ל, ולכן דינם כמרצחי מינכן. "חובה על כוחות הביטחון להשיגם בכל זמן, בכל מקום ומעבר לכל הסכם", אמר.

רבה של יבנה, יוסף אברהמציראה, אמר בטקס ההלוויה כי "בשמעו המוזהרה של פראדה זכתה להיקבר אצלנו לאחר שעלה לישראל".

הרב אברהמציראה אמר כי האסון אינו אסון פרטי, אלא אסון של כל עם ישראל.

ראובה עלאמו, תושב יבנה בן העדה האתיופית, הקריא בטקס את תולדות משפחת פראדה עוד בהיותה באתיופיה.

בית חדש ביבנה

עלאמו תיאר את הדרך שעברו מהקרוואנים באתר הקרוואנים בחדרה ועד לבית החדש ביבנה שרכשה המשפחה, אליו נכנסה לפני כשלושה שבועות.

עיריית יבנה הקצתה עשרה אוטובוסים להסעת בני העדה האתיופית לבית העלמין. מאתר הקרוואנים בחדרה, שם התגוררה משפחת פראדה עד לפני כשלושה שבועות, הגיעו שני אוטובוסים.

יו"ר המועצה הדתית ביבנה, יצחק ניסימי, השתדל לארח את מנהיגי העדה האתיופית ואת הקייסים שהגיעו למקום על פי נוהג האבלות המקובל בקרב בני העדה האתיופית.

ועד הרשויות הערביות: "לא ניתן להפריד בינינו ליהודים"

מאת יוסף אלגזי

"לא ניתן להפריד בינינו לבין האוכלוסיה היהודית במדינת ישראל. אנחנו חיים יחד באותה מדינה, אנחנו עובדים יחד, אנחנו קונים באותם השווקים, אנחנו נוסעים באותם האוטובוסים – כך היה עד היום וכך יהיה גם מחר", הצהיר אתמול יו"ר המועצה המקומית משהד, חוסין סלימאן, דובר ועד הרשויות המקומיות הערביות בישראל.

ההצהרה באה בתגובה לקריאת החמאס לערבים בישראל לא להשתמש בתשתית הציבורית בישראל. בכרוז שפורסם בסוף השבוע בעזה קרא "לאחיו הערבים בתוך אדמות 1948 להתרחק ממקומות ציבוריים".

דובר ועד הרשויות הצהיר, "הקריאה של אלה המייעצים לנו לא להשתמש בתשתית הציבורית מבוססת על רצונם לגרום עוד הרג ועוד סבל ליהודים ולערבים החיים במדינת ישראל. הערבים אזרחי המדינה הם חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל בה נוצרה שותפות גורל בינם לבין היהודים החיים בתוכה".

הדובר הוסיף, "לא נסכים שהחמאס או כל גורם אחר יכתיבו לנו את אורחות החיים שלנו. איש לא יכפה עלינו קיום מערכת חיים של אפרטהייד בתוך מדינת ישראל. אנחנו קוראים לחמאס, לאש"ף ולכל גורם פלשתיני וערבי אחר לפתור את בעיית הסכסוך הישראלי-פלשתיני ליד שולחן המשא ומתן".

דוד לוי: "הממשלה מזכירה לי את האיש שהוכה ואמר – תחזיקו אותי, אני עלול להגיב"

מאת גדעון אלון
סופר הפרלמנטרי של "הארץ"

ח"כ דוד לוי (ליכוד) תקף את ראש הממשלה יצחק רבין ושר החוץ שמעון פרס בעקבות האזהרה ששיגרו למלך חוסיין בעניין המחסה שמעניקה ירדן לאנשי חמאס. לדברי לוי, צעד זה של קברניטי הממשלה הוא אליבי של הממשלה לכך שאינה מקיימת את חובתה היסודית לשמירת ביטחון אזרחיה.

"זה מזכיר לי את הסיפור העממי על האיש שספג מכות רצח, ומנגד ניקו הוא מגזה: תחזיקו אותי, אני עלול להגיב", אמר לוי. לדבריו, הממשלה יודעת כי מרכז הפעילות של החמאס הוא בירדן, אבל אין היא מקיימת את חובתה כלפי אזרחיה.

הקשרים בין אש"ף לחמאס

ח"כ משה פלד (צומת) תבע מיו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ח"כ אורי אור (עבודה), לכנס בדחיפות את הוועדה, לדיון בקשרים בין אש"ף והחמאס והשלכותיהם על המשך התהליך המדיני. לדבריו, יש לתבוע מאש"ף ביטול מוחלט של כל ההסכמים שנחתמו בינו לבין החמאס העוסקים בשיתוף פעולה מלא בין שני הארגונים וחלוקת אחריות בעזה וביריחו.

פלד בירך את רבין על האזהרה ששיגר לירדן, אך לדעתו אין להסתפק בכך, ויש לדרוש מסעודיה הפסקה מוחלטת של הסיוע לחמאס. עוד אמר, כי יש לעשות הכל כדי שערביי ישראל המעורבים בחמאס ייעצרו ויועמדו לדין.

לוי: אליבי לממשלה

חבר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ח"כ רענן כהן (עבודה), פנה באמצעות שגריר ארה"ב בישראל לממשל האמריקאי בקריאה לכלול את ירדן ברשימת המדינות המעניקות חסות לארגוני הטרור. לטענתו, אסור לממשלה להסתפק באזהרה בלבד, ועליה לפעול ביד תקיפה ובנחישות כלפי הטרור. לדבריו, אין כל סתירה בין המשך המשא ומתן עם הפלשתינאים לבין הכאתה של הזרוע הצבאית של החמאס.

ח"כ מיכאל איתן (ליכוד) האשים את רבין בהסתרת האשמות שהוא טופל במלך חוסיין. לדבריו, רבין, כשר הביטחון, מעניק חסות למאות פעילי החמאס בשטחים ומאשים את המלך חוסיין [illegible] הוא.

כספי הפנסיה שלך למימון הבחירות של הברפלד

עיתון הארץ מגלה:

קרנות הפנסיה של ההסתדרות יתגייסו למערכת הבחירות של הברפלד.

"מנכ"ל מבטחים, בן עמי עמירן: בסך הכל, נטלנו על עצמנו לשכנע גימלאים שיסכימו להיות תשתית של יום הבחירות"

(יום ד' 13.4.94)

גימלאים יקרים,
המנגנון בהסתדרות משתמש בכספכם למימון מסע הבחירות של הברפלד ועוד רוצה לעשות מכם "תשתית" ליום הבחירות.

ב–11 במאי יהיו חיים חדשים בקרנות הפנסיה.
הן יפעלו אך ורק לטובתכם הגימלאים, ולא לטובת אף מפלגה.

המסקנה:

רמון חיים חדשים בהסתדרות

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

עשרות אלופים במילואים הפגינו בעד תהליך השלום

מאת רויטל ברכה

כמה עשרות אלופי צה"ל במילואים, חברי המועצה לשלום וביטחון, קיימו ביום שישי בצהריים משמרת תמיכה בתהליך השלום. המשמרת התקיימה בצומת הרחובות אילת ורוב הדרך חיפה בתל-אביב, ובמהלכה התפתחו עימותים שלוו בתגרות ידיים בין משתתפי המשמרת ובין מפגיני הימין, אשר טענו שהאלופים גזלו מהם את המקום בו הם מפגינים מדי יום שישי.

ראש הממשלה יצחק רבין, שהגיע למקום, זכה לקריאות ולשריקות בוז מצד מפגיני הימין. רבין עבר בין האלופים ולחץ את ידיהם, כשהוא מתעלם ממפגיני הימין, שהצטופפו סביבו וצעקו: "בוגד, בוגד". ראש הממשלה אמר: "אני חושב שזו תמיכה חשובה מאוד של אנשים שעסקו ועוסקים בביטחון, לעומת קומץ של צעקנים, שאפשר לראות כאן".

גם לעברו של שר החוץ, שמעון פרס, צעקו מפגיני הימין: "תתבייש לך", "די לאלמנות ודי ליתומים". בהתייחסו להפגנת הקיצונים אמר פרס: "הרבה זמן לא ראיתי ריכוז כזה של אנשים, שביצעו בפועל והיו אחראים ברמה הגבוהה ביותר על ביטחון המדינה. בזכותם זכינו לנצח בכל המלחמות והם רואים, כמונו, במערכה הזו, מערכה נוספת למען ביטחון המדינה. זהו מסר כבד משקל והרציני ביותר לעם בארץ. ניצחנו במלחמות, ועכשיו ננצח במערכה המדינית", אמר פרס.

להט: הדעות שלי ידועות

ראש עיריית תל-אביב לשעבר, שלמה להט, שיזם את משמרת התמיכה והוסמך גם כנשיא המועצה לשלום וביטחון, אמר כי המועצה תקיים גם בעתיד משמרות תמיכה חוזרות בבריתיות הממשלה. "הדעות שלי על הצורך בשלום ידועות, ואין לכך כל קשר להיותי חבר בליכוד", אמר להט. לדבריו, "חשוב שהיום, כשהתחושה ברחוב היא שיש רק צד אחד של אנשי יש"ע, לעודד משמרות תמיכה למען השלום. תומכי שלום רבים אינם באים לידי ביטוי ברחוב.

"אנחנו אלופי צה"ל במיל' ששירתו את המדינה עשרות שנים, ולנו לא צריך להסביר מהי חשיבות הביטחון. אנחנו יודעים ומכירים מקרוב את צורכי הביטחון, ומאמינים שבלי שלום לא יהיה ביטחון. כואב לנו מה שקרה בעפולה ובחדרה, אבל זה קורה כל יום, והמטרה היא למנוע מקרים כאלה בעתיד. צריך ללכת בדרך של העוז והתעוזה, ולעודד את יצחק רבין להמשיך בדרך השלום".

מפקד חיל האוויר לשעבר, אביהו בן-נון, אמר שמטרת משמרת התמיכה היא "הדגשת הצורך בתהליך השלום, ולא לאפשר לקיצונים, כי דוגמת החמאס, להרוס אותו. זו המטרה שלהם, ואנחנו כאן כדי להמשיך את התהליך. אנחנו מאמינים, כי צריך לראות את תהליך השלום בראייה כוללת, ועם כל הצער על הפיגועים האחרונים, יש להמשיך בתהליך השלום".

בין המשתתפים במשמרת התמיכה של המועצה לשלום וביטחון, היו גם הרמטכ"ל לשעבר, צבי צור, ומפקד חיל האוויר לשעבר, מוטי הוד. כמו כן, השתתפו בה האלופים במיל' אברהם ארן, עמוס לפידות, שמואל אייל, אביגדור בן-גל, יוחאי ברנון, ישעיהו גביש, יוסי גבע, שלמה גזית, יהושפט הרכבי, צבי זמיר, עמוס חורב, אריה לוי, מנחם מרום, עוזי נרקיס, מאיר עמית, אלעד פלד, מתי פלד, נחמיה קין, דורון רובין, אברהם תמיר, מנחם עינן, בני תלם, יצחק חופי ומשה גורן.

למשמרת התמיכה, שהחלה בשעה 12.00, הגיעו גם כמה עשרות מפגיני ימין. בתגובה לטענות המפגינים, כי האלופים השתלטו על מקומם, אמר להם אביגדור בן-גל: "כבשנו את הגבעה היום, וכל הדרך שלכם מלאה בשגיאות ואינה נכונה. אצלכם זו התפרצות יצרים בלתי מבוקרת, ואצלנו זו חשיבה מאורגנת עם מחשבה להגיע לשלום מלא עם מדינות ערב".

בין המפגינים לאלופים התפתחו ויכוחים, שלוו בתגרות ידיים, אשר נבלמו על ידי המשטרה. המפגינים קראו לעברו של בן-גל: "עשלה חזרה", וזה השיב להם: "מערת המכפלה".

בן-גל הגיב על דברי המפגינים שקראו לעברו "בוגד", ואמר: "אני לא מרגיש בוגד. עשיתי את שלי בזמן המלחמה, ועכשיו צריך להילחם על השלום. זוהי לא דעת הרוב, זו קבוצה קיקיונית של השוליים של החברה".

חוג לתב"ה (למען התחדשות בתנועת הליכוד) הגיש תביעה לבית הדין של הליכוד להוצאתו של שלמה להט משורות התנועה, בשל השתתפותו בהפגנת האלופים המזוהים עם מדיניות הממשלה.

תצלום: מיקי קרצמן

אלוף (מיל') אביגדור בן-גל מתעמת עם מפגיני ימין בת"א. "אני לא מרגיש בוגד. עשיתי את שלי בזמן המלחמה, ועכשיו צריך להילחם על השלום", אמר

בעל מחצבה בקלנדיה: בכל יום של סגר עוד 10 אנשים מצטרפים לחמאס

מאת שלמה דרור

כ-100 פלשתינאים הפגינו שלשום ליד מחסום צבאי באזור אדאם שבצפון ירושלים, במחאה על הסגר. את ההפגנה אירגנו לשכות המסחר וארגוני עובדים מאזור רמאללה, בסיוע ארגוני הפתח והחזית הדמוקרטית. ההפגנה עברה בשקט.

תמים ג'והאר תנאוזי, בן 36, בעל מחצבת אבן באזור קלנדיה וקבלן שיש, אמר כי הסגר רק מקשה על התושבים ולא תורם לביטחון.

"הפועלים שלי יושבים כבר שבוע על אש קטנה. הם לא יודעים אם יוכלו להביא אוכל לילדים. כל יום מגיעים אנשים של החמאס והג'יהאד למפעל שלי כדי לדבר עם הפועלים. אני לא יודע על מה, אבל אני יודע כי מי שקשה לו, מקבל מהם כסף כדי לקנות אוכל. ככה מגייסים ארגונים אלה אנשים. כל יום של סגר, עוד עשרה אנשים מצטרפים לחמאס". תנאוזי הוסיף, כי "הסגר לא מפריע למי שרוצה לבצע פיגועים, אלא לאלה שרוצים לעבוד ביושר".

2 פלשתינאים הורשעו בהפרת הסגר

(ע). שני פלשתינאים מהשטחים הורשעו שלשום בשהייה בלתי חוקית בישראל.

מאג'ד מחמד סמאמרה, בן 21, מג'נין, הועמד לדין בפני השופט אמנון רקם, לאחר שנתפס בשוק תלפיות בחיפה מבלי שהיה בידו אישור שהייה בישראל. השופט גזר עליו שנה חודשי מאסר על תנאי.

עאטף רג'א סבלה, בן 36, מג'נין הובא לדין, לאחר שישן ברחוב בשכונת הדר ניסנס בחיפה. הוא טען, כי התסכסך עם בני משפחתו וביקש למצוא מקלט בישראל. השופט גזר עליו 100 שקל קנס, או חמישה ימי מאסר וכן שמונה חודשי מאסר על תנאי לשנה. בית המשפט הורה לגרש את שני הנאשמים מתחום ישראל.

נכנס לישראל תמורת 500 שקל

"נכנסתי לישראל לפני שלושה ימים. שילמתי לאדם מעזה 500 שקל, והוא הכניס אותי לישראל במכונית שלו דרך מחסום ארז", כך סיפר שלשום חלד אבו ורדה, בן 24, תושב מחנה הפליטים ג'באליה, בבית משפט השלום באשקלון.

אבו ורדה נתפס ביום העצמאות ברובע ט' באשדוד, שם שוטט סמוך לאחת הווילות. הוא סיפר כי הגיע לעבודה אצל קבלן במקום. השופט נחמיאס שאל את אבו ורדה כיצד הצליח להיכנס לישראל וזה השיב "שילמתי כסף ונכנסתי עם מכונית של נהג מעזה. הרבה אנשים נכנסים באותה דרך". השופט החליט להאריך את מעצרו בשלושה ימים.

פלשתינאי נהרג ו-5 נפצעו בסוף השבוע בעימותים עם צה"ל בשטחים

(ע). ג'והאר נימר א-מסר, תושב מחנה הפליטים קלנדיה הסמוך לרמאללה, כבן 19, מת אתמול בבוקר לאחר שנפצע ביום שישי מירי חיילי צה"ל. הוא השתתף ביידוי אבנים לעבר סיור צה"ל שעבר במחנה בליל שבת סמוך לשעה 22.00.

החיילים ירו לעבר מיידי האבנים, והוא נפצע באורח קשה. רופא צבאי טיפל בו במקום, ואחר כך הוא הועבר לטיפול בבית החולים הדסה עין כרם בירושלים, שם מת מפצעיו.

בשכם נפצעו ביום שישי אחר הצהרים 5 תושבים מירי חיילי צה"ל במהלך תקרית יידוי אבנים במרכז העיר. נער ערבי כבן 15, שיידה אבנים, נפצע אתמול אחר הצהרים באורח שהוגדר בינוני. באחת מהתקריות הרבות במהלך סוף השבוע, אתמול אחר הצהרים, הותקף רכב סיור של צה"ל במרכז העיר. חיילים הגיבו בירי ונפגע נער. הוא נלקח לבית החולים בשכם.

תומכי הפתח בשטחים ציינו אתמול את יום מותו של אבו ג'יהאד אשר נהרג בפעולת קומנדו שיוחסה לצה"ל בביתו שבתוניס. בערכו מספר מצעדים שהובלו בירכיהם היה בבית להם. בעיר זו התפתחו עימותים בשל המצעד, ובמהלכם נפצע שוטר משמר הגבול באורח קל בראשו, ושלושה תושבים נפגעו משאיפת גז מדמיע.

בבית להם ובכפר אל חאדר הסמוך נעצרו מספר תושבים בעת שיידו אבנים לעבר כוחות צה"ל. מצעדים נוספים היו בשכם, טול כרם וגם בעזה ובחאן יונס.

צה"ל הטיל עוצר על רמאללה ומספר מחנות פליטים בסביבתה, כדי למנוע מהומות בעת מצעד האזכור.

מתותאר הכפר חירבת עטלה שבאזור טול כרם נרצח ביום שישי בבוקר בידי רעולי פנים. מקורות פלשתיניים מסרו, שהוא נרצח בביתו כאשר שני אלמונים ובידם אקדח נכנסו לביתו, ולאחר ששאלו לזהותו ירו בו. המתותאר פונה למרפאה צבאית סמוכה, ומת מאוחר יותר מפצעיו.

מטען תבלה התפוצץ בליל שבת ליד סיור צה"ל באזור הכפר סמוע שבדרום לחברון. המטען התפוצץ סמוך לשעה 22.30. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

הושלמו הסכמים עם הפלשתינאים בתחומי החקלאות, התעשייה והאנרגיה

מחיר הבנזין בשטחי האוטונומיה יוכל להיות נמוך עד 15% מאשר בישראל

מאת משה ריינפלד

מחיר הבנזין לצרכן בשטח שבשליטת הפלשתינאים יוכל להיות נמוך עד 15% מהמחיר הרשמי בישראל – כך סוכם בשיחות הכלכליות, שהתקיימו בשבוע שעבר בפאריס.

עוד הוסכם, כי 75% ממס ההכנסה שתגבה ישראל מתושבי השטחים, אשר יעבדו בתחומה, יועברו לידי הפלשתינאים.

משלחת ישראל לשיחות, בראשה שר האוצר, אברהם שוחט, והממונה על התקציבים באוצר, דוד ברודט, תצא מחר לפאריס להמשך הדיונים.

בפגישה עם כתבים כלכליים, שהתקיימה בסוף השבוע שעבר בלשכת שר האוצר בירושלים, מסרו שוחט וברודט כי בשיחות שהתקיימו עד כה כבר הושלמו ההסכמים בשלושה תחומים, אשר לגביהם יש מסמכים גמורים: חקלאות, תעשייה ואנרגיה.

בתחום החקלאות סוכם, כי יונהג מעבר חופשי של כל מוצרי החקלאות, חוץ מחמישה, בלא כל מכס ומסים. על עגבניות, מלפפונים, תפוחי אדמה, ביצים ועופות יוטלו הגבלות בהדרגה עד מאי '98. עם זאת, מעבר הסחורות יהיה כפוף להסדרים הנוגעים לתברואה הווטרינרית ולהגנת הצומח.

לגבי מוצרי התעשייה, נקבע כי יונהג מעבר חופשי של סחורות, בלי מכס ומסי יבוא, אך נקבעו הסדרי תקינה, שיחייבו את כל סחורות היצוא. היצוא לישראל יחויב בעמידה בתקנים הישראליים בכל תחום.

גם בתחום האנרגיה סוכם כי הפלשתינאים יוכלו לייצא מוצרי דלק לישראל, בתנאי שיעמדו בתקנים אשר נקבעו. אשר למחירי הדלק, נקבע כי כל צד יהיה רשאי לקבוע את מחירי כל סוגי הדלק והמוצרים, חוץ מבנזין, לפי מקורותיו.

בעניין זה ציין ברודט, כי לאחר בירורים שנעשו הבין הצד הישראלי כי בתי הזיקוק בירדן הם בעלי יכולת סבירה, המאפשרת להם להגיע לרמת הדלקים הקיימת בארץ.

כמו כן סוכם, כי שיקול הדעת לגבי כמות העובדים הפלשתינאים, שיועסקו בישראל יהיה נתון בידי ממשלת ישראל וכפוף למצב הביטחוני. הכספים מהביטוח הסוציאלי של העובדים מהשטחים יועברו לרשויות של הפלשתינאים. "מבחינה כלכלית אני רואה יתרון גם לישראל בכך שיועסקו בה עובדים מהשטחים, אולם לעתים מעורר הדבר בעיה ביטחונית", אמר שוחט.

עוד כמה נושאים כבר סוכמו בשיחות בפאריס, אך ההסכמים הסופיים מותנים בהחלטות מסוימות. כך לדוגמה, יש הסכם לגבי המסים, אך עדיין לא נקבע שיעור המע"מ בשטחי האוטונומיה. הפלשתינאים רוצים שהשיעור יהיה 15%–16%, וישראל 16%–17%. כאשר יוחלט על שיעור המע"מ, ישלם ההסכם בתחום המיסוי.

לגבי מס הכנסה בשטחי האוטונומיה, הוסכם כי ההחלטה בעניין זה תופקד בידי הפלשתינאים. תחומים אחרים שההסכמים לגביהם עדיין תלויים בהחלטות שונות, הם התחום המוניטרי, תחום הבנקאות ותחום המטבע.

הפלשתינאים רוצים מטבע משלי לעצמם אך ישראל, מטעמים פוליטיים, איננה מוכנה לכך. שוחט אמר, כי לאחר שתושג הסכמה בעניין המטבע ייחתם הסכם בתחום הבנקאות והמדיניות המוניטרית.

בשיחות בשבוע שעבר גם בתחומי התיירות וביטוח הרכב.

אשר למדיניות היבוא, ציינו הדוברים בפגישה, כי ישראל תקבע סידורים, שלא יגרמו נזקים למשק שלה.

עד כה, הסכימה ישראל להגמיש את עמדותיה כלפי שתי דרישות של הפלשתינאים: האחת, הפחתת מכסים על מוצרים מסוימים, כגון מכונות חקלאיות והשנייה, יבוא מוצרים ממדינות ערב, בתנאי שתיקבע רשימה מוסכמת ויוסכם על כמויות.

"הסגר אינו אמצעי להפעלת לחץ כלכלי"

שר האוצר ציין, כי הסגר אינו משמש ככלי להפעלת לחץ כלכלי, אלא הוא הוטל רק משיקול ביטחוני. שוחט הסביר, כי ישראל מזרימה כעת כספים לשטחים לשם העסקת התושבים בעבודות יזומות. החודש הוזרמו 28 מיליון שקל למטרה זו. "אילו סברנו שהסגר הוא אמצעי ללחץ כלכלי, לא היינו מזרימים גם כספים אלה והלחץ היה גדול יותר", אמר שוחט.

רק מאות אחדות של מתנחלים השתתפו בצעדת בנימין, לאחר שצה"ל אסר על קיומה

בית הדסה פונה בשל הודעת־שווא על פצצה

מאת נדב שרגאי

מאות השתתפו בצעדת בנימין ביום שישי בין מצפה יריחו לארמונות החשמונאים. הצעדה התקיימה ללא אישור צה"ל, ובניגוד לעבר היה מספר המשתתפים בה מצומצם, וכלל צועדים מבוגרים בלבד, בעיקר מתנחלים מיישובי מטה בנימין.

יו"ר המועצה האזורית מטה בנימין, פנחס ולרשטיין, הסביר כי בעקבות האיסור של צה"ל, הוגדרה הצעדה כטיול משפחות, שלו אין צורך באישור, אולם בתי הספר ותנועות הנוער, המשתתפים בדרך כלל, הדירו רגליהם הפעם.

היום אחר הצהרים יתקיים בקדומים טקס אכלוס שכונה חדשה, "כרמי קדם", ובה 66 יחידות דיור. הדירות נבנו על ידי חברת בת של שיכון ופיתוח, ועד כה נמכרו 12 מהן. שכונה נוספת שבנייתה נסתיימה בקדומים, תאוכלס בשבועות הקרובים. בשכונה זו כבר נמכרו כל הדירות, 130 במספר.

ראש הליכוד, בנימין נתניהו, ביקר ביום שישי באתרי ההתיישבות היהודיים בחברון. בשעת הביקור פינו כוחות הביטחון את בית הדסה, לאחר שהתקבלה הודעה בטלפון בשפה האנגלית על פצצה שהוטמנה באחת הגזרות בירכתי בית הדסה. נתניהו ומלוויו פונו מהמקום יחד עם 20 המשפחות, ורק לאחר כשעתיים, בתום סריקות מדוקדקות, התברר כי היתה זו אזעקת שווא.

בית המרכז-מכון לחינוך ומחקר

ניהול זמן– אפקטיביות מול יעילות

ביום שלישי ט"ו אייר תשנ"ד, 26 באפריל 1994, במלון "בזל" רחוב הירקון 156, תל-אביב.

התוכנית:

18:30–19:00 התכנסות, קפה ועוגה.
19:00–20:00 גב' אתי פז, יועצת ארגונית: ארגון עצמי לפני שאני מנהלת אחרים.
20:15–20:30 ארוחת ערב קלה.
20:45–22:00 גב' אתי פז: ניהול זמן – אשה כנגד מחוגי השעון.

מנחה: יפעת מורטון
דמי השתתפות: 25 ש"ח

חניתה עשתאי
מנהלת בית המרכז

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

נעמת

תנועת נשים עובדות ומתנדבות

ועדת הבחירות הארצית לוועידת נעמת ה־16

הגשת רשימות נעמת

1. **לוועידת נעמת ה־16**
אמני הגשת מועמדות לוועידת נעמת ה־16 התקיימים:
ביום שלישי, 19.4.94 בין השעות 19:00 עד 20:00 באולם הישיבות בקומה 7, בית הועד הפועל, רח' ארלוזורוב 93 תל־אביב.

2. **למועצות סניפי נעמת**
הרשימות למועצת סניף נעמת יוגשו במשרדי נעמת במועצות הפועלים בישוב.
ביום ב' 18.4.94 מהשעה 17:00 עד השעה 20:00
ביום ג' 19.4.94 מהשעה 19:00 עד השעה 21:00.

ברוריה לובטון
יו"ר ועדת הבחירות הארצית לוועידת נעמת ה־16

יום הבחירות
10.5.94

ניו יורק בין־לילה

אתה נוחת הכי קרוב לטיסות ההמשך לכל ארה"ב

טיסות ההמשך של אל על בארה"ב מתוכננות בהתאם לזמן הנחיתה של טיסות אל על לניו יורק, ובאותו טרמינל.
כך שאתה נוחת ועולה בנוחות מירבית על טיסת ההמשך של אל על לפי בחירתך.
מתנה- ערכת שינה מיוחדת רק בטיסות אל על 001.

אל על מספר 1 לאמריקה. פנה עוד היום לסוכן הנסיעות שלך.

EL AL אל על

רמון ערק ממשלת רבין

רמון זה לא אמת

ארגון חיזבאללה ירה 4 מטחי קטיושה לעבר ישראל; כמה טילים נפלו באצבע הגליל

תושבי אצבע הגליל, שנקראו להיכנס למקלטים, יצאו מהם אתמול; 2 חיילי צד"ל נהרגו בהתפוצצות מטען בג'זין

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

כמה טילי קטיושה נורו שלשום לפנות בוקר לעבר ישראל, והלקם נחתו באצבע הגליל וחלקם באזור הביטחון בדרום לבנון. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

מטח שני נורה שעתיים לאחר מכן. כתוצאה מהתפוצצות הטילים נהרג אחד לבנוני ממובלעת ג'זין ונפצעו ארבעה. מטח שלישי של טילי קטיושה נורה שלשום בסביבות תשע בבוקר, כל הטילים נחתו באזור הביטחון בדרום לבנון. מטח נוסף נורה שלשום בצהרים לעבר העיר ג'זין בדרום לבנון. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

על פי הערכת גורמים בצה"ל, ארגון החיזבאללה ירה את מטחי טילי הקטיושה, בתגובה לירי חיילי צד"ל לעבר העיר צידון בשבוע שעבר. צד"ל ביצע את הירי בתגובה להריגת שלושה חיילי צד"ל, ביניהם מג"ד, בפיצוץ מטען צד בסוף השבוע שעבר.

צה"ל הורה לתושבי קרית שמונה ואצבע הגליל להיכנס למקלטים. אתמול חלה רגיעה בצפון הארץ, ובשעות אחר הצהרים הורשו התושבים לצאת מהמקלטים.

שני חיילי צד"ל שהיו בפעילות מבצעית במובלעת ג'זין נהרגו אתמול כתוצאה מהתפוצצות מטען חבלה. ארגון החיזבאללה קיבל על עצמו את האחריות לפיצוץ, השלישי נגד צד"ל בארבעת הימים האחרונים.

כוננות גבוהה בצפון

גורמי צבא בכירים אמרו אתמול כי אין עדיין ערובה לכך שלא יירו קטיושות נוספות בישראל. צה"ל וצד"ל נמצאים בכוננות גבוהה מחשש להידרדרות מצד הקטיושות. גם בקרב ארגוני המחבלים שוררת כוננות מחשש לתגובת צה"ל.

ראש מטה פיקוד צפון, תת אלוף רפי נוי, אמר שלשום כי "בלילה של יום שישי ישנו רבים במקלטים, אך אני מעריך שמחר לשגרה. ביישובי אצבע הגליל שבו החיים למסלולם, אך הכוננות בפיקוד צפון נמשכת.

מרדכי: "יוזמה של המחבלים"

הוא לא יישב בחיבוק ידיים נוכח ירי הקטיושות.

אלוף מרדכי קיים הערכת מצב, ערך סיור באזור עם מפקד עוצבת הגליל ומפקדים נוספים ונפגש עם ראשי יישובים בצפון.

אלוף מרדכי אמר בסוף השבוע כי "מדובר באירוע חמור, בו בוצע ירי על ידי יישובי גבול הצפון ואצבע הגליל, המהווה פגיעה בוטה בהסכמים שהושגו במבצע דין וחשבון. אני מעריך שמי שעומד מאחורי הירי הזה הוא ארגון החיזבאללה. יש להם כוונות וסיבות לשבש את החיים פה, ואנחנו מטכסים עצה ומחפשים דרכים איך להתמודד עם הביטויות הללו".

זו הפעם השלישית שהמחבלים מפרים את ההבנות שהושגו לאחר מבצע דין וחשבון. בפעמיים הקודמות ירו את טילי הקטיושה פורשי פתח.

יותר מ־12 חיילי צד"ל, ביניהם 3 אחים, מפקדי אותו גדוד, נהרגו באחרונה

גורמים צבאיים: קשה לשלוט על חיילי צד"ל לאחר המכות הקשות שהם ספגו

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

בשבועות האחרונים נהרגו יותר מ־12 חיילי צד"ל, והמוטיבציה והמורל בקרב החיילים ירודים. גורם צבאי אמר אתמול כי "צד"ל הוא צבא טוב, אבל צריך להבין שקשה מאוד להשתלט על צבא כזה, שספג מכות קשות".

גורמים צבאיים המופקדים על צד"ל אמרו בסוף השבוע כי במצב הקיים, בו שוררת בצד"ל מוטיבציה נמוכה, אין שליטה על צד"ל, וכי מקרה הירי מסוללה של צד"ל לעבר העיר צידון בסוף השבוע שעבר היה בלתי נמנע. חיזבאללה ירה שלשום את מטחי הקטיושות לעבר אצבע הגליל בעקבות הפגזת צד"ל על צידון.

מג"ד בגדוד "עישייה", אחד הגדודים הטובים בצד"ל, נהרג בסוף השבוע עם שני חיילים נוספים, ממטען חבלה שהתפוצץ כאשר שיירה של צד"ל עברה בדרום לבנון. בהתפוצצות נהרגו גם שני שוטרי המשטרה הלבנונית האזרחית.

המג"ד שימש תקופה קצרה ביותר כמג"ד הגדוד, לאחר שאחיו, שנהרג בנסיבות דומות לפני כמה שבועות, היה מג"ד באותו גדוד. אח נוסף באותה משפחה, שגם הוא היה מג"ד בגדוד, נהרג בפעילות נגד ארגון חיזבאללה.

צד"ל מונה 2,600 חיילים, כאשר הגיוס הוא על בסיס התנדבותי.

לדברי קצין בכיר בצה"ל, צד"ל אמור להיות "השכפ"ץ של צה"ל", חייליו מבצעים למעשה את "העבודה השחורה" בדרום לבנון. תפקידיו המרכזיים של צד"ל כוללים החזקת מוצבים באזור הביטחון בדרום לבנון, ביצוע פעולות ביטחון שוטף, מארבים, מחסומים, סיורים ותצפיות, הפעלת כוחות במבצעים יזומים נגד מחבלים והשתלבות במערך הסיוע האווירי.

צד"ל מפר את ההסכמות וההבנות שהושגו עם צה"ל, וחייליו יורים לעבר ריכוזי אוכלוסיה ויעדים פגועים, כפי שעשו בסוף השבוע שעבר. בין היתר מתרחשות תקריות בין צד"ל למחבלים שלא מדווחות לצה"ל.

חילוקי דעות

בקרב הקצינים בפיקוד צפון שררו חילוקי דעות באשר להחלטה להורות לתושבי הצפון להיכנס למקלטים. גם אלוף פיקוד הצפון יצחק מרדכי התלבט בעניין, ובסופו של דבר החליט להורות על כניסה למקלטים ולהודיע על הביטחון.

רבים מתושבי אצבע הגליל לא נענו לקריאה, ולא נכנסו למקלטים.

אלוף מרדכי אמר אתמול כי צה"ל לא מעוניין לגרום להסלמת המצב בדרום לבנון, אך יחד עם זאת

ראשי יישובים בצפון מותחים ביקורת על ההחלטה להורות לתושבים להיכנס למקלטים

"ההחלטה גרמה נזק כלכלי ומוראלי"

מאת גבי זהר

כמה מראשי היישובים בצפון מתחו בסוף השבוע ביקורת על ההחלטה להורות לתושבי אצבע הגליל, קרית שמונה ומטולה להיכנס למקלטים.

לדברי ראש המועצה האזורית גליל עליון, אהרן ולנסי, "ההחלטה להוריד את התושבים למקלטים היתה מוזרה מדי וגרמה נזק עצום לגורמי התיירות באזור, אבל גם למוראל התושבים. זו פעם ראשונה מאז חודש יולי האחרון שהתושבים הורדו למקלטים, ועובדה זו החזירה רבים לאווירה הקשה של אותם ימים".

"להסתפק בהכרזות כוננות"

לדברי ולנסי, צריך היה לקחת סיכון מסוים, ולא להורות לתושבים להיכנס למקלטים. "אנחנו סומכים על צה"ל, אבל הפעם אני חייב לומר שאני חולק על ההחלטה להוריד תושבים למקלטים. צריך היה להסתפק בהכרזות כוננות, ולא להיכנס להתרגשות מיותרת שגרמה נזק כלכלי ומוראלי. הדרג המדיני מקבל בדרך כלל החלטות שקולות, אבל הפעם ההחלטה היתה לא נכונה".

ולנסי אמר כי "אם היו מכריזים מצב חירום אפשר היה לשלם לבעלי הצימרים ובתי ההארחה פיצוי עבור הנזק שנגרם להם, אבל במצב שנוצר נגרם נזק בלי שאף אחד יפצה את הנפגעים. הימים הם ימים קשים, אבל אף אחד לא חושב להפסיק לנסוע באוטובוסים או לגור ביישובי הצפון".

בליל שבת הודיעו לתושבים כי אפשר לצאת מהמקלטים, אך על הילדים והקשישים להישאר במקלטים.

7 שעות במקלטים

תושבי קרית שמונה ויישובי הסביבה נשארו במקלטים כשבע שעות, ועזבו שם את ארוחת השבת. לא מעט אורחים שהגיעו ממרכז הארץ ותיירים מחו"ל עזבו את בתי ההארחה, למרות שהתפוסה בסוף השבוע היתה כ־38%. בבית ההארחה בגושרים, למשל, נשארו שתי קבוצות תיירים מגרמניה שלא נרתעו מירי הקטיושות וההוראה להיכנס למקלט.

בקיבוצים יצאו לעבודה בשבת בבוקר, כבשגרה, ובשעות אחר הצהרים נראתה תנועה רבה של מטיילים באזור.

כמה עשרות תושבי קרית שמונה עזבו את העיר שלשום בצהרים, לאחר שמערכות הבריאות, התיירות והמשטרה הורו לתושבים להיכנס למקלטים, אך האווירה בעיר היתה רגועה.

הלילה שבין ששי לשבת עבר בשקט, כמו גם שבת בבוקר. המשטרה, שהציבה מחסומים שלושה בהרים כדי למנוע מתיירים להגיע לאזור הצפון, הסירה בשבת לעסוק בהכוונת התנועה באזור.

גורמים במערכת הביטחון בתגובה לספרו של הפצ"ר לשעבר:

"סטרשנוב אישר החלטות 'פורום שטחים' בלי לגלות התנגדות עיקשת במיוחד"

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

מקורות במערכת הביטחון ובצה"ל מסרבים להגיב באופן רשמי לטענות שהעלה בספרו הפרקליט הצבאי הראשי לשעבר, אמנון סטרשנוב, בכל הקשור לדיונים שהתנהלו בנושא האינתיפאדה בהיותו בתפקיד.

בשיחות לא רשמיות אמרו מקורות במערכת הביטחון כי תת אלוף (במיל') סטרשנוב הפר את כללי הסודיות שלהם היה מחויב בכל הקשור לדיונים בצה"ל העוסקים באינתיפאדה, וכי הם דוחים חלק ניכר מהטענות שהעלה בספרו. לטענתם, סטרשנוב השתתף בכל הדיונים ואישר אותם.

עוד אומרים במערכת הביטחון כי היה קושי רב בתחילת האינתיפאדה להתמודד בכל הקשור לנהלי הפתיחה באש. חיילים לא הבינו את הפקודות, היה בלבול רב, ולראיה, היו משפטים רבים בבתי הדין הצבאיים שנגעו לאינתיפאדה. הגורמים במערכת הביטחון ציינו עוד כי הפרקליט הצבאי הראשי לשעבר לא קפץ מעל השולחן, ולא הכה בו בשעה שהתקיימו הדיונים ב"פורום השטחים", או לטיפול בפעולות צה"ל שנגעו בתושבי השטחים.

המקורות במערכת הביטחון טוענים כי אף אחד לא השפיע על סטרשנוב, ולא לחץ עליו. האינתיפאדה, לדבריהם, תפסה את צה"ל בהפתעה מוחלטת, והיה קושי רב להנחיל לחיילים הוראות הקשורות לנוהלי פתיחה באש, ולפעולות בתוך אוכלוסיה אזרחית. עוד אומרים במערכת הביטחון כי בכל פגישה, ולו המצומצמת ביותר, השתתף סטרשנוב בדיונים והביע את דעותיו אשר ישמשו העוברים לידיעת החיילים בשטח.

אכן, אומרים במערכת הביטחון, במהלך הדיונים היו חילוקי דעות ואף ויכוחים, אבל אף גורם במערכת לא פעל נגד החלטותיו של הפרקליט הצבאי הראשי לשעבר.

סופר "הארץ" מציין כי ספרו של סטרשנוב מתייחס בעיקר לשנים הראשונות של האינתיפאדה, בעת שהוא כיהן כפרקליט צבאי ראשי, ובתקופתו אירעו העימותים הקשים ביותר באותה תקופה כולל משפטי גבעתי א' וב'.

בספר מותח סטרשנוב ביקורת על ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, ומגדיר אותו כשותף הראשי בדיוני "פורום השטחים".

אילן בירן נכנס הבוקר לתפקידו כאלוף פיקוד מרכז

משימתו הראשונה תהיה פינוי צה"ל מיריחו

מאת איתן רבין, סופרו הצבאי של "הארץ"

אלוף אילן בירן ייכנס הבוקר לתפקידו כאלוף פיקוד מרכז. הוא ישתה בסבב של שיחות וסיורים בפיקוד. אלוף בירן רצה להיות ראש אמ"ן, אך בגלל סבב המינויים המתעכב, נעתר לבקשת הרמטכ"ל לכהן כאלוף פיקוד מרכז. משימתו הראשונה של אלוף בירן תהיה פינוי צה"ל מיריחו אגב טיפול במתנחלים.

אלוף דני יתום ישוב לתפקיד המזכיר הצבאי של ראש הממשלה יצחק רבין לאחר שכיהן כממלא מקום אלוף פיקוד מרכז כמה שבועות במקום אלוף נחמיה תמרי שנהרג באסון המסוק.

גורמים בכירים בצה"ל מותחים ביקורת על העיכוב בסבב המינויים, מדרגות אל"מ עד אלוף. לדברי אותם גורמים, רוב הקצונה בצבא נמצאת באי ודאות ו"עוסקים בניחושים בנושא המילואים".

בין המינויים הצפויים בחודשים הקרובים: מינוי מפקד למכללות במקומו של אלוף יוסי בן חנן העומד לפרוש; מינוי אלוף פיקוד צפון במקומו של אלוף יצחק מרדכי; מינוי אלוף לפיקוד דרום במקומו של אלוף מתן וילנאי ומינוי ראש אגף מודיעין במקומו של אלוף אורי שגיא. צפויה גם שורה של מינויים בדרגות תא"ל ואל"מ.

מד"ע, חד"ש והתנועה האיסלאמית מחו על הקמת חניון צה"ל ברהט

מאת יוסף אלגזי

המנהיגים של התנועה האיסלאמית, מד"ע וחד"ש בעיירה הבדווית רהט שבנגב מותחים ביקורת על ראש המועצה המקומית סלאל אל קרינאוי שהסכים להקמת חניון של צה"ל בעיירה ביום העצמאות השנה.

שלושת הארגונים פירסמו קריאה לתושבי רהט להחרים את אירועי יום העצמאות בעיירה ובמיוחד את החניון שהקים צה"ל במרכז רהט. לטענתם, הקמת החניון, בו הציג צה"ל כלי נשק, פגעה ברגשותיהם הערביים והאיסלאמיים של הערבים בנגב, ובמיוחד ברהט בה נפל מוחמד אבו ג'אמע בעת תהלוכות המחאה בעקבות הטבח בחברון. שלושת הארגונים הקימו לא הרחק מהחניון אוהל מחאה וקראו לקיום עצרת מחאה.

"יום העצמאות של מדינת ישראל הוא יום העצמאות של כלל אזרחי ישראל, בכלל זה של הערבים בנגב. ברהט מתגוררות משפחותיהם של 250 חיילים בצה"ל. שעה שרוב תושבי רהט והיישובים בדוויים סמוכים ביקרו בחניון של צה"ל, רק מיעוט קטן ביקר באוהל המחאה", אמר סלאל אל קרינאוי.

"עסקני התנועה האיסלאמית ברהט וכן חד"ש מלבד אינטנע ממד"ע, ממשיכים לנהל מסע שסנה נגדי בעניין החניון שהקים צה"ל ביום העצמאות ומלבים יצרים בעלי אופי לאומני קיצוני. המועצה המקומית שומרת על כבודו של מוחמד אבו ג'אמע. בימים בהם נפלו קורבנות רבים בפעולות טרור בעפולה ובחדרה עלינו להתחשב ברגשותיהם של האזרחים היהודים. כאזרחים ישראלים וכבני העם הפלשתינאי, עלינו לנהוג בתבונה, להיות מציאותיים ולהוות גשר בין מדינתנו ובין עמנו", הוסיף אל קריינאוי.

מלא כסף בטופס קבוע

אחת שתיים פיקס

חדש מהטוטו - מלא טופס טוטו פעם אחת ואתה יכול לזכות בכל שבת.

סוף סוף זה הגיע. טופס טוטו שורץ בשבילך קבוע כל שבוע. אתה שולח וזוכה... עד שיום אחד יפול בחלקך הפרס הגדול.

איך משתתפים?
כל שצריך זה לבוא פעם אחת לתחנת טוטו, או להתקשר למוקד ההפצה 03-383838 (בימים א'-ה') לבקש טופס "אחת שתיים פיקס", למלא בנה טורים שאתה רוצה למשוך כמה שבועות אתה רוצה שהוא ירוץ, וזהו - חתמת קבע על הטופס.

למי זה טוב?
- למי שלא דווקא מבין בכדורגל אבל לא רוצה להפסיד את הסיכוי לזכות בטוטו.
- למי שאולי כן מבין בכדורגל אבל אין לו זמן למלא טופס חדש בכל שבוע.
- ולכל מי שרוצה מלא כסף!

מלא כסף

זה לא עולה לך יותר, מחיר הטור הוא מחיר רגיל. עכשיו כל שנותר לך, זה לחכות לשליח שיגיע עד אליך הביתה.

אל: חברי מפם
מאת: חברים במפלגת העבודה

מי שבוגד בחבריו היום יבגוד בכם מחר!

לפני שאתם מכניסים אל שורותיכם סוס טרויאני, אנחנו חייבים להזהיר אתכם:

חיים רמון יבגוד בכם כפי שבגד בנו. כפי שערק מממשלת השלום.

חיים רמון לא מעוניין בהסתדרות, לא מתעניין בעובדים וגם אתם מעניינים אותו רק כטרמפ לסיפוק האמביציות האישיות שלו.

מי שמייצג את הימין החברתי, מי שלא היסס להעמיד את מפלגת העבודה בסכנת פילוג,

מי שניסה לסחוט כסא בשעה שממשלת השלום נמצאת באחד מרגעיה הקריטיים,

רוצה עכשיו לנקום באמצעותכם על כל כשלונותיו.

חיים רמון יוביל לקואליציה רק עם הליכוד. חיים רמון יהרוס את ההסתדרות.

אנחנו קוראים לכם לא לשבור את השותפות ההיסטורית והמחויבות שלכם לציבור העובדים.

גם אתם מבינים שחיים רמון לא יודע לכבד החלטות דמוקרטיות, בכנסת, במפלגה או בפריימריס.

מי שבגד בחבריו יבגוד גם בעובדים וגם בכם.

אל תתנו בו אמון. אל תתנו לו ידכם. אל תתנו לו סיכוי!

המחיר הכי בטוח.

יותר בטיחות ויותר הודה בחסכון של אלפי שקלים.

300 סיוויק EX במיפרט בטיחות אמריקאי הגבוה בעולם,

עם 2 כריות אויר וכל התוספות כולל ABS

עכשיו בהנחה של 3,000 ש"ת.

80% אשראי בתנאים מיוחדים. אל תחמיצו את ההזדמנות.

HONDA
מציתה את הדמיון

ס א י ר - ח ב ר ה ל מ כ ו נ י ו ת ו מ ש א י ו ת

תל־אביב, דרך פתח תקוה 101. טל' 03-5614060 ירושלים, רח' האומן 16, תלפיות. טל' 02-781382 חיפה, דרך יפו 137 א'. טל' 04-514110 רפי ורפי מוסכים: דרך יבנה, אזור התעשיה רחובות טל' 08-469575/6 ■ מוסך ויסים אחים: שכונת 7, אזור התעשיה ישן נתניה טל' 09-343726 ■ "דבר" סוכנות לרכב יוחנן הסנדלר 3, הרצליה פיתוח טל' 09-560871 ■ מוסך ארז כרמיה: רחוב האשלה, מפרץ חיפה טל' 04-410345-8 ■ אל. מורדי רכב באר־שבע: דרך חברון 6 ב"ש. טל' 07-278235 ■ סוכנות אשדוד: בנין הסוהר, האורגים 21. טל' 08-523444 ■ מוסך בני את רחוב: אזור תעשיה צפוני אשקלון טל' 07-750399 ■ אילון: אזור התעשיה חדרה. טל' 06-344461 ■ ויוקאר: כביש עוקף נצרת טל' 06-556966 ■ סוכנות השרון: מעורתיבסקי 28, כ"ס טל' 09-915811 ■ סוכנות רכב צפון: קרית ק. ביאליק טל' 04-772999

חיוג ואתה מנוי על הארץ

02-254245-8
03-5121333/344
04-623166-7

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

בצל חשש לפילוג תחליט היום ועידת מפ"ם אם להצטרף לרמון

מאת ירח טל
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ועידת מפ"ם תתכנס היום בכפר המכביה כדי להכריע באיזו דרך תתמודד בבחירות להסתדרות, כשברקע עומדת אפשרות לפילוג בתנועה. שתי ההצעות ש-1,000 צירי הוועידה יתבקשו להכריע ביניהן: התמודדות עם רצ ברשימת רמון או התמודדות ברשימה משותפת עם מפלגת העבודה.

ראש הממשלה, יצחק רבין, יחליט רק הבוקר אם יופיע בפני צירי הוועידה. השר יאיר צבן, התומך בהליכה ברשימתו של רמון, אמר כי הוא מעריך שהדיון יהיה פנימי, ומי שאינו נמנה על המפלגה לא ינאם בה. עם זאת, אמר צבן כי אם רבין יפנה ויבקש להופיע, מובן שלא יידחה, אולם אז יינתן גם לשר יוסי שריד ואולי גם לחיים רמון להופיע ולהציג את עמדתם.

במפ"ם מעריכים, כי ההחלטה תתקבל על חודם של קולות, ובכירים חוששים שבכל מקרה צפוי פילוג במפ"ם בבחירות להסתדרות. ברצ אומרים, כי החלטה של מפ"ם לרוץ עם העבודה תפגע בשלמות תנועת מרצ, ומנגד מאיימים בעבודה כי החלטה של מרצ, ובכלל זה מפ"ם, לרוץ עם רמון תפגע בשותפות בין העבודה למרצ בקואליציה הממשלתית. ככל שמתקרב רגע ההכרעה במפ"ם, גובר הלחץ על מנהיגיה הן מצד ראשי העבודה והן מצד ראשי רצ. בסוף השבוע נפגשו ראשי מפ"ם לפגישות מרתוניות עם בכירים מהעבודה ועם ראשי רצ. ההכרעה תיפול אמנם בוועידה, אך כבר עתה ברור שצמרת המפלגה חצויה בעמדותיה.

ביום ששי הודיע יו"ר מפ"ם, חנן ארז, כי הוא תומך בהתמודדות ברשימה משותפת עם העבודה. בעמדה זו תומכים גם ויקטור שם-טוב, מאיר תלמי, אמרי רון, אלישע שפירא – לשעבר מזכיר הקיבוץ הארצי, אפרים זילוני וח"כ ענת מאור. במצדדים להליכה ברשימת רמון – השר יאיר צבן, ח"כ חיים אורון ואלעזר גרנות.

משלחות המשא-ומתן של העבודה ושל מפ"ם נועדו ביום ששי לפגישה, שבה סוכמה טיוטת הסכם להקמת רשימה משותפת בבחירות להסתדרות. טיוטה זו תוצג היום בפני צירי ועידת מפ"ם. ההסכם בא להבטיח הגדלה משמעותית בייצוג של מפ"ם בוועד הפועל של ההסתדרות. פירוש הדבר, בין השאר, מימון מוגדל עבור סיעת מפ"ם בהסתדרות והגופים הקשורים אליה (כמו השומר הצעיר). ההסכם כולל גם, בין השאר, התחייבות לחקיקת חוק ביטוח בריאות ממלכתי וחוק ביטוח סיעודי, קיום רפורמות במועצות הפועלים וההסתדרויות המקצועיות והתחייבות להקים חמש מועצות פועלים במגזר הערבי.

שר החוץ, שמעון פרס, קרא אמש למפ"ם להתמודד עם מפלגת העבודה בחזית אחת בבחירות להסתדרות. בדבריו בעצרת שפתחה את מערכת הבחירות להסתדרות בנתניה אמר פרס: "מחר מאוד אנו עלולים למצוא את עצמנו נאבקים בשצף קצף זה נגד זה, במקום נגד הליכוד. לכן, אני מציע למפ"ם ללכת בחזית אחת עם העבודה".

השר יוסי שריד הפיץ פנייה אישית בקרב כל חברי ועידת מפ"ם, ובה קריאה להתמודדות מפ"ם עם רצ ברשימת רמון. "מפלגת העבודה לא פינקה אותנו בעשר השנים האחרונות. היא נאבקה בנו עד חרמה, והיא לא בררה באמצעים ובביטויים. רק לפני זמן קצר דחתה כמעט בבוז את פנייתנו לבחון הליכה משותפת בבחירות להסתדרות", כותב שריד. הוא מוסיף במכתבו לצירים: "הנה פתאום מחזרים אחרינו בהתלהבות, ובמיוחד אחריכם מחזרים, והכל רק משום שנוצרה אפשרות של שינוי בהסתדרות, שהיא חשובה לכולנו. מה לא מוכנים עכשיו להציע? מציעים אפילו להכפיל את כוחה של מפ"ם, והריח הישן והרע של עסקאות מפוקפקות שב עולה באפנו".

את מכתבו מסיים שריד בהזהרה למפ"ם, כי להחלטתה ללכת עם העבודה יכולה להיות משמעות של שבירת השותפות במרצ. "לא אנחנו יצרנו את המשבר בתוך מפלגת העבודה. מה לנו ולירידבויות הפנימיות שבתוכה. אבל מרצ, כרגיל, נתבעת שוב לשלם את המחיר, הפעם בהתפרקותה, ואילו מפלגת העבודה תעמוד על הריסותינו ותרחץ בניקיון כפיה".

רמון מצרף חברים

בימים האחרונים המשיך חיים רמון בחיפוש אחר מועמדים לרשימתו. אתמול מסרה דוברת המטה של רמון, ענת שוה, כי שלמה מסלאווי – חבר מועצת עיריית תל-אביב מטעם רשימת רוני מילוא ויו"ר ועד שכונת התקווה – יהיה מועמד הרשימה למזכיר מועצת פועלי תל-אביב. רמון סייר אתמול בלוויית מסלאווי בפארק דרום, ולחץ את ידי הנופשים. דובר העבודה אמר בתגובה, כי העובדה שאדם המזוהה עם הליכוד, שהתמודד ברשימת מילוא נגד העבודה, יופיע ברשימת רמון "היא הוכחה נוספת לכך שלליכוד ולרמון אינטרס אחד משותף – להרוס את ההסתדרות ולפגוע בציבור העובדים המאורגן".

היום אחר הצהריים יכונסו גם מועצות רצ ושינוי בנפרד, כדי להחליט על התמודדות ברשימת רמון. להצעה מובטח רוב מוחלט בשתי המועצות. גם לשכת העבודה תכונס אחר הצהריים, על מנת לאשר את מצע העבודה לבחירות להסתדרות. בדיון צפויה לעלות גם שאלת המשך חברותם של רמון, עמיר פרץ ושמואל אביטל במפלגה, ובכל הנראה תחליט הלשכה על הוצאתם מהמפלגה, מיד לאחר הגשת הרשימות ביום רביעי.

(ע). חיים רמון שיגר ביום ששי מכתב אל מנהלי קרנות הפנסיה ההסתדרותיות, שבו הוא תובע מהם להפסיק לאלתר כל פעילות מפלגתית בשעות העבודה, ולהימנע משימוש ברכושן של קרנות הפנסיה לטובת מפלגה כלשהי.

בתגובה, אמר מזכ"ל ההסתדרות, חיים הברפלד, כי "לא ראשי קרנות הפנסיה ולא אף גוף הסתדרותי אחר עוסק בפעילות מפלגתית כלשהי".

רון ורבר (מימין) ודריב בן אליעזר, יועצי התקשורת של חיים רמון, ליד כרזות מסע הבחירות שלו

בכיר בש"ס: נתמוך ברמון

בתנועה מצפים לקבל מינויים בהסתדרות

מאת אבירמה גולן

פנחסי. תומך בשמאי

גורם בכיר בש"ס אמר אתמול ל"הארץ", כי אף שעדיין לא התקבלה החלטה רשמית אם לתמוך בחיים רמון או בחיים הברפלד בבחירות להסתדרות, ברור כבר שש"ס תתמוך ברמון. בישיבת ההנהלה המורחבת של ש"ס, שהתקיימה ביום רביעי בבוקר, הביעו רוב החברים את תמיכתם בהליכה עם רמון. רק ח"כ פנחסי התנגד, בנימוק שיש לתמוך במועמד הליכוד, יעקב שמאי. ח"כ אריה דרעי הביע תמיכה מוחלטת ברמון.

בבחירות הקודמות נבחר לראשונה נציג של ש"ס להסתדרות. היה זה דוד טל, שכיהן כמבקר במחלקת קופת חולים, באגף לביטוח סוציאלי. בבחירות שיתקיימו בעוד כחודש יהיו לש"ס שלושה מועמדים: דוד טל, יהודה אבידן – לשעבר עוזרו של סגני גלבוע מעיריית פתח תקוה, וככל הנראה גם אלי צוברי – כי שהיה עוזרו של ח"כ אריה גמליאל, הורשע באוספת האזנות סתר ונשפט לתקופת מאסר קצרה. היות שצוברי אינו יכול לקבל מינוי מפלגתי, משום שהעבירה שבה הורשע היא עבירה שיש עמה קלון, מחפשים לו בש"ס תפקיד בהסתדרות.

על פי הערכות, משקלה הסגולי של ש"ס מבחינת ציבור הבוחרים שלה להסתדרות, מגיע ל-5%. ש"ס מעוניינת עתה להגביר את המעורבות בהסתדרות. ש"ס דורשת, בין היתר, נציגות בוועדה המרכזת ומעורבות בבחירות רב ההסתדרות.

אם אכן תחליט ש"ס לחבור לרשימת רמון, ייחתם ההסכם ביניהן כבר מחר או מחרתיים.

ביום שלישי ח' באייר תשנ"ד, (19.4.1994)

תאשר הכנסת את

"חוק קליטת חיילים משוחררים"

התנועה לקליטת החייל המשוחרר מביעה

תודה והוקרה

למאות אלפי האזרחים ול-101 חברי הכנסת מכל הסיעות שתמכו, סייעו והביאו את החוק עד למימושו

עבודה
אביטל שמואל
אדרי רפי
איציק דליה
האלול רפאל
בוחבוט שלמה
בורג אברהם
בן אליעזר בנימין*
בן מנחם אלי*
ברעם עוזי*
גולדמן מיכה*
גולדשמיט אלי
גל גדליה
דיין אלי
דיין יעל
ונונו יוסי
זוילי נסים
זיסמן עמנואל
חריש מיכה*
טריף סאלח
יחזקאל אבי
כהן רענן
כץ יוסי
לובלסקי מאשה*
לס יורם
מירום חגי
מאסלחה נואף*
נמיר אורה*
סנה אפרים
פרס שמעון*
פרץ עמיר
קהלני אביגדור
קיסר ישראל*
רבין יצחק*
רמון חיים*
שגיא גדעון
שחל משה*
שטרית שמעון*
שפי יעקב

ליכוד
אולמרט אהוד
איתן מיכאל
אסעד אסעד
בלומנטל נעמי
בן אלישר אליהו
גור אפרים
הירשזון אברהם
הנגבי צחי
לבנת לימור
לוי דוד
לנדאו עוזי
מגן דוד
מנע דוד
מצא יהושע
מרידור דן
נחמן רון
נתניהו בנימין
עלי עובדיה
עמור שאול
פת גדעון
קופמן חיים
קצב משה
שטרית מאיר
שילנסקי דב
שלום סילבן
שמאי יעקב
שרון אריאל
תיכון דן

מרצ
אורון חיים
חזן נעמי
סמקין בני
כהן רן
מאור ענת
צבן יאיר*
שריד יוסי*

צומת
איתן רפאל
בדש פיני
דיין חיים
זנדברג אליעזר
פלד משה

מפד"ל
ביבי יגאל
המר זבולון
יהלום שאול
לוי יצחק
פורת חנן
שאקי אבנר חי

יעוד
גולדפרב אלכס
סלמוביץ אסתר
שגב גונן

ש"ס
בניזרי שלמה
גמליאל אריה
מאיה משה
עזרן יוסף

יהדות התורה
הלפרט שמואל
פורוש מנחם
רביץ אברהם

מולדת
בא-גד יוסף
גוטמן שאול
זאבי רחבעם

חד"ש
גוז'נסקי תמר
זיאד תופיק

מד"ע
דראושה עבד אל והב

*שרים וסגני שרים שחתמו בהיותם חברי כנסת

התנועה לקליטת החייל המשוחרר

מהלך הדיון וההצבעה ישודרו ממליאת הכנסת בשידור ישיר בטלוויזיה, ביום ג' (19.4.94) החל מהשעה 16.00.

אלוף (מיל') משה נתיב
נשיא התנועה

ח"כ ד"ר רענן כהן
יו"ר התנועה

להשתחרר ולהשאר בארץ

100 ועדי עובדים במגזרים הציבורי והפרטי יביעו היום תמיכה בהברפלד

היום גם אמור להיחתם ההסכם לצירוף סיעת יעוד לרשימת העבודה להסתדרות

מאת חיים ביאור

כ-100 ועדי עובדים מהמגזר הציבורי והפרטי יתכנסו היום בתל-אביב, כדי להביע תמיכה ברשימת מפלגת העבודה לבחירות להסתדרות. ראש מטה האיגודים המקצועיים והוועדים במטה הבחירות של מפלגת העבודה, שלמה אביטן, מסר שבכינוס ישתתפו גם ועדים שראשיהם חברים במפלגות אחרות, והוא סירב למסור באילו ועדים מדובר, בטענה שהם "אינם רוצים להיחשף".

אביטן מסר, כי הכינוס אמור היה להתקיים במועד הקרוב יותר לבחירות, אך הוחלט להקדימו, עקב החלטתו של ח"כ חיים רמון להתמודד ברשימה עצמאית. בין היתר, ישתתפו בכינוס ועדים של התעשייה הבטחונית, האווירית, אל על, מפעלי ים המלח, כימיקלים לישראל, בתי הזיקוק, נמלי הים, רשות השידור, רשות שדות התעופה, רשות הדואר, מקורות, בזק, שלושת הבנקים הגדולים וקופת חולים.

בכינוס תישמע קריאה להצביע למפלגת העבודה את ח"כ רמון, וכן את חברי הכנסת עמיר פרץ ושמואל אביטל. לדברי אביטן, "הוועדים זוכרים את התבטאותו של ח"כ פרץ בעצרת השביתה שהכריזו הוועדים בדצמבר 93' כנגד הפרטת החברות הממשלתיות, ועכשיו הם באים חשבון עמו". אביטן אמר, כי מפלגת העבודה שולטת ברוב ועדי העובדים במשק, שבאמצעותם היא מתכוונת להגיע לקהל בוחרים פוטנציאלי במערכת הבחירות להסתדרות.

סלמוביץ. עד המקום ה-10

יו"ר ועד עובדי בזק, שלמה כפיר, ממארגני הכינוס, אמר שמטרת כינוס הוועדים היא "להדגיש את ההבדלים שבין מפלגת העבודה לבין רשימת רמון". לדבריו, הוועדים יטענו שרמון חותר לחיסול העבודה המאורגנת, נסיגה במעמד ההסכמים הקיבוציים והתנופות מבחינת התנאים האישיים במשק.

רמון טען אמש, כי חלק מראשי הוועדים אמרו לו מיוזמתם שאנשי ההסתדרות הפעילו עליהם לחצים להופיע לכינוס, וכי הם עושים זאת בעל כורחם. "תופעה זו תיעלם ב-11 במאי", אמר. בהתייחסו לטענה שהוא פועל לחיסול העבודה המאורגנת, אמר רמון: "הייתי עד לכך שעסקני ההסתדרות הם אלה שמוכרים את האינטרסים של העובדים, כולל ויתור על חלק מתוספת היוקר, בתמורה להענקת מימון ממשלתי לגופים הסתדרותיים".

היום אמור להיחתם הסכם בין מזכ"ל ההסתדרות, חיים הברפלד, לבין אנשי סיעת יעוד, להצטרפות יעוד לרשימת מפלגת העבודה בבחירות להסתדרות. לאחר משא-ומתן קצר יוסכם, ככל הנראה, על הכללת ח"כ אסתר סלמוביץ בין עשרת המועמדים הראשונים של רשימת מפלגת העבודה. יעוד גם תקבל מושב בוועדה המרכזת של ההסתדרות. גם לאיגוד העובדים הליברלים, בראשות צבי לב, שוריין מושב בוועדה המרכזת, בעקבות הסכם בין האיגוד לבין מפלגת העבודה.

"חילול דגל המדינה"

מועמד הליכוד למזכיר מועצת פועלי בני-ברק, חיים אנגוד, הגיש ביום ששי תלונה נגד מועמד מפלגת העבודה לתפקיד זה, דוד זכות, על "חילול דגל המדינה". לדבריו, על דגלונים שהפיץ זכות לתושבי העיר, הופיעו מדבקות ועליהן שמו ותפקידו כמזכיר מועצת הפועלים.

מד"ע תתמודד לבד בבחירות להסתדרות; נכשלו מגעיה עם העבודה ועם רמון

דראושה: "רמון אמר לנו כי שותפות עם ערבים תפגע בסיכוייו". רמון מכחיש

מאת יוסף אלגזי

הנהגת המפלגה הדמוקרטית הערבית החליטה בסוף השבוע לרוץ ברשימה עצמאית בבחירות להסתדרות. בראש הרשימה יעמוד ח"כ עבד אל-והאב דראושה. בבחירות הקודמות היוותה מד"ע השותף השלישי ברשימה ערבית משותפת לחד"ש ולתנועה המתקדמת.

עם פירוק הרשימה המשותפת, מתמודדות השנה שתי רשימות עיקריות על קולות הערבים: חד"ש והמתקדמת ברשימה אחת, וכן מד"ע. שתי הרשימות יעמלו קשה כדי לעבור את אחוז החסימה הגבוה של 3%. הערבים מהווים כ-28% מכלל חברי ההסתדרות.

עד הימים האחרונים ניהלו נציגי מד"ע, במקביל, משא-ומתן עם נציגי העבודה ועם ח"כ חיים רמון. המשא-ומתן בין העבודה ומד"ע התפוצץ על רקע סירובה של העבודה להעניק למד"ע 3% מהייצוג במוסדות ההסתדרות, בכלל זה בוועדה המרכזת ובוועד הפועל. העבודה הסכימה לתת למד"ע רק 1.8%, כמו שהתחייבה בהסכמים שחתמה בנפרד עם מפלגת הליברלים העצמאיים ויעוד.

"המשא-ומתן עם העבודה נכשל, בגלל הזלזול בערבים שמפגינים עסקני העבודה בהסתדרות. הם מעוניינים בקולותיהם של הערבים, אך לא רואים בהם שותף שיש לכבד ולהתחשב בו", אמר דראושה.

בתגובה, אמר סגן שר הבריאות, ח"כ נואף מסאלחה מהעבודה, כי "תביעתו של דראושה ל-3% ייצוג במוסדות ההסתדרות אינה משקפת, לדעתנו, את כוחה האמיתי של מד"ע. איננו רוצים ליצור מצב, שבו עם 3% יוכלו דראושה וחבריו להתפלג מהרשימה המשותפת עם העבודה אחרי הבחירות ולהקים סיעה נפרדת. דראושה כבר התפלג פעם אחת בעבר מהעבודה בכנסת. יחד עם זאת, טרם נאמרה המלה האחרונה במשא-ומתן עם מד"ע. החשש של מד"ע לא לעבור את אחוז החסימה, יחייב אותה לשוב למשא-ומתן עם העבודה".

"רוצה לקנות בזול"

המשא-ומתן בין מד"ע לחיים רמון עלה על שרטון עוד בתחילתו. דראושה אמר כי, "רמון רוצה את הקולות של הערבים בזול, וללא כל תמורה ממשית". לדבריו, "בשיחה שקיים עם נציגי מד"ע העלה רמון נימוק שנשמע לנו גזעני. הוא טען, כי עצם השותפות עם ערבים עלולה לפגוע בסיכוייו במגזר היהודי. אם זו דעתו, מוטב שיתמודד בלי הערבים ויצהיר על כך בגלוי במסע הבחירות שלו".

חיים רמון הכחיש אמש מכל וכל את טענותיו של דראושה. הוא אמר, כי "המשא-ומתן עם מד"ע למעשה לא התחיל. כשנפגשתי עם נציגי מד"ע ביקשתי מהם להתאזר בסבלנות עד שיסוכם המשא-ומתן עם מרצ וש"ס. הודעתי להם, שאם אבחר לתפקיד מזכ"ל ההסתדרות, אכניס אותם לוועדה המרכזת, גם במקרה ולא ילכו אתי ברשימה משותפת".

חברי התנועה המתקדמת – המתנגדים להסכם שהציגו בשבוע שעבר ראשי חד"ש והתנועה המתקדמת, בדבר הליכה משותפת בבחירות להסתדרות – מפיצים ידיעות, כי ההסכם אינו תקף. מנגד מסר עו"ד עזיז שחאדה מהנהגת התנועה המתקדמת בנצרת, כי נציגי התנועה, ובכלל זה המזכ"ל שלה אחמד זהר, חתומים על ההסכם עם חד"ש.

נאסר לקיים תעמולת בחירות במוסדות ממשלתיים

מאת משה ריינפלד

מנהל רשות החברות הממשלתיות, יוסי ניצני, הוציא הנחיות לחברות הממשלתיות, האוסרות על קיום תעמולת בחירות במוסדות ממשלתיים. בכלל זה, נאסר על מועמדים בבחירות להסתדרות לבקר במתקני החברות הממשלתיות.

בחוזר שהפיץ ניצני נאמר, כי ההנחיות לעניין הבחירות להסתדרות מתבססות על הנחיות של היועץ המשפטי לממשלה. ניצני הדגיש, כי העקרונות הכלליים בחוקים הנוגעים לבחירות במוסדות ממשלתיים, חלים גם על ניהול תעמולת בחירות להסתדרות הכללית. הוא מסביר, כי יש בכך רצון להימנע משיבוש העבודה הסדירה בחברות הממשלתיות, ולהרחיק את המנגנון הממשלתי העסקי ממחלוקות פוליטיות.

מסתעפת החקירה בפרשת האזנות הסתר לבכירים בעיתונים "ידיעות אחרונות" ו"מעריב"

שני בעלי חברת אג"מ, רפי פרידן ויעקב צור, עדיין מסרבים לגלות מי הזמין את האזנות הסתר. פרקליטם: הם יעדיפו לשבת בכלא

מאת משה טובאל

עובדי חברת אג"מ חקירות בני חיון (24) מבת־ים ודניאל פרסי (24) מרמת־גן, החשודים בביצוע האזנות סתר לבכירים בעיתונים "ידיעות אחרונות", "מעריב" ולאישי ציבור, שוחררו ביום ששי ממעצרם. על פי החלטת בית המשפט, יישארו שני החשודים במעצר בית מלא במשך שבוע ימים ונאסר עליהם ליצור כל קשר עם גורמים הקשורים לפרשה או למקום עבודתם.

השניים נעצרו על ידי בלשי המשטרה ביום שלישי שעבר, בשעה שהתקינו קלטות ממכשיר הקלטה שהוטמן במכונית חונה והקליט שיחות טלפון בביתו של מרים נופך מוזס ברחוב שלווה בהרצליה. נופך מוזס היא דירקטור ב"ידיעות אחרונות".

בני חיון הגיע לחברה לפני שלושה חודשים כלבני במקומו של בנג קבוע בחברה שרישיונו נשלל. בחקירתו במשטרה עמד על כך שהוא עובד זוטר בחברה, שתפקידו התמקד בשינוע כלבני, כלומר נהיגה ברכבי החברה לשם החלפת קלטות במקומות שבהם הוו מכוניות האזנה וביצוע שליחויות שונות. פרקליטו דוד יפתח ודוד וילנטמן אומרים "לא מתקבל על הדעת כי עובד זוטר בחברה יעודכן לגבי מהות המשימה שהוטלה עליו". לדבריו מסר חיון כי הוא אינו יודע למי האזין אך מסר כתובת בחולון. חקירת המשטרה העלתה שמדובר בביתו של יעקב קרמר, משנה למנכ"ל לענייני שיווק והפצה בעיתון "מעריב". במהלך החקירה גם התברר שבוצעה האזנה גם ברחוב מקור ישראל 12 בתל־אביב, שם נמצאת מחלקת הספרים של "ידיעות אחרונות". רוני פרידן, מבעלי החברה, אישר במשטרה את דברי שני העובדים.

דניאל פרסי, עובד ותיק יותר מחיון אך עדיין נחשב זוטר, טען בחקירה כי לא ידע שמדובר בהאזנה לא חוקית. פרקליטו, עו"ד כרמלה חנוך הורה וטענה כי הוא "נפל קרבן במלחמה המתנהלת בין "ידיעות אחרונות" ל"מעריב".

גורמים ב"מעריב" מסרו כי ככל הנראה יגיש היום העיתון תלונה במשטרה על ביצוע האזנות סתר לקו הטלפון בביתו של יעקב קרמר, המשנה למנכ"ל לענייני שיווק והפצה. ל"הארץ" נודע כי המשטרה פנתה לקרמר בהצעה להגיש תלונה על האזנות סתר "כדי לקדם את החקירה". ב"מעריב" עדיין ממתינים להתפתחויות בחקירה.

במשטרה עדיין עצורים מנהלי החברה רפי פרידן ויעקב צור. פרידן וצור לא נחקרו בסוף השבוע.

בחקירת המשטרה התברר כי חברת אג"מ מבצעת האזנות סתר לרשימה ארוכה של לקוחות. בין היתר גם לאישים בליכוד ובהם ראש עיריית תל־אביב רוני מילוא, שמספר הפלאפון שלו נמצא בדף העבודה שהיה ברשותם של חיון ופרסי. למרות ההיקף הרב של האזנות הסתר שביצעה חברת אג"מ, אומרים במשטרה כי עד הבוקר הוגשה רק תלונה אחת למשטרה על חשד לביצוע האזנות סתר, של מרים נופך מוזס.

גורמים המקורבים לחקירה טוענים כי האזנות הסתר בוצעו על רקע המאבקים הפנימיים בין בכירים ב"ידיעות אחרונות" וכן גם על רקע התחרות הכלכלית המתנהלת בין שני העיתונים, "ידיעות אחרונות" ו"מעריב", אולם עד שלא יגלו החוקרים את זהותו של מזמין העבירה, תתקשה המשטרה לסיים את החקירה.

עו"ד מוטי כ"ץ, פרקליטם של פרידן וצור קובל על כך שהמשטרה אינה ממהרת לחקור את "החשודים הפוטנציאליים" כדבריו, בהזמנת האזנות הסתר והמתמקדת בחקירת מבצעי העבודה, שיעדיפו לשבת בכלא ולא יגלו את שמות המזמינים.

ברוקן אלון מוסיף: הצעת חוק, שמטרתה להחמיר את הענישה על מתקיני ומזמיני האזנות סתר, יזם ח"כ סילבן שלום (ליכוד). ח"כ שלום מציע לקבוע 7 שנות מאסר וקנס של מיליון שקלים למתקיני ומבצעי האזנות סתר. לדבריו, עד היום נגזרו עליהם עבודות שירות בלבד.

רקע / ראובן שפירא

הציתות – מכרה זהב בצד עונשים מקילים

רק לפני זמן קצר סיכם רפי פרידן, מבעליה של חברת החקירות הפרטית אג"מ, עסקת טיעון עם הפרקליטות, לפיה נגזרו עליו חודשיים של עבודות שירות לאחר שנתפס בביצוע האזנות סתר לא חוקיות. פרידן כבר נעצר בעבר פעמים אחדות בחשד לביצוע האזנות סתר בלתי חוקיות.

גם בפרשה הנוכחית, שבה חשודים פרידן ושותפו יעקב צור בביצוע האזנות סתר לא חוקיות לראש עיריית תל־אביב רוני מילוא ולבכירים בעיתונים "ידיעות אחרונות" ו"מעריב", הסיכוי קלוש ביותר, לדעת קציני משטרה המעורים בחקירה, שהמשטרה תגיע אל מזמיני ההאזנות הבלתי חוקיות שאותן ביצעו פרידן וצור לפי החשד. קציני משטרה אומרים בסוף השבוע כי ניסיון העבר מלמד שמבצעי ההאזנות אינם מסגירים את מפעיליהם ומזמיני ההאזנות. פרידן וצור הם "שועלים ותיקים" בענף והם יהיו מוכנים לשאת בעונש הצפוי להם על ביצוע ההאזנה ולא להסגיר את המזמינים, כך שספק אם החקירה תתפתח.

גורמים משפטיים ומשטרתיים אומרים כי המערכת המשפטית עושה רושם שאינה מודרנית לשרש את בעיית ההאזנות הבלתי חוקיות, לפחות על פי פסקי הדין המקילים שהוטלו על המעורבים עד כה. למשל, שני קבלני האזנות סתר האחים יאיר ובנדק מדר, שנתפסו כשהם מצותתים בניגוד לחוק בבת אחת ל־10 טלפונים של אנשי עסקים ובעלי תפקידים שונים במגזר הציבורי, נדונו לפני כחצי שנה למאסר חודשי מאסר על תנאי ולקנסות של 1,000 ו־2,000 שקל; בעל משרד החקירות "זאביק" נדון לארבעה חודשי מאסר על תנאי על הפעלת קבלני ציתותים בלתי חוקיים.

האזנות הסתר הבלתי חוקיות, בעיקר לטלפונים ופקסימיליות, הן תופעה שהיקפה הולך ומתרחב כמעט מדי חודש. אף שמאז שנת 1979 קיים ומופעל בישראל חוק האזנות הסתר, הקובע עונשי מאסר של עד 5 שנים לעוברים על החוק, הרי שהאזנות הסתר הבלתי חוקיות לא רק שלא פחתו מאז כינון החוק, אלא להפך – התרבו בהיקף ניכר. האזנות אלה מתפשטות, ככל שהטכנולוגיה מתקדמת ומאפשרת למצותתים הבלתי חוקיים לשפר את ביצועיהם. האחריות למצב החמור השורר בתחום הזה מוטלת, לדעת גורמים משטרתיים וציבוריים, בעיקר על המחוקק ובתי המשפט המקילים מסיבות לא ברורות בענישתם של מי שנתפסו בעבירות על חוק האזנת הסתר.

המציאות כיום היא שתחום הציתותים הבלתי חוקיים פרוץ לחלוטין. עסקיהם של העוסקים בהאזנות הסתר הבלתי חוקיות מתרחבים והולכים והם אינם יראים מהחוק והרשויות. לפי הערכת מומחים בענף, הרי שבכל רגע נתון מתקיימות בישראל עשרות האזנות סתר בלתי חוקיות בבתים, משרדים ועסקיהם של רבים בכל התחומים. הפיתוי הוא גדול. באמצעות האזנה לטלפונים ולפאקסים, ניתן להשיג מהר וביעילות מידע חשוב ובלתי ניתן לסתירה על יריבים עסקיים ופוליטיים. התופעה בולטת בעיקר בתחום האישות, כאשר גבר או אשה מנסים להשיג מידע על בני הזוג שלהם. ציתות בלתי חוקי לטלפונים הוא הדרך הקצרה והמהירה להגיע למידע רגיש ותיוני למזמין הציתות. לעתים זו הדרך היחידה האפשרית.

למשטרה קשה להילחם בתופעת הציתותים הבלתי חוקיים. המשטרה, וזו אולי אחת הבעיות, אינה יוזמת פעילות חשיפה של מצותתים בלתי חוקיים וכמעט אינה משקיעה בכך מאמצי מודיעין. זה לא תחום התעניינות מועדף על ידי המשטרה. על פי רוב מתחילה המשטרה בחקירה בתחום הזה, כאשר מתגלה בשטח, על ידי הקרבן בדרך כלל, האזנה בלתי חוקית. אבל גם אז מוגבלת המשטרה באפשרויותיה לחקור והיא מצליחה על פי רוב, להגיע רק עד לדרג הנמוך של המבצעים, קבלני ההאזנות או משרדי החקירות המפעילים אותם.

נוכח הרווחים הגדולים שיש למשרדי החקירות ולקבלני ציתותים מעיסוקם הפלילי והעונשים הקלים שהם מקבלים במקרים הנדירים שהם נתפסים, כדאי להם לא להסגיר את מזמיני הציתותים. פרויקט אחד של האזנת סתר בלתי חוקית, יכול להכניס לכיסם של העוסקים בו עשרות אלפי דולרים – הכל לפי רמת הסיכון ומורכבות המבצע. הענף הפורח הזה הוא מכרה זהב לעוסקים בו אבל גם כמשרד קשה מאוד הפוגע בפרטיותם של אזרחים.

במשטרה אומרים עוד, כי מי שמסייע להכשיר את הציתותים הבלתי חוקיים הם גם בתי הדין הרבניים שמשום מה ממשיכים לקבל כראיות קבילות קלטות של האזנות סתר שהושגו בצורה בלתי חוקית. זה מעודד מאוד, לדעת המשטרה, את התופעה הפסולה.

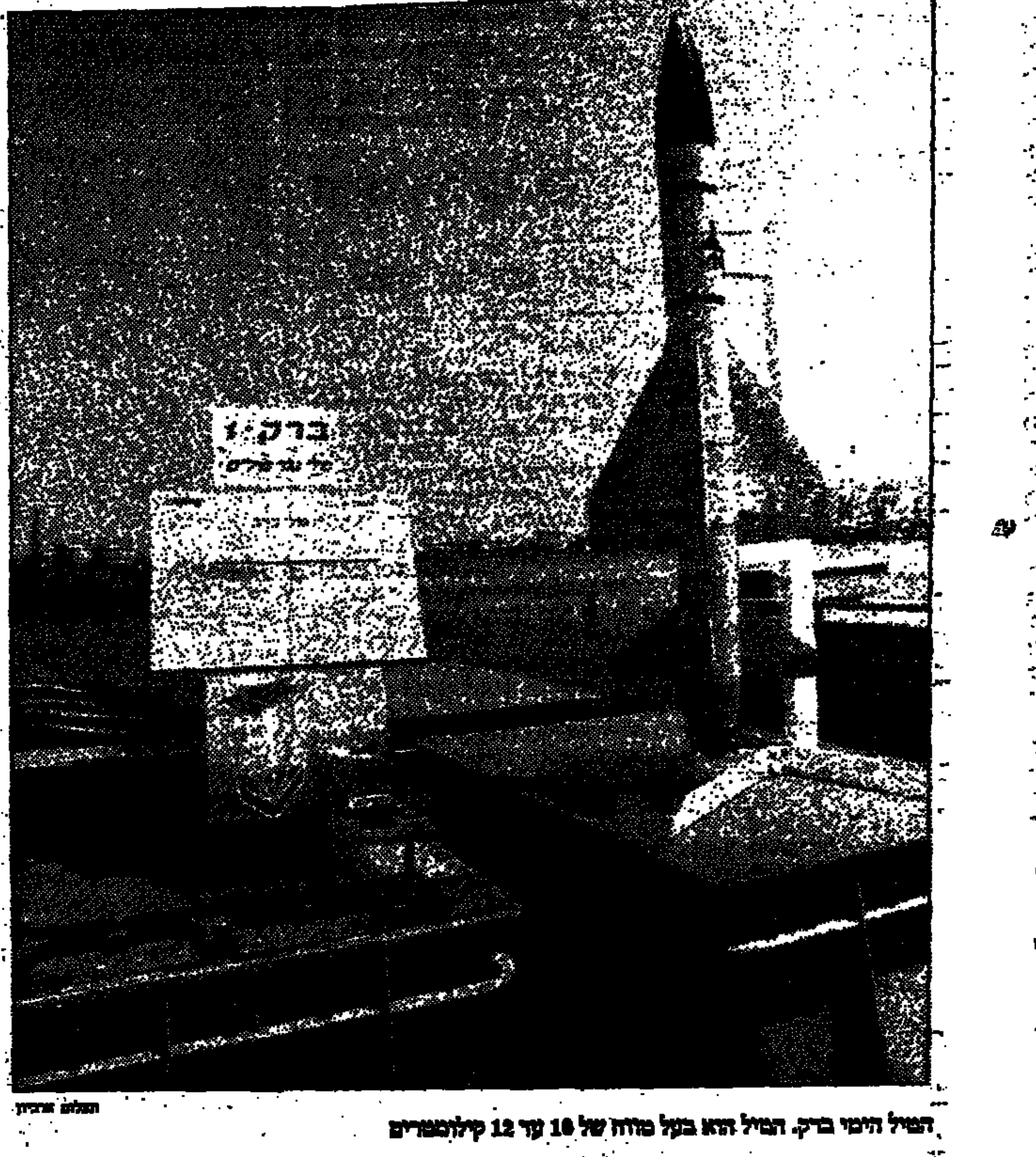

הטיל הימי ברק. הטיל הוא בעל טווח של 10 עד 12 קילומטרים

השנתון של "ג'יינס": ישראל מוכרת טילי"ם "ברק" לצי"י סינגפור וצ'ילה

הניסוי הקרוב של הטיל ייערך בסתיו ויכלול יירוט מבצעי מסטי"ל

מאת שבתי [illegible], סופר "הארץ" לענייני ביטחון

צי סינגפור מצייד את ספינות המשמר שלו בטילים להגנת ספינות מסוג "ברק" שפותחו בתעשיה האווירית וברפא"ל – נכתב בשנתון "ג'יינס" האחרון, המסקר ספינות ואניות מלחמה בצי העולם.

לדברי השנתון, היוצא לאור בבריטניה, מתקינה סינגפור את הטילים בקורבטות מסוג "ויקטורי" הנמצאות בשירות חיל הים שלה. הפרויקט, לדברי כותב העת, החל ב־1992. השנתון מציין כי גם הצי הצ'יליאני יתקין את הטיל בארבע ספינות הדגל שלו.

מערכת ראשונה של טילי "ברק", הכוללת מכ"ם עקיבה והנחיה מתוצרת אלתא ומערכת בקרת אש של הטיל הותקנה על המשחתת "בלנקו אנקלדה". מערכת בקרת האש של הברק שולטת גם על תותחי הספינה.

על פי דיווחים זרים התכוונה גם טייוואן להצטייד בטילי ברק, אך [illegible] לא יצאה לפועל, [illegible] עקב לחץ סיני לבטלה את שיתוף הפעולה הטכנולוגי בין שתי המדינות. על פי פרסומים גלויים, גם אוסטרליה מעוניינת לשפר את יכולת ההגנה האווירית של ספינות חיל הים, והיא פרסמה מכרז בינ"ל, המושך התעניינות מצד יצרני טילים מארה"ב, צרפת ובריטניה.

הטיל ברק נמכר לחיל הים הישראלי, המייעד אותו לספינות מסוג סער 5 וסער 4.5. הוא נמכר גם לציים זרים. על פי נתונים גלויים, לברק טווח של 10 עד 12 ק"מ, בהתאם לסוג המטרה.

חיל הים, התעשיה האווירית ורפאל מתכננות לערוך שיגור יירוט נוסף של טיל ברק, בחודשי הסתיו, ככל הנראה בספטמבר או באוקטובר. הניסוי ייערך במסגרת סדרת הניסויים הרביעית של הטיל והוא יסיים, ככל הנראה, את ניסויי הפיתוח והדגמת היכולת המבצעית של טילי ברק.

בניגוד לניסויים האחרונים, שנעשו מספינת ניסויים בעלת ציוד [illegible], לערוך בניסוי זה יירוט מבצעי מספינת טילים מסוג סער 4.5. בחודשים הקרובים תושלם התקנת מערכת הברק בספינת הטילים. המערכת כוללת, על פי פרסומים זרים, מערכת מכ"ם מתוצרת אלתא, 32 טילי ברק, משגרים ומערכות הגנה, שליטה ובקרת אש.

ניסוי יירוט מוצלח

באוקטובר 93' נערך ניסוי יירוט מוצלח של הטיל, אשר התביית על טיל ים־ים מסוג גבריאל, שנורה מספינת טילים אחרת, והשמידו. בניסוי זה הוכח כי לברק יכולת מוכחת ליירט טילים תוקפים.

בעקבות הצלחת הניסוי האחרון בתעשיה האווירית וברפאל את הפעילות השיווקית, והיא מוצעת כעת למספר ציים זרים, ביניהם בדרום אמריקה ודרום מזרח אסיה. טיל הברק מוצע להתקנה על ספינות טילים ובאחרונה הוא הותאם לפריגטה אמריקאית מסוג FFG-7.

הרוקחים בשירות המדינה חוזרים לעבודה; רוקחי קופ"ח – בהמתנה

מאת עדנה אדירהר

הרוקחים בשירות המדינה חוזרים הבוקר לעבודה סדירה לאחר ארבעה ימי שביתה. החל מהבוקר הם יחדשו את העבודה בבתי המרקחת של בתי החולים הממשלתיים, בלשכות הבריאות, ובמחסני האספקה. בבתי החולים ובמרפאות קופת חולים הכללית תימשך השביתה בשעות הבוקר עד להחלטת מזכירות איגוד הרוקחים לגבי החזרה לעבודה במתקנים אלה.

חידוש העבודה בשירות הממשלתי התאפשר בסיכום שהושג בהידברות עם משרד הבריאות ביום ששי בבוקר. משרד הבריאות ביקש להוציא צווי מניעה נגד הרוקחים בשירות הממשלתי. בדיון הוסכם שרוקחים אלה יחזרו לעבודה והמעסיק יתקיים דיונים ב־10 הימים הקרובים על גיבוש הסכם שכר חדש עד 1996.

הסתייגות בחתימה על הסכם השכר ואי היענות לדרישות הרוקחים גרמו להחלטתם לשבות בשבוע שעבר.

יו"ר איגוד הרוקחים, דבורה ארד, מסרה כי מאחר שהדיון התקיים רק לגבי הרוקחים בשירות המדינה, ימשיכו הרוקחים בקופת חולים בשביתה. להיום בצהרים זומנה ישיבת מזכירות האיגוד בה יוחלט אם גם רוקחי קופ"ח ישובו לעבודה סדירה. עד החלטת מזכירות האיגוד תימשך שביתת הרוקחים בקופה ובמרפאות הקהילה. בבתי החולים יעבדו הרוקחים בבוקר במתכונת חירום. הם יספקו תרופות לחולי סרטן ולחולי כליות כרוניים. לגבי אספקת תרופות לחולים אחרים יידרש אישור של מטה השביתה.

אולמרט יקיים דיון על האפשרות לפתוח את אזורי הרישום לבתיה"ס בירושלים

מאת אור קשתי, סופר "הארץ" לענייני חינוך

ראש עיריית ירושלים, אהוד אולמרט, יקיים היום דיון ראשון על האפשרות לפתיחת אזורי הרישום לבתי הספר בעיר. לדיון הוזמנו גם ראש עיריית חיפה, עמרם מצנע, ראש עיריית תל־אביב, רוני מילוא, וממלא מקום ראש מינהל החינוך בתל־אביב, אביגדור קלנר.

עד כה התקיימו בעיריית ירושלים כמה דיונים פנימיים על הרחבה אפשרית של אזורי הרישום. לדברי דובר העירייה, חגי אליאס, הדעה הרווחת בדיונים אלה היתה כי יש להרחיב ולהגמיש את מתכונת הרישום הקיימת. הוא הוסיף, כי ההחלטה באשר לשינוי אפשרי אמורה להתקבל בעוד כחודשיים.

חבר מועצת העיר, ארנון יקותיאלי, האמור להשתתף בדיון שיתקיים היום, אמר אתמול כי "מוקדם לדעת מה יהיה בסופו של הדיון, אבל אני בהחלט מקווה שהרחבת אזורי הרישום בירושלים תיושם. לנוכח הפתיחה המלאה של אזורי הרישום במערכת החינוך הדתי והחרדי בעיר, מצטייר המצב שבו נמצאת מערכת החינוך הממלכתית במצור עוד יותר. אחת הדרכים לפתרון המצב היא פתיחת אזורי הרישום בעיר, תוך הגנה על השכבות החלשות".

ח"כ דליה איציק, שהיתה בעבר ראש מינהל החינוך בעיריית ירושלים, אמרה כי "פתיחת אזורי הרישום בעיר תשים קץ לאינטגרציה, שהצליחה. אני מקווה שאנשי החינוך בעיר יתנגדו לכל ניסיון לפגוע באינטגרציה באמצעות פתיחת אזורי הרישום. בכל מקרה, מי שאמור להחליט על פתיחת אזורי הרישום זה שר החינוך, אמנון רובינשטיין, ולא שום רשות מקומית. גם רובינשטיין יצטרך להביא את הנושא לאישור הממשלה. הבעיה היא ששר החינוך מגמגם גמגום אדיר, ולכן מתחלים בשטח מסרים כפולים. מצד אחד, משבח רובינשטיין את האינטגרציה ומדגיש את חשיבותה ומצד שני, הוא מעביר מסרים של תמיכה בכך שהתושבים יבחרו את בתי הספר, ומאפשר בפועל מהלכים כאלה".

דובר משרד החינוך מסר בתגובה, כי "דבריה של ח"כ איציק לגבי גמגומו של השר הם חסרי בסיס לחלוטין. משרד החינוך נאמן לאינטגרציה, והמסר שעובר בשטח הוא חד משמעי. שר החינוך אישר את התוכנית בתל־אביב, אך רק לאחר שמילאו כל התנאים המבטיחים כי האינטגרציה לא תיפגע ואולי אף תוגבר. כדאי לזכור גם שהתוכנית בתל־אביב מאפשרת רק חופש בחירה מוגבל להורים בני השכבות החלשות יותר, המתגוררים בדרום העיר".

ישראל בלי רפאל?

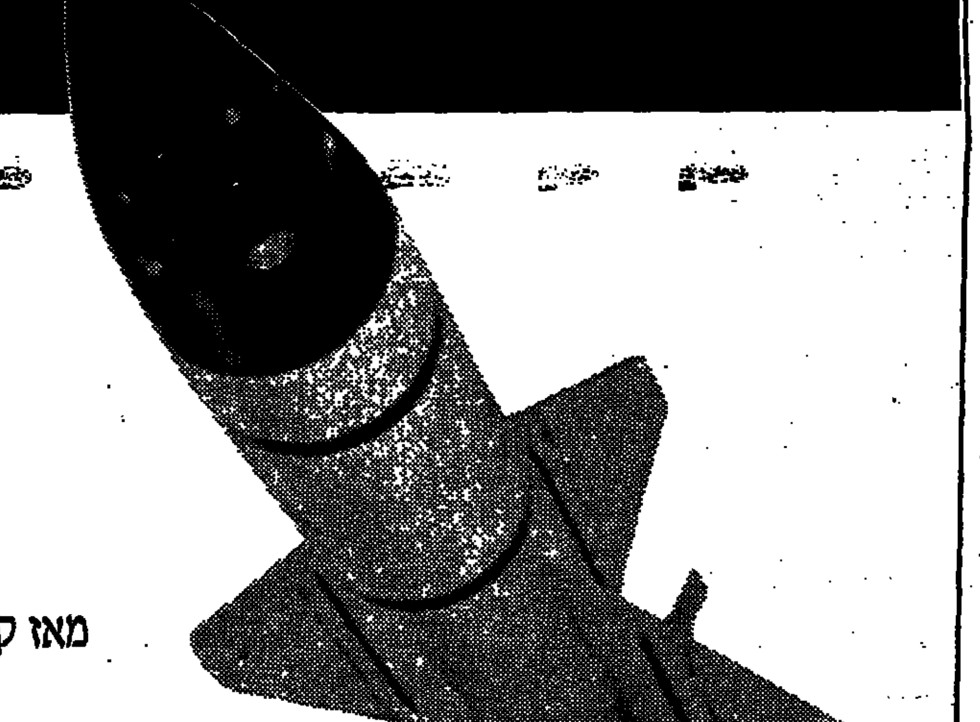

רפא"ל נדרשת במסגרת ייעודה לתת מענים ייחודיים ומקוריים לבטחון הלאומי בשני תחומים:
- הרתעה במישור האסטרטגי והטקטי.
- תגובה מהירה להפתעות במהלך מלחמה.

מאז קום המדינה ממשה רפא"ל את הצפיות הבטחוניות, באמצעים המקוריים שספקה לצה"ל, שאפשרו השגת הפתעה ויתרונות מוחצים של מעטים מול רבים:
- בהפתעה במלחמת ששת הימים.
- במהפך בקרב האוירי ונגד טילי הקרקע אויר במלחמת יום הכיפורים.
- בהכרעה המפתיעה והמוחצת בקרבות האויר ובהשמדת סוללות טילי הקרקע אויר במלחמת לבנון.
- באמצעים מתוחכמים בבטחון השוטף החוסכים חיי אדם רבים.

היום רוצה מערכת הבטחון להפוך את רפא"ל לבית מסחר לאמצעי לחימה.

שרי ממשלת ישראל זכרו, 10 שנים לפחות נדרשות לפתח דור חדשני של אמצעים ותורות לחימה ולצייד את צה"ל בהם!!

בניית העוצמה המתמדת של צה"ל והכלים להרתעה והכרעה מחייבים השקעה והתמדה, **ואינם יכולים להתקיים על בסיס שיקולים עסקיים של בעלי מניות בבורסה!!**

רק ישראל חזקה היא הערובה לקיום השלום, ורק רפא"ל כחלק ממשרד הבטחון יכולה להבטיח ישראל חזקה!

מטה המאבק של עובדי רפא"ל
ובינהם עשרות רבות של חתני פרס בטחון ישראל.

רפא"ל להבטחת היתרון האיכותי של ישראל!

هكذا من الأصل

ספורט

עורך אבי רצון

טבלת הליגה הלאומית

		משחי	נצי	תיקו	הפ'	שערים	נק'
.1	מכבי חיפה (1)	32	23	9	–	21–78	78
.2	מכבי תל אביב (2)	32	24	4	4	29–70	76
.3	בית"ר ירושלים (4)	32	18	5	9	48–60	56
.4	הפועל באר שבע (3)	32	15	8	9	34–46	53
.5	הפועל תל אביב (5)	32	15	4	13	47–51	49
.6	מכבי נתניה (6)	32	11	8	13	59–55	41
.7	צפרירים חולון (7)	32	10	11	11	47–38	41
.8	מכבי פתח תקוה (10)	32	9	11	12	35–31	38
.9	הפועל פתח תקוה (8)	32	9	10	13	40–38	37
.10	מכבי הרצליה (9)	32	9	9	14	42–32	36
.11	בני יהודה (11)	32	10	6	16	55–37	36
.12	עירוני אשדוד (12)	32	8	7	17	50–45	31
.13	הפועל כפר סבא (13)	32	6	7	19	53–27	25
.14	הפועל חיפה (14)	32	3	11	18	71–23	20

(בסוגריים – מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

מלך השערים

1. אלון מזרחי (מכבי חיפה) 27
2. 3. קודריצקי (בני יהודה) 20
–. איציק זוהר (מכבי ת"א) 20
4. אמיר תורג'מן (אשדוד) 16
5. מוטי קקון (הפועל פ"ת) 15
6. רונן חרזי (בית"ר י-ם) 13
–. י. גרשנייב (בית"ר י-ם) 13
8. אמיר אבינדור (באר שבע) 12
–. אלי אוחנה (בית"ר י-ם) 12
–. רובן פיליפצ'וק (נתניה) 12

במחזור הבא

בית"ר י-ם – הפועל חיפה (1–3,1–1)
חולון – הפועל ב"ש (1–1 ,1–1)
מכבי נתניה – מכבי ת"א (1–3,0–1)
הפועל ת"א – מכבי חיפה (0–1,1–2)
הפועל פ"ת – כפר סבא (1–1 ,2–1)
מכבי הרצליה – אשדוד (0–0 ,2–0)
בני יהודה – מכבי פ"ת (1–1 ,0–1)

המאמן אלי גוטמן לפני חתימה במכבי הרצליה

מאת רוני ביאזן ואלירם מזבנוב

מאמן צפרירים חולון אלי גוטמן הודיע ביום שישי סופית להנהלת הקבוצה על כוונתו שלא להמשיך בעונה הבאה, בנימוק שמיצה את עצמו. לחולון עדיין אין מועמד אחר, והיא בודקת אפשרויות שונות.

גוטמן קרוב יותר בשלב זה לחתימה במכבי הרצליה, שם הבטיחו לו אפשרות ביטוי מקצועית וקרובים יותר לדרישותיו הכספיות. גם בית"ר ירושלים מעוניינת בשירותיו של גוטמן, אך מאחר שהמאמן לא שמע דבר מאנשי הקבוצה בסוף השבוע האחרון נראה, כי יאמן את הרצליה.

לפני כן הגיבור סופית, כי גוטמן לא יאמן בעונה הבאה את עירוני ראשל"צ, שהבטיחה מעשית את עלייתה לליגה הלאומית. בין גוטמן להנהלת ראשל"צ כבר היה סיכום בעל-פה, והמאמן היה אמור לתת במהלך סוף השבוע את תשובתו הסופית להנהלת הקבוצה. אך חילוקי דעות לגבי תוכנו של גוטמן יאלצו את הנהלת ראשל"צ, אם לא תהיה התפתחות אחרת, לחפש מאמן אחר לעונה הבאה. אחד המועמדים לתפקיד הוא נסים בכר, מאמן הפועל כפר-סבא.

● אשר גולדברג מוסיף: מאמן מכבי הרצליה, אלי כהן, הודיע אתמול כי לא יאמן את הקבוצה בעונה הבאה. כהן, שאימן בשנתיים האחרונות בהרצליה והעלה אותה לליגה הלאומית, היה מועמד לעונה שלישית. אבל אתמול החליט לעזוב, מסיבות השמורות עימו.

נודע, כי כהן מנהל מו"מ בשלב מתקדם עם מכבי נתניה ועירוני ראשון לציון.

חבר ההנהלה הרצליה, ויקטור מסיקה, שהיה מעורב אתמול בויכוח עם שוטרים בפתח תקוה, נעצר בידי המשטרה ונלקח מהמגרש לתחנה בפתח תקוה לשם תישאול. עם מסיקה נסע היו"ר, מנשה שני, כדי לשחררו.

המאמן חדד: לא נעבור לסדר היום בעניין מורוז וביטון

מאת אברהים אבו-רקייק

יו"ר הפועל באר שבע רן פסח הגיב בצורה קיצונית על ההפסד הביתי השני העונה לבית"ר ירושלים, אתמול 3–1. מיד עם כיבוש השער השלישי לבית"ר נטש פסח בצורה הפגנתית את האיצטדיון בבאר שבע, זמן רב לפני סיום המשחק, לראשונה העונה.

ויקטור מורוז הרגיז רבים מאנשי באר שבע, שהופתעו מהזיהוקים שפיזר הכדורגלן האוקראיני אחרי המשחק, חרף הרחקתו מהמגרש. מורוז, להבדיל מבאר שבעים רבים, היה רגוע: "זה רגע של תולשה ואני מצטער שהורחקתי".

מאמן באר שבע ויקו חדד: "כאילו ששחקני מוכרסטים. אסור לעבור על ההרחקה של מורוז והבדל של ביטון לסדר היום. מהר (היום) אחליט בעניינם. אני מקווה לעצור את כדור השלג המדרדר מהר ככל האפשר".

על עתידו בקבוצה אמר חדד: "אחליט תוך שבועיים".

נתניה תשחק נגד ספרטה פראג; באר שבע שובצה עם קארלסרוהא

בטורניר האינטרטוטו שיהיה בין ה-2 ל-31 ביולי

מאת אילן פיש

מכבי נתניה תשחק בבית 1 בטורניר האינטרטוטו עם הלמשטאדס (שוודיה), סילקבורג (דנמרק), לוקומוטיב סופיה (בולגריה) וספרטה פראג (צ'כיה). יריבותיה בבית 2 של הפועל באר שבע יהיו קארלסרוהא (גרמניה), יאנג בויס ברן (שוויץ), האיק גטבורג (שוודיה), אלקטרוד פטרה קראיובה (רומניה). המשחקים ייערכו בין ה-2 ל-31 ביולי, בשיטת ליגה בת סיבוב אחד.

מכבי נתניה תארח במחזור הראשון את לוקומוטיב סופיה ובמחזור החמישי את ספרטה פראג. במחזור השני והרביעי היא תשחק בחוץ, נגד סילקבורג והלמשטאדס. במחזור השלישי תהיה נתניה חופשית.

הפועל באר שבע תחל את משחקיה במשחק חוץ בקארלסרוה; תארח במחזור השני את יאנג בויס. אחרי כן תשחק בקראיובה; תהיה חופשית במחזור הרביעי ותסיים במשחק ביתי עם גטבורג.

זוהר וברקוביץ' לא יוצאים עם הנבחרת למשחק ביום ד' בליטא

מאת אילן פיש

איציק זוהר, אייל ברקוביץ' (פציעה), סתיו אלימלך ואהרום קייסי נופו מסגל הנבחרת היוצאת הערב לליטא, שם תקיים ביום רביעי משחק ידידותי נגד הנבחרת המקמית. לליטא תצא גם הנבחרת האולימפית שתשחק שם נגד הנבחרת המקבילה. ההתמודדות נגד ליטא היא במסגרת ההכנות למוקדמות אליפות אירופה.

בין היוצאים שבעה ממכבי חיפה: השוער רפי כהן, משה גלאם, מריק בלבול, אלון חרזי, רוני לוי, אלון חזן וראובן עטר. למכבי תל אביב שלושה נציגים: אבי נימני, ניר קלינגר ואמיר שלה. השחקנים האחרים בסגל: בוני גינצבורג ואמיר תורג'מן מעירוני אשדוד, רונן חרזי ויעקב שורץ מבית"ר ירושלים, רן בן שמעון (מכבי פתח תקוה) ושמעון ביטון (הפועל באר שבע).

מהנבחרת האולימפית שוחררו אלון רזף (הפועל באר שבע), אופיר קופל (הפועל פתח תקוה), גדי ברומר (מכבי תל אביב) ויוסי מלכה (מכבי נתניה).

רשימת היוצאים: לירן שטראובר (הפועל קרית אונו), שי הס (הפועל פתח תקוה), בהג'את עודה (הפועל פתח תקוה), אלון מאיה (הפועל פתח תקוה), שי הולצמן (מכבי חיפה), אריק בנדו (מכבי חיפה), אסי דומב (מכבי נתניה), ערן פריגוס (מכבי נתניה), אלון הלפון (מכבי נתניה), אלון ברומר (מכבי תל אביב), ניר סביליה (מכבי תל אביב), עופר טלקר (עירוני אשדוד), אלון כהן (עירוני אשדוד), תומר אוזלאי (בית"ר ירושלים), נג'ואן גרייב (מכבי אחי נצרת), מוטי ייברבוים (הפועל כפר סבא).

הצגה כפולה בבלומפילד

שתי המובילות בליגה הלאומית בכדורגל יופיעו בשבת בהצגה כפולה באיצטדיון בלומפילד, אחרי שמכבי נתניה העתיקה לשם את משחקה הביתי נגד מכבי תל אביב. משחק זה יחל בשעה 16.00. במשחק השני ב-18.00 תארח הפועל תל אביב את מכבי חיפה.

חלוקת ההכנסות בין נתניה להפועל תל אביב עדיין לא ברורה, שכן יו"ר הפועל תל אביב מוני הראל שוהה בחו"ל.

נוק אאוט של איתי מור

שני שערי יתרון מפתיעים של החולוני איציק סוסה במחצית הראשונה, נמחקו לאחר ההפסקה בשני כדורי 11 של איציק זוהר. אבל אז נעצרה מכבי תל אביב והצעיר מור כבש שער ניצחון בדקה ה-79, 3–2

דבוקה צוהלת לאחר שער הניצחון המפתיע, 3–2, של איתי מור (במרכז, מוקף חולונים מחבקים). משמאל: חיים גולדברג

מאת דרור מנר

לא איציק זוהר אלא איציק סוסה כיכב אתמול ברמת גן. על ישראל שמעון שמעתה! חולון לא צריכה לצאת לרוסיה להביא שוער. יש לה בבית שוער נהדר. גם את איתי מור לא הכירו עד שחור בשער הנפלא, השלישי, ובמסירה הנהדרת שלו שהביאה לשער השני.

איתי מור, שחקן נוער מתוצרת חולון. נעים להכיר.

אלה שלושת הצעירים שיחד עם ישראל מאיה הוותיק, הלמו במכבי תל אביב, 3–2. לא שחולון הציגה משחק גדול, אלא שמכבי תל אביב נהגה ברשלנות והפקירה את הגנתה עד שאפילו החולונים לא זקוקים שערים כל כך קלים לכיבוש.

חולון הצליחה בטקטיקה שלה, כאשר עבתה את הקישור ההגנתי ומרקו בן ברוך הוצב כבלם שלישי. הפיק, מור ומאיה התפרסו במרחב בצורה יעילה וכאשר גם נימני וגם זוהר לא במיטבם, לא הצליחה מכבי לשלוט במרכז.

גם האגפים לא נוצלו. אבי כהן, המגן הימני, הרד יותר מדי למרכז ובן חמו משמאל פרץ מעט מדי. תצויין פריצתו בדקה השנייה, כאשר את כדור ההגבהה שלו בעט ניר קלינגר מקרוב, אך ישראל שמעון הדף בזינוק נפלא לקרן.

הפקרת האגף הימני של אבי כהן איפשרה לישראל מאיה לפרוץ בדקה ה-22 ממחצית המגרש לכל האורך. מאיה הלף גם על פני פרלוקארוב ומול אובארוב שהסם את הפינה, שלח כדור לרוחב השער ואיציק סוסה, מבית היוצר של מכבי תל אביב, החדיר בשמחה את הכדור פנימה, 1–0.

מכבי נכנסה ללחץ ובמקום לנהל משחק מסודר ומתוכנן, המשיכה בשלה ואיפשרה לחולון לכבוש בקלות שער שני. בדקה ה-35 איתי מור שלח כדור נהדר לתוך הרחבה אל איציק סוסה הזרפשי שלא התקשה להבקיע בשנית את אובארוב, 2–0.

למעשה, רק למאיר מליקה נדתנו הזדמנויות מול ישראל שמעון המצויין, אך מליקה של אתמול היה גרוע. כבר בדקה ה-46 היתה למכבי הזדמנות לחזור למשחק, כאשר חיים גולדברג הכשיל את אלי דריקס ואיציק זוהר בעט את כדור ה-11 פנימה, 2–1.

תל אביב התעוררה, אך עוברה זו לא עשתה אותה יעילה יותר ולמכבי הבקעה טרם הגיעה מלבד מליקה שהחטיא שוב בדקה ה-53.

בדקה ה-65 פרץ נימני עם הכדור משמאל, קלוסובקין הדריקס רצו במרכז הרחבה ונפלו. שריקתו של דאוד סוהיל לבעיטת 11 הפתיעה. איציק זוהר ניצל את כדור ה-11 השני, 2–2.

משום מה לא היה למכבי הכוח לרמוס ולתקוף ואילו כל התקפה של חולון היוותה סכנה. כך גם בדקה ה-79, כאשר איתי מור המצויין שלח טיל מ-16 מטר אל בין חיבורי הקורות, 3–2.

● מכבי תל אביב: אובארוב, אבי כהן (רפאה), פרלוקארוב, שלה, בן חמו, ברומר, קלינגר, זוהר, נימני, דריקס, מליקה. המאמן: אברהם גרנט.

● צפרירים חולון: ישראל שמעון, משאל, גולדברג, הרשליקוביץ', קלוסובקין, מור, חפיף (שאול), מאיה, בן ברוך, עופר מזרחי (טרגן), סוסה. המאמן: אלי גוטמן.

שפט דאוד סוהיל, 4,000 צופים, ברמת גן.

מה נשאר

מכבי חיפה
מחזור 33: הפועל ת"א (ח)
מחזור 34: הפועל פ"ת (ב)
מחזור 35: הרצליה (ח)
מחזור 36: בני יהודה (ב)
מחזור 37: מכבי פ"ת (ח)
מחזור 38: אשדוד (ב)
מחזור 39: הפועל כפ"ס (ח)

מכבי תל אביב
מחזור 33: מכבי נתניה (ב)
מחזור 34: הפועל ת"א (ב)
מחזור 35: הפועל פ"ת (ח)
מחזור 36: הרצליה (ב)
מחזור 37: בני יהודה (ח)
מחזור 38: מכבי פ"ת (ב)
מחזור 39: אשדוד (ח)

זוהר: חולון כבשה שחורה שלנו

מאת פנחס ויטל

הכבשה השחורה היכתה שוב – זו היתה התרגשה של שחקני מכבי תל אביב האחרונים. בחדר ההלבשה של מכבי היתה אווירה קשה והשחקנים ישבו שפופים. אבל המאמן אברהם גרנט, על אף ההפסד הקשה, לא תמך מראיונות.

"לא היינו ערוכים למתפרצות של חולון וכך ספגנו את שני השערים הראשונים. לחזור מפיגור של 2–0, זה קשה, אך הצלחנו לעשות זאת. לצערנו ספגנו שער נוסף".

אלי דריקס: "הצענו למצבים שלא נוצלו. חולון ניצלה 75 אחוז מהמצבים. סיפור האליפות לא נגמר, כי חיפה לא ניצחה. היה לנו צאנס לחזור למקום הראשון".

אבי נימני: "ההפסד לא קריטי, אך הכל מאד שוה קרוב".

איציק זוהר: "חולון היא הכבשה השחורה שלנו, אך הכל מתחיל ונגמר במכבי תל אביב. לו ניצלנו את ההזדמנויות, היינו עכשיו במקום הראשון". על הפנדל השני אמר זוהר: "רציתי להעיף את הכדור ליציע, כי חשבתי שהשריקה היתה נגדנו".

גוטמן: חולון שיחקה עם שחקנים בעלי עתיד

בחדר ההלבשה החולוני היתה אווירה של שביעות רצון, ולא יותר מזה. המאמן אלי גוטמן נשמע מאופק: "אני לא מתעסק בשאלה מי תיקה אליפות. שיחקנו היום עם שחקנים צעירים בעלי עתיד. אמרתי להם שהפתעות נולדות משאפתנות, רצון, שמירה על הוראות טקטיות ולזה יש להוסיף יכולת אישית".

עופר מזרחי, מאודיכלי הגיבחון: "שיחקנו נכון, ידענו לצאת מצויין למתפרצות והיה לנו יום טוב, ופחות טוב של מכבי תל אביב".

אורום לרפואה לאחר המשחק; סוהיל נזקק לליווי שוטרים

מיחוה לא שכיח היה לאחר השריקה לסיום המשחק, כאשר השופט דאוד סוהיל הגיב כרטיס אדום לעבר שחקן מכבי תל אביב, קובי רפואה, בעוון פגיעה בשחקן חולוני.

בדרכו לחדר ההלבשה נזקק על השופט המצוים מכיוון יציע אוהדי מכבי תל אביב. השופט נזקק לליווי שוטרים בצאתו מהאיצטדיון עד למכונית שציפתה לו, בעוד עשרות מאוהדי מכבי צרו על המכונית תוך כדי צעקות וגידופים.

76 דקות עם אלבז

מכבי חיפה – מכבי נתניה 1–1 (0–0)

מאת צחי ברזילי

אמש נוכחנו שכדי להמשיך ולהתרגש מהדו קרב בין חיפה לתל אביב, לא ממש חייבים משחקי עונה נוספים, וניתן להסתפק במצבים הבאים: שעת משחק זהה, יריבות עם נחישות אנגלית וסרבויסטור פשוט על כל שמונה אוזניים.

דקה 22: חולון מוליכה 1–0 ובלומפילד, חמישה קילומטרים בקו אווירי ממקום האירוע, על הרגליים. דקה 34: סוסה משלים צמד מול מכבי תל אביב, ובלומפילד על הראש. מכבי-פנדל-תל אביב משווה ל-2–2 במחצית השניה, והיציע הירוק בבלומפילד משתתק. גלאם עושה 1–0 (76), אבישי ז'אנו משווה לזכות נתניה (80), והולון מסדרת לחיפה טעם מתקתק בפה עם 3–2 ברמת גן.

נתניה, שכמעט ניצחה את חיפה במשחק הקודם ביניהן (2–2 אחרי 0–2 לנתניה), מסתדרת היטב עם המכבש הירוק גם הפעם. שמואל פרלמן יודע שחיפה מתקשה מול מערכים סגורים, כמו לדוגמה במשחקיה נגד אשדוד והפועל כפר סבא (בקרית אליעזר). אפילו מכבי תל אביב קיבלה על הראש ומישה כשהשחקה בחיפה "פתוח", והשיגה משהו כשהתגוננה.

אבל התוכמה היא להתגונן בחוכמה: לנעול את האגפים, להתגבן לנסיונות של הילופי מסירות דרך המרכז ולצאת להתקפות נגד במסירות מחושבות מרגל לרגל.

ז'אנו ופקר סגרו נהדר, בחדאמה, את אלון חזן ומשה גלאם באגפים. קרגיל, דראפיץ' והומב השגיחו על מרכז השדה, ופריגוס ובני עטיה הצעירים ניווטו היטב את היציאה קדימה.

דראפיץ' נגח סמוך לקורה (7) ופיליפצ'וק כמעט כבש מול רפי כהן, שהדף בקושי (29). אלון הלפון, שנישול נהדר את אלון מזרחי במשחק הקודם, התרשל מדי פעם, ולמזלו פגש את מזרחי ביום שחור. מזרחי החמיץ (5, 13, 46, 56), מול אלבז שהיה ביום מצויין, בקצב שבו הוא רגיל לכבוש.

שפיגל חזר אתמול להרכב הקלאסי של חיפה: חמישה קשרים ואלון מזרחי אחד. חסימת האגפים המוצלחת של נתניה, הוליכה את מכבי חיפה אל תרגילי המרכז שלה, ושם סגלו הדוקים מכושר פוסט-פציעה של ברקוביץ' ומהר לשה בולטת של קראורוב. עטר המצויין במחצית הראשונה, ואז הפציע את שערו של אלבז מתוך לרחבה (21, 20, 32, 45). אבל אלבז נבלע בסופו של דבר לבעיטה של גלאם, ברגלו החלשה (ימין), כשהכדור חלף בין ידיו. 1–0 לחיפה (76).

נתניה לא הרימה ידיים והשוותה מיד. דראפיץ' שילח היטב את פיליפצ'וק לרחבה, רפי כהן הדף הכדור הגיע לאבישי ז'אנו שרחק מקרוב, 1–1, ומנע בריחה של מכבי חיפה לארבע נקודות יתרון בפסגה.

שפט בני כהן, 5,500 צופים, בבלומפילד.

● מכבי חיפה: רפי כהן, אתרוני (באזרה), חרזי, בלבול, גלאם, רוני לוי, קבראורוב, חזן, עטר, ברקוביץ', מזרחי (הולצמן). המנהל המקצועי: גיורא שפיגל.

● מכבי נתניה: אלבז, ז'אנו (מלכה), קרגיל, הלפון, פקר, דומב, דראפיץ', פריגוס, עטיה (משען), שפירא, פיליפצ'וק. המאמן: שמואל פרלמן.

שפיגל: לא הגיע לנו לנצח פרלמן: הפעם היה לנו אתגר

מאת דרור מרשליקוביץ

לדעת המנג'ר של מכבי חיפה, גיורא שפיגל, לא הגיע לקבוצתו לנצח. "אי אפשר לומר שאני מאוכזב שלא ניצחנו, כי לא הגיע לנו. שיחקנו לא טוב היום ובהחלט אני שלם עם התוצאה. לפי תצוגת הכדורגל שלנו לא היינו שווים יותר מזה. למרות שלפעמים צריך לדעת לשחק גרוע ולנצח, אתמול כנראה לא ידענו את זה".

מה היתה הבעיה העיקרית שלכם היום?

"הבעיה היתה ששחקנים היו מתחת לרמתם הרגילה ושיחקנו בצורה אינדיבידואלית. לא בעטנו מספיק ודווקא הבעיטה הכי פחות מסוכנת היא שהביאה לשער".

משה גלאם: "נתניה שיחקה נכון מאד ואנחנו לא הצלחנו להתגבר על המיגננה שלה. הכל שלאחר שכבר כבשנו שער, לא היינו חכמים מספיק לשמור על היתרון. בכל אופן, הגדלנו את הפער ממכבי תל אביב וגם זה לטובה".

אלון חזן: "כל הכבוד לנתניה על הלחימה שלה, אם כי גם כך היינו צריכים לדעת לנצח. כמעט כל מה שעשינו או ניסינו לעשות לא הלך וזה כנראה מאותם ימים שחורים שקבוצה יכולה להתפס. העיקר שעד סיום העונה הכל עוד בידיים שלנו ואני מאמין שנדע לא לשמוט את היתרון".

גיורא שפיגל יצא הבוקר לחופשה של שלושה ימים בחו"ל. זאת האימונים בימים אלה יעבירו אבוקרס הבאל.

ז'אנו: כל שחקן שואף להבקיע נגד מכבי חיפה

הנקודה שהשיגה מכבי נתניה במשחק נגד מכבי חיפה לא נתנה לה למעשה הרבה בטבלה, אבל לפי השמחה בסיום אפשר היה לחשוב שנתניה עלתה לגמר גביע. למי ששכח: נתניה גולה ועונה ממכבי חיפה 4 נקודות.

גבי פקר: "כולם חשבו שנתפוף תבוסה מחיפה. הוכחנו שאנחנו קבוצה טובה עם אופי. היינו טובים מאד. בעמידה נכונה אפשר לעצור כל שחקן".

בשבת הבאה אתם נגד מכבי תל אביב.

"גם נגד תל אביב נשחק טוב ונקווה שאולי גם ננצח. יכולנו לנצח את חיפה אם היינו מעיזים יותר".

מאמן נתניה, שמואל פרלמן, יכול להיות גאה על כך שהטקטיקה שלו הגדיקה את עצמה, לפחות מבחינת התוצאה. "הפתענו את חיפה ובשבילי זה לא חדש שאנחנו יודעים לשחק. בזמן האחרון פשוט לא היה לשחקנים על מה להילחם, אבל הפעם היה אתגר. יפה מאד שידענו לחזור מפיגור ובמחצית עוד ניסיתי להחדיר אמונה שאנחנו מסוגלים לנצח".

רונן שפירא: "באנו מוכנים למשחק וראינו שחיפה לא היתה מוכנה לטקטיקה שלנו. הם שיחקו ממש לידיים שלנו ועם טיפת מזל יכולנו לנצח, אבל גם כך אני מרוצה מאד".

אבישי ז'אנו: "כל שחקן שואף להבקיע נגד מכבי חיפה ואני שמח שעשיתי זאת. סגרנו אותם טוב מאד וזה למעשה הסיפור של המשחק".

החיפאי שי הולצמן (מימין) נבלם על ידי מלכה בדרכו לשער נתניה. ברקע, מימין – הנתנייתי משען

המהפך שהביא מקום שלישי

הפועל באר שבע – בית"ר ירושלים 1–3 (1–0)

מאת יגאל סלג

במשחק על המקום השלישי בטבלה, שעשוי להעניק כרטיס לגביע אירופה, היו שתי מחציות שונות. בראשונה לתה באר שבע ושחקניה היו ראשונים לכדור. זה הספיק לה רק לכיבוש שער אחד. במחצית השניה התחולל מהפך. כל שנאמר על באר שבע נכון במחצית זו לגבי ירושלים, בהבדל שהיא ירושלים כבשה שלוש פעמים.

בדקה ה-12 קיבל דניאל סקנטי כדור 18 מטר משער ירושלים, התכונן ובעט פנימה, 1–0. דקה אחר כך בעט סקנטי מקרוב ואסייג הדף. בדקה ה-30 שוב בעט סקנטי כדור שהחליק על המשקוף.

בפתיחת המחצית השנייה החלה הסכנה הירושלמית לפעול. הבית"רים התפרסו במהירות להתקפות והסתגרו ברחבתם כשהיה צורך. בדקה ה-54 הכשיל ביטון ברחבתו את שמואל לוי ואת הכדור מנקודה הלבנה בעט גרשנייב לרשת.

בדקה ה-60 קיבל יעקב שורץ כדור מחרזי, הטעה את השוער וקבע 1–2. הבאר שבעים הגיבו בהתקפות נמרצות, מול הגנה ירושלמית צפופה. בדקה ה-71 בעט מורוז ללא כדור בשחקן ירושלמי והורחק.

בעוד באר שבע מקווה להשוות, הוסיפה ירושלים שער (81): רונן חרזי קיבל כדור בשגבר לשער ומשבעה מטרים הקפיצו מעל ראשו ובסיבוב הורידו לרשת, 3–1.

שפט עמית קליין, 4,500 צופים, בבאר שבע.

● הפועל באר שבע: רחמים, חזות, דוידי, אילוז, ביטון, אלימלך (סנודו) אבינדור, ועקנין, רזף (אלמליח), מורוז, סקנטי. המאמן: ויקו חדד.

● בית"ר ירושלים: אסייג, שמואל לוי, טרטיאק, אלהרר, סלמי, קדוש (גרשנייב), שורץ, מזרחי, קסלטיק, שמואלי, חרזי. המאמן: דרור קשטן.

חיים רביבו עשה את כל ההבדל

הפועל כפר סבא – הפועל תל אביב 1–4 (1–2)

מאת אייל זמירא

הפועל תל אביב שמרה על פער שלושת השערים בינה לבין כפר סבא. לאחר שניצחו פעמיים העונה את כפר סבא 3–0, יצאו אתמול התל אביבים למשחק קשה, הביסו את הביכו של בכר 1–4 והנחילו להם את ההפסד הרביעי ברציפות.

ת"א המציגה לאחרונה יכולת מצויינת, כבשה כבר בדקה ה-12: השופט קודן לא הבחין בעבירה שנעשתה על מייקל יפה ואיפשר להוי שירזי לפרוץ משמאל ולשלוח כדור רוחב לתומר אליהו, שהקדים את תמיר בן חיים ובעט פנימה. חלפו שתי דקות ואלון אופיר ניצל חוסר עירנות של אבטמן ובעט מ-30 מטרים פנימה, 2–0.

בדקה ה-30 צמצמה כפ"ס משער של מייקל יפה בבעיטה מהאוויר לפינה הימנית של בואק. המשחק הפך למהיר ומעניין וניתנו הזדמנויות הבקעה לשתי הקבוצות. רביבו (41) ומזיד (49) בעטו כדורים במשקוף ובעבר השני המצויין מוסקוביץ הפעלתן כמה הזדמנויות.

כפ"ס לא נפלה בהרבה מיריבתה והמצב של 2–1 יכלה להפוך את הקערה על פיה, אולם מי שעשה אתמול את ההבדל הוא חיים רביבו המצויין. בדקה ה-62 הכשיל יניב כהן את אלון אופיר בתוך הרחבה. רביבו בעט את כדור ה-11 לפינה, 3–1. הכשלה 8, שלא היתה מחייבת המציאות, מוטטה את כפ"ס. בדקה ה-67 השתחרר רביבו משומרו ישראל חיים, שלח כדור רוחב לתוי שירזי, זה בעט מקרוב והכדור פגע במגן בדרכו פנימה, 1–4.

● הפועל כפר סבא: אבטמן, ת. בן חיים (שום), מזרחי, טהור, א. בן חיים, דוד סילבה, ייברבוים, י. כהן, חיים, מוסקוביץ, יפה. המאמן: ניסים בכר.

● הפועל תל אביב: בואק, הרשליקוביץ', לוקאשיק, חדד, בן דב (נבעונה), אופיר, מזיד, רביבו (בן עמי), ת. אליהו, שירזי, קונסטנטין. המאמן: משה סיני.

שפט רפי קודן, 3,000 צופים, בכפר סבא.

שערי תקוה של טלסניקוב וזריהן

מכבי עירוני אשדוד – הפועל פתח תקוה 2–0 (1–0)

מאת יוסי אוחאבון

עירוני אשדוד זכתה בשלוש נקודות יקרות במאבק ההישרדות בליגה הלאומית, כשניצחה את הפועל פ"ת 2–0. עירוני, ששיחקה בלי מלך השערים שלה, עמיר תורג'מן, כבשה שער ראשון בדקה ה-20. דאו טלסניקוב, המצטיין במגרש, השתלט על כדור חוזר שהרחיקה הגנת פ"ת ובעט מפינת רחבת ה-16 פנימה.

לאחר השער התעוררה פ"ת ובדקה ה-24 גנב קקון לבדו מול גינצבורג, אלא גינצבורג יצא מהשער והדף לקרן. בדקה ה-28 נגח ירון כהן מעל המשקוף. כעבור שבע דקות חטף שושני כדור והקשיתו לרוחבה, הכדור הגיע לטלקר שבעט לקורה.

במחצית השנייה ניסו שחקני פ"ת להשוות ובדקה ה-74 נגח ירון כהן מקרוב, אולם גינצבורג זינק והדף. ב-15 הדקות האחרונות תקפו שחקני עירוני ברציפות. בדקה ה-75 מסר טלקר כדור מצויין שעבר את הגנת פ"ת, הגיע לפמרוב שהתקרם ובעט בחוזקה, אולם הס הדף לקרן.

דקה אחר כך הגביה אמיל חלב כדור קרן, הכדור הגיע לטלקר שבעט מהאוויר ומייקל אסרה הרחיק מהקו. בדקת הסיום בעט אינגיר מתוך הרחבה, הס הדף את הכדור והחוזר בעט יגאל זריהן לרשת, 2–0 לעירוני.

שפט יצחק בן יצחק, 3,500 צופים, באשדוד.

● עירוני אשדוד: גינצבורג, זריהן, רביבו, אראש, אלמוסינו, טלקר, טלסניקוב, חלב, שושני (אלון כהן), פמרוב, גלילי (אינגיר). המאמן: אבי לזר.

● הפועל פתח תקוה: הס, עודה, נועם קייסי, בדיר, אהרום קייסי, יוסי לוי (מישיש), קופל, אברבנאל, אסרה, ירון כהן, סקון (רפי כהן). המאמן: אלי מוספי.

אסי בן שמעון מנצח בשלשות

מכבי פתח תקוה – מכבי הרצליה 3–0 (2–0)

מאת אשר גולדברג

מכבי פתח תקוה של שייע פייגנבוים ממשיכה לדהור. אתמול כאה אליה מכבי הרצליה והובסה משלושער של אסי בן שמעון.

פתח תקוה שיחקה מצויין וכבר בדקה השנייה הצליח אסי בן שמעון, שנמצא בכושר מצויין, לדחוק מקרוב כדור שמסר לו טל בניה. הרצליה נעלמה מן המגרש ופתח תקוה, בראשותם של הקשרים אייל בגלייבטר, אבי פיטוסי וגיא יצחק, לחצה על הרצליה אך החמיצה הזדמנויות מצויינות.

אבל בדקה ה-34 חזרה להבקיע, ושב אסי בן שמעון. הוא פרץ לתוך הרחבה ומול השוער יוסי מצא, גילגל את הכדור לפינה השמאלית, 2–0.

במחצית השנייה המשיכה הרצליה לשחק משחק עצבני ונשארה בעשרה שחקנים לאחר שהקשר בני יצחקוב ספג כרטיס צהוב שני והורחק. משחקם של האורחים היה נאיבי ואילו לאוהדים שלגביהם כבר הסתיימה העונה.

בדקה ה-82 השלים אסי בן שמעון שלושער – השני העונה – כאשר נגח כדור מתוך הרחבה מעל השוער מצא לתוך הרשת. 0–3 שקיפה את המצבחים.

שפט אבנר כהן, 1,000 צופים, בפתח תקוה.

● מכבי פתח תקוה: מלול, צופין, ר. בן שמעון, רבינוביץ', אוחיון (אבנר קישק), צור, יצחק, בגלייבטר, פיטוסי, בניה (דיגמי), א. בן שמעון. המאמן: יהושע פייגנבוים.

● מכבי הרצליה: מצא, ענתבי, לסון, ששון, אלברט (אמסלם), קורצקי, דניאל, יצחקוב, ג. כהן, אוחנה, מרדכי (י. כהן). המאמן: אלי כהן.

התקוה התנפצה פעם נוספת

הפועל חיפה – בני יהודה 1–1 (0–1)

מאת משה הר-הגעש

כל שבוע מתבשרים אוהדי הפועל חיפה על תכניות חדשות של המטרון רוני שפירא, אך בכל פעם מתנפצת מחדש התקוות הקלושות להישאר בלאומית. כך גם שלשום בקרית אליעזר, כאשר החיפאים נולצו בקושי מפיגור מול בני יהודה.

חיפה הציגה בפתיחה היטב את הכדור, דייקה במסירות, יזמה ושיחקה בבטחון מול יריבה שהתבססה על התקפות מתפרצות. בדקה ה-15 מסר מסובי לרוזלס, שבעט החוצה. בהמשך היתה לחיפה עוד הזדמנות, אך הכדור חמק ממסובי בעמדה קורצת. בדקה ה-30 בעט מסובי מעמדה חופשית ברחבה, אך צ'אגוב – שנוכר בימיו הטובים על מגרש זה, שבו זכה באליפות במדי מכבי חיפה – עצר. האורחים יצאו להתקפה מתפרצת ומשה אייזנברג הבקיע מקרוב את פוצ'יבאלוב. השער מוטט את החיפאים, שמשחקם נעשה כפוור.

חיפה הצליחה להשוות אחרי שורעבי החליף בדקה ה-60 את אורי גרופר. בדקה ה-68 הגביה גרישין, הנולט בחיפה, כדור מדוייק לרחבה וזועבי נגח בעוצמה לרשת. החיפאים לא היו יעילים כדי להשיג שער ניצחון.

● הפועל חיפה: פוצ'יבאלוב, רוני מלכה, דוד לוי, גרופר (זועבי), גבעול (אלבה), ערן כהן, רוזלס, גרישין, אביבי זוהר, ניראון, מסובי. המאמן: רוני זוהר.

● בני יהודה: צ'אגוב, יצחק לוי, גיא שריעבי, עופר לוי, ששון (אביטבול), שיטרית, איזמילוב, מזרחי (יניב שרעבי), פרץ, אייזנברג, גרסטיץ. המאמן: רמי לוי.

שפט אריה פרוסט, 3,500 צופים, בקרית אליעזר.

אולימפיאקוס כבר כאן

יומיים לפני פתיחת הפיינל פור ביד אליהו המארגנים כבר מוכנים. רוני מארפלי שזכה בגביע אירופה בשנה שעברה עם סלוניקי בא עם פיראוס ואומר: "אני לא מתרגש ברגעי השיא אני אוהב להתעלות". פאנתינאיקוס ובאדאלונה נוחתות הערב. ברצלונה באה מחר.

מאת אלי פרוסי

יומיים לשריקת הפתיחה למשחקי הפיינל פור הקבוצות למשחקים מגיעות בשלב האחרון.
שלשום נחתה בארץ אלופת יוון, אולימפיאקוס פיראוס, שהתאמנה פעמיים באולם בהרצליה. הערב תתאמן הקבוצה ביד אליהו.

מאמן אולימפיאקוס, יאניס יואנידיס, הסביר את העובדה שקבוצתו הגיעה ארבעה ימים לפני משחק חצי הגמר עם פאנתינאיקוס, ויומיים לפני הקבוצות האחרות, בכך שהוא רוצה להעניק לשחקניו שקט, על מנת לאפשר לכל חברי הקבוצה לבקר בירושלים ובשאר המקומות הקדושים. אנשי העיתונות היוונית הסבירו שיואנידיס מקווה שהביקור במקומות הקדושים יסייע לו לנצח בפעם הראשונה בישראל, לאחר שכל ביקוריו הקודמים, שלו ושל אולימפיאקוס פיראוס, הסתיימו בארץ בהפסדים.

רוני מארפלי, שזכה אשתקד בגביע אירופה לקבוצות עם אריס סלוניקי, הוביל השנה את אולימפיאקוס לפיינל פור. מארפלי מקווה להוסיף עוד תואר למאמנו ובאימון אמר לאנשי הטלוויזיה הישראלית: "אני לא מתרגש במעמדים האלה. דווקא ברגעי השיא אני אוהב להתעלות".

אמש היתה בהיכל הספורט ביד אליהו "החזרה הגנרלית". שחקני מכבי ת"א ערכו משחק אימון פנימי, במהלכו נבדקו מערכות התאורה ולוח התוצאות, לנגד עיניהם של ראשי פיב"א, ביניהם המזכ"ל בורה סטאנקוביץ'. את המשחק שפטו ראובן וירובניק (שישפוט בדרבי הספרדי) ושי שטריקס. במהלך המשחק הופיעו להקת רקדנים שיופיעו בהפסקות המשחקים. כל דגלי המדינות המשתתפות ניתלו על תקרת האולם, ובאולם התקשורת הוקמו כל המיתקנים שישמשו את 400 אנשי התקשורת הזרה מהבוקר.

במשחק האימון גבר ה"צהובים" בהדרכת אמנון ישכיל על ה"כחולים" של מולי קצורין 95–96, משלשת ניצחון של זוהר אלכסיס, 3 שניות לסיום.

אמש יצאו מיוון שתי אוניות האוהדים הגדולות. תחילה יצאו 1,400 אוהדי פאנתינאיקוס ולאחר מכן 1,200 אוהדי אולימפיאקוס. שתי האוניות יעגנו בנמל חיפה, אוהדי הקבוצות יתגוררו בהן ומשם יצאו למשחקים.

בפאנתינאיקוס אתמול לא התרגשו מכך ששחקני אולימפיאקוס הגיעו לארץ כבר ביום שישי. מאמן פאנתינאיקוס, קוסטאס פוליטיס, צוטט בעיתונות היוונית: "אנחנו מוכנים". ניקי גאליס: "יום שלישי יהיה ערב גדול לקריירה שלי. אני חושב ומקווה שהעיר תל אביב תהיה המזל שלי, אחרי הכישלון בשלוש הפעמים הקודמות". נשיא פאנתינאיקוס, יאנקופולוס: "ההיסטוריה חייבת להעניק את הגביע לניקי גאליס". פאנתינאיקוס תנחת בישראל הערב.

מלחמה פסיכולוגית בספרד

יובנטוט באדאלונה, ניצחה אמש את סראגוסה 75–80 במשחק השלישי המכריע בשמינית גמר הפליי־אוף בספרד. שתי שלשות של תומאס גופרטה בדקה האחרונה מנעו אי נעימות משחקני יובנטוט לפני יציאתם לישראל. קורני תומפסון קלע 19 נקודות. יובנטוט תשחק ברבע הגמר עם קאסרס. ברצלונה תשחק ברבע הגמר עם קאחה סאן פרנאנדו מסביליה.

בעיתונות הספרדית מנסות שתי הקבוצות להוריד פרופיל לפני המשחק ביניהן ולנסות להלחיץ את היריבה מנגד.

מאמן ברצלונה, אאיטו גראסיה רנסס צוטט בעיתון הספרדי "אלמונדו דפורטיבו": "יובנטוט היא הפייבוריטית. היא קבוצה חזקה עם הגנה מעולה. הדבר החשוב ביותר הוא שנשחק באמון רגיל". ברצלונה תגיע מחר בצהריים לישראל.

זליקו אובראדוביץ', מאמן יובנטוט שתנחת הערב בישראל, מנע משחקניו לדבר על הפיינל פור לפני המשחק השלישי עם סראגוסה. אתמול אמר אובראדוביץ': "ברצלונה פייבוריטית למרות שהם חוששים מאיתנו. אנחנו מוכנים למשחק. אם קורני תומפסון ישחק טוב ב־35 דקות מתוך ה־40 יש לנו סיכויים מצויינים".

ג'ים קאלהון, מאמן מכללת קונטיקט, דושאן איוואקוביץ' מאמנה לשעבר של פאוק סלוניקי ונבחרת יוגוסלביה ואטורה מסינה, מאמן נבחרת איטליה, הבטיחו את בואם להשתלמות המאמנים, בה יהיו המרצים הראשיים. [illegible] בין המשתתפים בהשתלמות יהיו גם מאמן נבחרת טורקיה בור ג'רמאן שיגיע היום לישראל ומאמן נבחרת ארגנטינה.

רוני מארפלי, אתמול בתל אביב. מקווה לתואר אירופי נוסף.

ניקס – אלופת הבית האטלנטי

ניו יורק (אי־פי). ניו יורק ניקס ניצחה בסוף השבוע פעמיים את וואשינגטון בולטס, וזכתה באליפות הבית האטלנטי. שני הנצחונות העלו את מאזנה של ניו יורק ל־54–25, הזהה לזה של אטלנטה הוקס. שיקאגו בולס ממשיכה לפגר אחריהן בחצי משחק במאבק על ראשות המזרח, כשמאזנה 54–24.

ניו יורק ניקס – וואשינגטון בולטס 103–90. פאטריק יואינג קלע בניצחון עם 24 נקודות לניו יורק. רקס צ'פמן קלע 28 נקודות לוואשינגטון.

אטלנטה הוקס – מילווקי באקס 105–96. קווין וויליס עם 24 נקודות ו־18 ריבאונדים הצעיד את אטלנטה לנצחון חוץ. דני מאנינג הוסיף 23 נקודות. קן נורמן בלט במילווקי, שנחלה הפסד שביעי ברציפות, עם 21 נקודות.

שיקאגו בולס – שארלוט הורנטס 88–85. ב.ג'. ארמסטרונג קלע שלשה, 4.5 שניות לסיום, והדליק את שיקאגו לנצחון חוץ. זה היה הניצחון העשירי ברציפות של אלופת שלוש השנים האחרונות. אלונזו מורנינג משארלוט ולוק לונגלי משיקאגו הורחקו לאחר תיגרה במהלך הרבע השלישי. סקוטי פיפן בלט בשיקאגו עם 24 נקודות ועשרה ריבאונדים. דל קרי קלע 20 נקודות לשארלוט.

יתר התוצאות: בוסטון – אורלנדו 110–113 (לאחר שתי הארכות); קליבלנד – מיאמי 100–109; ניו ג'רזי – דטרויט 114–119 (לאחר הארכה); אינדיאנה – מינסוטה 112–130; דאלאס – דנוור 99–97; פורטלנד – לוס אנג'לס לייקרס 105–100.

משחקי יום שישי

ניו יורק ניקס – וואשינגטון בולטס 111–106. בנצחון הוויך הוקנה לניו יורק את אליפות הבית האטלנטי. פאטריק יואינג עם 35 נקודות הוליך את קלעי ניו יורק. דון מקלין בלט בוואשינגטון עם 23 נקודות.

סיאטל סופרסוניקס – לוס אנג'לס קליפרס 150–101. סיאטל השיגה את ניצחונה ה־59 העונה בביתה, כשקלעה את מספר הנקודות הגדול ביותר לקבוצה במשחק העונה. עשרה משחקניה קלעו בממוצע דו ספרתי, כשרודולף שרמפף הוביל עם 21 נקודות. טרי דהייר בלט בלוס אנג'לס עם 22 נקודות.

יתר התוצאות: יוסטון – סאקרמנטו 104–99; יוטה – סאן אנטוניו 101–90; שארלוט – אורלנדו 112–108; גולדן סטייט – פורטלנד 113–108.

השבוע בכדורסל

יום ראשון
● גמר־סל תותנון, משחק 3: הפועל אילת – מכבי ר"ג (1–1).
● ליגת המבחן, מחזור 3: מכבי חיפה – הפועל גבעתיים, הפועל גבת – מכבי נתניה.
● נשים, חצי גמר סל עליון, משחק 3: אליצור ת"א/חולון – מכבי רמת חן (0–2 לחולון), א.ס. רמת השרון – אליצור רמלה (0–2 לרמלה).

יום שלישי
● פיינל פור, גביע אירופה לאלופות, יד אליהו: אולימפיאקוס פיראוס – פאנתינאיקוס אתונה (19.30); ברצלונה – יובנטוט באדאלונה (21.30).

יום רביעי
● גמר־סל תותנון: המשחק הראשון על המקום השביעי.
● ליגת המבחן, מחזור 4: הפועל גבת – מכבי חיפה, מכבי נתניה – הפועל גבעתיים.
● משחק 4 בחצי גמר סל הנשים (במידה ויהיה צורך בכך)

יום חמישי
● פיינל פור, גביע אירופה לאלופות, יד אליהו: 19.30 המשחק על המקום השלישי; 21.30 משחק הגמר.

מג'יק לא ימשיך לאמן את הלייקרס

אינגלווד, קליפורניה (אי־פי). מג'יק ג'ונסון לא ימשיך לאמן בעונה הבאה את לוס אנג'לס לייקרס – כך הודיע שלשום מג'יק לעיתונאים, לפני משחק הבית בין לייקרס לפורטלנד טרייל־בלייזרס, שבו חגג כארים עבדול ג'באר את יום השנה העשירי להיותו השחקן שקלע את מספר הנקודות הרב ביותר באן.בי.איי.

בהודעה הרשמית שפורסמה אתמול נאמר: "זו היתה החלטה קשה. אני נהנה לאמן. היתה זו חוויה לאמן 12 בחורים נהדרים כאלה, שניסיתי ללמד אותם את מסורת הניצחונות במגרעון".

ג'ונסון לא סיפר לשחקניו על ההחלטה לפני המשחק, אבל יידע את ג'רי באס, בעל הקבוצה, ואת המנכ"ל ג'רי ווסט. "תפקיד המאמן דורש התחייבות רבה, ובגלל מה שארווין ג'ונסון עדיין רוצה להספיק בחייו אני לא נענה להחלטה", אמר באס. אחר כך הוסיף: "עכשיו אני משוכנע, שמג'יק יכול היה להיות מאמן אדיר, שהיה מעניק לצעירים עקרונות רבים".

בעיטה חפשית

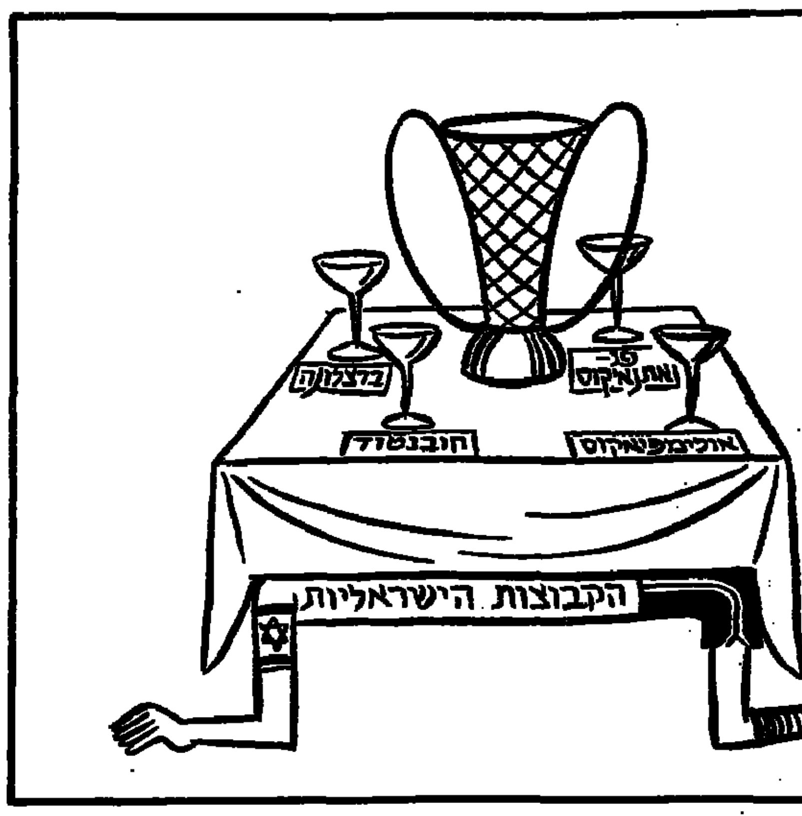

עוד נצחון וראשל"צ בלאומית

אחרי שניצחה אתמול 1–0 את נס ציונה יבטיח לה נצחון בשבת בבת ים את העליה

מאת אילן פריש

עירוני ראשון לציון (11 משחקי ליגה ללא הפסד) עשויה להבטיח בשבוע הבא את עלייתה לליגה הלאומית, אחרי ניצחונה על ס.ב. נס ציונה 1–0 והפסדה של הפועל בת ים ביבנה, 2–1 בידי מכבי. ראשון לציון תשחק במחזור הבא בבת ים, ואם תנצח ויבנה ושמשון תל אביב לא ינצחו, היא תחגוג את העליה.

גם הפועל בית שאן שיפרה את מעמדה בצמרת אחרי שהתגברה על פיגור מביך מול קבוצת הנוער של הפועל אשקלון וניצחה 2–1. הניצחונות של יבנה ושמשון תל אביב (1–4 בדליית אל כרמל) החזירו אותן למאבק על העליה לליגה הלאומית.

הפועל חדרה ספגה הפסד ליגה ראשון אחרי 17 משחקים רצופים ללא הפסד. חדרה הובסה 4–1 בידי הכח רמת גן ששיפרה את מעמדה בתחתית, שם הפועל אשדוד ומכבי עכו סיימו משחקיהן בתיקו 0–0. דליית אל כרמל עלולה לרדת כבר בשבוע הבא.

עירוני ראשל"צ – נס ציונה 1–0 (0–0)

השער לראשל"צ: ניר שיקוזה (57)
המצטיין: אורן קמינסקי
שללה של עירוני ראשל"צ במשחק היה שער אחד וזקי, שלושה שנפסלו ושפע הזדמנויות שלא נוצלו, או שסוכלו בידי שוער נס ציונה אורן קמינסקי. במחצית הראשונה היה שיוויון ביחסי הכוחות, אבל [illegible] שמאיר אהרון מנס ציונה הרחיק, 10 דקות אחרי שנכבש כמולית. אהרון פגע ביוסי גורדנה. 2 דקות אחר כך נגח ניר שיקוזה את שער הניצחון אחרי הגבהה של איתן שלום.
שפט סבי אלנקווה, 1200 צופים, בראשון לציון. רוני בראון

מכבי יבנה – הפועל בת ים 2–1 (1–0)

השערים ליבנה: אלכסנדר בייראש (27), שלמה סייג (60). לבת ים: רמי ברדה (89)
המצטיין: אלכסנדר בייראש
מכבי יבנה התקרבה מחדש לצמרת, אחרי שניצחה ביום שישי את יריבתה בצמרת הפועל בת ים. יבנה היתה טובה יותר והיתה ראויה לניצחון. שחקני בת ים נראו אדישים ושילמו על כך. בדקה ה־27 זינק אלכסנדר בייראש גבוה מאוד, כדי לנגוח פנימה ולקבוע 1–0 ליבנה. יבנה המשיכה לתקוף, אבל עד ההפסקה לא נכבשו שערים נוספים. בדקה ה־50 ניצב רמי ברדה במצב מצויין מול שוער יבנה משה מרטון, שחטף ממנו את הכדור. בדקה ה־60 קיבל בייראש כדור מג'קי צרפתי, נגח לעבר שלמה סייג שבעט מהאוויר פנימה וקבע 2–0. בדקה ה־89 הקטין ברדה מקרוב ל־2–1.
שפט רחמים ריבאצ'י, 300 צופים, ביבנה. יצחק נוי

דליית אל כרמל – שמשון ת"א 1–4 (1–2)

השערים לשמשון: יוסי אלפיה (28, 68), אסף מזרחי (25, 54). לדליית אל כרמל: סמר אבדריצ'ן (44).
המצטיין: אסף מזרחי
שיתוף פעולה בין אסף מזרחי (הבקיע אחרי ארבעה חודשי בצורת) ויוסי אלפיה הניב ביום שישי ניצחון חוץ לשמשון, למרות שהקבוצה לא היתה בשיא כושרה. השניים גם התאלקו במספר השערים שקידם את הקבוצה חזרה לצמרת. שמשון שלטה והיה באפשרותה להבקיע שערים נוספים.
שפט יהושע לוזיה, 300 צופים, בדליית אל כרמל. אייל הרון

מכבי עכו – הפועל טייבה 0–0

המצטיין: קסטל סלומון
המשחק היה ברובו באיטיות, עם מצבי הבקעה מעטים ליד שני השערים. ההזדמנות הטובה למקומיים היתה בדקה ה־57, כאשר דוד חלפון מסר ברזנה לאבי אבוטבול שבעט מקרוב בזמן סיבוב הזוהר. ההזדמנות הטובה לטייבה היתה בדקה ה־35 כששלמה אחרי הקדים את שוער עכו שגיא שוראמן, הקשית מעליו, אבל עלה מעל המשקוף. בדקה ה־70 הרחיק שלמה אחרי מטייבה אחרי שטסר בניבו של יד"ר עכו ברוך אופיר.

שפט רחמים שאשו, 2,000 צופים, בעכו. אייל הרון

בית שאן – הפועל אשקלון 2–1 (0–0)

השערים לבית שאן: גלמן מנסה (65), יוסי אלתרר (73). לאשקלון: איתן מייב (עצמי, 59)
המצטיין: שמעון זליג (אשקלון)
הפועל אשקלון הופיעה עם קבוצת הנוער בעקבות סכסוך כספי בקבוצה. שחקני הנוער גילו עמידה נאה ואף הוליכו בדקה ה־59, אחרי שדרור מועלם בעט לעבר שער בית שאן והכדור פגע בבלם איתן מייב, שינה כיוון וחדר לרשת. חלפו 6 דקות ובית שאן השוותה ע"י גלמן מנסה, אחרי מסירה מדוייקת של ג'מיל האדר. בדקה ה־73 שלח שמעון דגן את יוסי אלתרר לכבוש את שער הניצחון.
שפט מאיר לוי, 2,000 צופים, בבית שאן.

הכח רמת גן – הפועל חדרה 1–4 (0–2)

השערים להכח: רועי גיא (30, 34, 56), יצחק מוסרי (81). לחדרה: ניסים ניזרי (48)
המצטיין: רועי גיא
במשחקה הראשון בהדרכת מאמנה החדש־ישן דב רמלר, השיגה הכח רמת גן ניצחון מרשים על הפועל חדרה, שקטע סדרה של 17 משחקים רצופים ללא הפסד של חדרה. בדקה ה־30 אחרי טעות של הגנת חדרה, חלף רועי גיא על פני השוער וקבע 1–0. כעבור ארבע דקות נגח גיא שער שני לזכות רמת גן, אחרי הגבהה של יצחק מוסרי. המחצית השניה החלה בלחץ של חדרה ובדקה ה־48 הגביה יעיש סימה לחוגה, משם המשיך ניסים ניזרי בנגיחה לרשת 2–1. המקומיים לא נלחצו ובדקה ה־56, אחרי הגבהה של אלון יצחקי השלים גיא המצטיין את השלושער כשנגח לרשת. 9 דקות לסיום בישל אלון יצחקי שער נוסף, הפעם למוסרי שנגח את ה־4–1.
שפט אריה וולף, 1,500 צופים, ברמת גן. גדי לבנון

הפועל אשדוד – מכבי יפו 0–0

המצטיין: בוריס בלושפקה
אשדוד תקפה בצורה רצופה ובדקה ה־30 ניתנה לה הזדמנות לכבוש שער אחרי הכשלה ברחבת יפו, אך יואל סיסה החמיץ מהנקודה הלבנה, כאשר השוער בוריס בלושפקה הדף. במחצית השניה המשיך השוער היפואי להצטיין.
שפט איתן סבריזי, 2,000 צופים, באשדוד.

טבלת הליגה הארצית

1.	עירוני ראשל"צ	24	14–43	51
2.	הפועל בית שאן	24	16–22	42
3.	בית"ר תל אביב	24	24–28	40
4.	הפועל בת ים	24	26–33	37
5.	שמשון ת"א	24	27–29	36
6.	מכבי יבנה	24	26–27	36
7.	הפועל ירושלים	24	23–25	33
8.	הפועל טייבה	24	25–24	33
9.	הפועל חדרה	24	22–38	30
10.	מכבי יפו	24	19–17	29
11.	הפועל אשקלון	24	27–23	27
12.	ס.ב. נס ציונה	24	33–24	26
13.	הכח רמת גן	24	29–34	23
14.	הפועל אשדוד	24	28–18	22
15.	מכבי עכו	24	38–24	20
16.	ד.א. כרמל	24	50–16	6

● לדליית אל כרמל הופחתו 5 נקודות
● להפועל חדרה הופחתו 12 נקודות
● להכח רמת גן הופחתו 14 נקודות

מלך השערים

1.	אסף מזרחי (שמשון ת"א)	11
2.	ניר לוי (נס ציונה)	10
–.	ניר שיקוזה (ראשל"צ)	10
–.	רמי ברדה (בת ים)	10
–.	יובל פילוס (בית"ר ת"א)	10
6.	דני משה (נס ציונה)	9
–.	יוסי גורדנה (ראשל"צ)	9

במחזור הבא

הפועל ים – הפועל אשדוד (1–1)
הפועל חדרה – מכבי יבנה (0–2)
הפועל בת ים – ראשון לציון (0–2)
נס ציונה – הפועל בית שאן (0–2)
הפועל אשקלון – מכבי עכו (0–1)
הפועל טייבה – ד.א. כרמל (0–0)
שמשון תל אביב – מכבי יפו (0–2)
בית"ר ת"א – הכח רמת גן (2–3)

הפועל ירושלים – בית"ר ת"א 1–1 (1–0)

השער לירושלים: יאיר אסייג (67). לבית"ר: יובל פילוס (30)
המצטיין: עידן טל
בית"ר תל אביב שלטה במחצית הראשונה ובדקה ה־30 שגה המגן הירושלמי מוטי אוחיון, פילוס חטף ממנו את הכדור ובעט מקרוב פנימה, 0–1 לתל אביב. במחצית השניה התהפכו היוצרות, ירושלים הירבתה לתקוף, בדקה ה־67 ניצל יאיר אסייג הדיפה לא טובה של שוער בית"ר רז היים והישווה בבעיטה מ־10 מטרים.
שפט יעקב בן המו, 2,000 צופים, בירושלים.

● הפועל דליית אל כרמל מהליגה הארצית הישעתה עד לסוף העונה את ארבעת שחקני הרכש גיא כהן, עופר סביאן, האלדי קזולבגוזק וטל באזל. ארבעתם טענו שקיבלו רק חלק קטן מהכספים המגיעים להם ולכן החרימו את האימון ביום שני של השבוע שעבר. בעקבות צעדם זה הושעו על ידי ההנהלה. אייל הרון

רמת גן וקרית גת מובילות במחוזות

תוצאות משחקי המחזור ה־26 בליגה א' בכדורגל:
מחוז צפון: הפועל ר"ג – אור עקיבא 1–4 (0–3), נצרת עילית – מכבי עפולה 2–0 (1–0), קרית שמונה – מכבי טמרה 1–3 (0–2), מכבי עוספיה – גבעת אולגה 1–5 (1–4), הפועל עכו – בית"ר נהריה 1–3 (0–2), הפועל טבריה – אום אל פאחם 1–0 (0–0), מכבי שפרעם – אור נצרת 1–0 (0–0), מכבי חדרה – קרית הכרמל 3–0 (2–0). הצמרת: הפועל ר"ג 39, מכבי עפולה 36, קרית שמונה 35.
מחוז דרום: הפועל מרמורק – הפועל לוד 3–0 (1–0), רמת עמידר – קרית אונו 2–0 (1–0), קרית מלאכי – בית"ר באר שבע 1–3 (1–1), באר יעקב – מכבי שעריים 2–0 (1–0), מכבי קרית גת – הפועל ירוחם 1–3 (0–1), כפר שלם – איחוד צעירי יפו 3–1 (2–0), לזרוס חולון – אור יהודה 1–0 (0–1), בית"ר רמלה – השקמה חן 2–5 (2–2). הצמרת: קרית גת 43, הפועל לוד 42, קרית אונו 38.

הטניסאיות יוצאות מחר לאוסטריה

מאת יעקב צלאל

נבחרת הנשים של ישראל בטניס תצא היום לתחרויות המוקדמות על גביע הפדרציה בבאד וולטרסדורף באוסטריה. 25 נבחרות מאירופה ומאפריקה ישתתפו בתחרויות המוקדמות שיחלו מחר. בסופן יעלו 4 למשחקי גביע הפדרציה שיהיו ביולי בפרנקפורט.

4 שחקניות יסעו לטורניר: הבכירה שבהן היא אנה סמשנובה המדורגת 91 בעולם. אליה מצטרפות ציפי אבוביליד (450 בעולם), שירי בורשטיין (554) והילה רוזן (אינה בדרוג העולמי).

המשחקים יהיו על משטח חימר מה שמגביר סיכויי סמשנובה לנצח. נראה שבעית בנבחרת ישראל תהיה להשיג את הנקודה השניה. קפטן הנבחרת אילנה ברגר. המאמנת לינה פלד. בראש המשלחת יעמוד פודי קירבין נשיא איגוד הטניס.

● נועם סלע גבר ביום שישי על אייל ארליך בשלב רבע הגמר בטורניר טניס באי פרטניק שבאיים הקריביים.

צ'אנג וראפטר בגמר טורניר הונג קונג

הונג קונג (רויטר). מייקל צ'אנג (1) ופטריק ראפטר (4, אוסטרליה) ישחקו היום בגמר טורניר הונג קונג. צ'אנג ניצח את ברד גילברט (3) 6–2, 7–5 ואילו ראפטר גבר על איוון לנדל 6–3, 6–4. מייקל צ'אנג ניצח ברבע הגמר את מייקל סטאוס האוסטרלי, שהדיח את עמוס מנסדורף בשמינית הגמר 6–3, 6–4.

ראשל"צ ניצחה 86–108 בגליל

מאת תהילה שריימר

מכבי ראשון לציון הביסה אתמול בכפר בלום את הפועל גליל עליון 108–86 (35–47) במשחק השלישי והמכריע בגמר־סל תותנון. ראשל"צ (שסיימה אמש את עונת המשחקים) תשחק בעונה הבאה בגביע קוראץ', בעוד שהפועל גליל עליון תיאבק החל מיום רביעי במפסידה מהסדרה המקבילה (הפועל אילת, או מכבי ר"ג) בכדי להגיע לקוראץ'.

חן ליפין הפגוע בבירכו לא שיחק, מייק איינגלי הפגוע בבירכו מיעט לשחק ומייק גיבסון שנפגע בעינו בדקה ה־9 ירד לספסל וחזר למגרש לדקות ספורות בלבד. מה הפלא שהגליל החזיקה מעמד רק עד הדקה ה־17. מרגע זה שטף תומר קורני את המגרש בהתקפות מתפרצות, אותן ניצלו קוזין מגי וסטיב בוים לסלים קלים.

● לראשל"צ: מגי 26, קורני 25, בוים 19, ברגע 17, באהמור 9, בוכניק 8, ברנר 2, בצר 2. ● לגליל: ליף 22, לחב 16, מטלון 13, חזן 13, איינגלי 7, גיבסון 7, מזרחי 6, קרלינס 2. שפטו: יערי רייניש וצבי טמראל, 800 צופים בכפר בלום.

הערב ליגת מבחן

מאת אריה ליבנת

מכבי חיפה תארח הערב (20.00) את הפועל גבעתיים והפועל גבת תארח את מכבי נתניה במחזור ה־3 בליגת המבחן בכדורסל.

סיכויי המנצחת במשחק בין חיפה לגבעתיים (ישפטו: אבו עודב ואפריאט) לשחק בעונה הבאה בליגה הלאומית א' יגדלו בצורה משמעותית, בעוד שהמנצחת במשחק בין גבת לנתניה (ישפטו: ביזמן והרוף) תתקרב מאד ללאומית ב'.

חולון ורמת השרון בדרך לנצחון שלישי

מאת אריה ליבנת

אליצור חולון וא.ס. רמת השרון צפויות להשלים הערב ניצחון שלישי בסדרות חצאי הגמר לנשים, בדרך לסדרת הגמר שתחל ביום חמישי הבא.

אליצור חולון תארח (19.00) את מכבי רמת חן (70–83 ו־69–87 לחולון במשחקים הקודמים). א.ס. רמת השרון תארח (20.00) את אליצור רמלה (63–86 ו־75–67 לרמלה).

ברצלונה ניצחה 1–3 את ואלנסיה

ברצלונה צימצמה את הפער מלה קורוניה לנקודה, אחרי שניצחה אתמול את ואלנסיה 1–3 במחזור ה־34 בליגה הספרדית. אאיטור בגוריסטאין כבש שני שערים במחצית הראשונה (7, 27), פרננדו גומז קיצר לוואלנסיה בדקה ה־59, דקה לאחר שרומאריו הורחק מהמגרש. פצוע, הריסטו סטויצ'קוב כבש את השלישי לברצלונה בדקה ה־85.

היום תארח לה קורוניה את טנריף וריאל מדריד תשחק נגד סביליה.

● בלגיה. ליארסה – אנדרלכט 1–4; סטאנדרד ליאז' – גנט 2–0; שארלרואה – פ.צ. ברוז' 5–3; בוהוט – פ.צ. ליאז' 3–0; מכלן – סירינג 2–1; מולנבק – בנק 1–1; לומל – אוסטנד 2–1.

● הולנד. וילם – גו אהד 0–0; מאסטריכט – וולנדאם 1–1; הרנפין – ר.ק.ס. 3–0; ספרטה רוטרדאם – רודה 0–0.

● יוון. א.א.א.ק. אתונה זכתה אתמול באליפות שלישית ברציפות.

מילאן מתכוננת לחגוג היום זכיה בתואר שלישי רצוף

מאת אלון פריש, איטליה

מילאן אמורה לזכות היום באליפות שלישית רצופה בליגה האיטלקית, אחרי שהחמיצה כמה הזדמנויות קודמות בשלושת השבועות האחרונים. היום תלויה מילאן רק בעצמה, ונקודה במשחק הביתי נגד אודינזה תספיק להכתרתה. 80 אלף הצופים שיהיו באיצטדיון סן סירו יכינו מראש את החגיגה.

במאבק על המקום השני תארח יובנטוס את לאציו, המפגרת אחריה בשתי נקודות. יתר המשחקים: אטלנטה – נאפולי, קרמונזה – טורינו, פוג'יה – גנואה, לצ'ה – רג'יאנה, פארמה – קאליארי, רומא – פיאצ'נצה, סמפדוריה – אינטר.

אופ"א זיכתה את טורינו מאשמה

ציריך (רויטר). ועדת המשמעת של אופ"א זיכתה את קבוצת טורינו מן האשמה, כאילו הציעו ראשי המועדון לספק זונות לשופטים, ששפטו במשחקי טורינו בגביע אירופה לפני שנתיים. אופ"א הודיעה, כי אין עדויות תומכות להאשמות שהועלו נגד ראשי טורינו, ולפיכך זיכתה אותם.

● נשיא מאלי אלפה עומאר קונארה הודיע, כי כל אחד משחקני הנבחרת הלאומית שזכו במקום הרביעי באליפות אפריקה יקבל מגרש להקמת בית פרטי, ומאמן הנבחרת יקבל עיטור כבוד מטעם הנשיא.

מראדונה בנבחרת למשחק מול מרוקו

בואנוס איירס (אי־פי). דייגו מראדונה נכלל בסגל נבחרת ארגנטינה למשחק הידידות נגד מרוקו ביום רביעי. "סביר להניח שמראדונה לא ישחק יותר מכמה דקות", אמר מאמן הנבחרת אלפיו באזילה.

בשיקטאש החתימה את שוער באיירן, אאומן

בשיקטאש איסטנבול החתימה את שוער באיירן מינכן, ריימונד אאומן, לשנתיים. אאומן, בעבר שוער נבחרת גרמניה, יצטרף לקבוצה הטורקית מיד אחרי משחק הליגה האחרון של באיירן בעונה.

יונייטד ובלקבורן צמודות בצמרת

עם 79 נקודות, לאחר הפסדים לסאותהמפטון (1–3) ולווימבלדון (0–1)

לונדון (רויטר). מנצ'סטר יונייטד החמיצה הזדמנות לפתוח מחדש פער משמעותי בצמרת האנגלית. יונייטד שיחקה אתמול לאחר שכבר נודע לה על ההפסד 3–1 של בלקבורן בסאותהמפטון, אבל נוצחה 1–0 בווימבלדון. יונייטד ממשיכה להקדים את בלקבורן בהפרש שערים בלבד, אם כי לזכותה משחק חסר.

ג'ון פאשאנו כבש את השער היחיד לווימבלדון אחרי שניצל מישגה של פטר שמייכל, שוער יונייטד, בדקה ה־22. כל ניסיונותיה של מנצ'סטר יונייטד להשוות עלו בתוהו, וגם ווימבלדון הגיעה לכמה הזדמנויות טובות להגדלת יתרונה.

בלקבורן נחלה הפסד 3–1 בסאותהמפטון, כשמת'יו לה טיסייה מבקיע שער ומבשל את השניים האחרים. הניצחון העלה את סאותהמפטון מעל לקו האדום וכמו בשבוע שעבר, בניצחון 4–5 על נוריץ', היה לה טיסייה כוכב המשחק. לה טיסייה בישל בדקה ה־28 לאיאן דאוי ובדקה ה־38 הכין שער נוסף, הפעם לפול אלן. סטיוארט ריפלי צימצם בתחילת המחצית השניה, אך בעיטת־11 מעוררת מחלוקת לסאותהמפטון שבוצעה על ידי לה טיסייה קבעה 1–3. "הגיע לנו הרבה יותר מהמשחק הזה", אמר מנהל בלקבורן קני דלגליש.

ניוקאסל וארסנל ממשיכות להיאבק על המקום השלישי. ניוקאסל הגבירה את סיכוייה להשתתף בגביע אופ"א בעונה הבאה, אחרי ניצחון 2–0 על ליברפול באנפילד. רוברט לי ואנדי קול, שהישווה את שיא ההבקעות של שחקן ניוקאסל בעונה (39), הבקיעו. אוהדי שתי הקבוצות ציינו את יום השנה החמישי לאסון הילסבורו בשירה משותפת של "לעולם לא תצעדי לבדך", ההימנון של ליברפול.

ארסנל ניצחה את צ'לסי 1–0 משער של איאן רייט, שערו ה־31 העונה. אולדהאם ירדה מתחת לקו האדום אחרי הפסד 2–1 לווסטהאם. שאר התוצאות: קובנטרי – שפילד וונסדיי 1–1; איפסוויץ' – טוטנהאם 1–1; מנצ'סטר סיטי – נוריץ' 1–1; ק.פ.ר. – אברטון 1–2; שפילד יונייטד – אסטון וילה 2–1.

היום תתארח טוטנהאם אצל לידס (17.00, שידור ישיר בערוץ הספורט). רוני רוזנטל לא ישתתף כפי הנראה במשחק, אך יהיה על ספסל המחליפים.

● ליגה ראשונה. בארנסלי – אוקספורד 1–0; ברמינגהאם – בריסטול סיטי 2–2; דרבי – צ'ארלטון 2–0; לסטר – גרימסבי 1–1; לוטון – קריסטל פאלאס 1–0; מידלסברו – פורטסמות 2–0; נוטס קאונטי – וולבס 2–0; פיטרבורו – בולטון 2–3; סנדרלנד – סטוק 1–0; ווטפורד – סאות'אנד 3–0; ווסט ברומיץ' – טראנמיר 3–1.

● סקוטלנד. אברדין – מאדרוול 0–0; דאנדי יונייטד – היברניאן 3–0; הארטס – דאנדי 2–1; קילמרנוק – סלטיק 2–0; ריינג'רס – רייט רוברס 0–4; סט. ג'ונסטון – פארטיק 0–1. הצמרת (38 מחזורים): ריינג'רס 54, מאדרוול 47, אברדין 46, סלטיק 44.

הליגה האנגלית

1.	מנצ'סטר יונייטד	37	37–72	79
2.	בלקבורן	38	32–59	79
3.	ניוקאסל	38	36–72	68
4.	ארסנל	37	21–49	66
5.	לידס	36	34–52	59
6.	שפילד וונסדיי	38	51–68	58
7.	ליברפול	39	51–56	57
8.	ווימבלדון	38	46–44	55
9.	אסטון וילה	38	38–41	54
10.	ק.פ.ר.	37	55–57	54
11.	נוריץ'	38	59–63	49
12.	קובנטרי	38	43–39	48
13.	ווסטהאם	37	51–49	47
14.	צ'לסי	37	46–40	43
15.	מנצ'סטר סיטי	39	44–35	43
16.	איפסוויץ'	39	51–34	42
17.	אברטון	38	38–39	40
18.	טוטנהאם	37	58–47	39
19.	סאותהמפטון	38	57–42	39
20.	אולדהאם	36	58–38	37
21.	שפילד יונייטד	38	56–36	35
22.	סווינדון	38	88–42	27

פרנקפורט שלישית עם 1–5

אחרי ששתי המובילות בבונדסליגה, באיירן מינכן וקייזרסלאוטרן, שיחקו כבר ביום חמישי, התמקדו משחקי אתמול במאבק על כניסה לגביע אופ"א.

פרנקפורט חזרה למקום השלישי אחרי שהביסה את ואטנשייד 5–1. לוורקוזן ירדה למקום הרביעי אחרי שהפסידה 2–1 לוורדר ברמן. באסלר הבקיע צמד לברמן (34, 80) ואילו קירסטן צימק בדקה ה־90.

גם קרלסרוהה, החמישית בטבלה, נמצאת במקום שמוביל לאופ"א, אחרי ניצחון 2–3 על לייפציג האחרונה בטבלה. שטוטגרט ניצחה את שאלקה 1–0 משער של קנופ בדקה ה־30.

יתר התוצאות: נירנברג – דיסבורג 0–0; פרייבורג – דרזדן 1–0; פ.צ. קלן – המבורג 3–0. הערב ישחקו דורטמונד ומנשנגלאדבך.

טבלת הבונדסליגה

1.	באיירן מינכן	31	36–60	39
2.	קייזרסלאוטרן	31	35–57	37
3.	פרנקפורט	31	36–53	35
4.	לוורקוזן	31	43–55	35
5.	קרלסרוהה	31	36–42	35
6.	דורטמונד	30	42–43	34
7.	שטוטגרט	31	38–47	34
8.	פ.צ. קלן	31	41–45	34
9.	דיסבורג	31	47–37	34
10.	המבורג	31	45–45	33
11.	ורדר ברמן	31	40–44	32
12.	דרזדן	31	40–31	31
13.	מנשנגלאדבך	30	53–56	30
14.	שאלקה	31	43–35	28
15.	נירנברג	31	45–36	26
16.	פרייבורג	31	57–47	22
17.	ואטנשייד	31	63–42	21
18.	לייפציג	31	63–25	16

תצלום: אי־פי
מגן נירנברג ריינר זיינש (משמאל) חוסם את חלוץ דיסבורג, עזוני, במשחק הליגה שהסתיים אתמול ללא שערים.

משחק הכרעה: רעננה מארחת את ראשל"צ

מכבי רעננה תארח הערב (20.30) באולם ברמת הכובש את מכבי ראשון לציון במשחק השלישי והמכריע בחצי גמר אליפות המדינה בכדוריד.

למכבי ראשל"צ יספיק תיקו על מנת לשחק בגמר נגד יריבתה העירונית, הפועל, בזכות יחס שערים עדיף משני המשחקים הקודמים. (15–18 לרעננה ו־29–17 לראשל"צ).

אס"א תל אביב תוכל לעלות הערב (20.00) לליגה הלאומית אם תנצח גם במשחק הגומלין כשתארח את מכבי קרית מוצקין. במשחק הראשון ניצחה אס"א 18–20.

שני ניצחונות לקאדטים בטורקיה

נבחרת הקאדטים של ישראל בכדורסל, המתכוננת לטורניר קדם אליפות אירופה שיחול מתחילת, קיימה בסוף השבוע שני משחקי אימון נגד נבחרת טורקיה במסגרת מחנה אימונים בן ארבעה ימים שהיא מקיימת באיסטנבול. ישראל ניצחה בשניהם 55–61 ו־70–82. משחק שלישי ואחרון נגד הטורקים יערך היום (12.00).

נוער: מוצקין הפתיעה את מכבי ת"א 81–83

קבוצת הנוער של מכבי קרית מוצקין בכדורסל הפתיעה במשחק חוץ את מכבי תל אביב 83–81, במשחק הראשון בחצי הגמר־סל. גיבור הניצחון היה הצעיר המוכשר מאיר ספירו שקלע 40 נקודות.

במשחק השני הביסה מכבי נתניה במגרשה את הפועל חולון 102–76. משחקי הגומלין יהיו בסוף השבוע.

ישראל הביסה את ספרד 0–4 בטניס שולחן

נבחרת ישראל בטניס שולחן עשתה צעד משמעותי לקראת העלאה לדרג העליון באירופה, כשהביסה בפתח תקוה את ספרד 4–0. הגומלין ייערך בשבת הבאה בספרד.

גיא בסיס, מיקי קידר והבורים רוזנברג ניצחו במשחקי היחידים: קידר ורוזנברג השלימו את הניצחון הרביעי במשחק הזוגות.

מחלוקת כספית בין קידר למכבי ירושלים

מאת אלי פרוסי

אי בהירות קיימת סביב המשך העסקתו של גדי קידר כמאמן הנהלה החדשה מכבי ירושלים בעונה הבאה. קידר קיבל הצעה כספית נמוכה, והפער בין שני הצדדים אינו ניתן כרגע לגישור. בעקבות הנתק עם קידר הועלו שמותיהם של אלי קנטי ואריק קמינסקי כמועמדים לאמן את הקבוצה בעונה הבאה.

● הפועל ת"א קיימה אתמול אימון כושר, שהיה האימון הראשון של הקבוצה מאז הניצחון על הפועל ירושלים במלחה. דייוויד תורקיל, שיצא לשלושה ימי חופשה בצרפת, אמור לחזור היום לאימונים.

● צילה אשר שיפרה את שיאה הלאומי בהדיפת כדור ברזל כשהדיפה אותו ל־14.22 מטר. שיפור של 4 ס"מ לשיאה. ההישג נקבע בליגה הבין אגודתית בהדר יוסף.

מדליית כסף לישראל באליפות אירופה בסגנון יווני־רומי

המתאבק גוצ'ה צ'צ'שוילי זכה במדליית כסף בהיאבקות בסגנון יווני־רומי באליפות אירופה. בגמר נוצח צ'צ'שוילי 5–4 בידי הגרמני תומאס צנדר.

שלוש מדליות כסף למשקולן שטוריך

אבי שטוריך זכה בשלוש מדליות כסף באליפות העולם בהרמת משקולות לנכים, הנערכת במלבורן.

שטוריך, שהתחרה במשקל עד 90 ק"ג, לחץ 222.5 ק"ג; הדורג שני בהרמת כוח וסובץ במקום השלישי בדירוג הכללי לגברים.

● איתן גנור ניצח באליפות הפועל בקייקים, בכל המסלולים ובכל סוגי התחרויות שהיו בסוף השבוע בכנרת בהשתתפות יותר מ־100 חותרים. בנשים ניצחה ליאור כרמי.

● כדורעף. בליגה הלאומית גברה אס"א תל אביב על האלופה מכבי קרית אונו 10–6, קרית טבעון – אס"א ירושלים 23–7, גוש חבלון – פתח תקוה 6–4.

איש לא ניחש 15

בטוטו בחירה של 90% מהמנחשים לא נמצא שום משתתף שדייק ב־15 ניחושים. שלושה דייקו ב־14 ותוצאותם: 136 ב־13; 2,058 ב־12; 15,981 ב־11.

הניחוש הנכון: א, 1, 1, 2, א, 2, 2, א, 2, א, 1, 1, 1, 1, א.

טוטו תיקו. אף משתתף לא הצליח לנחש את כל טבלת המשחקים. 6 דייקו ב־6 משחקים: 332 ב־5 ו־4600 ב־4.

המספרים הזוכים: 1, 5, 8, 10, 15, 26, 31.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ביקורת הכלולה במסמך שכתב עובר הפרקליטות הצבאית לשעבר, סא"ל (מיל') עו"ד שלמה ציפורי:

"מצב החיילים שנעצרים לפי חוק השיפוט הצבאי גרוע יותר ממצבם של פעילי חמאס"

מאת גדעון אלון
מוסר הפרלמנטרי של "הארץ"

מסמך של עובר הפרקליטות הצבאית לשעבר מותח ביקורת חרי־פה על הליכי המעצר של חיילי צה"ל. המסמך שנכתב על ידי סא"ל (מיל') עו"ד שלמה ציפורי קובע כי בתחום זה מצבם של חיילי צה"ל הנעצרים על פי חוק השיפוט הצב־אי, גרוע לאין ערוך ממצבו של פעיל חמאס הנעצר בשטחים בחשד לביצוע פשע חמור שביצע. שכן מעצרו של פעיל חמאס יזכה לביקורת שיפוטית תוך כ־8 ימים לכל היותר, אם מדובר בקטין או תוך 18 ימים לכל היותר אם מדובר במבוגר, לעומת זאת זכותו של עצור שהוא חייל לביקורת שיפוטית מתגבשת רק אחרי 25 ימים.

לסופר "הארץ" נודע כי המסמך הועבר לידי יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת ח"כ דדי צוקר (מרצ) לקראת דיון שקיימה בו הוועדה לעניינים פליליים — צבא וביטחון של לשכת עורכי הדין. בעקבות הדיון הכין סגן הפרקליט הצבאי הראשי תא"ל יוסף תלרז מסמך הקובע כי לפני כשנה, ביארה מערכת הביטחון לצמצם את סמכויות המעצר של קציני שיפוט, מפקדים וקציני משטרה צבאית, באופן שמפקד מוסמך לעצור עד 7 ימים וקצין משטרה צבאית עד 25 יום (לאחר 10 ימים, המעצר מותנה באישור מראש של פרקליט צבאי). לדברי תא"ל תלרז, על הליכי מעצר לפי חוק השיפוט הצבאי קיימת ביקורת של פרקליט צבאי, של הפצ"ר וסגנו, כאשר בתי הדין הצבאיים בוחנים את הצורך במעצר ועילותיו רק בתום 25 יום.

תא"ל תלרז ציין במסמך כי למערכת הצבאית יש מאפיינים ייחודיים משלה. המשמעת הצבאית וחובת הציות הם ערכים שיש להם ביטוי בתפיסת החקיקה של חוק השיפוט הצבאי. הוא הדגיש כי "לא ניתן לתפיסתנו להגיע להשוואה בין דיני המעצר האזרחיים והצבאיים. אולם מקובלת עלינו הגישה שיש לשאוף בהדרגה ובמתינות לצמצום הפער הקיים בין המערכות ככל שהדבר מתיישב עם אופיו וחובתו של השירות הצבאי".

יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט, ח"כ דדי צוקר (מרצ), יזם הצעת חוק פרטית שנועדה לתקן את חוק השי־פוט הצבאי. על פי הצעת החוק תוקפה של פקודת מעצר יפקע בתום 96 שעות. קצין שיפוט יהיה רשאי להאריך את תוקף פקודת המעצר עד 96 שעות נוספות לגבי חייל בשירות חובה ובלבד שפרק־ליט צבאי נתן מראש אישור בכתב לכך. מעצר לפרק זמן ארוך יותר ייעשה רק בהחלטה של בית דין צבאי. כן מוצע בתיקון לחוק כי מי שנעצר על פי פקודת מעצר ואינו חייל בשירות חובה, יהיה רשאי לערער בפני בית הדין הצבאי על מעצרו.

בדברי ההסבר להצעת החוק, ציין ח"כ צוקר כי חוק השיפוט הצבאי מעניק סמכויות מעצר רחבות ללא כל פיקוח שיפוטי. לפי החוק ניתן לעצור חייל לתקופה של עד 25 יום מבלי להביאו בפני שופט. בפועל נוהגות רשויות המשטרה לעצור חיילים כדבר שבשגרה ל־10 ימים לפי פקודת מעצר של קצין משטרה צבאית. לדבריו פקודות מעצר אלה אינן כפופות כלל לביקורת שיפו־טית. הדרך היחידה לערער עליהן היא על ידי הגשת ערר לפרקליט צבאי. מספר העררים המוגשים הוא נמוך מאוד והערר אינו מתנהל בפרוצדורה המקובלת לביקורת שי־פוטית, דבר הפוגע בצורה חמורה בזכויות העצירים.

הפרקליטות הצבאית הראשית, בתיאום עם מצ"ח, בוחנות בימים אלה את הצעת החוק של ח"כ צוקר. בקרוב ייפגשו חברי ועדת החוקה וועדת החוץ והביטחון של הכנסת עם הפצ"ר לדיון בנושא זה.

רבין קיבל

(סוף מעמוד 1א)

המלאכה". פרי השיב לרבין כי "יש הבדל בין חיילים שמתבקשים להיל־חם למען ישראל, מה שאינו רצוי, לבין חיילים אמריקאים במסגרת כוח לשמירת השלום". לכך ענה רבין כי "אני מודע כמובן להבדל, יש כוחות או"ם מסביבנו שתפקידם לוודא את קיום ההסכם".

"בלי פגישה חשאית (עם סוריה), לא נוכל להגיע להסכם. ההיסטוריה של המזה"ת מעידה על כך, שכן מאז 1977 אי־אפשר להגיע להסכם כלשהו בלי מגעים מוקדמים חשאי־ים".

מזכיר המדינה יתחיל את סיורו במזרח התיכון ביום ראשון הבא, ויבקר תחילה בתוניס ובמדינות המפרץ. ב־28 באפריל יגיע כריסטו־פר לישראל. רבין יחזור באותו יום מביקורו ברוסיה, וייפגש עם מזכיר המדינה למחרת. מירושלים ייצא כריסטופר לדמשק, ומשם יחזור ל־ישראל.

ההצעה להסדר עם סוריה שגו־בשה באחרונה במשרד החוץ, וכול־לת הנחת עבודה של נסיגה מלאה מהגולן, נעשתה ללא קשר עם עבודת המטה שהוכנה לבקשתו של ראש הממשלה.

עקיבא אלדר מוסיף: ארה"ב חי־דשה את בקשתה מסוריה לרסן את פעולות החיזבאללה נגד ישראל. בעקבות פנייה ישראלית לוואשינג־טון בסוף השבוע, ביקשו האמריק־אים משלטונות סוריה לפעול להפסקת ירי הקטיושות אל תחומי ישראל. ישראל הפנתה את תשומת לב הממשל לשידור ב"פינת הכוחות המזוינים" של רדיו דמשק, שכלל דברי שבח למתאבד הפלשתינאי בחדרה. נמסר כי ארה"ב הביעה את מחאתה בפני הסורים, בהדגישה כי הדבר אינו תורם למאמץ לחדש את המו"מ בין ישראל לסוריה.

הפלשתינאים

(סוף מעמוד 1א)

הפלשתינאים דורשים גם ניהול משותף להם, לירדנים, לסורים ולישראלים של מי הירדן ומקורותיו. תביעה אחרת היא תש־לום פיצויים עבור מה שהפלשתינ־אים מגדירים כקיפוח וגזילת מים שעשתה ישראל בכל שנות הכיבוש. גורמים ישראליים הדגו כי אינם מצפים שמחלוקת זו תבוא על פת־רונה במסגרת הוועדה הרב־צדדית אלא תעבור לתחום פעילותה של הוועדה הדו־צדדית.

(ע). ביילין אמר, כי ישראל מת־נגדת לכוונות הפלשתינאים לכונן רשות מים עצמאית שלא על פי המוסכם בהסכמי אוסלו. בראיון טל־פוני מבירת עומאן ליומן השבועי של גל"צ "במצב הנוכחי", אמר ביילין: "אנחנו בוחנים את כוונות הפלשתינאים ורוצים לשמוע מה הם בדיוק רוצים להציע בעניין הזה. במסגרת הסכמי אוסלו, יש לפלש־תינאים אפשרות לקיים רשויות כא־לה במגרש מוגבל. אם זה במסגרת ההסכמים, לא תהיה לנו עם זה בעיה. אבל אם זה קשור להקשר שונה מהסכמי אוסלו — אנחנו מת־נגדים לכך".

על החלטת ירדן שלא לשלוח משלחת לוועידה אמר ביילין: "זה קשור למערכת היחסים בין ירדן לבין ארצות־הברית על רקע הסגר שהאמריקאים מטילים על ירדן במפרץ אילת. זה להחלטה לא קשור בנו, אבל ברור שזה עלול לפגוע בהצלחת הוועידה, כיוון שירדן היא שותף מאוד מרכזי בנושא המים במזרח התיכון".

ביילין אמר כי ישראל תציג בפני המשלחות הצעות לביצוע פרויקטים ברצועה העזה כמו ניצול ואחזור מי ביוב, שיטות לאיחוד ומניעת אבדן מים [illegible] סולאריות. הוועדה מצפה כי ארצות־הברית תודיע על השתתפותה במי־מון חלק מהפרויקטים בהיקף של מיליונים דולרים. סגן שר החוץ אמר כי חשיבותה המרכזית של שיחות הוועדה היא בעצם קיומן במדינות ערב. "זוהי דרך נוספת לכרסם בחרם הערבי", אמר.

ביילין שיבח את העומאנים על קבלת הפנים החמה והלבבית שלה זכו הוא וחברי המשלחת הישראלית. המשלחת מונה 26 מומחים ו־19 נציגי כלי התקשורת.

למעשה ישראלים אינם זרים ל־עומאנים. מפגשים בין נציגי שתי המדינות התקיימו בישראל עוד לפ־ני פתיחת ועדת המים. נציג של משרד החוץ שוהה כבר שבועות ארוכים בעומאן ובנסיכויות המפרץ האחרות.

פלילים

● נרצח בדקירות סכין במעגן חוף אלמוג. שלום ביטון, בן 39 מאילת, נרצח בליל שבת בדקירות סכין במעגן סירות הזכוכית בחוף אלמוג. ביטון וחברו הגיעו בסירת מרוץ פרטית למעגן, סמוך לשעה אחת בלילה. למקום הגיע גריה לורנס, בלווית אדם נוסף. בין הארבעה התפתח ויכוח באשר למקום בו עגן ביטון, כאשר לורנס וחברו מנסים למנוע מביטון לעגון סמוך למזח. במהלך הוויכוח שלף, לפי החשד, חברו של לורנס סכין, ודקר את ביטון כמה דקירות במותנו. חברו של ביטון, אברהם אבישל, שניסה לעצור את הדוקר, נפגע מדקירות במפשעתו.

השניים פונו לבית החולים יוספטל באילת, שם אובחנו פגיעות פנימיות קשות אצל ביטון. הוא הוזעק לחדר הניתוח וזמן קצר לאחר מכן מת מפצעיו. המשטרה עצרה את לורנס. חברו החשוד ברצח נמלט ומחפשים אחריו. עדיין לא ברור אם הצליח לצאת את שטח אילת. (רויטל לוינשטיין)

הצעת חוק: הרמטכ"ל וסגנו יחויבו בשנתיים "צינון" לפני כניסתם לפוליטיקה

מאת גדעון אלון, מוסר הפרלמנטרי של "הארץ"

ח"כ רון נחמן (ליכוד) הניח על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית, לפיה הרמטכ"ל וסגנו יחויבו בתקופת צינון של שנתיים מיום פרישתם בטרם שיתלבו בחיים הפוליטיים. נחמן ציין כי החליט ליזום את הצעת החוק בעקבות מעורבותו העמוקה של הרמטכ"ל אהוד ברק וסגנו האלוף אמנון שחק בתהליך המדיני, ובעיקר בעקבות הצהרותיו של ברק מיום העצמאות, כי "באין תהליך מדיני אנו עלולים להיקלע למצבי מתום".

נחמן האשים את ברק ושחק, כי מאחר שהם מעורבים כמשא ומתן עם אש"ף, ולכן מעורבים רגשית בתהליך המדיני, הם עשויים שלא לנקוט אמצעים הנדרשים מאירועי השעה, כדי שלא לפגוע בתהליך. לטענת נחמן, קביעת תקופת צינון של שנתיים תשחרר את הרמטכ"ל וסגנו מלחצים פוליטיים שעשויים להשפיע על תפקודם.

ב"יומן" שודרה כתבה ישנה

מאת עירית רוזנבלום

ב"יומן" ערב השבת של ערוץ 1 שודרה כתבה ישנה על הריגת מחבלים במחסום ארז. דקות ארוכות הלפו לפני שהוד־גלתה התקלה. מנהל חטיבת החדשות, דוד גלבוע, הממלא את מקומו של מנהל הטלוויזיה, יאיר שטרן, צפוי לזמן היום לבירור עורכים רבים, ביניהם עורכת הגרפ, עורכי האולפן, הכמאי, עורך החדשות ועורכת ההפקה.

נראה, כי מקור התקלה בקל־טת שהוכנסה לשימוש חוזר, כשההכנבה הקודמת שעליה לא נמחקה. עורך החדשות, יורם כהן, ועורך ה"יומן", דן סמנה, הוו עסוקים בתיאומים אחרונים עם אהוד יערי מעומאן, ולכן לא צפו בשידור בדגעים אלה. כך חלפו דקות ארוכות עד שהתגלתה הטעות. גלבוע, שהיה בבניין, לא ראה אף הוא את המשדר, מאחר שצפה באו־תו זמן בחומר מצולם של יערי.

הוועדה

(סוף מעמוד 1א)

לו את הפה". השוטרים לא מילאו פקודה זו.

יו"ר הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל־אביב, עו"ד משה אלוני, פנה לשר המשפטים, דוד ליבאי, המשמש כיו"ר הוועדה לבחי־רת שופטים, בדרישה לנקוט צעדים נגד השופט אזרד. ליבאי השיב לו, כי הוא מטפל בתלונה.

גורם בכיר בוועדה לבחירת שופ־טים אמר אמש, כי על־פי החוק, יש לוועדה סמכות להדיח שופט מכהו־נו. להחלטה כזו דרוש רוב של שבעה מתוך תשעה חברים.

נתניהו נגד איחוד הליכוד, צומת ומפד"ל למפלגה אחת

מאת יהודה גול

יו"ר הליכוד ח"כ בנימין נת־ניהו שולל את יוזמתו של ח"כ רון נחמן מסיעתו לאחד את הליכוד, צומת והמפד"ל למפל־גה אחת. נתניהו הודיע שהוא תומך "באיחוד השורות בין המפלגות הלאומיות אשר יעמ־דו מאחורי מועמד אחד לראשו־ת הממשלה", אבל עם זאת הוסיף כי הקמת מפלגה חדשה, שמשמעותה ביטול המסגרות המפלגתיות הקיימות, אינה עומדת כלל על הפרק.

גם מזכיר המפד"ל ח"כ יצחק לוי הבהיר [illegible] לשכת המפד"ל כי איחוד בין הליכוד, צומת והמפד"ל למפלגה אחת אינו עומד על הפרק אלא מדובר בשיתוף פעולה בין המ־פלגות בנושאים מסוימים. ח"כ לוי אמר את זאת בתשובה לשאלתה שהגיש בישיבת הל־שכה המזכיר המדיני של הקי־בוץ הדתי אברהם שטרן.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
"מבוא העמקים"
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי הוגשה למשרדי הוועדה המקומית "מבוא העמקים" נצרת עילית, בקשה להקלה בתיק מס' 11/94 מוגש ע"י אבי ליל חנן סעיד מישוב עין מאהל גוש 16938 חלקה 64 מהות ההקלה בקו בניין צידי וקדמי. את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הוועדה המקומית הנ"ל רח' כרמל 2/5 נצרת עילית תוך 15 יום מתאריך פרסום הודעה זו.
ג'אק לאנדוי
יו"ר הועדה

עיריית ירושלים
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי הוגשה לוועדה בקשה להיתר ע"י מרק דינה. מספר הבקשה: 81/8137.2 מהות הבקשה: תוספת מחסן כתוצאת הגשת מרתבממש הגדי 8 רמות הבקשה כוללת הקלות המפורטות להלן: בנית מחסן בשטח של 28 מ"ר מתחת לתוספת קיימת. התנגדויות לאישור ההקלות הנ"ל אפשר להגיש תוך 21 יום מתאריך פרסום הודעה זו. לכתובת: עיריית ירושלים, מזכירות המחלקה לרישוי בניה, קרית העיריה כיכר ספרא ג'ים לאחר פרק זמן זה לא תתקבלנה התנגדויות. בא לציין במכתב את מספר הבקשה. ניתן לעיין בבקשה במחלקה לרישוי בניה, בקרית העיריה, קבלת קהל: ימים א־ה, שעות 12:00־14:00, לאחר תאום עם הגברת רוחמה יעקבי בטלפון 297648.
אהוד אולמרט ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

האוניברסיטה העברית בירושלים
[illegible]
חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
[illegible]

הוועדה המקומית לתכנון ובניה
הגליל מזרחי טבריה
ניתנת בזה הודעה ע"פ סעיף 149־151 לחוק תכנון ובניה תשכ"ה 1965 כי הוגשה לוועדה בקשה להקלה בבניה בכפר כנרא מקולקה 105, 105 גוש 17572 בתיק בניה 93־8 ע"ש עלי ותאמר זיאנאם עבר אחורים מהות ההקלה אי שמירת מרווח מינימלי מגבולות. המעוניינים להתנגד לבקשה יוכלו להגיש התנגדותם בכתב לוועדה ברחוב יוחנן בן זכאי 10 בטבריה תוך 14 יום מתאריך הודעה זו.
ס. עבדי אל חאק
יו"ר הוועדה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
"הגליל המזרחי" ת.ד. 455 טבריה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה ־ 1965
ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה לתוספת מגורים בגוש 15894 חלקה 14 בתחום הגלילית (כנגד יוסף) על בניה בהתאם לקו הבניין שלפיו נבנו רוב המבנים באותו רחוב. כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יוכל להגישה לוועדה תוך 14 יום מפרסום הודעה זו.
סעיד ע. חק ־ יו"ר הועדה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
רמת גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג ולהלן ־ הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה כבכב, בגוש 6157 חלקה 742 רח' המלך יוסף מס' 54 והיינו הקלה של משטח החלקה 5% מעלית 10% בקו בנין צדדי. על המעוניין הרוצה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יכול לעיין בתוכנית ולהגיש התנגדות מנומקת למשרה. התנגדות צריכה להימסר לידי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום ההודעה בעיתונות.
בכבוד רב,
צבי בר ־ ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה ר"ג

הזמנה לדין
למיכאל טבדידישוילי ת.ז. 1678410
הינך מוזמן בזאת לדיון בת"א 5187/92 בבימ"ש השלום בתל-אביב
הדיון יתקיים ביום 12.7.94 בשעה 09:00
בפני כב' השופטת צ.ברון.
אם לא תגיש כתב הגנה לתיק בימ"ש ולא התייצב לדיון.
במועד הנ"ל יתבקש כב' ביהמ"ש ליתן פסק דין בהעדרך.
יעקב דרורי ־ עו"ד
ב"כ התובעת

במלאת שנתיים למות יקירנו

אבישי רוטמן ז"ל

נתייחד עם זכרו בבית הקברות
בקרית־שאול, ביום ב' 18.4.94,
שעה ארבע אחה"צ הכניסה ליד שטרן

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

אל"מ (מיל') **יצחק גזית**

פרטים על מועד ההלויה והשבעה
בטלפונים: 08־255013, 04־376748

משפחת מגל
משפחת גזית
חנה פלדשטין ובנותיה.

ממשלת ישראל

מביעה זעזוע עמוק על הרצח הנפשע בחדרה
בידי מחבלים ואבלה על מותם של

בלהה בוטין מחדרה
דוד מויאל מתל־אביב
רחמים מזגאוקר מחדרה
טגה פראדה מיבנה
ארי פרלמוטר מעיר אבות
הי"ד

הממשלה משתתפת בצערן העמוק
של המשפחות השכולות

בצער רב הננו מודיעים על פטירת יקירנו

אריה אילתי

ההלויה תתקיים היום, יום ראשון, 17.4.94,
בבית העלמין בגבעת שאול
פרטים על מועד ההלויה בטלפונים: 02־346586, 08־286564

האבלים:
בנותיה: אסתר וישראל אריקין
צביה ודני שפילמן
נכדיה: זורי ותמי ארקין
עודד ורותי ארקין
מיכל ומשה קרימן
אילן, נטע, יעל, יאיר
נינים: נעמה, שגיא, שקד

יושבים שבעה בבית בתו אסתר ארקין
ברחוב הזית 12, כרמי יוסף.

12 שנים עברו מפטירתה של
יקירתנו

עדה צוקרמן

האזכרה תתקיים ביום שלישי ח' באייר תשנ"ד
19.4.94 בשעה 16:00 בבית העלמין בחולון־יצחק.

המשפחה

יקירנו ואהובנו

השופט **מקס צ'רנובילסקי** ז"ל

איננו

ההלויה תתקיים היום, יום ראשון, ו' באייר תשנ"ד 17.4.94, בשעה 14:30,
בבית העלמין בקרית שאול.
נפגשים ליד השער הראשי.
השבעה בבית צ'רנובילסקי, רח' ברנדס 30, תל־אביב.

האבלים:
אשתו: דינה
בנו, כלתו ונכדתו: דוד, ענת ותמר
בתו: רותי
אחיו: פרופ' ברוך צ'רנובילסקי וב"ב
וכל המשפחה

למשפחת נשיב
משתתפים באבלכם בהלקח
יובל ז"ל

הארץ

אהובנו

יוסי קוזלובסקי

נפרד מאתנו לעד

ההלויה תצא מביתו בחבצלת השרון
היום, יום ראשון, ו' באייר תשנ"ד, 17.4.94
בשעה 16:00, לבית העלמין באביחיל

אבלים:
אשתו: אביטל
ילדיו: מרב ואסף
אחותו וגיסה: יוכי וקובי מינסקי
אמו: שושנה
גיסתו וגיסה: אלינה ואלון פניני
הורי אשתו: צלינה ויעקב וינלס.

לגד יעקבי והמשפחה

אתכם באבלכם במות

בנכם היקר ז"ל

שלא תדעו עוד צער,

אלי פפושדו
מלונות ים סוף

לאביטל

איתך בצערך על לכתו של

יוסי

ללא עת

צוות המחלקה לפריודונטיה
אוניברסיטת תל־אביב

לליאורה ולמשפחה

אתכם באבלכם על מותו של

יששכר (ג'ונק) **קריגר**

רותם שי והילדים
יעל חמי והילדים

ברט וגנברג

איננו איתנו
נפטר ביום העצמאות ב־ Teaneck,N.J.

המשפחה המתאבלת: אישתו — דבורה וגנברג
ילדיו — אבי ואורה גדבר
מרים ואיירה פלייטו
דניאל ואלן וגנברג
נכדיו — עומר, יואב, שני, סם, אנה,
אביגיל, ג'סי ובנג'מין

ממשלת ישראל

משתתפת באבלו הכבד של

גד יעקבי

שר בממשלות ישראל ושגריר ישראל באו"מ

ומשפחתו

במות הבן

יריב ז"ל

לאלון ליטוויץ

אתך באבלך

על מות

אמך

קרן ג'מיני ישראל

על מותו של

חיים רון (זינגר)

איש הפלמ"ח
מפקד הפלוגה שלי

אבל
סטף ורטהימר

לרונית היקרה

אנו איתך באבלך במות אימך

אילנה (הנזי) **קולר**

האהובה על כולנו

רונקי אלדרעי
מרים ויונתן בן צבי
רות גליק
חדוה ויוסף גלעד
אליזה גרינברג
חנה ויוסף הגין
צביטה ודוד יבין
נדה כהן
זנקה נובק
הרמינקה שטיינר

חדשות חוץ

ר"מ בוסניה: "הסרבים סבורים שהם הביסו את נאט"ו; אמינות הברית והאו"ם מוטלת בספק"

השליח המיוחד של האו"ם ביוגוסלוויה לשעבר, יאסושי אקאשי: על האו"ם לשקול מחדש את המשך תפקידו בבוסניה

מאת דפנה ורדי וסוכנויות הידיעות

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). מטוס ה"האריר" הבריטי שהופל אתמול בידי הסרבים היה המטוס הראשון של נאט"ו שהופל מעל בוסניה בפעילות שינה מאז שהברית הולה את מעורבותה במלחמה, הנמשכת זה שנתיים. מטוס ה"האריר" מסוגל להמריא ולנחות אנכית והולות המוד יר והים הבריטיים מפעילים אותו הן כמטוס תקיפה והן כמטוס יירוט. רשת הטלוויזיה בי־בי־סי, ציטטה את מפקד נושאת המטוסים "ארק רויאל" שאמר שהמטוס שהיה במשי מה יחד עם מטוס נוסף, עשה הכנות לתקיפת טנק שהסתתר ביער בפאתי גוראז'דה.

אנשי האו"ם אישרו אתמול ידיעות לפיהן הסרבים שמצעו ביום ששי שני חיילים בריטים ליד גוראז'דה כיוונו את האש לעבר אנשי האו"ם בכתבון. אחד משני החיילים אשר פונה על ידי מסוק מהאזור, מת מפצעיו זמן קצר לאחר פינויו. הסרבים אמרו אתמול, כי אנשי האו"ם לא היו צריכים להימצא בקו החזית. לפי הדיווחים בבריט־ניה, תפקידם של החיילים מהיחידה המיוח־דת היה לסייע למטוסי נאט"ו באיתור מטרות שישמשו להתקפה.

"מדיניות פרו־מוסלמית"

סגן מפקד הצבא הסרבי בבוסניה תקף אתמול קשות את מפקד כוח האו"ם בבוס־ניה, גנראל סר מייקל רוז, והאשים אותו ב"חוסר גמישות", ובנקיטה במדיניות "פרו מוסלמית". דבריו של מפקד הצבא הסרבי, גנראל מילן גוורו, באמרו בכל הנראה בתגובה לקריאתו של רוז לקבלת סיוע ממטוסי נאט"ו.

"הוא איבד את אמינותו בקרב העם הסרבי", אמר גוורו על רוז, והוסיף כי "רוז גם איבד את הבסיס המוסרי, הצבאי והפולי־טי, שאיפשר לו לקחת חלק בתהליך השלום.

בבריטניה יצאו אתמול חברי פרלמנט נגד מדיניות האו"ם בבוסניה ונגד "חוסר ההחלטיות הניכר בפעולות נאט"ו באזור". פקידים בכירים בממשלת בוסניה אמרו בסרייבו, כי אמינותם של האו"ם ושל נאט"ו עומדת בסכנה לאחר שהסרבים התעלמו מאזהרות לעצור את התקפתם על האזור שהוגדר על ידי האו"ם כ"אזור מוגן". ראש ממשלת בוסניה, האריס סילאיידז'יץ', האשי־ים את המערב בפיוס התוקפים הסרבים. "כיצד אתם יכולים לדבר כעת עם הסרבים, כשהם סבורים שהם הצליחו להביס את נאט"ו האמינות של האו"ם מוטלת כעת בספק גדול", אמר סילאיידז'יץ'.

רדיו סרייבו הנמצא בשליטת המוסלמים הודיע אתמול, כי טנקים סרביים פרצו לרחובות גוראז'דה,והחלו לירות לעבר בניי־ני מגורים, התושבים ועובדי או"ם מיהרו למצוא מחסה במקלטים מאולתרים.

פרצו בשלט רחוק

לעומת זאת, מנהיג הסרבים בבוסניה, הארובן קאראג'יץ', הכחיש אתמול כי הכו־חות הסרביים כבשו את כל העמדות האסט־רטגיות מסביב לגוראז'דה אך לא נכנסו לעיר. הוא הוסיף, כי הכוחות הסרביים הצרים על העיר מתינים לתגבורות כדי שמספרם ישתווה לזה של הכוחות המוסלמי־ים בעיר, המגיע ל־15 אלף איש. הוא טען, כי הכוחות המוסלמים פוצצו בשלט־רחוק מוקשים בתוך העיר, כדי לעורר רושם כי הסרבים הם שהפגיזו את העיר.

פקידי או"ם בכירים מסרו כי שליח השלום הרוסי, ויטאלי צ'ורקין, ומפקדי האו"ם רוצים ליצור אזור מפורז מסביב לגוראז'דה, כדי לעצור את הקרבות. האזור יתוכנן לפי הדגם של האזור המפורז בסריי־בו הנמצא ברדיוס של 20 ק"מ מהעיר.

קוזירב יצא לבלגראד

שר החוץ של רוסיה, אנדריי קוזירב, יצא בשבת בערב ממוסקווה לבלגראד, בהבהירו כי "דרוש קור־רוח כדי שאפשר יהיה להגיע להסדר בבוסניה". בראיון לטלוויזיה הרוסית שעות ספורות לפני יציאתו כדי לדון על הסכסוך עם שלטונות בלגראד, הביע קוזירב את דעתו כי הצדדים נמצאים עתה "על פרשת דרכים", וכי הוא אינו יכול להבטיח שנסיעתו תניב תוצאות חיוביות.

השליח המיוחד של האו"ם ביוגוסלוויה לשעבר, היפאני יאסושי אקאשי, הכריז בשבת כי יהיה זה חסר תועלת אם כוח האו"ם יישאר בבוסניה כאשר הסרבים אינם משתפים פעולה. בהודעה של האו"ם נאמר, כי אקאשי מעיין מחדש בתפקידו העתידי של כוח האו"ם בבוסניה, ובקרוב יוגש על כך דו"ח למועצת הביטחון.

בהודעה נאמר, כי "אם לא תהיה כוונה רצינית של הצבא הסרבי הבוסני, סלל פעולות ברורות ושיתוף פעולה על הקרקע, יהיה זה חסר תועלת בנסיבות הקיימות שכוח האו"ם ימשיך למלא את תפקידיו הנוכחיים בבוסניה הרצגובינה".

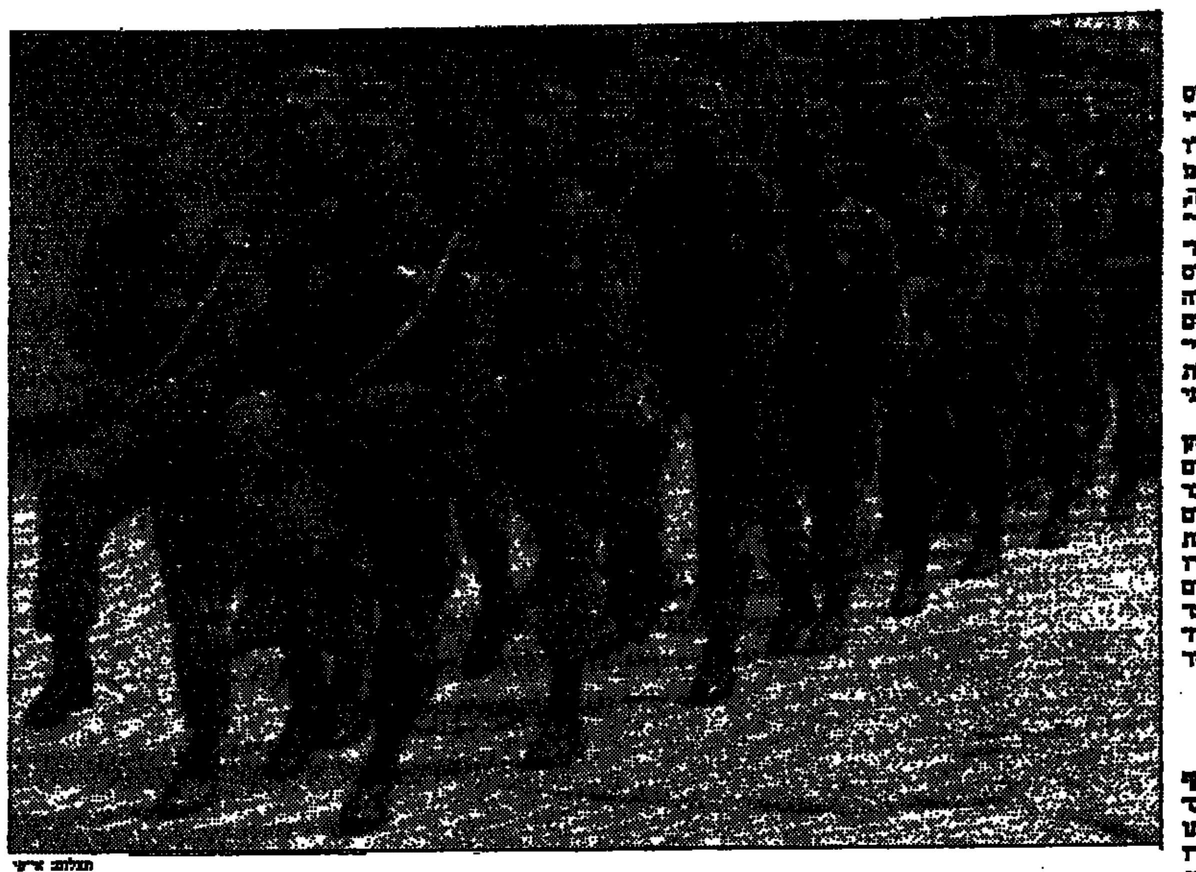

צילום: א־פי

בוסנים צועדים בסרייבו ביום השנה השני להקמת צבאם, שנוסד כשהסרבים התמרדו נגד הרצון הקרואטי־מוסלמי לעצמאות

זעם בשמאל האיטלקי עם בחירת פיוואטי האנטישמית כיו"ר בית הנבחרים

מאת תולדה ליברמנט, סופרת "הארץ" באיטליה, והסוכנויות

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). ראש הממשלה האיטלקי היוצא, קארלו צ'אמפי, הגיע אמש לארמון הנשיא כדי להגיש את התפטרותו – כך מסרה הטלוויזיה האיטלקית.

מצפים כי הנשיא, אוסקר סקאל־פארו, יבקש מצ'אמפי להמשיך ולכה־הן עד שימנה ראש ממשלה מיועד כדי להרכיב ממשלה חדשה. כל הסיכויים הם שברלוסקוני הוא שי־תבקש להרכיב את הממשלה החד־שה.

הצלחת הימין לבחור את מועמדו ברוחק ודק בהצבעה רביעית, מעי־רה, שיקשה על ממשלת ימין להע־ביר חוקים בפרלמנט ללא הסכם עם כוחות אחרים.

לפני שהמתינים הסיבוב השלישי, איים ברלוסקוני כי ידרוש בחירות חדשות, אם מועמדו שלו לא ייבחר לתפקיד יו"ר הסנאט. נשיא איט־ליה, אוסקר לואיג'י סקאלפארו, דחה את איומיו של ברלוסקוני ואמר כי הדבריו מהווים "הריגה חמורה מן הנוהג הפרלמנטרי התקין".

"האיום של ברלוסקוני מהווה לחץ ללא כל הצדקה על ציר הפרלמנט, הרשאים לבחור לפי שי־קול דעתם, מבלי להתחשב בהלכי הרוחות", נאמר בהודעת הנשיא.

בתוך כך מעוררת סערה בחירתה של אירנה פיוואטי, בת ה־31, לכהו־נת יו"ר בית הנבחרים. פיוואטי היא פונדמנטליסטית קתולית, המתנגדת לגירושים ולהפלות. בתכנית פלי־חייה של איגוד הקהילות היהודיות שהתקיימה בנובמבר שעבר, אמרה פיוואטי כי "קיימת דת אמיתית אחת והיא הדת הקתולית. הדתות האחרות אינן אמיתיות". באותה הרצאה פיוואטי אמרה שגם על היהודים מוטלת אשמה לגורלם, מפני שהם "דרשו בקול גדול את צליבתו של ישו הנוצרי". כשברומא ציינו לפני כמה חודשים מגן דוד צהוב על חנויות של יהודים כתבה פיוואטי בירחון קתולי שהיא מבה־לת, כי "אין להגזים בחשיבות תופ־עות אנטישמיות".

על רקע זה עוררה בחירתה זעם בקרב מיעוט רדיקאלי האגף גוש השמאל בביהנ"ב.

אוקראינה ורוסיה חתמו על הסכם לחלוקת הצי בים השחור

קייב, אוקראינה (רויטר). אוקראי־נה חתמה על הסכם עם רוסיה על חלוקת הצי בים השחור. נושא זה עמד במרכזה של אחת המחלוקות העמוקות ביותר בין שתי מדינות אלו, שהן הרפובליקות הסובייטיות לשעבר המוגדרות כחשובות ביותר.

נשיא אוקראינה, ליאוניד קראבצ'וק, ונשיא רוסיה, בוריס ילצין, הגיעו להסכם בשיחות שהתקיי־מו לאחר פגישת הפסגה של חבר המדינות, שנערכה שלשום. בפגישה זו לחצה רוסיה ליצירת שילוב כלכ־לי ופוליטי הדוק יותר בין המדינות.

ההסכם, שהושג לאחר תקריות שאירעו בשבוע שעבר בין חיילים אוקראינים לחיילים רוסים, האפיל על יתר האירועים בכנס הפסגה ה־15 במספר המתקיים בין 12 המדינות השותפות בחבר.

"בשלב זה בוררנו בהחלטה הא־פשרית ההגיונית היחידה. חייבים לחלק את הצי", אמר קראבצ'וק לכתבים בנמל קייב לאחר ששב ממוסקווה. "אוקראינה תקבל את חלקה בצי והיתר יימכר או יועבר לידי רוסיה. אוקראינה תקח ככל שיידרש לצרכיה הצבאיים והאסט־רטגיים", הוסיף קראבצ'וק.

הפרטים הסופיים של ההסכם, שלפיו תקבל אוקראינה כ־15%–20% מתוך המונה 300 כלי שיט, יעובדו בעוד כ־10 ימים. קראבצ'וק טען, כי הצעד ההגיוני ביותר יהיה העברת הנמל העיקרי של הצי, בסבאסטופול, לידי רוסיה. בסיסים אחרים יישארו בידי אוקראינה. "יש הטוענים כי סבאסטופול אינה צרי־כה להיות בידי רוסיה, המנקודת ראות פטריוטית הצרה עסק", אמר קראבצ'וק. "אך הצי קיים. אם יש עשרות אלפי מלחים רוסים ובני משפחותיהם, מה אפשר לעשות אתם?"

תנאי ההסכם הדרך שבה הושג עמדו בניגוד בולט להסכם שהושג באוקראינה בספטמבר 1993 כשאו־קראינה, תחת לחץ של חובותיה העצומים לרוסיה, הסכימה לתת מחצית מהצי למוסקווה.

פסגת חבר המדינות התרכזה בי־ניסיונות להדוק הקשרים בין 12 המדינות החברות בארגון זה, שהו־כיב בעבר את בריה"מ. ילצין אמר במסיבת עיתונאים, כי הפסגה היתה ל"צומת חשובה בהתפתחות חבר המדינות". בכינוס נחתם מזכר הבנה על הסרה הדרגתית של המכסים ושל מחסומי הסחר. כמו כן הוצגו דגל וסמל של חבר המדינות, בניסי־ון ליצוק מהות בגוף זה ולזכותו בהכרה בינלאומית.

קראבצ'וק, שיתמודד ביוני בבחי־רות לנשיאות, שב והדגיש את מחויבותה של אוקראינה ליטול חלק פעיל באיחוד הכלכלי המתהווה בין מדינות החבר. אוקראינה הסכימה לקבל בחבר מעמד של "חברות נלווית".

פקידים רוסים בכירים אמרו כי ילצין מבקש את אישורן המפורש של מדינות הארגון לכך שרוסיה תשמש כשומרת השלום באזור. קראבצ'וק אמר, כי העניין לא נדון בכינוס, למעט אמצעים לפתרון הסכסוך בין ארמניה לאזרבייג'אן על השליטה בנגורנו־קרבאך.

כוחות אוקראינים השתלטו השו־בוע על בסיס מחוץ לנמל אודסה, בתגובה למה שהרשויות בקייב ראו כגניבה של אחת מהספינות האוקר־איניות. שלושה קצינים רוסים, שהו־אשמו כי עמדו מאחורי גניבת הספינה, נעצרו.

בתקרית אחרת עצרו מלחים או־קראינים ספינה רוסית ששייטה מס־ואסטופול לאודסה. שר ההגנה של אוקראינה, ויטאלי ראדצקי, אמר כי הספינה הוגדרה "לא רצויה" והושבה לבסיסה.

![emblem]

בפעם הראשונה
דרום אפריקאים בישראל זכאים להצביע
בבחירות לדרום אפריקה

מי זכאי להצביע?
א. כל אזרחי דרום אפריקה החל מגיל שמונה עשרה ומעלה כולל אזרחי טראנסקיי, בופוטוצואנה, ונדה וסיסקיי, בעלי דרכון דרום אפריקאי תקף ו/או תעודת זהות דרום אפריקאית.
ב. מהגרים שהתגוררו בדרום אפריקה ב־5 השנים האחרונות.

אילו מסמכים נדרשים?
על מנת להצביע אתה זקוק לאחד מהמסמכים הבאים:
- דרכון דרום אפריקאי בתוקף.
- תעודת זהות. (כריכה כחולה כהה ישנה או כריכה ירוקה חדשה)
- תעודת הזהוי הירוקה הישנה. (הונפקה עד 1972)
- תעודות זהות שהונפקו בטראנסקיי, בופוטוצואנה, ונדה או סיסקיי.

כיצד מחדשים את הדרכון?
אם הדרכון לא בתוקף, ניתן לחדש אותו בשגרירות דרום אפריקה בשעות הביקור: ב׳ - ה׳: 07:30-16:00
שישי: 07:30-12:30
טופ טאוור
דיזנגוף סנטר
רח׳ דיזנגוף 50
קומה 16
תל אביב

הזדרז וחדש את דרכונך על מנת להבטיח את השתתפותך בבחירות ולממש את זכות ההצבעה שלך.

מתי והיכן מצביעים?
תחנת ההצבעה בגני התערוכה, ת"א, ביתן 32 (אולם 6) תהיה פתוחה ביום שלישי ה־26 באפריל 1994. בין השעות 7 בבוקר עד 7 בערב.

יש לך שאלות נוספות?
במידה ויש לך שאלות נוספות
אנא פנה לשגרירות דרא"פ: טל׳ 03-5252566

ממש זכותך להצביע ב-26 לאפריל

הודעות בעניין
תכנון ובנייה

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן־1990
וחוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי ראש העין
הודעה בדבר אישור תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 5 (11) לחוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה, התש"ן־1990 ובהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, בדבר אשור תכנית, המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר רנ/בם/2009/2", המהווה שינוי לתכניות הבאות: מתאר אפ/בם/2009/1 ראפ/2800. השטחים הכלולים בתכנית ומקומה: ישוב: ראש העין חלקי גושים 5492, 5493, 5495, 5496, 5499, 5580, עיקרי הוראות התכנית: א. עדכון הוראות התכנית. ב. הגדלת שטח התכנית. ג. שינוי יעוד משטח חקלאי לשצ"פ. ד. שינוי יעוד קרקע ממרכז משולב לשצ"פ, שרותים הנדסיים, שבילים, מסחר, כבישים וחניה. ה. שינוי רוחב כבישים מס׳ 29, 23, 20, 21. ו. הגדלת מספר יחידות הדיור מ־927 ל־943. ז. החלפת חלק מאזור מגורים א1 לאא2, ראא2 ל א1. ח. מספר חדש למגרשים. ט. שינוי אזורים לבניני צבור. הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בעתונות ביום 17/11/93 ובילקוט הפרסומים מספר 4174 תשנ"ד עמוד 1140 בתאריך 07/12/93. התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, במשרד הפנים, מחוז המרכז וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ראש העין וכל המעונין רשאי לעיין בה ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד"ר אהרן לוי
יו"ר הועדה לבניה למגורים ולתעשיה
מחוז המרכז

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן־1990
וחוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי גם יבנה
הודעה בדבר אישור תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

ד"ר אהרן לוי
יו"ר הועדה לבניה למגורים ולתעשיה
מחוז המרכז

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן־1990
וחוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי דימונה
הודעה בדבר אישור תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

שלום דניאל
יו"ר הועדה לבניה למגורים ולתעשיה
מחוז הדרום

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן־1990
וחוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי שקמים
הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

שלום דניאל
יו"ר הועדה לבניה למגורים ולתעשיה
מחוז הדרום

ועדת המשנה לתכנון ובניה "הדום השרון"
פרסום הקלה/שימוש חורג/סטיה מהתשריט, עפ"י הוראות ס׳ 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

[illegible]

מחוז המרכז
נפת רחובות
הועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה
הודעה לפי סעיף 106 (ב) לחוק התכנון והבניה

הננו להודיעה לבעלי המגרשים המפורטים להלן, כי תכנית המתאר נס/בם/1999 אשר הוגשו לה התנגדויות, נדונה בועדה המחוזית בישיבה מס׳ 56 ביום 20.7.92. בישיבה זו נתקבלה החלטה להוציא את מתחם 6א ר 8א מתחום התכנית. מכח הוראות סעיף 106(ב) לחוק התכנון והבניה ניתנת לך הזדמנות להמציא השגתך בכתב לענין קבלת ההתנגדות לועדה המחוזית מרכז – משרד הפנים – שד׳ הרצל 84 רמלה, תוך 30 יום מיום פרסום הודעה זו עם העתק לועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה – רח׳ הבנים 9. להלן רשימת המגרשים: גוש 3639 חלקות: 7, 8, 13, 14, 24־26, 36, 42־117, 119־205, 207, 214־216, 218־220, חלקי חלקות: 20, 21, 22, 23, 25.
גוש 3638 חלק מחלקה 35. גוש 3640 חלקות: 1־4, 6־14, 16, 17, גוש 3846 חלקי חלקות: 1, 2, 3, 39, גוש 3847 חלקי חלקות 19, 22

יוסף שבר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה
נס ציונה

עיריית הרצליה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

[illegible]

אלי לנדאו
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ובניה מרחב הרצליה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי
שורקים שוק עירוני עכו
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי גליל מרכזי עכו

[illegible]

משה שלם
יו"ר הועדה

הודעה

[illegible]

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה"

[illegible]

ציון פתן
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה"

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

[illegible]

צבי בר – ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה עליפי סעיף 149. לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

[illegible]

עיריית הרצליה
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965

[illegible]

אלי לנדאו
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא המעפילים"

[illegible]

ז׳אק לאוויט
יו"ר הועדה

הועדה מקומית לתכנון ובניה עמק – חפר
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

[illegible]

עמרם דיבני
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה עמק חפר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי קריות

[illegible]

ע. לוי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

אר.אס.אל. אלקטרוניקה בע"מ

הודעה על סיום תקופת מימוש כתבי אופציה (סדרה 1) (להלן "כתבי האופציה")

ניתנת בזו הודעה למחזיקים בכתבי האופציה כי המועד האחרון למימוש כתבי האופציה של החברה הינו 30.4.1994.

כל מחזיק בכתב אופציה זכאי לרכוש בכל יום עסקים חלף כל כתב אופציה שברשותו ותשלום במזומנים של 6.6 ש"ח בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן של חודש מארס, 1992, כמשמעו בתשקיף החברה מ־6.5.92, מניה מימוש אחת בע"נ של ש"ח אחד.

מחיר המימוש ליום 17.4.94 הינו 8.0148 ש"ח.

כתב אופציה שלא ימומש עד ליום 30.4.94 יפקע ולא יקנה למחזיק בו כל זכות כלפי החברה.

17.4.94 — אר.אס.אל. אלקטרוניקה בע"מ

משרד החינוך, התרבות והספורט
המוקד לפניות הציבור

קו פתוח למידע על מערכת החינוך

ממשיכים לשפר את השירות לציבור

משרד החינוך שמח להודיע לציבור על הפעלת קווים פתוחים לפניות הציבור, בהם נקיים סידרת מפגשים טלפוניים עם מומחי המשרד לבירור שאלות עקרוניות בנושאים שונים הנוגעים למערכת החינוך.

1. ביום שני, ז׳ באייר, תשנ"ד, 18.4.94, יתקיים קו פתוח בנושא:

החינוך המיוחד

בהשתתפות:
מר עופר ברנדס – יועץ בכיר לשר החינוך.
מר עזרא מיכאל – מנהל גף לחינוך מיוחד.
מר ראובן אשר – הפסיכולוג הראשי בשפ"י.
ד"ר בלהה נוי – מנהלת קו פתוח לתלמידים.

2. ביום שני, י"ד בניסן תשנ"ד, 25.4.94, יתקיים קו פתוח בנושא:

בטיחות תלמידים (תאונות)

בהשתתפות:
עו"ד דורית מורג – ס/היועץ המשפטי.
גב׳ גבירה אביזוהר – ראש ענף בטוחה.

הקווים יפעלו במועדים המצויינים לעיל בין השעות 14:00-18:00
טלפונים לפניות: 02-292711 ,177-022-1212

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

יומן

חומות סחר נמוכות יותר

צעד ענק לקידום הסחר החופשי בעולם נעשה בסוף השבוע, כאשר נציגי 125 מדינות חתמו, במרקש שבמרוקו, על האמנה החדשה של גאט"ט (הסכם הסחר והמכס הכללי). מנהיגי העולם מקווים שלאמנה החדשה תהיה השפעה מרחיקת לכת גם על שיפור היחסים הבינלאומיים. ב־1 בינואר תיהפך מזכירות גאט"ט לארגון סחר עולמי קבוע, שיפקח על ביצוע האמנה והרחבתה.

לפי האמנה החדשה, יצמצמו מדינות מתועשות את השיעור הממוצע המירבי של מכסים מ־6.3% ל־3.9%, והיקף הסחורות שייכנסו בלי כל מכס יעלה מ־20% של כלל היבוא בכל מדינה ל־43%. המדינות המתפתחות התחייבו להגביל העלאת מכסים על מוצרים ממדינות מתועשות. זוהי האמנה הרחבה ביותר בהיסטוריה מבחינת רשימת הסחורות והשירותים שבה – ממוצרים חקלאיים ותעשייתיים ועד שירותי בנקאות, ביטוח ופטנטים.

כלכלנים מנבאים ששינויים אלה יביאו למהפכה בפעילות המשקית הבינלאומית. מעריכים, שהתל"ג העולמי יגדל ב־235 מיליארד דולר מדי שנה והיקף הסחר הבינלאומי יתרחב ב־750 מיליארד דולר בעשור השנים הקרובות.

המשא ומתן על הרחבת האמנה ("סיבוב אורוגוואי", שם התחיל) התנהל במשך שבע שנים וכלל משברים רבים, האמריקנים שבהם קשורים באיחוד האירופי – שחשש מהצפה ביצירות תרבות ואמנות אמריקאיות – ובמדינות המתפתחות – שהתנגדו לקביעת שכר ותנאי עבודה עולמיים מינימליים, אותם דרשו המדינות המתועשות. נושאים אלה, והדיון על הקשר בין סחר חופשי ושמירת איכות הסביבה, נדחו לסיבוב שיחות חדש על הרחבה נוספת של האמנה.

מצד אחד תהדק האמנה החדשה את הקשרים הבינלאומיים באמצעות הנמכת חומות הסחר הגורלית התלות הכלכלית ההדדית. מצד שני, ההכרח לשפר את יעילות הייצור כדי להגביר את כושר התחרות בשוק העולמי יחייב שינויים מבניים בכלכלות המקומיות. האלה עשויים להגביר את המתחים החברתיים המקומיים בשנות המעבר.

אליהו סלפטר

צלום: אי־פי

יו"ר המטות המשולבים של ארה"ב, ג'ון שאליקאשווילי, מסביר את השוני והדמיון בין מסוק עיראקי (קלין) ומסוק אמריקאי, במסיבת עיתונאים שלשום בפנטגון. ביום חמישי יירטו שני מטוסי קרב אמריקאיים מסוג אף־15 שני מסוקים אמריקאיים שטסו מעל צפון עיראק, משום שחשבו אותם למסוקים עיראקיים בטעות. 26 אנשי צוות ונוסעים שנמצאו בהם נהרגו: 15 אמריקאים, חמישה כורדים ושישה קצינים מתורכיה, אנגליה וצרפת

חדשות חוץ

איש ביון רוסי: אופנהיימר הדליף לבריה"מ מ־41' את סודות פצצת האטום

הפיסיקאי האמריקאי רוברט אופנהיימר היה ממונה על ייצור הפצצה הראשונה

מאת שלמה שמיר
כתב "הארץ" בניו יורק

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). רוברט אופנהיימר, פיסיקאי אמריקאי ומדען בעל שם עולמי, שהיה ממונה על ייצורה של פצצת האטום הראשונה, שיתף פעולה עם הסובייטים ומסר להם מידע על ההתקדמות בייצור הפצצה בלוס־אלמוס – כך טוען איש ביון סובייטי בספר העומד להופיע בימים הקרובים. תמצית מהספר תפורסם בגיליון השבועון "טיים" המופיע מחר. מחבר הספר הוא פאבל סודופלאטוב, בן 78 המתגורר במוסקווה, שהיה מבכירי ביון של סטאלין, ונבחר על ידו לשרת כמפקד כוח משימה מיוחד, שפעל כזרוע השאית של הביון הסובייטי וביצע התנקשויות בחייהם של "אויבי סטאלין".

לדברי איש הביון לשעבר, קיבלו הסובייטים פרטים מלאים על שלבי התקדמות ייצור הפצצה בלוס־אלמוס באמצעות מסמכים סודיים שהועברו אליהם בערוצים השאיים בידי רוברט אופנהיימר ומדענים אחרים שהיו שותפים לפרויקט ייצור הפצצה האטומית הראשונה.

המידע הסודי, שאופנהיימר ועמיתיו לייצור פצצת האטום העבירו במכוון לסובייטים, כלל, לדברי המחבר, את רשימת המתקנים בהם נעשתה עבודת מחקר ופיתוח לקראת ייצור הפצצה ופרסומים סודיים של מחקרים בנושאי אטום וגרעין. כמו כן הדליף אופנהיימר לסובייטים – לדברי סודופלאטוב – את זהות המדענים שעסקו בפרויקט ופרטים טכניים חשובים.

הספר חושף את המאמצים שנעשו בשנות ה־40 על ידי הסובייטים כדי לגלות את התקדמות המדענים האמריקאים בייצור פצצת אטום. לטענתו, מלבד אופנהיימר היו שותפים להעברת המידע לסובייטים על התקדמות ייצור הפצצה גם מדעני אטום ידועים אחרים, כמו הפיסיקאי האיטלקי אנריקו פרמי, המדען ההונגרי ליאו שילארד, הפיסיקאי הדני נילס בוהר והמדען הרוסי ג'יאורג גאמו, שערק לארה"ב ב־33'.

להערכת המחבר, הגורם שהמריץ את רוברט אופנהיימר להדליף לסובייטים את שלבי ההתקדמות בייצור הפצצה היה "טבוע באופיו כמדען שהרבה לעסוק בבעיות בהן קשר גלובאלי והתייחס להבטחות ולאיום שעיקרון האטום צפון בתוכו".

עוד כותב סודופלאטוב כי זרם המידע העיקרי על התקדמות ייצורה של הפצצה הועבר לסובייטים ב־45', בשלב הפיתוח האחרון שלה.

בשנה זאת, לדברי המחבר, קיבלו הסובייטים תיאור ותרשים מלא של הפצצה. לדברי המחבר, אופנהיימר – יחד עם פרמי וסילארד – סייעו לסובייטים לשתול חפרפרות בטנסי, בלוס־אלמוס ובשיקגו ואלה עבדו תחת מסווה של עוזרים במעבדות האטום בערים אלה.

נשיא צפון קוריאה: איננו מחזיקים בנשק גרעיני, ולעולם לא נחזיק בנשק כזה

בייג'ין (רויטר). נשיא קוריאה הצפונית, קים איל סונג, הכחיש אתמול את הטענות כאילו לארצו יש פצצות אטומיות. קים גם הכחיש, כי לארצו יש היכולת או השאיפה לייצר פצצות אלה. עם זאת, הוא נמנע מלהזמין את חוקרי האו"ם לאמת את דבריו.

קים, שנשאל על ידי כתבים בבירה אמר, כי הוא אינו רוצה במלחמה בחצי האי הקוריאני המחולק, וממשלתו לעולם לא היתה משתמשת בכלי נשק גרעיניים נגד הדרום, אפילו אם היו ברשותה כלי נשק כאלה.

"העולם קורא כעת לארצנו לחשוף את כלי הנשק הגרעיניים שאינם נמצאים ברשותנו", אמר קים לקבוצת מלומדים ועיתונאים שהוזמנו לפיונגיאנג לציון יום הולדתו ה־82 של המנהיג הקשיש. "מה הטעם להחזיק בכלי נשק כאלה אם אינו יכולים להשתמש בהם נגד בני עמנו הקוריאנים", אמר קים, שהוסיף: "לעולם לא נחזיק בעתיד בכלי נשק גרעיניים, אני מבטיח לכם זאת. איננו רוצים במלחמה. אלו הרוצים במלחמה יצאו מדעתם".

קים טען, כי פקיד צפון קוריאני בכיר לא ייצג את עמדת הממשלה כשאמר בחודש שעבר, כי אם יאלצו את פיונגיאנג להילחם היא תהפוך את קוריאה הדרומית ל"ים של להבות". דווח כי קים נראה בריא ומצב רוחו היה מרומם. קים אף הביע את רצונו לבקר בארה"ב "כדי לצוד ולדוג ולהתיידד עם האנשים".

קים ביקש למעשה ממדינות העולם להסתפק בהבטחתו, כי אין לו כל שאיפות לפתח כלי נשק גרעיניים, ולא הזכיר ולו ברמז אפשרות שהוא יסכים לכך שבודקי האו"ם יאמתו את הכחשותיו. פקחים מסוכנות האו"ם אמרו, כי נמנע מהם לבצע בדיקות מקיפות במהלך סיור שביצעו בפברואר בקוריאה הצפונית.

"נמאס לי מטענות התקשורת העולמית", אמר קים. "אינני יכול לעשות דבר כשאמצעי התקשורת בעולם טוענים, כי יש לנו כלי נשק גרעיניים, בעוד שאין לנו. איננו צריכים לייצר כלי נשק גרעיניים, וגם אין לנו היכולת, הטכנולוגיה או המיומנות לייצר אותם. אין לנו כל מקום לבצע בו ניסויים. ואף על פי כן, המדינות בעלות הנשק הגרעיני קוראות לנו לחשוף את כלי הנשק שבידינו".

קים גם הכחיש את דיווחי המודיעין המערביים, כי לארצו יש טילים בליסטיים היכולים לשאת ראשי חץ שיפגעו ביפאן, בקוריאה הדרומית או בסין. "אין לנו מערכות השיגור והנחתה לשיגור טילים לטווחים כה ארוכים. אין לנו כל צורך בכך", אמר קים.

מלך זולו, זווליתיני, קרא לבני עמו להפסיק את האלימות ולהתחייב לשלום

אמלאזי, דרא"פ (אי־פי). מנהיג מפלגת הקונגרס הלאומי האפריקאי, נלסון מאנדלה, הוביל אתמול קהל של כ־5,000 מבני שבט הזולו, שהתקבצו לכבודו של מלך זולו, גודוויל זווליתיני, יום לאחר שהמלך קרא להפסקת האלימות בנטאל.

המסע של מאנדלה באה בעקבות חידוש מאמצי מפלגת הקונגרס לשכנע את זווליתיני לקבל את החוקה החדשה של דרא"פ, למרות התנגדותו של אחיינו ויועצו, מנהיג מפלגת אינקאתה מאנגוסוטו בותלזי.

"אני מקדם בברכה את ההצהרה שהשמיע אתמול (שלשום) הוד מלכותו. הוא קרא לבני עמו לדחות את דרך האלימות ולהתחייב לשלום", אמר מאנדלה בביקור שקיים בנטאל. מנהיג מפלגת הקונגרס קרא לאנשים שנאספו באיצטדיון הספורט לקום על רגליהם ולקרוא "באיי תה", את כבוד למלך.

מפלגת אינקאתה מתנגדת לבחירות עקב חששה מהחוקה המתווית, שלטענתה תאפשר לממשלה המרכזית, שבראשה תעמוד כנראה מפלגת הקונגרס, להפר את זכויותיהם של בני שבט זולו החיים בנטאל. מפלגת הקונגרס טוענת, כי היא מבטיחה שלא ייפגעו זכויותיהם של בני זולו ושל בני מיעוטים אחרים. אך היא הציעה באחרונה לתקן את האשראי ולהעניק לנטאל מעמד של מלוכה קונסטיטוציונית, שבראשה יעמוד מלך זולו – עם זכויות וסמכויות המקבילות לאלו של אליזבת מלכת בריטניה.

זווליתיני השמיע שלשום את קריאתו לשלום לאחר שנפגש עם הארכיבישוף האנגליקאני דזמונד טוטו, ועם מנהיגים אחרים בכנסייה האנגליקאנית בדרא"פ. באסיפת הבחירות הגדיר מאנדלה את זווליתיני כ"מלכי וילדי", ואמר כי מפלגת הקונגרס עשתה כל שביכולתה כדי לפטור את המלך מחששות בכל הנוגע לזכויותיו בני זולו ולעתיד הממלכה.

מאנדלה, שנראה אתמול רגוע, החל את הביקור, המתקיים במסגרת מסע הבחירות שלו, בהליכה ברחובות לאמונטוויל, מעוז של תומכי מפלגת הקונגרס בנטאל. בנטאל נהרגו בעשור האחרון כ־10,000 איש בקרבות אלימים על רקע פוליטי בין תומכי מפלגת הקונגרס לבין תומכי מפלגת החירות של אינקאתה. "כאשר אני נמצא בקרבכם, אני חש כצעיר בן 20", אמר מאנדלה בן ה־75 בעת שהוקף על ידי עשרות מתומכיו.

איסור על קיום מצעדים

הביקור התקיים על רקע חששות ממעשי אלימות פוליטיים חדשים סביב המירוץ לבחירות הרב־גזעיות הראשונות בתולדות דרא"פ, שיתקיימו ב־26־28 באפריל, לאחר שממשלת דרא"פ אסרה על מפלגת אינקאתה לקיים השבוע מצעדים ביוהנסבורג, בירתה המסחרית של המדינה.

פקידים בבידים אמרו כי מאנדלה, שצופים כי מפלגתו תזכה בבחירות ברוב מוחץ, יעשה רק יום אחד בנטאל. "אנו מחזיקים אצבעות ומקווים שהכל יהיה כשורה היום. אמצעי הבטיחות מאוד הדוקים", אמר קצין ביטחון בכיר של מפלגת הקונגרס. באמלאזי, מקום המוער לה תנגשויות בין מפלגת אינקאתה לבין מפלגת הקונגרס, נאספו אלפי אנשים באיצטדיון ספורט כדי לשמוע את גיבורם נואם. כוחות צבא ומשטרה, מלווים בנגמ"שים נושאי תחמושת כבדה, שמרו על הסדר במקום וערכו חיפושים בכלי רכב שהגיעו לעירה.

אמלאזי ולאמונטוויל הן שתיים משרשרת של עיירות במחוז נטאל ובמדינת קוואזולו הסמוכה לה, שמהוות את המולדת האתנית של רוב בני שבט זולו בדרא"פ. מספרם של בני זולו בדרא"פ מגיע ל־8.5 מיליון.

אינקאתה, מפלגה שרוב תומכיה הם בני שבט זולו, הודיעה אתמול על שורה של צעדי מחאה נגד הבחירות, כולל קיום מצעדים ביוהנסבורג. המשטרה אסרה על קיום המצעדים, בטענה שיש למנוע את הישנות המהומה שאירעה ב־28 במארס, כש־53 שחורים נהרגו בהפגנות מחאה של תומכי אינקאתה נגד קיום הבחירות.

סניף הנוער של אינקאתה, שהודיע כי במצעדים, שתוכננו להתקיים מחר ומחרתיים ישתתפו כ־50 אלף מפגינים, מסר כי הוא יקרא תיגר על האיסור ויעשה כל מאמץ להבטיח שהמצעדים יתקיימו בשלום.

שבעה מתווכים בינלאומיים מתוסכלים יצאו מדרא"פ בשבוע שעבר לאחר שמחלוקת בין מנהיגי המפלגות הגדולות במדינה מנעה מהם להגיע להסכם באשר למועד הבחירות.

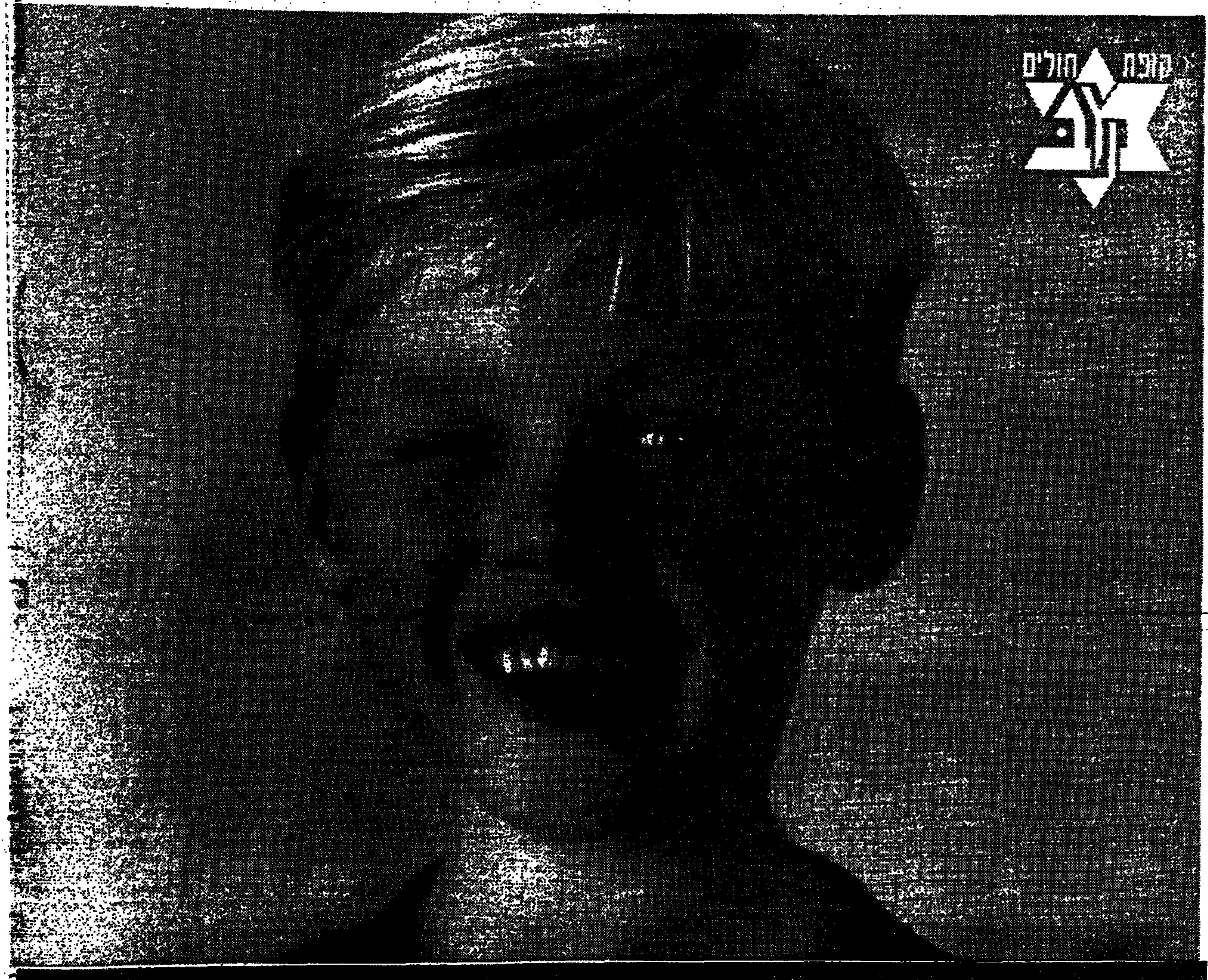

חיוך בריא עם שיניים בריאות!

בדיקות שיניים חינם! לחברי קופ"ח מכבי!

במסגרת יום הבריאות העולמי.

בימים א'-ג' 17-19.4.94 אתם מוזמנים לבקר במרפאות השיניים של קופת חולים מכבי (לפי תיאום טלפוני מראש) ולקבל חינם:

- בדיקת מצב הפה והשיניים ע"י רופאי השיניים של הקופה, כולל צילום רנטגן
- בתום הבדיקה תקבלו טופס מחשב עם פירוט מצב השיניים והטיפול הדרוש.

לקביעת הבדיקה יש לתאם טלפונית עם הסניף הקרוב אליך:

מתנה לכל ילד שיבוא לבדיקה: מברשת שיניים חינם!

אילת	אדום 186/1	07-371662
אשדוד	אזור ד' רח' השייטים 12	08-642013
אשקלון	הנשיא 101	07-731779
אופקים	קיבוץ גלויות 1	07-960957
בת-ים	עוזיאל 34	03-584141 ,5069410
באר-שבע	מגדל שבע	07-291344
בני ברק	רבי עקיבא 34	03-5771390
חיפה	חורב 53	04-348291 ,253238
חולון	קרית בן גוריון לנדאו 16	03-5523370/1
ירושלים	שמואל הנגיד 1	02-254471 ,254476
יבנה	גבורי החיל	08-421669/8
כפר-סבא	מרכז אהרוני ויצמן 83	09-912627
כרמיאל	קניון כפר העיר	04-882214/5
מכבים	מרכז מסחרי	08-261282
נתניה	סמילנסקי 15	09-605211/2
ערד	בן יאיר 35	07-953349
פתח-תקוה	חובבי ציון 15	03-9314113/4
קרית ביאליק	דרך עכו 22	04-716961/5
קרית אונו	ירמיהו 25	03-5346117/07
רמת-גן	ביאליק 32	03-6738621 ,6730640
רמלה	ויצמן 11	08-251979
רעננה	החיל 49 פינת גבעתי	09-907707
רמת השרון	אוסישקין 5	03-5484600
ראשל"צ	הרצל 63	03-9682800/3
רחובות	סמילנסקי 27	08-470944
תל-אביב	הס 19	03-5284677 ,5286706

WORLD HEALTH DAY — ORAL HEALTH FOR A HEALTHY LIFE

קו טלפון פתוח לרופאי השיניים של מכבי ביום ג' 19.4.94

קופת חולים מכבי

קופת החולים הטובה בישראל.

שוחררו 4 השרים שהוחזקו כבני ערובה בידי המורדים בלסוטו

מאסרו (ע"צ). המורדים בלסוטו שיחררו ביום חמישי את ארבעת השרים שתפסו כבני ערובה לאחר שהרגו את סגן ראש ממשלת לסוטו, מדינה עצמאית בתוך שטח דרום אפריקה – כך מסר מקור דיפלומטי.

עוד הוסיף שהמצב במאסרו אינו ברור, לאחר שראש הממשלה הודיע בשידור ברדיו דרום אפריקה כי חיילי המורדים תבעו את התערבות ממשלת דרום אפריקה בסכסוך. ארבעת השרים ששוחררו הם שר החינוך, שר המסחר, השר למשאבי טבע ושר המשפטים.

שלשום השתררה רגיעה במאסרו, לאחר המהומות שפרצו כתוצאה מהריגתו של סגן ראש הממשלה בידי חיילים מתמרדים. נודע, כי החיילים התקוממו בדרישה להעלות את שכר. הממלכה ההררית הידרדרה למשבר חמור, לאחר שפעם אחת כבר דווחה מרידה של חיילים בגלל אותה דרישה.

תושבים וכתבי חוץ מסרו כי לא נראו חיילים ברחובות העיר וכי אנשים חזרו למקומות עבודתם. ידיעה לפיה נשמעו הדי יריות בשעות הבוקר המוקדמות לא קיבלה אישור ממקור כלשהו.

צבא רואנדה והמורדים מקיימים שיחות על הסכם להפסקת אש

הקרבות על השליטה בבירה קיגאלי נמשכים

ניירובי (רויטר). האו"ם מסר אתמול, כי נציגי צבא רואנדה וכוחות המורדים קיימו אתמול את הפגישה הראשונה שלהם פנים אל פנים במטרה לבדוק את התנאים להפסקת אש, בעת שעדיין מתחוללים קרבות על השליטה בבירת המדינה, קיגאלי.

משלחת הסיוע של האו"ם ברואנדה מסרה, כי קציני צבא ומורדים מהחזית הפטריוטית של רואנדה נפגשו במקום סודי לאחר שבוע של שפיכות דמים על רקע אתני בין בני שבט ההוטו, שהם הרוב במדינה זו, לבין בני שבט טוטסי, שהם המיעוט.

"פגישה זו אורגנה על ידי נציגו המיוחד של מזכ"ל האו"ם, ז'אק רוז'ה בובו, והתקיימה ברוח(?) כנות. בפגישה נבדקו התנאים להפסקת אש", מסרה משלחת הסיוע בהצהרה לכתבים בניירובי. לא נמסר אם ברבו השתתף בפגישה ואם הושגה בה התקדמות.

ארגון המורדים של "החזית הפטריוטית של רואנדה", שרוב תומכיו הם בני שבט טוטסי, אמר קודם לכן כי הוא אינו יכול לדון על סיום הקרבות עם "הכנופיות והצבא".

תחנת טלוויזיה צרפתית דיווחה, כי נמל קיגאלי נפל לידי כוחות החזית הפטריוטית אתמול בבוקר, אך הצבא הבלגי ומשרדי משלחת הסיוע בניירובי הכחישו דברים אלה. "הכוחות הבלגיים, הצרפתיים וכוחות האו"ם עדיין שולטים בנמל התעופה. שום דבר לא השתנה", אמר דובר של המשלחת.

בשידור רדיו קרא ארגון המורדים לארגונים ההומניטאריים לסייע לאלפי תושבי רואנדה שנמצאו מפולס. באזורים הנמצאים בשליטתו.

שלשום בלילה התחוללו קרבות בנקודות מפתח בקיגאלי שם נהרגו אלפי אנשים, אך פקידי או"ם בכירים אמרו, כי למרות שבוע של קרבות לא נראה, כי הצבא או המורדים הצליחו להשתלט על העיר. כ־3,600 מורדים הגיעו לעיר, אך כוחות הממשלה, כולל אנשי משמר הנשיא, עדיין נלחמים בהם בעוז, כך מסרו פקידים בכירים במשלחת האו"ם לסיוע.

מועצת הביטחון אמרה ביום שישי בניו־יורק, כי העדיפות הראשונה ברואנדה היא לכונן הפסקת אש. "המדינות החברות במועצה דורשות שהצדדים הלוחמים יסכימו להפסקת אש מיידית וישובו לשולחן הדיונים", נאמר בהצהרה שפירסם נשיא המועצה, קולין קיטינג מניו זילנד.

הארץ
כלכלה

יום ראשון 17.4.94 העורך נחמיה שטרסלר

מבזק

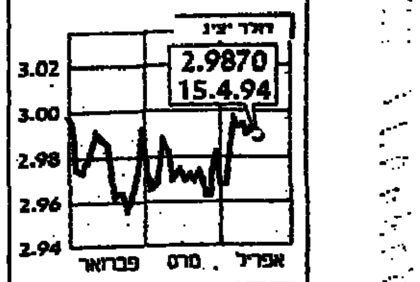

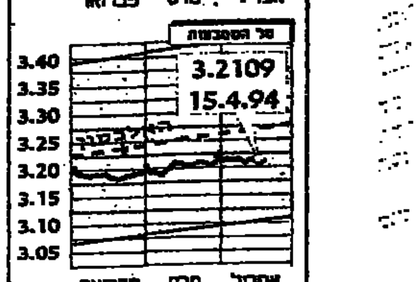

בעולם

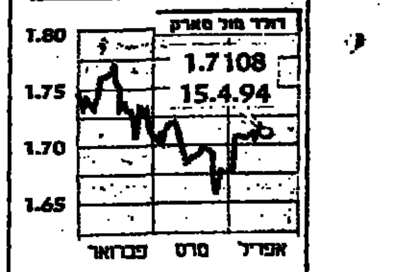

מדורים

צרכנות. רב היבואנים של שואבי אבק עוברים על חוק הגנת הצרכן בכך שאינם מצרפים הוראות הדרכה בעברית
עמוד 33

שוק ההון

ירידות חדות למניות הישראליות בוול סטריט בסיכום ארבעת ימי המסחר: סבג נמוכה ב-7% מתל אביב
עמוד 43

רו"ח ורקר לרו"ח דורון: מנה אותי לסגן נשיא להה"ב – ואפרוש מהמירוץ

מאת שלמה פרידמן

רו"ח יעקב ורקר, המתמודד מול רו"ח דניאל דורון על נשיאות לשכת רואי חשבון, הציע לפני כשבועיים לפרוש מההתמודדות – במידה שדורון, המכהן כיום כנשיא הלשכה, יתאם למנותו לסגן נשיא להה"ב (לשכת העצמאים בישראל), ליו"ר ועדת המיסוי של להה"ב ולנציג הלשכה במועצת רואי חשבון. הבחירות ללשכת רואי החשבון מתקיימות ביום רביעי השבוע, כי אשר על התפקיד מתמודדים שני מועמדים – דורון וורקר.

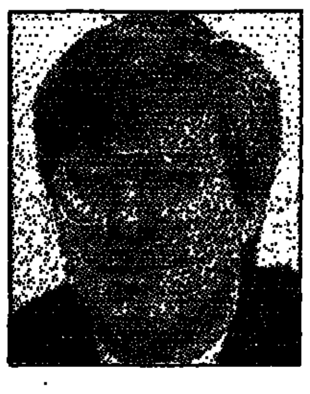
דורון. לא מוכן לסחיטה

ורקר. לא היו דברים מעולם

הנשיא הנוכחי של הלשכה, רו"ח דניאל דורון, אמר ל"הארץ" בסוף השבוע: "המועד האחרון להגשת המועמדות היה 30 במארס בשעה 13:30. בשעה 13:00 ורקר הגיש את עצמו כמועמד. חצי שעה לאחר מכן הוא ישב עם רו"ח קובי נבון ומסר לו מכתב, שבו פירט כי אם אסכים להמליץ עליו לתפקיד של סגן נשיא להה"ב, יו"ר ועדת המיסוי ונציג לשכת רו"ח במועצה, הוא יסיר את מועמדותו".

דורון מוסיף: "אני לא עובד בצורה כזאת ואני לא מוכן להיות נסחט על ידי אף אחד. מתוך 180 הצירים שיש בלה"ב, ללשכה יש רק 14, כך שבכל מקרה אני לא יכול להבטיח את בחירתו".

דורון הוסיף כי "במועד האחרון אפשר למצוא את ורקר יושב בלשכה ועובר על התיקים. ורקר חבר ועד מרכזי בלשכת רואי החשבון לפחות 16 שנה, ולא זכור לי שהוא התעניין אי פעם בתיקים האלה. עכשיו הוא מחפש חומר על מנת להשמיץ אותי".

רו"ח ורקר אמר ל"הארץ" בתגובה: "אני מתמודד על התפקיד. אם לא הייתי מעוניין בו, לא הייתי מתמודד. הגשתי מועמדות בידיעה שאני הולך עד הסוף. אני גידלתי אותו (את דניאל דורון) והבאתי בו בבחירות הקודמות, לפני שנתיים. הבאתי עבורו תומכים לקלפי. לפני הבחירות הקודמות הוא הבטיח למנות אותי לסגן נשיא להה"ב, ליו"ר ועדת המיסוי ולחבר במועצה. לאחר שנבחר הוא כבר לא עזר לי. במועצה הוא מינה את מיכה ארד במקומי וליו"ר ועדת המסים הוא מינה במקומי את ראובן שיף".

אשר למכתב שהעביר לקובי נבון ב-30.3 אמר ורקר: "לא היו דברים מעולם".

עותק של המכתב המדובר הגיע למערכת "הארץ". המכתב נושא את התאריך 30 במארס והוא מיועד לקובי נבון. וכך נאמר בו: "...אני מוכן להסיר לפיו אתמנה, בתמיכת דניאל דורון ונציגי הלשכה, לתפקיד סגן נשיא להה"ב בבחירות שיתקיימו בעתיד הקרוב, וכתוצאה מכך אתמנה גם לתפקיד יו"ר ועדת המיסוי, תפקיד שהקמתי בלה"ב והעברתי לעוזי שטיינברג בזמנו.

"נושא שני בעל חשיבות לא פחותה: קיום הבטחתו של דניאל דורון להמליץ עלי כחבר מועצת רואי חשבון מטעם לשכת רואי חשבון.

"בתנאים האמורים אהיה מוכן להסיר מועמדותי לתפקיד הנשיא ולתפקיד חבר ועד מרכזי".

מדדי המחירים

	מדד המחירים לצרכן	מדד המחירים הסיטוניים	מדד תשומה בבנייה למגורים
אינפ' ב-86	19.7%	15.1%	24.0%
אינפ' ב-87	16.1%	20.9%	23.7%
אינפ' ב-88	16.4%	15.8%	16.8%
אינפ' ב-89	20.7%	19.5%	18.9%
אינפ' ב-90	17.6%	12.6%	17.0%
אינפ' ב-91	18.0%	14.6%	14.9%
אינפ' ב-92	9.4%	9.1%	8.7%
אינפ' ב-93	11.2%	7.2%	7.9%

החודש	המדד בנקודות (לצרכן)	העלייה באחוזים (לצרכן)	המדד בנקודות (סיטוניים)	העלייה באחוזים (סיטוניים)	המדד בנקודות (תשומה בבנייה)	העלייה באחוזים (תשומה בבנייה)
ינואר 92	208.1	0.0	165.3	0.6	4909.1	0.5
פברואר 92	210.2	1.0	166.1	0.5	100.6	0.6
מארס 92	213.3	1.5	168.1	1.2	101.3	0.7
אפריל 92	217.1	1.8	170.7	1.5	102.0	0.7
מאי 92	216.3	–0.4	172.1	0.8	102.3	0.3
יוני 92	216.6	0.1	172.9	0.5	105.1	2.7
יולי 92	218.1	0.7	174.0	0.6	109.1	3.8
אוגוסט 92	219.8	0.8	174.4	0.2	110.7	1.5
ספטמבר 92	222.7	1.3	175.2	0.5	110.7	0.0
אוקטובר 92	223.8	0.5	176.2	0.6	107.3	–3.1
נובמבר 92	225.2	0.6	177.4	0.7	107.6	0.3
דצמבר 92	227.6	1.1	179.3	1.1	108.1	0.5
ינואר 93	230.5	1.3	180.7	0.8	108.8	0.6
פברואר 93	233.3	1.2	182.5	1.0	110.4	1.5
מארס 93	236.3	1.3	183.7	0.7	110.9	0.5
אפריל 93	239.6	1.4	185.6	1.0	111.4	0.5
מאי 93	240.3	0.3	185.9	0.2	111.6	0.2
יוני 93	240.9	0.2	186.5	0.3	114.6	2.7
יולי 93	241.2	0.1	186.9	0.2	117.1	2.2
אוגוסט 93	243.5	1.0	187.7	0.4	118.6	1.3
ספטמבר 93	245.9	1.0	188.5	0.4	117.9	–0.6
אוקטובר 93	249.4	1.4	190.0	0.8	116.1	–1.5
נובמבר 93	251.3	0.8	191.2	0.6	115.7	–0.3
דצמבר 93	253.2	0.8	192.2	0.5	116.6	0.8
ינואר 94	*105.5	0.7	193.6	0.7	117.3	0.6
פברואר 94	105.9	0.6	194.7	0.6	118.6	1.1
מארס 94	107.0	1.0	196.5	0.9	119.4	0.7

* החל בינואר 94' מחושב המדד על בסיס ממוצע 1993 = 108.0. לצורך השוואה עם מדדים קודמים, יש להכפיל את המדד החדש ב-2.421

מוסד מחקר אמריקאי: מצבו העסקי של בנק המזרחי בניו יורק קשה ביותר

מאת חיים הנדוורקר

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). מצבה של שלוחת בנק המזרחי בניו יורק (UMB) הוא בין הקשים ביותר מבין הבנקים בארה"ב – כך עולה מתוך דו"ח השוואתי ומסכם לשנת 1993 שאותו פירסם באחרונה מוסד המחקר האמריקאי VERIBANC.

מתוך 12 אלף בנקים בארה"ב נמצא בנק המזרחי בין 150 הבנקים שמצבם הוא הקשה ביותר. בסעיף של הלוואות בעייתיות כאחוז מהונו העצמי של הבנק, הגיע המזרחי לשיעור גבוה במיוחד של 90.46%. אחוז ההפסד של הבנק מההון העצמי שלו מגיע ל-15.88%, נתון שהוא מהחמורים ביותר של בנק כלשהו במדינת ניו יורק; בסעיף זה נמצא הבנק במקום הרביעי מהסוף.

בנק המזרחי מדורג בקטגוריה של הבנקים עם הלוואות בעייתיות גבוהות במיוחד. בקטגוריה זו מצויים רק 26 בנקים מסך 12 אלף הבנקים הקיימים בארה"ב.

שיפור בלאומי ניו יורק

מצבו של בנק לאומי טרסט אוף ניו יורק משתפר בטבלאות ההשוואה, האולם אנשי ורי-בנק מבהירים כי הנתונים אינם כוללים את בי-לין, החברה שהוקמה על ידי הבנק כדי לקלוט את תיק האשראי הבעייתי שלו, אשר צבר ב-1993 הפסדים בסך 55 מיליון דולר. לפיכך הנתונים על בל"ל ניו יורק אינם נותנים תמונה מלאה על מצבו. אילו כללו את תוצאותיה של בי-לין, הנתונים היו גרועים בהרבה. למרות זאת, אין בל"ל ניו יורק כלול בקטגוריה של הבנקים שמצבם איתן, הכוללת 9,530 בנקים מתוך 12 אלף. בנק לאומי טרסט אוף ניו יורק נמצא רק בקטגוריה השנייה, שבה כלולים כאלף בנקים.

האולם בסעיף של הלוואות בעייתיות כאחוז מההון העצמי של הבנק זוכה הבנק לנתון שלילי גבוה ביותר של 50.2%, והוא נמצא בקבוצת הבנקים השלישית מהסוף, הכוללת 72 בנקים בכל רחבי ארה"ב. במדינת ניו יורק נמצא בנק לאומי במקום השביעי מהסוף בקטגוריה זו.

מצבו של בנק דיסקונט הוא הטוב מבין הבנקים הישראלים. הוא נמצא בקבוצת הבנקים שמצבם איתן, הכוללת 9,350 בנקים בכל רחבי ארה"ב. באשר לשיעור ההלוואות הבעייתיות מתוך ההון העצמי, הוא עומד על 12.61%. זו תוצאה טובה מכל הבנקים הישראליים, האולם היא גבוהה מזו של מרבית הבנקים האמריקאיים, שאינם עוברים את השיעור של 10%.

0% הלוואות בעייתיות

לשם השוואה, אחוז ההלוואות הבעייתיות של ריפבליק בנק אוף ניו יורק עומד על 0.00% אחוז. סיטי בנק במדינת ניו יורק עומד על 6.15%.

הלוואות בעייתיות מוגדרות כהלוואות הבעייתיות של הבנק פחות הרזרבות שהוקצבו להלוואות מסוג זה. 100% של הלוואות בעייתיות מתוך ההון העצמי משמעותם אובדן פוטנציאלי של כל ההון העצמי של הבנק.

בנק הפועלים אינו מופיע בטבלאות הללו משום שהוא פועל כסניף של הבנק בישראל.

יומן

הפקרות בהסתדרות

הברפלד. מפתה מצביעים

הנהלת קופת חולים כללית הכחישה ידיעה שפורסמה באחד העיתונים, ולפיה המוסד לביטוח לאומי יקוז כ-40 מיליון שקל מכספי המס המקביל המגיעים לקופה. הקיזוז הנטען נובע מהפיגורים בהעברת כספי מס אחיד מההסתדרות לקופה, ובהחזרת חובות הקופה למס הכנסה.

קיזוז כזה מתאפשר מכוח הסכם ההבראה בין האוצר לבין קופת החולים, שיצר זיקה בין ביצוע תנאי הסכם ההבראה על ידי הקופה לבין העברת כספי המס המקביל. לפי אותה ידיעה, ההסתדרות חייבת לקופת החולים כ-80 מיליון שקל בגין המס האחיד מ-93'.

מסתבר שההסתדרות אינה מודאגת במיוחד מפיגורים בהעברת כספי המס האחיד לקופת החולים, ומביצוע לקוי של הסכם ההבראה מצד קופת החולים. עובדה, חרף הטענות על הפיגור בהעברת כספי המס האחיד, החליט מנכ"ל ההסתדרות להעניק הנחה של כ-18% מהמס האחיד לכמה רבבות גמלאים החייבים במס אחיד מינימלי (אך לא לכולם) – מחווה, שנוסף ליסוד המפלה שבה, תעלה לקופת ההסתדרות בכמה מיליוני שקלים.

זה רק מהלך אחד שעשה חיים הברפלד כדי לפתות מצביעים רבים ככל האפשר להצביע בעד מפלגת העבודה בבחירות להסתדרות. בשנה שעברה הוכשרה הקרקע לקראת הבחירות באמצעות הפחתה חדה של שיעורי המס האחיד, שעלתה להסתדרות ולקופת החולים עשרות מיליוני שקל. מהלך נוסף תואר במדור זה ביום רביעי שעבר: לפתע, אחרי שנים רבות של סירוב שגם אושר בבית המשפט העליון, מצאה הוועדה המרכזת כי באפשרותה להחזיר לגימלאי קרנות הפנסיה את "המדד האבוד", דבר שיגדיל את הגירעון האקטוארי של קרנות הפנסיה, לפי אומדן שפורסם בזמנו, בחצי מיליארד שקלים.

איך מתאפשרת ההפקרות הזאת? התשובה טמונה בשאלה: בשביל מה יש אוצר? בתחילת השנה ההערכה היתה שהגירעון של קופת החולים השנה יסתכם במיליארד ורבע שקל, והאוצר יצטרך לכסות 850 מיליון שקל. עכשיו התנפחו המספרים: לפי הערכה אחת הגירעון יגיע למיליארד וחצי שקל, וההזרמה מתקציב המדינה ליותר ממיליארד.

בין אם המספרים נכונים ובין אם לא, הברפלד וחבריו משוכנעים כנראה כי השליטה של מפלגת העבודה באוצר מבטיחה שההסתדרות וקופת החולים לא יסבלו עוד מחסרון מזומנים, והם מנהלים את מלחמת הבחירות על בסיס הנחה זו, כלומר על חשבון האוצר.

שר האוצר, בייגה שוחט, עסוק במו"מ כלכלי-מדיני בפאריס, ובינתיים נערכים חבריו של בייגה כאן, לגנוב לו את הקופה.

אברהם טל

טיסת בכורה למל"ט הרמס 450

מאת שרון שדה

שותפות חץ הכסף, הנמצאת בבעלות אלביט ומשפחת פדרמן, ביצעה לפני שבועיים טיסת בכורה של המל"ט (מטוס ללא טייס) הרמס 450, שנחשף לראשונה בפברואר בסלון האווירי בסינגפור. טיסת הבכורה נערכה בהצלחה וטרם הסתיים פענוח הנתונים שנאספו במהלכה.

מערכת מבצעית אופיינית של ההרמס, המוצע בעיקר לצרכים צבאיים, כוללת 5-3 מל"טים וקרון בקרה ומחירה מוערך בשלושה מיליון דולר. חץ הכסף נמצאת במגעים עם חברת מאטרה הצרפתית, ולפני שלושה שבועות העבירה אליה מידע על ביצועיו של המל"ט.

צווארון לבן / צבי הראל

ג'ימיק על חשבון הבוחרים

ראש מועצת רמת השרון לשעבר, משה ורבין, הזמין 10,000 ערכות לאבחון סרטן המעי הגס, שאותן התכוון לחלק לתושבים במסגרת מסע הבחירות שלו ב-89'; את עלות הרכישה, בסך 15,000 דולר, ניסה לממן מקופת המועצה. בשבוע שעבר הורשע במרמה והפרת אמונים

תצלום ארכיון

ורבין. הסתרת מידע במתכוון

ראש מועצת רמת השרון משה ורבין לא הסתיר את התלהבותו מהרעיון שהעלתה בפניו שולה רז, נציגת חברת יגב, העוסקת בשיווק מוצרים ומכשירים רפואיים. הפגישה בין השניים נערכה בחודש נובמבר 1988, ארבעה חודשים לפני הבחירות לרשויות המקומיות. בפגישה, שהתקיימה במשרדי המועצה המקומית של רמת השרון, הציעה רז לוורבין לקנות ערכות לאבחון סרטן המעי הגס ולחלקן לתושבי רמת השרון.

ורבין (51), כיהן כראש מועצת רמת השרון בשנים 1983–1989. לבחירות שהתקיימו בפברואר 1989 רץ ורבין בראש רשימת "מטה אוהדים תומכים", אבל לא הצליח לחזור לראשות המועצה. כוונתו היתה להפיץ את הערכות כחלק בלתי מתעמולת הבחירות שלו.

בדצמבר 1988 קרם הרעיון הבלתי שגרתי הזה עור וגידים: ורבין הזמין מחברת יגב 10,000 ערכות, שישלחו למטה הבחירות שלו. מחירן הכולל היה 15,000 דולר. כשהגיעו הערכות לישראל התקשרה רז לוורבין וביקשה לשלוח אותן לכתובת כלשהי. כמה ימים לפני הבחירות הודיע ורבין לרז שהמטה שלו לא אישר את ההזמנה, אולם אל לה לדאוג כי הכל יהיה בסדר.

ימים אחדים אחרי שהמטה של ורבין לא אישר את רכישת הערכות, בגלל בעיה כספית, פנה ורבין אל מנהל מדור הספורט במועצה, יאיר מינץ, והודיע לו שעליו לרכוש את הערכות עבור שבוע הבריאות שאמור להתקיים בחודש אפריל 1989. ורבין הסתיר ממינץ את העובדה שהערכות הללו הוזמנו תחילה על-ידיו אישית במסגרת מסע הבחירות והמטה שלו לא אישר את הרכישה.

ורבין אמר למינץ, כי המועצה תשווק את הערכות במחיר של עשרה שקלים ליחידה והרווח יועבר לעמותת ספורט מקומית. בהוראתו של ורבין נפגש מינץ עם שולה רז ולאחר מכן הוציאה רז הזמנה לחברת יגב. ראש המועצה אישר את ההזמנה בחתימת ידו. במקביל הכין מינץ הזמנה להדפסת פרוספקט שפרסם את הערכות, בעלות של 552 שקל, שאושרה על-ידי ורבין וגזבר המועצה דוד לוסטיג. מה שמנע ברגע האחרון את רכישת הערכות היה חילופי השלטון ברמת השרון.

לפני חמישה ימים הורשע ורבין בעבירה של מרמה והפרת אמונים. העונש המרבי על עבירה זו, או על כל אחד משני רכיביה (הפרת אמונים או מרמה), הוא שלוש שנות מאסר.

שופטת בית משפט השלום בתל-אביב מרים סוקולוב קבעה, כי הנאשם גרם לפגיעה בקופת המועצה (הסכום שהוצא על הפרוספקט שירד לטמיון) – וגם העמיד את המועצה בסיכון של תביעה אזרחית בגין הפרת ההסכם עם החברה. השופטת קיבלה את טענת התובעת, פרקליטות מחוז תל-אביב עו"ד מרים רוזנטל, כי לא רק מעשה של הפרת אמונים היה פה אלא גם של מרמה – הואיל והנאשם הסתיר במתכוון מכל הגורמים במועצה את העובדה שהערכות הוזמנו במקור על-ידיו באופן פרטי במסגרת המטה שהקים ערב הבחירות.

> **כמה ימים לפני הבחירות הודיע ורבין לרז שהמטה שלו לא אישר את ההזמנה, אולם אל לה לדאוג כי הכל יהיה בסדר**

הכרעת הדין המרשיעה ראויה להבלטה משום שהיא מנתחת את רכיבי העבירה, שהיא שכיחה בכתבי אישום שהוגשו בשנים האחרונות נגד כמה ראשי ערים. גבול דק מפריד בין האיסור הפלילי בעבירה זו לבין התנהגות פסולה מבחינה אתית או אזרחית מצד נבחר ציבור או עובד ציבור. בפתח סקירת הפן המשפטי של פרשה זו קבעה השופטת, כי הפרת אמונים עשויה להתקיים גם כאשר הנאשם, כמו במקרה זה, פועל להגשמת מה שנראה לו כאינטרס ציבורי, ואף מסירת "מידע סלקטיבי או כוזב בעניינים חשובים הינה הפרת אמונים", כלשון השופטת.

רק 2,000 שקל בחשבון

אחת העדויות החשובות במשפט היתה עדותו של יגאל אייל, שהיה ראש מטה הבחירות של ורבין ועסק בארגון, בפרסום ובאסטרטגיה. בעדותו סיפר, כי נושא הערכות נבחן בין יתר הנושאים במסגרת אסטרטגיית הבחירות. לדבריו, זוהה את הרעיון וראה בו קוריוז, גימיק שאינו מתאים לבחירות. אחד המסמכים החשובים שהציגה התובעת במשפט היה תדפיס חשבון הבנק של המטה באותה תקופה, שהראה כי יתרת הזכות שלו בבנק עמדה על 2,000 שקל בלבד.

בפרק הסיכומים טענה הסניגורית של הנאשם, עו"ד ביצה מימון-שטשרע, כי יש להבחין את הרקע לכל הפרשה בפעילות עקבית ונרחבה של הנאשם כראש המועצה בקידום הבריאות הקהילתית. עוד טענה הסניגורית, כי עניינו של הנאשם בערכות לאבחון סרטן המעי הגס לא היה מקרי אלא נבע "מתפיסה חדשנית רחבה של פעילותה של המועצה המקומית למודעות לדרך אה מונעת" – דברי עו"ד מימון שטשרע.

> **בחקירה במשטרה אמר ורבין כי ראה בהזמנת הערכות פעולה בעלת ערך פוליטי וחתם על ההזמנה באופן פרטי. בביהמ"ש שינה גרסתו**

באשר לטענתו של הנאשם, כי טובת הציבור עמדה לנגד עיניו, קבעה השופטת כי גם אם "הנאשם לא ביקש טובת הנאה לעצמו, ולנגד עיניו עמדו האינטרס של בריאות הציבור, הוא לא היה רשאי להטיל את נטל התשלום, שהוא המטה שלו התחייב בו, על המועצה. הנאשם במעשיו ובהתנהגותו עבר עבירה של הפרת אמונים".

אחרי שהשופטת קבעה כי הנאשם הפר אמונים כלפי הציבור, היא ניגשת לניתוח רכיב עבירת המרמה. התובעת טענה, כי העלמת עובדה מהותית – שהערכות הוזמנו בתחילה באופן אישי על-ידי ורבין – אינה השמטה תמימה אלא הסתרה מכוונת של מידע שנועדה למנוע התנגדות לתשלום מקופת המועצה. השופטת קבעה, כי הנאשם הסתיר עובדה מהותית זו משלושה עובדי עירייה: מגזבר העירייה דוד לוסטיג; ממנהל מחלקת הספורט יאיר מינץ; ומנילי ויינברג, מנהלת מחלקת הרווחה במועצה והממונה על יום הבריאות.

בהכרעת הדין מייחדת השופטת מקום נכבד לניתוח עדותו של הנאשם בבית המשפט, שבה הבליע את גרסתו במשטרה – שבה אמר כי אכן ההזמנה המקורית נועדה להשיג יתרון פוליטי במערכת הבחירות שעמדה בפתח. השופטת העדיפה את הודעתו של הנאשם במשטרה על פני העדות בבית המשפט.

הנצה בהודעתו של הנאשם כי משטרה מלמדת שהוא כרה לעצמו בור בחדר החקירות: הודעה זו היתה, למעשה, ראשיתה של הודאה באשמה. וכך אמר הנאשם במשטרה: "מאחר שהיו אלה ימי בחירות, מן הסתם ראיתי בפעולה זו גם פעולה בעלת ערך פוליטי (...) לאחר כמה ימים שלחתי לגברת רז הזמנה החתומה על-ידי באופן פרטי, להבדיל מכראש מועצת רמת השרון. ואת ההזמנה שביקשתי לשלוח למטה אורחים למען ורבין".

"חתם בידיעה ברורה"

על רקע העדים השמיע הנאשם גרסה אחרת. וכך העיד בבית המשפט: "אני לא הזמנתי את הערכות אישית. אני הזמנתי את הערכות כראש המועצה או כיו"ר אגודת ספורט. לא נתתי את הדעת בדיוק, אבל ברור שלא כאדם פרטי".

בדחותה בביטול את גרסתו "המשופצת" בבית המשפט, קבעה השופטת כך: "הנאשם ידע כי ההזמנה מחייבת את המטה, ואותו באופן אישי, ולא את המועצה, ולכן הסתיר את קיומו של המסמך החתום על ההזמנה שהוצאה מטעם המועצה. הנאשם עשה זאת בידיעה ברורה כי על-ידי כך תחויב המועצה בתשלום עבור הערכות האלו ולא המטה. בכך גרם הנאשם הן לפגיעה באמון הציבור והן לפגיעה ממשית בכספי ציבור, והיינו – בקופת המועצה.

"הנאשם היה מודע לתוצאה שתיגרם בעקבות מעשיו, אולם הוא גילה אדישות וחוסר אכפתיות באשר לכך. אני דוחה את גרסתו של הנאשם מכל וכל. הסבריו של הנאשם הסבריו אינם מהימנים עלי ואינם סבירים. הנאשם בעדותו בבית המשפט מסר מספר גרסאות הסותרות זו את זו. חלקן סותרות את האמור באמרתו (מלה נרדפת ל"הודעתו" – צ"ה) במשטרה בפרטים מהותיים".

הטיעונים לעונש נדחו למועד מאוחר יותר.

איך ליהנות משני העולמות?

פק"צ בריר ה

פקדון בריבית קבועה או משתנה לתקופה של 3 חודשים!

ריבית שיא 10% לשנה או יותר

ריבית קבועה (10% לשנה) או משתנה ("פריים" פחות 1.8% לשנה) על הפקדות בסך 50,000 ש"ח ומעלה.

הרווח – כולו שלך

אם הריבית במשק תעלה, עשוי גם ה"פריים" לעלות וגם אתה תהנה מעליה זו. לעומת זאת, אם הריבית במשק תרד, מובטחת לך ריבית מינימום של 10%.

10% או יותר. זוהי תמצית הברירה

יש עם מי לדבר.

בנק דיסקונט

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

כור תעשיות – איתנות פיננסית

ב-1991 נחתם הסכם ההסדרים בין כור תעשיות בע"מ לבין בנקים בארץ, בנקים בחו"ל, ממשלת ישראל, חברת העובדים ומחזיקי איגרות חוב, בכוונה לחלץ את כור וחלק מתאגידיה מהקשיים הכספיים שאליהם נקלעה.

עיקר ההסדר היה מחיקת חלק מחובות התאגידים לבנקים בסכום של כ-908 מיליון שקל. ההארכת של חובות ופריסת חלק מהם לתקפה של 9–4 שנים. מתן הלוואות על ידי הבנקים הישראליים בסכום של כ-384 מיליון שקל. הבנקים קיבלו אופציות למניות של כור. מחזיקי איגרות חוב מחלו על סכום של כ-338 מיליון שקל, והונפקו סדרות חדשות של איגרות חוב בתנאים שונים מהקודמים. חברת העובדים השקיעה ביום ההסדר 25 מיליון דולר, וקיבלה מניות נדחות תמורת תקבולים ע"ח מניות אשר התקבלו מחברת העובדים בעבר. ממשלת ישראל השקיעה כ-182 מיליון שקל בשטרי הון צמיתים ניתנים להמרה.

הממשלה המירה למניות את כל שטרי ההון שהיו בידיה. תוצאות ההסדר גרמו לרווח של 547 מיליון שקל שנזקפו בדו"חות הכספיים ליום 31 בדצמבר 1991 להון העצמי (372 מיליון שקל להון הנפרע, ו-175 מיליון שקל בסעיף מיוחד ברווח והפסד). בפברואר 1993 נחתם הסכם מסגרת בין קבוצת חברות כור לבין הבנקים הישראליים, שהביא לסיום תקופת ההסדר הקודם שהיתה אמורה להימשך 12 שנה.

הסכם המסגרת קבע בין היתר את ההוראות הבאות:

● 1. כור לא תשעבד את נכסיה.

● 2. כור וקבוצת חברות כור יימנעו מפירעון של חובות הדדיים בינן לבין עצמן כל עוד לא יפרעו את כל חובותיהן לבנקים ישראליים.

● 3. ערבויות שנתנה כור לטובת הבנקים בגין התחייבויות חברות הקבוצה ייחשבו כערבויות מוגבלות.

הסכם המסגרת, אשר גרם לוויתור הבנקים על ערבות המדינה שניתנה בעבר, חייב את חברות קבוצת כור לקיים מערכת של אמות מידה פיננסיות שעיקרן הן:

● 1. שמירה על הון עצמי מינימלי החל מ-31.12.93 בסך של 893 מיליון שקל ובתוספת סכומים שיתקבלו מהנפקות נוספות.

● 2. שמירה על יחסי מינוף בין ההתחייבויות העיקריות לבין ההון העצמי (היחס לגבי הדו"ח הכספי של כור – 240%, היחס לגבי הדו"ח הכספי המאוחד אשר בו להון מיתוסף חלקם של בעלי המניות החיצוניים – 300%).

● 3. שמירה על יחס של 165% בין הגידול בהתחייבויות של כור ביחס לסכומן ליום 31.12.92 לבין הגידול בהון העצמי ביחס לסכומו באותו תאריך.

● 4. הגבלת הכנסות במזומן של כור מדמי ניהול ועמלות מחברות הקבוצה.

● 5. ההפסד שיצטבר החל מהדו"ח הכספי ל-31.12.92 לא יעלה על 28.4 מיליון שקל.

● 6. כור התחייבה שלא לקיים מסלקה עצמית בינה לבין חברות כור, וכן לא יתקיימו ערבויות הדדיות בקבוצה זו.

מבנה הבעלות השליטה בכור השתנה ב-1993 כתוצאה ממימוש אופציות והמרות. ההחזקות במניות כור לסוף 1993 בדילול מלא:

	%
חברת העובדים	21.9
בנק הפועלים	25.2
קופות גמל של בנק הפועלים	8.9
בנק לאומי	6.5
קופות גמל של בנק לאומי	7.2
הציבור	30.3
	100.

ההסכם שנחתם ב-1991 שימש נקודת מפנה, אשר יחד עם תהליכי ארגון, ניהול ומהלכים עסקיים נכונים העלה את כור על פסי רווחיות ותנאים פיננסיים טובים מאוד.

לוח א' להלן מציג את התוצאות העסקיות של הקבוצה בשלוש השנים האחרונות. שיעור הרווח הגולמי ב-1993 הגיע ל-22.3% לעומת 21.8% ב-1992. הרווח התפעולי ב-1993 גדל ל-657 מיליון שקל מ-617 מיליון שקל ב-1992.

עם זאת, יש לציין כי הרווח התפעולי ברבעון האחרון של 1993 הגיע לסך 91 מיליון שקל בלבד, לעומת 130 מיליון שקל ברבעון האחרון של 1992. לוח ד' מציג את התוצאות העסקיות (באחוזים) תוך חלוקה למגזרי פעילות. חלוקה זו מראה כי כ-48% מרווחי הקבוצה מקורם במגזר האלקטרוניקה וכ-32% מהרווחים מקורם במגזר חומרי הבנייה.

הרווחיות בשני ענפים אלו גבוהה מחלקם במחזור המכירות והנכסי הקבוצה. לעומת זאת, במגזרי המזון והמתכת הרווחיות זעומה (כ-1% מהרווח), על אף שהם מהווים כ-10% ממחזור המכירות וכ-8% מנכסי הקבוצה.

הוצאות המימון קטנו במידה ניכרת, מ-182 מיליון שקל ב-1992 ל-82 מיליון שקל ב-1993. הירידה נובעת הן מסילוק התחייבויות נוספות לבנקים והן מהאטת הפיחות של השקל ביחס לדולר אשר הגיע ב-1993 ל-8% בלבד, לעומת עליית המדד בשיעור של 11.2%. כאן יש להזכיר כי התחייבויות הקבוצה במטבע חוץ הגיעו לסך של כ-1.4 מיליארד שקל בסוף 1993. סעיף הכנסות אחרות ב-1992 הגיע לסך של 224 מיליון שקל לעומת 88 מיליון שקל בלבד ב-1993. ב-1992 כלל סעיף זה ביטול הפרשה להפסד שנוצרה ב-1989 עקב מימוש התחקותיה של כור בתדיראן בסך 236 מיליון שקל, לעומת יצירת הפרשה להפסד בסך 80 מיליון שקל בגין חברות סולתם.

יתרת ההכנסות ב-1992 וכן ההכנסות ב-1993 בסעיף ההכנסות האחרות נובעת בעיקרה מרווחי הון אשר נוצרו מהנפקות לציבור של חברות הקבוצה.

יש עוד לציין כי תדיראן תרמה לרווח הנקי של כור ב-1993 סכום של 110 מיליון שקל (כ-30% מהרווח), בהשוואה ל-153 מיליון שקל (כ-37% מהרווח) ב-1992.

תזרימי המזומנים בקבוצת החברות גורמים לשיפור גובר והולך במצבה הפיננסי של כור. לוח ב' להלן מראה כי תזרים המזומנים מפעולות (לפני הפרשי עיתוי) הגיע בשנתיים האחרונות (1993 ו-1992) לסך של כ-1,378 מיליון שקל. בשנתיים אלו גייסה כור בהנפקות הון ואג"ח להמרה סך של 584 מיליון שקל. סכומים אלו, יחד עם תמורות ממכירת השקעות ונכסים, איפשרו לחברה לרכוש נכסים ותשים ולהשקיע בהשקעות חדשות סך של כמיליארד שקל, לפרוע הלוואות לזמן ארוך בסך של כ-600 מיליון שקל, ולהקטין את מצבת ההלוואות לזמן קצר בסכום של כ-600 מיליון שקל.

כתוצאה מכל הפעולות שנעשו בשלוש השנים האחרונות מציגה קבוצת כור במאזנה לסוף שנת 1993 מצב פיננסי איתן למדי. ההון העצמי (לוח ג') הגיע לסך של כ-1.4 מיליארד שקל, המהווה כ-19% מהמאזן. יחד עם חלקם של בעלי המניות החיצוניים, מגיעים אמצעיה העצמיים של הקבוצה לכ-2.75 מיליארד שקל (38% מסך המאזן).

ההון החוזר הסתכם ב-674 מיליון שקל והיחס השוטף הוא 1.24 לעומת 1.08 בסוף 1992. היחס המהיר בסוף 1993 הוא 0.79 לעומת 0.72 בסוף 1992. הרכוש הקבוע בסך כ-2.5 מיליארד שקל ממומן כולו מהאמצעים העצמיים של הקבוצה. ההתחייבויות הפיננסיות של הקבוצה קטנות בהדרגה והגיעו לכ-2 מיליארד שקל בסוף 1993 לעומת כ-2.3 מיליארד שקל בסוף 1992. גם החשיפה שהיתה לקבוצה בתחומי המטבעות השונים הולכת וקטנה.

בסוף 1993 היו לקבוצה עודף התחייבויות על נכסים במטבע חוץ בסך 332 מיליון שקל לעומת 466 מיליון שקל בסוף 1992. בסוף 1993 היו לקבוצה עודף התחייבויות צמודי מדד בסך 350 מיליון שקל על נכסים צמודי מדד. בסוף 1992 היו לקבוצה עודף התחייבויות צמודי מדד בסך 337 מיליון שקל.

במצבה הפיננסי היום, ואם תתמיד הקבוצה בהשגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת כפי שהיו בשנתיים האחרונות, אין ספק שהיא תעמוד הן בפירעון התחייבויות העבר והן באפשרות נאותה להמשך השקעות גדולות כפי שעשתה בתקופה האחרונה.

יש עוד לציין כי יחד עם התגרים הגבוה מפעולות, הודרמו לקבוצה סכומים גבוהים כתוצאה מהנפקות שונות ב-1993, תוך תכנון הנפקות נוספות ב-1994. פעילות זו מאפשרת לקבוצה לגוון את השקעותיה במבנים השונים (בסוף 1993 החזיקה הקבוצה ב-16 חברות שניירות הערך שלהן נסחרות בבורסה), ולחזור להיות מחברות ההשקעה המובילות בארץ.

לוח א'

דו"ח רווח והפסד מאוחד
במיליוני שקלים מתואמים

	1993	1992	1991
הכנסות ממכירות ומביצוע עבודות	7,043	6,822	6,394
עלות המכירות והעבודות שבוצעו	5,474	5,333	5,167
רווח גולמי	1,569	1,489	1,227
הוצאות מכירה	527	457	433
הוצאות הנהלה וכלליות	385	415	407
רווח מפעולות רגילות	657	617	387
הוצאות מימון - נטו	82	182	210
	575	435	177
הכנסות אחרות – נטו	88	224	39
רווח לפני מיסים	663	659	216
מיסים על ההכנסה	148	155	77
	515	504	139
חלק החברה ברווחי חברות כלולות	36	44	27
	551	548	166
חלק בעלי מניות חיצוניים ברווחי חברות מאוחדות	180	131	54
רווח מביצוע ההסדר הפיננסי			175
רווח נקי לשנה	371	417	287

לוח ב'

תמצית דו"ח מאוחד על תזרימי המזומנים
במיליוני שקלים מתואמים

	1993	1992	1991
מפעילות שוטפת			
רווח נקי לשנה	371	417	287
הכנסות והוצאות קבועות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים			
חלק בעלי מניות חיצוניים	180	131	55
פחת והפחתות	362	368	354
רווח ממכירת השקעות	(113)	(97)	(5)
רווח מביצוע הסדר פיננסי	–	–	(175)
ביטול הפרשה לירידת ערך	–	(156)	–
אחרות	(114)	29	(48)
	686	692	468
הפרשי עיתוי-שינויים ברכוש והתחייבויות	(138)	55	200
	548	747	668
פעילות השקעה			
רכישת נכסים קבועים והשקעה בחברות	(583)	(426)	(329)
תמורה ממכירת השקעות ונכסים	119	481	137
אחרים	97	(358)	(14)
	(367)	(303)	(206)
פעילות מימון			
הנפקת הון, אג"ח להמרה וכו'	326	258	4
פרעון הלוואות לזמן ארוך, נטו	(146)	(467)	(258)
קיטון בהלוואות לזמן קצר, נטו	(314)	(329)	(20)
שונות	(50)	–	(33)
	(184)	(538)	(307)
גידול (קיטון) במזומנים	(3)	(94)	155

לוח ג'

תמצית מאזן מאוחד
במיליוני שקלים מתואמים

	31.12.1993	31.12.1992
רכוש שוטף	3,451	3,351
השקעות לזמן ארוך	1,251	1,218
נכסי דלא ניידי, מוצבה וציוד	2,547	2,362
רכוש בלתי מוחשי	79	77
	7,328	7,008
התחייבויות שוטפות	2,777	3,111
התחייבויות לזמן ארוך	1,797	1,800
אגרות חוב להמרה	12	–
חלקם של בעלי מניות חיצוניים	1,371	1,119
הון עצמי	1,371	978
	7,328	7,008

לוח ד'

חלוקה למגזרי פעילות
באחוזים

	מכירות 1993	מכירות 1992	רווח מפעולות 1993	רווח מפעולות 1992	נכסים 1993	נכסים 1992
אלקטרוניקה	43.07	43.26	48.15	45.51	35.90	35.42
חומרי בניה	24.14	23.35	32.38	37.34	32.46	31.22
כימיקלים	14.23	14.11	17.18	15.93	16.26	17.39
מזון ומוצרי צריכה	8.14	8.55	1.57	3.82	6.35	7.34
סחר	5.37	6.62	0.35	1.28	3.09	3.32
מתכת	5.05	4.11	0.91	(2.85)	4.29	4.50
שונים	–	–	(0.54)	(1.03)	1.65	0.81
	100.-	100.-	100.-	100.-	100.-	100.-

ירדן מחפשת נפט בים המלח

רבת-עמון (ע"מ). רשות משאבי הטבע בירדן בודקת אפשרות לערוך סקרים סייסמיים באזור ים המלח כדי לברר את הימצאותו של נפט בכמויות מסחריות במקום. העיתון הירדני "א-ראי", שמסר את הידיעה, מציין כי באזור ים המלח קיימות נביעות נפט זה אלפי שנים, ובשנים האחרונות החלה הממשלה הירדנית להפנות משאבים לאיתור בארות באזור.

מנכ"ל רשות משאבי הטבע בירדן, ד"ר פוזי אדין אדעאסתאני, אמר כי הרשות עורכת בימים אלה סקרים סייסמיים באזור היכיון של חברת האשלגן המקומית. לדבריו, סקר דומה נערך באחרונה באזור הלשון בים המלח. אדעאסתאני הוסיף, כי באזור עין אל־חמרא שעל חוף ים המלח נחפרה באר לחיפוש נפט, שם הוכחה הימצאות כמויות בלתי מסחריות של נפט, אך הדבר מוכיח, לדבריו, את אפקטיביות החפירה באזור.

עוד אמר אדעאסתאני, כי הרשות מתכוננת לחקור שוב את אזור דרום ים המלח ואת צפון ואדי ערבה, על ידי עריכת סקרים סייסמיים נוספים. לגבי הפרסומים שהופיעו באחרונה באמצעי התקשורת העולמית, ולפיהם בירדן קיימת עתודת הנפט הגדולה בעולם וכי ים המלח צף מעל ימת נפט, אמר אדעאסתאני, כי הוא מקווה שזה נכון, אם כי עד עכשיו לא נמצאה כל הוכחה לכך.

מתחקיר שערך באחרונה העיתון הירדני "אל־בלאד", עולה כי ממשלת ירדן החלה בסוף '91 בחפירת בארות נפט באזור אל־הידאן, שבקרבת ים המלח. החפירות החלו בעקבות דיווחים שנתקבלו ממהנדסים טורקים שעברו באזור, כי ראו אש מתלקחת מעל הרי ים המלח. תחקיר שערכו הרשויות הירדניות העלה, כי הדליקה נבעה מדליפת נפט, וכאמור החלו להכשיר את האזור לחפירת בארות.

על פי המידע שנמסר ממשרד האנרגיה המתנצבים בחפרו עד כה באזור אל־הידאן שתי בארות נפט. את הראשונה בהן – אל־חמר החלו לחפור בתחילת '93, ואת השנייה – אל־הידאן החלו לחפור לפני 18 ימים בלבד. עומקו של שדה הנפט אל־חמר הוא 407 מטר, עומק שאינו מספיק לגילוי נפט. שדה נפט אל־הידאן מרוחק 5 ק"מ מאל־חמר ועומקו כ-280 מטר בלבד. להערכת גיאולוגים העומק המתאים להסקת מסקנות לגבי כדאיות הבארות הוא 3,000 מטר.

השקל יוסף ב-0.13% לעומת הדולר

מאת משה ריינפלד

השקל יוסף שלשום לעומת הדולר. השער היציג של הדולר ירד ב-0.13%, ל-2.9870 שקל. שער סל המטבעות ירד ב-0.06% ל-3.2109 שקל.

במסחר במטבע חוץ בבנק ישראל נרשם ביום שישי עודף היצע של 27.980 מיליון דולר.

אנשים ועסקים

יפה. מכתב עוקצני

קסלר. סניף ייפתח במאי

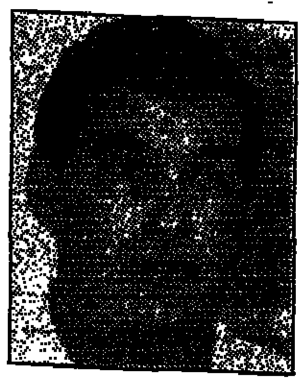
רמון. ניצול התשתית

בן נון. מועמד לתפקיד יו"ר

טיולי "סקי הכיבר" יכולים רק לשאוף

ב"חברה הגיאוגרפית" כועסים על חברת הטיולים "סקי הכיבר" בבעלותו של עזרא ארזים, משום שבפרסומת הודשה של סקי, שמשודרת בערוץ השני, הם משתמשים ללא רשות בסרטונים מיוחדים שנים בעולם, שנעשו במימון החברה הגיאוגרפית.

מולה יפה, נשיא החברה הגיאוגרפית, שלח אתמול מכתב עוקצני לעזרא ארזים ובו כתב בין היתר: "צפיתי בפרסום שלכם בערוץ השני, שבו אתם מציגים מגוון יעדים שאליהם אתם מביאים את קבוצות הטיילים שלכם. נפתעתי לראות בפרסום זה צילומים שצולמו בטיולים של החברה הגיאוגרפית באות הכיכר עם המדריכים, הצלמים והמטיילים שלנו".

עוד כתב כי "השימוש בצילומים מתוך הטיולים שלנו גרם לכם חיסכון בכסף בהכנת הפרסום; העלאת הרמה של הטיולים שלכם והשלמה ברווח, שהטיולים המאורגנים של החברה הגיאוגרפית באות הכיכר, הם מוצר, שבשלב זה תוכלו רק לשאוף להגיע אליו".

אילן שחורי

שיווק מוצרי חשמל מאיטליה ומאנגליה

א. מייסטר, מקבוצת שף סוכנויות, תשווק מוצרי חשמל ביתיים של חברת ARIETE מאיטליה, מהיצרנים המובילים באירופה בתחום מוצרי החשמל הביתיים.

שף סוכנויות חתמה על הסכם עקרוני לרכישת 51% ממניות א. מייסטר. שאר מניות החברה מוחזקות בידי שלמה פתוק (24.5%) ושלמה אטקסי (24.5%). החברה העבירה למייסטר גם את שיווק של מוצרי החברה האנגלית סואן – חברה בת של מוליניקס.

זוהר בלומנקרנץ

לחץ פוליטי על גמלאים – פסול

ח"כ חיים רמון, המתמודד בבחירות להסתדרות, סבה ביום ששי למנהלים של כל קרנות הפנסיה ההסתדרותיות וההורים שקיים אסיפות מפלגתיות במשרדי הקרנות וניצול התשתית של הקרנות למטרות פוליטיות, נוגד את החוק.

רמון השמיע את הדברים לאחר שישיבת מנהלי קרנות הפנסיה, שהתקיימה במשרדי קרן מבטחים בשבוע שעבר, נוצלה כדי לשמוע תדריך משני פעילים של מפלגת העבודה, כיצד לסייע למפלגת העבודה בבחירות הקרובות להסתדרות. רמון הבהיר שלחץ פוליטי על גמלאים, חברי קרנות הפנסיה ההסתדרותיות, המקבלים את כספם כדין, פסול מבחינה חוקית, ציבורית ומוסרית.

חיים ביאור

מוצרי ספיגה למבוגרים יימכרו בסופרמרקט

מוצרי ספיגה למבוגרים יימכרו לראשונה בארץ בסופרמרקט. רשת קריאף דיווחה, כי תמכור מוצרי יבוא חדשים בשם שורסי – סדרת מוצרי ספיגה למבוגרים, שאותם מייבאת חברת עמיר.

עד עתה שיווקו לשוק הפרטי מוצרי ספיגה למבוגרים באמצעות בתי מרקחת.

זוהר בלומנקרנץ

יריד היודאיקה ה-5 ייפתח השבוע בירושלים

"בישראל מתרכז כ-20% מהסחר העולמי ביודאיקה, המוערך כיום ב-500 מיליון דולר בשנה", כך מסר בסוף השבוע זאב בירגר, מנכ"ל יריד היודאיקה הבינלאומי, שייפתח ב-24 באפריל בירושלים.

היריד שייפתח השבוע הוא החמישי במספר. הוא מתקיים אחת לשנתיים ומושך אליו קניינים, סוחרי יודאיקה ואספנים רבים.

זוהר בלומנקרנץ

שני עיתוני הטבע מתאחדים

שני עיתוני הטבע הגדולים בישראל – "טבע הארץ", בישאון החברה להגנת הטבע, ו"ארץ הצבי", שיצא לאור בשיתוף עם רשות שמורות הטבע – מתאחדים לעיתון אחד שייקרא "ארץ וטבע". למגזין במתכונתו החדשה מכוסים כ-40 אלף מנויים.

המגזין ייצא לאור אחת לחודשיים; הגיליון המשותף הראשון, שייצא לאור בחודש מאי, יעסוק באזור הגולן.

האיחוד פותח פתח לשיתוף פעולה בין שני גופי הטבע הגדולים בישראל: רשות שמורות הטבע, המפיצה את המגזין בין מועדון המטיילים, והחברה להגנת הטבע, שתפיץ אותו לחבריה ולחברי "המועדון הירוק", שיפעל בשיתוף עם רשות הגנים הלאומיים.

עירית רוזנבלום

ההנהלה הרשה לאופיס דיפו

ההנהלה הרשה לרשת אופיס דיפו האמריקאית לציוד משרדי. הרשת תפתח את סניפה הראשון בארץ בתחילת החודש הבא, בשותפות עם אנשי העסקים ליאון קסלר וביל פישמן.

כמנכ"ל החברה נבחר יום הפרויקט המשותף, צבי פישביין (36), בעלים של חברת ALTRA INDUSTRIES לשיווק ריהוט משרדי להרכבה עצמית. רנן הנדר (35) מונה למנהל שיווק ומכירות של הרשת; טל פישר מונתה למנהלת מערכות מידע; דויד ביקובסקי (35) מונה למנהל המסחרי בתחום האלקטרוניקה והמחשבים; חליפויש קלמן (43) מונה למנהל הכספים של הרשת; אבי ליס (37) מונה למנהל המסחרי לציוד המשרד והריהוט; חוה מוקיבויץ, מונתה לקניינית בחברה ורפי מגל (41) מונה למנהל הפעיל.

זוהר בלומנקרנץ

היום הבחירות באיגוד יבואני הרכב

איגוד יבואני הרכב יבחר היום את יו"ר האיגוד בעקבות פרישתו של אריה צ'יציק.

שני המועמדים לתפקיד הם רמי אונגר, הבעלים של סוכנות טלקאר, ואביהו בן נון, נשיא חברת יראבאי, נציגת ג'נרל מוטורס בישראל.

יעקב צלאל

איגוד יח"צ יקיים כנס שיעסוק בהשתקפות הטרור בתקשורת

מאת זוהר בלומנקרנץ

האיגוד הישראלי ליחסי ציבור יקיים השתלמות שתעסוק ב"טרור ותקשורת". ההשתלמות תהיה במתכונת סוף שבוע, והיא נקבעה להתקיים [illegible] ב-6 [illegible], בהשתתפות מרצים ואנשי תקשורת. המתכוונים יינתחו את [illegible] בתקשורת, [illegible] שעושים ארגוני הטרור בתקשורת, לקידום מטרותיהם. בשבת יתקיים סיור מודרך באזור, הכולל מבקיעות מרום.

הישיבות תתקיימנה "בגרכן קבדה", וראש המועצה, ח"כ יוסי גולדברג, יארח בסוף השבוע את המשתתפים בכנס.

לאנשי איגוד יחסי הציבור מוצע [illegible] לאדם, במלון שלג הלבנון, ללילה [illegible] ארוחות, בוקר, 110 שקל לאדם [illegible] לינה בצימרים, במחיר 70 שקל לאדם, וארוחות בוקר ב-15 שקל. כמו כן תתואם הסעה מאורגנת.

מסתמן הסדר לסיום סכסוך העבודה במחוז ת"א ומרכז של משרד התמ"ס

מאת זוהר בלומנקרנץ

מסתמן הסדר להפסקת סכסוך העבודה במחוז תל־אביב והמרכז של משרד התעשייה והמסחר. הסכסוך פרץ בין ועד העובדים לבין מנהל המחוז, והוא נמשך זה זמן מה.

על פי ההסכם, יבוצע במחוז סבב תפקידים, בו יועברו יו"ר ועד העובדים במחוז, ומיר חיים, מתפקידו. מעמדו המקצועי של חיים לא ייפגע. אך בתפקידו החדש יהיה חיים בנגישות קטנה יותר למנהל המחוז ובכך, מקווים במשרד, ייפתחו החיכוכים בין הצדדים.

על פי ההסדר המתגבש ענייני רווחת העובדים יידונו, עם הנהלת המשרד בירושלים, על מנת להפקיע את החיכוחים בין ועד העובדים למנהל המחוז.

גורמים בהנהלת משרד התמ"ס הביעו תקווה, כי ההסדר יאפשר את מיסוד התקין של המחוז ובמיוחד של היחידה לסחר פנים, עליה נמתחה ביקורת קשה בדו"ח מבקרת המדינה.

עו"ד רו"ח
שירותי המפעיל לשירותך (מאז 1962)
בכל הקשור ברשם החברות
רשום חברות חדשות רשומים במחשב הרשם + מידע מחשב
מרכז כלל חדר 1227 מחוזות
למשרדי רשם החברות ירושלים
טל' 02-248989
פקס 02-250202

קבלת מודעות
638-20-20
לוח העיר
מי שלא מכיר – לא מוכר!

מפעלי תכן בע"מ

הזמנה לאסיפות כלליות של נושי החברה

בהתאם להחלטת ביהמ"ש המחוזי בתל־אביב־יפו מיום 7.4.94 בהמרצה 764/94, ניתנת בזה הודעה כי אסיפה כללית של נושי החברה, תתקיים ביום 2.5.94 במלון דן פנורמה, רח' קויפמן 10 תל־אביב, בשעות כדלקמן:

אסיפת נושים מובטחים בשעבוד ו/או משכון ראשונים בדרגה: בשעה 10:00
אסיפת נושים מובטחים בשעבוד ו/או משכון שניים בדרגה: בשעה 11:30
אסיפת נושים בעלי זכות קדימה מכח חוק: בשעה 13:00
אסיפת נושים רגילים בלתי מובטחים: בשעה 14:30

על סדר היום:

1. מסירת מידע והסברים ע"י החברה וראש מטה הסדר הקיבוצים, על פרטי ההסדר שיוצע לנושי החברה (להלן: "הסדר הפשרה") (במסגרת הסדר הקיבוצים). במסגרת ההסדר הכל, מוצע שהובות החברה לספקי טובין המספקים טובין למפעלים הקיבוציים, ולספקי שירותי הובלה, שילוח, ביטוח טובין בהובלה ועמילות מכס, ישולמו במלואם.
2. דיון בהצעת הסדר הפשרה.
3. הצבעה אם לקבל את הסדר הפשרה או לדחותו.

שונות

4. כל נושה המעוניין להשתתף באסיפות הנושים יגיש לראש המטה לביצוע הסדר הקיבוצים רח' אבן גבירול 124, תל־אביב, מסמך המפרט את גובה החוב שהחברה חייבת לו, נכון לתאריך 31.12.93 ונכון לתאריך 15.4.94 (להלן: "דרישת החוב").
על דרישת החוב להיות ערוכה לפי טופס תביעת חוב שעל פי תקנות פשיטת הרגל. על דרישת החוב להיות מוגשת לא יאוחר מיום 24 באפריל, 1994 שעה 16:00.
5. הנוסח של עיקרי הסדר הפשרה המוצע יפורסם לא יאוחר מיום 27.4.94 בשני עיתונים יומיים, בשפה העברית הנפוצים בישראל ובעיתון ג'רוזלם פוסט בשפה האנגלית. כל המעוניין לקבל את נוסח ההסדר המוצע מתבקש לפנות בכתב למשרדי המטה לביצוע הסדר הקיבוצים לפי הכתובת שלעיל.
6. מחזיקי אג"ח של החברה ושאר הנושים רשאים להשתתף ולהצביע באסיפות בעצמם או ע"י בא כח, ובמקרה של תאגיד ע"י מי שהורשה לכך כדין.
7. כתבי המינוי ויפוי הכח חייבים להיות מופקדים במשרדי המטה לביצוע הסדר הקיבוצים בע"מ לפי הכתובת המצוינת לעיל, לא פחות מ-48 שעות לפני מועד האסיפה.
בא כח אינו חייב להיות עצמו מחזיק אגרות חוב או נושה.

תל־אביב, היום 12 לחודש אפריל 1994.

המטה לביצוע הסדר הקיבוצים בע"מ

תשומת לבכם לתאריכים הבאים:
24.4.94 – הגשת דרישות חוב
27.4.94 – פרסום עיקרי ההסדר המוצע
2.5.94 – אסיפות כלליות של נושי החברה

צרכנות

עורכת לאה פורת

ובכל זאת עבדו עלינו

חור בכיס

אברהם טל

הרשימה "עבדו עלי במלאכה", שבה תיארתי את חוויותי במירדף אחרי מכשיר טלפון סלולרי בלונדון ובכמה ערי שדה בגרמניה ("חור בכיס", 3.4) הביאה מספר תגובות של קוראים שהתנסו בנסיונות דומים וכן של שני הגופים בדבר העיקריים – משרד התקשורת וחברת מוטורולה, שהיא בעלת המונופול על השירות בתחום זה (לפי שעה). במכלול התגובות יש כמה עובדות, עמדות ופירכות שיש בהן עניין ואולי גם תועלת לכל המעוניינים בנושא, שיוכלו לחסוך מעצמם סידרת הרפתקאות מיותרות.

משרד התקשורת פרסם, כידוע, בתחילת השנה מודעה ובה רשימת מכשירים המותרים ביבוא – כולם פרט לאחד המכשירים מתוצרת מוטורולה. חברת מוטורולה טוענת שהיא לא שמחה על פרסום המודעה לא מכיוון שחששה למעמדה המונופולי, אלא משום שמודעה יצרה את הרושם כי בקלות רבה ניתן לרכוש בחו"ל מכשיר טלפון סלולרי ולהביאו בישראל. העובדות הן שונות, קובעת החברה, ואני מאשר זאת מנסיוני המר.

מדוע קשה מאוד להביא מכשיר מחו"ל? יש שני מכשולים. האחד – אירופה סגורה בפנינו מכיוון שהולכת ומשתלטת שם שיטה סיפרתית חדישה ומשוכללת (GMS), שמסיבות שלא כאן המקום לדון בהן נדחתה בידי משרד התקשורת.

במודעה של משרד התקשורת אין מידע שמעמיד את המעוניין לרכוש מכשיר על עובדה זו. דובר משרד התקשורת כותב: "האם חובתו של משרד התקשורת להודיע היכן ניתן להשיג (את המכשירים), באילו ארצות ואולי אף באילו חנויות? אני חושב שלא". גם אני חושב שמשרד התקשורת אינו צריך להפנות אותנו לחנויות, אבל משרד התקשורת גם לא צריך לשכוח שאינו רק משרד סבכי, אלא אמור לתת שירות לציבור. לא היה קורה שום דבר ליוקרתו ומעמדו של המשרד, לו היה מוסיף למודעה חמישה משפטים שבהם היה מסיר את מכשול אירופה מפני המבקש לרכוש מכשיר – ומסביר מה המצב בארה"ב, כי גם שם המצב מסובך.

לישראלים הנוסעים לחו"ל והמבקשים למשש את זכותם להביא מכשיר טלפון סלולרי משוק ארה"ב נשקף המכשול השני: ברוב מדינות ארה"ב מקובלת שיטה אנלוגית ישנה (AMPS). אפשר להשיג שם בקלות ובזול מכשירים חדשים ומשומשים הפועלים בשיטה זו, ומתאימים לרשת הישראלית. לרוע המזל, כולם פסולים ליבוא. מדוע? כי ברשימה המאושרת של משרד התקשורת כלולים אך ורק מכשירים הפועלים בשיטה אנלוגית משופרת (NAMPS), הנהוגה במספר מדינות ארה"ב בלבד (בהן קליפורניה, נבאדה, אילינוי, פלורידה וואשינגטון). מכשירים אלה יקרים הרבה יותר וקשה עדיין להשיגם במצב משומש. אחד הקוראים כתב לי כי שילם עבור הדגם החדש המשופר ביבוא (בחנות של יורד בניו יורק) 700 דולר, בעוד שמכשיר דומה מהדגם הישן האסור ליבוא אך כאמור מתאים לרשת הישראלית עולה 450 דולר בלבד.

מי הוליט על פסילת דגמים בשיטת AMPS? ציטוט ממכתב של דובר משרד התקשורת: "מסיבות הקשורות למחסור בתדרים בארץ, שינתה חברת מוטורולה את השיטה הטכנולוגית הסלולרית משיטת AMPS לשיטת AMPS-NAMPS". ובכן, מוטורולה החליטה. ציטוט ממכתב דוברת חברת מוטורולה: "מוטורולה פלאפון החלה במכירות ציוד 'כפול-שיטה' (AMPS-NAMPS) מיום החלטת משרד התקשורת על הפעלת השיטה בארץ". ובכן, משרד התקשורת החליט. מה האמת? אחד הקוראים נתן לי הסבר משלו: החליט על כך עובד משרד התקשורת – המועסק היום בתפקיד בכיר בחברת מוטורולה (שמו שמור עמי).

ההחלטה רבת-ההשלכות מנומקת בצרכים טכנולוגיים (השיטה החדשה מקנה לרשת תדרים צרים יותר) ואין ביכולתי לשפוט את צדקתה המקצועית. כך או כך, תוצאת ההחלטה היא שהצטמצם עוד יותר טווח האפשרויות העומד בפני ישראלי לרכוש מכשיר בחו"ל – ועלה מאד מחיר המכשירים הבאים בחשבון.

לטענתי הכללית כי קשה לישראלי לייבא מכשיר טלפון סלולרי "כשר" לפי רשימות משרד התקשורת, הגיב דובר המשרד, שמאז התרת היבוא "חיברה חברת מוטורולה ... יותר מאלף (1000) מנויים חדשים אשר ייבאו את ציוד הקצה שלא באמצעות מוטורולה ישראל. רק בחודש האחרון חוברו בדרך זו כ-400 מנויים חדשים לרשת, המהווים לפי נתונים בלתי רשמיים בין 20% ל-25% מכלל מנויי הפלאפון באותה תקופה".

הגישה של חברת מוטורולה שונה מאוד. היא אינה מספקת נתונים אבל קובעת: "במשך שלושת החודשים האחרונים חובר למערכת מספר מאוד נמוך של מכשירי פלאפון שיובאו ארצה באופן אישי". ובכן, הרבה מאוד או מעט מאוד? אני נוטה להאמין למשרד, לה גם בלי מספרים.

באשר למחירי המכשירים טוענת מוטורולה, כי למחירים הנמוכים שהבאתי כדוגמאות למחירי חו"ל "צריך להוסיף עלויות יבוא, מסים מקומיים, עלות חיבור לקו בזק, דמי רישוי, עלות חיבור לרכב...". גם כאשר מוסיפים את מסי היבוא (מע"מ היה כלול במחירי חו"ל שהבאתי) נשארים מחירי המכשירים בארץ גבוהים בהרבה ממחירי מכשירים בחו"ל. כאשר מביאים בחשבון את תוצאות ההיקף, הפער גדל, לא קטן, כי המשווקים בחו"ל, הפועלים בתנאי תחרות, נותנים הנחות עצומות על מחיר המכשיר, כאשר הלקוח מתחבר באמצעותם לרשת. לפי התרשמותי, גם דמי השימוש נמוכים יותר.

אני עומד על דעתי: עבדו עלי – ועובדים על כל הציבור בישראל – בפלאפון.

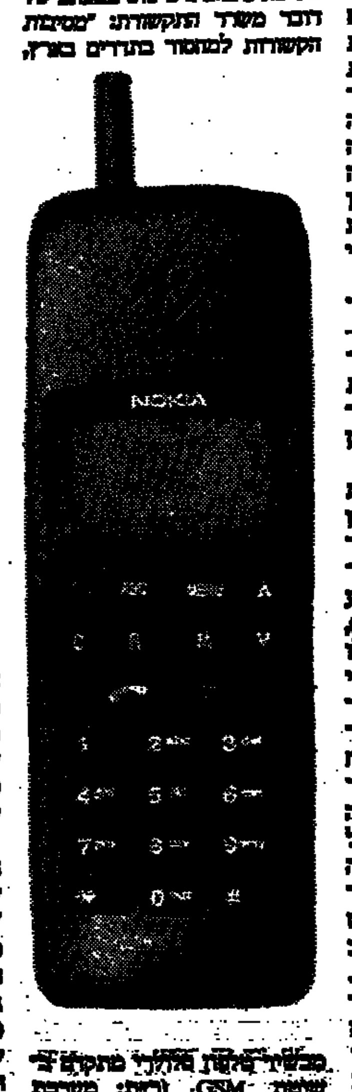

מכשיר נוקיה הנייד מתוצרת פינלנד, בשיטת GSM (ר"ת: מערכת גלובלית לתקשורת ניידת) המקובלת באירופה, מבוססת על שיטה הסיפרתית ונחשבת לשיטת העתיד. כאשר עוברים מארץ לארץ, הטלפון "יודע" היכן הוא נמצא: על הצג מופיעה רשת השידור המקומית המעבירה את השידור לכל ארץ שבה קשורה לרשת GSM. התקשורת בשיטה זו נקייה יותר מהאנלוגית, מוצפנת יותר ונחשבת שיטת העתיד. לא בישראל.

חובטים, אופקיים, משולבים

בבחירה בין הסוגים השונים של שואבי האבק יש להביא בחשבון את המשטחים שהם מיועדים לנקות. עצמת היניקה, אומרים אנשי המקצוע, חשובה יותר ממהספק החשמלי של המכשיר

מאת הילה קומם

קניית שואב אבק עשויה להיות משימה לא קלה נוכח המבחר הרב בישראל – ובו סוגים רבים של מכשירים, המיועדים למטרות שונות ומתאפיינים בפערי מחירים ניכרים. הצעד הראשון אשר על הצרכן לעשות בקנייה הוא, לשאול את עצמו מהו סוג המשטח ששואב האבק נועד לנקות רוב הזמן. לניקוי משטחים גדולים – למשל, שטיחים רבים או שטיחים מקיר לקיר – יתאים שואב "זקוף", הנקרא "חובט" עקב אופן פעולתו. לניקוי ריפוד יתאים מכשיר אופקי, "עגלה" בפי היבואנים; ולניקוי רצפות – שואב אבק ומים ברזי הבית, המבצע כמה פעולות ומכונה לכן "משולב".

השואבים הזקופים מצויידים במברשות מסתובבות היורדות לגוב האבק, גם זה המסתתר בתוך השטיח. המברשות חובטות באבק ובסוגי לכלוך אחרים, כמו שיער וסיבים, והם נשאבים כלפי מעלה לתוך השקית. החובטים נוטים לאסוף יותר אבק מאשר שואבים אופקיים או משולבים, והם מתאימים לניקוי משטחים גדולים. עם זאת, רבים מהם אינם מגיעים מגלים או קצוות ופינות של שטיח מקיר לקיר. לכן מצויד לרוב הדגמים צינור לשאיבה בפינות וכן גם "כפות" למטרות שונות (ראשי יניקה).

השואב האופקי מורכב מצינור יניקה ארוך שמחובר אליו מכל קופסתי על גלגלים. מבנה מאפשר גישה נוחה אל מתחת לרהיטים ויעילות בניקוי מדרגות. כוח היניקה שלו רב מזה של החובט, ולכן הוא עדיף על פניו בשאיבה או בניקוי של ריפוד.

שואבים משולבים, או בכינוי אחר "רב-תכליתיים", מעוצבים כמיכל המאפשר להשתמש בהם לשטיפת רצפות בנוסף לשאיבת האבק. יש בהם היכולים להתנקף שטיחים. כדי לעבור ממצב שטיפה למצב שאיבה יש לרוקן את המכל ולהחליף פילטרים. חשוב לבדוק את נוחות השימוש במכשירים המשולבים, מכיוון שחלקם רועשים מדי לשימוש בבית. מכון הצרכנות הבריטי "ויץ'" מצא שככלל שככל שהמכשיר קטן יותר, הוא רועש פחות.

בכל אחד משלושת הסוגים של שואבי האבק קיימת אפשרות לווסת את עוצמת השאיבה באמצעות שליטה על מהירות המנוע או על פתיחת האויר לצינור. שליטה זו מועילה בעיקר כשבבית יש שטיחים שאחדים דורשים שאיבה עדינה והאחרים שאיבה בעוצמה רבה.

איתמר וינשטיין, ראש מחוז מוצרי צריכה במעבדות החשמל של מכון התקנים, מסר כי פרט לבטיחות בשימוש נבדקת גם הנצילות – היחס בין האנרגיה הנצרכת על ידי המכשיר לתפוקה – של שואבים משולבים ואופקיים. הדרישה המינימלית לקבלת תו תקן היא נצילות של 10%. מכשיר אשר אושר מקבל תעודה התקפה לשנתיים, שבמהלכן מוודא המכון שבכל משלוח מגיעים רק דגמים אלה. בנוסף לסימן המסחרי של היצרן מחויב כל יבואן להדביק על המכשיר תווית זיהוי שמפורטים בה שם היצרן וכתובתו המלאה (לא די לכתוב "קנוזו, בריטניה"), שם היבואן, כתובתו המלאה, ארץ הייצור ושנת הייצור.

מכון התקנים מתנה מתן אישור לשואבי אבק גם בצירוף עלון הדרכה בעברית לכל אריזה, כמתחייב מצו הגנת הצרכן (סימון טובין). היבואנים אכן מבצעים הוראה זו כאשר המכשיר מוצג במכון התקנים, אך בחנויות המצב שונה: רובם אינם מצרפים עלון כזה, או מסתפקים בעלון בשפה האנגלית. לדברי צבי שמעוני – סמנכ"ל השיווק של אלקטרודיסטו, יבואנית א.א.ג – אין דרישה יזומה מצדם של הצרכנים לעלונים כאלה בעברית, ולכן יבואנים רבים לא מדפיסים אותם. אמפא נוהגת לצרף למכשיר המשולב של מולינקס קלטת וידאו, הכוללת הדרכה באנגלית עם כתוביות בעברית.

לפני הקנייה כדאי לבדוק את משקל המכשיר, נוחות האחיזה בו, המאמץ הדרוש לשאתו ממקום למקום ואם יש בבית מקום לאחסן אותו

אך הנימוקים של היבואנים אינם גם רלוונטיים, מכיוון שהם פשוט עוברים על החוק. אם אמנם נכון שצרכנים אינם דורשים עלונים בעברית, סביר להניח שהדבר נובע מכך שאינם יודעים כי זכותם לקבל אותם. מן הראוי, שמשרד התעשייה והמסחר יתערב בעניין הזה.

צרכן הסוקר את ההיצע בשוק יבחין בקלות, כי שואבי האבק נבדלים זה מזה בהספק החשמל שלהם – עוצמת צריכת הוואטים. מוכרים רבים מבליטים את הבדל זה כשהם נותנים הסבר על המוצרים. לדברי שמעוני מאלקטרודיסטו, עוצמת היניקה חשובה יותר, אבל מוכרים רבים אינם נותנים מידע על כך. "העוצמה בוואטים אינה מעידה בהכרח על עוצמת היניקה, וכדאי לצרכן לברר את הבדל בעוצמת היניקה של המכשירים השונים לפני שהוא מחליט על רכישה", הוא אומר.

דני שמש, סוכן מכירה של שואבי מילה, מסביר כי יניקה נמדדת על פי מספר הליטרים של אויר שהשואב יונק בשנייה. מכיוון שמכון התקנים אינו מחייב סימון של עוצמת היניקה בליטרים אויר לשנייה, מוצרים רבים אינם נושאים סימון שכזה.

מכון הצרכנות האמריקאי "קונסיומר ריפורטס" פרסם במסגרת תחקיר על שואבי אבק בשנה שעברה, את המכשירים המצטיינים בכוח יניקה (ולא כל הדגמים משווקים בארץ). מבין האופקיים את הציון הטוב ביותר קיבלו דגמים של סירס קנמור, סניו, מילה ופנסוניק. לעומת זאת, המגזין "ויץ'" ציין בבדיקה שערך את דגמי בוש, א.א.ג, הובר, מילה ונילפיסק כבעלי יכולת השאיבה הטובה ביותר. חשוב להדגיש כי שני המגזינים לא בדקו את כל הדגמים בשוק, למשל את שואבי האבק של סימנס, קרופס ופאקיר המשווקים בישראל.

לפני הקנייה כדאי לבדוק את משקל המכשיר, נוחות האחיזה בו, המאמץ הדרוש לשאתו ממקום למקום ואם יש בבית מקום לאחסן אותו. רצוי גם להביא בחשבון את העובדה שמכשירים משולבים יהיו כבדים יותר כשהם מלאים במים. חיבור תמידי של צינור ו/או מיקום האביזרים הנלווים על גבי המכשיר יוסיפו למשקלו, אך יקלו על העבודה והאחסון. כששקית האבק מתמלאת נחלש כוח השאיבה של המכשיר. חשוב לברר לפני הקנייה היכן אפשר לרכוש שקיות אבק ריקות. יש מכשירים עם שקיות לשימוש חוזר, אבל גם באלה לא רצוי להשתמש על פי הוראות היצרן יותר מפעמיים, מכיוון שהנקבוביות בשקית נסתמות באבק ועוצמת השאיבה פוחתת. רוב השואבים המשולבים יכולים לפעול ללא שקיות. במקרה שקיימת שקית, יש להוציא אותה בזמן השימוש במים – ואז כדורית פלסטיק תחסום את פתח המנוע ותמנע כניסת מים. קיימים גם דגמים של שואבים חובטים ואופקיים ללא שקית.

לרוב השואבים מצורפים צינורות, ידיות וכמה כפות. האביזרים הנלווים בדרך כלל הם כף רחבה לניקוי הרצפה והשטיח, כף קטנה לריפוד, כף דקה לקצוות, פגלים ומסילות, ומברשת לניקוי עדין. סוג הכף וצורתה משפיעים על יעילות שאיבת שיער וסיבים ועל ההצלחה בניקוי מגלים וקצוות של שטיחים. יש שואבים עם צינורות טלסקופיים, שאפשר לקצר או להאריך. חשוב לבדוק שהחיבור ביניהם תקין.

כל יבואן חייב להדביק על המכשיר תווית זיהוי שמפורטים בה שם היצרן וכתובתו המלאה, שם היבואן, כתובתו המלאה, ארץ הייצור ושנת הייצור

שואבי אבק פולטים לאוויר באמצעות צינור המפלט שיירי לכלוך, כגון, אבק ואבקני פריחה. תופעה זו אופיינית לרוב שואבי האבק, אך קיימים הבדלים ביעילות סינון האבק. בבדיקה שערך עיתון הצרכנות האמריקאי "קונסיומר ריפורטס", התברר כי היעילים ביותר בסינון האבק בין הזקופים הם השואבים מתוצרת החברות קירבי, יורקה והובר, ובין האופקיים – נילפיסק וסניו.

המסננים הטובים על פי "ויץ'" הם החובטים אלקטרולוקס וסנו, האופקיים של א.א.ג, בוש, הובר ונילפיסק. "ויץ'" דירג את רוב המשולבים שבדק כגרועים ביותר במניעת יציאת חלקיקי אבק מהמפלט. יצרנים רבים, נכתב ב"קונסיומר ריפורטס", משתמשים בפילטר מאוורר השקית כמקום מכירות פרסומי, אך בבדיקות שערך נמצא שמסנן כזה אינו מבטיח חסימה יעילה של פליטת אבק. העיתון חוזר על ההמלצה לסובלים מאלרגיה להמנע משימוש בשטיחים, המהווים משטח גידול לקרדית אבק הבית.

מחיריהם של שואבי האבק בישראל נעים בין 400 שקל ל-1,500 שקל בהתאם ליצרן, אך קיימים הבדלים ניכרים גם לפי מקום הקנייה. הטבלה המתפרסמת כאן משקפת רק חלק מן הדגמים המשווקים בארץ, אבל גם מהמבחר המוצג בה אפשר להיווכח כי כדאי לעשות סקר שוק לפני הקנייה.

צילום: "ויץ'"

שלושת הסוגים העיקריים של שואבי האבק. רוב היבואנים אינם מצרפים הוראות בעברית

סקר מחירים (המחיר בשקלים במזומן)

שם דגם	בסט־בי	שקם	המשביר לצרכן	שיווק הזהב
חובטים				
הובר 2812		1,340		1,196
פקיר 1107	1,298		1,248	
אופקיים				
סימנס 711		899	890	
היטצ'י CV-2500	498	519	499	407
AEG 408		830		650
משולבים				
הובר 4470		1,330		1,000
מולינקס		1,419	1,459	1,200
סופר מייד				
וקס 2000	1,370			1,000

לא חוקי?!

דין פרוטה

לאה פורת

הצרכנים שבעים בימים אלה ממבצעי השיווק (נדמה לי שזה הכינוי היאה להם) של חברת בזק – 500 שיחות חינם לאחר התקנת טלפון חדש ושיחות חינם כל יום לעיר אחרת בעולם – אינם מוטרדים מן הויכוח המשפטי שהתעורר בעקבותיהם. המחלוקת בין משרד התקשורת לחברת בזק נסבה על שאלת חוקיותם של המבצעים. מכיוון שאין הסכמה בין הצדדים, הועבר העניין להכרעת היועץ המשפטי לממשלה. עם זאת, ייתכן שקביעתו לא תהיה בבחינת סוף פסוק – ואחד הצדדים, שלא יהיה שבע רצון מההכרעה, עשוי לפנות לבג"ץ. ההחלטה שתתקבל בסופו של דבר כבר לא תהיה רלוונטית למבצעים הנוכחיים, אך חשיבותה עקרונית לכלל הצרכנים: האם יש לחברה – גם אם היא מונופוליסטית – זכות חוקית להציע את שירותיה או חלק מהם בתעריפים נמוכים מאלה שנקבעו על ידי הממשלה.

בשבוע שעבר אמר מנכ"ל משרד התקשורת, שלמה וקס, לעיתון "גלובס" שמבצעי ההוזלה של בזק אינם חוקיים ומנוגדים לתקנות התעריפים והתשלומים שבחוק הבזק. שאלנו את היועץ המשפטי של משרד התקשורת, עו"ד מנחם אוהלי, על מה מתבססת טענה זאת, והוא העלה שורה של נימוקים.

הראשון, כל התשלומים לבזק – לרבות תשלומים שהם מתחת לתעריפים שנקבעו – טעונים אישור של שר האוצר או של שר התקשורת, אבל בזק לא קבלה אישור למבצעים אלה. נימוק שני, כשנקבעו תעריפי בזק לא נאמר כי אלה תעריפי מקסימום, ומכאן שאין לסטות מהם. נימוק שלישי, על ידי מתן הטבות רק לחלק מן הלקוחות, למשל מתן 500 שיחות חינם לרוכשי טלפון חדש, מתקיים מה שנחשב לאפליה – סבסוד צולב – במקרה זה מנויים ותיקים מסבסדים מנויים חדשים. עוד אמר שכל עוד בזק היא חברה מונופוליסטית אין היא רשאית לעשות ככל העולה על רוחה. מעבר לכך, על פי הרשיון הכללי, חובה על בזק לספק את שירותיה לכלל הציבור בתעריפי קבע ואסור לה לגבות מחירים מפלים.

מנגד אומר היועץ המשפטי של בזק, עו"ד חיים קידר, כי המבצעים נבדקו והתבררו כחוקיים. הכוונה של בזק כחברה עסקית היא לשווק את מוצריה והמבצעים לכך הם הכלים. אבל כדי לא לתת פתחון פה לטענה כלשהי, הוחלט שהמבצעים ייערכו לזמן מוגבל וימומנו מתקציב הפרסום המאושר על ידי הדירקטוריון. יתירה מכך, התקציב שנועד לכך מכסה לא רק את מסע הפרסום, אלא גם את הקטנת ההכנסות כתוצאה מהמבצעים. אין איפוא מקום לטענה בדבר סבסוד צולב. תגובת עו"ד אוהלי ממשרד התקשורת: אם יש תקציב למבצעים, על בזק לחלק אותם בצורה שווה בין כל הלקוחות ולא בצורה סלקטיבית.

היועץ המשפטי של הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות, פרופ' סיני דויטש, חוזה דעתו שהמבצע חוקי. בכללים הקובעים את תעריפי בזק, הסביר, לא נאמר כי אלה תעריפי מינימום, המשתמע מכך שאין כל מניעה לשווק את השירותים או חלק מהם במחירים נמוכים מאלה שנקבעו בתעריפים. דויטש הצביע על ארבע דוגמאות לתעריפי מינימום שהיו קיימים תקופה ארוכה אך בוטלו באחרונה: מחירי תרופות, כרטיסי טיסה, תעריפי ביטוח ותעריפי לשכת עורכי הדין.

בצרכנים יש לנו מדי פעם טענות לבזק, אבל מבצעי ההוזלות אינם בין העילות לכך. להפך, אנו מצפים למבצעים הבאים.

עוד שורה למעטפה

לילי דווידוביץ מחולון שלחה מגילה לארצות הברית, ובה מודבה לקרוב משפחה. לצורך זה השתמשה במעטפה מרופדת שקנתה בסניף הדואר, ומילאה במשבצת המתאימה את פרטי הנמען. בעבור כמה ימים חזרה אליה המגילה. הניכוי: בכתובת הנמען לא הופיעה מדינת היעד.

דווידוביץ, מנהלת מערכות במקצועה, שיגרה מכתב למחלקה לפניות הציבור במשרד התקשורת, והסבירה כי אין שורה המיועדת לציון מדינת היעד על גבי המעטפות לחו"ל. "זו הסיבה שהשולחים אינם כותבים את מדינת היעד. כתוצאה מכך נגרמת עוגמת נפש לאנשים השולחים מעטפות לחו"ל, ונגרמת עבודה נוספת לדואר". דווידוביץ הציעה להוסיף שורה זו למעטפה או למחוק את משבצת ההוראות.

דובר משרד התקשורת, גוסטבו טריינר, מסר את המכתב לדוברת רשות הדואר, סיגל גליל, וזו העבירה אותו למנהלת תחום קשרי לקוחות במשרד, ז'קלין ויזה.

לפני כמה ימים קבלה דווידוביץ מכתב, שנאמר בו כי הערתה התקבלה. ויזה הסבירה שמלכתחילה תוכננה המעטפה לשימוש פנים ארצי בלבד, אבל התברר שיש ביקוש למעטפות אלה גם לצורך משלוח לחו"ל. בעקבות ההערה הוחלט שבהפקה הבאה של המעטפות תתווסף שורה המיועדת לציון מדינת היעד.

עניין קטן, אבל מעודד.

תרופות טבעיות מוסרות מן המדף

מאת אליהו זהבי

קופנהגן

מאז נכנס לתוקפו, ב-1 באפריל '93, חוק האיחוד האירופי, המחייב יצרנים ומפיצי תרופות טבעיות לקבל אישור ממשרד הבריאות, נעלמו מן המדפים מאות תרופות טבעיות. מנהל הרשות הממשלתית הדנית לאישור תרופות מעריך שקרוב לאלף תרופות טבעיות הוסרו מהמדפים, וכאלה, קיבלו הגדרה חדשה של "מזון" או "קוסמטיקה".

עד לכניסת החוק לתוקף קיבלה הרשות כ-500 תרופות לבדיקה ולאישור. תהליך הבדיקה ממושך, ובינתיים רק מעטות אושרו כ"תרופות". החוק החדש גם קובע כי בכיבי התרופה לא יקלו על המישה, כדי להקל את בדיקתה. יצרני התרופות הטבעיות טוענים שהבודקים תומכים ברפואה המסורתית ונוקטים מראש עמדה חשדנית כלפי כל מוצר שאינו תואם את הגדרות מדע הפרמקולוגיה.

העסק המשגשג של תרופות טבעיות עבר בשנה האחרונה תהליך מהיר של הצטמקות. תרופות לריפוי ולהקלה על בחילה, הקאה, סחרחורת ודלקות עורקים, או תרופות מבוקשות לסילוק שומן, להרזיה, להצמחת שיער, להגברת התשוקה המינית וכוח הגברא, נעלמו מן המדפים או הופיעו תחת הגדרה חדשה, כ"מזון". יצרנית התרופות הטבעיות הגדולה "וולה", שהפיצה 300 תרופות טבעיות, נאלצה להסיר מן המדפים את מרבית המוצרים מתוצרתה, וכך עשו גם חברות קטנות יותר.

התרעה זעירה

חברה דנית למכשור אלקטרוני רשמה פטנט עולמי על מוצר שזה כבר ציפו לו במרכולים ובחנויות למוצרי הלבשה: זמזם בגודל ראש סיכה למניעת גניבות.

עד כה נקטו בעלי עסקים שתי דרכים לבלימת מכת הגניבות: שכירת בלשים והצמדת תג אלקטרוני למוצר, המנוטרל על ידי הקופאית בעת התשלום. בתג זמזם, המשמיע אות מצוקה כאשר לקוח מנסה לצאת מן החנות בלא ששילם בעבור המוצר שהחביא בתיק או לבש מתחת לבגדיו.

אלא שהגנבים מצאו שיטה קלה לנטרול הזמזם: במכשיר זעיר לגזירת ציפורניים מנתקים את חוט הפלסטיק המצמיד את הזמזם אל המוצר. בחנויות הלבשה הדרך הקלה ביותר לגנוב סחורה היא בתא ההלבשה, שאליו הולכים עם יותר מבגד אחד, מודדים בגד, מנתקים את הזמזם, ויוצאים עם בגד המחובר לזמזם, ועם בגד נוסף, שהוסתר בתיק או על הגוף. אין חשש כי בלש הבית ייכנס לתא ההלבשה.

הפטנט הדני הוא כפתור מתכת מיקרוסקופי בגודל ראש סיכה. בשל גודלו הזעיר גם הגנב וגם עובדי החנות אינם יודעים היכן הוסתר על המוצר. הקופאית מעבירה את הסחורה דרך "שרוול", המנטרל את הזמזם ושולף אותו מתוך הסחורה, לצורך שימוש חוזר. מחירו אינו נמוך, אולם השימוש החוזר – עשרות עד מאות פעמים – עשוי לבלום את מכת הגניבות. החברה הדנית הצליחה לעניין במוצר חברות גדולות במערב אירופה ובארה"ב, שרכשו זכויות לייצורו ולהפצתו.

הפרסומת השנואה ביותר

ארבעים וחמש שנים לאחר תחילתם של שידורי פרסומת בשוודיה ובדנמרק, ושנתיים לאחר שגם בנורווגיה הותרה פרסומת מסחרית בטלוויזיה, מגלה סקר דעת קהל שפורסם בשוודיה כי רק מיעוט שולי – 13% – צופה במשדר הפרסומת מתחילתו עד סופו. באשר לאחרים, הסקר אינו מגלה אם הצופה המצויד בשלט-רחוק עובר לערוץ אחר ברגע שתוכנית הבידור נקטעת, או צופה רק בחלקו של משדר הפרסומת.

ההצלחה הגדולה ביותר לפרסומת מושגת במשדרים שבהם הפרסומת משולבת בדרך שאינה מאפשרת לצופה לברוח אל תחנה אחרת: משחקי ספורט, שבהם מוצבים שלטי הפרסומת בשולי המגרש, או פרסומת על חולצותיהם של הספורטאים.

מסקר אחר שפורסם בדנמרק עולה ש-78% טוענים כי הפרסומת אינה אומרת את כל האמת ומוליכה שולל את הצופה. בדנמרק מגדירים 34% את הפרסומת לאבקות כביסה כשנואה ביותר, ולאחריה באים בדירוג זה תחבושות היגייניות (38%) ושמפו לשיער (10%).

כל הסקרים אינם משיבים על השאלה אם קיימת זיקה בין צפייה גבוהה במשדר הבידורי, שבו עלות הפרסום גבוהה, לגידול במכירת המוצר. במלים אחרות: לא ברור אם הלקוח רכש את המוצר בשל צפייה במשדר הפרסומת בטלוויזיה או מסיבה אחרת – פרסומת בעיתון, כרזות רחוב, המלצה של מכרים וידידים.

26 קלוריות בפרוסה

חדש

פרוסת לחם המכילה 26 קלוריות בלבד היא משאת נפשו של כל שומר משקל, אבל לפני שמתפתים לרוץ ולקנות מוצר כזה כדאי לעשות קצת שיעורי בית: לחם רגיל מכיל בדרך כלל כ-260 קלוריות ל-100 גרם. מאחר שמשקלה של פרוסת לחם ממוצעת הוא 25–30 גרם, כמות הקלוריות בה תהיה 65–78 קלוריות. בחבילה של "טוסט 26", לחם קלוי המיובא מצרפת, יש 32 פרוסות שמשקלן הכולל 250 גרם. משמע, משקל כל פרוסה הוא כ-8 גרמים. מה הרבותא שיש בכל פרוסה כזאת רק 26 קלוריות? (ב-8 גרם לחם רגיל יש 21 קלוריות) מבלי להיכנס לשאלה האם אפשר להשוות את תחושת השובע מפרוסת לחם קלוי (בלי חמאה כמובן) לזו שחשים אחרי אכילת פרוסת לחם רגיל, נראה לנו שיש כאן קצת אחיזת עיניים.

הערה נוספת: בדוגמה שנשלחה אלינו הלחם היה קלוי עד כדי שרוף, ולא היה אפשר לאכול אותו, אלא אם כן היצרנים חושבים שכדי לעשות דיאטה צריך לאכול לחם מר.

מוליך בגדים

חברת "פרופה לי" החלה לשווק מכשיר בשם אלקטרו בר, הפותר את בעיית הכדוריות הנוצרות על בגדים, בעיקר אלה העשויים מבדים סרוגים. המכשיר מופעל באמצעות סוללות, ומעבירים אותו בתנועות סיבוביות קלות על הבגד עד להחלקתו. המחיר 49.90 שקלים. לא בדקנו את המכשיר, אבל היצרן נותן אחריות לשנה. להשיג בבתי מרקחת.

מנקה וצובע

סדרה של ארבעה תכשירים לניקוי ולצביעת נעלי עור וזמש, מתוצרת חברת טנה הצרפתית, מיובאת לישראל. למעשה מדובר במוצר שבא להחליף את משחת הנעליים המסורתית בכמה גרסאות: צבע לעור ועור סינתטי (תרסיס של 200 מ"ל – 18 שקלים); צבע לזמש ועור הפוך (תרסיס של 250 מ"ל – 11 שקלים); מחדש צבע ומתקן שריטות לעור ולעור סינתטי, משחק בנוזל או במשחה (ספופרת של 25 מ"ל – 13 שקלים), משחה בחבולה של 50 מ"ל – 13 שקלים; מנקה זמש ועור הפוך (תרסיס של 250 מ"ל – 13 שקלים).

עוגיות מתא ההקפאה

חברת "כתף", המתמחה בייצור מזונות קפואים, הוציאה לפני כמה חודשים עוגיות מוכנות לאפייה על טהרת החומרים הטבעיים, הנשמרות בתא ההקפאה עד לאפייה. מדובר בשני סוגי עוגיות: שוקולד צ'יפס ושיבולת שועל עם צימוקים. רק באחרונה נקרתה לנו ההזדמנות להעמיד אותן במבחן. התוצאה מבחינת הטעם סבירה, אם כי הצורה החיצונית אינה כה מלבבת. זמן האפייה המומלץ – 8 דקות – אינו נכון לפי ניסיוננו. לנו נדרשו 15 דקות לכל מגש. 9 שקלים לאריזה של 500 גרם, המכילה 24 עוגיות.

טוב וזול

הוצאת סבון חדש לשוק אינה בשום אופן סיבה למסיבה, אבל בהתחשב בכך שמדובר בסבון שהוא גם טוב וגם זול בהשוואה לשורה של סבונים חדשים שיצאו באחרונה לשוק, ראוי להזכיר את הסבון החדש "ONE" מתוצרת נקה. משקלו 125 גרם ומחירו לצרכן 1.62 שקל.

לא לזרוק את הסירים

כדי לא לזרוק סירים ומחבתות שהידיות שלהם נשברו, החלה חברת סולתם לשווק ידיות בגדלים שונים שאפשר להרכיבן לבד במקום אלה שנשברו.

הידיות לסירים נמכרות בזוגות, ואלה המיועדות למחבתות ולאגנים נמכרות ביחידות בודדות. המחירים: כ-5.5 שקלים לידית בסיסית עד 20 שקלים לזוג ידיות מהודרות לסיר.

תגובות

זהירות, פקקי הברגה

קראתי בעניין רב את הכתבה "זהירות – חומרי ניקוי" מאת הילה קומם (מדור צרכנות, "הארץ", 20.3). עם זאת הפתיעה בו, לדעתי, ההתייחסות לאופן סגירת הבקבוקים. בדקתי את הסגירה של בקבוקי אקונומיקה (כלור), אמוניאק ומוצרי מלח מהחברות "קליך", "אייז" ו"סוד". כל הבקבוקים סגורים בפקק הברגה, שנפתח בקלות.

אני עצמי קלקלתי פעמיים את בגדי בגלל סגירה לא מספקת. דווקא לבקבוקים של מיץ לימון, חומץ ועוד יש סגירה כפולה. העדתי על הבעיה ליצרני התכשירים – אבל הם לא שינו דבר.

מאלה פרנק
עפולה

קיבלנו פיצוי מאל על

לפני כמה חודשים טסנו לאילת בחברת "אל על". בגלל תפוסת יתר השתבשה הטיסה בחזרה, דבר שגרם לנו עוגמת נפש והפסד כספי. פנינו בתלונה ל"אל על" ולשמחתנו הפנייה טופלה באדיבות ואף קיבלנו פיצוי כספי. הפעם אל על הוכיחה לנו שיש כיסוי לסיסמתה: מכל הלב "אל על".

אהוד קידר
חיפה

המוצר חיכה בדואר

רכשתי אצל חברת "פרופסור אורטופדי" מהישוב עומר משענת מתכוננת אורטופדית לגב המתחברת למושב הרכב. כחודש לאחר שקניתי את המשענת גיליתי שהמוצר פגום. פניתי לחברה והתבקשתי לשלוח את המוצר הפגום והם ישלחו לי משענת אחרת. ביקשתי לקבל קודם את המוצר החדש וללא היסוס הסכימו לעשות כן.

לאחר שלושה ימים חיכה לי המוצר בסניף הדואר. נציג החברה אף טרח להתנצל בפניי בטלפון, ובמכתב שצירף למוצר על התקלה.

ביורא הירנת
יקנעם

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

שוק ההון

עורך גיא רולניק

לידר

טלטלות חזקות בישראליות בסוף השבוע הארוך. בארבעת ימי המסחר האחרונים בוול סטריט רשמו המניות הישראליות ירידות שהגורמים העיקריים להן היו הפיגוע בחדרה והירידות שנרשמו בבורסות בארצות הברית. הירידות החדות ביותר נרשמו ביום רביעי בלילה, שבו ירדה טבע ב-8% למחיר של 22.75 דולר, ונסחרה במחיר הנמוך בכ-13% מתל אביב. בסוף השבוע סגרה המניה במחיר של 23.75 דולר – הנמוך בכ-7% מזה של תל אביב. אי.סי.איי ירדה ל-19.125 דולר, לאחר שנודע כי לא זכתה במכרז בצרפת. ביום חמישי בלילה תיקנו רוב המניות חלק מהירידות ונסחרו במחזורים גבוהים. מניית תדיראן בלטה בכל ימי המסחר ביציבות, וביום חמישי בלילה אף רשמה עלייה של כ-4%. גם מניות השורה השנייה הצטרפו למגמת הירידות, תוך מחזורי מסחר נמוכים.

הישראליות בוול סטריט
סיכום ארבעת ימי המסחר

שם מניה	מחיר סגירה	% שינוי
טבע	23.7	-5.5%
אי.סי.איי	20.7	-1.5%
סאיטקס	22.5	-5.7%
איי.איי.אס	8.0	-5.8%
תדיראן	20.5	+1.2%

הפועלים: טרם הושגה יציבות משמעותית. כלכלני בנק הפועלים מציינים בסקירה השבועית שלהם את הגורמים אשר ישפיעו לדעתם על שוק המניות: "בצד הזכות ניתן לציין את השפעתם של הדו"חות הכספיים לסיכום שנת '93. מבין 306 החברות שדו"חותיהן נסקרו על ידנו – 54% מדווחות על שיפור משמעותי ברווחיות לעומת השנה הקודמת, בעוד 34% מהחברות מדווחות על הרעה. גם רכישות מצד בעלי עניין במניות ספציפיות ניתנות לפירוש כאות חיובי. לציפיות להשלמת השלב הראשון של הסכם עזה ויריחו תחילה ולהתקדמות מואצת במשא ומתן עם הפלשתינאים, ואולי גם עם סוריה, יש השפעה חיובית גם כן.

"הערכתנו היא שהצמיחה הכלכלית שהושגה במשק בשנים האחרונות ניצבת על בסיס כלכלי איתן וצפויה להימשך לאורך זמן, גם אם מדובר בקצב צמיחה נמוך במשהו מהתחזיות הראשונות. עם זאת, ולמרות האווירה החיובית בשוק ההון בשבוע שעבר, אנו סבורים שטרם הושגה יציבות משמעותית בשוק".

מועדים בבורסה

17.4	אספמיום תעש' אופ' א'	– יום מסחר אחרון, מימוש אחרון 19.4.94.
	גיבור סבירנה	– אקס הטבה 750%, הקצאה 20.4.94.
	באקפל אג"ח ב'	– אקס ריבית, תשלום 5.5.94.
	אופים	– אקס הטבה 20%, הקצאה 20.4.94.
	שגיא סד' 4224	– יום מסחר אחרון, תשלום 30.4.94.
	גליל סד' 3828	– יום מסחר אחרון, תשלום 30.4.94.
18.4	מגור 1, 5	– אקס דיווידנד 69.41504%, תשלום 10.5.94.
19.4	תגבאר סבור' אג"ח א'	– אקס ריבית, תשלום 10.5.94.
	מנורה 1, 5	– אקס דיווידנד 25%, תשלום 10.5.94.
20.4	עלית אג"ח 5	– אקס ריבית, תשלום 10.5.94.
	בהדרין	– אקס דיווידנד 80%, תשלום 1.6.94.
21.4	ת.ג.י' אג"ח ב'	– אקס ריבית, תשלום 10.5.94.
	תגבאר מש' אג"ח אופ'	– אקס ריבית, תשלום 10.5.94.
25.4	נכסי הדרים	– אקס דיווידנד 50%, תשלום 18.5.94.
	נכסים ובנין	– אקס דיווידנד 170%, תשלום 24.5.94.
	דלק	– אקס דיווידנד 50%, תשלום 18.5.94.
	גלבוע סד' 6153	– יום מסחר אחרון, תשלום 10.5.94.
	דלין	– תשלום 0.4% חלוקת הכנסות נוספת.
26.4	יום מסחר אחרון לאופציות (מימוש אחרון – 1.5)	– אמפאר 1, אורליים 1, רסל 1, טיב 1, וילאר 1, סינפטיס 1, רבאל גרופ 1, צרפתי 1, אילן גת 1, כבלים 5.
28.4	תמם	– אקס דיווידנד 100%, תשלום 24.5.94.

מקור: בנק המזרחי

ירידות חדות בסיכום ארבעת ימי המסחר; טבע נמוכה ב-7% מתל אביב

וול סטריט

צבי רבין

במסחר סוף השבוע רשמו הישראליות יציבות, שלא העידה כלל על מגמת המסחר הכללית בוול סטריט בארבעת ימי המסחר האחרונים. בסיכום ימי החג נרשמה ירידה של כ-2% במניות הישראליות הכבדות. במניות הקלילות היו ירידות חדות יותר. בכל ארבעת ימי המסחר האחרונים היו בישראליות פעילות ערה ומחזורים גבוהים מאוד.

במדד הדאו ג'ונס נרשמו ירידות בימי המסחר הללו. ביום רביעי בלילה ירד הדאו ג'ונס חזרות, בעקבות פרסום מדד המחירים לצרכן בארה"ב. המדד היה גבוה ועלה ב-0.3%, לעומת ציפיות לעלייה של 0.2%. הנפילה במדד הדאו ג'ונס גררה את המניות הישראליות, ובעקבותיה היו ירידות חדות בטבע ובאי.סי.איי. גם למחרת ירד הדאו ג'ונס מיד בפתיחת המסחר, ורק בסיום עלה במעט. הפלת המסוקים של ארצות הברית בשמי עיראק גררה את הירידות.

חמש המניות הפעילות ביותר

שם המניה		מחיר סגירה בדולרים	שינוי באחוזים	מחזור במיליוני דולרים
אי.סי.איי	▼	20.7	+0.60%	10.5
טבע	△	23.75	+0.5%	4.4
ג'אוטק	▼	10.3	+7.9%	3.3
איי איי אס	▼	8.0	– 5.9%	2.8
סאייטקס	▼	22.5	–1.1%	2.0
מדד דאו ג'ונס	▼	3661	–0.05%	
מדד נאסד"ק	▼	767	0.07%	

אי.סי.איי הפסידה במכרז בצרפת

מניית אי.סי.איי ירדה ביום רביעי בלילה ב-10% והגיעה למחיר של 19.125 דולר במחזור גדול מאוד. בכל מהלך הירידות נפוצו שמועות, שיותר מאוחר התבררו כנכונות, על כך שהחברה לא זכתה במכרז בצרפת. במכרז זה זכו שתי חברות צרפתיות.

בעקבות הירידות החדות במניה מיהרו כמה אנליסטים לציין כי בתחזיות הרווח של אי.סי.איי לרבעון הראשון של '94 לא נכללו כלל ציפיות לזכייה במכרז זה, ולכן לא צפויה ירידה ברווחיות החברה בעקבות ההפסד במכרז. למחרת תיקנה המניה את שערה וסגרה את המסחר במחיר של 20.7 דולר. ביום שישי בלילה נסחרה המניה ביציבות ובמחזור גבוה, וסיימה במחיר של 20.675.

טבע, שירדה אף היא חזרות ביום רביעי, שבה ותיקנה מעט למחרת. ביום רביעי בלילה סגרה טבע במחיר הנמוך ב-13% מתל אביב, והעליות שנרשמו למחרת הורידו פער זה לכ-7%. חברת הברוקרים גולדמן זקס המליצה ביום חמישי על ענף הגנריקה, ועל ארבע חברות בתחום זה. טבע אינה נכללת ברו"ח. בגולדמן הביעו אופטימיות לגבי הענף, וטענו כי הוא ימשיך להציג רווחיות טובה.

בין היורדות היתה סאיטקס, שחזרה למחיר הנמוך שאליו ירדה מאז הנפילה – 22.5 דולר. גם ביום שישי ירדה המניה ומחזור המסחר בה היה הנמוך ביותר שנרשם זה תקופה ארוכה. כאמור, במניות אלו נרשמה עיקר הפעילות. בשאר המניות היו מחזורים נמוכים מאוד.

אפי – רווח טוב מהצפוי

ביום חמישי בלילה פירסמה חברת אפי את דו"חותיה הכספיים לרבעון הראשון של '94, שהיה טוב בהרבה מהציפיות. בעקבות הדו"חות, ולמרות הירידות שהיו בבורסות בארצות הברית, עלתה המניה ב-2 דולרים במחזור גדול מאוד. ביום שישי ירדה מעט מניית אפי, למחיר של 16.4 דולר למניה.

החברה הרוויחה ברבעון הראשון של '94 0.33 דולר למניה, לעומת רווח של 0.23 דולר למניה ברבעון הקודם. ציפיות האנליסטים עמדו על רווח של 0.30-0.27 דולר למניה ברבעון.

5 סיבות מדוע יש חיים בבורסה גם לאחר נפילה של 30%

5 סיבות עיקריות שגורמות לנו לחשוב שלמרות נפילת השוק, ואולי גם האטה בקצב הצמיחה, הבורסה התל אביבית אינה עומדת לדעוך בדומה לתקופות הקיפאון והמשבר שידעה לאחר המפולות של '83 ו-'87

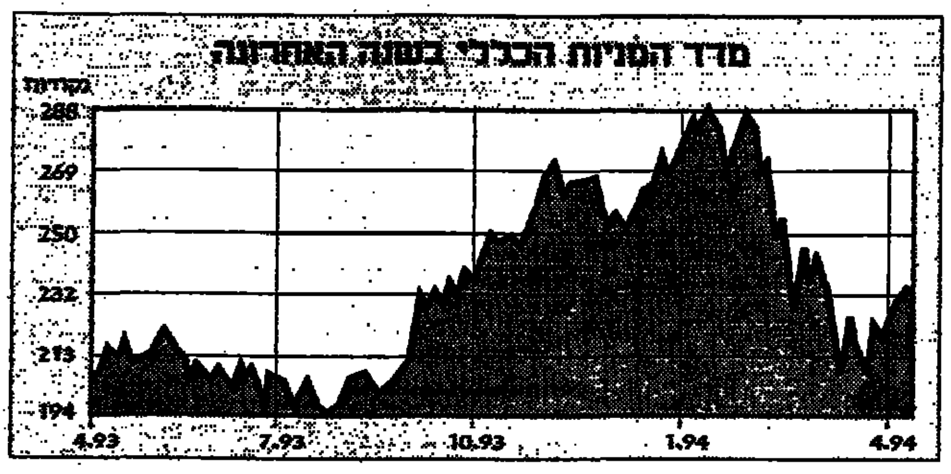

למרות הטלטלות החזקות שפקדו בארבעת הימים האחרונים את המניות הישראליות בוול-סטריט, זהו סוף השבוע הראשון, לאחר חודשיים, שבו יכלו פעילי שוק המניות התל אביבי לנשום מעט לרווחה ואולי להעתיק לשעה קלה את מחשבותיהם מענייני הבורסה השוטפים לחופש ומנוחה.

התנהגות שוק המניות בשבוע שקדם לחג העצמאות אותתה על התייצבות ורגיעה: מדדי המניות המובילים הפסיקו להיטלטל בקצב מה לשני הכיוונים וגזרו על עצמם טווח מחיה קצר יותר, מחזורי המסחר בשוק המניות – שנפלו לרמות של 200 עד 250 מיליון שקל – התאוששו לרמות של 300 ויותר ובריחת הכספים מקרנות הנאמנות נבלמה.

התייצבות שוק המניות היא שעה יפה כדי להיזכר שאך לפני חודש נדמה היה לרבים כי לשוק המניות הישראלי, והן שהותירו את הורידה למשק כולו, יידרש זמן רב עד שיוכל להתאושש מהמכה האנושה שספג. המכה אכן היתה קשה: מדד המניות הכללי איבד 28.5% מהשיא שקבע ב-16.1 ועד לשפל שסבה ב-14.3. כאשר שוק מניות מאבד בשלושה חודשים כמעט שליש משוויו אין לך מלה אחרת לתאר זאת מלבד – מפולת.

הבורסה הגואה היא לא הכוח המניע העיקרי או היחיד במשק הישראלי. למרבית החברות יש זכות קיום ויכולת צמיחה – גם בלי בורסה שרק עולה

ה-28.5% גרמו למרבית השוקנים להרגיש כי שוק המניות עומד בפני קריסה, דעיכה או סטגנציה ארוכה. החשש לא התרכז רק בפחד מירידות נוספות של המחירים, אלא מהתמוטטות המחזורים, סגירת ה"שוק הראשוני", בריחה מאסיבית של כספים מקופות הגמל, קרנות הנאמנות ומנהלי התיקים, ובמלה אחת – שבר בשוק ההון הישראלי. בצד להם, ולעתים מתוך חשש אמיתי לפרנסתם, החלו קברניטי שוק ההון וסוחריו לזעוק לעזרה. הם דרשו התערבות האוצר, עצירת ההנפקות של הרשות, חיוב קופות הגמל לרכוש מניות ועוד שלל קריאות הצלה מסוג זה, שהיום הן נראות בוודאי גם ליוזמיהן תמוהות ומיותרות.

חלק מהסוחרים היו שקועים כה עמוק בבורסה עד שנדמה היה להם כי שערי המניות הן חזות הכל. אלה פיתחו תיאוריה שלפיה נפילת שוק המניות היא היא שתגרום לעצירת הצמיחה במשק. היוצרות התהפכו – הבורסה לדידם חדלה להיות ברומטר למצב המשק – המשק הפך לברומטר למצב הבורסה.

אף על פי שמוקדם להסיק משבוע של רגיעה כי הסערה חלפה, נדמה כי כבר אפשר לקבוע כי יש חיים בבורסה של תל אביב גם לאחר נפילה של 30%. ולא רק בבורסה – גם במשק כולו. שכן גם אם ירידה של 35 מיליארד שקל בעושרו של הציבור הישראלי תגרום להאטה בביקושים בענפים מסוימים ואולי גם תעכב את תוכנית גיוס ההון של כמה חברות – עדיין הבורסה הגואה היא לא הכוח המניע העיקרי או היחיד במשק הישראלי. למרבית החברות יש זכות קיום ויכולת צמיחה – גם בלי בורסה שרק עולה.

אין כוונתנו לקבוע כי שוק המניות הגיע ל"רצפה" וכי עתה שוב הוא יגאה כבימים ימימה. לדידנו "יש חיים בבורסה" משמעותו המשך ההתרחבות, שמירה על מחזורי המסחר הגבוהים, המשך גל ההנפקות, גידול במספר החברות וכניסת שחקנים נוספים לשוק המניות. מטרת הדברים היא להצביע על חמש סיבות עיקריות שגורמות לנו לחשוב שלמרות נפילת השוק ואולי גם האטה בקצב הצמיחה – הבורסה התל אביבית אינה עומדת לדעוך בדומה לתקופות הקיפאון והמשבר שידעה לאחר המפולות של '83 ו-'87.

1. הרפורמה בשוק ההון. על אף שמשלם המסים הישראלי ממשיך לסבסד את המבוטחים בקרנות הפנסיה ההסתדרותיות, הרפורמה בשוק ההון – שביצועה החל בשנת '85 – ממשיכה להתקדם והיא אחת מאבני היסוד של התרחבות הבורסה בשנים האחרונות. למעט קרנות הפנסיה, כמעט כל הצבירה באפיקי החיסכון הארוכים והקצרים במשק מנותבת היום לשוק הפתוח – אל אג"ח ממשלתיות סחירות ואל ניירות ערך של הסקטור הפרטי. גם בשוק הכספים הבנקאי, שעליו מופקד בעיקר בנק ישראל, נמשכת הרפורמה והליברליזציה וגם היא מפנה נתחים גדולים הולכים מהחיסכון במשק אל השוק הפתוח.

2. הקטנת הגירעון הממשלתי. במקביל לרפורמה נמשכת המגמה של הקטנת הגירעון הממשלתי מדי שנה. כלומר, יש כאן תנועת מספריים – נתחים גדלים מהחיסכון הפרטי מתנתבים לבורסה, ומנגד ממשיכה הממשלה לפנות מקורות לסקטור הפרטי. התוצאה היא הגדלת רכיב ניירות הערך של הסקטור הפרטי בתיק הנכסים הפיננסיים של הציבור, המשך מגמת גיוסי ההון והנפקות של חברות חדשות בבורסה.

מכאן, שלמרות האווירה השלילית שנוצרה סביב שוק המניות בחודשיים האחרונים – המגמה הבסיסית לא תשתנה – זרימת כספים לשוק המניות מקופות הגמל, קרנות ההשתלמות, ביטוחי המנהלים ובסופו של דבר – קרנות הפנסיה ההסתדרותיות.

3. האופק הכלכלי. הבון-טון האחרון בשוק ההון הוא הוויכוח סביב השאלה האם מפולת פברואר היא התאמת מחירים לשוק שנסחף התנפח כי תוצאה מריחות השלום וזרימת כספי טיפש, או שהיא משקפת שינוי בסיסי במשק – האטה בקצב הצמיחה. אולם כדאי לשים לב כי איש (בינתיים) אינו מדבר על עצירה, מיתון או נסיגה במשק. העלייה האדירה מברית המועצות, ההשקעות האדירות בתשתית, תהליך השלום שלמרות קשייו וסכנותיו קיומו עדיין משרה אווירה אחרת במשק – כל אלה יוצרים לישראל אופק כלכלי חיובי.

דווקא מרחוק רואים לעתים טוב יותר מאשר מקרוב. ועובדה היא כי יש שינוי ניכר בהתייחסות של העולם אל המשק הישראלי. מבין המראות הניבטים מהמשקפת הבורסאית הצרה שלנו אנחנו מציינים, למשל, את העובדה שה"וול סטריט ג'ורנאל" יחל בקרוב לפרסם את שערי חלק מהמניות הנסחרות בתל אביב, אבל במקומות רבים על פני הגלובוס יש התייחסות יותר רצינית ועסקית לישראל.

4. מחירי ההון והאינפלציה. מדד המחירים לצרכן לחודש מארס, שהפתיע לרעה, יעורר בוודאי שוב את השאלות לגבי קצב האינפלציה והאפשרות של העלאת הריבית. אם משקיעים וכלכלנים חוששים מאינפלציה עולה ומריבית מאמירה, הרי בעבור הבורסה זהו סם מוות בדרך כלל. ואם לא סם מוות, זהו כדור שינה – עד לשינוי המגמה.

אבל – כדאי להזכיר על איזה רמות אינפלציה אנחנו מדברים. וחשוב מכך – באילו מחירי הון עסקינן. באינפלציה הטווח הוויכוח הוא בין רמה חד ספרתית לרמה של כ-10% לשנה. אשר למחירי ההון – אלו נעים בשלוש השנים האחרונות סביב רמה ריאלית של 2.5% בטווח הבינוני-הקצר ו-3.5% בטווח הארוך. כלומר – גם אם בטווח הקצר יש תנודות של הריבית ועלייה באינפלציה – עדיין מחירי ההון במשק, וכמובן האינפלציה, ידרדו לרמות שונות לחלוטין מאלו ששררו כאן בתקופת הסטגנציה הקודמת בבורסה.

הריבית שמבטיח האוצר לאג"ח המיועדות של קרנות הפנסיה יכולה להזכיר, למי שכבר שכח או לא ידע, מה היתה התשואה על איגרות חוב ממשלתיות לפני שמונה שנים. מדובר בתשואה של 5.2% לשנה. כאשר הריבית לזמן ארוך היא 5% או 6% ריאלי – ברור כי התפתחותו של שוק מניות לצד של שוק איגרות חוב היא קשה, כמעט בלתי אפשרית.

למרות האווירה השלילית שנוצרה סביב שוק המניות בחודשיים האחרונים – המגמה הבסיסית לא תשתנה: זרימת כספים לשוק המניות מקופות הגמל, קרנות ההשתלמות, ביטוחי המנהלים ובסופו של דבר קרנות הפנסיה ההסתדרותיות

נכון להיום עומדת התשואות על איגרות חוב ממשלתיות לטווח של 10 שנים על 3% ריאלי לשנה. לצד תשואה כזאת, וגם עם תשואה הגבוהה בכ-0.5%, יכול שוק מניות לחיות ולהתרחב.

5. שיווי משקל. הרפורמה המהירה בשוק ההון גרמה להסטת כספים אדירה לבורסה, ובקטעים מסוימים נדמה היה כי "שוק המניות צר על משתמשיו". ובמלים אחרות – הרבה כסף מוסדי גדול רודף אחרי מעט סחורה. כל זה כבר השתנה, ובשוק המניות הישראלי יש היום כבר מערכת טובה יותר של שיווי משקל, שתגרום ליתר שפיות ולאיזון טוב יותר בשוק המניות. הצעות המכר של חברות ממשלתיות, היציאה המאסיבית של חברות חדשות לבורסה והקטנת האחזקות בעלי העניין – כל אלה מבטיחים היצע גדול יותר של סחורה.

הגידול בהיצע מלווה במרבית המניות, בעיקר באלה של החברות הוותיקות בשיפור הסחירות והנזילות – שהם אבני יסוד לשוק יעיל ובריא. בדומה לתופעה הכלל עולמית – גם בישראל הבורסה תדחק בהדרגה את הבנקים כמקור המימון העיקרי לפעילות הפירמות. הפיצוי לבנקים יבוא כמובן מהפעילות שלהם בשוק ההון.

השבוע שעבר – נתונים עיקריים

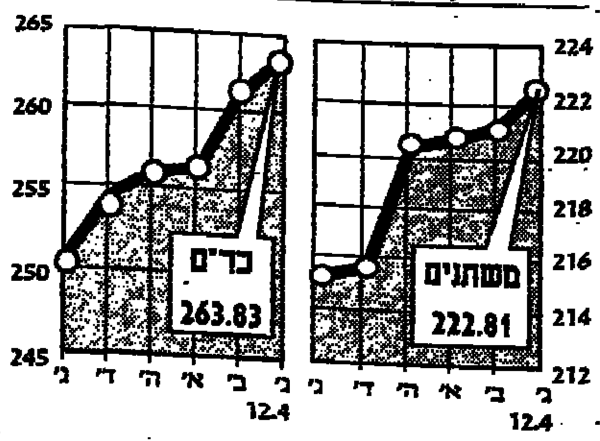

לכל דבר יש סוף

לאחר תקופה ארוכה שבה רשמה מניית המגן עליות שערים, הגיעה שערה של המגן 1 לשיא של 72,350 נקודות. היה זה בתחילת פברואר. במחצית הראשונה של פברואר צנחו שערי מניות המגן ב-35%, אלא שאז החלה התאוששות. מאמצע פברואר ועד ל-6 באפריל חזרו מניות המגן ועלו ב-24%. בשבוע שעבר שוב חלה תפנית חדה ומחירי המניה קופצו ב-35%.

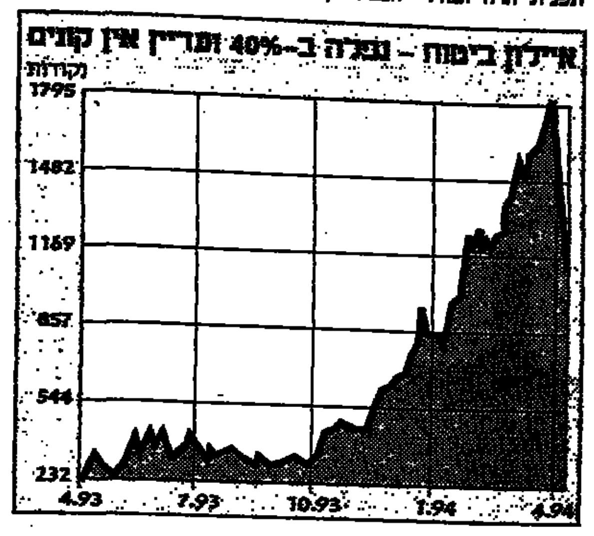

לעומת מניות המגן – מניות חברת הביטוח איילון לא סבלו מהמשבר שפקד את שוק המניות. המניות עלו ועלו, והמשיכו לעלות גם כשכל שאר המניות מסביב מתרסקות. לכל דבר, מסתבר, יש סוף. באיילון הסוף היה מר – מתחילת אפריל ירדו מחירי מניות איילון ב-39%, מתוך זה 26% בשבוע שעבר.

לצד המתרסקות ממשיכות מניות סיבון ויל במסע ההתאוששות שלהן. בשבוע שעבר עלתה סיבון ויל ב-32%.

20 המניות הטובות והגרועות בשבוע שעבר

המניות הטובות	העלייה ב-%	המניות הגרועות	הירידה ב-%
1. אופטימה	+33%	1. מגן 1	-35%
2. סיבון ויל	+32%	2. מגן 5	-27%
3. אאורה	+27%	3. איילון ביטוח	-26%
4. מן	+26%	4. בוני התיכון	-19%
5. תמם	+26%	5. קניטקס	-14%
6. חירון 1	+24%	6. יוניקורן 5	-13%
7. לניק בנין	+22%	7. המסלול 1	-12%
8. קיבר	+22%	8. יעקבינסקי	-11%
9. קפל	+22%	9. אשפרה	-10%
10. לניק מסחר	+22%	10. ישראמקו	-9%

ניו-יורק /15.04.94

שם המניה	מחיר סגירה	שינוי יומי	שינוי יומי ב-%	גבוה יומי	נמוך יומי	מחזור במניות	מחזור בדולרים	גבוה ב-94	נמוך ב-94	אחוז שינוי מ-1.1.94	הון עצמי (במיליוני דולרים)	רווח שנתי (במיליוני דולרים)	מכירות (במיליוני דולרים)	שווי שוק (במיליוני דולרים)	מכפיל
מדד ד.ג'								3979	3552	– 2					
מדד נ'								1676	1284	– 23					
סאיטקס	22.5							26 7/8	21 7/8	– 3	716.3	89.4	623.0	1025	11
אי.סי.איי.	20.7							28 1/2	19 1/2	– 16	249.8	61.9	295.7	1626	26
טבע	23.7							34 1/2	23 3/4	– 15	267.5	57.5	501.9	1403	24
אלביט	37.0							44 1/4	31	– 13	279.0	40.8	600.2	696	17
אלביטגג	3.2							5 1/8	3	– 34	163.6	26.4	237.8	249	9
אלרון	17.2							21 1/4	14 1/2	– 22	162.4	10.5	797.0	283	27
לקנט	9							12 3/4	8 1/8	– 23	71.9	4.1	49.3	98	24
תדיראן	20.5							26 1/2	18 1/4	– 25	189.7	62.3	784.4	390	6
אינטרפרם	12 1/2							23 1/2	11	– 31	21.0	7.4	53.1	90	12
בי.ט מבנל'	3 7/8							5 7/8	4	– 24		-7.6	8.9		
ג'יד תדרה	43 3/4							45 3/4	36 1/2		139.1	10.5	252.0	163	15
סי.איי.טי	28.4							34 3/4	27 1/8	– 11	800.6	42.9	65.2	524	12
הסימה"4	7.8							24 1/2	6 1/2	– 68	50.6	7.0	27.7	85	12
סאפיאנס	11.2							23 1/4	11	– 37	36.7	3.1	52.0	132	43
איי.איי.אס	8.0							26	7 1/2	– 67	75.1	11.1	104.9	111	10
אורבוטק	9.7							45 1/2	8 1/4	– 29	31.1	3.8	100.7	120	32
פלדשה	15.0							18	13	– 15	49.4	9.7	36.9	155	16
לאנופטיקס	7.2							18 3/4	8 5/8	– 53	31.9	4.2	14.7	51	12
אמפל	8 1/2							13 1/8	8 1/2	– 26	115.3	-1.3	62.1	156	
תכי היישוב	24 3/4							30 1/4	19 3/4	– 5	124.1	3.8	156.0	225	59
גילת	10.8							15	11 1/2	– 13	30.5	4.1	17.0	98	24
מגל	5 7/8							9 3/8	5 7/8	– 25	12.4	0.6	10.8	31	51
מכתשמטיקס	7.0							12 3/4	7 7/8	– 10	33.3	2.6	16.8	65	24
קומברס	9.9							15 5/8	8 1/8	– 28	90.5	12.7	70.4	210	17
אריתמטיקס	6.7							14	6 1/2	– 48	17.6	2.3	10.0	43	
תאריביט	6 1/4							8 3/8	5 7/8	– 16	9.8	-0.2	28.9	64	
תא"מ	.3							3 7/8	2 1/4	– 16	42.5	-3.3	119.7	73	
אי רובוטק	2 3/4							3 3/4	2 3/8	– 15	10.2	-0.5	7.9	28	
מנ'יק	12.3							17 3/4	11 1/2	– 16	19.7	2.5	16.9	47	18
אלאורין	7.5							10 1/4	6 1/2	– 6	10.1	1.3	4.2	32	25
איי.אס.ג'י.	5.5							45 1/2	5 1/4	– 36	11.8	1.5	3.9	26	18
ראדא	6.0							10 1/8	5 3/8	– 33	15.0	-1.8	29.8	36	
עין למור	7.5							15 3/4	7 1/8	– 42	21.1	2.6	100.2	25	10
עין למור א	4.3							11 7/8	6 5/8	– 32	21.1	2.6	100.2	25	10
קרשם	9.5							6	3 5/8	– 11	16.1	3.7	29.8	28	8
בי.וי.אר.	6.8							19 5/8	9	– 48	14.7	0.8	17.4	58	75
ת' לייזר	11.8							9 3/4	5 1/2	– 32	6.4	2.3	31.8	38	17
אריתמטס	11.8							19	10 3/4	– 12	7.1	1.5	8.8	58	38
כרמל	9.5							11 7/8	9	–6	13.7	1.9	68.5	24	12
תעשת מבנל	5.0							8 5/8	4 3/4	– 37	11.0	2.3	14.8	45	20
די.אס.אס.איי	8.9							13 3/4	7 1/2	– 32	31.0	2.0	57.9	53	27
אפיטספס	6.8							14	6 3/4	– 49	8.4	-1.9	1.3	35	
הלת' קר	2 1/2							3 5/8	2 1/16	– 23	10.5	0.4	5.8	27	69
אירית	4.3							6 3/4	3 1/4	– 34	12.1	0.3	17.7	31	126
באוטק	10.3							16	10 3/8	– 30	66.7	-5.0	37.7	440	
מייסל	6 1/4							13 5/8	6 5/16	– 47	5.8	-2.0	0.9	54	
סיליקום	5.0							6	4	+ 5	6.2		1.2	21	513
רובומטיקס	7.2							8 3/4	3	– 56	6.4	-1.0	10.5	15	
פירן	1.1							1 15/16	15/16	– 31	11.9	0.1	4.8	31	.498
יטמק	1 3/16							2 9/16	1	– 39	2.8	0.3	0.6	10	34
סי.וי.ג'.	2.5							4 5/8	2 3/8	– 32	7.0		0.4	13	1347
מלגרף	5.0							10	4 1/4	– 47	7.0	-0.1		15	
אנ"ח כור	100 1/4									–5					
איי.אם.אל.	15							28 1/4	14 3/4	–2					

הנתונים מבוססים על הדו"חות של ארבעת הרבעונים האחרונים שפורסמו.

איטליה ממשיכה לתת אמון בברלוסקוני

הבורסה של מילאנו זינקה בשבוע החולף ב-4.3%, למרות הקשיים בהקמת קואליציה. מגמה מעורבת תוך נטייה לחיוב בשוקי ההון החשובים האחרים

בורסות בעולם

שי אבנית

כפי שהצלחתה של מפלגת העבודה בבחירות יוני '92 הקפיצה את הבורסה של תל אביב מעלה, כך מזנקת הבורסה של מילאנו בשבועות האחרונים בשיעורים חדים, לאחר שהתברר כי מפלגות הימין, בראשותו של סילביו ברלוסקוני, זכו ברוב המאפשר להם להקים ממשלה הנתמכת בקואליציה רחבה. ועל אף שברלוסקוני עדיין נתקל בקשיים, נותנים בו המשקיעים אמון רב. עד כה בא הדבר לידי ביטוי בעלייה של קרוב ל-20% במדד מיבטל מאז הבחירות.

השאלה היא כמה אשראי יקבל ברלוסקוני עד להקמת הממשלה, ואחר כך עד לתוצאות המקוות של מדיניותו הכלכלית. המפלגות השותפות למפלגתו בקואליציה מנסות להפגין שרירים ויוצרות עיכובים בהרכבתה, ובנוסף נרשם לו כישלון ראשון בניסיון לבחור נשיא לפרלמנט החדש. סימן ראשון לאשראי המידלדל ניתן היה לראות שלשום, כאשר מדד מיבטל נפתח בעלייה של 2.5% אך שחק אותה כמעט לחלוטין בהמשך יום המסחר. בכל מקרה, נראה שתיקון טכני הוא עניין מתבקש.

סימן ראשון לאשראי המידלדל במילאנו ניתן היה לראות שלשום, כאשר מדד מיבטל נפתח בעלייה של 2.5% אך שחק אותה כמעט לחלוטין בהמשך יום המסחר

בורסה אירופית נוספת שעלתה בשבוע שעבר, לאחר תקופה של אכזבה, היא זו של פאריס. המשקיעים מצפים כעת להפחתת ריבית קלה, לאחר שהבונדסבנק הגרמני הוריד את ריבית הלומבארד ברבע אחוז, והעמידה על 6.50%. ריבית הביניים קוצצה אף היא ושיעורה כעת עומד על 5.25%. בפאריס לא התעוררו ציפיות מיוחדות בבורסה לקראת כינוס הבונדסבנק ביום ה', שבו הוחלט על הקיצוץ, אבל כעת יש שיפור של ממש בתחושות לקראת התקופה הקרובה.

מצב הפוך הסתמן בפרנקפורט, שם פעלו בעיקר על פי העיקרון הידוע – רכוש לפי השמועה, מכור עם הפיכתה לעובדה – וכך סיימה הבורסה את השבוע כמעט ללא שינוי. העובדה החיובית היא שמדד דקס נותר מעבר לקו ה-2,200 נקודות. עניין פחות חיובי הוא הסתבכותה בקשיים של קבוצת הנדל"ן הגדולה שניידר, שהביאה לירידות שערים של הבנקים הגדולים, שלהם היא חייבת כסף רב. דויטשה בנק, למשל, הבנק הגדול בגרמניה, הלווה לקבוצה 1.3 מיליארד מארק.

לונדון נסחרה לפי הזכות, במיוחד במסחר ביום ו'. בבריטניה היו מרוצים מנתוני מדד המחירים הקמעוני, שהצביע על ירידה בקצב האינפלציה השנתי ל-2.3%. כתוצאה מכך עלו מאוד הציפיות להורדת ריבית גם כאן – בין השאר כדי לקזז את ההשפעה השלילית שיהיו למסים החדשים על הכלכלה המקומית, עם כניסתם לתוקף בתחילת מאי.

מי שהתגברה על בעיות אפשריות בתחילת השבוע שעבר היתה הבורסה של טוקיו. התפטרותו של ראש הממשלה, מוריהירו הוסוקאווה, לפני תשעה ימים, היתה עלולה ליצור חלל ריק בפוליטיקה היפאנית. בחלל הזה, חששו ביפאן, תוכל ארה"ב לפעול כדי להשיג מטרות בשיחות הסחר שלה עם טוקיו, שיבואו על חשבון צמיחת הכלכלה המקומית.

מדד	סגירה יום ו'	שינוי שבועי ב-%	שינוי מ-1.1.94 ב-%
דאו ג'ונס (ניו יורק)	3,661	-0.4	-2.5
אס אנד פי (ניו יורק)	446.2	-0.2	-4.4
אמקס (ניו יורק)	438.3	-0.7	-8.2
נסדק קומפו (ניו יורק)	728.0	-2.8	-6.3
פייננשל טיימס (לונדון)	3,168	+1.5	-7.3
דקס (פרנקפורט)	2,280	-0.1	-2.9
ניקיי (טוקיו)	20,165	+1.2	+15.8
האנג סנג (הונג קונג)	9,536	+2.6	-19.8
סי.אי.סי (פאריס)	2,160	+2.1	-4.8
מיבטל (מילנו)	12,615	+4.3	+26.1
אס.בי.אס (ציריך)	2,873	+0.0	-2.9

אולם הין נותר יציב כלפי הדולר, ולמרות כמה עימותים עם האמריקאים בקשר לשיחות הסחר לא נרשמו התפתחויות שליליות של ממש. זה, בנוסף להעברתו בפרלמנט של תקציב זמני ל-50 יום, הרגיע את המשקיעים. התחושה כעת היא שראש ממשלה חדש, מי שלא יהיה, לא ישנה את התמונה הכללית ביפאן, המעידה על צמיחה. שיפור ניכר מסתמן ברווחיות החזויה של חברות קטנות ובינוניות הנסחרות מעבר לדלפק בטוקיו. מדד המניות של חברות אלו עלה מתחילת השנה ב-25.76%, כ-10% יותר מהעלייה במדד ניקיי.

שיפור ניכר מסתמן ברווחיות החזויה של חברות קטנות ובינוניות, הנסחרות מעבר לדלפק בטוקיו

גם מבחינה טכנית יש גורמים חיוביים. המדד חצה בשבוע החולף שוב את קו ה-20 אלף נקודות, ואם יצליח לשהות מעליו בימים הקרובים, צפויה כניסה מחודשת של משקיעים לבורסה.

בבורסות של ניו יורק התנהל מסחר שקט לאורך כל השבוע, תוך התייצבות הון בשוקי המניות ובשוקי האג"ח. נתונים נוספים שפורסמו לגבי הכלכלה האמריקאית היו לפי התחזיות, וסילקו חששות מפני צמיחה חזקה מדי, שתאלץ את הפדרל ריזרב להעלות שוב את הריבית הקצרה.

ההערכות המעודכנות לגבי אופי המסחר בתקופה הקרובה מדברות על תנועה של מדד דאו ג'ונס בטווח שבין 3,600 ל-3,700 נקודות, כשגם מבחינה טכנית ניתן לראות סוף סוף את תחילת העצירה במגמה השלילית שהחלה בשוק לפני כחודשיים וחצי. המעניין הוא שלפי רבים מהסוחרים, הביקוש יתחדש רק לאחר שהבנק המרכזי יעלה את הריבית הקצרה ל-4.0%, לעומת רמתה הנוכחית – 3.5%. צעד כזה יסלק את החששות מהעלאה נוספת לתקופה של כמה חודשים לפחות, אך עדיין לא יעיק בצורה ממשית על לוקחי האשראי במשק האמריקאי.

יוצאות דופן לחיוב היו מניות חברות הנפט, שעלו לגבהים שלא רשמו כבר כמה חודשים בעקבות התייקרות מחירי הנפט בעולם. שברון, טקסקו, רויאל דאטש – עלו חזרות. בלטה במיוחד בריטיש פטרוליום, שהגיעה ל-69 דולר למניה, לאחר שלפני שבועיים נסחרה בפחות מ-60 דולר.

הכותב הוא רואה חשבון

Who does, What, Where, When, With what...

W-6 לניהול מערכי שרות והתקנות, לניהול מערכי תפעול ויצור

W-6 היא תוכנה יהודית לתיזמון ולשיבוץ הנותנת מענה ל:

מי עושה, מה, מתי, היכן, באמצעות מה...?

תנאים מיוחדים למחליטים על הצטרפות במהלך ינואר 94

התקשר עוד היום ל- 03-497814 (עומרי)

לקבלת פרטים מלאים על ההצעה, וכן לקבלת חומר נוסף על המוצר ויישומיו

אין לאן לברוח

אנחנו לא לבד. הרבעון הראשון של 94' היה אחד הגרועים שידעו השווקים הפיננסים בעולם מזה שנים. מעטות הבורסות שבהן לא הפסידו המשקיעים, להוציא את יפאן. בינתיים מסבירים המומחים את הירידות בעליות מחירי ההון בארצות הברית

שוק זר

איתן אבריאל

הרבעון הראשון של השנה היה אחד הגרועים בתולדות הבורסה הישראלית, על רקע המפולת של פברואר-מארס. אבל, מסתבר כי צרתנו היתה צרת רבים: לאחר שנת החגיגה של 93' בה כמעט ולא היתה ברחבי העולם בורסה שלא זינקה בעשרות אחוזים, הגיע תיקון מחירים גלובאלי וכמעט כל הבורסות בעולם רשמו ירידות מחירים חדות.

בארה"ב, בישראל, כמו גם ברוב המרכזים הפיננסים האחרים, ייזכר הרבעון הראשון של 94' כרבעון בו משקיעים גילו מחדש את משמעות המילה "סיכון", רבעון אותו סיימו רובם עם פחות כסף מאשר בתחילתו. דווקא השוק האמריקאי, שקיבל את רוב תשומת הלב התקשורתית, ירד מתחילת השנה בשיעור צנוע יחסית של כ-2%, כאשר הוא נהנה אחרי ירידות חדות יותר בגרמניה (5%) ובבריטניה (9%).

השקעת במניות כבדות – הפסדת. חיפשת מניות בסקטורים מיוחדים – הפסדת. הימרת על מניות של חברות הייטק צומחות – שוב הפסדת

שווקים פופולריים אחרים שיכנבו ב-93' גם כמשולי כספים מהמערב וגם בתשואותיהם הפנומנליות, בעיקר במזרח הרחוק ובדרום אמריקה, הקדימו לצפות את הנולד וירדו עוד קודם לכן, בעיקר בינואר: תאילנד ומלזיה השכנות ירדו ב-25%, טורקיה ירדה בשיעור "צנוע" של 54%, והונג קונג צנחה ב-23%, בורסת סין הדגימה לקפיטליסטים הצעירים את הפרשג תיקון מכבי עם ירידה של 57%, ואילו בישראל ירד המדד בתקופה הנידונה בכ-16% במונחים דולריים.

אולם היו גם כמה בורסות שהמשיכו לעלות. שוק המניות שהציל את העולם היה הבורסה של טוקיו, עם עלייה של כ-7%. באירופה בלטה איטליה כבנוי הנסמה הכללית עם עלייה של 7.5% ואילו בדרום אמריקה אי אפשר בינתיים לעצור את הקטר הברזילאי שהמשיך גם ברבעון הראשון להחזיר עם תשואה של 40%.

תשואה דולרית של בורסות רבעון ראשון 1994:

ישראל	-15.9%
שוויץ	-7.2%
אנגליה	-7.5%
צרפת	-6.6%
גרמניה	-8.2%
יפן	+6.6%
טורקיה	-54.2%
הונג קונג	-22.6%
תאילנד	-25.3%
ברזיל	+41.4%

מדדי דאו ג'ונס עולמיים	
סך צפון אמריקה (ארה"ב, קנדה, מקסיקו)	-4.6%
סך אירופה	-2.7%
סך המזרח הרחוק	8.64%
מזרח הרחוק ללא יפן	-18.8%
כל העולם	+0.3%

מנהלי ההשקעות המתמחים בשווקים בינלאומיים אינם נוהגים – אך אינם מעיזים – להפקיד את כל נכסיהם בבורסה בודדת, וכדי להקטין את הסיכון הטמון בבורסה מתפתחת מפזרים את השקעותיהם על פני כמה שווקים בעולם.

אלא שמתברר כי העולם הפך לכפר הגלובלי, והמתאם בין ביצועי הבורסות השונות גבוה למדי. ב-93' הכל עלה, וברבעון הראשון של 94' הכל ירד. ביצועיהן של 5,000 קרנות הנאמנות האמריקאיות מהוות מדד טוב לגורל כספי המשקיעים בעולם. ולהלן התוצאות: קרנות הנאמנות המתמחות בהשקעות בשווקים מתפתחים איבדו בממוצע 8% מנכסיהם ברבעון, ואילו הקרנות המתמחות בבורסות של האזור הפסיפי (המזרח הרחוק) הצטמקו ב-11% בממוצע.

לעומתן, הצליחו הקרנות המשקיעות במניות אירופאיות לסיים את הרבעון עם רווח סמלי ממוצע של כ-1%, כאשר מעניין לציין כי קרן הנאמנות הישראלית היחידה הנסחרת בבורסה האמריקאית, המתמחה בנכסים אירופאים, אבאלייסט אירופה, הניבה מתחילת השנה תשואה כמעט זהה לזו של הממולים האמריקאים – 1.3%.

התופעה הבולטת ברבעון היתה, שוב, ההפסדים בכל אפיקי ההשקעה: השקעת במניות כבדות – הפסדת. חיפשת מניות בסקטורים מיוחדים – הפסדת. הימרת על מניות של חברות הייטק צומחות – שוב הפסדת. אך לא רק המשקיעים במניות סבלו מרבעון עולמי גרוע. גם מי שהעדיף השקעה סולידית יותר בשווקי האג"ח לא ראה נחת, המקרים רבים וההפסדים היו חדים יותר מאשר באפיק המנייתי. עקב העלאות ריבית, ירדו מחיריהם של איגרות חוב בארה"ב ובאירופה בשיעורים חדים. בממוצע, איבדו קרנות נאמנות אג"חיות המשלמות ריבית כ-2.6% מנכסיהן.

משקיעים שהימרו על אג"ח של רשויות עירוניות – תחום הנחשב סולידי במיוחד – איבדו בממוצע כ-6% (תשלומי ריבית פלוס ירידת מחיר), ואילו קרנות המתמחות בשווקי אג"ח מחוץ לארה"ב ירדו ב-5.1% בממוצע. לא נעים, בעיקר כאשר משווים קרנות נאמנות המתמחות בחיקוי מדדים, בדומה לקרנות המעו"ף אצלנו: קרנות המחקות את מדד ה-S&P 500 ירדו בשיעור ממוצע של 3.8% "בלבד".

מדוע קרו הירידות האלה? רוב המומחים מאשימים את מחירי איגרות החוב, שירדו כתוצאה מהחששות מאינפלציה ומהעלאות ריבית נוספות, ואף עשויים להמשיך לרדת. להערכת הפסימיסטים שבין המנתחים, עשויים שערי הריבית לטווח קצר בארה"ב לעלות עד לרמה של 7%, ביחס ל-3.5% כיום, ואילו התשואות על אג"ח ל-30 שנה עשויות לעלות ל-9%-10% מול 7.25% בימים אלה.

אם באמריקה הקשר בין אינפלציה והעלאת הריבית לבין ירידת מחירי איגרות החוב ברור למדי, הרי שירידות המחירים של הבורסות האירופאיות מפתיעה הציפיה שם היא דווקא לירידות נוספות בשערי הריבית. ככל הנראה, נבעו ירידות השערים באיגרות החוב האירופאיות מאופי הגלובאלי של העולם הפיננסי העכשווי: הירידות בארה"ב גרמו לפדיונות ולמכירות של נכסים בכל אפיקי ההשקעה, כולל באיגרות אירופיות, ולירידות מחירים בהתאם.

ומאיגרות חוב למניות. אותם משקיעים אמריקאים שהעדיפו להמר על הסיכון הסיכוי שבמניות על חשבון תשואה בטוחה אך עלובה של 3% (שבקושי שמרה עבורם על ערך הכסף), נבהלו מהירידות במניות ורבים יבחרו באפיקים הסולידיים אם אלה יניבו עבורם תשואה ריאלית באותה. מעבר לשעמי הסיכון של המשקיע האמריקאי, מתנהל ויכוח עד בארה"ב על רמת מחירי המניות. המכפיל העתידי הממוצע של רשימת 35 החברות האמריקאיות הגדולות הכלולות במדד הדאו ג'ונס, על בסיס הרווחים הצפויים ל-94', עומד עתה על כ-14.3, ואילו המכפיל העתידי על בסיס הרווחים ל-95' עומד על שיעור מבטיח עוד יותר של 12.4 – כל זאת על רקע הציפיה לצמיחה כלכלית בארה"ב.

אבל הערכות אלו מבוססות על שערי הריבית הנוכחיים, ומי שסבור כי הריבית האמריקאית תמשיך לעלות לא יכול שלא להיות מסופק, שהרי בנוסף לעליית הסיכון, ערכה של חברה היא בסופו של דבר הסכום המהוון של זרמי התקבולים העתידיים שלה. ועם שער ההון עולה מחיר החברה יורד בהתאם. אולם למרות הירידות במניות, ואולי באופן פרדוקסלי, כבר עלה מחירן ביחס לאיגרות החוב, זאת מאחר ואיגרות החוב ירדו בשיעורים יחסיים יותר חדים מהירידה במניות.

לאחר הפתיחה הבושלת, השאלה העיקרית היא כמובן מה יעלה בגורל הבורסות העולמיות בהמשך השנה. כצפוי, הדיעות חלוקות. רוב המומחים מעריכים כי העולם צמוד לשוק בוול-סטריט, ואם וול-סטריט תרד יירדו גם מחיריהם של רוב הנכסים הפיננסים ברחבי תבל. כלכלנים אחרים דווקא מאמינים בהתנתקות בין השווקים, וקובעים כי גם אם וול-סטריט בירידה, כדאי השנה לרכוש מניות באירופה, ביפאן, בכמה בורסות אסיאתיות שירדו בשיעורים חדים, וכן בכמה בורסות שטרם התגלו כגון הודו ופקיסטן.

השקעות מעניינות לנטואיסטים באפיק הקונצרני

מחיר הכסף

מרית גילת

בצד ההתאוששות בשוק המניות, אופיינו השבועות האחרונים במגמה חיובית במדורי המחד. למעט בערב חג העצמאות, שבו היו ירידות כמעט בכל המחזורים, ממשיך שוק האג"חים להפגין חוסן. התיקונים שחלו קצת את התשואות, הותירו אותנו עם עקום תשואות לפדיון כמעט שטוח לחלוטין.

הקונצרניות, עשו מאז תחילת החודש מהלך יותר חזק מהממשלתיות, ובכל זאת יש עדיין מחירה קונצרנית מעניינת באפען השואתי, בעיקר בעבור הנטואיסטים. אם נתייחס רק לאג"ח של חברות ממשלתיות גדולות, פרמת הסיכון שלהן פחותה אך במעט לעומת אג"ח המדינה, נגלה פער משמעותי לטובת הקונצרניות.

נביא כאן שתי דוגמאות: הסדרה של בתי הזיקוק תיפרה ב-97', היא מציעה כיום תשואה ברוטו של 3% ותשואה נטו של 2.2%. האג"ח הממשלתיות לתקופת פדיון ממוצעת זהה נותנות גם הן 3% ברוטו, אבל בנטו נאלצים המשקיעים בהן להסתפק ב-1.2%. הפער באג"ח בזק גדול עוד יותר. סדרה 2, לפדיון ב-96', נותנת תשואה נטו של 2.3% מול תשואה של 1.2% בצמודות הממשלתיות.

יש גם אג"חים שבהן קיימת עדיפות דווקא לברוטואיסטים – נקודה שתקבל משנה חשיבות כאשר האוצר יממש את החלטתו לאפשר לקופות הגמל להשקיע באג"ח קונצרניות עם דירוג AAA כתחליף לאג"ח ממשלתיות (שבהן הן מחויבות להחזיק לפחות 50% מנכסיהן). למשל, חברת החשמל 15, ממוצע פדיון ב-98', מציעה 1.7% בנטו, בדומה לממשלתיות. אולם בברוטו היא מבטיחה 3.3% – כ-0.25% מעל המקבילה הממשלתית.

למרות השיפור במצבם של הצמודים, הם עדיין מפגרים באופן אחרי האינפלציה – חוץ מבסמות הקצר, שעלה ריאלית מתחילת 94' בכחצי האחוז. את התמונה הכפחות מלבבת מציירות האג"ח הארוכות ביותר, שהפסידו ריאלית מאז ראשית ינואר יותר מ-3%. האפיקים השקליים, לעומת זאת, גברו על האינפלציה ביותר מאחוז במקרה של הגילון ובכשני שליש האחוז במקרה של המק"מ.

מדדים אלה משקפים את העובדה שעל אף שהקופות חזרו לקנות בכל המחזורים, הן לא מתגלגלות כיום על המחזה. וקליינטים ספציאלים אחרים של המדורות מעדיפים לדבוק בטווח הקצר עד הבינוני ובשקל. "לא רוצה מנוף ולא רוצה לחשוף", הגדיר זאת מנהל תיקים המתמחה בתחום הסולידיים.

הבראיות היחסית של הצמודים מול הלא-צמודים תלויה מן הסתם בתחזית האינפלציה, ובעקיפין גם בהשפעתה האפשרית על הריבית השקלית. מי שרואה לנגד עיניו אינפלציה של 8% ב-94' עשוי להעדיף את הגילון – במיוחד בהתחשב בעדיפות המיסויית שלו. מצד שני, מי שחושב שהאינפלציה תהיה 10% יפנה את פעמיו לצמודים.

כאשר מסתכלים על העובדה שהמודריות לתקופות הקצרות-הבינוניות נותנות כ-3%, ואילו הגילון

אם יוריד בנק ישראל ביולי את שיפוע האלכסון של שע"ח לכיוון ה-5%, קשה לראות אותו מחזיק את הריבית ברמה של 10.5% לאורך זמן

מבטיח 11%, לא קשה לנחש שהקונסנזוס בשוק ההון נוטה ל-8% אינפלציה – לפחות עד לשבוע האחרון. אך בבנק ישראל – אותו בנק ישראל שהגדיר את היעד של 8% – מדברים בחשש על עליית מחירים גבוהה יותר ב-94', של 10%. ובעקבות מדד מארס שהתפרסם ביום שישי, נדמה כי הערכה שלהם קרובה כיום יותר למציאות.

האופטימיים מאמד זהו עלייה של 0.5% במדד מארס, וההערכה הכללית דיברה על 0.8% פלוס. לכן אין ספק שמדד של 1% הוא אכזבה. נכון שהפסח נפל השנה מוקדם, ולכן עליות המחירים הקשורות בו, שבאות לרוב באפריל, נרשמו במארס. גם סעיף הירקות והפירות היתל קצת במעריכים.

אבל הבעיה היתה ונותרה בסעיף הדיור. זה עלה ב-2.7% ותרם 0.6% למדד הכולל. עלייה זו כבר מביאה בחשבון ירידה של 0.7% בשכר הדירה, בין השאר כתוצאה מהקפאת שער החליפין במשך החודש. מדד מחירי הדירות בבעלות התייקר במארס ב-3.3%.

התגובה בשוק ההון היתה שהמדמוטטות שוקי המניות תביא להאטה בקצב עליות המחירים גם בשוק הנדל"ן. מדד מארס, שעל-פיו המשיכו מחירי הדיור לעלות חזק, משקף למעשה את התייקרות מחירי הדירות בחודשים ינואר-פברואר לעומת דצמבר-ינואר, ולכן אינו מביא בחשבון את מלוא היקף הנפילות בבורסה. אבל מעבר לכך, ברור כי לא פשוט לכמת את ההשפעה של מחיקת העושר בשוק נכסים אחד על שוק נכסים אחר, לא כמותית ולא מבחינת לוח הזמנים.

השאלה שנותרה ללא מענה היא האם המפולת בבורסה תיתן את אותותיה במחירי הדירות ביתר שאת בעתיד? או שמא ההשפעה של הסגר בשטחים, האטה בקצב התחלות הדיור שנבעה ממנה והקפאת הפשרת הקרקעות החקלאיות יגברו לו אותה לחלוטין? את התשובות האולקיות לשאלות אלה נקבל רק עם פרסום המדדים הבאים.

מה שברור הוא שבבנק ישראל, למרות היותו אופטימי פחות מאשר גורמים אחרים בשוק – ואולי דווקא בעטיה של פסימיות זו – יפעל בכל כוחו להביא את המשק לאינפלציה של 8%. כלי המדיניות המרכזי שלו לטיפול בסוגיה הזו, כמובן, הריבית. יש להניח שמדד מארס הגבוה מוציא מכלל אפשרות הורדה של הריבית השקלית בשבועות הקרובים, אבל זו נראתה בלתי סבירה לחלוטין גם לפני כן.

עולה, מנגד, האפשרות שהוא יעלה את הריבית כלפי מעלה, אך גורמים בשוק מעריכים כי גם אלטרנטיבה זו איננה סבירה ביותר, לנוכח העדויות המצטברות על האטה מסוימת בפעילות המשקית. וכך, בדרך האלימינציה, אנחנו נשארים עם האפשרות השלישית, של שמירה על סטטוס קוו.

השאלה היא עד מתי, ואת התשובה לה נתנו למעשה כבר במדור הקודם. ביולי תעבור שנה מאז קבע בנק ישראל את שיפוע האלכסון של שער החליפין ברמה של 6%. במועד זה הוא יידרש להחליט האם להותיר את השיפוע על כנו, או להנמיך אותו באחוז או שניים.

בעבר לא נעתר בנק ישראל לדרישות האוצר לקבוע מראש מועד להורדה נוספת בשיפוע האלכסון, בטענה שיש לשמור את כל האופציות פתוחות. אך יש להניח שגם הנגיד מעוניין לבצע השתה נוספת בפרמטר זה, כאיתות לגבי הכוונה להוריד את האינפלציה מדרגה נוספת. אם אכן יורד השיפוע לכיוון ה-5%, קשה לראות את בנק ישראל מחזיק את הריבית השקלית ברמה של 10.5% לאורך זמן.

מכאן הערכת גורמים בשוק ההון, שאותה ציטטנו כבר בשבוע שעבר, שהריבית צפויה לרדת בסביבות אוגוסט, כפי שעשתה בשנה שעברה. עם זאת, כאן המקום לחזור שנית גם על האזהרה שנתנו בשבוע שעבר: אם ירידה כזו תתרחש, היא לא תהיה בשיעור של אחוזים שלמים כפי שהיה הדבר ב-93', אלא בשיעור של פרומילים אחדים בלבד.

ריבית בנק ישראל	
מכרז מוניטרי שבועי לבנקים (הממוצע)	10.51%
ריבית דביטורית	
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, לא כולל עמלות בנקים)	10.78%
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, כולל עמלות)	12.50%
אשראי בריבית קבועה, אפקטיבי	13.92%
חח"ד – חשבון חוזר דביטורי, אפקטיבי	17.66%
ריבית קרדיטורית	
פח"ק ליום – 50 עד 100 אלף ש"ח	8.20%
פח"ק ליום – חצי מיליון ש"ח	8.30%
פק"מ לחודש – 50 עד 100 אלף ש"ח	8.75%
מק"מ לחודשיים	10.50%
מק"מ לשנה	10.45%
תשואה ריאלית	
אג"ח צמוד מדד לשנה (נטו)	0.80%
אג"ח צמוד מדד ל-5 שנים (נטו)	1.90%
אג"ח צמוד מדד ל-10 שנים (נטו)	1.50%
ריבית בינלאומית	
דולר – ליבור – ל-3 חודשים	4.000%
שטרלינג – ליבור ל-3 חודשים	5.250%
מארק – ליבור – ל-3 חודשים	5.688%

מה עשתה הבורסה מתחילת השנה

	נומינלי	ריאלי
מניות המר"מ	–17.67%	–19.48%
מניות המשתנים	–10.04%	–12.02%
אג"ח צמוד מדד	1.27%	–0.96%
אג"ח צמוד מט"ח	–0.07%	–2.13%

(מדד המחירים לצרכן עלה מתחילת השנה ב-2.25%)

בזק – מייצרת 1.5 מיליארד שקל בשנה, מחלקת דיווידנד של 155 מיליון שקל – אך בעיקר מאכזבת

דו"חות כספיים

יורם גביזון

דיווידנד ביניים נוסף של 15% שאותו תחלק בזק, ימתיק למשקיעים שנה בורסאית מאכזבת שבה קירטעה בעצלתיים אחרי שוק המניות. בסך הכל חילקה בזק בשנה האחרונה דיווידנד של 155 מיליון שקל, המשקף תשואה של כ-3% על שווי השוק הממוצע שלה באותה תקופה. שלא כמו מניות משתנים רבות אחרות, בזק אינה נחשדת במיצוי פוטנציאל ההתייעלות שלה. אולם גם היום, עם ועד עובדים מיליטנטי וכנראה הרבה שכבות שומן עודפות, מצליחה החברה להציג רווחים נאים.

גם ב-93' המשיכה החברה לצמוח ולהרוויח, כך שנראה שמה שהעיק על המניה היה חוסר הבהירות ביחס לעתידה של החברה עם החלתו הצפויה של הרישיון הכללי החדש שלה

יתרה מזאת – כמה חברות בבורסה מצליחות לייצר 1.5 מיליארד שקלים במזומנים מתפעול התקשורת הישראלי כמו שעושה זאת מדי שנה. תזרים המזומנים מפעולות של החברה שומר מזה 3 שנים על רמה של 1.6 עד 1.5 מיליארד ש'. התזרים הפרמננטי אינו שונה מהנו מהותית.

ההפרש הגדול בין הרווח הנקי לתזרים מפעולות נובע, כמובן, מהפחת הגדול של החברה. פחת זה אינו רק חשבונאי – הראיה היא שהחברה משקיעה בציוד וברכוש קבוע כ-1.4 מיליארד שקל בשנה.

גם ב-93' המשיכה החברה לצמוח ולהרוויח, כך שנראה שמה שהעיק על המניה, ככל הנראה, היה חוסר הבהירות ביחס לעתידה של החברה עם החלתו הצפויה של הרישיון הכללי החדש שלה. הרישיון שהוענק לחברה ב-1 במארס מבטל את בלעדיותה של בזק בהפעלת שירותי טלפון בינלאומי ושירותי הפלאפון, שהיוו 38% מהכנסותיה ב-93'.

תנאי הרישיון החדש מגבילים, בין השאר, את פעילותה של החברה בחו"ל, שהיתה עשויה לפצות את בזק על הירידה הצפויה בשולי הרווח בעסקיה בשוק המקומי. בזק עירערה על תנאי הרישיון החדש, והעריכה כי יישומו יגרום לה נזק של חצי מיליארד שקל במשך השנים הקרובות.

גם אם ניקח את ההערכה עם קיזוב של מלח, ברור שכניסת מתחרים חדשים לפלאפון ושירות הטלפון הבינלאומי יגרמו לפגיעה מהותית בחברה. ואם לא די בכך, ניחתו על החברה 2 מכות נוספות מבית מדרשה של בעלת המניות העיקרית בה – ממשלת ישראל.

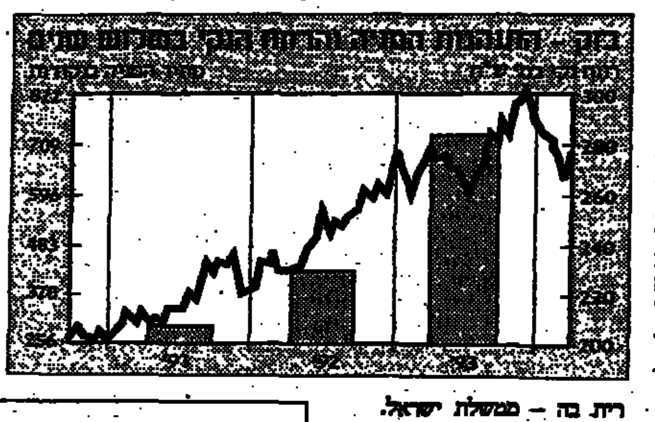

המדובר בתקנות הבזק החדשות, שעידכנו ותיקנו את הסכסוך הנולב בין השיחות הבינלאומיות לשיחות המקומיות. כתוצאה מכך ירדו התעריפים ריאלית ב-5.4%, כשבשנים הקרובות צפויה הפחתה ריאלית שנתית של 6% עד 6.5% במקרים התייעלות.

אירוע אחר שאמור לכרסם בהכנסות החברה הוא מכרז להקמת מערכת תקשורת ממשלתית פנימית, אלטרנטיבית לשירותי בזק. הקמתו המניות של החברה לא הסירה את האיום הרובץ על 7% מתחזורה של החברה, שמקורם במשרדי הממשלה והצה"ל.

למרות הירידה הריאלית בתעריפיה ב-93' וניצני התחרות במקטע הבינלאומי, הגדילה בזק את הכנסותיה ב-7.4% ל-5 מיליארד שקל, בעקבות עלייה בהכנסות משיחות מקומיות ל-2.1 מיליארד שקל לעומת 2 מיליארד שקל ב-92', עלייה בהכנסות משיחות בינלאומיות ל-1.8 מיליארד שקל לעומת 1.6 מיליארד שקל ב-92', וכך המשך הצמיחה המהירה בתחום הפלאפון: 156 מיליון שקל לעומת 99.2 מיליון שקל ב-92'. ירידה היתה בהכנסות מדמי שימוש ל-645.4 מיליון שקל, בהשוואה ל-715.7 מיליון שקל ב-92'. השחיקה הריאלית של תעריפי ההתקנה פוצתה על ידי עלייה של 31% במספר ההתקנות, ובסך הכל נשמרה יציבות ברמה של 138.8 מיליון שקל.

הרווח התפעולי של החברה המשיך לתפוח: 985.3 מיליון שקל ב-93', לעומת 900.3 מיליון שקל ב-92 ו-852.4 מיליון שקל ב-91'. הרווח הנקי של בזק ל-93' הגיע ל-282.7 מיליון שקל, לעומת רווח נקי של 230.7 מיליון שקל ב-92'.

מי שמחפש הסבר להפרש העצום בין הרווח התפעולי של החברה לרווח הנקי שלה, ימצא אותו בסעיף המימון. בעלת המניות העיקרית בחברה – ממשלת ישראל – חולבת את בזק באמצעות תשלומי ריבית צמודה של 7.3% על האג"ח שהנפיקה בזק כדי לממן את רכישת הציוד הקבוע מהממשלה עם הפיכתה לחברה ממשלתית.

הרישיון שהוענק לחברה ב-1 במארס מבטל את בלעדיותה של בזק בהפעלת שירותי טלפון בינלאומי ושירותי הפלאפון, שהיוו 38% מהכנסותיה ב-93'

יתרת האג"ח שהונפקו לממשלה היא 3.2 מיליארד שקל ותשלומי הריבית בגינן הסתכמו ב-93' ב-321.5 מיליון שקל, לעומת 281.2 מיליון שקל ב-92'. מצב דברים זה עשוי להשתנות אם תבוצע החלטת הממשלה להקטין את החזקותיה של המדינה ל-51% באמצעות הצעת מכר. במקביל תגייס בזק 1.4 מיליארד שקל, על מנת לפרוע את חובה לממשלה.

בזק אמורה לגייס את הסכום במניות ובאג"ח שישאו ריבית שנתית של כ-3.5%, דבר שיקטין את תשלומי הריבית בסדר גודל של 128 מיליון שקל ברוטו ו-65 מיליון שקל נטו, אם כי יש לזכור שהפידיון המוקדם של האג"ח לממשלה עלול להתברר כבעל עלות לא מבוטלת. הרווח למניה ב-93' היה 0.39 שקל, לעומת 0.32 שקל ב-92'. שווי השוק של בזק הוא 5.13 מיליארד שקל. לחברה הון עצמי של 3.4 מיליארד שקל והיא נסחרת במכפיל 18.

בעלי עניין קונים

החברה	בעל הענין	נייר הערך	שער	כמות	תאריך	החזקה
אישגנ	כלל ביטוח	מ"ד	1,036	5,255	21.3	–
איתן	כלל החז' ביטוח	מ"ד	350	15,000	21-22.3	61.39
אמונה	כלל ישראל	אג' 1	256-274	258,581	30-31.3	–
ארדש	כלל החז' ביטוח	מ"ד	2,045-2,097	17,180	20-23.3	317.39
אשלד	מ.ל. השקעות	מ"ד	858-882	23,899	24.3-6.4	8.45
דסל	יהב.כל אחז'	מ"ד	1,100-1,490	4,324	3-4.4	44.73
וישלגו	וישלה אלגד	אופ' 1	238	4,000	4.4	–
טבע	סלומון האלפשיין	מ"ד	75,494	550	5.4	0.66
טבע	שמיר משה	מ"ד	74,550-81,072	2,492	30.3-5.4	3.05
ישראלום	הדר יהושע	מ"ד	2,091	3,376	5.4	5.26
כלל מחשבים	כלל ישראל	אג' 1	451-461	928	20-30.3	–
כלל סחר	כלל ישראל	מ"ד	1,505	11,615	23.3	73.57
כלל רשתות	כלל ישראל	אג' 2	188	4,905	22.3	–
ליפשיץ	ליפשיץ פתיחיה	מ"ד 1	398-410	65,000	3-6.4	24.86
מבטח ביטוח	מבטח שמיר	אופ' 1	318	10,862	24.3	–
מבטח ביטוח	מבטח מכונות	אופ' 1	318	10,862	24.3	–
מבטח ביטוח	זילברברג אריה	מ"ד	1,029-1,045	6,580	6.3-3.4	0.25
מודגל	אישגנ תעש'	מ"ד	781	28,000	22.3	81.96
מולט	דסקוני	מ"ד	1,285-1,298	8,858	14.3-20.3	115.64
מן	קטלרסקי ברוך	מ"ד	458-531	6,327	3-7.4	10.85
נורדן טבע	אלגרנר דניאל	מ"ד	674	1,832	30.3	58.14
נכסי אורים	כלל ישראל	אג' 3	120.5	2,537	22.3	–
נכסי אורים	מגס	אג' 5	130.5	3,500	30.3	–
נשמה	מודל קראון	מ"ד	832	276	5.4	7.96
עמק	אמים	מ"ד	534	1,500	4.4	14.89
פולגת	מגס	אג' 3	128	20,000	30.5	–
פריאנר	מהדרין	מ"ד	5,766	413	23.3	71.48
קרגל	ישראל (טולנר)	מ"ד	1,562	1,991	31.3	12.61
רב	בורשטיין אבשלום	מ"ד	427	1,948	30.3	17.95
רב	שיו מור	מ"ד	427	4,461	28-30.3	0.12
שופון	סטנגר	מ"ד	592-651	14,579	24.3-5.4	88.16
תקו	וילנר יוסף	מ"ד	2,422	450	5.4	10.2

בעלי עניין מוכרים

החברה	בעל הענין	נייר הערך	שער	כמות	תאריך	החזקה
אורדן	כלל ביטוח	מ"ד	447	16,000	21.3	0.1
אורים	כלל ביטוח	מ"ד	4,220-4,845	8,635	21-30.3	0.13
דשנים	כימיקלים לישראל	אופ' 1	619	6,000	6.4	–
וישלגו	וישלה בודגו	אופ' 1	242	9,893	7.4	–
יואל	בודהור חיים	אופ' 3	94	9,230	6.4	–
יואל	בודהור חיים	אופ' ב	1,118	142	6.4	–
ישראלום	הדר יהושע	אופ' 1	2,542	2,549	5.4	–
ישראלום	הדר יהושע	אג' ב	218	7,344	5.4	–
כבלי ציון	איתן	מ"ד	1,624	780	25.3	–
כיתן	כלל ישראל	מ"ד	1,057	14,339	25.3	0.01
כיתן	כלל ביטוח	אג' א	140	41,000	30.3	–
כלל מחשבים	כלל ישראל	אג' 1	462	323	21.3	–
כלל סחר	כלל ביטוח	מ"ד	1,505-1,644	15,986	21-30.3	–
כלל תעש'	כלל ביטוח	מ"ד	1,996	4000	21.5	0.02

* עסקות מחוץ לבורסה

כדי להתמחות בסחר בינלאומי צריך בית ספר שמתמחה בכך

נמשכת ההרשמה לקורסים מחזורי מאי-יוני 94

קורס יבוא יצוא בסיסי
- 120 שעות לימוד
כולל פרוייקט גמר וסיור בנמלים.

קורס פקידים רישויים
- 100 שעות לימוד
- הכנה לבחינות הסמכה של המכס.

למשתתפים שיעמדו בכל דרישות הקורס תוענק תעודת גמר

קורס לאנגלית עסקית
- 60/90 שעות לימוד
- קבוצות לימוד ברמות אחידות

סדנאות אנגלית עסקית למנהלים
- 64/94 שעות לימוד
- וידאו, משחקי תפקידים ועוד

הלימוד מפי צוות מורים בעלי נסיון עשיר ומוכח.

יום עיון מרוכז

שיקולי מיסים בהחלטות מנהלים בחיי המעשה

יום ג' 26.4.94
מלון מוריה פלאזה ת"א
צוות המרצים:
משרד בבלי מילנר ושות'.
רו"ח יאיר רבינוביץ - נציב מס הכנסה לשעבר
רו"ח דורון שגיב

יעוץ אקדמי:
ד"ר עמיהוד דותן אוניברסיטת ת"א

חבר המרצים נבחר בקפידה רבה ונמנה על השורה הראשונה של המומחים בתחום הסחר הבינלאומי.

המכללה מציעה מגוון רחב נוסף של קורסים, השתלמויות וימי עיון בתחום הסחר הבינלאומי ותחומים משיקים לו.

לפרטים והרשמה - **מל"ב, המכללה לסחר בינלאומי בע"מ**
רח' אחוזת בית 6, תל-אביב 65143. טל: 5101026, פקס: 03-5172869.

המכללה לסחר בינלאומי
THE INTERNATIONAL TRADE COLLEGE
עושים בית ספר לסחר הבינלאומי

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

שווקים בעולם

ירידה קלה בוול סטריט
עליות בשוק הנפט

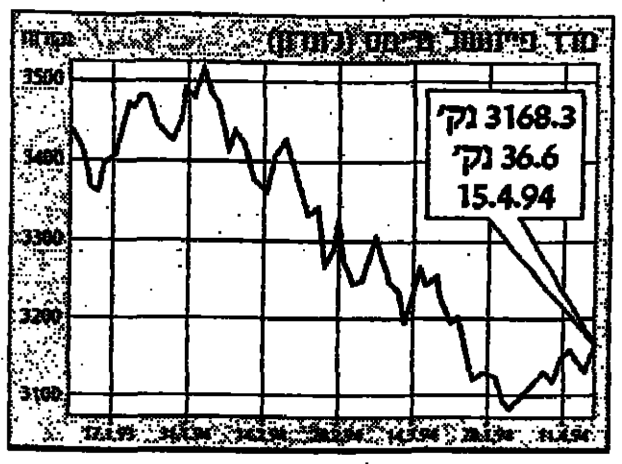

מדד פייננשל טיימס עלה בסוף השבוע בשיעור נאה של יותר מ-36 נקודות, לרמה של יותר מ-3,168 נקודות, ואולם רמה זו עדיין נמוכה בהרבה מ-3,500 הנקודות שמעליה ריחף המדד הזה בתחילת השנה

בורסות

בסוף השבוע נחבטו המניות הכבדות של וול סטריט על ידי הצעים הקשורים לפקיעתן של אופציות. התוצאה היתה – ירידות קלות. לעומת זאת, נרשמו עליות במניות הנפט, הודות לעליית מחירים בשוק הנפט הגלמי. מדד דאו ג'ונס ירד ירידה זניחה. מספר המניות ששערן ירד עלה על מספר המניות שעלו ביחס של 11 ל–10.

בשוק איגרות החוב של הממשל האמריקאי כמעט ולא חל שינוי באג"ח לשלושים שנה, שהניבו תשואה של 7.29%.

על הלך הרוח בשוק הניו יורקי אמר אחד מסוחרי וול סטריט: "אנשים אינם יודעים מה לעשות בימים אלה. הביקושים אינם ערים, ומצד שני מעטים מוכנים למכור. כאילו מניחים לשוק להוליך".

בטוקיו ירדו השערים לפני הסגירה, כאשר סוחרים ייצבו עמדות לקראת סוף השבוע, ואולם בשורה התחתונה היו עליות לאחר שמשקיעים מקומיים התעלמו מן העימות הפוליטי המלווה את התפטרותו של ראש הממשלה הוסוקאווה. כלכלנים צופים התאוששות במשק היפאני.

עלייה ניכרת היתה במדד פייננשל טיימס בלונדון על רקע הערכות מחודשות לקיצוץ קרוב בשיעורי הריבית בבריטניה. ואולם, למרות עלייה של יותר מ–36 נקודות, לרמה של יותר מ–3168 נקודות, עדיין נמוך המדד הזה בהרבה מאוויר הפסגות שנשם בתחילת השנה, בהיותו ברמה של יותר מ–3,500 נקודות.

בבורסה של פרנקפורט היתה יציבות. לקראת הסגירה היה רוב המסחר קשור לפקיעתן של אופציות במניות הכבדות המיוצגות במדד דקס. בכל משך יום המסחר האחרון של השבוע שעבר לא הרבו המשקיעים בבורסה הגרמנית לשלוח מבטים דרוכים לכיוון וול סטריט.

מניות הבנקים הגרמניים נלחצו כלפי מטה על ידי פרשת היעלמו של איל־הנדל"ן שניידר, אשר הותיר אחריו אימפריה קורסת ועמוסת חובות של מיליארדי דולרים. ירדו גם שערי המניות של קומרצבנק, למרות שהציג תוצאות נאות עם תחזית ורודה לשנת 1994.

בהונג קונג היו ירידות בגלל מימוש רווחים, ואולם המסחר היה מצומצם מאחר שלא היו גורמים חדשים שיתנו כיוון לשוק.

מדד האנג סנג איבד 0.67% אחרי יום מסחר שבו נע המדד הזה מעלה־מטה בתחום של 150 נקודות. בסיכום השבוע צבר האנג סנג 237.84 נקודות, או 2.56%.

"בימים האחרונים של שבוע המסחר נתקבלנו במימוש רווחים בעקבות חג הפסחא", אמר ברוקר גדול. "איני חושב שמופעל על השוק לחץ של הצעים, אבל אין גם גורמים שיתנו לו תנופה".

בשעות המסחר האחרונות הסתמנה ירידה בשוק העתידי, אך לא היה בה כדי להעיק על השוק בכללו.

עלייה בשיעור 1%, בקירוב, נרשמה בבורסה של פאריס, כאשר סמוך לשעת הסגירה נוצר גל של ביקושים. לפני כן היה המסחר חלש ושקט. סוחרים רבים היו בחופשה והיתה אכזבה מן השיעור הנמוך של הקיצוץ בריבית בגרמניה. בפאריס מעריכים כי השבוע יהיה קיצוץ בשיעור הריבית על הפרנק, אולם אין צופים שהקיצוץ הזה יהיה גדול במידה שתשפיע על שוק המניות.

יציבות איפיינה את הבורסה של מילנו, אחרי פתיחה בעלייה של 2.5% על רקע הצהרותיו של ברלוסקוני כי אם לא יצליח להרכיב ממשלה במהרה, יהיו בקרוב בחירות כלליות חדשות באיטליה, ואפילו המבקשים לממש רווחים על המשקיעים שהביעו נכונות לקנות.

מערכת המחשב של הבורסה עדיין לוקה בתקלות שמכבידות על פרסומו של מדד מיבטל.

מניות התקשורת של סי"פ ואיטלקייבל עלו בשיעור 1.57% ו–1.99% בהתאמה.

ריביות

הבנק המרכזי של טייוואן, שהוא גם הבנק הגדול ביותר במדינה, מקצץ את שיעור ריבית הפריים שלו ב–0.125% ל–7.625% וקיצוץ בשיעור דומה יהיה בכל שיעורי הריבית על פיקדונות. בתחילת השבוע שעבר קיצצה הריבית בבנק הממשלתי הקואופרטיבי ובשלושת הבנקים הגדולים האחרים, צ'אנג הואה, פירסט והואה נן. 20 בנקים קטנים יותר – ממשלתיים ופרטיים – קיצצו גם הם את שיעורי הריבית שלהם.

היקף ההלוואות העסקיות והתעשייתיות בארצות הברית – הרשומות בבנקים מסחריים אמריקאים – גדל ב–1.42 מיליארד דולר, ל–286.43 מיליארד דולר בשבוע שהסתיים ב–6 באפריל.

סחורות

במחירי הנפט נרשמה בסיכום שבועי עלייה של דולר לחבית. אחד ההסברים לעלייה הוא, שנורווגיה ובריטניה החליטו לקצץ מרצונן את ההפקה בים הצפוני. סיבה אחרת: ביקוש ער לנפט גלמי מצד בתי הזיקוק.

מחירי הקפה נחלשו בסוף השבוע בלונדון אחרי פרסום ידיעות בדבר מכירות גדולות בברזיל. סוחרים בלונדון מעריכים כי השוק חיפש תיקון בזמן האחרון וכי עכשיו יתייצב. בניו יורק זקפו סוחרים את הירידות לחובתן של סיבות טכניות ובסיסיות כאחת, אך גם שם ראו את הסיבה העיקרית בהדלטונה של ברזיל לשחרר כמויות גדולות של פולי קפה למכירה בשוק המקומי.

הקקאו נסוג גם הוא בהיעדר כיוון ברור.

בשוק המתכות הבסיסיות שררה אפרוריות בסוף השבוע. הנחושת התחזקה במקצת מן השפל שאליו הגיעה, ברמה של 1,880 דולר לטונה. אולם השוק עדיין חסר השראה.

האלומיניום שב וירד אחרי עלייה קצרה ואנליסטים מעריכים כי מחיר המתכת הזאת ינוע בימים הקרובים סביב 1,300 דולר הטונה. השבוע יתכנסו בבריסל נציגי היצרניות הגדולות בעולם, במגמה להגיע לכלל הסכם בדבר הגבלת התפוקה כדי להביא להעלאת מחירים.

מטבעות

בסוף השבוע ירד שער החליפין של המארק הגרמני מן הרמה שאליה הגיע במהלך יום המסחר האחרון, ואולם המטבע הגרמני התחזק מול רוב המטבעות האחרים בטבלת שערי החליפין של המטבעות האירופיים.

הלירטה האיטלקית המגורית מחוץ לטבלה, נחלשה בתחילה אך התאוששה אחר כך ושער החליפין שלה עלה מ–955 למארק ביום ה' ל–956.50. הקשיים בהקמת ממשלה חדשה באיטליה מעיקים על המטבע האיטלקי.

הפזטה הספרדית ירדה מ–81.29 למארק ביום ה' ל–81.57 ביום ו'.

בשערו של הפרנק הצרפתי כמעט לא חל שינוי והוא חג סביב 3.4200 למארק. כלכלנים שהשתתפו בסקר של רויטר אמרו כי הבנק המרכזי של צרפת עשוי לקצץ את שיעורי הריבית שלו השבוע, אחרי שהבונדסבנק קיצץ (במקצת) את הריבית שלו.

מטבעות

שערי חליפין לונדון
מגירה: 20:00 שעון ישראל

מטבע	קנייה מכירה	פורוורד 3 חודשים	פורוורד 6 חודשים
לישט"ש	1.4710/72	1.4670/81	1.4649/15
מארק	1.7120/35	1.7186/03	1.7209/26
פר"ש	1.4525/35	1.4524/36	1.4493/08
פר"צ	5.8594/96	5.8879/85	5.9027/36
ין	103.50/60	103.49/59	103.48/58
אקי	1.1292/94	1.1232/37	1.1208/07
לירטה	1638/40	1638.15/0.15	1638.27/0.28

שערי חליפין ניו יורק
מגירה: 20:00 שעון ישראל

מטבע	קנייה / מכירה
מארק	1.7098/08
פר"ש	1.4525/35
לישט"ש	1.4710/20
ין	103.50/60
ד' קנדי	1.3861/66
פר"צ	5.8650/00
אקי	1.1292/94
ד' אוסטרלי	0.7235/40
ד' הונג קונג	7.7258/68
ד' סינגפור	1.5599/01
באט תאילנדי	25.27/28
לירטה	1638.00/00
כתר שוודי	7.9050/100

*במונחי דולר אמריקאי

ריביות

לייבור – לונדון
מגירה: 20:00 שעון ישראל

	3 חוד'	שנה
דולר	4.063%	5.063%
שטרלינג	5.240%	5.666%
ין	2.313%	2.625%
פר"ש	4.025%	4.013%
מארק	5.625%	5.393%
אקי	6.150%	6.000%
פר"צ	6.000%	5.852%
גילדן	5.270%	5.248%
ד' קנדי	5.802%	6.715%
ד' אוסט'	4.890%	

יורודולר – פרנקפורט
מגירה: 20:00 שעון ישראל

פיקדונות	דולר	מארק
3 חודשים	4.06%	5.620%
6 חודשים	4.43%	5.500%
1 שנה	5.06%	5.350%
3 שנים		5.690%
5 שנים		6.090%

ריבית בניו־יורק

פריים מייט	6.25%

תשואה על שטרי אוצר ואג"ח בניו יורק

3 חודשים	3.68%
שנתיים	5.48%
10 שנים	6.96%
30 שנה	7.29%

בורסות

בורסה	מדד	סגירה	שינוי
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	3,661.47	-1.78
	S&P 500	446.18	-0.20
טוקיו	ניקיי 225	20,164.63	+177.43
לונדון	פייננשל טיימס 100	3,168.30	+36.60
הונג קונג	האנג סנג	9,536.06	-64.57
פרנקפורט	דקס	2,200.42	-1.71
פאריס	CAC 40	2,159.59	+20.54
מילנו	MIBTEL	12,615	+7

סחורות

מתכות וסחורות רכות – לונדון
מגירה: 20:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
נחושת ספוט (דולר לטונה)	1863	-12
בדיל ספוט (דולר לטונה)	5,468	-38
עופרת ספוט (דולר לטונה)	442	–
אבץ ספוט (דולר לטונה)	930	-4
אלומיניום ספוט (דולר לטונה)	1,288	-21
ניקל ספוט (דולר לטונה)	5,545	+60
קפה מאי (דולר לטונה)	1,446	-43
קקאו מאי (ליש"ט לטונה)	901	-1
גומי מאי (פני לק"ג)	69.50	-0.50

מחיר חבית נפט בדולרים

	מחיר	שינוי
ברנט (ספוט)	15.50	+0.60
ברנט (יוני)	15.15	+0.55
דובאי (יוני)	14.00	+0.50
מאיץ (ספוט)	13.80	+0.75

מוצרים מוגמרים
חוזים לטונה. אספקת ים תיכון.

	מחיר	שינוי
בנזין (עופ' 0.15)	176	+13
[illegible]	131	+3

מתכות יקרות – לונדון
מגירה: 20:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
זהב (דולר לאונקייה)	378.40	+0.10
כסף (סנט לאונקייה)	526.00	-7.00
פלטינה (דולר לאונקייה)	392.00	-2.00
פלדיום (דולר לאונקייה)	135.00	+1.50

מתכות יקרות – ניו יורק
מגירה: 22:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
זהב (דולר לאונקייה)	377.7	-0.9
כסף (סנט לאונקייה)	523.2	-7.5
פלטינה אפר' (דולר לאונקייה)	395.3	-2.4

סחורות רכות – ניו יורק
מגירה: 20:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
רכז תפוזים מאי (סנט לליברה)	102.05	-1.50
כותנה מאי (סנט לליברה)	80.93	-0.34
קפה מאי (סנט לליברה)	80.45	-3.10
קקאו מאי (דולר לטונה)	1,125	-12.00
סוכר מאי (סנט לליברה)	10.97	+0.06

גרעינים שיקגו
מגירה: 20:00 שעון ישראל

	מחיר	שינוי
פולי סויה מאי סנט לבושל	652.75	-0.25
חיטה מאי סנט לבושל	329.25	+2.25
תירס מאי סנט לבושל	265.00	-4.75

שערי מטבע חוץ / 13.4.94

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג	שינויים באחוזים: שינוי יומי	מתחילת חודש	מתחילת שנה נומינלי	שנה ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.91	3.05	2.92	3.05	2.92	3.05	2.9633	3.0050	2.9624	3.0043	2.9634	3.0046	2.9870	-0.13%	0.61%	0.03%	-2.24%
1 מארק גרמני	1.70	1.78	1.71	1.79	1.70	1.78	1.7313	1.7557	1.7329	1.7574	1.7309	1.7550	1.7458	0.25%	-1.83%	1.44%	-0.86%
1 לירה שטרלינג	4.28	4.49	4.30	4.50	4.29	4.49	4.3700	4.4315	4.3592	4.4208	4.3594	4.4201	4.4006	-0.27%	-0.16%	-0.29%	-2.55%
1 פרנק צרפתי	0.49	0.52	0.49	0.52	0.49	0.52	0.5065	0.5136	0.5055	0.5127	0.5067	0.5158	0.5107	0.24%	-1.90%	0.81%	-1.48%
100 ין יפני	2.80	2.93	2.81	2.94	2.80	2.94	2.8507	2.8908	2.8540	2.8945	2.8546	2.8943	2.8742	-0.43%	-0.70%	7.64%	5.20%
1 גילדן הולנדי	1.52	1.59	1.52	1.59	1.51	1.59	1.5438	1.5655	1.5436	1.5655	1.5416	1.5631	1.5558	0.25%	-1.70%	1.13%	-1.16%
1 פרנק שווייצרי	2.01	2.10	2.02	2.11	2.01	2.11	2.0444	2.0731	2.0444	2.0734	2.0464	2.0748	2.0608	-0.41%	-1.92%	2.21%	-0.11%
1 כתר שוודי	0.37	0.39	0.37	0.39	0.36	0.39	0.3747	0.3800	0.3745	0.3799	0.3746	0.3798	0.3771	-0.55%	-0.55%	5.19%	2.80%
1 כתר נורבגי	0.39	0.41	0.39	0.41	0.39	0.41	0.3994	0.4050	0.3993	0.4050	0.3998	0.4054	0.4026	0.05%	-1.49%	1.36%	-0.94%
1 כתר דני	0.43	0.45	0.44	0.46	0.43	0.46	0.4418	0.4480	0.4422	0.4485	0.4421	0.4483	0.4456	0.11%	-1.46%	1.00%	-1.30%
1 מארק פיני	0.53	0.55	0.52	0.55	0.52	0.55	0.5389	0.5465	0.5367	0.5444	0.5373	0.5448	0.5409	-0.44%	-0.57%	4.72%	2.35%
1 דולר קנדי	2.10	2.20	2.11	2.20	2.11	2.21	2.1419	2.1720	2.1397	2.1699	2.1461	2.1760	2.1602	-0.64%	0.68%	-3.89%	-6.07%
1 דולר אוסטרלי	2.08	2.21	2.07	2.23	2.08	2.21	2.1439	2.1741	2.1453	2.1757	2.1425	2.1723	2.1692	-0.06%	4.16%	7.22%	4.78%
1 ראנד דרא"פ	0.70	0.81	0.70	0.83	0.70	0.82	0.8186	0.8301	0.8180	0.8296	0.8171	0.8285	0.8259	-0.73%	-3.38%	-6.01%	-8.14%
10 פרנק בלגי	0.83	0.87	0.82	0.87	0.82	0.87	0.8410	0.8528	0.8415	0.8534	0.8405	0.8522	0.8481	0.13%	-1.76%	2.59%	0.26%
10 שילינג אוסטרי	2.42	2.54	2.42	2.54	2.42	2.54	2.4632	2.4978	2.4619	2.4967	2.4647	2.4998	2.4820	0.26%	-1.74%	1.39%	-0.91%
1000 לירטה איטל	1.77	1.88	1.78	1.89	1.78	1.87	1.8140	1.8396	1.8141	1.8397	1.8156	1.8409	1.8264	-0.85%	-0.97%	4.65%	2.28%
100 פזטה ספרדית	2.07	2.21	2.11	2.24	2.09	2.19	2.1242	2.1541	2.1282	2.1582	2.1285	2.1582	2.1479	-0.25%	-1.54%	2.61%	0.28%
1 (ECU)	—	—	—	—	—	—	3.3500	3.3972	3.3445	3.3918	3.3471	3.3957	3.3767	0.06%	-1.53%	1.28%	-1.82%
1 דינר ירדני	4.09	4.35	4.07	4.35	—	—	—	—	—	—	—	—	4.1967	-0.49%	-0.10%	0.39%	—
10 לירה לבנונית	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.0176	0.00%	0.57%	0.80%	—
1 לירה מצרית	0.85	0.90	0.85	0.91	—	—	—	—	—	—	—	—	0.8961	-0.13%	0.61%	-4.73%	—
1 סל מטבעות	—	—	—	—	—	—	3.1860	3.2300	3.1847	3.2297	3.1849	3.2292	3.2109	-0.06%	-0.25%	0.85%	-1.43%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהריים / 13.4.94

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפני	פרנק שווייצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקי	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	—	0.6788	1.7110	1.0392	1.4494	5.8488	1.9199	1.6355	3.5220
1 לירה שטרלינג	1.4733	—	2.5207	1.5311	2.1354	8.6168	2.8285	2.4094	5.1888
1 מארק גרמני	0.5845	0.3967	—	0.6074	0.8471	3.4184	1.1221	0.9559	2.0585
100 ין יפני	0.9622	0.6531	1.6464	—	1.3947	5.6280	1.8474	1.5737	3.3890
1 פרנק שווייצרי	0.6899	0.4683	1.1804	0.7170	—	4.0352	1.3246	1.1283	2.4299
1 פרנק צרפתי	0.1710	0.1161	0.2925	0.1777	0.2478	—	0.3283	0.2796	0.6022
1 גילדן הולנדי	0.5289	0.3555	0.8912	0.5413	0.7549	3.0464	—	0.8518	1.8345
1000 לירטה איטל	0.6114	0.4150	1.0462	0.6354	0.8863	3.5763	1.1739	—	2.1535
10 פרנק בלגי	0.2839	0.1927	0.4858	0.2951	0.4115	1.6607	0.5451	0.4644	—

הפרעות והפסקות חשמל?!

טנסור

מערכות אל-פסק

סדרת פיתוחים טכנולוגיים מתקדמים, הביאו להכרה בין-לאומית במערכות האל פסק של טנסור, אשר הוכתרו כמערכות האל פסק מהמתקדמות ביותר בעולם (לפי סקר PC MAGAZINE (אוגוסט 93))

טנסור-חשמל ללא הפסקה

טל: 09-556110

תל אביב 11.04.94

"נדבכים"
קופות גמל של המהנדסים, האדריכלים והאקדמאים במקצועות הטכנולוגיים בישראל. אגודה שיתופית בע"מ

הזמנה לאסיפה כללית

הנך מוזמן בזה לאסיפה כללית שנתית, שתתקיים ביום ראשון 8.5.94 בשעה 17.00 בבית המהנדס והאדריכל ע"ש אלחנן פלס, רח' דיזנגוף 200 תל אביב.

על סדר היום:

1. בחירת יו"ר האסיפה הכללית ומזכירה.
2. דיון וחשבון של הוועד על פעולות "נדבכים" ומצב עסקיה.
3. דין וחשבון של ועדת הביקורת.
4. אישור הדוח"ות הכספיים.
5. דיון כללי.
6. בחירת הוועד וועדת הביקורת.
7. מינוי רואה חשבון.
8. שונות.

להזכירכם שהאסיפה הכללית תהיה חוקית אם יהיו בפתיחתה על ידי היו"ר, רוב חברי האגודה "נדבכים".

לא נכח מנין כאמור, תדחה האסיפה למחצית השעה, ותהא חוקית בכל מספר של חברים הנוכחים באסיפה.

כל החלטה תתקבל ברוב קולות, פרט לאותם ענינים בהם דרוש רוב מיוחד. החלטה שנתקבלה באסיפה הכללית תחייב את כל חברי "נדבכים", בין שנכחו באסיפה, ובין שנעדרו ממנה.

נודה לך באם תעשה מאמץ להשתתף באסיפה ותודיע מראש למזכירות על השתתפותך.

בברכה ובכבוד רב
אינג' א. שטוק
יו"ר הוועד

עולם המחשבים COMPUTERWORLD בשיתוף XEROX The Document Company אלדור בע"מ טל' 03-6459208

מערכת דפוס שלמה "במכונה אחת" אצלך בארגון DOCUTECH

יום ג' 19/4/94
מלון קרלטון ת"א
בין השעות 09:00-13:00

יום העיון מיועד למנכ"לים, מנהלי תפעול בארגונים ומפעלים תעשייתיים, מנהלים במשרדי הממשלה, מנהלי מידע, מוסדות אקדמאים, מערכות צבאיות, בתי דפוס גדולים.

כיצד מייעלים את הניהול בשיטת JUST IN TIME לייעול הייצור והשיווק, יעול מירבי בניהול ובהפקת מסמכים ותוברות בארגון.

הפתרון - מערכת DOCUTECH להפקה והוצאה לאור במכונה אחת של חברת זירוקס, משלבת טכנולוגיות מתקדמות של סריקה דיגיטלית, עריכה, אחסון, איחזור והדפסת איכות בלייזר, כחלק מהתקשורת הארגונית.

בכנס יודגמו ויסקרו פתרונות ומגמות חדשניות בעולם ההוצאה לאור וההפקה

לפרטים נוספים בקשר: 5251666, פקס: 03-5295146

OUTSOURCING
הלכה ומעשה
ניהול נכון ויעיל של משאבי המיחשוב

21 באפריל, במלון הולידיי־אין בתל־אביב
בין השעות 14:00 – 17:00

יום העיון יתרכז בהצגת האלטרנטיבות השונות תוך הצגת המגמות בתחום ה־OUTSOURCING בארץ ובעולם. הוא מיועד למנהלי המידע (מנמ"רים), מנהלים כלליים, חשבים, יועצי מיחשוב, ועוד.

עולם המחשבים COMPUTERWORLD
טל. 03-5288448
פקס. 5251666

HEWLETT PACKARD IBM יבנה

תוכנית יום העיון היא בחסות החברות

קרנות
חברה עצמאית לניהול קרנות בישראל

בחסות
"דשף נכסים"
המומחים לנדל"ן עסקי
"גאות עירן"
המומחים לשיווק בתי יוקרה

כנס משקיעים
הבורסה לני"ע בתל אביב בשנת 94

הנך מוזמן לשמוע מומחים מדברים על שוק ההון:
איך לנצל הזדמנויות, איך להשתמש בכלים פיננסים חדשים, איך להרוויח יותר בשנת 94.

תל אביב, גן אורנים, יום חמישי 21.4.94
מ- 16:30 עד 21:00

בתוכנית

- 16:30 התכנסות וקפה
- 17:00 סקירת שוק ההון 93 - 94
מרצה: מר אביתר זכאי - מנכ"ל עמדה קרנות הנאמנות של בנק מזרחי
- 18:00 ארוחת ערב
- 19:00 התפתחויות חדשות בשוק המעוף בבורסה בתל אביב
מרצה: ד"ר רפי אלדור - מנכ"ל מעופים
- 20:15 דיון חופשי
בהנחיית עורכי "קרנות מידע זהב"

לפרטים והרשמה: קרנות מידע זהב אצל סלי
המחיר להרשמה מוקדמת: 180 ש"ח
המחיר לעומדים: 120 ש"ח
(המחירים כוללים מע"מ)

טלפקס: 03 - 6391420

TEAC. הכונן המחונן

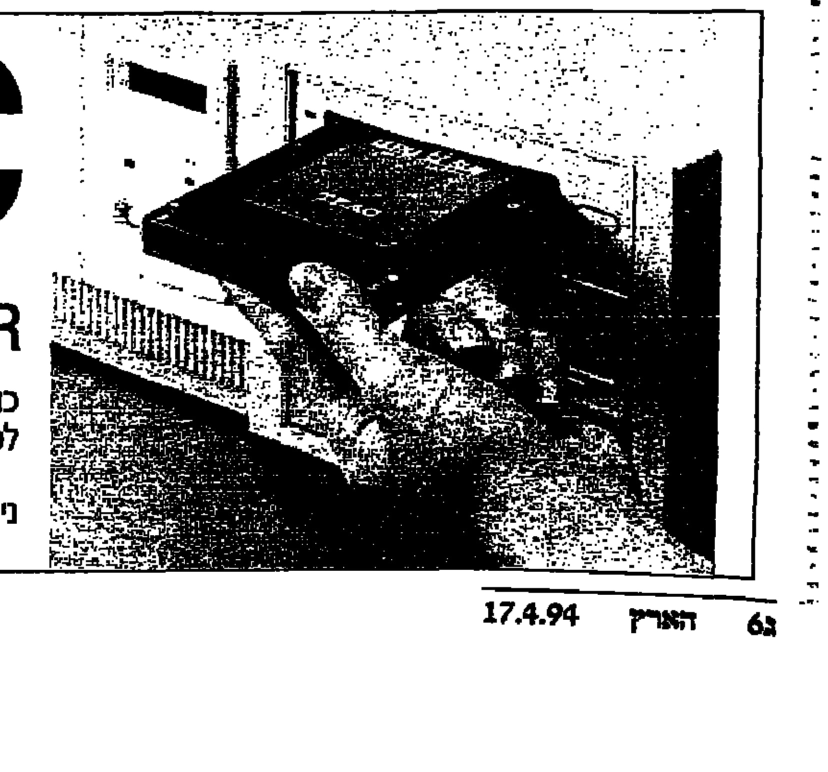

TEAC-STOR הדיסק השליף

כונן אחד בלבד יאפשר לך לעבוד עם דיסק שליף של 360MB או 540MB, להכניס ולהוציא ולהכניס לכיס או לכספת או לתיק לקראת נסיעה - הכונן של TEAC, מאוד מחונן.

ניתן לרכוש מעגנים נוספים, כפולים או בודדים.

ישראטל תמיכה מכל הלב

כור תקשורת - ישראטל (1970) בע"מ
עתידים, ת.ד 58100 תל-אביב 61580 טל 03 5483308, פקס 03-5484144

סונה אלי

בעולם

ירידה לצורך עלייה

כסף מערבי מתחיל לחזור למניות היפאניות, אבל לדברי אנליסט ותיק הכלכלה צריכה להיות במצב גרוע יותר לפני שתשתפר

Forbes

הכלכלות הבורסות של אסיה ממשיכות לשגשג, עם יוצא מן הכלל אחד. היוצא מן הכלל הזה הוא טוקיו, הגדולה מכולם. מדד ניקיי של הבורסה של טוקיו עמד באחרונה על 19,900 נקודות, עלייה של 17% השנה, אבל עדיין כמעט 50% מתחת לרמתו הגבוהה ביותר שהושגה בדצמבר 1989.

באחרונה התחילו מנהלי תיקים מערביים רבים להשקיע כספים בבורסה של טוקיו. האם יש להמליץ על רכישת מניות יפאניות? "פורבס" הפנה את השאלה לאקיו מיקוני, המייסד והנשיא של מיקוני ושות', הסוכנות העצמאית היחידה לדירוג לאשראי ביפאן. מיקוני צפה בראשית 1990 — כאשר מדד ניקיי היה מעל ל-35,000 נקודות — שהבורסה היפאנית עומדת בפני נפילה עצומה.

למרות שאוויר רב יצא מן הבלון של הבורסה של טוקיו, רבים מן הגורמים שהורידו את מיקוני ב-1990 עדיין מטרידים אותו. הגדול ביניהם הוא מערכת המסים היפאנית והביורוקרטים המיושנים אבל רבי העוצמה במשרד האוצר.

"אם חוקי המסים של יפאן לא ישונו, קשה לצפות התאוששות חזקה במחירי המניות או המקרקעין בזמן הקרוב", אומר מיקוני. "איש אינו אוהב סיפור פסימי, אבל הדברים חייבים להיות גרועים יותר לפני שישתפרו. הביורוקרטים של יפאן עדיין חושבים שאפשר לצאת מן המיתון באמצעות ייצוא".

לפי השקפתו של מיקוני המדכאה המרכזית של כלכלת יפאן היא עיסוקו הבלתי פוסק של משרד האוצר בעידוד חיסכון וצמצום הצריכה והשקעה של הפרט. ייתכן שמספר עמוק של המסכנות חלים בשליטת הממשלה היה שימושי כאשר יפאן בנתה את עצמה מחדש אחרי מלחמת העולם השנייה, והיתה צריכה לרתום כמויות גדולות של הון זול לתעשיות חדשות הון כמו מכוניות ופלדה. אבל עכשיו מושקע הון גדול מדי בתעשיות הוותיקות יותר של יפאן והתעשיות החדשות של עידן המידע זקוקות לכמויות אב-

אקיו מיקוני. אינו צופה עדיין עלייה במחירי המניות היפאניות

ושות', לא להון. מיקוני טוען שיפאן זקוקה היום לפחות חסכונות ויותר הוצאות הצרכנים על דברים כמו מניות, בתים, מכוניות, מחשבים אישיים, משחקי וידיאו, השכלה ונסיעות לחו"ל.

משרד האוצר מעודד חיסכון בשתי צורות בסיסיות. ראשית, על ההכנסה מריבית יש מס של לא יותר מ-20%. על כל הכנסה אחרת, כולל דיווידנדים, מוטל מס לפי מדרגת המס של משלם המסים, היכולה להגיע ליותר מ-60%. אפילו ברמתו הנוכחית של מדד ניקיי התשואה הממוצעת של המניות היפאניות היא אחוז אחד. אם נתעלם מן האינפלציה, ששיעורה ביפאן הוא 1.2%, התשואה אחרי מס לבעלי מניות במדרגות המס הגבוהות היא 0.4% בלבד, לעומת כ-2% בחסכונות. אין לתמוה על כך שבבעלותו של היפאני כפרט יש רק 24% מכלל המניות הרשומות למסחר, לעומת 54% ב-1955.

כאשר גילות מופרזת הביאה את עלייתה הורה של הבורסה של טוקיו בשנות ה-80, משכה ההכנסות של רווחי הון, שעליהם מוטל מס של אחוז אחד בלבד מן ההכנסות מן המכירה, אנשים פרטיים רבים אל הבורסה והעלתה אותה לרמה גבוהה עוד יותר. אבל היום יש למשקיעים רבים הפסדי הון ומרבית היפאנים מאמינים שיעברו עוד שנים לפני שמדד ניקיי יתקרב לרמותיו הגבוהות הישנות. את העליות האחרונות גרמו בעיקר משקיעים זרים. מיקוני צופה שהבורסה של טוקיו תמשיך להתנדנד מסביב לרמתה הנוכחית אם משרד האוצר לא יבטל את ההבדלים בין מסים על הכנסה מריבית לבין מסים על הכנסה מדיווידנדים.

מיקוני מציין דרך שנייה שבה מעודדים חיסכון על פני צריכה. אין בחוקי המס של יפאן כל תמריץ לאנשים פרטיים ללוות כספים. בעוד החברות היפאניות יכולות לנכות מהכנסותיהן הוצאות ריבית לצורך מס, אנשים פרטיים אינם יכולים לעשות זאת, אפילו על הריבית על משכנתאות למגורים. מיקוני אומר שהוא רוצה לראות ניכוי מס על ריבית למשכנתאות, כדי לעודד אנשים להוציא יותר על דיור ולעודד להם להתחרות עם החברות על אשראי הבנקים.

משום שמשרד האוצר מגביר את כוחו באמצעות עידוד אנשים פרטיים לשמור את כספם בחשבונות חיסכון בבנקים, שעליהם מפקח משרד האוצר, קרוב לוודאי שהפקידות הבכירה במשרד תתנגד לאותו סוג של שינויים יסודיים במערכת המסים שמציע מיקוני. אבל לחצים לבצע מודרניזציה בפוליטיקה ובכלכלה של יפאן אינם נחוצים מנוח במוקדם או במאוחר אפילו משרד האוצר יאלץ להיכנע לעוצמתן של פיתוח הון גלובליות.

"יש הרבה יותר מקום למשחק של כוחות השוק ביפאן", אומר מיקוני. "זה הכיוון הבלתי נמנע".

תשואות נאות מחברות ניתקות

FORTUNE

אחת ההזדמנויות היחידות לאנשים פרטיים לקנות מניות בחברות גדולות לפני המשקיעים המוסדיים היא כאשר חברה גדולה מנתקת ממנה את אחת ממחלקותיה ומנפיקה אותה לציבור

מה דעתכם להקדים את המשקיעים המוסדיים הגדולים? יש בשוק שטח אחד שבו אתם יכולים לעשות זאת. חברות ניתקות, או מחלקות של חברות גדולות, שהפכו להיות חברות ציבוריות נפרדות, נותנות הזדמנות לאנשים פרטיים לרכוש מניות בזול — לפני שעושים זאת המשקיעים המוסדיים הגדולים.

בשנה הראשונה לאחר תהליך ההינתקות, לא משלמות בדרך כלל החברות החדשות דיווידנדים, ולכן מתעלמים מהן רבים מן המשקיעים הגדולים. גם קרנות מדד מוגבלות בקניית אלו, משום שרבות מהן קטנות מכדי שייכללו באחד מן המדדים הנרחבים יותר של השוק. אבל סיבות אלו אינן צריכות להפריע לכם לחשוב על המניות, משום שמחקרים מראים שהן בעלות ביצועים מצוינים. "במשך הזמן חברות ניתקות הן הצלחה גדולה", אומר סקט גרייפר, אנליסט למסבים מיוחדים בבנק ההשקעות וארברג בניו יורק.

מחקר של אוניברסיטת פנסילבניה שהקיף 150 חברות ניתקות, שביצעו פטריק קוסאטיס, ג'יימס מיילס וג'ואל וולריג', העלה שהתשואה הכוללת הממוצעת לשלוש שנים של חברות ניתקות היתה כ-75%, ב-30% יותר מן התשואה הממוצעת של קבוצת חברות מענפים דומים בעלות שווי שוק דומה. הברברה גודסטיין, אנליסטית בבנק רוטשילד בניו יורק, מחזות שעשרות הניתוקים שבוצעו במחצית הראשונה של 1993, נהנו מעליית מחירים ממוצעת של 40% בסוף השנה, לעומת 4.4% למדד סטנדרד אנד פורס ו-11.3% לנסדא"ק.

על פי המחקר של אוניברסיטת פנסילבניה, אחת הסיבות להתנהגות יוצאת דופן זו היא השתלטויות. ברגע שמחלקה ניתקת מן החברה האם, היא נעשית מועמדת מושכת יותר להשתלטות, משום שהיא מציעה לרוכש משחק טהור בעסק מסוים. סיבה אחרת, אומרת גודסטיין, היא שחברות ניתקות רבות נכנסות לשוק עם בעיות כמו צמיחה איטית או שולי רווח נמוכים. אבל כאשר הנהלה משוחררת בשל העצמאות החדשה, מקבלות הבעיות טיפול והצמיחה מתחזקת. "הסיבה לכך שחברות אלו הן בעלות ביצועים טובים היא, משום שהן מניות בשפל", היא אומרת.

אנליסטים ממליצים שמשקיעים יקנו חברות ניתקות רק לאחר שאלו נסחרו במשך שבועות אחדים. זה מאפשר למוסדות שקיבלו מניות בעת הניתוק להיפטר מן המניות שלהם. באופן טיפוסי, המחיר בנקודה זו נמוך יותר מאשר בעת תחילת המסחר במניות.

להלן מבט בחברות הניתקות האחרונות:

איירטאץ' קומוניקיישנס, חברה ניתקת חדשה לחלוטין מפסיפיק טלסיס, שבבעלותה רשיונות לטלפונים סלולאריים ושירותי איתורית באזורים מן השווקים הטובים ביותר בארצות הברית: לוס אנג'לס, אטלנטה, דטרויט וסן פרנסיסקו. היא מתרחבת במהירות באירופה ובאסיה. אומר סלבטור מוי, מנהל קרן גאבלי גלובל טלקומוניקיישנס: "זו חברה איכותית ביותר עם הנהלה חכמה וצמיחה רבה לפניה". הוא חושב שמחיר המניה, היום (23 דולר) עשוי להגיע ל-40 דולר בתוך כשנתיים.

אלבמארל היא יצרנית של כימיקלים תעשייתיים שנפרדה באחרונה מענק הנפט, אתיל. בין מוצריה העיקריים, ליניאר אלפא אולפינים (LAO), תרכובות פותנן המשמשות במוצרים רבים מפלסטיק ועד לחומרי ניקוי. מאז 1990 יש בעולם עודף של אולפינים אלה, אבל השנה, עם התחלת היציאה מן המיתון הגלובלי, צריך הביקוש להשיג את ההיצע ולייצב את המחירים.

בינתיים צריכות להתנתק מכירותיה של אלבמארל בשל סוגי האולפינים שלה — אלה המשמשים למוצרים ייחודיים כמו שמני מנוע סינתטיים ושקיות אשפה מפלסטיק — להם יש ביקוש גדול יותר מאשר לסוגים אחרים. מייקל סרג'נט, אנליסט לכימיקלים מיוחדים בסלומון ברדרס, מעודד את הלקוחות שלו לקנות: "אתם קונים נכסים בקרקעית של המחזור". הוא צופה שמחיר המניה היום (15 דולר), יהיה בין 20 ל-30 דולר בשנתיים הקרובות.

אוריאל, שמרכזה בדאלאס, היא חברת שירותי תעופה גדולה ועצמאית שניתקה מריידר סיסטמס בדצמבר 1993. אף שלאוריאל היו בשנה שעברה הפסדים בשל הירידה בפעילות ענף התעופה, היא מצויה עכשיו בנקודת זינוק טובה להרוויח מן הצמיחה של חברות התעופה הגדולות לכיוון שימוש גדול יותר בקבלנים חיצוניים. כדי להגדיל עוד יותר את הרווחים, מתכננת אוריאל להתחיל ולהסל אחדות מפעולותיה הפחות רווחיות, ייתכן שכבר השנה.

תומס גלוזין מסי-ג'יי לורנס צופה צמיחה של 15% ברווחים ב-1994 וצמיחה חזקה הרבה יותר, של 40%, בשנה שלאחר מכן. אוריאל נסחרת בבורסה של ניו יורק ב-16.25 דולר, או פי 13.5 מן הרווח המשוער למניה ל-1994. הוא צופה שמחיר המניה יגיע בתוך שנה ל-25 דולר.

איסטמן כמיקל — כאשר אתם לוקחים בידכם בקבוק קוקה קולה של שני ליטרים, כל הסיכויים שאתם מחזיקים במוצר של איסטמן כמיקל. איסטמן היא הספקית הגדולה בעולם של פוליאתילן טרפתאלאט (PET) ומחזיקה בכ-50% מן השוק האמריקאי. החברה מייצרת גם תרכובות המשמשות בפרמצבטיקה, חומרי ניקוי, פילטרים לסיגריות וצבעים. ההינתקות בדצמבר 1993 היא תוצר לוואי של תהליך הארגון מחדש של איסטמן קודאק.

קימברלי ריטשיוני, אנליסטית בליהמן ברדרס, מציינת שכחלק מן הנוהג של קודאק היה על החברה להעביר את תזרים המזומנים החזק שלה לחברה האם. עכשיו היא יכולה להשתמש במזומנים כדי לשלם חובות ולהרחיב את פעילותה. לדבריה, "איסטמן כמיקל היתה צריכה להיות חברה נפרדת כבר לפני זמן רב". ריטשיוני מעריכה שאיסטמן נסחרת ב-15% פחות ממכפיל המחיר/רווח הנהוג לגבי חברות כימיקלים דומות בארצות הברית. לדעתה, הרווחים צריכים להתחיל לצמוח כבר במחצית השנייה של 1994, בשל עלייה חזקה בנפח המכירות. היא צופה שמחיר המניה, העומד היום על 40 דולר, יעבור את מחסום ה-50 דולר בתוך השנה הקרובה.

מאריוט אינטרנשיונל, שהשתחררה עכשיו מצרות הנדל"ן והחובות של החברה האם הקודמת שלה, חברת מאריוט, נראית טובה להרוויח היטב כאשר ענף בתי המלון מתחיל להתאושש משנים של בניית יתר.

מאריוט אינטרנשיונל מנהלת 784 בתי מלון, כולל 127 בשביל הוסט מאריוט, הישות השנייה שנוצרה כשמאריוט ביצעה ארגון מחדש באוקטובר 1993.

קמיל האמפריס מאלכס בראון ובניו צופה שמספר זה יגדל ב-8% לשנה בשלוש השנים הקרובות, כאשר בעלי בתי מלון רבים יותר יימשכו אל מאריוט בשל הדירוג הגבוה שמעניקים לה אנשי עסקים נוסעים. האמפריס חוזה צמיחה שנתית ברווחים של לפחות 15% לשנה במשך שלוש השנים הקרובות. במחיר של 32 דולר למניה נסחרת מאריוט אינטרנשיונל במכפיל של 21.5 של הרווחים המשוערים ל-1994. "אנחנו חושבים שלמניה יש עוד דרך ארוכה כלפי מעלה", אומרת האמפריס וצופה שהמחיר עשוי להגיע ל-38 דולר בתוך שנה.

ריונייר, חברה למוצרי עץ מסטמפורד, קונטיקאט, היתה מחזורית מדי לטעמה של החברה האם הקודמת שלה, ITT, אבל מחזוריות זו עשויה להביא רווחים גדולים בשנים הקרובות. כאשר הכלכלות בכל העולם מתחילות להתרחב, נוצר ביקוש גדול יותר להיצע מצטמצם של עצים, וכאשר גם שוק הפולפה לנייר מתאושש, צריכים רווחיה של החברה לצמוח במהירות. לא דרוש הרבה כדי שהרווחים יעלו. מארק קורלנד, אנליסט בביר סטרנס, חושב שעלייה של 10% במחירים של עצים ופולפה מיוחדת, שני עסקיה העיקריים של ריונייר, יעלו את הרווח למניה ב-1.80 דולר, מ-1.77 דולר עליהם רווח ל-1993.

וסטרן אטלס — איך זה משנה שמחירי הנפט יורדים. כאשר רוצים להוציא נפט מן הקרקע, נזקקים לשירותיהן של חברות כמו וסטרן אטלס. זה מה שמגביר את הצמיחה בחברה זו, עסק השירותים לשדות נפט שנותק מתאגיד התעשיות הצבאיות ליטון אינדסטריז במארס 1994. כשליש מן המכירות של וסטרן נובע מאיסוף נתונים סייסמיים תלת-מימדיים בשביל חברות נפט. נתונים תלת-מימדיים מאפשרים למהנדסים לאבחן בדיוק את מיקומו של הנפט הגלומי בצורה הרבה יותר טובה מאשר נתונים דו-מימדיים, ועשויים להוריד את עלויות הקידוח.

ארווינד סאנגר, אנליסט לשירותי שדות נפט בקידר פיבודי, מעריך שהביקוש לשירותים תלת-מימדיים יגדל ב-15%–20% לשנה במשך כל העשור. המניה נסחרת ב-42 דולר, אבל לדברי סאנגר היא תהיה שווה לפחות 50 דולר — בהנחה שמחיר הנפט יישאר יציב. עוד 40% מהכנסותיה של וסטרן נובעים מעסקי האוטומציה התעשייתית שלה, המוכרים ציוד לתעשיית המכוניות וליצרנים אחרים. עסק זה משגשג כאשר וסטרן מגדילה בו את חלק השוק שלה.

מסעות סאליבן

במשך שנים ניסו האמריקנים ללא הרף ללמוד את סודות הצלחת הייצור היפאני. באיסוזו מוטורס הגיע בימים אלה תורה של יפאן ללמוד

Forbes

למרות שקנתה מצבה מכוניות נוסעים ומשאיות למכירה בארצות הברית, ומותגה לה, מעולם לא הקדישה ג'נרל מוטורס תשומת לב רבה לאיסוזו מוטורס היפאנית, שבה היו לה 37%. אבל בשלהי 1991 ניעתה איסוזו את הדירקטוריון של ג'נרל מוטורס, עם הפסד נקי של 650 מיליון דולר לאותה השנה. מאחר שהתוצאות של איסוזו הופיעו במאזנים המאוחדים של ג'נרל מוטורס, פגע חלקה של יצרנית המכוניות הגדולה בעולם בהפסדיה של איסוזו, פגיעה קשה בתוצאותיה העסקיות, בדיוק בזמן שבו נאבקה ג'נרל מוטורס לשמור על רווחיות מסוימת.

עם פרסום הידיעות הרעות מיהר ג'ק סמית, היום המנכ"ל של ג'נרל מוטורס אבל באותה התקופה הממונה על הפעילות הבינלאומית של החברה, לשלוח את דונלד סאליבן לתפקיד סגן נשיא תפעולי של איסוזו מוטורס. עד אז לא היה ליצרנית המכוניות האמריקאית אדם בתפקיד תפעולי באיסוזו, וביזה היו רק 4 מתוך 40 המושבים בדירקטוריון של החברה היפאנית.

סאליבן, היום בן 50, קיבל סמכות ניהולית בענייני התכנון והייצור של החברה, בעלת מכירות בסך 14 מיליארד דולר בשנה. הצרה העיקרית של איסוזו בעת שהגיע אליה סאליבן, היתה עסקי מכוניות הנוסעים שלה. איסוזו היתה בעיקר יצרנית של משאיות, והקימה קווי ייצור למכוניות נוסעים כדי לספק מכוניות לג'נרל מוטורס בראשית שנות ה-80 — בדיוק בזמן כדי לספוג מכה ממה שמכונה הסכם ההגבלות מרצון שהוטל על יצוא מכוניות מיפאן לארצות הברית.

כמו כמעט כל יצרניות המכוניות היפאניות הניחה איסוזו לעלויות לצאת מכלל שליטה בשנות ה-80, כאשר נראה היה שהביקוש יצמח לנצח. אבל כאשר שער הין עלה והורידו התחילה לייצר מכוניות טובות יותר, התמוטט הביקוש והבבה העלויות של איסוזו היה תלוי מעל לראשה של החברה כמו גוש בטון.

זמן לא רב לאחר בואו של סאליבן, החליטו הוא ונשיאה החדש של איסוזו, קאזוהירו סאקי, להוציא את החברה מייצור מכוניות נוסעים כדי להתמקד במכוניות לשטח הפנאי, משאיות ומנועי דיזל. החלטה זו פגעה במחלקות אחרות בדטרויט. ג'נרל מוטורס היתה תלויה באיסוזו באספקת מכונית גיאו סטורם שלה. "אנשי השיווק בשברולט התאכזבו", מודה סאליבן. "אבל לאחר שהנהלת ההשבטות בג'נרל מוטורס שהסתכלו בתוצאות הפיננסיות באיסוזו היתה הרגשה אחרת לגמרי", הוא מספר.

אפילו לפני שיצאו ממכוניות נוסעים, החלו סאליבן וסאקי לחפש מוצרים אחרים שיוכלו למכור לג'נרל מוטורס. דוגמה: היחידות של ג'נרל מוטורס באירופה התחילו עד מהרה להגביר את הקניות של מנועי דיזל מתוצרת איסוזו, שטח שבו הטכנולוגיה שלה חזקה במיוחד.

באוקטובר דיווחה איסוזו על הפסד נקי לשנה בסך 39 מיליון דולר בלבד — סכום "זעיר" בהתחשב ברמת הבעיות של החברה ובכלכלה השקועה במיתון של יפאן. סאליבן מקווה שעד סוף שנת הכספים הנוכחית (31 באוקטובר 1994) תדווח איסוזו על רווח תפעולי צנוע.

סאליבן הביא איתו עוד שני בכירים של ג'נרל מוטורס — מייקל גילין, שעבד קודם לכן במיזם המשותף של ג'נרל מוטורס עם איסוזו בקנדה, ומארק קבצ'יק — מומחה רכישות של החברה. הצוות מדטרויט מטפל עכשיו בעלויותיה הגבוהות של איסוזו, ומנצל את הניסיון שנרכש בג'נרל מוטורס. למשל, כרוזה מסורתי קנתה איסוזו כמעט את כל החלפים שלה ביפאן. אבל קבצ'יק אומר שאפשר להשיג חיסכון גדול אם ינצלו את שערו הגבוה של הין וירכשו יותר חלפים בחו"ל.

קבצ'יק עוזר לחברה להקים מערכת הרכשה גלובלית. גילין, העוזר לנהל את התכנון האסטרטגי של איסוזו, מחפש יחד עם סאליבן הזדמנויות לתיאום פיתוח המוצר והייצור של איסוזו עם אלה של ג'נרל מוטורס. מיזם משותף לג'נרל מוטורס ולאיסוזו בג'ייננוויל, ויסקונסין, התחיל בפברואר לייצר טנדרים. ג'נרל מוטורס מספקת את מנועי הבנזין, שטח שבו החברה היפאנית חלשה, ואיסוזו שולחת מיפאן את תאי הנהג והשלדות. המוצר יימכר תחת המותג של שתי החברות.

עניינה המחודש של ג'נרל מוטורס בשותפתה הישנה התעורר בעיקר משום שהאנשים בדטרויט רואים באיסוזו גשר לעולם המתפתח, שם יש כבר לאיסוזו נוכחות חזקה. סאליבן רוצה שהסוכנים האסיאתיים ימכרו את הטנדר הגדול במשקל טונה אחת של איסוזו — "כלי רכב של לחם וחמאה באסיה", לדבריו — יחד עם מכוניות נוסעים של ג'נרל מוטורס. סאליבן נזהר שלא להכריז על ניצחון מושלם באיסוזו. "אני גא על הצלחתנו באיסוזו, אבל אנחנו עדיין מגדירים הצלחה כחיסול כישלונות", הוא אומר. בין המכשולים שנותרו מצוי חובה הכללי של איסוזו, בסך 7.4 מיליארד דולר.

כאשר הגיע לטוקיו, סאליבן לא דיבר יפאנית. מאז הוא לקח שיעורים פרטיים, ולדבריו הוא מסוגל היום לנהל שיחה פשוטה. אבל אחרי שנתיים ביפאן הוא עדיין חש את עצמו כזר בארץ השמש העולה. "לפעמים אני מרגיש את עצמי מעט חסר משקל", הוא אומר. "כמנהל שאינו יפאני, לעולם לא ארגיש את עצמי כאיש של איסוזו."

השוק הפרי הסתיים

Forbes

אל תצפו להתמוטטות של הבורסה האמריקנית. במקום זאת צפו לשוק דובי אטי ושוחק שיימשך שנים אחדות

ביום ו' 4 בפברואר הודיע הבנק המרכזי האמריקאי, הפדרל ריזרב, על עלייה צנועה של 0.25% בשיעור הריבית הלילית לבנקים, ומדד דאו ג'ונס ירד ב-96 נקודות.

בעוד דבר זה חיזק את הדובים, שב ועלה השוק ביום ב' שלאחר מכן והפרים נותרו ללא הרהורי חרטה.

הם ציינו שהמפולת של 1987 והמיני-מפולת של 1990 התבררו כזמנים שבהם יש לקפוץ לשוק, לא להימלט ממנו. כמו כן הרווחים עולים יפה אחרי ההתארגנות המאסיבית והצמיחה הצנועה בנפח המכירות אצל החברות. האינפלציה נמוכה.

הפד חושש מאינפלציה

וכאן קבור הכלב. הפדרל ריזרב חושש שהאינפלציה ערה מאוד ומתחילה לשוטט, אף שההתאוששות הכלכלית שהיתה באחרונה ועודדה אותה, הונעה על ידי הוצאות הצרכנים שאינן בנות קיום לזמן רב. ניסיונו של הפדרל ריזרב לשלוט בכלכלה עשוי להביא עוד תנופה זמנית להוצאות אלו.

בשל חשש מעליית הריבית עשויים הצרכנים למהר לקנות מכוניות, בתים וריהוט כדי למלא אותם. אבל זה עלול להכריח את הפד להעלות שוב ושוב את שיעורי הריבית עד שעייפות הצרכנים ועלות גבוהה של האשראי יגרמו למיתון, קרוב לוודאי שלפני סוף השנה.

גם הירידה במחירי המניות תגרום לאנשים לחוש את עצמם פחות עשירים ופחות מוכנים להוציא כספים. בינתיים ירגישו בעלי ההכנסות הגדולות את התוצאות של העלאות המסים של הנשיא קלינטון.

האות הדובי הבולט ביותר הוא שוק איגרות החוב ארוכות המועד. צלילתו מאז 4 בפברואר מלמדת אותנו שעלייה של 0.25% אינה מספיקה כדי להשקיט את החששות מפני אינפלציה.

משמעות הדבר היא שנגיד הפדרל ריזרב, אלן גרינספן, יעלה הלאה את שיעורי הריבית. הוא כבר עשה זאת פעם אחת ואמר בבירור שימשיך בכך. הוא יפעל לפי תקדימים. ב-9 מתוך 11 הפעמים שהבנק המרכזי העלה את מחיר האשראי מאז 1955, הפעם הראשונה לא היתה גם האחרונה.

בנוסף, בעלי איגרות חוב באירופה ובמקומות אחרים חוששים שהאי-שקט הפוליטי והכלכלי ברוסיה יגרום לשיבה למלחמה קרה או חמה בבלקנים, שמטרתה תהיה להסיח את הדעת מן הנעשה בבית. קיצוצי מסים ביפאן יחייבו מימון גירעוני גדול.

וחיסול אחזקות גלובליות של קרנות גידור ובנקים עשויים להשתיף סיכון שיטתי לנגזרים. אחר תבוא בריחה מקרנות אג"ח של ארצות הברית ומדינות זרות.

לכן ייתכן מאוד שניסיונו של הפד למנוע מחזור של שגשוג ונפילה פשוט יוצר מחזור כזה. הדבר כבר קרה קודם לכן.

ב-1936, רק 3 שנים אחרי המשבר הגדול, חשש הפדרל ריזרב שהעתודות המצטברות בבנקים המסחריים עדיין יהפכו להלוואות ויוצרות אינפלציה. הדרישות לגבי גודל העתודות הועלו פעמיים.

בינתיים, אחרי הבחירות של 1936, הגיב פרנקלין רוזוולט לביקורת על הגירעון הפדרלי, שעמד אז על 5.5% מן התל"ג, וביצע העלאות מסים וקיצוץ בהוצאות. התוצאה "המיתון של רוזוולט" של השנים 1937 ו-1938 שבו ירד הייצור התעשייתי ב-33%.

מחירי המניות בארצות הברית התקיימו ברמות של דימום באף לא על ידי משקיעים מוסדיים מנוסים אלא על ידי חובבנים שנמשכו מתשואות נמוכות של תעודות פיקדון הנדל"ן, ולא נותרה להם ברירה אלא לקנות מניות וקרנות נאמנות. לפיכך המניות נמצאות בידיים חלשות.

המצב הוא הפכפך. אולי לא נקבל מכירות מהירות חזרת ההורמניות לקנייה. במקום זה עשויות להיות מכירות משמעותיות שאחריהן יהיו התאוששויות חלשות, דגם שינוי משיך במגמה ארוכה של ירידה.

זו תהיה לרבים חוויה בוסאלית. כשני שלישים מן הברוקרים הקמעונאים ואפילו חלק גדול יותר מלקוחותיהם חדשים לעולם ניירות הערך הדובי מאז ראשית שנות ה-80, כאשר התחיל השוק הדובי הארוך האחרון.

כרגע אנשים רבים אינם רוצים למכור משום שיש להם רווחים לטווח ארוך והם לא רוצים לשלם שליש מרווחיהם כמס רווחי הון. אבל חכו עד שאנשים אלה יתחילו לראות כיצד רווחיהם מתחילים להישחק.

אנשים רבים שפנו מתשואות מתעודות פיקדון לקרנות נאמנות באג"ח הברית ומתוות לה יתחילו להבין ששיעורי ריבית נמוכים במידה מעודדת תמלה טובים יותר מאשר המטר של הקרן.

המכירות שלהם יכריחו את קרנות הנאמנות לחסל את אחזקותיהן, ובכך יוסיפו שמן על מדורת השוק הדובי. תיקון של 10%? תשכחו מזה. לא קיים דבר כזה.

לחסל אחזקות בחולשות

איך מטפלים בכסף באקלים כזה? התחילו באמצעות חיסול אחזקות במניות חלשות, כמו של מכוניות ועסקים מחזוריים אחרים.

צאו מן ההנפקות הראשונות האחרונות בשטחים אופנתיים כמו בתי היסודים צפים, מסעדות סטייקים, ציוד התעמלות, מים בבקבוקים וקרנות נדל"ן.

אחר הסלו את כל מה שנותר לכם מן היקרים של העשור האחרון, כמו מניות של חברות תרופות גדולות ויצרנים של מותגים כלל ארציים.

גם מניות של חברות קטנות, המתמכת על ידי קרנות נאמנות, חששות מאוד. אם אתם חייבים להחזיק במניות, הישארו עם המנהיגים של שנות ה-90 כמו יצרני חומרה ותוכנה המגבירות את הפריון. אבל אל תחששו ממזומנים. בשוק דובי מזומנים הופכים מכבל למלך.

אם יש לכם עצבים למכירה בחסר, חישבו על מניות בקבוצות החלשות שמנינו כאן, או השוק כולו באמצעות אופציות או מכירות עתידיות.

צאו מאיגרות חוב בארצות הברית ובתוך לארץ עד שהטופה של שיעורי הריבית שתולל הפדרל ריזרב, ובעיות אחרות, יחלפו. הבנות גדולות של מסחר באיגרות חוב מוכרות בחסר איגרות חוב יפאניות, אמריקניות ואירופיות הממלאות את התיקים שלהם.

צאו או מכרו בחסר מניות זרות, בעיקר של שווקים מתעוררים מנופחים כמו הונג קונג. שווקים בלתי נזילים אלה יצללו כאשר משקיעים אמריקניים סיבוכים ייכנסו לתבהלה בשל הפסדים בבית וינסו להיפטר מאחזקותיהם בחו"ל.

המטר על הדולר. המטבע האמריקני יבנה אפילו כאשר האמריקנים הם אלה שמתחילים בכל המהומה.

MAGIC
Advanced Programming 5
מחזור II
מלון קרלטון, ת"א 20-21/4/94
המרצים: גל גרוס ורפי רביד, מומחים ומנהלי פיתוח אפליקציות יחודיות
בסמינר ילמדו יישומים מתקדמים, טיפים וטריקים,
תכנון לתחזוקתיות וכן העשרה בתחום הגרסאות
החדשות של MAGIC, סקירה של אלמנטים בתחום ה"אפור",
כלים ודרכים להתמודדות עם "באגים", שיקולי ביצועים במג'יק.
בעקבות התגובות הנלהבות ארוך חוזר!
לקבלת תוכנית לימודים מפורטת
אנשים ומחשבים COMPUTERWORLD פקסס 03-5251666, טלפון 03-5288448, 295145 שלוחה 41

ניהול איכות במפעל העתיד
Factory of the Future CIM/2000
20/4/94 מלון דן ת"א
מנחה מקצועי-מיקי גרנות BSC, יועץ מומחה בתחום תעשיה וניהול
יום העיון יציג את הגישות הקיימות לניהול איכות בארגון, דרישות מערכת האיכות והערכת נדרשת לישום גישות מתקדמות לניהול איכות.
בין הנושאים: אסטרטגיות ניהול האיכות
עקרונות יסוד של מערכת איכות
מעבר מבקרת איכות לאבטחת איכות
מבוא ל-ISO 9000
הרשם עוד היום! מספר מקומות מוגבל
אנשים ומחשבים COMPUTERWORLD
טל' 03-5288448, 295145
פקס. 03-5251666
ההשתלמות מיועדת למנהלים ומנהלי איכות.

מערכות מידע גיאוגרפיות
חידושי GIS בישראל
הכנס הארצי ה-VI
יום ד' 18.5.94
המעבר ממיפוי קונבנציונלי למיפוי ספרתי
קהל היעד: נציגי משרדי הממשלה, רשויות מקומיות, מנהלי מידע, חברות תשתית, ספקי הענף, יועצי מיחשוב ופיתוח, אדריכלים, מתכננים ומהנדסי ערים
בין הנושאים:
• הפעלת התיאום בין הרשויות בהקמת GIS לאומי - הלכה ומעשה
• המעבר ממיפוי קונבנציונלי למיפוי ספרתי בישראל
• סריקה או דיגיטציה - מה עדיף ומי יבצע
• מכריז המרכז למיפוי דיגיטלי של הקדסטר
• לקראת הפקת קטלוג פורמטים לאומי
• משמעות מרכז הפנים לתוכניות בין ערים
הקטלוג החדש לניתוחים שטוחים בישראל ועוד
הרשם עוד היום לכנס
כניסה חופשית. לתצוגה הערכת במקביל.
כנס הכנסי
כנסים מקצועיים תצוגות ופתרונות ממוחשבים
ד'-ה' 18-19.5.94, גני התערוכה מרכז הקונגרסים ת"א
אנשים ומחשבים COMPUTERWORLD
פקס: 03-5251666
טל: 03-5288448, 295145

הרמה של גוסינסקי
60 שנות מוניטין בייצור עגורנים, שערים ומחסומים

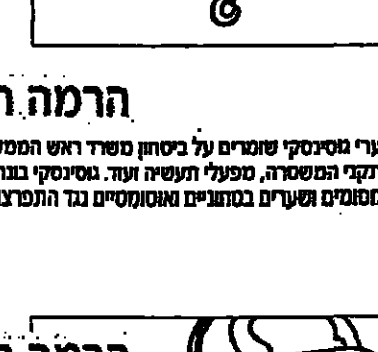

הרמה הבטיחותית
עגורני גוסינסקי עומדים בתקנים הגרמניים והבינלאומיים המחמירים. חברת גוסינסקי, היא המפתחת והמפיצה של ה-NoRail (עגורני גשר ועגורני שער ללא פסים), לה פטנט עולמי.

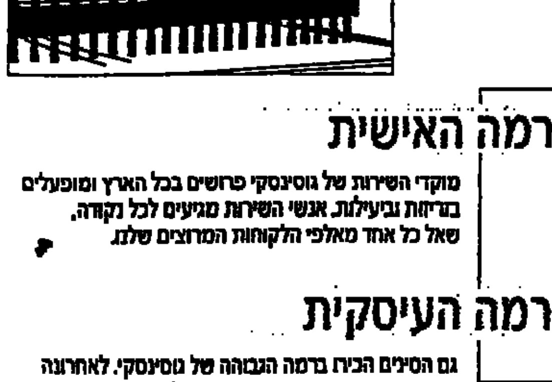

הרמה הבטחונית
שערי גוסינסקי שומרים על ביטחון משרד ראש הממשלה, מתקני המשטרה, מפעלי תעשיה ועוד. גוסינסקי בונה מחסומים ושערים בטחוניים ואוטומטיים נגד התפרצות.

הרמה האישית
מוקדי השירות של גוסינסקי פרושים בכל הארץ ומופעלים בזריזות וביעילות. אנשי השירות מגיעים לכל נקודה, שאל כל אחד מאלפי הלקוחות המרוצים שלנו.

הרמה העיסקית
גם הסיכים הבית ברמה הגבוהה של גוסינסקי. לאחרונה הקמנו שותפות עם תאגיד סיני ענק ליצור עגורני NoRail וליבוא וייצוא. מגבסים החברה בנאגיינג נוסף בכל אחד מהלקוחות באופן אישי. גם אם יש מיליארד כאלה.

גוסינסקי זה בטוח
חברה להנדסה וייצור בע"מ
שדרות ההסתדרות 211, ת.ד. 10033, מפרץ חיפה 26110, טל. 04-417351 פקס. 04-723064

هكذا من الأصل

هكذا في الأصل

בעולם

עבר שבוע / רפי פרסיץ

מה שאין עושה השכל...

בשבוע שעבר ניעור הבונדסבנק מתרדמת החורף שלו וגילח 0.25% משתי ריביות־מפתח. בין המדינות שהלכו בעקבותיו, היו הולנד, בלגיה, דנמרק, אוסטריה ושווייץ

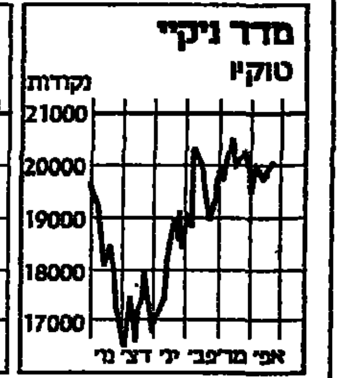

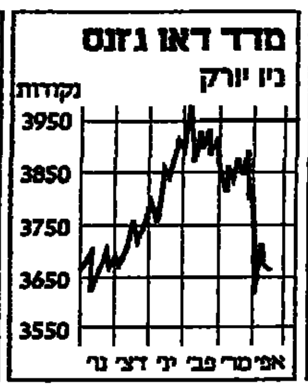

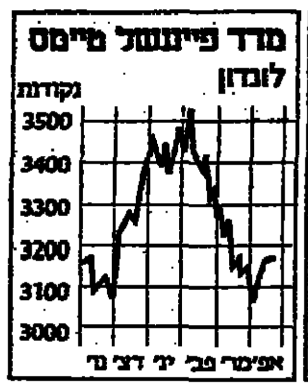

בתום תקופת התלבטות ארוכה, שלאורכה הותקף הבנק המרכזי בגרמניה בהפתעות שבועיות ועד־מות בשיעורי ריבית המכרז הפר־ניטרי, נכנע הבונדסבנק השמרן הרעתן לאילוצי המציאות המרה וקיצץ 0.25% משתי ריביות־המפ־תח: ריבית הניכיון הצטמקה מ־5.25% ל־5%, בעוד ריבית הלומ־באורד גולחה מ־6.75% ל־6.50%.

בצעד זה יש משום הודאה – אמנם באיחור – כי הבונדסבנק ושלטונים רואה כי יציבות־המטבע והמלחמה באינפלציה יקרות בעי־ניו מרווחת־העסק אינו אטום להלוסין לתלאותיה של הכלכלה הגרמנית: וכי כשמדובר בהגברת אבטלה ובעידוד יצוא והשקעות במשק, נדחקות לשוליים כל הה־צהרות התוסרות וכל האמירות הרמות המתריעות על סכנות הב־רוכות בריביות נמוכות ובגיאות באמצעי התשלום.

בעקבותיה של גרמניה הלכו הולנד, בלגיה, דנמרק, אוסטריה ושווייץ.

מסתורין ואי־הודאות

אם קשה לטעות בכיוון־שיוטם של שערי הריבית באירופה (מטה), אופפים מסתורין ואי־ודא־אות את עתידם של שערי הריבי־ות הדולריות. אף ששיעורי האינפלציה החודשית שראו אור בארה"ב בשבוע שעבר (+0.3% במדד לצרכן, +0.2% במדד ליצ־רן) היו צפויים, סבורים רבים כי הבנק המרכזי זומם להמשיך במ־דיניות ייקור הריביות לטווח קצר, שהנהיג בארבעה בפברואר.

חרף חששות אלה, ניכרה בש־בוע שחלף רגיעה יחסית בשערי איגרות החוב. כשאיגרות החוב הדולריות ל־30 שנה ננעלות בתש־ואה שנתית של 7.29%, וזו על שטרי אוצר לשלושה חודשים – ב־3.68%.

בבורסות המניות פותחה התנוד־תיות שאפיינה אותן בשבועיים הקודמים, ורובן חתמו את השבוע בעליות. את העליות הבולטות רשמו מדד מיבטל במילאנו (+8.1%) ומאוליה (+7%), כשאח־ריהם משתרכים המדדים המובי־לים בסינגפור (+3.9%), בהונג קונג (+2.5%), באמסטרדם (+2.3%), בפאריס (+2.1%), בלונ־דון (+1.5%) ובטוקיו (+1.1%). בניו יורק ננעל מדד דאו ג'ונס ב־3,662 נקודות, ירידה שבועית ב־13 נקודות.

בבורסה בוארשה, שבה נסח־רות רק כ־24 מניות, נרשמה ירידה בשיעור של כ־50% בששת השבועות האחרונים.

בשוקי החליפין, נבלמה נסיקתו של הין היפאני בסביבות 102.60 ין לדולר, והוא חתם את המסחר בניו יורק ביום ששי ב־103.40 ין לדולר. שערי הנעילה של שאר המטבעות המובילים מול הדולר היו 1.7140 מארק, 1.4540 פרנק שווייצי ו־1.4720 דולר ללישט"ג.

הדולר הקנדי הוסיף להפגין חולשה וננעל ב־72.14 סנט אמ־ריקאיים.

התאוששות לנפט, נפילה לסוכר

בשוקי הסחורות הורקדו העליות במחירי הדלק והכותנה. מחירה של חבית נפט גולמי מסוג ברנט למסירה במאי זינק מ־14.35 דו־לר ל־15.35 דולר בחישוב שבועי, וחבית נפט גולמי מתוצרת טקסס למסירה במאי – מ־15.57 דולר ל־16.55 דולר. גרמה לכך כנראה החלטתן של נורווגיה ובריטניה לקצץ, מרצונן, בתפוקת הנפט מן הים הצפוני.

אחרי שתיקה כלפי מטה מר־מה של 79.75 סנט לרמה של 74.05 סנט לליברה למסירה במ־אי, חידשה הכותנה את מגמת עלייתה וננעלה בניו יורק ב־80.93 סנט לליברה.

לעומת זה, נרשמו ירידות בשערי המתכות היקרות: שער הזהב ננעל ב־377.75 דולר לאונ־קיה (-6.50 דולר בחישוב שבועי) ושער הכסף – ב־5.25 דולר לאונקיה (-24 סנט). שער הנחו־שת למסירה ביוני התכווץ מ־74.60 סנט ל־73.17 סנט לליברה. בקרב הדגנים נרשמו ירידות קלות.

הסחורות הרכות נסוגו לאורך החזית: קפה מסוג ערביקה למ־סירה במאי צנח משיאו (85 סנט לליברה), וננעל ב־80.30 סנט. ליברת רכז תפוזים למסירה במאי נסחרה ב־1.02 דולר (-2.40 סנט). ליברת סוכר למסירה במאי החלי־פה ידיים ב־10.98 סנט (-0.22 סנט), וטונה קקאו למסירה במאי איבדה שמונה דולר בחישוב שבו־עי וננעלה ב־1,118 דולר.

שערוריה בגרמניה

בקרב הידיעות הנוגעות שראו אור בשבוע שעבר, נציין:

• בתמורה להלוואה בסך 380 מיליון דולר מקרן המטבע הבינל־אומית, פיחתה אלג'יריה את הדי־נר ב־40%, והתחייבה להנהיג ליברליזציה ורפורמות כלכליות.

• בסין נוסד בנק ממלכתי למימון השקעות בתשתית. בנק זה ייווסף לשני בנקים מתמחים אחרים: הבנק למימון חקלאי והב־נק למימון סחר.

• כ־80% מעובדיה של אייר פראנס, חברת התעופה הצרפתית, שהפסדיה התכבדו אשתקד בכמי־ליארד דולר, נענו (בלית ברי־רה) להארכת שעות העבודה, להקפאת שכר, לביטול מענקים ולפיטוריהם של 5,000 עובדים בשלוש השנים הבאות.

• בארגנטינה ומקסיקו לפניה, מחזרה ברזיל כמוצעית חובה החי־צון (כ־50 מיליארד דולר) ל־750 בנקים זרים על־ידי הנפקת אג"ח רות־חוב נקובות בדולרים למוע־דים ארוכים, המגובים בבטוחות מקומיות ובאיגרות חוב של ממש־לת ארה"ב.

• מדד הניצולת התעשייתית בארה"ב עומד על 83.6%, הגבוה מאז 1989, כשרמה של 85% נחשבת אינפלציונית.

• שיעור האינפלציה בבריטניה עמד על 2.3% בשנה.

• במזרח גרמניה פשטה רגל אחת מחברות הבנייה המובילות, שעקבותיו של מייסדה, בעליה ומנהלה, יורגן שניידר, נעלמו. תביעותיה לבנקים ולקבלנים נאמ־דים בכחמישה מיליארדי דולרים, מהם כ־750 מיליון דולר לדוי־טשה בנק. על פי הערכה, הופקרה מוצגת הבנייה בלייפציג בידיה של החברה, שהעסיקה בעיר זו בלבד 5,000 עובדים, העלולים לאבד את מקור פרנסתם.

פתוח מכסים

• אחרי סדרה של דיונים מפר־כים, שארכו כשבע וחצי שנים, חתמו במראקש שבמרוקו כ־125 מדינות החברות בארגון גאט"ט על הסכמים המונים 26 אלף עמודים, להפחתת מכסי־יבוא.

הסכמים אלה אינם חובקים את סין, שטרם התקבלה לארגון. הא־גם מיישבים את מחלוקת הסחר בין יפאן לארה"ב, או את מלחמת הבננות הנטושה בין האיחוד האי־רופי למדינות אמריקה הלטינית. במחלוקות אלה ידון ארגון הס־חר העולמי (שאמור לרשת בקרוב את מקומו של ארגון גאט"ט), שיידרש גם לסוגיות סבוכות אח־רות, כהשלכות הסחר על איכות הסביבה ועל יחסי מעסיקים ועוב־דים.

בינתיים הסכימו ארה"ב והאי־חוד האירופי להתיר זה לזה הש־תתפות במכרזים ממשלתיים, למעט בתחומי התקשורת.

מעריכים כי אמנת־מראקש תביא להגדלת נפח הסחר העולמי בכ־150 מיליארד דולר בשנה, וכי לא ירחק היום שחלקה של סין בסחר העולמי יסתכם בכ־20% – שיעור שישקף את תרומתה ל־אוכלוסיית העולם.

מקדונל דגלאס זכתה בחוזה לשיגור לוויינים ב־400 מיליון ד'

קליפורניה (אי־פי). מקדונל דגל־אס זכתה בחוזה בשווי 400 מיליון דולר לשיגור לוויינים בטילים המ־סחריים שלה בשביל רשת התקשו־רת האלחוטית אירידיום טלקומיוניקיישנס. פקידים בכירים בחברה זו אמרו בשבוע שעבר כי החוזה זו עסקת הטילים המסחריים הגדולה ביותר בתולדות החברה.

החוזה, שנחתם עם חטיבת התק־שורת של מוטורולה, מחייב את מקדונל דגלאס לבנות ולשגר שמ־נה טילים מסג דלתה 2 מ־1996 עד 1998. עסקי הטילים המסחריים של מקדונל דגלאס ירדו מ־11 שיגורים ב־1990 לשבעה ב־1993, עקב עליית התחרות מצד חברות רוסיות וצרפתיות. עד כה שיגרה החברה השנה שני טילים מסחריים.

על פי החוזה עם מוטורולה, הטילים של מקדונל דגלאס יישאו 40 מבין 66 הלוויינים קלי המשקל ברשת אירידיום שעדיין לא הוקמה. הלוויינים ינועו במסלול נמוך.

רוב העבודה בבניית הטילים תי־עשה במרכז הטילים המסחריים של החברה בהאנטינגטון ביץ', שבו מו־עסקים כ־1,500 עובדים. התוכנית שעלותה 3.37 מיליארד דולר, ממומ־נת על ידי תאגיד הכולל את מוטורולה, לוקהיד ושותפות מדר־סיה, סין, יפאן, קנדה, איטליה, טיוואן, תאילנד ומדינות מדרום אמריקה ואפריקה. חברות ברוסיה ובסין ישגרו את יתר הטילים.

אירידיום היא אחת מכמה שירותי תקשורת אלחוטית המתוכננים לע־שורים הבאים. 66 הלוויינים, שאורך חייהם של כל אחד מהם נע בין שנתיים לחמש שנים, יתחברו עם משגרים על פני כדור הארץ כדי לספק שירותי טלפון בינלאומיים.

תאגידי הטבק־מזון שוקלים פיצול

ניו יורק (אי־פי). חברת פיליפ מוריס שוקלת להפריד בין עסקי הטבק לבין עסקי המזון שלה, ואנ־ליסטים סבורים כי יריבתה הגדולה של פיליפ מוריס, חברת אר־ג'יי־אר נאביסקו הולדינגס, שוקלת צעד דומה בתקווה להעלות את ערך מניותיה.

צעדים אלו באו בעקבות גל של ביקורת מצד פקידי ממשלה בכירים ותנועות המתנגדות לעישון. מתנג־די הטבק מציעים להעלות את המס על סיגריות, להגביר את ההגבלות על המקומות שבהם מותר לעשן ולהקשיח תקנות תעשייה הקשורות בבריאות.

התקפות אלו באו בזמן שהתעשי־יה רק החלה להתאושש ממלחמת הטבק היקרה שפרצה לפני שנה כשפיליפ מוריס החלה להגן על המותג הנמכר ביותר שלה, סיגריות מרלבורו, מפני שוחקי נתח השוק על ידי מותגים זולים יותר, באמצ־עות קיצוץ של 20% במחירו הגבוה.

אנליסטים מעריכים, שמלחמת המחירים עלתה לתעשייה כ־4 מי־ליארד דולר, עקב אובדן הרווחים. בסתיו 1993 נחתם הסכם, לפיו יצרנים של מותגים עיקריים, כמו פיליפ מוריס המייצרת את מרלבורו, ונאביסקו הולדינגס המייצרת את וינסטון וקאמל, הסכימו להעלאה קלה במחירים. לדבריהם, הביקורת שנמתחה באחרונה על תעשיית הט־בק הביאה לירידת מחירי המניות של שני תאגידי המזון והטבק, הנ־סחרות בערך הנמוך בשליש מערך השיא שאליו הגיעו בתחילת 1993. פקידים בכירים בחברה זו חשים שמחירי מניות החברה אינם משק־פים את ערכם של עסקי המזון בחברה.

לאחר סגירת הבורסה ביום חמי־שי הודיעה פיליפ מוריס כי הנהלתה בודקת את האפשרות להפריד בין עסקי הטבק לבין עסקי המזון. "אנו סוקרים ודנים מדי פעם עם הנהלת פיליפ מוריס בחלופות מבניות להג־ברת הסיכויים העסקיים שלנו, כו־לל הפרדת עסקי הטבק של החברה מהעסקים שאינם קשורים לטבק".

סין אוסרת על מעורבות זרה בטלוויזיה בכבלים במדינה

בייג'ין (אי־פי). עיתון סיני רשמי מסר אתמול, כי תחנות טלוויזיה בכבלים בסין לא יוכלו להיות תחת ניהול זר ולא יוכלו לשדר תוכניות זרות שייקלטו בלוויינים. הצעדים אלו הם חלק ממאמץ שעושה באחרונה הממשלה להשיב לעצמה את השלי־טה, שבעבר היתה מוחלטת, על מה ש־1.2 מיליארד סינים רואים ושומ־עים ברדיו ובטלוויזיה.

הצלחת מאמצים אלו היתה מ־עורבת. עד כה התעלמו סינים רבים מאיסור שנכנס לתוקפו ב־5 באפ־ריל על בעלות פרטית על צלחות לווין, אך באחרונה חלה ירידה חדה במכירות הצלחות.

העיתון צ'יינה דיילי ציטט את זו קאליפו ממשרד הרדיו, הסרטים והטלוויזיה כאומר כי רשתות הטל־וויזיה בכבלים "צריכות לשרת כבלי תעמולה של המפלגה הקומוניסטית ושל הממשלה, בנוסף לאמצעי בי־דור לצופים".

זו הוסיף, כי בוחן פניות של חברות זרות ושל משקיעים פרטיים זרים, שביקשו רשיון להפעיל רש־תות טלוויזיה בכבלים. הוא לא אמר אם חברות זרות יורשו להפוך למש־קיעות המיעוט ברשתות כבלים, שרבות מהן משדרות למנויים.

כמה חברות מהונג קונג, כולל התאגיד הארץ, הודיעו בשנה שעב־רה על תוכניות להשקיע ברשתות טלוויזיה בסין, והותירו את התכנון בידי הסינים. לפי התקנות החדשות, לא ברור אם עסקות אלו יוכלו להתבצע. התקנות אוסרות על מפ־עילי שידורי הכבלים לשדר תוכני־ות הקלטות בלווין ממדינות אחרות, כולל מהונג קונג, טיוואן או מקאו, או להקרין סרטי וידאו שלא אושרו לצפייה.

"שום תוכנית ריאקציונרית, פור־נוגרפית או תוכנית המזיקה לבטי־חון המדינה וליציבות החברתית לא תשודר", נאמר בדיווח.

התוכניות מהונג קונג או מטיוואן הן חלק גדול מהשידורים ברשתות הטלוויזיה בכבלים, שרבות מהן פועלות בתחום גיאוגרפי צר – שכו־נות מגורים או מפעלים. תחנות השידור הממלכתיות בסין משדרות אף הן תוכניות רבות מהונג קונג ומטיוואן, וכן תוכניות מערביות. נראה כי על פי הכללים החדשים ישודרו רק תוכניות זרות שאושרו על ידי רשויות השידור המרכזיות. כיום מפעילי רשתות כבלים יכולים לשדר כל תוכנית זרה שהם קולטים בצלחות הלווין.

הבנק העולמי תומך במימון 2.8 מיליארד דולר להקמת סכר בסין

וואשינגטון (ע'ת). הבנק העולמי אישר בשבוע שעבר מתן הלוואות בסך 2.8 מיליארד דולר לפרוייקט הסכר בקסיאולאנגדי דרכו זורם הנהר הצהוב בצפון סין.

הקמת הסכר תהיה כרוכה ביישו־בם מחדש של כ־200 אלף בני אדם.

הבנק העולמי הודיע, שהוא מאשר הלוואה של 460 מיליון דולר להק־מת הסכר, ואישר בסך 110 מיליון דולר באמצעות האגודה הבינלאו־מית לפיתוח, חברה בת של הבנק המעניקה הלוואות למדינות עניות. מנהלי הבנק אמרו כי הפרוייקט נועד לצמצם שטפונות, לספק מים לבתי מגורים ומי השקיה לחוות ולספק אנרגיה חשמלית. הסכר יהיה בגובה 154 מטר, ויהיו לו 15 מנהרות ומערכת להטיית מים עוד־פים. כך יופק כוח חשמלי ויהיה פיקוח על המשקעים בנהר.

קח פיננסית+ וקבל מחשב 486 צבעוני ומדפסת חינם!

* במבצע שתוקפו עד 30/4/94 משתתפים מחשב 486 DX/33, מסך "14 S.VGA צבעוני, מארז מיני TOWER, דיסק 212 MB וכן מדפסת EPSON FX-870.

עכשיו נראה אותך
קונה תוכנה אחרת.

לפרטים נוספים צלצל חינם:
177-022-1994

פיננסית+
תוכנה עסקית מושלמת

עומאן אומרת כי עמידה במכסות חמורות תעלה את מחירי הנפט

מנאמה (רויטר). שר החוץ של עומאן, סעיד בין אחמד אל שנפארי, אמר כי מחירי הנפט הנמוכים יוכלו להתאושש במחצית השנייה של 1994 אם המדינות החברות באופ"ק לא יחרגו ממכסות ההפקה שלהן, ויצרניות שאינן חברות בארגון ימ־שיכו לייצר ברמות הנוכחיות.

"אנו מקווים כי מחירי הנפט יעלו במחצית השנייה של שנה זו", אמר שנפארי בראיון לכתב העת "אל עקידה" מעומאן. "זה יתאפשר אם מדינות אופ"ק לא יחרגו מהמכסות שלהן, אם היצרניות שאינן שייכות לאופ"ק ימשיכו להקפיא את ההפקה שלהן ואם לא יחולו התפתחויות במקו־מות אחרים, כמו הגברת הפקת הנפט בים הצפוני", אמר השר.

עומאן היא יצרנית נפט עצמאית שאינה חברה באופ"ק. היא נמצאת במוקד המאמצים לתאם בין יצרני־ות נפט החברות באופ"ק, לבין יצרניות שאינן חברות בארגון, במטרה לסייע להעלאת מחירי הנ־פט. שנפארי אמר כי הפקה עודפת של כמה חברות אופ"ק בעבר הביאה את הארגון להקפיא את המכסה שלו עד סוף השנה.

"היתה הפרה מתמשכת של מכ־סות הפקה שהוסכם עליהן בין כמה מדינות החברות באופ"ק", אמר שנ־פארי. "בכמה מקרים, ההפרה הגיעה לרמה גבוהה מאוד. כמה ממדינות אופ"ק הפעילו את שדות הנפט שלהן בתפוקה מלאה", האשים.

שנפארי לא נקב בשמן של המדי־נות שהפיקו בעבר נפט מעבר למכ־סה שהוקצבה להן, אך סבורים כי המדובר בניגריה ובאיראן. לדבריו, סעודיה שהיא מפיקת ויצואנית הנ־פט הגדולה בעולם, מחויבת להפיק שמונה מיליון חביות ביום בלבד, אף שהיא יכולה להפיק יותר.

ארגון אופ"ק, המונה 12 מדינות, הסכים במארס להקפיא את המכסה הכוללת שלו, העומדת על 24.52 מיליון חביות ליום, עד לסוף השנה, אף שכמה מחברות הארגון קראו לקצץ בהפקה כדי לסייע להעלאת המחירים.

שנפארי אמר כי סעודיה חוששת שיצרניות אופ"ק יתפסו את נתח השוק שלה אם יושג הסכם לקיצוץ במחירים ללא התחייבויות נוקשות מכל חברות אופ"ק לציית למכסות שנקבעו. "סעודיה חוששת שמדינות אופ"ק אחרות, שיש להן יכולת הפקה נוספת, יפיקו תועלת מכל כמות שסעודיה תוותר עליה", הס־ביר שנפארי.

נמשך "משבר הבננות" בין מדינות האיחוד האירופי

גרמניה, בלגיה והולנד כנגד צרפת וספרד

מאראקש (ע'ת). שרי הסחר של האיחוד האירופי לא הגיעו לידי הסכמה בסוף השבוע בעניין הסכסוך על יבוא בננות לאירופה. הדבר מטיל צל על ההסכ־מים שעמדו להיחתם שלשום לגבי הסחר העולמי כולו. שר הכלכלה הגרמני, גנטר רקסרו־דט, אמר כי השרים ינסו לפתור את הבעיה שהעמידה את גרמ־ניה, הולנד ובלגיה נגד צרפת וספרד.

מדובר בשיטת מכסות ליבוא בננות זולות מדרום אמריקה, לעומת יבוא בננות ממדינות אפריקניות, שנשלטו בעבר על ידי מדינות אירופה, המעוניינות לסייע להן. הדבר נוגע גם למג־דלי בננות באיים הקאריביים ובאיי האוקיינוס השקט.

גרמניה, צרכנית הבננות הג־דולה ביותר באירופה, טוענת כי בשיטה הנוכחית נשמרים מחירי הבננות ברמה גבוהה מדי.

מועדון פאריס מחק 8 מיליארד דולר מחובה של פולין

וארשה (ע'ת). "מועדון פאריס" שבו חברות כמה מדינות המערב, מחק 8 מיליארד דולר מחובה של פולין שהסתכם ב־33 מיליארד דו־לר. דובר משרד האוצר הפולני אמר שממשלות המערב הגיעו להחלטה זו, לאחר התייעצויות עם קרן המט־בע הבינלאומית.

היענותה של וארשה להסכם מ־1993 היה אחד התנאים למחיקת החוב, הוסיף הדובר. לדבריו, ההסכם לפירעון חובות עם נושיה של פולין הקל על המהלך הנוכחי.

הארץ

יום ראשון, ו' באייר התשנ"ד
17 באפריל 1994

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 תל אביב 61001 פקס' 6810012 מערכת, 6815857 הנהלה, 6815859 מודעות
ירושלים: רחוב הבצלאל 2, טל' 02-254245, ת"ד 273 י-ם 91002 פקס' 02-254249
חיפה: רחוב נורדאו 28, טל' 04-6231667, ת"ד 5259 חיפה 31052 פקס' 04-670715
שירות חלוקה למנויים 5121333, 03-5121344 מודעות לוח ורווחים 03-6382020

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב
העורך: חנוך מרמרי   עורך המשנה: יואל אסתרון
גרשום שוקן, העורך 1939-1990

HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken St., Tel (03)5121212. Fax 6810012

אזהרה לא מובנת

לא ברור איזו תועלת מדינית עשויה לצמוח מהאזהרה הדרמטית ששיגרו בסוף השבוע ראש הממשלה יצחק רבין ושר החוץ שמעון פרס למלך חוסיין ולממשלתו. "הירדנים אינם נוקטים שום צעד למנוע חופש פעולה ויצוא החמאס וביצועיו הרצחניים", אמר ראש הממשלה והוסיף: "ישראל לא יכולה לעבור על כך לסדר היום". ההודעות של דוברי החמאס בירדן, מוחמד נזאל ואיברהים גושה, המופיעים בטלוויזיה אחרי כל פיגוע רצחני ומשבחים אותו, אכן מעוררות כעס וסלידה; אבל עשרות פעילי החמאס בגדה ובעזה, ואין ספור הכרוזים והפרסומים שלהם בשטחים, אינם משתמשים בלשון שונה.

העובדה שבירדן יושבים כמה מדוברי החמאס עדיין אינה עושה את רבת עמון לבסיס צבאי ומדיני של הקנאים המוסלמים. קנאי איסלאם פלשתינאים קיצונים יושבים גם במדינות ערביות אחרות: פתחי שקאקי, ראש הג'יהאד האיסלאמי, בלבנון, ומוסא אבו־מרזוק, הבכיר שבדוברי החמאס, מתגורר בדמשק ומשם פועל יחד עם ארגוני הסירוב הפלשתיניים האחרים במטרה להכשיל את מהלכי השלום.

הרוב המכריע של הנהגת החמאס יושב כאן בשטחים שתחת שלטון ישראל. כל הנשק לחבלות, רוב ההנחיות לפעולות וכל המחבלים באים מתוך הגדה ועזה, ולא מירדן. מה הטעם איפוא לצאת באזהרה כה חריפה לירדן, אלא אם כן זהו ניסיון להסיט את תשומת הלב לאויב חיצוני מדומה. יתרה מזאת, זוהי אזהרה חסרת שיניים, שכן אין לממשלת ישראל לא הכוונה ולא היכולת לפעול נגד "היצוא (כביכול) הרצחני של החמאס מירדן".

המלך חוסיין נוקט מדיניות נבונה דווקא לריסון הקנאים המוסלמים. מלכתחילה לא התגרה השלטון המסורתי השמרני של ירדן במוסלמים האדוקים כפי שעשו זאת בעבר המשטרים "המהפכניים" בסוריה, באלג'יריה ובמצרים. הוא שיתף את נציגי האחים המוסלמים בממשלתו לאחר שמועמדיהם זכו להצלחה ניכרת בבחירות לפרלמנט בירדן לפני חמש שנים. תפקודם היה כושל וחוסיין סילק אותם מהממשלה, ובבחירות שהתקיימו בשנה שעברה נחלש כוחם במידה ניכרת (גם בגלל שינויים שעשה חוסיין בשיטת הבחירות).

כל השנים עשה צבא ירדן מאמצים רבים וכנים למנוע ניסיונות חדירה של יחידים (גם בין חייליו) ושל חוליות קנאים מוסלמים שביקשו לעבור את גבול הירדן לביצוע פיגועים בישראל. כאשר התארגנו מחתרות מוסלמיות בכוונה לשבש את החיים בממלכה, ואף לרצוח את המלך, הוא פעל נגדם בתקיפות רבה.

נכון שהמשטר בירדן מקרב חוגים מסורתיים ושמרניים, אך לא את הקיצונים הדוגלים באלימות. הירדנים מטפחים, למשל, את הממסד המוסלמי בשטחים בכלל ובמזרח ירושלים בפרט. חוסיין היה הראשון שאיפשר לפני שנים למוסלמים אזרחי ישראל להיכנס לארצו בדרכם לעלייה לרגל למכה. מזה הוא עומד לקיים חגיגות נרחבות בממלכה לציון סיום השיפוץ של כיפת הסלע שעל הר הבית. מלך ירדן תרם לכך כסף רב והזמין לחגיגות מאות פלשתינאים מהשטחים ומוסלמים מישראל.

שלטונו בנוי על יחס אוהד לשרידי דת ומסורת; מוצא בית המלוכה ההאשמי הוא בני משפחת השריפים ממכה המתייחסים לנביא מוחמד. לפיכך, כל שהופעת דוברי החמאס מרבת עמון בטלוויזיה מקוממת, אין היא מייצגת את מדיניות הממשל הירדני, והנימה החריפה של האזהרה הישראלית היתה מוגזמת וחסרת תועלת מדינית או ביטחונית.

מה מסתירה המצחייה

מאת עוזי בנזימן

כי הנה הסתיו עבר, הגשם חלף הלך לו, הניצנים נראו בארץ, ותור השלום לא הגיע. הדי 13 באפריל הוא הקף לסתום יום של דם בלוח השנה, ופעמי הפיוס הישראלי־פלשתיני מבוששים לבוא. ואין לדעת אם העיכוב הוא טכני בלבד או שהוא מבטא קשיי בסיס, גם מהותי, במסמכי אוסלו שקבעו את מסגרת ההסכם ואת קצב הוצאתו אל הפועל. ככל שנוקפי הזמן המשא ומתן מתארך מתבהר עניין אחד: אם ממשלת ישראל לא תגדיר לעצמה את היעד הסופי שהיא רוצה להשיג, היא תעיק על התהליך המדיני ותאיים באופן ממשי על הצלחתו.

האלוף אמנון שחק אמר בשבוע שעבר, בתום סיכום השיחות בקהיר, שאינו מסוגל לחזות מתי יסתיים המו"מ על פינוי עזה ויריחו. ניסוח הדברים, וכן המלים שבחר שחק לומר, שיקפו ספקנות לאה מתחת למעטה המנוחים הדיפלומטיים שידוד שחק שעם אש"ף אין לדעת מה יילד יום ושניסיון המו"מ, שהוא מנהל זה חצי שנה, לימד אותו להיות זהיר בתחזיותיו ובציפיותיו.

גם אם התבטאותו של סגן הרמטכ"ל היתה טקטית גרידא ונועדה לרכך את עמדת אש"ף במשא ומתן, היא אינה תלושה מהמציאות: הצד הישראלי תוהה ברצינות אם עיפאת הוא בן־שיח לעסקים מדיניים. יש בירושלים בעלי תפקידים בכירים שאף מפקפקים אם ההנחות העומדות ביסוד הסכמי אוסלו עדיין בתוקף.

יש שתי דרכים לשפוט את משמעות הדחייה במימוש ההסכמים, והן מושפעות מהנטייה האידיאולוגית של השופט. האחת מטענת כי לוח הזמנים שנקבע אינו מיושם משום שהוא נבנה על ענן ורוח ולא על אדן מוצק. רוצה לומר, השלבים שסומנו בהסכמי אוסלו אינם מושגים מסיבות הנוגעות בסתירות הפנימיות המצויות בסעיפיו. הדרך השנייה גורסת שאמנם מתגלעים קשיים, אבל הם היו צפויים, שהעיכובים הם טכניים ביסודם ושניסיון החודשים האחרונים מלמד בבירור שלשני הצדדים אינטרס משותף ויכולת לצלוח את המהמורות.

גם מי שמאמין בדרך השנייה אינו רשאי לפטור את עצמו מדיון בשאלה האם לממשלה בירושלים מוגדר לאן היא מבקשת לנווט את המשא ומתן. אם היא מסכימה, כפי שחושדים הפלשתינאים, להסתפק כנסיגה (מסוימת) מעזה ומיריחו ולהיעצר שם, היא מוליכה את המדינה למשבר חמור ומסכנת, כנראה, את המשך שלטונה. אם כוונתה לסיים בהקדם את המשא ומתן על עזה ויריחו ולגשת מיד לאחר מכן למשא ומתן על הנהגת אוטונומיה בשאר חלקי הגדה המערבית, עליה לתת לעצמה דין וחשבון מה דמותו של הסדר הקבע שהיא רוצה להגשים. במצב הדברים הנוכחי, התהליך המדיני מתנהל בלי מצפן; אלה המפעילים אותו משולים למי שנקלעו לשביל והם פוסעים בו כשמצחייה כהה וארוכה מגבילה את ראותם: הם אינם מסוגלים לשאת את עיניהם ולהתבונן קדימה: כל מה שביכולתם לראות הוא חצי המטר שמתחת לחוטמם.

החברה הישראלית וממשלתה עדיין לא ליבנו לעצמן מה דפוס היחסים שתתהווה בינן לבין העם הפלשתיני. תהיה המסגרת המדינית בגדה וברצועה אשר תהיה – מדינה פלשתינית עצמאית, אוטונומיה, מסגרת משולבת עם ירדן – האם מדינת ישראל תחתור להינתקות ממנה או לחיבוק רחב אתה. האם אנחנו מעוניינים בשלום קר או בשלום חם עם השכנים הפלשתינאים. האם אנחנו רוצים לראות אותם בתוכנו, כעובדי כפיים או כשותפים לעסקים, או שתכלית המאמץ המדיני להיפטר מנוכחותם. האם השטחים שיוחזרו, בדרך זו או אחרת, לפלשתינאים הם מחיר שמדינת ישראל תשלם כדי להתבדל מהסביבה או כדי להשתלב בתוכה.

בלא מתן תשובות לשאלות אלו, קשה לראות כיצד יצליח המשא ומתן המדיני. משא ומתן הוא אמצעי להשגת יעדים ואין הוא יכול לשאת פירות אם לא קדם לו ניסוח של השקפת עולם שממנה נגזרות המטרות ומהן נגזרת הדרך להשגתן. יש רושם שבאוסלו הלכו בשיטה הפוכה: בחרו בדרך, סימנו את התחנה הראשונה והעדיפו לדחות את ציון היעד הסופי. בתוכניתו של רן, שילון ערב יום העצמאות סיפר רבין שהוא אלוף הארץ באכילה מהירה: זו תכונה מסוכנת למי שאוכל לוקשים.

אלכס ליבק / צומת דרור, אפריל '94

כל הארץ דגלים

מאת גדעון לוי

הפיגוע הרצחני ביום הזיכרון שיווה השנה אופי שונה ליום העצמאות. אבל כבר ימים רבים לפני החג הסתמנה תופעה חדשה שהיה בה כדי להעיד על שינוי נוסף באווירה הציבורית: הארץ התמלאה דגלים. מאז ומתמיד עטו הרחובות דגלים לקראת החג הלאומי היחיד כמעט שיש לנו, אבל דומה שכל כך הרבה דגלים לא נראו כאן מעולם. לפני שנים היינו מניפים אותם על המרפסות, הרבה לפני שתריסי הפלסטיק חנקו אותן כליל. בשנים האחרונות נראו פחות ופחות דגלים על המרפסות וגם על חלונות המכוניות.

הרכוש הלאומי הקיים בציבור מאז השבר של מלחמת יום הכיפורים נתן אותותיו. הנה השנה, בלי כל סימן מוקדם, נראו לפתע רבבות דגלים הנעים בכבישים, כשהמהדרין הרכיבו שני דגלים על חלונות מכוניתם.

מה קרה? התשובה, כרגיל, מורכבת. אין ספק, בראש ובראשונה היתה פה יוזמה שיווקית מבורכת. מישהו החליט שדגלים ליום העצמאות יכולים להיות עסק משתלם ביותר, אם רק השיווק יהיה אגרסיווי דיו. יד בעלמה שלהם איפוא אלפי סוכני משנה אל הכבישים, ילדים, רדים, מובטלים, וסתם כל מי שחשקו בכסף מהיר, עד כי לא נראה עוד צומת רחובות ברחבי הארץ בלי שניים שלושה סוכני דגלים העטים על כל רכב חולף.

ואולם יהיה זה פישוט יתר לחשוב כי הצלחת מבצע המכירות הזה נבעה אך ורק מדרך השיווק היעילה. הרי כמה ניסיונות למכור כך עיתונים לא עלו יפה. לעומת זאת, לא מזמן הצליח כך גם מבצע שיווק דומה: הסטיקרים שהעידו שהעם עם הגולן הופצו בחודשים האחרונים באותה דרך אגרסיווית, והתוצאות לא איחרו לבוא. בכל צומת עומד המדביקים, חובשי כיפות סרוגות ברובם, והמכוניות עוטפו בכבודם במסר הפוליטי הכוללני הזה, שלפיו העם עם הגולן.

העובדה כי את הסטיקר של הגולן אפשר היה לקבל בכל צומת חינם אין כסף, ואילו דגל הפלסטיק עלה כמה שקלים, לא העלתה ולא הורידה הרבה. כסף קטן לא חסר לבעלי המכוניות. גם הנפת דגל המדינה, וגם אמירה מעורפלת כי העם עם הגולן, לא מחייבות הרבה. זו וגם זו קונסנסואליות כל כך, כמעט ממלכתיות.

אלא שלמרות כל זאת, מדינה שרבות כל כך ממכוניותיה תוססות בגולן ומניפות את דגלה ביום חגה מציירת את רוח הזמן בצבע מסוים. עובדה, מאז ימי השיכרון שלאחר מלחמת ששת הימים לא נראינו כך. העובדה כי מפגן הלאומיות הזה מתרחש בעיצומה של תקופה עצבנית ושברירית כל כך, עם תהליך שלום שנוי יותר ויותר במחלוקת ופיגועים רצחניים מתרבים, רק מחזקת את המחשבה שלהנפת הדגלים הסוחפת הזאת יש גם משמעויות מדיניות וחברתיות עמוקות.

מי שנזקק לראיות נוספות, היה צריך לסור בחג לאחד מאתרי המבגלים: לא רק דגלי ישראל לרוב היו שם, אלא גם צעקות בגרונות ניחרים חוזעקים כנגד יצחק רבין, רבות מכפי ששמעתי מעודי כנגד מישהו. צריך גם לזכור שרוב הנוהגים עכשיו בדגלים מורמים תמכו עד לאחרונה באיסור שהטילה הממשלה על הפלשתינאים להניף את דגלם שלהם, בכל נסיבות שהן. יש איפוא אמירה בהנפה, בדומה לאמירה המתריסה של המתנחלים שאוהבים לנסוע ברחובות ערי הפלשתינאים כשדגל ישראלי ענק מתנוסס על מכוניותיהם המשוריינות, למען יראו וייראו.

אין אמנם צורך להרחיק לכת יותר על המידה: ברוב מדינות העולם החופשי יש לדגל משמעות עמוקה שאין לשלול אותה כל עיקר. ארה"ב עוטה דגלי ענק בכל ימות השנה על כל גבעה תחת כל עץ רענן.

עם זאת, אי אפשר להתעלם מהשינויים שעברו כאן בשנים האחרונות על מושגים כמו ארץ ודגל. כשם שאהבת הארץ הפכה בשנים האחרונות יותר ויותר לנחלת הימין, ואוהב ארץ ישראל הוא בדרך כלל מי שמתנגד לכל נסיגה, כך גם הדגל שהניף אבי לפני שלושים שנה על מרפסת דירתנו הצנועה הוא כבר לא אותו הדגל. אז היתה זו הנפה באה אך תמימה; עכשיו, צריך להודות, יש בהנפה גם משהו מתריס.

כשאומרים FW או "המודל המצרי"

מאת אלוף בן

בראיונות שהעניקו ערב חג העצמאות פירסמו יצחק רבין ושמעון פרס את תפיסותיהם לגבי השלום עם סוריה. שני המנהיגים סבורים שלפניהם עומדת שנה להשגת השלום עם סוריה, לפני תחילת מערכת הבחירות בישראל ובארה"ב, ושניהם מודעים לאיום של התפשטות הפונדמנטליזם האיסלאמי באזור.

רבין ופרס רואים את הביטחון כמטרה המרכזית של השגת השלום עם סוריה, אבל הם מציגים גישות שונות. ראש הממשלה רואה בהסדר הסורי עסקה רב־צדדית, וליתר דיוק תלת־צדדית, שבה ישראל נותנת את השטחים, סוריה את הנורמליזציה והשלום, וארצות הברית את הביטחון. רבין מדבר על "חבילת השלום" שלה ארבעה מרכיבים: נסיגה, שלום, סידורי ביטחון ולוח זמנים לנסיגה ולצעדי נורמליזציה ביחסים. את המרכיב החמישי תספק וושינגטון, שתערוב "לקיום ההסדרים שנקבעו עם הסורים" לאחר נסיגת צה"ל.

שר החוץ חושב על ההסדר הרב־צדדי. לדעתו, ישראל צריכה לדרוש מסוריה שהמו"מ אתה יוביל לסיום מצב המלחמה עם כל מדינות ערב, פרס ל"בריתות" לנה, עיראק ואיראן. פרס אינו מסתפק במשענת הביטחונית של ארצות הברית, ורוצה להקים מנגנון ביטחון אזורי, שבו ישתתפו מדינות המזרח התיכון עם האמריקאים והרוסים. המסגרת החדשה, שאת יסודותיה פירט בספרו "המזרח התיכון החדש", תגונן על השותפים לשלום מאימת הנשק הגרעיני והטילים, ותכלול בתוכה פיקוח מקומיים חרים בגבולות שבין המדינות ותבאות לאומים חוקים שיוכלו להדוף תוקפנות. להבטחת פירות השלום תוקם גם מערכת כלכלית אזורית.

שני המנהיגים עוקפים בחוגם את שאלת הנסיגה מרמת הגולן, העומדת במרכז הוויכוח הציבורי על ההסדר עם סוריה. פרס אומר, ש"רמת הגולן היא ההר האחרון שיש לנו, ואני שואל את עצמי, מה עושים עם ההר הזה ומה אפשר להשיג ממנו ברמת הביטחון". רבין אומר, שהממשלה התחייבה לנסיגה, "ולא לנסיגה כוללת". ראש הממשלה לא יניח את קלפיו על השולחן לפני שיידע מה הסורים רואים כשלום עם ישראל.

רבין ופרס אינם היחידים בצמרת הישראלית שמדלגים בלהטוטי לשון מעל משוכת הנסיגה. על הרמטכ"ל אהוד ברק מספרים, שבפגישותיו הרבות עם מדינאים אמריקאים הוא מרבה להשתמש בקיצור FW בהתייחסו להסדר עם סוריה בגולן. ברק נמנע מלנקוב בשם המפורש, אבל בני שיחו משוכנעים שכוונתו ל"נסיגה מלאה" (FullWithdrawal).

הדוחקת העיסוק הפומבי בנסיגה מהגולן מעוררת את השאלה אם היא נובעת מחשש מזעם הציבור ומהתארגנות האופוזיציה שיכשילו את ההסדר עם סוריה לפני שיבשיל, או שלא מדברים על הנסיגה, כי ממילא איננה נתונה למיקוח ממשי עם הסורים.

פתרון אפשרי לחידה נמצא בדבריו של ראש אמ"ן בראיון שהעניק ל"על המשמר" בערב החג. האלוף אורי שגיא תופס מקום בולט בין המצדדים בהסדר עם סוריה מאז שהתריע לפני שלוש שנים שחאפז אל אסד בחר בדרך השלום. שגיא מוסמך אמנם לדבר רק על הצד הערבי, אבל קשה להשתחרר מהרושם שדבריו נועדו לאוזניים הישראליות. מדברי שגיא עולה, שאסד אינו מתכוון לנהל משא ומתן על הנסיגה כיוון שבעיניו נסיגה מלאה והשבת הריבונות על הגולן כולו לסוריה הן תנאים מוקדמים הכרחיים לשלום. סוריה תהיה מוכנה לדון עם ישראל על שלושה דברים: סידורי הביטחון, לוח הזמנים לביצוע ההסדר והזיקה לעידן הפלשתיני. אסד רוצה את הגולן בחזרה, ולא יוכה שישראל תגיע קודם להסדר הקבע עם הפלשתינאים. ואיך ייראה ההסכם עם סוריה? "אני רוצה להפנות את תשומת הלב למודל המצרי, הידוע לא רק כאן, אלא גם בדמשק", אומר שגיא.

לתקדים הישראלי־מצרי משקל חוק בתהליך השלום, לא רק בגלל ראשוניותו ועמידתו במבחן הזמן, אלא גם בזכות פשטותו: החזרת כל השטח ופינוי היישובים הישראליים, ביטול מצב הלוחמה ונורמליזציה (פורמלית לפחות) ביחסים, פירוז וסידורי ביטחון שרובם בצד המצרי, נסיגה בשני שלבים על פני שלוש שנים כשלאחר השלב הראשון הוחלפו שגרירים, כשצה"ל עדיין יושב במחצית סיני.

רבין נסמך על התקדים המצרי בהציגו את שתי דרישותיו המרכזיות מאסד – נורמליזציה וכינון יחסים מלאים לאחר שלב הנסיגה הראשון, כשישראל עדיין שולטת בחלק נכבד מהגולן, ופירוז שטח גדול בסוריה מול שטח מצומצם הרבה יותר בישראל. אלה הדרישות שהכשילו עצמן עם מצרים. מי שמבקש לגבש מהדורה חוזרת של הסכם קמפ־דייוויד, יודע שעליו לשלם את התמורה ששילם בגין לסאדאת.

האומנם מפתח?

מאת אפרים סנה

"סוריה היא המפתח לשלום" – נוסחה זו חוזרת ונשנית באחרונה בדברי הפרשנים ובעלי הטור בעיתונות הישראלית. באומרם "מפתח" מתכוונים הכותבים ליכולתה של סוריה למנוע התקדמות בתהליך השלום, להמתנת השותפים האחרים למו"מ עם ישראל להסכם ישראלי־סורי כדי שיחתמו אף הם הסכם כזה. מן הראוי לבדוק ברצינות את תקפותה של קביעה זו.

בעבר אכן היתה לסוריה יכולת מעשית להטיל וטו על כל הסכם עם ישראל. יכולתה זו נבעה מהעוצמה שהעניקה לסוריה התמיכה הצבאית־מדינית של ברית המועצות, והמורא שהטילו ארגוני הטרור הכפופים למרותה בלבנון, בירדן ובקרב הפלשתינאים. היעלמותה של בריה"מ הסירה מסוריה את הגיבוי המאסיבי שעליו נשענה. איראן הפונדמנטליסטית שללה ממנה את המונופול על הפעלת הטרור וניכסה לעצמה את השימוש בו כאמצעי לשיבוש מהלכי השלום. משקלן היחסי של חזיתות הסירוב הפרו־סוריות פחת עם עליית החמאס.

סוריה הבינה כי שימוש נרחב בטרור ככלי לסחיטת הישגים מדיניים סגר בפניה את הדרך להתקרבות אל ארצות הברית – התקרבות שהיא יעד אסטרטגי של מדיניות החוץ הסורית. בסיכום, לסוריה יש היום פחות יכולת הפרעה מאשר היתה לה לפני שנים אחדות.

עד כמה בכל זאת ממתינים השותפים הערבים לתהליך השלום למוצא פיה של סוריה? ביחס ללבנון צודקת הקביעה כי ההסדר עמה כפוף באופן מוחלט להשגתו של הסכם סורי־ישראלי כולל. הדבר נובע מתלותה המוחלטת של לבנון בסוריה. באשר לירדן שונים פני הדברים. ייתכן שזו תחשוש לחתום על חוזה שלום מלא ופורמלי עם ישראל בטרם ייחתם שלום ישראלי־סורי, אבל בכל הנוגע לכלכלה, לתיירות, לאנרגיה, לשמירת הסביבה ולתחומים אחרים, ניתן להתקדם עם ירדן להסכמי ביצוע מעשיים.

רבות יותר מצד גורמים ישראליים, ולא לחץ סורי, הם שגרמו לעיכובים ולשיבושים ביחסים המעשיים עם ירדן. בהלכלכלו את מעשיו, כולל שיקולים של יציבות המשטר, מתחשב השלטון בעמאן ברגשות הרוב הפלשתיני באוכלוסייתו יותר מאשר בגורמי חוץ. הזיקה הכלכלית בין שתי הגדות מחייבת את ירדן לתזמן את צעדיה עם הפלשתינאים יותר מאשר עם כל צד ערבי אחר.

כאשר מדובר באש"ף, קשה לראות כיצד מסוגלת דמשק לעכב את מהלכיו בתהליך השלום. כשאלה מתעכבים, והדבר קורה לעתים תכופות, אין זה בשל לחצה של סוריה. ההנהגה הפלשתינית, העסוקה בראשה, מושפעת מלחצי השטח, מאילוצי הפוליטיקה הפנימית, ולא מרצונותיו של חאפז אל אסד.

אין מכירים אצלנו את עומק רגשות הטינה שיש בלב הפלשתינאים על סוריה. הם זוכרים לה את מלחמת הסורים באש"ף בלבנון בשנות ה־70, את נפילת תל־זעתר, את פילוג הפתח והקמת פלג אבו־מוסא, את זוועות בשל"ג, את כיתורם בטריפולי בידי הסורים ושלוחיהם ואת גירושם המשפיל משם ב־1983.

כאשר האוכלוסייה הפלשתינית בשטחים זקוקה בדחיפות לשינוי מוחשי בחייה, דרך מימוש ההסכמים שהושגו עם ישראל, אין לסוריה שמץ של יכולת לעכב זאת. גם בעתיד אין לסוריה שום אמצעי לחץ על אש"ף שיכתיב לו ויתורים מסוימים בגדה המערבית בתמורה להישגים סוריים ברמת הגולן. מי שמשתעשע ברעיון של חילופין כאלה, אינו מבין כלל את היחסים בין הפלשתינאים לבין סוריה.

דרום לבנון הוא המקום היחיד שבו סוריה מסוגלת להזיק לתהליך השלום על ידי חימום יזום של הגזרה באמצעות עידוד פעולות של ארגוני טרור. במבצע "דין וחשבון" הוכיחה ישראל כי היא מוכנה בתגובתה לפגוע גם באינטרסים סוריים. אפשר להניח כי לאחר זאת תהיה דמשק זהירה יותר בנכונותה להסלים את פעולות המחבלים כנגד ישראל.

סוריה היא איפוא מפתח חלקי ומוגבל לשלום. בשום פנים אין משמעות הדבר שניתן להמעיט בחשיבותה הסגולית של סוריה באזור ובמשמעות האסטרטגית העצומה של שלום עמה כאשר יושג. אך גם חשיבות זו של שלום עם סוריה אינה מצדיקה אמירות כגון "מחיר השלום עם סוריה הוא נתון", כשהכוונה היא לנסיגה מלאה מרמת הגולן. מי שמקבל את דרישותיו המרביות של אסד בטרם החל המיקוח, ואף נותן לכך פומבי, פוסל את עצמו מלנהל את המשא ומתן. שכן אם המחיר ידוע, קבוע ומקובל – על מה נותר בכלל להתדיין?

את המו"מ עם סוריה יש לנהל כאשר הפער בין עמדות הפתיחה יהיה בר גישור, ואין לצמצמו על ידי ויתורים חד צדדיים מוקדמים והצדקתם בטענות יסוד מפוקפקות.

מחפשים מפלט בהיסטוריה

מאת היינץ שולטה

וולסטריט ג'ורנל

בון

הקיץ יהיו הגרמנים קרועים בין שני אירועים היסטוריים: ב־6 ביוני יציינו בעלות הברית במלחמת העולם השנייה את יום השנה ה־50 לנחיתה בנורמנדי, וב־31 באוגוסט יעזוב החייל הרוסי האחרון את אדמת גרמניה לאחר 50 שנות כיבוש. שני האירועים נעשו כרוכים ומסובכים באורח מוזר בפוליטיקה האירופית. מחד גיסא, קשה למארחים הצרפתים של חגיגות בעלות הברית להזמין את הקנצלר הלמוט קוהל להיפגש עם שותפיו באנג'ו על חופי נורמנדי הלבנים. ומהצורה שלובשות ההכנות הגרמניות ליציאת הצבא מברלין נראה שבעלות הברית יקבלו ברכת פרידה צנועה בברלין.

מבחינה מסוימת משקף קיץ '94 את השינויים העמוקים המתחוללים במרקם הפוליטיקה האירופית. על רקע זה אי אפשר להתעלם עוד משאלות כגון: מה חשיבותה הפוליטית של הנחיתה בנורמנדי? איך יכולה גרמניה למנוע משלוש המעצמות המערביות את הזכות לערוך מצעד צבאי אחרון בברלין?

התשובה פשוטה יחסית. אירופה לא הצליחה לרקום חזון שיעצב את גורלה. דעות קדומות ופחדים נושנים נמכרים בהצלחה בשווקים הנכונים. בזמנים כאלו אומות ועמים מחפשים מפלט בהיסטוריה.

הממסד הפוליטי הגרמני לא הצליח להבין את ההיסוס של צרפת לעשות מחווה לקנצלר קוהל הנתון במיצר, אל מול קהל בוחרים ספקני לקראת הבחירות הקרבות לפרלמנט האירופי והבחירות הארציות בגרמניה. נראה שהידידות הצרפתית־גרמנית היא על פני השטח בלבד. יש המודעים, כולל רבים בבון, שהחגיגות בנורמנדי דרושות כדי לשקם את הגאווה הגאלית לנוכח שינויים דראמטיים בזירה הפוליטית האירופית, שאינם בהכרח לטובתה של צרפת.

קוהל לא יכול להרשות לעצמו מצעד של שלוש המעצמות המערביות דרך שער ברנדנבורג. זה אינו הזמן לסמלים צבאיים בגרמניה, וקוהל חייב לנצח בבחירות באוקטובר. במקום זאת יקבלו חיילי בעלות הברית בברלין הבעת תודה גרמנית חמה עם דיקוקי רינגר וטקס פרידה צבאי. במקום אחר ייערך טקס פרידה מתוחמר וערוך בקפידה לצבא הרוסי, בנוכחות קוהל וילצין. בוודאי אין זה צירוף מקרים בלבד שהצבא הרוסי יצא מגרמניה לפני הבחירות ב־16 באוקטובר.

הדרך הארוכה מחוף נורמנדי ליציאת הרוסים מגרמניה משקפת את התקדמות הפוליטיקה האירופית במחצית השנייה של המאה. גם ההתעסקות הצרפתית בעבר וגם שאיפתה של גרמניה לכונן יחסים חדשים עם רוסיה לאחר מורשת מלחמת העולם השנייה הן חלק מאותו שינוי. צרפת איננה עוד "האומה הגדולה" של אירופה, וגרמניה לא תלך, קרוב לוודאי, בדרך השילוב האירופי המהיר לפי הגרסה של קוהל. ובריטניה חייבת לקבל את העובדה שהיחסים המיוחדים עם ארה"ב קיימים אולי רק בתחום האסטרטגי־צבאי.

אגף השיווק

אתמול וושינגטון, שלשום שטוקהולם
אלפים צלצלו
וכולם דיברו בחינם.

אם התקשרת אתמול לוושינגטון, או שלשום לשטוקהולם - הרווחת שיחה חינם ואם לא, לא נורא. התקשר היום לאחת הערים הגדולות בעולם ומחר תדע אולי דיברת בחינם. כן, במבצע "עיר בלי חשבון" כל יום שיחות הטלפון בחיוג ישיר לעיר אחרת בעולם בחינם - אז תן צלצול לחו"ל.

*המבצע עד 18.4.94 לא כולל יום השואה ויום הזכרון.

בזק איזה עולם קטן

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

לוותר על גנן, משרתת ושתי מכוניות

נראה שהעולים החדשים מדרום אפריקה אינם מאמינים בדמוקרטיה של נלסון מנדלה. אך למרות החששות, האי ודאות והתגברות האלימות שם, היהודים עדיין מהססים לעזוב

מאת מרב נשר

דיוקנו של נלסון מנדלה הנשקף מתמונת פרסומת בתחנות האוטובוסים בישראל הפתיע השבוע את העולים החדשים מדרום אפריקה. לבד מן האנכסימיות האנטי ציונות המיוחסות למנדלה – המועמד הכמעט ודאי לנשיאות דרום אפריקה בבחירות הבין גזעיות הראשונות שיתקיימו בין ה־26 ל־28 באפריל – המנהיג השחור מסמל את המעבר הצפוי משלטון של לבנים במדינה לשלטון של שחורים ואת קצם של החיים הנוחים ליהודים.

התהליכים הפוליטיים המתרחשים בדרום אפריקה בשנים האחרונות הביאו לעלייה ניכרת במספר העולים ממדינה זו לישראל. לפי נתונים של משרד הקליטה, הגיעו לישראל 149 עולים בשנת 91', 277 ב־92', ו־460 עולים ב־93'. בשלושת החודשים הראשונים של השנה עלו לישראל כ־270 עולים, ועד סוף השנה צפויים להגיע כאלף.

"ידענו בדיוק לאן אנחנו באים", אומר הרולד סטרקוביץ, עולה חדש מפיטרסברג, עיר קטנה הנמצאת כ־350 ק"מ מצפון ליוהנסבורג. סטרקוביץ, אשתו הילרי ובנם הצעיר בן השש שהיו במרכז הקליטה ברעננה. שני ילדיהם הגדולים נשארו בדרום אפריקה עם סביהם עד סיום שנת הלימודים בתיכון.

משפחת סטרקוביץ הגיעה לארץ לאחר הכנות מדוקדקות: בני המשפחה ביקרו בישראל כמה פעמים בטרם החליטו לעלות, וגם ראו דירה שהציע משרד הקליטה. למעבר מבית פרטי מרווח שבו ארבעה חדרי שינה, שני חדרי אמבטיה, גינה ומשרתת שחורה לדירת שני חדרים קטנה שבה מיטות סוכנות, ולוויתור על שתי מכוניות – הם היו איפוא מוכנים מבחינה נפשית.

הם היו מודעים מראש לירידה ברמת החיים, הם אומרים, אבל היו מוכנים לוותר על כך לטובת העלייה באיכות החיים. בדרום אפריקה עבד הרולד, בוגר אוניברסיטת ברגן בכלכלה ושיווק, כקניין ברשת חנויות הממוקמות באזורים של שחורים. הילרי עבדה כמנהלת משק בפנימייה. כאן מסתכמות הציפיות הכלכליות שלהם בכך שהרולד יוכל למצוא עבודה שיוכלו להתפרנס ממנה בכבוד.

"באנו לכאן בעיקר בגלל עתיד ילדינו", הוא אומר. לדבריו, צפויה הידרדרות באיכות החיים של הלבנים בדרום אפריקה בשל המעבר ההדרגתי של מוסדות השלטון לידי השחורים. "בדרום אפריקה הולכים להנהיג מדיניות של אפליה מתקנת. לשחורים ניתנות הזדמנויות להתקבל לאוניברסיטאות ולמקומות עבודה יותר מאשר ללבנים, ומגמה זו תלך ותתחזק. צפויה גם הרעה בשירותים כמו בריאות, חינוך, והכבדת המסים על נכסים". שכנו של סטרקוביץ, שעלה מיוהנסבורג, אומר כי הוא חושש לחינוך היהודי. לדבריו, רבים חוששים שבתי ספר יהודיים שמלמדים בהם עברית יהפכו לבתי ספר מעורבים, ועקב כך יתבטל לימוד השפה העברית, שאינה שפה לאומית.

עוד גורם כבד משקל בשיקולי ההגירה הוא התגברות הפשע והאלימות על רקע פלילי ובשל האבטלה הגבוהה בקרב השחורים. התופעה החריפה בשנים האחרונות, כשתושבים מאזורים כפריים עברו להתגורר בערים הגדולות, בסמיכות לאזורים של לבנים (גם המאבקים הפוליטיים הבין שבטיים גובים קורבנות רבים, אך בדרך כלל לא מקרב האוכלוסיה הלבנה). הלבנים גרים בתוך מה שהם מכנים בתי כלא – בתים ושכונות מוקפי חומות. עולה חדשה שהגיעה בחודש שעבר מיוהנסבורג אמרה שלא יצאה לטייל עם כלבה בלי בנה הבכור, שלווה אליה חמוש ברובה.

בישראל הם נהנים מתחושת החופש. דברים מובנים מאליהם, כמו תחושת הביטחון של הילדים לשחק מחוץ לבית או נשיאת תיק יד בעת טיול ברחוב, חדשים להם ומעוררים בהם התפעלות. הם מרבים באמירות ציוניות ואופטימיות כמו "כאן בעת צרה כולם יחד", "כיהודי רק כאן אני מרגיש בבית", "באנו כי אנחנו מאמינים שכל היהודים צריכים לבוא לכאן" ו"אם ברצוננו להילחם למען שלום וחופש – נעשה זאת כאן עם יהודים".

כשהם נשאלים מדוע חיכו עד עכשיו, הם עונים כי הדבר לא התאפשר, או מביעים חרטה על שלא באו קודם. על אף התלונות האובייקטיביות שבפניהם – השפה הקשה, מחירי השכירות הגבוהים, חוסר הנימוס והתורים בבנק – לא נשמעה אף טענה נגד המדינה או המצב הפוליטי.

מדאיג אותם יותר המצב בדרום אפריקה ובבית שעזבו. באולם הכניסה של מרכז הקליטה הועלו ספקולציות בנוגע למה שיקרה כשהמדינה תעבור לידי הרוב השחור, שב־93' מנה כ־23 מיליון שחורים ו־3.4 מיליון בני תערובת, לעומת כ־5 מיליון לבנים. רבים גם חוששים לגורל בני משפחה שנשארו שם, בעיקר הורים מבוגרים. "הניסיון מוכיח שהיהודי הוא תמיד שעיר לעזאזל", אומר א"ש, גימלאי שהיגר בצעירותו מליטא לדרום אפריקה, ועכשיו הוא שוהה חורף אחד בישראל וחורף אחד בדרום אפריקה. "במקרה של לחימה או התקוממות יאשימו הלבנים הקיצוניים את השחורים ואת היהודים, והם יהיו הראשונים שיסבלו".

אך למרות החששות, רוב היהודים עדיין מהססים לעזוב. המכשול העיקרי: אילוצים כלכליים המונעים הגירה; ובאשר למבוססים שבהם – הקושי להוציא כספים מהמדינה. מקצת העוזבים את המדינה נעזרים בשוק השחור, אחרים יוצאים באשרת תייר המאפשרת להם להוציא סכומים גבוהים יותר, אם כי ממשלת דרום אפריקה הגבילה הוצאת מטבע חוץ. לדברי א"ש, אם בעבר היה יכול להוציא כ־35 אלף דולר כל איש שיצא את דרום אפריקה כתייר, הרי השנה הוא יכול להוציא כ־12 אלף דולר בלבד.

בין העולים יש המשווים את היהודים שנשארו בדרום אפריקה ליהודי גרמניה לפני השואה, ששמרו על נכסיהם עד שהיה מאוחר מדי. א"ש, שהיה פעיל ציוני בדרום אפריקה, אומר שלמרות הציונות והזיקה לישראל, יהודים עולים רק כשאין ברירה. "הרוב באים בגלל הנסיבות בדרום אפריקה, ולא מטעמי ציונות".

סידני שפירא, מנכ"ל הפדרציה הציונית הדרום אפריקאית בישראל, חולק על הדעה הזאת. לדבריו, עיון בעקומת גלי העלייה מדרום אפריקה לישראל מלמד כי בין הגורמים שדירבנו יהודים לעזוב לישראל היו אמנם תקופות לא יציבות בדרום אפריקה, דוגמת מהומות השחורים בסווטו ב־76', אבל לעומתם אירועים כמו מלחמת השחרור ומלחמת ששת הימים עודדו רבים לעלות לארץ מטעמים ציוניים.

עם זאת, ישראל אינה היעד המועדף על רוב היהודים שעוזבים את דרום אפריקה. רבים מעדיפים מדינות אנגלוסקסיות כמו קנדה, אוסטרליה וניו־זילנד. על פי הערכות, רק כעשירית מהיהודים העוזבים את דרום אפריקה (הקהילה שם מונה, להערכת הפדרציה הציונית, כ־90 אלף יהודים, כולל ישראלים) בוחרים בישראל. לארץ מגיעות בעיקר משפחות צעירות עם ילדים ובעלי מקצועות חופשיים כעורכי דין, רואי חשבון ואנשי מסחר.

גל ההגירה האחרון של המיעוט הלבן מדרום אפריקה אינו מוגבל ליהודים בלבד. ב־93' עזבו את המדינה 8,000 בני אדם, כמעט כפליים מאשר ב־92'. בדומה לרוב היהודים, גם יתר הלבנים מעדיפים להגר למדינות אנגלוסקסיות. בין הלבנים שבוחרים להישאר בדרום אפריקה יש המתנגדים לגל ההגירה, שהם מכנים "בריחת השפנים". דווקא עכשיו, הם סבורים, כאשר אפשר ליישם משטר דמוקרטי ושוויון זכויות, נדרשים הלבנים לתרום מניסיונם ולא לנטוש את הספינה. מנדלה נתן תוקף לדעה זו וקרא ללבנים שלא לנטוש את מולדתם בזמן קריטי זה. "אנחנו רוצים שהדרום אפריקאים, שחורים ולבנים כאחד, יתייחסו אל המדינה כשייכת אליהם", הכריז מנדלה ביולי שעבר.

הרב הראשי של דרום אפריקה, סיריל הארים, יצא במסר דומה ליהודים. בראיון לשבועון "ויקלי מייל אנד גרדיאן", בחודש אוגוסט אשתקד, מתח הארים ביקורת על היהודים שהיגרו (לא לישראל) כדי לחפש חיים נוחים יותר, ואמר כי ליהודים שגדלו והתחנכו בדרום אפריקה יש חוב מוסרי למדינה זו.

באוגוסט, בנאום שנשא לפני ועד השליחים של הארגונים היהודיים בדרום אפריקה (המנהיגות היהודית המקומית – לא הציונית), יצא גם מנדלה בקריאה ליהודים ואמר כי דרום אפריקה זקוקה להם בפיתוח המדינה. המנהיג השחור הזכיר פעילים יהודים שתמכו בקונגרס הלאומי האפריקאי ובמאבק באפרטהייד, דוגמת לסלי רובין, הלן סוזמן ורות פירסט והבהיר כי ארגונו מתנגד לאנטישמיות. עם זאת, הוא לא הסתיר את זיקתו לאש"ף ואת אהדתו למאבקו של העם הפלשתיני.

"דמוקרטיה באפריקה פירושה: איש אחד, הצבעה אחת, פעם אחת", מלגלג סטרקוביץ, "גם אם ייערכו בחירות יותר מפעם אחת, אינני צופה עתיד מזהיר לדמוקרטיה הזאת". עולה אחרת מספרת על עצרת בחירות שערך מנדלה לפני 40 אלף שחורים. הוא פנה אליהם ואמר: "אם אתם מעוניינים להצביע בעדי, רישמו X גדול ליד האיי־אן־סי. אם אינכם מעוניינים להצביע בעדי, רישמו באותו מקום X קטן".

לעומת זאת, שר הקליטה, יאיר צבן, שהיה פעיל בתנועה נגד האפרטהייד כבר בראשית שנות ה־50 ונפגש עם מנדלה בספטמבר 93' בוועידת האינטרנציונל בליסבון, מאמין כי: "בטוחני שמנדלה ינהל מדיניות שקולה ואחראית כלפי הלבנים ונקייה מרבב של אנטישמיות".

א"ש מחזיק בדעה דומה. ברור לו אמנם שמנדלה יכונן קשרים מדיניים עם אש"ף, אך הוא סבור שלא יהיה בזאת כדי להעיד כי הוא אנטי יהודי. על השאלות באיזו מידה יעלה בידי מנדלה ליישם את מדיניותו בכל מוסדות השלטון ואכן להשפיע על הפלגים למדיניותו, ומה יהיה גורל היהודים – איש כשבן אינו יכול לענות.

צילום: רחל הירש

הילרי, הרולד וארנולד סטרקוביץ: "ידענו בדיוק לאן אנחנו באים"

למצביא ולשר יש עבר פלילי

תחת הנהגתו של אדוארד שווארדנדזה חיסלה גרוזיה תחילה את כל משאביה במאבקים פנימיים, ועכשיו נאלצה לקבל עליה חסות מחודשת של הפטרון הרוסי

מאת איזבלה גינור

בתשעה באפריל ציינה גרוזיה את יום השנה החמישי לטבח טביליסי שעשו חיילי הצבא הסובייטי – באתי חפירה ובגז עצבים – במפגינים דורשי עצמאות על מדרגות הפרלמנט הגרוזיני. אז, ב־1989, הביא הטבח להתלכדות נדירה של הגרוזינים, והדרך לעצמאות של המדינה בעלת הפוטנציאל הכלכלי הרב נראתה בטוחה. מההתלכדות ההיא נותר כיום רק זיכרון עמום. עצרת הזיכרון השנה, שהחלה בהנחת זרי פרחים ובתפילה, הפכה עד מהרה להפגנה של תומכי זוויאד גאמסאחורדיה ולעימות בינם לבין אנשי המשטרה. כל זאת בחזית בניין הפרלמנט שנהרס במלחמת האזרחים ושיקומו עדיין לא הושלם. ההרס ושפיכות הדמים במלחמה הזאת – שפרצה חודשים אחדים לאחר העצמאות – גדולים בהרבה מאלה שגרם השלטון הסובייטי, והיא עדיין לא הסתיימה אף שגאמסאחורדיה עצמו נקבר זה לא כבר בגולה.

עכשיו מתברר שכמה מאזהרותיו של גאמסאחורדיה – הנשיא הנבחר הראשון, שהודח ונכשל בניסיונו לחזור לתפקיד – אכן מתקיימות: תחת הנהגתו של אדוארד שווארדנדזה חיסלה גרוזיה תחילה את כל משאביה במאבקים פנימיים, ולבסוף קיבלה עליה חסות מחודשת של הפטרון הרוסי, בדרכים השונות אך במעט מאלה שבהן נפלה בידי הצארים.

לקראת יום הזיכרון היה אמור שווארדנדזה לממש עוד הזמנה, אחת מני רבות, לביקור ממלכתי בישראל, אך לבסוף שוב דחה אותו בהתראה קצרה. הדבר תמוה לכאורה, שכן מצד אחד שווארדנדזה מרבה לשבח את הסיוע ההומניטרי הנשלח לארצו מישראל, בפרט מקהילת יוצאי גרוזיה, ומצד אחר – על אף הסכנות מבית אין הוא נמנע מנסיעות לחו"ל, מאיראן ועד ארה"ב. אך נראה שבנסיעות האלה ביקש שווארדנדזה לקדם אינטרסים מסוימים שלו, בעוד שמשאלה מרכזית שלו מישראל – סיוע ביטחוני – נענית עד כה בשלילה, לפחות באופן רשמי.

שמועות עקשניות מספרות על סוחר נשק גדול מישראל שנראה בשנה האחרונה בטביליסי בניסיון לפתוח את הסחר עם השוק הזה, שהמצוקה העיקרית שלו היא מחסור במטבע קשה והתמוטטות כל ענפי היצוא העשויים לשמש לסחר חליפין, מיין משובח ועד מתכות נדירות. שווארדנדזה התלונן זה לא כבר, כי המעט שגרוזיה מצליחה להפיק נשדד בדרך לנמלים או בים הפתוח. ה"קופון" הגרוזיני איבד כל ערך – משכורת חודשית ממוצעת שווה למחיר של ביצה אחת. את מנת הלחם היומית מחלקים מתוך משאיות, תחת משמר חמוש, ובאחרונה – בגלל מחסור באנרגיה לאפייה – המירו את מקצת הלחם בקמח, אף שגם בבתים אין חשמל וגז יותר מכמה שעות ביום. אם פורצת שריפה, נענים הכבאים רק לקריאתו של מי שמספק להם דלק לנסיעה.

במערב, המתפכח מאשליותיו בנוגע לרוסיה "הדמוקרטית", מרבים להצביע על גרוזיה כדוגמה ראשונה לשאיפות ההתפשטות המחודשת של מוסקווה ולשיטותיה המקיאווליסטיות: רוסיה תיווכה בהסכם הפסקת אש בין ממשלת גרוזיה לבין המיעוט המוסלמי בחבל הפורש אבחזיה – בעבר מקום נופש מסורתי של הצמרת הסובייטית, אך חשוב מזה: נכס אסטרטגי לחוף הים השחור, שרוב נמליו עברו לידי אוקראינה. בו בזמן העלימה רוסיה עין מהמשך הזרמת נשק רוסי לאבחזים, בעוד שהגרוזינים ממלאים את התחייבותם לפנות את נשקם הכבד. התחדשות הקרבות הנחילה תבוסה מוחלטת לכוחותיו של שווארדנדזה וכמעט עלתה לו בחייו. בו בזמן, כפי שטוענים אנשי המנהיג הגרוזיני, סייעו הרוסים לגאמסאחורדיה להניף שוב את דגל המרד במחוז מוצאו, מינגרליה, ולסכן את קווי האספקה לטביליסי עצמה.

התרגיל האימפריאלי הקלאסי השיג מיד את מטרתו: שווארדנדזה, שסירב שבועות אחדים לפני כן לבקש כל סיוע רוסי, נאלץ להצטרף לשאר מדינות חבר העמים ולהבטיח לרוסיה בסיסים צבאיים בגרוזיה תמורת התערבות צבאית, שהצילה את משטרו. בצפון אוסטיה שברוסיה, שגם בה התמרד מיעוט מוסלמי, כבר מימשה רוסיה לפני כן את יומרתה להפוך לשוטרת ולשומרת השלום.

עד היום לא ברור אם הפגיעה באמינותו של שווארדנדזה ניתנת לתיקון. הוא אמנם הצליח להשיג את אישור הפרלמנט להצטרפות לחבר העמים, באמצעות הפעלת לחצים ואיומים, אבל ההכרה במנהיגותו כנכס הלאומי והבינלאומי העיקרי שנותר לגרוזיה הולכת ומתפוגגת. התמורה לכניעתה של גרוזיה היתה עד כה מועטה: הרוסים אינם ממהרים להחזיר אותה לגוש הרובל, ובכך לייצב במידת מה את כלכלתה הקורסת, וגם לא פתחו שוב את ברז האנרגיה אליה. כמו כן, בגלל המלחמה בין שכנותיה של גרוזיה, ארמניה ואזרבייג'ן, כנופיות אזוריות מפוצצות מדי פעם בפעם את צינור הגז ואת מסילת הברזל העוברים בשטחה של גרוזיה.

בחסות רוסית התקדם גם הטיהור האתני שעשה המיעוט המוסלמי באבחזיה: 200-300 אלף פליטים גרוזינים נמלטו דרך מעברי הרים מושלגים, וכדי למנוע את חזרתם פוצצו האבחזים את הגשר העיקרי שבדרך. סוגיית הפליטים מונעת את התקדמות השיחות בין ממשלת טביליסי לבין האבחזים, הן בחסות האו"ם והן בחסות רוסיה, ובשבועות האחרונים שוב התלקחו הקרבות. התוצאה עשויה לפעול כבומרנג כלפי הרוסים: במקום להיות לגרוזיה רוסית נאמנה עלולה אבחזיה מוסלמית להפוך לחוליה בשרשרת של מיני־מדינות מוסלמיות בצפון הקווקז – בהן צ'צ'ניה, צפון אוסטיה ואינגושטיה – המתרוקנות במהירות מאוכלוסייה רוסית. מכאן, בסיוע איראני פעיל, עלולה התסיסה המוסלמית להתפשט גם למובלעות המוסלמיות שבלב רוסיה, כגון טאטאריה ובאשקיריה. אזהרה כזאת בדיוק, לא רק לרוסיה אלא למערב, השמיע בשיחה עמי לפני כשנה ראש ממשלת גרוזיה אז, פרופ' טנגיז סיגואה. אולם תקוותו שהמערב הנוצרי יחוש להצלת המוצב הקדמי שלו מול הקנאות המוסלמית התבדתה. שווארדנדזה נאלץ לחלות את פניהם של האיראנים תמורת סיכוי לאספקת נפט.

עניינה המועט של ארה"ב בגרוזיה נגוז לאחר שחייל גרוזיני, שזעם על שלא נאסף בטרמפ, ירה באיש הסי־איי־אי שנשלח לאמן את משמרו של שווארדנדזה. כשביקר המנהיג עצמו אצל ביל קלינטון בבית הלבן, באו הכתבים האמריקאים למסיבת העיתונאים המשותפת רק כדי לשאול על ההתפתחות האחרונה בפרשת "ווייטווטר". בארה"ב וכשאר מדינות המערב אין גרוזינים רבים ואין שדולה גרוזינית חזקה. גרוזיה אמנם הצטרפה בחודש שעבר ל"שותפות למען השלום" שליד נאט"ו, אך ספק אם הדבר יהיה חיזוק, לא כל שכן ערובה, לעתידה העצמאי.

אילו נענה המערב בזמנו לתחינותיהם של סיגואה ושווארדנדזה והשקיע בגרוזיה ולו מעט מהכספים שהחזרנו לרוסיה, ייתכן שמצוקתה היתה היום קלה קצת יותר. אך הגרוזינים יכולים להאשים בראש ובראשונה את עצמם. אותה פלגנות שבטית אלימה, שהפילה את הממלכה הגרוזינית בימי הביניים, היא בעוכריה של גרוזיה גם כיום. ונוספה אליה המסורת החדשה יחסית של ספסרות ופשע מאורגן, שיצרה לגרוזינים סטריאוטיפ שלילי. ובכל זאת, נכונותם של ידידים פוליטיים ואישיים להפנות תותחים זה אל זה בשדרה מרכזית של הבירה ומינוי ראשי מיליציות בעלי עבר פלילי למצביאים ולשרים – אלה הפכו את גרוזיה למדינה בלי חוק, שספק אם תוכל לחזור בכוחות עצמה לתפקוד תקין.

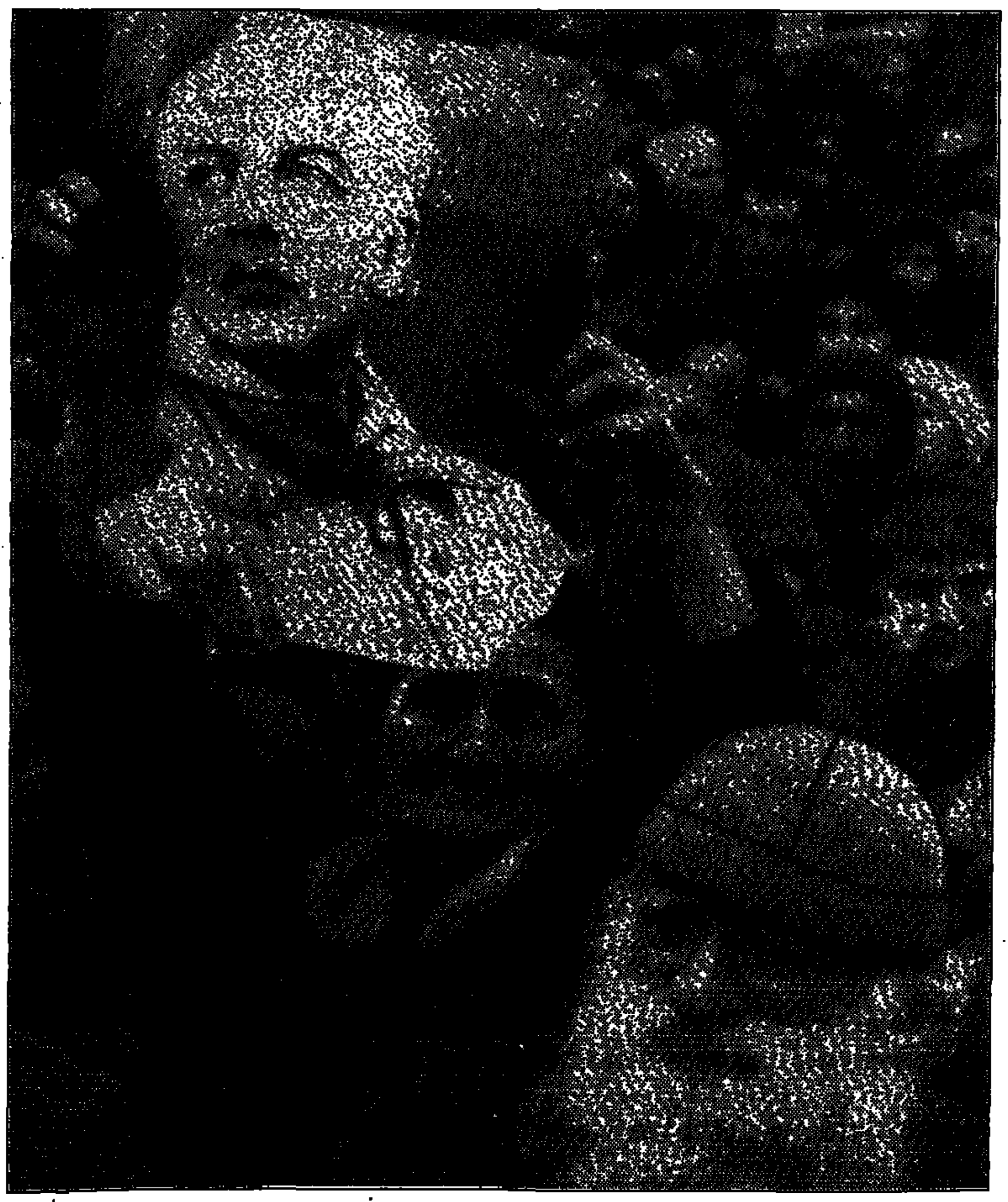

צילום: איי־פי

תמונתו של גאמסאחורדיה בהפגנה המונית שהתקיימה בבירה בחודש שעבר נגד מדיניותו של שווארדנדזה. עכשיו מתברר כי אזהרותיו של המנהיג המודח התגשמו

כשילצין בא פתאום מאתר הנופש

החששות מפני שאיפות אימפריאליות של רוסיה, אשר רווחים במדינות השכנות ובמערב, מתגברים לנוכח חוסר התיאום בין בוריס ילצין למשרדי החוץ וההגנה שלו

מאת סטיוון ארלנגר

ניו יורק טיימס

מעמדו הנחלש של נשיא רוסיה ילצין והדיווחים על מצב בריאותו הגרוע מעוררים חשש במערב. ילצין אמנם נוהג זה כבר להתערב לפתע בענייני הממשלה באמצעות צו שנחתם במהירות, וטוען לפעמים תיקון למחרת, אבל מקרים כאלה קורים עכשיו בתכיפות רבה יותר – והנשיא יוצא לעתים קרובות יותר למנוחה ונופש.

אחד המקרים האלה – עוד דוגמה לחוסר התיאום הגובר בין הנשיא לממשלה – קרה ב־7 באפריל. באותו יום תיקן הנשיא ילצין צו בעניין בסיסים צבאיים, שהוציא יום קודם לכן. שר החוץ שלו, אנדריי קוזירב, אמר כי לא שמע כלל על הצו. ולא היתה זו הפעם הראשונה שאיתותים סותרים שוגרו מילצין וממשרדי החוץ וההגנה שלו.

הפקודה שהוצאה ביום רביעי, 6 באפריל, מורה למשרד החוץ לשאת ולתת על הסכמים עם מדינות ברית המועצות לשעבר לכינון בסיסים צבאיים קבועים, והיא נוסחה ככל הנראה בעצת משרד ההגנה. רשימת הבסיסים – כ־30, על פי השמועה – כוללת את בסיס המכ"ם להתראה מוקדמת סקרונדה שבלאטוויה. פקידים שם הגיבו על כך בזעם והזהירו מפני אימפריאליזם רוסי. הבסיסים האחרים הכלולים בהוראה שוכנים בשמונה מדינות חבר־העמים, שבהן מוצבים כוחות רוסים גם לאחר התפרקותה של ברית המועצות – על פי הסדר רשמי או בעקבות סכסוכים מקומיים.

כוחות רוסים סדירים וכוחות משמר הגבול מוצבים בטג'יקיסטן, למשל, במסגרת הסכם שכבר הושג בין מוסקווה לשלטונות דושאנבה. הארמיה ה־14 במולדובה, לעומת זאת, באה בעקבות הזמנתה של מובלעת על הגדה המזרחית של נהר דניאסטר, שהתנתקה ממולדובה והכריזה על עצמה כעל מדינה.

על פי נוסח הפקודה – שפורסמה ב־7 באפריל בעמוד הראשון של הביטאון הרשמי רוסיסקייה וסטי – היא גם אושרה בידי משרד החוץ; אבל קוזירב אמר באותו יום: "אנחנו לא יודעים מאין באה ההוראה הזאת ולא עם מי הושגה הסכמה עליה. גם הדיפלומטים וגם הצבא עומדים בפה פעור".

קוזירב כינה את התוכנית להקמת הבסיסים המשותפים "רוח רפאים שהגיריה עיתונאי", ואמר כי היא "נועדה להרוס פירוד בין הנשיא לממשלה, למשרד החוץ ולמשרד ההגנה", וכי "איש לא התייעץ עם משרד החוץ".

דוברו של ילצין, ויאצ'סלב קוסטיקוב, אמר ב־7 באפריל כי הכללת סקרונדה ברשימה היתה *"טעות טכנית"*, מאחר שרוסיה ולאטוויה כבר הסכימו על הסדר חכירה של תחנת ההתראה לארבע שנים. "לא מדובר כלל בהקמת בסיסים כלשהם על אדמת לאטוויה", אמר קוסטיקוב.

עם זאת, הצבא הרוסי היה רוצה להחזיק בסקרונדה, ומנהיגי המדינות הבלטיות – שאינן נמנות עם חבר העמים – חוששים כי הקולות הלאומניים החזקים ברוסיה יסכנו את יציאתם הסופית של הכוחות הרוסיים מאסטוניה ומלאטוויה. על פי הסכם ראשוני שנעשה באוגוסט שעבר, ייצאו הכוחות עד 31 באוגוסט השנה. אבל רוסיה כבר הודיעה בחודש שעבר כי לא תוכל להוציאם במועד, והיא שבה ומסרה על כך גם לאסטונים, ב־6 באפריל.

האסטונים, שהיום יושבים בקרבם פחות מ־3,000 חיילים רוסים, הגיבו בחריפות על מה שנראה להם כלחץ רוסי, הכולל, בין השאר, דרישה לקבלת סיוע אסטוני של 23 מיליון דולר לבניית דיור לכוחות הרוסים ברוסיה. רוסיה גם רוצה שאסטוניה ולאטוויה יתירו לחיילים סובייטים לשעבר, ששירתו במדינות הבלטיות והתגוררו שם לאחר פרישתם מהצבא, להישאר בהן. הרוסים מצדם מתלוננים אמנם על היחס שזוכים לו רוסים תושבי המדינות הבלטיות וקושרים את הוצאת הכוחות בשינויים בחוקי האזרחות שלהן ובמדיניות השפה, אבל הוצאת הכוחות הרוסיים נמשכת למעשה כסדרה.

עם זאת, במערב גוברת הדאגה כי רוסיה מטפחת שאיפות אימפריאליות לפעול ביזום לשטחים של ברית המועצות לשעבר, הידועים בשם "חוץ לארץ הקרוב" ופניות שלה לאו"ם לסייע לה לשמור על השלום בשטחים אלה נענו עד כה בסירוב. החששות אלה ניזונים מהטונים הלאומניים המתגברים אצל ילצין וקוזירב מאז הישגי מפלגתו הלאומנית הקיצונית של ולדימיר ז'ירינובסקי בבחירות בדצמבר. מצטרפת לכך גם התחושה כי הצבא הרוסי – שהפיקוח האזרחי עליו מועט – מכתיב מדיניות חוץ משלו במקומות כמו גרוזיה, מולדובה ואזרבייג'ן.

ארגון הסיוע זקוק לעזרה

חלוקת זרעי במיה בסומליה ובסודאן ואספקת מים נקיים בסנגל אינן נמנות עם חובותיו המסורתיות של ארגון הצלב האדום, אבל בעולם של מלחמות אתניות הוא אינו יכול להסתפק בחובות אלו. והוא משלם על כך מחיר יקר

מאת בושאן באר'י

וול סטריט ג'ורנל

דעות

ארגון הצלב האדום הבינלאומי זקוק לסיוע. אפשר לתלות את הסיבה לכך ברצף של מלחמות קטנות אך קטלניות, או במחסור במנהלים בדרג הבכירים בארגון. אפשר גם להסביר זאת במספר ההולך וגדל של תורמים המוכנים לממן רק פעולות העומדות על סדר היום הפוליטי או שיש בהן עניין ציבורי. כך או כך, המשברים שהתרחשו מאז סוף המלחמה הקרה יצרו בארגון בן 130 השנים פילוג בשאלה מכרעת: האם הצלב האדום יכול – ואפילו חייב – להמשיך ולהרחיב את תפקידיו בניסיונותיו להקל את הסבל האנושי?

חובותיו המסורתיות של הארגון הן לעזור לקורבנות מלחמה. מהמטה הכמעט נזירי שלו במלון מהמאה ה-19, המשקיף על אגם לנוה, דואגים אנשיו לטיפול בנפגעים, להגנה על שבויים (או עצירים פוליטיים במקום שאין בו מלחמה), לסיוע לעקורים ולאיתורם מחדש. הבעיה היא שבמדינות כמו סומליה, שתנאי המחיה בהן קשים גם בלי ההרס שהמלחמה מחוללת, הצלב האדום מתקשה יותר ויותר להסתפק בפעולות אלה. הארגון מקים בתי חולים ומתקני סניטציה קבועים, מסייע לחקלאות ומספק פרוטזות לנפגעים, ופעילויות אלה – החורגות מן האמנה של הצלב האדום הבינלאומי – מטילות מעמסה כבדה על תקציבו. ובכל זאת הוא אינו יכול להתנתק מפעילות זו ולהפסיקה.

המצב כיום, אומר פטר פוקס, מנכ"ל הצלב האדום הבינלאומי, מאופיין ב"אובדן שליטה". בתקופת המלחמה הקרה נוהלו מלחמות רבות בידי בנות חסותן של המעצמות הגדולות או לקוחותיהן, וכך היו תחת שליטתן ומגבלותיהן של אלה. היום, לעומת זאת, שפיכות הדמים האתנית גוברת ואין סוף לניסיונות לשרטט גבולות מחדש. מאז שנת 1988 זינקו איפוא הוצאות הצלב האדום ל-850 מיליון פרנקים שווייציים (598.6 מיליון דולר) – עלייה של כמעט 100% – ומהר יותר עלה מספר הנפגעים מקרב עובדי השדה של הארגון.

בשנה שעברה בלבד נהרגו 22 עובדים במשימות הצלב האדום בבוסניה, באפגניסטאן ובסיירה ליאונה – ואין פלא איפוא שתחלופת עובדי השדה גבוהה.

דומה שבניסיונו לסייע למספר עולה של קורבנות מלחמה ניצל הארגון יותר על המידה את כוחותיו ואת משאביו, והסיוע התרחב במהירות רבה מכדי שהמבצעים יוכלו להתנהל בלא הפקר וחיכוכים. "הפוגה קלה במלחמות היתה עוזרת לנו", אומר פוקס, אך לארגון אין אשליות באשר לבעיות הניצבות בפניו. המצב, יודעים שם, עלול להיות גרוע יותר – באפריקה, שהרצון לשנות את הגבולות הקולוניאליים נמשך בה, ובברית המועצות לשעבר, שם כבוד האדם וכיבוד החוק ההומניטרי הבינלאומי הם בחיתוליהם בה.

"האם יגיע קצו של הנס? האם יוגוסלוויה תשים לו קץ?" שואלת מישל מרסיה, פקידה בצלב האדום, בספר העומד להתפרסם בקרוב ואשר חושף בהרחבה את התנסויותיו של הארגון ביוגוסלוויה לשעבר. "הנס", לדעתה, הוא יכולתו של מוסד קטן יחסית להשתמש בהצלחה ברעיון הנייטרליות כדי לעזור לכל הקורבנות של סכסוכים מזוינים. עכשיו חוששים בצלב האדום כי "נס" זה ייפגע בשל מעורבותו הגוברת של האו"ם בסכסוכים. שכן ממשלות העולם, המממנות 85% מפעילותיו של הצלב האדום, מממנות גם את פעילותם של גופי הסיוע של האו"ם. בצלב האדום חוששים איפוא שאם תגדל מעורבותם של גופים אלה, תועלה השאלה: מה הצורך בקיומו של הצלב האדום?

אף שפקידי הצלב האדום ממהרים לשבח סוכנויות סיוע של האו"ם, הם מותחים ביקורת על שילוב התפקידים הפוליטיים, הצבאיים וההומניטריים של ארגון זה. לדעתם, הפעולות ההומניטריות חייבות להיות מופרדות לחלוטין מפעולות פוליטיות וצבאיות

"על אף האתגרים החדשים איננו הופכים בראש ובראשונה לארגון סיוע", אומר נשיא הצלב האדום הבינלאומי, קורנליו סומארוגה. חלוקת זרעי במיה ומעדרים בסומליה ובסודאן, אספקת מים נקיים והתקנת בתי שימוש בסנגל – אלה הם חלק ממאמצים נרחבים יותר לסייע במצבי מלחמה. אבל פעילויות סיוע אלה יבלעו יותר ממחצית התקציב השנה, ועלותן גבוהה פי שלושה מעלות פעילויות מסורתיות של הצלב האדום, כמו הגנה על זכויות אדם וטיפול בעקורים. אך כיוון שהצלב האדום הוא לעתים קרובות הארגון ההומניטרי הראשון המופיע בשטח בעת מלחמה, הוא אינו יכול להתעלם מצורכי המזון, המקלט והשיקום כאשר עזרה אחרת בוששת לבוא.

עד שנת 1859 היה הסיוע המאורגן תופעה לא מוכרת, וראשיתו במקרה. הנרי דינאן, איש עסקים מז'נבה שביקר באיטליה, נקלע לקרב סולפרינו בין אוסטריה הקיסרית ובין הברית הצרפתית-סרדינית, וסבלם של הפצועים נגע ללבו. הוא גייס איפוא את כל מי שהיה יכול לעזור להם, וכך נולד הצלב האדום.

כיום הארגון מספק פרוטזות לקורבנות המוקשים הרבים שנותרו באפגניסטאן ובקמבודיה; מסייע במימון סדנה אורתופדית בניקרגואה; מספק הגנה לשיירות הסיוע לאזורים שנותקו בגלל הקרבות בין המורדים לשלטונות בסרי לנקה; בפנמה ובארצות הברית בודקים נציגיו את תנאי המאסר של האסירים שנפלו בשבי בפלישה האמריקאית ב-1989; ובארמניה ובאזרבייג'אן הסוכנות מספקת מוצרים רפואיים לבתי חולים וסיוע במזון, ביגוד ודיור לעקורים.

לא תמיד הצדדים הלוחמים מקלים את מלאכתם של אנשי הצלב האדום. בבוסניה, למשל, כבר נכשל הארגון פעם אחת: אנשיו עזבו את המקום זמן קצר לאחר תחילת המלחמה, כאשר הם עצמם היו יעדים וקורבנות. כעת חוששים בארגון מעוד כישלון. אנשיו מודעים לכך שהסרבים מאיימים במעשי תגמול נגד עובדי סיוע, אם חיילי האו"ם או נאט"ו יפתחו באש, ומתוסכלים מכך שהשיגו שם כה מעט הישגים.

"עד כמה אנו משפיעים? ביוגוסלוויה לשעבר – לא הרבה", אומר טיארי גרמון, מנהל מבצעי הצלב האדום באירופה. תפקיד הארגון בעת מלחמה הוא לפעול כמתווך נייטרלי המבטיח שזכויות הקרבנות יישמרו וכי הלוחמים יקיימו את חובותיהם האנושיות. אבל ברחבי יוגוסלוויה לשעבר הגבילו הצדדים הלוחמים – ולפעמים גם הקורבנות עצמם – את פעולות הצלב האדום.

מלבד זאת, הארגון חש כי עוד גורם לא צפוי מכביד עליו. כיוון שהעולם אינו מפוצל עוד בין מעצמות העל, כוח השיטור וסוכנויות הסיוע של האו"ם מגיבים לעתים קרובות יותר על מלחמות ואסונות למיניהם. אף על פי שפקידי הצלב האדום ממהרים לשבח סוכנויות סיוע כמו הנציב העליון לענייני פליטים של האו"ם, הם מותחים ביקורת על שילוב התפקידים הפוליטיים, הצבאיים וההומניטריים של ארגון זה. לדעתם, הפעולות ההומניטריות חייבות להיות מופרדות לחלוטין מפעולות פוליטיות וצבאיות. "הגישה המשולבת של האו"ם מוטעית", אומר סומארוגה. "בבוסניה הצדדים אינם רואים את פעולותיו ההומניטריות כנטולות משוא פנים. הצלב האדום הקפיד שלא להיות מעורב עם האו"ם ולא לקבל הגנה מכוחותיו".

סילוואנה פואה, דוברת הנציב העליון לענייני פליטים, אומרת שהאו"ם אכן עדיין חותר להשיג את האמון שהצלב האדום נהנה ממנו ואת אותה "הילה של נייטרליות מוחלטת". מוקדם יותר השנה ביקש סומארוגה ממזכ"ל האו"ם, בוטרוס גאלי, להשאיר "מרחב הומניטרי" בבוסניה, מקום שגופים לא תלויים ונייטרלים כמו הצלב האדום יוכלו לפעול בו ביעילות. סומארוגה טען, כי האו"ם חייב לאפשר לסוכנויות הסיוע שלו לפעול פעולה עצמאית, או לערב אותן רק לאחר שסכסוכים שהתערב בהם ייפתרו. תשובתו של גאלי לא פורסמה ברבים, אך אנשי הצלב אמרו כי האו"ם מקבל בברכה את עבודתם של גופי סיוע באזורי קרבות וסבל.

אך החיכוכים בין הצלב האדום לאו"ם חורגים מבעיות סיוע. הצלב האדום גם מופקד על אמנות ז'נבה, הקובעות בין השאר איך לטפל בשבויים ובפצועים, ואנשיו טענו כי כוחות האו"ם בסומליה הפרו את הכללים. לדברי סומארוגה, היתה לו סיבה "להתערב בנושא אצל המזכיר הכללי". סומארוגה גם הציע שכוחות השיטור של האו"ם יתחייבו על הכרזה כי יקיימו את אמנות ז'נבה. דוברו של גאלי אומר, כי בשנה שעברה הוליך האו"ם לפעול להכללת סעיף בהסכמיו עם מדינות מארחות, שעל פיו יקיימו כוחות האו"ם וכוחות מקימים את כל אמנות המלחמה הבינלאומיות. עד כה סעיף כזה כלול רק בהסכם של האו"ם עם ממשלת רואנדה.

בינתיים לא נותר לצלב האדום אלא לחכות ולראות אם אכן הציב לעצמו גומחה בטוחה כבמסניה, ואם אפילו האו"ם עוד עלול להזדקק לו כמתווך נייטרלי, ממש כפי שנזקק לו בסומליה בשנה שעברה לאחר שפתח במרדף אחרי הגנרל מוחמד פארה איידיד. אנשי הצלב האדום, שהיו אנשי אמונם של הלוחמים הסומליים ושל כוחות האו"ם כאחד, מילאו אז תפקיד מפתח בשחרורם של איש חיל האוויר האמריקאי וחייל ניגרי שנלקחו בשבי על ידי אנשיו של איידיד.

אף על פי כן לא תמיד יכול הצלב האדום להגן על קורבנות. כמה מדינות נפתחו רק באחרונה לעולם המודרני, והן אינן מכירות מקרוב לא את עקרונות הצלב האדום ולא את זכויות האדם שזכו להכרה בינלאומית. כך, למשל, בגרוזיה ובנגורנו קרבאך, שם נלחמים אזרבייג'אנים וארמנים אלו באלה; ביוגוסלוויה לשעבר, שלבד מרצח עובדי הצלב האדום, עשו בה לוחמים שימוש לרעה בדגל הארגון; ובסומליה, שם נבזזו משלוחיו של הארגון והיה עליו לשכור שומרים חמושים.

בעבר היו כל עובדי הצלב האדום שווייצים, אך כיום המצב משתנה. בצמרת הארגון חשים כעת כי יש לצרף אליו נציגים מתרבויות אחרות, כדי לעזור בעבודה באזורים מרוחקים של העולם. ומלבד זאת, אנשי הצלב האדום חשים דאגה בשל התקרבות בין שווייץ לאיחוד האירופי. הם חוששים כי הדבר יכול לפגום בתפיסת הנייטרליות של הצלב האדום.

באביב האחרון אף הצליח סומארוגה לשכנע את ממשלת שווייץ להכיר בארגון כמוסד בינלאומי. עד אז הדגישו עלוני הצלב האדום כי זה "מוסד פרטי, בלתי תלוי שווייצרי". כיום מעמדו זהה למעמדו של כל ארגון בינלאומי, בהבדל אחד: עובדיו משלמים מסים בשווייץ. עכשיו רוצה הצלב האדום להוציא דרכונים לכל עובדיו כדי לבסס יותר את זהותו הנפרדת.

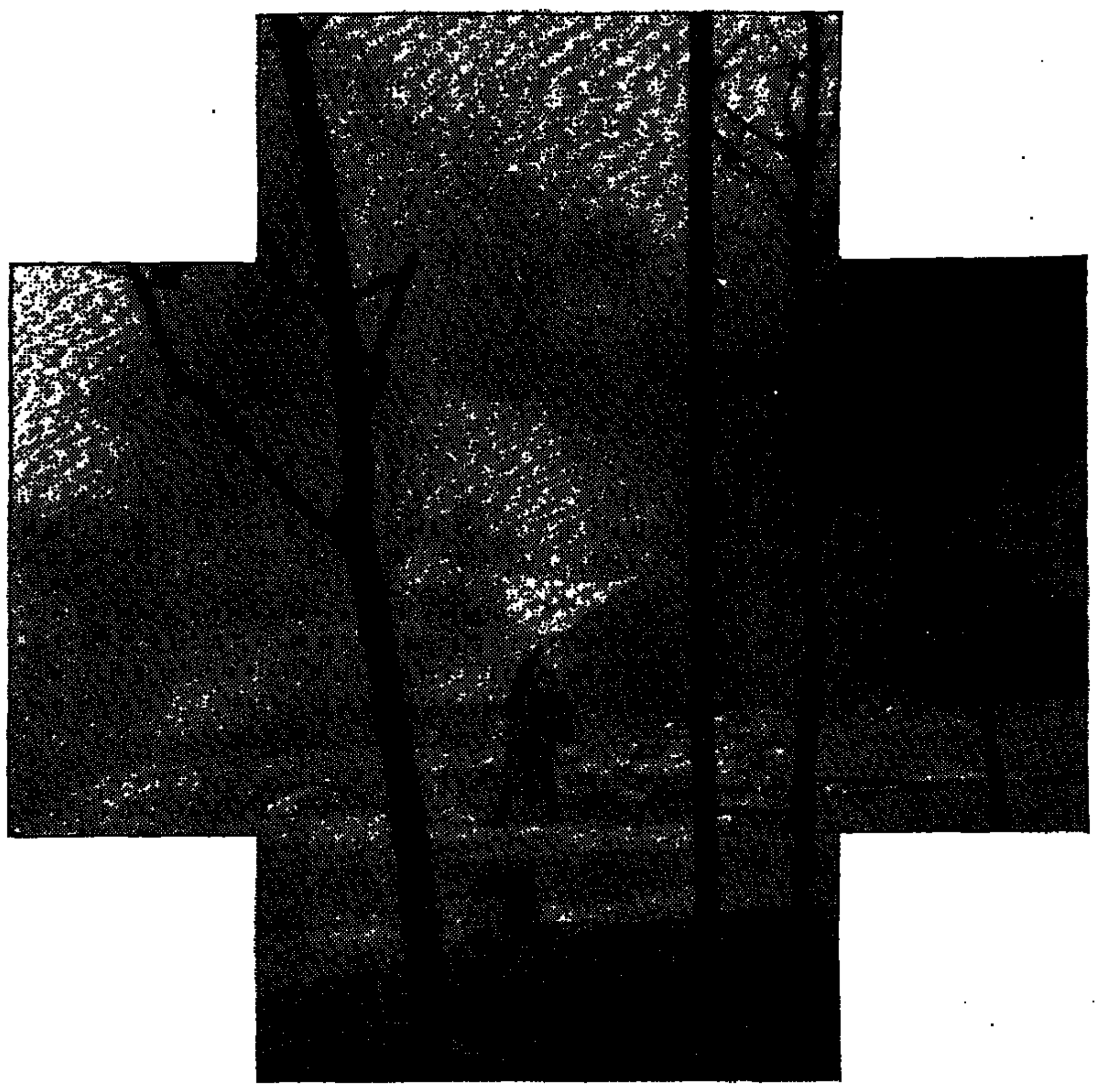

הצלב האדום הבינלאומי, יוני 36'

קורנליו סומארוגה. רוצה מרחב הומניטרי

באישור וול סטריט ג'ורנל © 1993 דאו ג'ונס

90 שקלים לגור כלבים מחוסן עם רשיון

בשנת 1975 קיבצה ג'ואן קומיי את כל חסכונותיה ופתחה בית מחסה ופנסיון לבעלי חיים. טדי קולק נתן לה ארבעה דונמים של אדמת טרשים באזור התעשייה של עטרות

מאת ארנון פרלמן

בשעה שתיים בצהריים, בחום ירושלמי מעיק, פוסעת אשה זקנה על שביל העפר המוביל לבית המחסה של אגודת צער בעלי חיים ירושלים. בידה נשאה סל. אחת העובדות פתחה לה את השער ורצה לספר לג'ואן קומיי, יושבת ראש ועד האגודה, כי "האשה עם החתולים עוד פעם פה". קומיי יצאה בנחת ממשרדה והסבירה לאשה כי אינה יכולה להשאיר את הגורים בבית המחסה משום שאין מקום. בין הנשים התפתח ויכוח, ונראה ששתיהן ידעו בדיוק כיצד הוא יסתיים.

ואכן, אחרי כמה דקות הלכה האשה לביתה, וקומיי חזרה למשרד עם הסל ובו שלושה גורי חתולים, כשעל פניה חיוך כמעט מתנצל. "היא לא מאמינה בגלולות למניעת הריון שנתנו לה בשביל החתולה", הסבירה, "ולכן בכל חודש אנחנו רואים אותה כאן. נראה שגם בחודש הבא היא תבוא, וגם אז לא אוכל שלא לקחת את הגורים. אני מעדיפה שהם יהיו פה, אף על פי שזאת בעיה בשבילנו, מאשר שימותו ברחוב".

בית המחסה והפנסיון לחיות של האגודה נמצאים באזור התעשייה של עטרות, בין ירושלים לרמאללה, וכיום יש שם כ-70 כלבים וכ-45 חתולים. שני מקורות עיקריים למימון השוטף של האגודה. הראשון הוא מכירת בעלי חיים. מחירו של גור כלבים מחוסן עם רשיון עירוני, לדוגמה, הוא 90 שקלים, ואילו מחירו של כלב מבוגר ומחונך – 190 שקלים. מקור ההכנסה השני הוא הפנסיון לחיות. התעריף לאחזקת כלב בפנסיון הוא תשעה שקלים ליום, והוא כולל את כל צרכיו. אנשי האגודה מתגאים בעובדה שלמרות בעיות התקציב היא היחידה המפעילה חימום גז במכלאות הפנסיון בחורף הירושלמי הקשה.

פעם בששה שבועות, ביום שישי, מביאים אנשי האגודה כלבים וחתולים רבים לחצר מוזיאון הטבע במושבה הגרמנית ומקיימים שם "בזאר" למכירתם. ההיענות, הם אומרים, גדולה.

עם קומיי עובדים במקום גם המנהל דן גוינה, עורך דין במקצועו, עולה חדשה מרוסיה המומחית לכלבים, מתנדבת מאנגליה, המתגוררת בביתה של קומיי ואחראית על החתולים, שומר המתגורר במקום, ודוקטור וטרינרית, שבאה מתל אביב לבדיקה כללית פעם בשבוע ובכל פעם שאחת החיות זקוקה לטיפול. השכר הנמוך, המיקום המרוחק והתנאים הקשים אינם מרתיעים את העובדים. לטענתם, התגמול מולם שהם יכולים לשלב אהבה עם מקצוע. גם מתנדבים, אומרים קומיי וגוינה, לא חסרים. אבל יש בעיה. האוטובוס, שעד לפני שנה היה מגיע עד לאגודה, כבר לא עוצר בתחנה הקרובה. כיום יש אוטובוס אחד ביום, היוצא מירושלים בשעה שבע ושלושים בבוקר וחוזר רק בארבע אחר הצהריים. אין הרבה מתנדבים המוכנים להישאר יום שלם בעטרות המרוחקת. לכן הם מסייעים בעיקר בבזאר.

למרות הריחוק מוצאים העובדים "מתנות" בפתח דלתה של האגודה. כמעט כל יום עומדת לה שם חיית מחמד, שמישהו שם בתקווה שיטפלו בה. אולי מתוך בושה הם עושים זאת במסווה החשיכה. בעלי החיים העזובים מקבלים את כל החיסונים הדרושים ומוכנסים להסגר של שבועיים כדי לוודא שאינם נושאים מחלה. בתום ההסגר הם מצטרפים לחבורת הכלבים והחתולים הנמצאת במקום.

ביום רביעי, יום החיסונים, אפשר ללמוד כאן משהו על הדו קיום. "באים לכאן ערבים ויהודים, עומדים בתור זה לצד זה, עם בעלי החיים, ומחכים לזריקות", אומרת קומיי. כדי להגיע לאגודה יש לעבור על פני הכפרים הערביים הרבים הנמצאים באזור. "אבל בכל שנות האינתיפאדה, גם בתקופות הקשות והאלימות ביותר, לא נפגע איש מהעובדים". רק פעם אחת נרגמה מכונית של ישראלי שבא למקום – בזקות הפירות. נראה שמי שבא לכאן, אומרת קומיי, בא משום שהוא אוהב חיות ולא כדי להרע.

קומיי חזרה לישראל בתחילת שנות השבעים, לאחר ששהתה שנים רבות בחו"ל עם בעלה המנוח, מיכאל קומיי, שהיה השגריר הראשון של ישראל באו"ם, שגריר בקנדה ושגריר בלונדון. היא כתבה 13 ספרים בנושאים היסטוריים. את ספרה האחרון, "Diaspora's Stories", כתבה בארץ, לבקשת מוזיאון השואה באוניברסיטת תל אביב. לדבריה, פרק הכתיבה בחייה תם ואת כל מרצה היא מקדישה בשנים האחרונות לאגודת צער בעלי חיים.

ב-1975 קיבצה קומיי את כל חסכונותיה, 35 אלף דולר, והחליטה לפתוח בית מחסה מיוחד לחיות בירושלים. אגודת צער בעלי חיים היתה קיימת בעיר מאז 1950, אבל בית מחסה לחיות לא היה. עם הכסף והחלום פנתה קומיי לטדי קולק, ראש עיריית ירושלים אז, וביקשה ממנו שטח אדמה. קולק נענה, ונתן לה ארבעה דונמים של אדמת טרשים באזור התעשייה של עטרות. הוא הבטיח לה שהשטח יהיה של האגודה עד אחרית הימים, או עד היום שלא תזדקק לו עוד. בשל בעיות תקציביות לא נבנו במקום מרפאה או משרד, אלא רק המבנים ההכרחיים לשיכון החיות, מכלאות וכלובי הסגר (קרנטינה). בכל פעם שהיה צורך לחסן בעל חיים או לטפל בו הם נסעו לווטרינרים בירושלים. בגלל בעיות התקציב נאלצו העובדים, מקצתם בשכר ומקצתם מתנדבים, לישון בבית המחסה, בתנאים מחפירים.

ב-1979 הגיעה הישועה ממקור לא צפוי. אשה יהודייה מברוקלין, שבנה – סטודנט להיסטוריה – נהרג בתאונת דרכים, החליטה לתרום לאגודה כסף כדי להנציח את שמו. בכספי התרומה הוקם מבנה ובו מרפאת חיות, חדר התאוששות ומשרד צנוע. בטקס חנוכת המבנה החדש סיפרה התורמת כי החליטה לתרום למקום אחרי שמצאה ספר של קומיי בראש ערימת הספרים של בנה.

עם זאת נראה שהבעיות התקציביות של האגודה מהם נפתרו. ההכנסות מהפנסיון וממכירת בעלי החיים אינן מספיקות לקיום בית המחסה ולתשלום ההוצאות האחרות, וההוצאה העיקרית – מזון לבעלי החיים – כמעט שאינה משאירה כסף למשכורות, לתשלומים חודשיים שוטפים, לרשיונות ולחיסונים; ויש גם כמובן הוצאות לא צפויות, כמו טיפול בבעל חיים שחלה. לכן האגודה נמצאת בגירעון תמידי. תרומות מידידים של קומיי ברחבי העולם מסייעות מדי פעם.

לפני כשנה, היא אומרת, הבטיח השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, כי הממשלה אישרה תקציב של 400 אלף שקלים ל-1993, שיחולק בין 19 אגודות צער בעלי חיים בארץ. במקביל הוקמה התאגדות "נוח", "ההתאגדות הישראלית של הארגונים להגנת בעלי חיים", שהיתה אמורה לקבל את הכסף ולחלק אותו לאגודות. עד היום הכסף הזה לא הגיע לאגודה הירושלמית.

מנכ"ל "נוח", ד"ר אבנרי מנשה, ויו"ר הכבוד של האגודה, רן אלמגור, אמרו בתגובה כי קיבלו רק 125 אלף שקלים מתוך 400 אלף השקלים, וסכום זה שימש ברובו ליחסי ציבור, למאבקים משפטיים של ההתאגדות ולהוצאות שוטפות. רק ארבע אגודות קיבלו את הכסף המגיע להן ישירות מהמשרד לאיכות הסביבה, בגלל בעיות ביורוקרטיות. השר שריד אמר בתגובה, כי בשל בעיות ביורוקרטיות של התאגדות "נוח", כמו הגשת בקשות התקציב במועד מאוחר מדי, לא חולקו כל 400 אלף השקלים, וניתן כסף רק לחלק מן האגודות. לדבריו, כל הכסף נמצא במשרדו, והוא יחולק עם תקציב שנת 1994.

המשרד של האגודה אינו משמש את העובדים בלבד. גם כלבים וחתולים נכנסים אליו ויוצאים ממנו ללא הפסק. רק לאחד מהם יש מקום קבוע בחדר: מתחת לאחד הספסלים שוכב כלב "מעורב ירושלמי", קטן ומדובלל. את שמו רב היחוס – "הודיני" – קיבל מפני שחזר לבית המחסה מכל המשפחות שנמסר להן, גם מבית של משפחה הגרה בהר גילה, מרחק של חמישה ימי הליכה מהאגודה. לדברי קומיי, שמו בא להוכיח שכלב זה יימלט מכל צרה. לאות הערכה לאצבותו מינתה אותו קומיי לחבר של כבוד ב"אגודת צער בעלי חיים ירושלים" לכל חייו.

ג'ואן קומיי בפתח המשרד. כל בוקר מוצאים שם "מתנות": כלב או חתול שמישהו השאיר

צילומים: ירון קמינסקי

ההסגר והמכלאה. מדי פעם יש בזאר בירושלים, והתגובה מקום.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

שיחות בסדר חדש

מאת אפרים אוזירם

אין כל ראיות ששיחות ה' שלום יניבו שלום וקץ לאלימות, משום שהתפיסות שעליהן הן מושתתות אינן מציאותיות. תפיסה אחת היא הסדר האוטונומיה, שעל פיו בתקופת המעבר לפתרון הקבע ילמדו הפלשתינאים והמתנחלים לחיות יחד, והתפיסה השנייה היא שאורך התקופה עד לפתרון הקבע – חמש שנים.

ההחלטה על השארת המתנחלים במקומם, שנכללה בהסכם אוסלו, היתה שגויה. אמנם ראש הממשלה, יצחק רבין, חוזר ומדגיש שהסדר זה הוא רק לטווח של חמש שנים, ואפשר להסיק מעמדתו זו כי ההתנחלויות לא יוכלו להישאר במקומותיהן, אך נראה כי ראש הממשלה מחזיק את ההתנחלויות כקלף למיקוח במשא ומתן לקראת פתרון הקבע, שידון בגבולות הישות הפלשתינית, בירושלים ובזכות השיבה. עמדתו של רבין גם אינה מוסרית בכל הנוגע למתנחלים, שכן הוא הפך אותם לכלי עזרה במשא ומתן המדיני.

בעמדה זו יש משום המשך של העיוורון ביחס למתנחלים, וגם תמימות שקשה להסבירה: הרי הקלף העיקרי – השלום – נמצא בידי הפלשתינאים, ואילו ההתנחלויות הן קלף חלש, כי הקהילה הבינלאומית לא תכיר בתוקפן. לבד מכך, אחרי עשור של התנגשויות בבוסניה ובחלקים מברית המועצות לשעבר, אין להניח שהקהילה הבינלאומית תיתן את ידה ליצירת מוקד מתמשך נוסף של שפיכות דמים.

כאן הסכם אוסלו הוכח כי למתנחלים אין קיום בשטחי הכיבוש, לא בתקופת המעבר ולא במסגרתה של ישות פלשתינית. לבד מניעת הארגונים, הם סיגלו לעצמם משכניהם הערבים "תרבות" של אלימות: זריקת אבנים, הצתת צמיגים, ניפוץ מכוניות וחלונות, התעמתות עם חיילים ושוטרים, וגם רציחות. הם רקדו וביטאו את שמחתם על הרצח בחברון כפי שעשו פלשתינאים בימי מלחמת המפרץ על הגגות.

לפני הטבח בחברון כבר היו מעשי רצח קבוצתיים וכן רציחות של יהודים שביצעו מתנחלים, אך רק מעטים מהם נעצרו, וגם אלה הוחזקו בתנאי בית מלון בבתי הסוהר, וחלקם זכו במהרה לחנינה בזמנו של הנשיא חיים הרצוג. רבין ירש את גישת הסלחנות כלפי המתנחלים, והיא חילחלה לשורות הצבא והמשטרה, אשר למדו במהרה שהדרגים הממונים אינם מצפים להתערבות ממשית בהשתוללויות הבעירות של המתנחלים. לרוב היתה ההתערבות רק מס שפתיים. גם בעקבות טבח חברון התגובה כלפי המתנחלים אטית ולא יעילה, הם ממשיכים בשלהם.

התפיסה השנייה אינה סבירה גם היא. משך תקופת הסדרי הביניים, חמש שנים, ארוך מדי. תקופה זו פותחת פתח לאפשרויות לא רצויות, והסדרי הביניים נותנים לפלשתינאים פתח מרי, ולפיכך אפשר להניח שלא יורגש שינוי לטובה בחיי היום יום שלהם והם יימצאו מאוכזבים.

לנוכח התנהגות המתנחלים, ראש הממשלה אינו צריך לחוש נקיפות מצפון אם יחזור בו מהבטחתו שלא יזיז שום התנחלות. עליו להבין שאין סיכוי שהמתנחלים ימשיכו לחיות בשטחים, כי משמעות השארותם היא שישראל תתבקש מדי יום לבוא לעזרתם, ובמוקדם או במאוחר יחושו המדינות הערביות לעזרת הפלשתינאים ותפרוץ מלחמה.

כיצד צריך להיראות סדר שיחות השלום מעכשיו? תחילה יש לפנות את המתנחלים מחברון, בהקדם האפשרי ובמצפון שקט. שנית, עם מסירת עזה לשלטון הפלשתיני יש לפנות את כל מתנחלי גוש קטיף והצרים. אדמות המתנחלים יוחזרו לממשל האוטונומיה ועמן מכסות המים, גם אלה שמקורם בישראל. ממשלת ישראל תתחייב למכור את הבניינים תכסי ולא בידי האדרים לממשלת עזה – או במכרז, לתושבי עזה הפלשתינאים.

ממשלת ישראל תתחייב כבר עכשיו להוציא את המתנחלים מן השטחים שנכבשו ב–67', פרט לאלה שיהיו באזורים שיצורפו לישראל במסגרת הסכמי השלום. המתנחלים יפוצו על ידי הממשלה. לפלשתינאים תובטח הזכות להגדרה עצמית, והתנאי לכך יהיה: הסכמה על גבולות הישות הפלשתינית וויתור על זכות השיבה של פליטי 48'. התהליך כולו אמור להימשך עד שנתיים מיום ביצוע הסכם עזה-יריחו.

ד"ר אוזירם הוא עמית מחקר במכוני לאונרד דייוויס והרמן באוניברסיטה העברית

בימה

לאחר פינוי המתנחלים מחברון ומגוש קטיף בהקדם, על ישראל להתחייב לפינוי כל ההתנחלויות, חוץ מאלה שייכללו באזורים שיצורפו לישראל

השבועה הראשונה

ארכיאולוגיה

מאיר בן דב

נאמנותם הכפולה של חברי המסדרים הצבאיים, המוסלמיים והצלבניים, שפעלו גם בארץ ישראל, היתה לרועץ למלכות

בין השרידים הארכיאולוגיים המרשימים בארץ אפשר למנות את המבצרים מימי הביניים: הן הצלבניים והן המוסלמיים. רוב המבצרים נבנו בידי לוחמים-אבירים: בכוכב הירדן – שנקראה בימים ההם בלוואר, דהיינו, יפה נוף, בשל המראה המרהיב הנשקף ממנה לעבר הכנרת, הרי הגולן והרי הגלעד, מצד אחד, והתבור, מצד שני – היה מרכזם של אבירי המסדר ההוספיטלרי בצפון הארץ.

בצפת, בגבעה המכונה בימינו המצודה, היה מבצרם הגדול של האבירים הטמפלרים, ובלב נחל כזיב היה מבצרם המרשים של האבירים הטבטונים, שכונה בפיהם שטרקנברג, או בצרפתית מונפור, דהיינו ההר החזק. מעל לבניאס מצוי מבצר סובייבה – כלומר, מבצר המצוקים, ובשמו בעת החדשה: מבצר נמרוד – שהוא הנאה שבשרידי המבצרים בארץ. מעל ברך הליטני מזדקר מבצר הבופור המרשים, או בערבית "קלעת שקיף ארנון", כלומר, "מצודת מצוקי ארנון".

בבניאס ובבופור ישבו חילות צבא מוסלמים המשתייכים לכת השיעית-האיסמעילית. לימים יצאה מקרבה קבוצה דתית במידה, שחבריה נודעו בכינוי "חשישיים" (אססינים, רוצחים בכמה מלשונות אירופה, בשל רצחנותם שיצאה לשמצה).

לאחר שכבשו הצלבנים את הארץ, היה ברור להם שהם יצטרכו להגן בכוח על נחלתם החדשה. מאחר שכוח האדם שעמד לרשותם מול המוסלמים היה דל, פנו לכנסייה וביקשו את ברכתה לגייס לשורותיהם את הנזירים שהיו במנזרים בארץ, וכך נוצרו המסדרים הצבאיים הכנסייתיים השונים.

לצלבנים היה ממי ללמוד את צורת ההתארגנות הזאת, שכן במלכויות המוסלמיות המקומיות, ובמיוחד תחת שלטונם של מוסלמי דמשק, התארגנו יחידות צבא מעין אלה. ראשונות להן היו קבוצות מבני כת השיעה, ובמיוחד הפלג האיסמעילי, שהצטיינו במשמעת חזקה ובציותנות גבוהה, אף שהשלטון בסוריה היה אז סוני. העיר בניאס, למשל, והמיתר מבצרה, אוכלסו באותם חיילים איסמעילים.

אלא שאליה וקוץ בה: ההיסטוריה מלמדת שכאשר נוצרת התנגשות אינטרסים בין הצבא ושלטונות המדינה לבין ראשי הקבוצות הדתיות, נאמנותם של חיילי המסדרים היתה נתונה להנהגה הדתית, שכן זו היתה שורש צמיחתם.

המקרה הראשון של שכר הנאמנות הכפולה שיצא בהפסדה קרה בבניאס. מצודת העיר והגנת תושביה נמסרו לבני הקבוצה האיסמעילית, חיילים שאומנו בשירות הצבא הסורי של דמשק, אך צייתו למנהיגיהם הדתיים. הצלבנים ניסו במשך שנים לכבוש את הבניאס ולהעתיק את גבולם המזרחי מרכס מרגליות שמעל לקרית שמונה של ימינו אל מרגלות הגולן. אך כל התקפותיהם נהדפו על ידי יחידות האיסמעילים. רק במאורעות בדמשק הקרו להם הזדמנות נוספת. ב–1124 פרצו פרעות במיעוט האיסמעילי בדמשק, וכדי להעניש את השלטון הורו ראשי הדת, האימאמים האיסמעילים, לחיילים היושבים במצודת הבניאס למסור את מפתחות שערי העיר לידי הצלבנים. תמורת הסגרת העיר קיבלו האיסמעילים רשות להתיישב בתחומי נחלות הצלבנים בחופי הים התיכון, במרכז סוריה של ימינו. כזה היה גם גורלו של מבצר הבופור, שהוחזק בידי חיל מצב איסמעילי וכנראה ניטש ונמסר לצלבנים, שקיבלו לרשותם מבנה שלם ואיתן ב–1139.

חיילי המסדרים הצבאיים הצלבניים היו גם הם נאמנים בראש ובראשונה לראשי המסדרים. לימים, אלה בחשו בקלחת השלטון ובכל האירועים המדיניים באזור ואף כך הרחיבו את תחומי פעילותם גם לארצות מוצאם. מצב זה היה לרועץ למלכות, ועל השימוש באבירים נזירים שילמה ממלכת ירושלים מחיר גבוה כאשר הגיעה עת מבחן. אך לפרק את את המסדרים הללו, או להשתלט עליהם, כבר לא היה אפשר.

במזרח המוסלמי, הבין לימים הסולטאן צלאח אדדין את ניגוד האינטרסים בין המלכות לבין אנשי הדת, ופתח במלחמת חורמה לביטול מערכת ההסדר של החשישיים. הסולטאן ראה נכוחה את הסכנה שבאנשי הצבא המאומנים והמצוידים היטב, שחדרו לכל המערכות הצבאיות והפוליטיות. אלמלא נחישותו לפרק את יחידותיהם, קשה לדעת עד היכן היו מובילים את מדיניות הצרות הסולטאנים.

75 שנות הארץ / 17-15 באפריל

1930

היום יום "הפרח הלבן" תרמו לטובת המלחמה בשחפת

1931

רחל

אתמול נפטרה בבית החולים "הדסה" בתל אביב המשוררת רחל לבית בלובשטיין. הלויה תצא הבוקר בשעה שבע וחצי מבית החולים ברחוב מזא"ה למערכת "דבר", ומשם תובל לקבורות לכנרת.

"האמנם הגורל הוא ללא נחמה, הכוס תשתה עד תומה" ...זוהי כוס היגונים והעלבון. ...במקהלה הקטנה של משוררי תינו נדם אחד הקולות הטובים והצלולים. תהי נפשה צרורה בצרור השירה אשר לא תדע זיוה.

א.

בנפול מלכות ספרד

מאדריד, 14 (ר). המלך אלפונס שאל לפני שבועיים: אם הריפובליקאים הם הרוב במדינה, ויכולים להטיל את מרותם למה אינם עושים כך... את התשובה נתנו הבחירות, והמלך... נכבש. הוא יצא מן המדינה בעזרת הריפובליקאים, והכל משבחים אותו על אשר נמנע משפיכות דמים. המונארכיה העתיקה ביותר באירופה נעלמה... על פי השיטה שהציע אתמול ה"ליברטה", שכתב "בג'נטלמניות, עלו לרכבת העומדת לנסוע". העתון הוסיף ואמר, כי בימים האלה אנו יותר אנשי תרבות משהיינו לפנים, ומבקשים מהמלך מלכותו לשבת בקרון שינה במקום להתו לגרדום.

1947

גרונר, רוזנבאום, אלקאשי וקשאני הוצאו להורג

דב גרונר, דב רוזנבאום, מרדכי אלקאשי ואליעזר קשאני, שנידונו למיתה ע"י בית הדין הצבאי, ניתלו אתמול לפנות בוקר בבית הכלא בעכו. עוצר הוטל על תל אביב, פתח תקוה, וחלק מירושלים וחיפה.

1961

סגן אלוף ישראל בר חשוד בריגול

מאת זאב שיף

סגן אלוף ד"ר ישראל בר, הפרשן הצבאי הידוע, וראש הקתדרה להיסטוריה צבאית באוניברסיטת תל אביב, עובד משרד הבטחון, נעצר אחר ליום ו', 31 במארס, על ידי המשטרה כחשוד בריגול לטובת מדינה זרה ובמגע עם סוכנים זרים. מעצרו של ד"ר בר, איש ההגנה הוותיק שמילא בשנים האחרונות, באורח רשמי למחצה, תפקידים בעלי חשיבות, היה ידוע כ"בקיא ואיש סוד" של ראשי מערכת הבטחון, הכה בתדהמה רבים ועורר את ראשי המדינה ומנהיגי הציבור הישראלי לכל שדרותיו.

כל הציטוטים נלקחו מגיליונות "הארץ" בתאריך הנקוב ומובאים כלשונם בעת הפרסום

עורכת: יעל אונגר

מדע / צפריר רינת

עם הפנים לתשתית

מנכ"ל משרד המדע, צבי ינאי, מתכוון להשאיר את מימון המחקר הבסיסי רק בידי האוניברסיטאות וקרנות המדע ולהפנות את משאבי המשרד לפיתוח תשתיות מדעיות שהכיוון שלהן יישומי יותר. חלק מהמדענים סבורים שמדיניות זו תפגע ברמה המדעית של המחקר בישראל

"יריית אזהרה" – כך הגדיר מנכ"ל משרד המדע, צבי ינאי, את סדרת הפגישות שקיים עם חוקרים באוניברסיטאות, ובהן הודיע על כוונת המשרד לבצע שינויים מרחיקי לכת במדיניותו. המשרד, שתמך עד היום באופן משמעותי במדע הבסיסי, מתכוון להפסיק תמיכה זו ולהפנות את המשאבים להקמת תשתיות מדעיות. יריית האזהרה של ינאי עוררה הדים רבים בקרב מדענים, שחלקם סבורים כי המדיניות החדשה תפגע ברמת המדע בישראל.

לדברי ינאי, בישראל קיים חלל בין המדע הבסיסי לבין השלב היישומי של המחקר הזה. כיום נתמך המדע הבסיסי במימון של משרד המדע, האוניברסיטאות וקרנות המדע הגדולות, כמו קרן ישראל-ארה"ב וקרן גרמניה-ישראל. לצד היישומי המתקדם אחראים בין היתר המדענים הראשיים במשרדי ממשלה שונים, בעיקר במשרד המסחר והתעשייה. לעומת זאת, לדברי ינאי, אין מי שמטפל ברעיונות או במחקרים שעברו את השלב הבסיסי אך עדיין לא הגיעו לשלבי יישום מתקדמים. בחלק הזה צריך לטפל, לטעמו, משרד המדע, ואילו הטיפול במדע הבסיסי צריך להישאר בידי המוסדות האקדמיים וקרנות המדע.

משרד המדע פעל עד היום על פי השקפת עולם שונות של שריו, שהתחלפו לעתים תכופות, ותפקידיו לא הוגדרו במדויק. ינאי סבור, כי יש לפעול על פי הגדרות כאלה ולחלק את תפקידי התמיכה במדע בין הגופים השונים הפועלים בתחום זה. תפקידן של האוניברסיטאות והאקדמיה הלאומית למדעים – אומר ינאי – הוא מעצם הגדרתן תמיכה במדע הבסיסי.

על פי המדיניות החדשה יעקוב משרד המדע אחרי המחקר הבסיסי המתנהל באוניברסיטאות, יעריך את תרומתם האפשרית של מחקרים אלה לפיתוח תשתיות טכנולוגיות ומדעיות בעלות חשיבות לאומית, וכל אימת שיגלה מחקר בעל פוטנציאל תשתיתי ויישומי בתחומים כלכליים בעלי קדימות לאומית, הוא ילווה אותו ויתמוך בו.

ליווי זה ייעשה עד לשלב שמשרד המסחר והתעשייה ייקח את המחקרים תחת אחריותו. כיום כבר אחראי המדען הראשי של משרד זה לתמיכה בשלב היישומי של מחקרים רבים. המחקרים שעליהם מדבר ינאי יכולים להיות בתחומים כמו מיקרו-אלקטרוניקה, ביוטכנולוגיה, והאופטו-אלקטרוניקה – המכניסים כבר כיום יותר ממיליארד וחצי דולר ביצוא – או מתחומי תשתיות המידע.

הכלי העיקרי למימוש המדיניות החדשה של משרד המדע אמור להיות הוועדה העליונה לפיתוח תשתיות מדעיות וטכנולוגיות, המשותפת לכמה משרדי ממשלה. ועדה זו אמורה לקדם את התשתית המדעית באמצעות הקמת מרכזי מחקר בכל אזורי הארץ, שיפעלו בתחומים כמו חישובי-על. לדברי ינאי, זו תהיה הפעם הראשונה שלוועדה העוסקת בנושאים מדעיים יהיו סמכויות ביצועיות והיא לא תסתפק בהגשת דו"חות.

אם יעמדו לרשות הוועדה 150 מיליון השקלים שהיא אמורה לקבל בשנה – הוא אומר – היא תפטור את האוניברסיטה ואת התעשייה מדאגה לתשתיות ותאפשר להן להתרכז בקידום המצוינות המדעית, במחקר הבסיסי ובפיתוח מוצרים תעשייתיים באמצעות מחקר ופיתוח יישומי.

ראשי האוניברסיטאות, לדברי ינאי, קיבלו את המדיניות החדשה בחיוב. אולם חלק מהחוקרים רואים בה מכת מוות למדע הבסיסי. ינאי מצדו חוזר ומדגיש את הכרתו בחשיבות מדע זה, וטוען כי אין בכוונתו להביא לפגיעה בו. הפסקת התמיכה של משרד המדע במדע הבסיסי תהיה, לדבריו, הדרגתית, ותיעשה רק לאחר שיימצאו לה תחליפים.

דברי הרגעה אלה אינם משכנעים את פרופ' גדעון אלכסנדר, ראש הקתדרה לפיסיקה ניסיונית של חלקיקים אלמנטריים. "ינאי אומר שהמדע הבסיסי חשוב, אבל הוא לא הולך לממן אותו", אומר אלכסנדר. "האקדמיה – האמורה על פי ינאי לממן את המדע הבסיסי – לא בנויה לכך. היא מעניקה סכומים חד פעמיים לשנתיים. כיום אחראי משרד המדע לחלק משמעותי ממימון המחקרים בתחום המדע הבסיסי, והפסקת מימון זה פירושה גדיעת המדע הבסיסי".

לדבריו, מהפסקת התמיכה במדע הבסיסי ייפגעו בעיקר הניסויים והמחקרים הדורשים נשימה ארוכה. הדוגמה של המדינות הנחשלות – הוא אומר – הוכיחה שכאשר נפסק המימון מתמוטט המגזר הניסיוני. "לפיסיקה תיאורטית מספיק עיפרון ונייר וספרייה, אבל ניסויים כמו אלה הנערכים במשותף על ידי אוניברסיטת תל אביב, הטכניון ומכון ויצמן עולים כסף רב. גם למחקרים ארוכי טווח, כמו אלה שפיסיקאים עורכים במאיצי חלקיקים, דרושה תמיכה כספית מתמדת לאורך זמן, ובלעדיה הם לא יוכלו להתקיים".

אלכסנדר אינו מקבל את החלוקה שעשה ינאי בין מדע בסיסי למדע יישומי. לדבריו, החלק היישומי של המחקר לא יכול להתקיים ללא המחקר הבסיסי. "מי שפועל בחלק השימושי קוטף את הפירות של המדע הבסיסי. זה מחקר שלא תמיד יודעים למה ישמש בעתיד. בשנות השלושים, כשהתפתחה הפיסיקה הגרעינית, עדיין לא ידעו שהיא תשמש כמקור חשוב להפקת אנרגיה. אנחנו עורכים כיום מחקרים שמשמשים לאחר מכן בתחומים כמו תעשייה וביטחון".

אלכסנדר מציין, כי משרדי המדע ברוב מדינות אירופה המערבית ממשיכים לממן את המדע הבסיסי. "יפאן היא מעצמה תעשייתית וטכנולוגית, שהתמקדה כל השנים בתחום היישומי, אולם בשנים האחרונות הכירה בחשיבות המדע הבסיסי והיא משקיעה בו סכומי כסף גדולים. במאיץ החלקיקים האירופי (צר"ן), שעובדים בו גם חוקרים שלנו, יש קבוצת חוקרים יפאנים חזקה במיוחד".

במכתב ששיגרו לינאי מביעים גם הפרופסורים שמאי שפייזר ויעקב כתריאל מהפקולטה לכימיה של הטכניון חשש לגורל המדע הבסיסי. "מבחינת התרומה לפיתוחה של עוצמה מדעית וטכנולוגית ומבחינת האפשרות לקיום חזית רחבה של מחקר בסיסי", כתבו, "סגנון המחקר האוניברסיטאי, המקבל עתה עדיפות, מבטיח הרבה יותר מאשר ריכוז משאבים לאומיים בפרויקטים בודדים בהיקף ענקי".

שני הפרופסורים הוסיפו, כי היכולת לקלוט, לפתח וליישם התפתחויות חדשות לשם הפקת תועלת כלכלית או אחרת תלויה בקיומה של קהילה אקדמית המתפקדת ברמה גבוהה בחזית המחקר. "אם חלילה תיתן מדיניות ממשלתית קלוקלת למצוינות המדעית לגווע", כתבו, "ספק אם יהיה אפשר להקימה לתחייה, אפילו באמצעות השקעות כבדות".

במכתב התשובה שלו לשפייזר וכתריאל כתב ינאי, כי הוועדה העליונה לפיתוח תשתיות תיתן מענה לחשש שהמדע הישראלי יאבד את הצטיינותו. ועדה זו אמורה, לדבריו, לשקוד בין השאר על איתור וזיהוי תחומי הצטיינות מדעיים-טכנולוגיים. חלוקת התפקידים בין האקדמיה, שתדאג למחקר הבסיסי ולמעורבות הישראלית בפרויקטים מדעיים גדולים, לבין משרד המדע – שיופקד על התשתיות המדעיות – תספק את ההגנה הטובה ביותר למצוינות המדעית במדינת ישראל.

ינאי גם משוכנע שחלוקת התפקידים החדשה לא תשפיע על היכולת של המדע הבסיסי להיות תשתית למדע היישומי. "המתודה של שניהם דומה, ותמיכה בתשתיות מדעיות תביא להתקדמות במדע הבסיסי, שגם הוא חלק מאותה תשתית".

צבי ינאי, מנכ"ל משרד המדע. משאיר את המדע הבסיסי לאוניברסיטאות

תגבורת לדילול החורש

כדי לפתוח לאור השמש שטחי יער וחורש שכוסו צמחייה מנסים אנשי הקרן הקיימת לשלב במרעה את האילנדים, מין לא מקומי של אנטילופה. כמה מהאילנדים שהשתתפו בניסוי מתו ושניים נעלמו, אבל מקצתם התאקלמו והוכיחו שהם מסוגלים לדלל את הצומח

זוג אילנדים בספארי. אוכלים צמחים מזנים שונים

התאוששות החורש הטבעי בישראל, שהתחילה בשנות השישים, יצרה כמה בעיות, שחלק מהן מנסים אנשי אגף הייעור של הקרן הקיימת לפתור בעזרת העברת חיות בר המתקיימות מאכילת צמחים ומצויות בשבי אל הטבע. זהו אמצעי שאמור להגביר את לחצי הרעייה על הצמחייה.

הבעיה העיקרית שיצרה התאוששות החורש הטבעי – כתב יגאל סלע מאגף הייעור בעלון המידע האחרון ליערנים – היא סגירתם של שטחים נרחבים, שקודם לכן היו פתוחים לקרינת השמש, על ידי מגוון מיני צמחים מעוצים. כך נוצרו משטחים שלעתים משתרעים על מאות דונמים של חופה רב שנתית ובלתי חדירה לאור, והרבה מקרים גם בלתי עבירה לבעלי חיים. צורת נוף זו מצמצמת את אפשרויות המרעה ומגבירה את סכנת השריפות. היא גם מצמצמת את מספר המינים של בעלי חיים וצמחים היכולים להתקיים באותו שטח, משום שאין חדירה מספקת של אור השמש.

הבהמה המבויתת היחידה שאפשר להשתמש בה בישראל לשם פתיחת שטחי יער וחורש לאור היא העז, אולם לשימוש בה יש כמה חסרונות: העז תלויה תלות יום יומית במים, עמידותה בפני טורפים נמוכה והיא אוכלת מגוון מצומצם יחסית של זנים מעוצים וענפים דקים יחסית.

אנשי הקרן הקיימת החליטו לנסות לשלב במרעה דווקא את האילנד, מין לא מקומי של חיות בר. זהו מין השייך לאנטילופות, והוא הגדול שבהן. מוצאו מאפריקה המזרחית והוא נפוץ מקניה ועד דרום אפריקה במגוון בתי גידול לא טרשיים, יובשניים ומדבריים, אך גם בבתי גידול קרירים יותר. יותר ממאה פרטים של האילנד, שהוא אוכל ענפים מובהק, נמצאים בספארי ברמת גן.

בקיץ 1987 פתחו אנשי הקרן הקיימת בשלב הניסיוני של העברת האילנדים לטבע. הם קיבלו את אישור הנהלת רפא"ל לערוך את הניסוי במתקן הנמצא בגליל, ועד מאי 89' הועברו אליו 25 פרטים. למתחם צבאי באזור המרכז הועברו שמונה פרטים. בכל המקרים שוחררו האילנדים ישירות לשטח בלי שימוש במכלאת אקלום. עד קיץ '89 מתו שניים מהאילנדים במחנה הצבאי ו–17 במתקן של רפא"ל. חמישה נוספים מתו במתקן של רפא"ל עד סוף '92. סיבת מותם של האילנדים שרדו בם נראו בריאים נשארה בגדר חידה, והווטרינרים שבדקו את גופותיהם לא הצליחו לברר אותה.

אבל החידה האמיתית היא היעלמותם של שני פרטים מהמתקן הצבאי. אחד עבר את הגדר שבוע לאחר השחרור, שהה עד כחודש בקרבת מקום ומאז לא נודע דבר על אודותיו. אחר שהה בקיץ 92' מדרום לנחל אבטח, לאחר שהגדר נפרצה על ידי מרקסור, וגם עקבותיו אבדו. היעלמות שני הפרטים תמוהה משום שהאילנדים הם בעלי החיים הגדולים ביותר הנמצאים כיום מחוץ לגני חיות, פרט לגמלים, וקשה מאוד שלא להבחין בהם.

שש שנים לאחר תחילת הניסוי של העברת האילנדים לטבע מסיקים העוקבים אחריו שאם אין מביאים בחשבון את התמותה הגבוהה, שאין לה הסבר מדעי, אין צורך בהתערבות וטרינרית כדי לקיים אוכלוסייה של אילנדים בנוף של חורש או יער ארץ ישראלי. היו כמה מקרים של אילנדים שנפצעו קשה אך נרפאו במהירות בלי טיפול. באופן כללי לא סבלו האילנדים ממחלות טפיליות קשות וגילו עמידות בכל תנאי מזג האוויר. בחורף הקשה של 92' אף נולדו שני ולדות אל תוך השלג של חודש פברואר.

מה שיקבע אם האילנד מסוגל להתקיים בארץ בלי תוספת מלאכותית של מזון או מים הוא מעקב ממושך יותר אחר הפרטים הנמצאים במתקן הדרומי, מאחר שבמתקן הצפוני יש לאילנדים גישה אל מי ביוב, שיש בהם גם תוספת מזון.

המעקב אחר האילנדים גילה שהצומח המעוצה אינו מגביל אותם בתנועה, באכילה או בסיפוק של כל צורך אחר. האילנדים אכלו כ–133 זנים מתוך 250 זני הצומח הקיימים באזור הצפוני. רשימת הזנים מגוונת, וכוללת פרוחים (נרקיס מצוי, רקפת מצויה), צמחייה קוצנית (סירה קוצנית, עוזרד קוצני) ואפילו צמחים רעילים (קיקיון). מנהלי המחקר, שבאו במגע קרוב עם האילנדים, גילו כי קרבתם עד לטווח של מגע יד עלולה להיות מסוכנת, כי בנוכחות מזון הם עלולים להגיב בנגיחה. פרט פחדן במיוחד והאמהות עם ולדות בני חודשים או פחות עלולים לתקוף גם ממרחק של 15–20 מטרים. תחת לחץ רציני של זכר שליט או הפרעה אחרת מסוגלים האילנדים לקפוץ לגובה של יותר משני מטרים או לעבור דרך גדר תיל.

על סמך בדיקת העברתם של האילנדים לאזורי חורש סבורים אנשי הקרן הקיימת, שבעלי חיים אלה אכן עשויים להיות יעילים בפתיחת החורש לאור השמש יותר מכל המינים הידועים, אם כי הדבר יהיה אפשרי רק בטווח הארוך, בגלל המחסור בבהמות.

לדעת אנשי הקרן הקיימת, אין מגבלה אקלימית או קרקעית לקיום ולריבוי סדיר של האילנדים בכל מקום בארץ. לדבריהם, באמצעות ברירה מלאכותית קצרה יחסית אפשר לפתח עדרים בעלי מאפייני התנהגות נוחים יותר לאדם, אבל חשוב להבטיח כי תוך כדי כך לא ייעלמו התכונות החיוביות, כמו אכילת מגוון גדול של צמחי בר ועמידות בפני טפילים.

בעלון היערנים לא הוזכרו הבעיות שעלולה לעורר הכנסת בעל חיים זר למערכת אקולוגית ארץ ישראלית, כמו ההשפעה על מינים אחרים של בעלי חיים והצורך לאזן אוכלוסייה חדשה של אוכלי עשב על ידי טורפים. האילנדים מוצגים כחיית מרעה, בדומה לצאן או בקר, אבל בניגוד להם, הם פחות מבויתים. ייתכן שהעברת האילנד תיצור בעיות כאלה, אך אם יהיה אפשר להתגבר עליהן, הרי אנשי הקרן הקיימת עשויים ליצור תקדים מעניין של העברת בעל חיים גדול, לא מבוית לגמרי, לאזורים פתוחים באופן חלקי או מוחלט.

אנשי רשות שמורות הטבע, המחזיקים בשמורות החי-בר אוכלי עשב כמו ראמים, עזי בר ואילים, יכלו להעביר לאזורים פתוחים את בעלי החיים האלה, הקרובים לאוכלי העשב שנמצאים בישראל או שהיו בה בעבר הרבה יותר מהאילנדים, אבל עד עתה העדיפו להשאיר אותם בתוך החי בר בכרמל ובערבה, בין היתר מפני חששם מההשפעות שתהיה להעברתם על המערכת האקולוגית.

הבימה – התיאטרון הלאומי
03-296071
הקאמרי של תל-אביב
03-5233335
התיאטרון העירוני חיפה
04-620670
באר שבע – תיאטרון
07-238278
בית ליסין
03-6957966
האופרה הישראלית-ת"א
03-6816427
השחר
03-5664388
סוגרים עסקה באפריפו רמת אביב ג'

גלריה

התעמלות בוקר

1. בכמה גבוה הגבר הממוצע מהאשה הממוצעת?
2. השלם את הציטוט הבא, מפי מריה קאלאס: "קודם איבדתי משקל, אחר כך איבדתי את קולי, ועכשיו..."

(התשובות בעמ' 6ב)

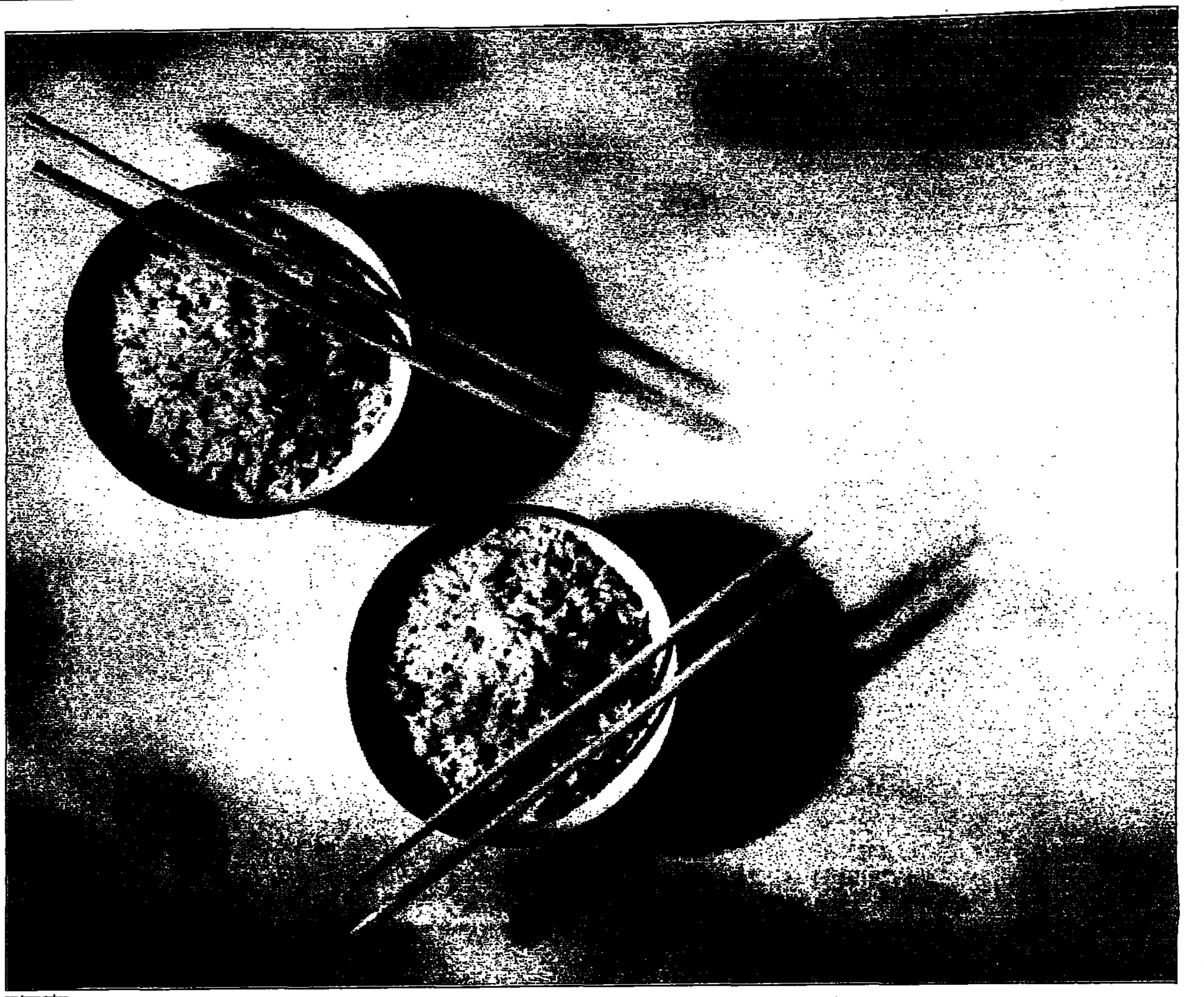

תצלום: [illegible]

היפאנים קראו לו אומאמי

ואנחנו קוראים לו מונוסודיום גלוטמט. יש לו טעם של מרק עוף, הוא לא מזיק לבריאות, ולא ברור מי צריך אותו בכלל

מאת דניאל רוגוב

אין היום חומר שנתון במחלוקת בעולם האוכל כמו מונוסודיום גלוטמט, שמשתמשים בו כדי לשפר את טעמם של מוצרים בינוניים – וזה מרגיז, אבל הוויכוח סביבו בכל זאת משעשע. בארצות הברית יש קבוצה שהנושא מסעיר אותה כל כך, עד שחבריה מאיימים מדי פעם לשרוף מפעלים שמוסיפים מונוסודיום גלוטמט למרקים או למוצרים אחרים. באנגליה, שני "פעילי מזון" מטעם עצמם איימו לא מזמן לשפוך על עצמם נפט ולשרוף את עצמם למוות אם הסופרמרקט השכונתי שלהם ימשיך להביא מוצרים המכילים את החומר. בגרמניה, אחת ה"תנועות הפוליטיות" הקולניות והחזקות ביותר היא זו שמנסה לאסור את השימוש בו.

מונוסודיום גלוטמט היה נושא לדיונים בקונגרס האמריקאי, בבית הנבחרים האנגלי ובאסיפה הלאומית של צרפת. אולי הוויכוח הזה הוא שגורם, כאן ובחו"ל, לכמה יצרני מזון גדולים להתגאות – לעתים באותיות בולטות על האריזות והפרסומות – שהתבשילים, המשמרות והמרקים המשומרים, הקפואים או באבקה מתוצרתם הם נטולי מונוסודיום גלוטמט, כדי לשכנע שמוצריהם שלהם בריאים יותר.

וזה, בלשון המעטה, לא ממש מדויק. בנוסף ל־28 דו"חות מחקר ממקורות מכובדים כמו "ניו אינגלנד ג'ורנל אוף מדיסין", "לנסט", "ג'ורנל אוף אפידמיולוגי", "ג'ורנל אוף פוד אנד קמיקל טוקסיקולוגי" וה"אמריקן ג'ורנל אוף דרמטולוגי", הצלחתי לאסוף גם דו"חות של משרד הבריאות האמריקאי ושל ארגון הבריאות העולמי, ומכל אלה מתברר שאין כל ראיות לכך שמונוסודיום גלוטמט (בכמויות סבירות וגם יותר מזה) מזיק למבוגרים.

מחזק זיכרון ומגביר פריון

מונוסודיום גלוטמט הוא חומצת אמינו, המצויה באופן טבעי כמעט בכל החלבונים ומצוי בכל סוגי הבשר, העוף, הדגה, הגבינות, בחלב פרה, בחלב אם, בקטניות, בפטריות, בעגבניות ובירקות רבים אחרים. הראשונים שגילו את שימושו של החומר הזה להגברת טעמי מזון היו הסינים והיפאנים, שהבינו לפני יותר מ־1,500 שנה שמנות המתבשלים בציר דגים מאצות למינריה ג'פוניקה טעימים יותר. מאז אותה תגלית, מונוסודיום גלוטמט הוא התוסף הפופולרי ביותר למנות במזרח הרחוק. רק ב־1908 הצליח חוקר יפאני, קיקונאי איקדה, לזהות ולבודד מהאצה את החומר המוכר לנו בשם מונוסודיום גלוטמט.

האמריקאים התוודעו למונוסודיום גלוטמט רק אחרי מלחמת העולם השנייה. אחרי כיבוש יפאן יזם צבא ארה"ב תוכנית מחקר מקיפה כדי לנסות לקבוע איך הצליחו חיילים יפאנים, שסבלו תכופות מתת־תזונה חריפה, לשמור על רמות אנרגיה גבוהות כל כך בעת המלחמה. על בסיס איסוף גרוע של נתונים לא מדויקים ובהזנחה מוחלטת בכל הנוגע לגורמים פסיכולוגיים ותרבותיים, הסיקו החוקרים בכל עת שרמות האנרגיה הגבוהות נבעו אך ורק מהשימוש במונוסודיום גלוטמט בתפריט היפאני.

באמריקה חוללה המסקנה הזאת סערה. עד מהרה השתכנעו שם שמונוסודיום גלוטמט יעניק להם לא רק תוספת מרץ, אלא ישפר גם את האינטליגנציה, יחזק את הזיכרון, יגביר את הפריון ויאריך את תוחלת החיים. תחת התווית "אקסנט" הוצבו צנצנות של מונוסודיום גלוטמט בצד המלחייה והפלפלייה כמעט בכל בית.

גם באירופה נדבקו בשיגעון, ואפילו היום אפשר למצוא קופסאות קטנות של "ארומט", הגרסה הצרפתית של אותו חומר, על השולחנות ברבים מבתי צרפת, כמו גם בבתי קפה וביסטרו שכונתיים.

סינדרום המסעדה הסינית

גן העדן של המונוסודיום התמוטט ב־1968, כאשר כתב ד"ר רוברט הו מאן קווק ל"ניו אינגלנד ג'ורנל אוף מדיסין" במכתב דיווח על מערך סימפטומים מוזר שהתעורר בכל פעם שאכל במסעדה סינית. הוא תיאר תחושת עקצוץ שמתחילה בעורף, מקרינה לזרועות ולגב, ומלווה בחולשה ובדפיקות לב. הוא העלה סברה שהסימפטומים הם תוצאה של מרכיב כלשהו ביין הבישול, תכולת המלח הגבוהה של המזון הצפון־סיני או השימוש במונוסודיום גלוטמט.

המכתב עורר מבול של סיפורים דומים, ועד מהרה התחילו החוקרים להתרכז במוצר של מונוסודיום גלוטמט, שבשלב זה כבר האשם במגוון בעיות. תוך שנה העולם כולו ידע על "סינדרום המסעדה הסינית", שתואר כסינדרום שכולל תחושת צריבה או חום, לחץ או מתיחות ועקצוץ או קהות של הפנים, הצוואר, החזה העליון, הכתפיים ואמות הידיים, לעתים בליווי כאבים בחזה.

בעשור שלאחר מכן נראה שצבא של חוקרים תומך ברעיון שמונוסודיום גלוטמט מזיק לבריאות. נראה שרק מעטים הבחינו בכך שרבים מהמחקרים האלה לא נבנו כיאות, כמה מהם כמו הסיה על המשתתפים, באחרים הוזרקו כמויות מזעזעות של מונוסודיום גלוטמט ישר למחזור הדם של חיות מעבדה, ואחרים הסתמכו על אנקדוטות בלבד.

האמריקאים בחרו להתעלם מכך שארוחה ובה סטייק גדול, שתי עגבניות בינוניות, תפוח אדמה אפוי גדול עם שמנת ומנת גלידה מכילה הרבה יותר מונוסודיום גלוטמט טבעי מכפי שאפשר למצוא בארוחה במסעדה סינית. ההיסטריה הגיעה לידי כך שאמריקאים רבים בטוחים שמונוסודיום גלוטמט הוא חומר מעשה ידי אדם, בשעה שלמעשה מייצרים אותו בעיקר באמצעות התססה של עמילן דגנים, דבשה, סלק סוכר או קני סוכר.

ההיסטריה נמשכה אף על פי שמאז 1979 לא הצביע שום מחקר רציני על מתאם כלשהו בין מונוסודיום גלוטמט לבין הסימפטומים המשויכים בדרך כלל לסינדרום המסעדה הסינית. למעשה, על פי מחקר שביצע הפיזיולוג ר"א קני בשנים 1978 ו־1980, שיעור גבוה יותר של האוכלוסייה מדווח על אותם סימפטומים בעת צריכה של מיץ תפוזים מוקפא, מיץ עגבניות או קפה שחור קר מאשר בצריכת מנות שהוספו להם אפילו ריכוזים גבוהים של מונוסודיום גלוטמט.

אחרי כיבוש יפאן יזם צבא ארה"ב מחקר כדי לקבוע איך הצליחו חיילים יפאנים, שסבלו מתת־תזונה חריפה, לשמור על רמות אנרגיה גבוהות. על בסיס נתונים לא מדויקים הסיקו החוקרים שרמות האנרגיה הגבוהות נבעו מהשימוש במונוסודיום גלוטמט

על פי מחקר מפורט שביצע בשנה שעברה המכון לטוקסיקולוגיה כימיקלית ל' פרסוף ומ"פ קלי, מה שמכונה "סינדרום המסעדה הסינית" יכול להיות תוצאה של מגוון רחב של מרכיבי מזון ותוספים. בנוסף לאכילת יתר, הגורמים הבולטים הם האלרגנים הטבעיים, כמו אלה שבפירות ים, דגים, בוטנים, אגוזי מלך או ביצים; חומרים משמרים כמו סולפטים, סורבטים, בנזואטים וניטריטים; צבעי מאכל כמו טרטראזין או קארמוזין; או שימוש מופרז במלח.

מי אלרגי לזה

לא הכל הצטרפו להיסטריה. למרות המגבלות על כמות המונוסודיום גלוטמט במוצרי מזון שונים, אף ממשלה בעולם לא אסרה את השימוש בו. ד"ר אברהם רשף, מנהל האגף לתזונה במשרד הבריאות, מדווח שבישראל אין מגבלות על השימוש במונוסודיום גלוטמט. פרופ' מיכאל נעים, מנהל בית הספר לתזונה בפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית, מסכים שהחומר בטוח, אם כי כמו חוקרים אחרים, גם הוא לא היה רוצה לראות במונוסודיום גלוטמט, כמו בתוספים רבים אחרים, שימוש החורג מהמגבלות שעליהן ממליץ משרד הבריאות האמריקאי.

בנוגע לבעיית האלרגיה, דו"חות המחקר שבדקו את האנשים שטענו שהם מגיבים מראים שרק בין 0.2% ל־0.5% מהאוכלוסייה הבוגרת מראים סימני אלרגיה למונוסודיום גלוטמט, וכולם מסכימים שאין סיבה רפואית להגביל את השימוש בו במבוגרים. אפילו את הסודיום שבמונוסודיום גלוטמט אי אפשר להאשים בבעיות, שכן מלח שולחני רגיל מכיל 65% יותר.

ולהסתייגויות

אבל גם אם מונוסודיום גלוטמט אינו מזיק למבוגרים, יש לי עדיין שתי טענות נגד השימוש בו כתוסף. הראשונה היא שבמקום לחזק, להשלים או "לעורר" את טעמו הטבעי של מזון (כפי שעושים טימין, אורגנו ורוזמרין, בשימוש נכון), מונוסודיום גלוטמט משווה לכל דבר, מאבקת המרק הבינונית ביותר ועד לצרפתית הנפלאות ביותר, אותו טעם עצמו.

כבר בימי אפלטון מקבלים המדענים פחות או יותר את העובדה שיש רק ארבעה טעמים בסיסיים – מלוח, מתוק, חמוץ ומר ("חריף" הוא שילוב טעמים יחד עם תחושת כאב). לפני כמה שנים הודיעו חוקרים ביפאן בהתרגשות גדולה על גילויו של טעם חמישי – "אומאמי".

היום, מדענים רבים בעולם המערבי משוכנעים בכך שאומאמי הוא אכן טעם יחיד במינו, ואילו אחרים מכחישים זאת. הנושא נתון במחלוקת עד כדי כך שיש מדענים מכובדים מאוד שמסרבים אף לדון בו, בטענה שעצם הזכרתו של אומאמי מחזק תופעה שאינה קיימת.

ד"ר יואב ברוך ממעבדות "אנליסט ריסרץ'" ברחובות אומר שמונוסודיום גלוטמט הוא החומר האחראי ביותר לטעם המכונה היום אומאמי. ברוך מסביר ששתי קבוצות כימיקלים בסיסיות שותפות ליצירת הטעם הזה. הראשונה (אליה משתייך מונוסודיום גלוטמט) היא תוצר של קבוצות חומצות אל־אמינו, השנייה היא קבוצת ריבונוקלאוטידים.

ברוך ממשיך ומסביר שחוקרים גילו שהחומרים בשתי הקבוצות האלה גורמים את תחושת הטעם אומאמי בבני אדם כמו גם בחיות מעבדה. אף על פי שהוא סבור שהראיות לתופעת האומאמי חותכות, ברוך מציין שיש חוקרים, בעיקר בעולם המערבי, הרואים באומאמי (כמו במונוסודיום גלוטמט) לא טעם בפני עצמו, אלא צירוף של טעמים מוכרים, במיוחד מתוק ומלוח.

כאשר הם מתבקשים לתאר את טעמו של אומאמי, מוסרים ברוך וכמה חוקרים נוספים ש"זה מזכיר מאוד מרק עוף". לי אין כל התנגדות למרק עוף. אני אפילו מתלהב ממרק עוף טוב. אבל אני לא רוצה סטייק בגריל, לובסטר מבושל או פשטידת תרד אפויה בטעם מרק עוף, וזאת בדיוק התוצאה של תוספת אומאמי (או, אם תרצו, מונוסודיום גלוטמט). כדי לאשש תחושה זאת, צריך רק לבדוק אצל פול בוקוז, אנטון מוסימן, אליס ווטרס וגי סבואה, ארבעה מאשפי המטבח המכובדים ביותר בעולם, שכולם מסרבים להכניס למטבחם מונוסודיום גלוטמט.

ההסתייגות השנייה שלי היא שהשימוש העיקרי במונוסודיום גלוטמט, הנמצא תוספת במרקים מסחריים ובמגוון גדול של מזונות משומרים ומוקפאים, הוא לשפר את טעמם של מזונות בינוניים. אני מכיר בצורך הכלכלי של חברות המספקות מוצרי מזון בסיסיים לאומות הרעבות להוסיף מונוסודיום גלוטמט למזונות, שאחרת לא היו בעלי טעם מושך במיוחד. זאת, לדעתי, אינה סיבה תקפה להוסיף את החומר לפריטי המזון היוקרתיים־כביכול המשווקים במרכולים ובמעדניות היקרות שלנו.

הטענה שמונוסודיום גלוטמט יכול "להוסיף לטבע" היא לא הרבה יותר מבדיחה גרועה. בדרך כלל הוא משמש להסוות את העובדה שהמזונות המוכנים הנמכרים לנו מעובדים ומסחריים כל כך עד שתכונתם לא נשאר להם כמעט דבר במשותף עם הדבר האמיתי. גזר צעיר טרי מהגינה, צלעות טלה טובות עם שומן במידה הנכונה ופורל טרי צלוי בגריל אינם זקוקים לתוספת כדי להיות נפלאים.

הוכרזו הזוכים בפרסי פוליצר; שלושה הוענקו ל"ניו יורק טיימס"

ה"ניו יורק טיימס" זכה בשבוע שעבר בשלושה פרסי פוליצר: על סיקור הפיצוץ במרכז הסחר העולמי; על כתבות בנושא השטפונות במערב התיכון של ארה"ב בחורף שעבר; ועל תצלום של ילדה גוועת ברעב בסודן. פרסי הפוליצר הם הפרסים היוקרתיים ביותר בארה"ב בתחום העיתונות. רשימת הזוכים הוכרזה ביום שלישי שעבר באוניברסיטת קולומביה בניו יורק.

ה"דאלאס מורנינג ניוז", שסיקר אלימות נגד נשים ברחבי העולם, זכה בפרס הדיווח הבינלאומי. פרס הדיווח הלאומי ניתן לאיילין וולסום, כתבת "אלבקרקי טריביון", שחשפה את השימוש שעשתה ממשלת ארצות הברית באזרחים אמריקאים, ללא ידיעתם, בניסויים בקרינה, לפני כ־50 שנה.

פרס התחקיר הוענק לעיתון "פרובידנס ג'ורנל־בולטין" מרוד איילנד, על חשיפת שחיתות בבתי המשפט של המדינה. ר'ולד בלוס מה"שיקאגו טריביון" זכה בפוליצר על סדרת מאמרים שכתב, שיצאו נגד אוזלת היד של הרשויות בטיפול במקרה רצח של ילד בן שלוש על ידי אמו. ה"שיקגו טריביון" קיבל פרס גם על מאמריו של רונלד קוטולאק, שסיקר "בצורה ברורה ומובנת" את ההתפתחויות האחרונות בתחום הנוירולוגיה.

עיתונאים נוספים שזכו בפרסי פוליצר: אריק פרידמן וג'ים מיצ'פילד, מה"דיטרויט ניוז", על סדרת מאמרים שחשפו שחיתויות במשרד האוצר של מדינת מישיגן, וויליאם רספברי מה"וושינגטון פוסט" על טורים בנושאים פוליטיים וחברתיים, לויד שוורץ מה"בוסטון פיניקס" על מאמריו על מוסיקה, הצלם פול ווטסון, שזכה בפרס על תצלום של גופת חייל אמריקאי שנגררה ברחובות מוגדישו, סומליה.

רויטר (ניו יורק)

מעריצה של מייקל ג'קסון מואשמת בהטרדת אבי הנער שתבע אותו

מעריצה בריטית של הזמר מייקל ג'קסון טענה לחפותה ביום שלישי, כשהואשמה בבית המשפט בהטרדת אביו של הנער שתבע את ג'קסון באשמת ניצול מיני.

דניז מישל פייפר, בת 24, נעצרה ביום חמישי שעבר כשהגיעה לביתו של האב בבוורלי הילס, בניסיון להתעמת איתו. כנגד פייפר עומדות שלוש האשמות בעבירות שונות: הטרדת האב בטלפון, גניבת מפתחות מרפאת השיניים שלו וריסוס כתובות על המדרכה מחוץ לביתו.

בבית המשפט בבוורלי הילס טענה הנאשמת לחפותה בכל האשמות, והשופט קבע שתוחזק במעצר. "מהצהרותיה ברור שהיא מעריצה גדולה מאוד של מייקל ג'קסון", אמרה סנדי גיבונס, דוברת משרד התובע בלוס אנג'לס. פייפר נסעה בכל העולם כדי לצפות בהופעות של הזמר. אם תורשע היא צפויה לעונש מאסר של שנה עד שנה וחצי במאסר ולקנס.

רויטר (לוס אנג'לס)

כוכב לכבוד "ביג בירד" יוטבע בטיילת התהילה בהוליווד

"ביג בירד", ציפור הענק הצהובה, ידידת הילדים מסדרת הטלוויזיה "סומסום סטריט" ("רחוב סומסום"), תזכה בכוכב על שמה בטיילת התהילה בהוליווד ב־21 באפריל, בהגיעה היכל לתהילה.

"זו מחווה נהדרת אחרי 25 שנים", אמר דייוויד בריט, נשיא רשת הטלוויזיה לילדים, מפיקת התוכנית. את הבובה שיצר ג'ים הנסון, יוצר "החבובות", הפעילה במשך 25 שנה קרול ספיני, שלדבריה נותרה אלמונית יחסית מתוך כבוד ליחס האישי של הילדים כלפי ביג בירד. "בשבילם היא לא סתם אחת עם נוצות", אמרה. "הם אוהבים אותה ורוצים להיות חבריה. כשאני נכנסת לתלבושת אני ביג בירד. אני מדברת רק בקול שלה ולא מצטלמת בתלבושת חלקית".

רויטר (הוליווד)

נשים מופיעות יותר בתקשורת בארה"ב, אך מוצגות באור שלילי

נשים מופיעות בתדירות גבוהה יותר בעיתונים אמריקאיים ובשידורי החדשות בטלוויזיה, אבל סיכוייהן להיות מוצגות מזווית שלילית גדולים בהרבה משל גברים, קובע מחקר שהתפרסם בשבוע שעבר בארצות הברית.

המחקר נערך על ידי "פורום החופש", קבוצה בינלאומית שבסיסה בארלינגטון, הפועלת למען חופש העיתונות וחופש הדיבור. לפי המחקר מספר הנשים המצוטטות והמצולמות בעמודים הראשונים בעיתונים הוכפל בחמש השנים האחרונות, ואחוז הכתבות ברשתות הטלוויזיה גדל מ־14% ל־21%. אבל מסקירות תוכניות החדשות בטלוויזיה והעיתונים בפברואר עולה כי נשים מוצגות באופן שלילי 30% מהזמן בעמודי השער בעיתוני הערים הגדולות ו־47% מהזמן בטלוויזיה. לעומת זאת, גברים הוצגו באור שלילי רק 11% מהזמן בעיתונים גדולים ו־35% ברשתות הטלוויזיה.

כמחצית מהייצוגים החיוביים של נשים בעמודי השער היו של כלות, לעומת 18% אחוז אצל הגברים. רוב הגברים שזכו לסיקור חיובי, 82%, היו נציגי השלטון, מומחים או קובעי טעם.

עוד נקבע במחקר שסיקור פרשת המחליקות על הקרח טוניה הרדינג ונגסי קריגן הצביע על בעיות בייצוג נשים. "זאת היתה הפעם הראשונה שאתלטיות מהשורה הראשונה קיבלו כל כך הרבה תשומת לב בתקשורת", נאמר במחקר, "לרוע המזל, הסיפור לא היה על כישוריהן. במקום זאת, תשומת הלב התמקדה, ניזונה ותילדה סיפור עצוב במיוחד".

רויטר (ארלינגטון)

הצעת היום / נירה רוסו

אטריות ביצים טריות עם בשר וירקות

לצורך המתכון הזה, חובה להעסיק פסטה טרייה. בשרון, למשל – ליתר דיוק, בדרך השרון מאכה כפר מלל, מוכרים ב"לה פסטה דלה קאזה" ספגטי טריים ב־22 שקל לקילו. מחצית הקילו של ספגטי כאלה תופחת בבישול (הקצרצר) פי שלושה ויותר, וכאשר היא מוגשת בבצל ירוק, תבלינים ושמן שומשום היא הופכת למנה סינית למהדרין. ב"שמן שומשום" הכוונה לשמן התיבול הכהה, המרוכז והארומטי. לפניכם אופציה בשרית, וגם אם מושמט ממנה הבשר, נותרת התוצאה. הרכיבים:

- 500 גרם ספגטי של פסטה טרייה, חתוכים לשניים
- 250 גרם בשר בקר חתוך לרצועות דקות (סינטה, סייטל או פילה)
- 1/4 כוס רוטב סויה
- 5 כפות סוכר
- 1/4 כפית זנגוויל טחון
- 4 כפות יין
- 4 כפות שמן
- 3 בצלים ירוקים, חתוכים לפיסות
- 2 פלפלים צהובים, חתוכים לרצועות
- 1 בצל רגיל, פרוס לטבעות
- מלח ופלפל בגריסות
- שמן שומשום לזילוף

ההכנה:

1. משרים את הבשר בסויה, בסוכר, בזנגוויל וביין.
2. מבשלים את הספגטי 3 דקות בדיוק בסיר גדול מלא מים רותחים, מוציאים בכף מחוררת ומעבירים למסננת.
3. מחממים את השמן בווק או במחבת גדולה. מוסיפים את רצועות הבשר ומטגנים תוך ערבוב 5 דקות.
4. מוסיפים את הירקות ומטגנים תוך ערבוב 5 דקות נוספות. מוסיפים את נוזלי ההשריה.
5. מוסיפים את האטריות, מטגנים תוך ערבוב כך שהאטריות יספגו מן הרוטב שבתחתית. חשוב לפני שתתחילו בערבוב האטריות במחבת, בוזקו עליהן מלח ופלפל בשפע.
6. אחרי 6־7 דקות של טיגון־ערבוב, זלפו שמן שומשום והגישו.

הסינית הצהובה
כמו שבמזרח יודעים לפנק
• אוכל סיני מקורי • תפריט דים־סאם (בהזמנה מראש)
• מנות מיוחדות - שרימפס במנגו, עוף ברוטב צפרדע ועוד...
• אירועים עד 60 איש • ארוחות עסקיות
תחנת דלק פז, בכביש עוקף רמלה. טל: 08-233149, 08-254644

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

גלריה

פאניקה במקום חרדת קודש

התזמורת הסימפונית ירושלים – קונצרט בשיתוף איגוד השידור האירופי. פליסיטי פאלמר: אלט; דונלד ליטאקר: טנור; מנצח: דוד שלון. 10.4

קונצרט

נעם בן זאב

בעשור התשיעי לחייו נשאר יוסף טל נאמן לדרכו האוונגרדיסטית. ההאזנה לסימפוניה החמישית שלו (1992), עם כל הקושי שבפענוח אינפורמציות סבוכות שאינן קומוני־קטיביות באופן ישיר ומיידי, מענגת בביזור, ולו בזכות תחושת האותנ־טיות השוררת בה לכל אורכה.

הסימפוניה של טל אינה מודעת לאופנות ולזרמים העכשוויים של ניאורומנטיקה וחזרה לטונליות: המצלולים שלה חריפים, המבנה מו־פשט ובמקום קצביות היא משתתת על סטטיות ופעלת במעגליות כמו־עט הרמטית. לא מלודיות מרכיבות אותה כי אם התרחשויות של התמד־גות תהליכים והיפרדותם, הצטברות אנרגיה צלילית ודעכה ופיזורה חזי־לופים בין אירועים עוקבים לבין כאלה הקורים בו בזמן.

"ברצוני להציג כמה תמרורים בדרכו של המאזין כדי לסייע לו לגלות בגוף זה את הצמיחה", כתב טל בהקדמה ליצירתו, אבל דבריו בהמשך רק מוסיפים על הכתום ואינם מפרשים: רק המשפט שבו הוא מזכיר "קשרים בסיסיים עם העבר" מסביר, אולי, את התחושה הברורה של צורה הגיונית ומהודקת המת־עוררת בהאזנה ליצירה ובשרה ביטו־חון גם תוך כדי התעייה בסבך הצלילי המורכב ממנו היא ארוגה.

שלון היה במיטבו בביצוע הסימ־פוניה ואל התזמורת אי אפשר לבוא בטענות על הביצוע המדויק והבטוח שלה.

הדברים השתנו בחלק השני של הקונצרט, ב"שיר על הארץ" של גוסטב מהלר. יש יצירות שקן גדו־לות מדי למידתן של תזמורות מסוי־מות, וכך המקרה עם מהלר והסימפונית הירושלמית. לכל האו־רך אפשר היה לחוש במשוב היסטו־ריאודיר. שלון לא נתן למוסיקה לד־רום אלא כאילו התקיף אותה, ניסה להכפיף אותה למרותו כדי שהכל יפול למקום ושלא יהיו שגיאות.

הכל התחיל ונגמר בצליל התזמו־רת: היא לא הצליחה להשיג את הנהוץ ביותר ביצירה זו, הוא הצליל העשיר והיפה. במקום מתיקות צליל היתה אגרסיביות: במקום חרדת קו־דש – ויסלח לי על המליציות – היתה פאניקה. הסולנים לא התעלו גם הם, והטראגיות הגדולה של הפרק האחרון, "הפרידה", לא בוטאה כלל בביצוע הזה.

ואם אין ברירה נבנה את הלוגו של אם־טי־וי מסנאדות

בצופים לא מוכנים לוותר על התכנים הישנים, אבל רוצים לשנות את דרכי השיווק שלהם. אפילו חשבו על כרטיסי הנחה לחניכים

מאת הילה קומם

בתקופה שבה ילדים מודעים ל־אופנה בדיוק כמו הוריהם, ולחלק גדול מהם קשה לתאר את חייהם ללא המחשב שלהם, מתקשים בתנו־עת הנוער להביא אותם לפעולות שבהן הם נדרשים לעמוד במסדרים, לבושים מדי חאקי, ולעבוד מבונים לקבלת פס כחול מסביב לעניבה הצהובה.

"החניכים מצביעים מהר מאוד ברגליים אם לא מעניינים אותם", אומרת שידי חלפון, מרכזת שבט "דעים" של הצופים ברמת גן. "קש־רים וכפיות משעממים אותם, הם חשופים לתקשורת ויש להם מודעות סביבתית וקהילתית. הם מעדיפים נושאי פעולות שמאפשרים להם הב־עת עמדה וביטוי עצמי".

לדברי רוני מר, מרכז שבט בבית שמש – שזה עתה התחברה לכבלים – הטלוויזיה ומשחקי המחשב אינם מספקים את הצורך של הילדים במפגש חברתי. "על מנת למשוך אותם לצופים אנחנו מתאימים את עצמנו לזמנים. הערכים נשארו או־תם ערכים, אבל במקום לדבר על ההעפלה או המחתרות אנחנו משת־פים אותם, כבני הקהילה, בפרויק־טים לשימור הסביבה".

איתן שטיינפלד, רכז ההדרכה הארצי של הצופים, מאשר שהתנועה מעודדת שיתוף פעולה עם גורמים אחרים בקהילה, וגם עם תנועות נוער אחרות.

כשהצופים מקיימים מפעל גדול, הם משתדלים שהוא יהיה מתוקשר. "השיווק של השבט נעשה גם דרך העיתונות המקומית", אומר מר. "כל אירוע גדול שהצופים משתתפים בו, והם מנסים להיכנס לכל אירוע קהילתי בעיר, מסוקר". בניב של העיתונות הופיע בפורימון שנערך בשבט, וגם העצרת להחזרת השבוי־ים הנעדרים, שערכה הנהגת ירוש־לים, זכתה לדיווח עיתונאי.

היום קשה יותר לתכנן פעולות מעניינות, והמדריכים מוצאים דר־כים יצירתיות כדי להעביר את הנושאים המסורתיים. "את פעולת הפתיחה למעוך 'מירות הצופה' תי־כננו מדריכי שכבת כיתה ו' בצורה של חג אפייה", אומרת חלפון. "כל קבוצה קיבלה חומר גלם אחר תמו־רת תיאור נכון של אחת ממירות הצופה, וכשאספו את כל המרכיבים הכינו מהם כדורי שוקולד".

אורן שפיר, מרכז שבט "אלוף" מטבעון, ערך לבני השכבות הבוג־רות סמינר בסגנון "מבוכים ודרקו־נים". כל משתתף קיבל תפקיד, וכל קבוצה היתה צריכה לעמוד במשי־מות תוך שימוש פעיל ב"מיון". כשהיה עליהם להציל נסיכה במבצ־ר, הם היו צריכים לענות על שלוש שאלות צופיות כדי להצות תהום. משימה אחרת היתה לעבור גדר חשמלית דמיונית בעזרת הסבארות – בלי־העץ הוביבים על תנועת הצופים – ושיתוף פעולה, ערך צופי ותיק לא פחות מהסבארות.

כדי ליצור תחושה של רציפות וקשר בין הפעולות ומוטיווציה להי־גיע אליהן, מספרת חלפון, החולט בשבט שלה להנפיק לחניכים תעו־דות. "מי שמגיע לחמש מתוך שבע פעולות המעוך מקבל תעודה עם תמונה. לכיתה ה' מעבירים מעוך על ארצות העולם והתעודה המתנפ־קת היא תעודת תייר צעיר. עכשיו אנחנו חושבים על הוצאת תעודת חניך בשבט, שתזכה בהנחות למי שמציג אותה בבתי עסק".

"נכון שהזמן חדש שכלול תמידי של התנועה", אומר שטיינפלד, "אבל מדריך שינסה להתחרות עם הטלוויזיה על הרייטינג, סופו שית־ייחסו אליו כמו אל הטלוויזיה ויעב־רו ערוץ. השטויות של הטלוויזיה מעוררות אצל הילדים רעב לדיאלוג אמיתי. הצופים נותנים לחניך מקום שבו יוכל לדבר ולהשפיע".

בצופים עדיין אוהבים להקים מב־נים מסנאדות, ועדיין מרימים שם את המסמרים. אבל המבנים משת־נים. במקום דגם של חצר תלוחי מקימים עכשיו מבנה בצורת האות M מהלוגו של אם־טי־וי, ובשבט "דעים" בנו מתקן לכלי רוחצה בצו־רת הלוגו של ערוץ 2. הגיבוש הקבוצתי עדיין נערך לפעמים סביב קופסת התירס, אבל כדי למשוך ילדים עם קיבה קצת יותר מעודכנת נעזרים גם בשירותי קייטרינג למס־לולי טיולים, ולא שוכחים להכיר להם שגם ברנדון מ"בוורלי הילס 90210" היה בצופים כשעוד גר במינסוטה.

תשובות:
1. ב־13 ס"מ.
2. "איבדתי את אונאסיס".

להקת מחול בת-דור
מנהלת אמנותית: ג'נט אורדמן

אתם ראויים למנוי של בת-דור

ההרשמה למפעל המנויים של להקת בת-דור לעונת 1994 החלה

כרטיס חינם לתיאטרון תנועה קלנגה

המנוי כולל 4 מופעים מרהיבים

בלט בהאייה ברזיל קסטרו-אלוואס
בביקור ראשון בישראל

בתכנית
סנקטוס
כוריאוגרפיה: לואיס אריאטה
מוסיקה: דייויד פאנשאוה
אל תלך בעדינות
כוריאוגרפיה: גלירמה בוטליו
מוסיקה: אלפרד שניטקה

ת"א היכל התרבות,
יום ד' 18.5 בשעה 20:30
יום ו' 20.5 בשעה 14:30

"כרמינה בוראנה" של קרל אורף
בביצוע מלא ונדיר בישראל

בביצוע: התזמורת הלאומית של ויימר
מקהלת ארנסט סנף ברלין וסולנים

ת"א היכל התרבות,
יום ה' 28.4 בשעה 16:30
יום א' 1.5 בשעה 20:30

2 מופעים של להקת מחול בת דור
להקת בת דור תציג העונה רפרטואר עשיר ומגוון של יצירות דינמיות ומרהיבות עין משל טובי הכוריאוגרפים בעולם.

כרטיס חינם לתיאטרון תנועה קלנגה
הרוכשים מנוי עד ה-22.4.94 יקבלו כרטיס חינם למופעי תיאטרון תנועה קלנגה שיתקיימו באולם סוזן דלל בת"א

מחיר המנוי - 220 ש"ח בלבד

לפרטים והזמנת מנויים - טלפונית, בכל כרטיסי האשראי וב-3 תשלומים בלהקת מחול בת-דור טל': 03-6963175 כל יום בין 09:00-16:00

דוד שלון, מנצח
טביאה צימרמן, סולנית

אבישי יער "מוזאיקה" לתזמורת
פגניני סונטה לויולה ותזמורת
ברליוז "הרולד באיטליה", סימפוניה עם ויולה סולו

"המנוי השלם" קונצרט מס' 8
יום שלישי, 19.4 סדרה א.
יום רביעי, 20.4 סדרה ב
8:00 בערב, אולם הנרי קראון
קונצרט מס' 4 למנויים
ב"היכל התרבות העירוני", נתניה
יום חמישי, 21.4 ב-8:30 בערב

יאנוש פירסט, מנצח
גלעד מישורי, סולן

פ. בן חיים "נעים זמירות ישראל"
גריג קונצירטו לפסנתר ותזמורת
דבוז'אק סימפוניה מס' 5

"המנוי הפופולארי" קונצרט מס' 5
יום שלישי, 26.4 סדרה ד • יום רביעי, 27.4 סדרה ה
"המנוי הקלאסי" קונצרט מס' 7
יום חמישי, 28.4 סדרה ג

עד 6 במאי הנחות למחדשי המנויים

קופת התזמורת טל. 6-9 ... ימים א-ה 16-20 ...

נוני עדן קלאסי

קרל אורף
כרמינה בוראנה
מוצגת
מיסת השילוש
ק. 167

בביצוע **התזמורת הלאומית של ויימר**
מקהלת ארנסט סנף ברלין **וסולנים**
מנצח: הנס-פטר פרנק

תל-אביב, היכל התרבות,
יום ה' 28.4 בשעה 16:30
יום א' 1.5 בשעה 20:30
קונצרט מולה בחסות הנבי לאה רבין, ובמעמד ראש עיריית ת"א-יפו, מר רוני מילוא. כל ההכנסות קודש ל"ישמע" לחינוך ושיקום ילדים ונוער לקויי שמיעה

ירושלים, בנייני האומה,
יום ד' 27.4 בשעה 20:00
בית גבריאל, אמפיתיאטרון
יום ו' 29.4 בשעה 17:30
ישיבה על הדשא
קיסריה, התיאטרון הרומי,
מוצ"ש 30.4 בשעה 20:30

הטבות מיוחדות בקניית כרטיסים לבעלי מי עדן בר ולמנויי ידיעות אחרונות
מחיר מיוחד למנויי ידיעות אחרונות
הרוכשים מי עדן בר
מחיר מיוחד לבעלי מי עדן בר
ברכישת מנוי לידיעות אחרונות
כרטיסים בטלפון 03-6458888

כרטיסים:
ת"א: לקבוצות 5279955, בכרטיסי אשראי 5279449,
הדרן - 5279797, רוקוקו 5223663, השרון 540055/1/2
ראשל"צ: הכרטיס 9617015
ירושלים: ביטוח 258905, קלעים 256849
בית גבריאל: 751175
חיפה: קופת חיפה 662244

בשיתוף **ידיעות אחרונות** העיתון של המדינה

גלריה

שים עשרים אגורות בחריץ, חייג '0' ושאל שאלתך

בתערוכת "תקשורת קול הזמן" במוזיאון הלאומי למדע בחיפה אפשר לראות שחזור של הטלפון הראשון ואת מכשיר הפקסימיליה שממנו התקשר קיסינג'ר מירושלים לבית הלבן

מאת מרב נשר

בתערוכת "תקשורת קול הזמן", שנפתחה לפני כשבועיים במוזיאון הלאומי למדע בחיפה, מוצגת התפתחות כלי התקשורת בישראל, החל ממכשיר הטלפון הראשון שהותקן על ידי ממשלת המנדט ב־1920 ועד כלי התקשורת החדישים ביותר שעדיין לא נקלטו בשוק. התערוכה, באדיבות חברת "בזק" הנוגעת עשור להיווסדה המוזיאון למדע, תהיה פתוחה במשך השנה הקרובה בבניין ההיסטורי של הטכניון.

חובבי הנוסטלגיה ימצאו עניין באולם התחתון המרכז אוסף של פריטים היסטוריים, חובבי הטכנולוגיה העתידנית יכולים לטפס אל הקומה העליונה, ולמצוא שם, בין השאר, מכשיר וידאופון.

למרות שהתערוכה סוקרת את התפתחות התקשורת עוד מימי התנ"ך, היא מתמקדת בנקודות ציון חשובות של העידן החדש – למשל, שחזור של מכשיר הטלפון הראשון שהוצג על ידי אלכסנדר גרהאם בל ב־1876, פיתוח מרכזות הטלפונים, תקשורת אלחוטית ולוויני תקשורת.

ב־1837 שידר סמואל מורס את ההודעה הטלגרפית הראשונה "Attention the universe, – by kingdom, right wheel" באמצעות שיטת האיתות שהוא עצמו המציא (מכשיר הטלגרף המצא כמה שנים קודם לכן על ידי וכר ובאוס). ב־1844 התקין קו הטלגרף הראשון בין וושינגטון לבולטימור. ההודעה הטלגרפית של מורס מסמלת את תחילתו של עידן התקשורת החשמלית.

הקשר הטלפוני הראשון בישראל נוצר ב־1921 בין ירושלים, יפו וחיפה. אז גם הוכרז על הקמת שירות טלפונים ציבורי. באותה תקופה רק סוחרים גדולים, אפנדים, מנהיגי היישוב ואנשים המקורבים לשלטון זכו במכשיר טלפון. על כל 700 תושבים היה מכשיר אחד. בין הטלפונים המוקדמים שהובאו לישראל באותן שנים היו טלפוני קיר גדולים שהכילו לוחות עץ ופעמונים עגולים.

הטלפונים השחורים השולחניים שבאו אחריהם מופיעים בתערוכה בווריאציות רבות – טלפון אוטומטי שהיה בשימוש בין השנים 33' ל־48' או טלפון מגנטו אנגלי – אבל דווקא הדגם השחור שהיה בשימוש ביתי עד לפני כמה שנים בעוד.

אחד המוצגים בתערוכה – ווייגן אוטומטי מבני, שהיה בשימוש בארץ משנות הארבעים עד שנות השישים – היה שייך, כך נראה, למוסר המתודרותי כלשהו: על נייר דפיקת מצהיב שקבוע בתוך המתקן רשומים בכתב יד טלפונים של הדואר הפועל, מועצת פועלי תל אביב ו"קלקלים".

פריטים נוספים המוצגים בתערוכה: מרכזת ידנית עם סמל הצבי המפורסם, פעמון חיצוני ששימש להגברת צליל הטלפון במפעל ומונה שיחות הכולל לוח שעונים עם עשרות מספרי טלפון. בתוך תא טלפון אדום מתוצרת קופת המנדט הבריטי נמצאות הוראות התקשורת למודיעין: "שים שני מטבעות של 10 אג' לתוך החריץ, חייג '0' ושאל שאלתך".

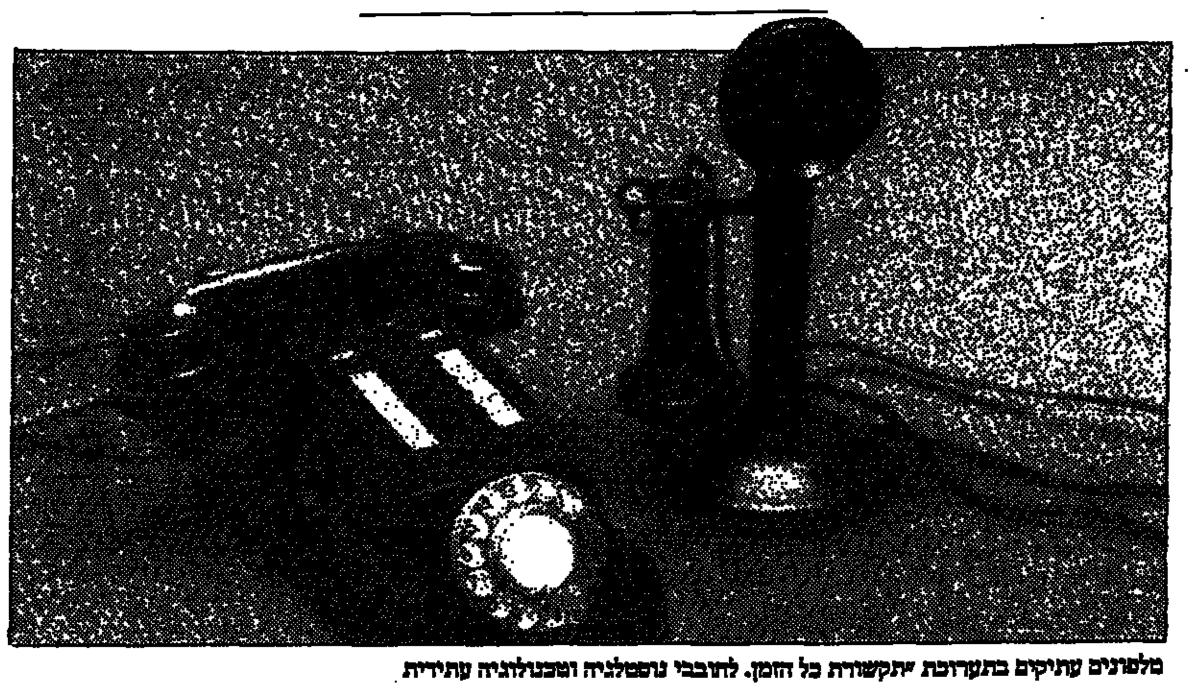

טלפונים עתיקים בתערוכת "תקשורת כל הזמן". לחובבי נוסטלגיה וטכנולוגיה עתידית

בתערוכה מופיעים כמה טלפרינטרים (מכשירי טלקס) – שכלול של מכשיר הטלגרף. למרות שמכשירי הפקסימיליה שנכנסו לשימוש בשנות השבעים הביאו לגסיסתו של הטלקס, עדיין נמצאים בישראל 3,000 טלפרינטרים בשימוש. באגף ההיסטורי מוצג גם אחד ממכשירי הפקסימיליה הראשונים בישראל. באמצעות המכשיר המגושם הזה (הגדול יותר ממכשיר טלקס) התקשר הנרי קיסינג'ר מירושלים לבית הלבן בוואשינגטון במהלך שיחות השלום בסוף שנות השבעים.

בחלק המוקדש לתקשורת בהווה ובעתיד מוצגים מכשיר פלאפון מתקפל ומכשיר וידאופון־אינטרקום (טלפון המשולב במסך וידאו קטן). על פי דיווחי "בזק", בישראל יש היום 70 אלף מנויים לטלפון אלחוטי; יותר מ־20 אלף קווי טלפון פועלים לצורך תקשורת בין מחשבים.

קהל היעד של התערוכה הוא בעיקר ילדים ובני נוער. בדומה לתצוגות הקבע במוזיאון, כמעט בכל מוצג אפשר לגעת ולהתנסות – לחייג, לדבר עם חבר שנמצא בקצה השני של השפופרת או להעביר מידע באמצעות תנועות ממסר אלקטרומגנטיות.

השימוש הנלהב במכשירים גרם לכך שחלק מהמוצגים מתקלקלים מדי פעם, אבל עובדי המוזיאון מקפידים לתקן אותם במהירות האפשרית.

איכות גבוהה בזול

יין
דניאל רוגוב

לא כל אחד רוצה או יכול לשתות יינות משובחים או יקרים כל הזמן, ומשום כך אני תמיד שמח כאשר יקב מוציא סדרה של יינות במחיר עממי. אף פעם אינני מצפה לגדולה מהיינות בסדרות האלה, אולם כאשר איכותם גבוהה יחסית, כמו בסדרה החדשה של ברקן, "Village", אני מאושר. בסדרה שלושה יינות, לבן וצרי־יבש, לבן יבש ואדום יבש. כולם יינות מעורבים והם משווקים בבקבוקים בעלי כתפיים גולשות נוסח בורגונדי, עם תוויות יפות. כולם יעלו 8–10 שקלים הבקבוק.

שני היינות הלבנים הם מבציר 1993. הלבן הצרי־יבש הוא צירוף של 60% ענבי אמרלד ריזלינג ו־40% ענבי פרנץ' קולומבאר, והלבן היבש מכיל 60% סוביניון בלאן ו־40% סמיון. לשני היינות צבע זהוב בהיר צלול, לשניהם ניחוח רענן, פריי ומושך, שניהם חלקים ונוחים לשתייה, גם אם לא מתוחכמים מדי, ולכל אחד אישיות משלו. הגרסה היבשה היא יבשה־עצבנית, ושלא כמו רבים מהיינות הצרי־יבשים באותו טווח מחירים, הרי שמתיקתה של הגרסה הצרי־יבשה (עם 13.5 גרם סוכר לליטר) איננה מופרזת כלל.

האדום היבש בסדרה גם הוא בעל חן. הוא מבוסס על 70% ענבי פטיט סירה ו־30% קברנה סוביניון, שניהם מבציר 1991, ויש לו הרבה יותר במשותף עם יינות דרום אפריקה מאשר עם אלה של קליפורניה או צרפת. למרות צבעו האדום הכהה וניחוחו המושך, חסרים ליין עומק ואיזון, אבל במחירים כאלה אין לנו זכות רבה לבקש עומק ואיזון.

הדבר החשוב הוא שבעיני רבים יהיה היין כבר חלק במידה המאפשרת שתייה נעימה.

רק הגיוני להשוות את היינות האלה עם היינות בסדרות שכבן נועדו להתחרות. לטעמי, שני היינות הלבנים בסדרה טובים מהיינות הדומים בסדרת "העמק" של כרמל מזרחי; היין הלבן היבש טוב לפחות כמו זה שבסדרת "היין הרגיל" של סגל. אני סבור שהאדום הוא ברמתו של האדום היבש בסדרת "העמק" והיין הרגיל האדום היבש של סגל. כמעט למותר להגיד שלדעתי היינות בכל הסדרות האלה עולים בהרבה על כל היינות במחירים דומים של יקבי אליעז.

חשוב לא פחות, אני סבור שיינות "וילאג'" טובים ממש כמו כמה מהיינות היקרים יותר של ברקן, ומשום כך הייתי ממליץ על חקירה מדוקדקת של הסדרה. אני מנחש שרבים השותים היום יינות ברקן או ברקן ריזרבד יגלו שהיינות בסדרה החדשה מספקים לא פחות, ובמחירים אלה הם נבראה העסקה הטובה ביותר שאפשר לקבל היום במדינה. יש לזכור שהתוויות על הלבן היבש והצרי־יבש דומות מאוד, וצריך לקרוא אותן בקפידה לפני הרכישה.

חדשים מאשקלון, הברון וכרמל מזרחי

יין חדש נוסף, מיקבי אשקלון, הוא היין האדום של סגל 1990, תעבור תמורת 24 שקלים הבקבוק. היין מורכב מתערובת של 63% ענבי קברנה סוביניון, 20% קריניאן ו־17% פטיט סירה, צבעו הוא אדום יפה והבוקה שלו נעים, אך שלא כמו בגרסאות קודמות של יין זה, שהיו מספקות הרבה יותר, הבוקה מתנדף די מהר, והיין דל מדי הן בהתמצה והן בטאנין ולפיכך איננו מאוזן יפה במיוחד. לדעתי, מאכזב.

יקבי הברון הציאו זה עתה לשוק את הקברנה סוביניון 1993 בסדרה "ממרתפו של תשבי". היין עשוי על טהרת ענבי קברנה סוביניון, דומה מאוד לאותו יין מבציר 1992, אך טוב ממנו. בנוסף לצבע הארגמני־כהה הזהי ולניחוח ההרמוניות השחורות, האופייניים ליינות מזן זה, היינות משתי שנות הבציר מצטיינים בניחוח פלפלי נעים.

בכל ששמתתי ביין של 1992, הרי שגרסת 1993 עשירה יותר בטאנין ומשום כך מאוזנת יותר. היין עודנו צעיר למדי וזקוק למעט ליטוש שיעניקו לו עוד כמה חודשים בבקבוק. אין בכך ולא כלום, שכן אני חושד שהוא יתיישן יפה בשלוש־חמש השנים הבאות. גם כאן, כדאי אולי לרכוש בקבוק אחד מבציר 1992 ואחר מבציר 1993 ולטעום מהם זה בצד זה. יש לדעת ששנת הבציר של יינות בסדרה זאת מצוינת רק בתווית העוטפת תוך של התווית האחורית, ולהיטיב לבדוק כדי לקבל את הבציר המועדף. היין עולה כ־27 שקלים ומעניק, לדעתי, תמורה טובה מאוד לכסף, בעיקר למי שמעדיפים קברנה סוביניון קל יותר.

"פרתום" של כרמל מזרחי הוא יין מתוק אדום מתוק, שיושן בחביות עץ 10 שנים. טענת היקב, שהיין "מתחרה ביינות פורט הטובים בעולם" פשוט איננה עומדת במבחן המציאות. בניגוד ליינות פורט משובחים באמת, שהם תערובות של 16 זני ענבים שונים לפחות, עשוי "פרתום" כולו מענבי מלווזיה. המותר הוא שענבים אלה, המכונים לפעמים גם "מלמזי", הם הזן העיקרי המשמש להכנת יינות מדירה דווקא, ולא פורט. בעיה רצינית יותר היא שבעוד שיינות פורט טובים הם עשירים, חלקים, שופעי מתיקות ומלאי אופי, ה"פרתום" עלוב למדי באופיו ואיננו חסון, עשיר או עז. הפרתום דביק הן למגע והן בפה, תכולת האלכוהול שלו הועלתה ל־18% באמצעות תוספת ברנדי, ואפשר להגדיר כמעורר חוקבני יותר מ־ אשר מספק או מורכב. 40 שקלים הבקבוק.

רדיו

קול המוסיקה
06.06 לקום עם מוסיקה
07.07 לקום עם מוסיקה – שעה שנייה. מוסיקה לסרטים: מיצירות שנברג, הורגלים, שניטקה, ביזה, ברנסטיין, קורנגולד, טה, ברי וויליאמס
08.05 לקום עם מוסיקה – שעה שלישית. קלאסיקה: מיצירות הנדל, בוך־קיסט, רוול, סרסטה, ביזה ושברייה
09.00 תוכניות הבוקר של קול המוסיקה: מיצירות ל. מוצרט, שפוהר, באך, בטהובן, שוברט, ברהמס, דבוז'אק, שוסטקוביץ' ושוסטקוביץ
13.57 בימת שיר. תרצה אתר
14.06 מוסיקה לשעת צהריים
16.00 מוסיקה ליום ראשון. פ. פלנק: "תפילות התיכה לבתולה השחורה" (מק. הילדים מפראג/ בהמנהל קולינסקי). י.ס. באך: מיסה בסי־מינור (מקהה קיקבי/ אמילי ון אוורה/ פיטר איקונומו/ כריסטוף איסלר/ מייקל קיליאן/ רנגלוס קרבי־קרסף/ רייחוי תומס/ קונצרטו הגבי מאבגרו)
18.00 מאולם התקלטות. אורי שהם – חליל. ישראל קסטוריאנו – פסנתר. מיצירות האסה, דוניצטי־הומל, גרייסון, גודאר, איבר והריבליארי
19.05 צלילים בין ערביים. פרסל: מוריטה במולטימור לכלי קשת ולקונטינאו (מנ. האקדמיה של לאדרניקמאה פיראק. י.ס. באך: "לארגמנו קונסבליה" מתוך קנטלרסו במיבגמול מזור לפיאנופורטה, לוויולה אובליגאטה ולהקה כלית ע. צאנסנר – פיאנופורטה/ א. זיילר – ויולה/ תג. באך מבליק/ קול מורבין). עפטי/ במוהבן:
"בלוי הבאמי" שיר עם סקשי ג'גם בייקר – שירה/ י. מגורין – כינור/ ג. סלקמו – צ'מבלו/ ר. פופל – צלת. בתוכנן: 12 וריאציות על נושא מתוך "חליל הקסם" של מוצרט (לקליין ההרשדה/ דניאל ברנבוים. גרינר מודיעת "הלברוק", אופ. 40
20.00 בימת שיר. אשתר ראוב – "קמטונים"
20.03 מאולמי הקונצרטים שלנו. מהקלטות "שול המוסיקה הקאמרית בגליל העליון, 1993"
23.00 צלילים לסיומו של יום

רשת א'
07.30 שירים עבריים
08.05 הנה. בני הגדיל (ש.מ)
09.05 פתוח. חיסכון השקעות. רם תרמוד
10.05 טלדרייה. משה טימור
11.05 חיים. בריאות, רווחה ופנאי
12.05 עיתונות בבוקר. יצחק אלון
13.00 תוכניות באנגלית ובצרפתית
14.05 בראש צעיר
15.00 סינמן. לנו ולגדולים גם
15.30 מוסיקה אגגית
16.05 מעיין שעון הזהב
17.00 תרשות באנגלית ובצרפתית
17.05 פנים אל פנים
18.05 מבחת ערב. אקטואליה ותרבה
20.00 מבט לחדשות
20.50 אמנר בשבוע. פיוטים וערקי חזנות בנוסח עדות המזרח
22.05 אשיר לאל. שירי ממורת
23.05 עיתונות בבוקר (ש.מ)

רשת ב'
06.06 הבוקר הזה

08.05 עניין אחר. דליה יאירי
09.05 עשר עד עשר. מיכאלי/ מנור
10.05 הכל דיבורים. שלי יחימוביץ'
12.05 בוקר היום
14.05 רגעי קסם
15.03 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ. יואל רפל
16.05 צבע הכבוד. עזת ודודה
17.05 חמש אחרי החדשות. צבי ליזר
18.05 היום הזה
19.05 שירים עבריים
20.05 אחד על אחד. משרד ספורט
23.05 אהבה עברית. מיכאלי ומנור
24.05 יומן חצות
24.30 אהבה עברית (המשך)
01.05 לתוך הלילה. מנחם גרבית

רשת ג'
06.06 סע לאט
07.09 מעורב ישראלי
09.05 בוקר בוקר. מנחם פרי
10.05 תוכנית עשר. אורנה יקיר
11.05 כל יום הוא יום ישנו. יוסי סיאס
12.05 אהבה עצמית. גיל קסר
13.05 להתג. שש עשר
14.05 חדש, חדיש ומחודש
15.00 תולה רדיו. רידי הררי
16.05 קופסת הלהיטים
17.05 מקום בצמרת. נועם גילאור
20.05 מצו 93'
21.05 כחול המגרה. שעה עם אמן
22.05 שיר לאחותי. מנחם פרי
23.05 שלם בזוקק. מאה סכיון

גלי צה"ל
05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אנציקלופדיה משודרת. מבוא לרקנוע האירוני.

"הרקע להתקבלות הרקעים ברוסיה הצארית". מרצה פרופ' המוסל ברנוקי
06.30 בוקר טוב ישראל
07.15 בוקר חדש. הדהן נשר
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 יוצאים מהמקף. גריה עינב
10.05 ופלה. סיון הרחן
10.49 בילוי היום. גיא פינס
11.05 נכון לעכשיו. קובי מידן
13.00 בצהרי היום
13.15 משהו לצהריים. אודלי יניב
14.05 העולם שמח. אבשי גלעד
15.05 יש עם מי לדבר. יעקב אחימאיר
16.00 שעה לפני. רוי בושר
17.00 ערב טוב ישראל. רזי ברקאי
18.05 שעה קלה על כלכלה. בבר רובנגר
18.45 חמש־עשרה קטגות. צבא וביטחון
19.05 המוסיקה בטקט. פייד ופרידמן
20.00 מבט לחדשות
20.30 פסק זמן מוסיקלי
21.05 צ'ק 5. טל ברמן
22.05 קול הצ'ו הזה. רני קרפל
23.05 24 – 24 היום שהיה. יורן וילנסקי
24.10 ציפורי לילה משוחחות. ברשן רייבר
02.00 לא רוצים לישון

גלגל"צ
07.05 מוריגה בודך. אביר אשר
09.05 עברי בסקק. עופר שבתי
11.05 שמש. אלי ישראלי
13.05 מיתג אוריה. אבי שמאי
14.05 בסודיה. מלכיאל גרוסמן
15.05 נועה תגוע. נועה יורן
16.05 תום בכביש. רון ליבסמל
18.05 גלגלאה. לאה עץ
20.05 אי הגועה. סימי קדוש
22.05 לילה טוב. רונית כפיר

קולנוע

תל אביב
גורדון המתוחוס – אירוחה, אירוחה. 18.00. מסיבת גישואין. 20.00. המורה קק. 22.00
הוד 1 – הפירמה. 16.10, 19.00, 21.45. חשיפה כפולה. 14.30
גן הוד 2 – בקר האש. 14.40, 17.00, 19.30, 22.00
גת – שארית היום. 16.35, 19.15, 22.55
דיזנגוף 1 – הפיתוי הבי יפה של חיי. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
דיזנגוף 2 – המסתור. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
דיזנגוף 3 – איש ללא פנים. 13.05, 15.10, 17.15, 21.50, כחול. 11.00, 15.10, 19.50
דקל – פילדלפיה. 19.30, 21.50
הוד 1 – ללא פחד. 13.30, 16.45, 19.30, 22.00
הוד 2 – תיק שקנאי. 13.30, 16.45, 19.30, 22.00
הוד 3 – עולמו של היין 2. 13.30, 17.00, 19.30, 21.45
הוד 4 – בבי וג'ק. 13.30, 17.00, 19.30, 21.45
הקולנוע – גיישה מתוק. 17.00, 19.30, 21.45
חן 1 – בכותנת זרזן. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – הבן הטוב. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – גב' דאוטפייר. 17.00, 19.25, 21.55
חן 4 – בית הרוחות. 11.00, 14.00, 16.40, 19.15, 21.55
חן 5 – גוירות בלוז 2. 11.00, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
מילה 1 – בשם האב. 17.00, 19.30, 22.00
מילה 2 – הרוס של קרליטו. 17.00, 19.30, 22.00
מילה 3 – עולם מושלם. 17.00, 19.30, 22.00
לב 1 – שלום לפילגש. 11.00, 12.30, 16.15, 19.00, 21.40
לב 2 – עירום. 11.15, 14.00, 17.00, 19.30, 22.00
לב 3 – צער לא מתושב. 17.15, 22.00. לב בחורף. 13.15, 19.30. אגוטגיה וג'יק. 15.15, 11.25
לב 4 – הצגאתי עלי הזהר. 11.30, 13.00, 15.00, 19.40, 21.55. סוד הגן הנעלם. 17.00
מוזיאון – הגמה שלא תיאבן. 19.45, 22.00
מקסים החדש – הגמלים. 19.30, 21.50
צפון – ברכה – שלם מופלא. 17.00, 19.30, 21.50
רב־אור 1 – חוג שמות המול. 16.35, 19.15, 21.50
רב־אור 2 – התמונה קצרות. 17.30, 21.00
רב־אור 3 – טיפ, מה זה בכלל קשור לאהבה. 17.00, 19.30, 21.55
רב־אור 4 – עידן התמימות. 16.40, 19.15, 21.50
רב־אור 5 – גב' דאוטפייר. 17.00, 19.25, 21.50
שחף 1 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.45
שחף 2 – תיק שקנאי. 17.00, 19.30, 22.00
תל־אביב 1 – הגמלים. 17.00, 19.30, 22.00
תל־אביב 2 – על קירקע בוערת. 17.00, 19.30, 22.00
תל־אביב 3 – 17.00, 19.30, 22.00

חיפה
אורלי – פילדלפיה. 18.45, 21.15
מוריה – שלום לפילגש. 19.00, 21.30
סינמה קפה ממפי 1 – עידן התמימות. 19.00, 21.15
סינמה קפה ממפי 2 – דרכו של קרליטו. 21.15. תראו מי שמדבר עכשיו. 19.15
עצמון 1 – הגמלים. 16.30, 19.00, 21.15
עצמון 2 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
עצמון 3 – המסתור. 16.30, 18.50, 21.15
עצמון 4 – על קירקע בוערת. 16.30, 19.00, 21.15
עצמון 5 – עולמו של היין 2. 16.15, 18.45, 21.15
פנורמה 1 – בשם האב. 16.30, 19.00, 21.30
פנורמה 2 – ללא פחד. 16.30, 19.00, 21.30
פנורמה 3 – הפיתוי הכי יפה של חיי. 16.30, 19.00, 21.30
רב און 1 – בוירות בלוז 2. 19.00, 21.15. תתולים בצמרת. 17.00
רב און 2 – התמונה קצרות. 17.30, 21.00
רב און 3 – שארית היום. 18.50, 21.20. גב' דאוטפייר. 16.30
רב גת 1 – בכותנת זרזן. 16.45, 19.00, 21.20
רב גת 2 – הבן הטוב. 16.45, 19.00, 21.15
רב מור 1 – הבן הטוב. 17.00, 19.00, 21.20
רב מור 2 – גוירות בלוז 2. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 3 – שארית היום. 16.30, 18.50, 21.25
רב מור 4 – בכותנת זרזן. 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 5 – פילדלפיה. 16.30, 18.55, 21.25
רב מור 6 – בית הרוחות. 21.20. גב' דאוטפייר. 16.15, 18.45
רב מור 7 – תיק שקנאי. 16.30, 18.50, 21.25

ירושלים
ג'ל 1 – הגמלים. 13.30, 16.30, 19.00, 21.30
ג'ל 2 – רשימת שינדלר. 13.30, 17.00, 20.30
ג'ל 3 – תיק שקנאי. 19.00, 21.50. סוד הגן הנעלם. 13.30, 16.15
ג'ל 4 – על קירקע בוערת. 13.30, 16.30, 19.00, 21.50
ג'ל 5 – ללא פחד. 13.30, 16.15, 19.00, 21.30
ג'ל 6 – ברכה. 16.30, 19.00, 21.30
ג'ל 7 – עולמו של היין 2. 13.30, 16.30, 19.00. בשם האב. 21.40
ג'ל 8 – בשם האב. 13.30, 16.15, 19.00, 21.40
חן 1 – שארית היום. 19.20, 21.50. תתולים בצמרת. 17.00
חן 2 – בכותנת זרזן. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – גב' דאוטפייר. 17.00, 19.25, 21.50
חן 4 – הבן הטוב. 17.00, 19.30, 21.50
חן 5 – בית הרוחות. 16.50, 19.15, 21.55
חן 6 – גוירות בלוז 2. 17.00, 19.30, 21.50
חן 7 – התמונה קצרות. 17.30, 21.00
רון 1 – פילדלפיה. 17.00, 19.15, 21.50
רון 2 – גברת דאוטפייר. 17.00, 19.15, 21.30
האוזרון ים – שלום לפילגש. 21.00
הפיתוי הכי יפה של חיי. 21.00

אור־יהודה
ג'ל 1 – על קירקע בוערת. 17.00, 19.30, 21.45
ג'ל 2 – תיק שקנאי. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – עוד עד אחד לרצח. 17.00, 19.15, 21.30
ג'ל 4 – גב' דאוטפייר. 17.00, 19.15, 21.30

אשדוד
חן 1 – גוירות בלוז 2. 19.30, 21.30
חן 2 – חוג שמות המול. 19.30, 21.45
ג'ל 1 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
ג'ל 2 – הגמלים. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – בשם האב. 16.45, 19.15, 22.00
ג'ל 4 – על קירקע בוערת. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 5 – שארית היום. 16.45, 19.15, 22.00

אשקלון
חן 1 – בכותנת זרזן. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – חוג שמות המול. 16.30, 19.15, 21.50
חן 3 – הגמלים. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – תיק שקנאי. 21.50. על קירקע בוערת. 17.00, 19.30
חן 5 – הבן הטוב. 17.00, 19.30, 21.50

באר־שבע
אשל – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
רב נגב 1 – בכותנת זרזן. 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 2 – על קירקע בוערת. 19.30, 21.50. תראו מי שמדבר עכשיו. 17.00
רב נגב 3 – שארית היום. 19.30, 21.50. גלשני הקינגה. 17.00
רב נגב 4 – פילדלפיה. 19.25, 21.55. גוירות בלוז 2. 17.00

בית־שאן
מופית – עולמו של היין 2. 21.15

בת־ים
חן 1 – הבן הטוב. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – בכותנת זרזן. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – הגמלים. 17.00, 19.30, 21.55
חן 4 – רשימת שינדלר. 17.30, 21.00
חן 5 – תיק שקנאי. 16.50, 19.15, 21.50
חן 6 – על קירקע בוערת. 17.00, 19.30, 21.50
חן 7 – פילדלפיה. 19.25, 21.50. תראו מי שמדבר עכשיו. 17.00

הרצליה
דניאל – הפירמה. 19.00, 21.30
אכדיה – שלום לפילגש. 19.00, 21.50
סטאר 1 – תיק שקנאי. 19.15, 21.45
סטאר 2 – על קירקע בוערת. 19.30, 21.50
סטאר 3 – הגמלים. 19.30, 21.50

חדרה
לב 1 – רשימת שינדלר. 17.20, 21.00
לב 2 – בית הרוחות. 18.45, 21.30. תראו מי שמדבר עכשיו. 16.30
לב 3 – על קירקע בוערת. 16.40, 19.15, 21.45
לב 4 – שלום לפילגש. 18.45, 21.30. תתולים בצמרת. 16.30

חולון
גל 1 – הגמלים. 17.00, 19.30, 22.00
גל 2 – הגוירות בלוז 2. 17.00, 19.30, 22.00
גל 3 – בכותנת זרזן. 17.00, 19.30, 22.00
גל 4 – עוד עד אחד לרצח. 17.00, 19.30, 22.00
גל 5 – על קירקע בוערת. 17.00, 19.30, 22.00

טבריה
יד שמורה – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30

כפר־סבא
ג'ל 1 – הגמלים. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
ג'ל 3 – הבן הטוב. 19.15, 22.00
ג'ל 4 – בכותנת זרזן. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 5 – תיק שקנאי. 17.00, 19.15, 22.00
ג'ל 6 – בשם האב. 17.00, 19.15, 22.00
ג'ל 7 – על קירקע בוערת. 17.00, 19.30, 22.00

כרמיאל
סינמה 1 – המסתור. 19.00, 21.30
סינמה 2 – תיק שקנאי. 19.00, 21.30
סינמה 3 – הזוים לפי משפחת ארמנס. 19.00, 21.30

נס־ציונה
ג'ל 1 – הגמלים. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – על קירקע בוערת. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 3 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30

גיל 4 – בשם האב. 16.30, 19.15, 22.00

מגדל העמק
רב חן 1 – איש ללא פנים. 19.00, 21.30
רב חן 2 – בכותנת זרזן. 19.10, 21.30
רב חן 3 – גב' דאוטפייר. 19.00, 21.30

נהריה
הוד – גוירות בלוז 2. 19.00, 21.15

נצרת־עילית
ג'ל 1 – תיק שקנאי. 16.45, 19.15, 22.00
ג'ל 2 – עולמו של היין 2. 21.45, 19.15, 17.00
ג'ל 3 – הגמלים. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 4 – הפיתוי הכי יפה של חיי. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 5 – על קירקע בוערת. 17.00, 19.15, 21.45
ג'ל 6 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
ג'ל 7 – רק עד אחד לרצח. 17.00, 19.15, 21.45

נתניה
ג'ל 1 – הגמלים. 17.00, 19.30, 22.00
ג'ל 2 – בשם האב. 16.45, 19.15, 22.00
ג'ל 3 – תיק שקנאי. 16.45, 19.15, 22.00
ג'ל 4 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
ג'ל 5 – על קירקע בוערת. 17.00, 19.30, 22.00
חן 1 – בכותנת זרזן. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – הבן הטוב. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – פילדלפיה. 16.50, 19.25, 21.55
חן 4 – גוירות בלוז 2. 17.00, 19.30, 21.50

פתח־תקוה
היכל 1 – הגמלים. 17.00, 19.15, 21.45
היכל 2 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
רם 1 – תיק שקנאי. 17.00, 19.15, 22.00
רם 2 – על קירקע בוערת. 17.00, 19.15, 21.45
רם 3 – גב' דאוטפייר. 17.00, 19.15. בית הרוחות. 21.45

קריית־מלאכי
הקריה – הבריחה מהמכבר. 19.30, 21.30
היכל התרבות – גב' דאוטפייר. 19.15, 21.30

קריית־שמונה
היכל התרבות – תיק שקנאי. 19.00, 21.30

קריות
קריון 1 – בשם האב. 19.00, 21.30
קריון 2 – גב' דאוטפייר. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 3 – על קירקע בוערת. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 4 – סוד הגן הנעלם. 16.45. תיק שקנאי. 19.00, 21.30
קריון 5 – רשימת שינדלר. 17.00, 21.15. הזוים על פי משפחת ארמנס. 16.45
קריון 6 – עולמו של היין 2. 16.45, 19.00
קריון 7 – תראו מי מדבר עכשיו. 16.45. עידן התמימות. 19.00, 21.30
קריון 9 – הגמלים. 16.45, 19.00, 21.30

ראשון־לציון
הזהב 1 – בשם האב. 16.45, 19.30, 22.00
הזהב 2 – תיק שקנאי. 17.00, 19.15, 22.00
הזהב 3 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.50
חן 1 – בכותנת זרזן. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – התמונה קצרות. 17.30, 21.00
חן 3 – פילדלפיה. 16.50, 19.25, 21.55
חן 4 – הבן הטוב. 17.00, 19.30, 21.50
זמגן – שלום לפילגש. 19.30, 21.50
סטאר 1 – הבן הטוב. 19.30, 22.00
סטאר 2 – שארית היום. 21.50. בכותנת לאמא. 19.30
סטאר 3 – גב' דאוטפייר. 19.30, 22.00
סטאר 4 – עולמו של היין 2. 22.00. תראו מי שמדבר עכשיו. 19.30
ראשון – הפיתוי הכי יפה של חיי. 19.30, 21.45
רון 1 – עידן התמימות. 17.00, 19.15, 21.30
רון 2 – בית הרוחות. 17.00, 19.30, 21.45
רון 3 – המסתור. 17.00, 19.15, 21.30

רחובות
חן 1 – רשימת שינדלר. 17.45, 21.15
חן 2 – בית הרוחות. 19.00, 21.30
חן 3 – חוג שמות המול. 19.05, 21.50
חן 4 – שארית היום. 19.10, 21.45

ר"ג־גבעתיים
אואזיס 1 – בכותנת זרזן. 17.00, 19.30, 21.50
אואזיס 2 – תיק שקנאי. 16.50, 19.10, 21.50
אואזיס 3 – הגמלים. 17.00, 19.25, 21.50
רב־חן 1 – רשימת שינדלר. 17.30, 21.00
רב־חן 2 – שארית היום. 19.20, 21.55. תתולים בצמרת. 17.00
רב־חן 3 – הבן הטוב. 17.00, 19.30, 21.50
רב־חן 4 – בשם האב. 16.30, 19.10, 21.30
שבדים – עידן התמימות. 19.00, 21.30

רעננה
פארק 1 – רשימת שינדלר. 17.00, 20.30
פארק 2 – הגמלים. 17.00, 19.30, 21.30
פארק 3 – בכותנת זרזן. 17.00, 19.30, 21.45
פארק 4 – הבן הטוב. 19.30, 21.30
פארק 5 – פילדלפיה. 17.00, 19.30, 22.00

תזמורת סימפונית חיפה
HAIFA SYMPHONY ORCHESTRA
העונה ה־44 תשנ"ד 1993–1994
מנהל מוסיקלי: סטנלי ספרבר
קונצרט למנויים מס' 9
מנצח: סטנלי ספרבר
סולנים: דויד ליווּלי – פסנתר
סיון רותם – סופרן
אורה שירן – כינור
בתוכנית:
שוסון: פואמה
אהרן הרליפ: "ציפור המלחמה" (בכורה עולמית)
ברהמס: קונצ'רטו לפסנתר מס 1
מוצ"ש 23.4.94 סדרה 3 בית גבר ק. חיים בשעה 21.00
יום א' 24.4.94 סדרה 1 אודיטוריום חיפה בשעה 20.30
יום ב' 25.4.94 סדרה 2 אודיטוריום חיפה בשעה 20.30
יום ד' 27.4.94 סדרה 4 אודיטוריום חיפה בשעה 20.30
יום ה' 28.4.94 סדרה 5 אודיטוריום חיפה בשעה 20.30
משרדי התזמורת – דרך ה' 50, טל. 04-621973
ימים א'–ה' 8.30–13.00, 16.00–18.00, יום ו' 8.30–12.30

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
תוכנית הקונצרטים השבועית
מספרי הטלפון שלנו:
תל־אביב – מחלקת המנויים 03-5251502
חיפה – מחלקת המנויים 04-664161
ירושלים – משרד "בימות" 02-240896
המנצח: גבריאלה בומבנה, סופרן
פטרה מאיר, אלט
אדית ליבבכר, אוולה, טנור
גבריאלה, מצו־סופרן
ג'ודן דיקי, טנור
דגלס אותלסטון, בס
הוגוד בשר, ...
מקהלת ... (ויינה)
שטראוס: ... (אופרטה בביצוע קונצרטי)
קונצרט מס' 6
ירושלים, יום חמישי, ... 20:30, בנייני האומה
קונצרט מס' 7
חיפה, סדרה א', מוצ"ש, ... 21:00, אודי' חיפה

הקונסרבטוריון הישראלי למוסיקה תל־אביב
המרכז למוסיקה קאמרית
מועדון המקהלה – מפגש אחרון השנה
כל אוהבי השירה מוזמנים לקחת חלק פעיל
עורכת ומנחה: רחל כוכבי־לוונטר
בהשתתפות: מקהלת "גיתית"
בניצוח: לאונטי וולף
בתכנית: כוראלים ויצירות של מלחינים ישראלים ואירופים, מימי הרנסנס ועד ימינו
יום רביעי, 20.4.1994, בשעה 20:30
שילובים – ערבי פסנתר
יהלי וגמן – בשיח ובנגן
מ' שוסטקוביץ' – אופוס 34
מוצאי־שבת, 23.4.94, בשעה 21:00
אודיטוריום
רח' שטריקר 19, תל־אביב, טל: 03-5466228
המשרד פתוח בימים א'–ה', 10:00–13:00
ובערב הקונצרט מ־19.30

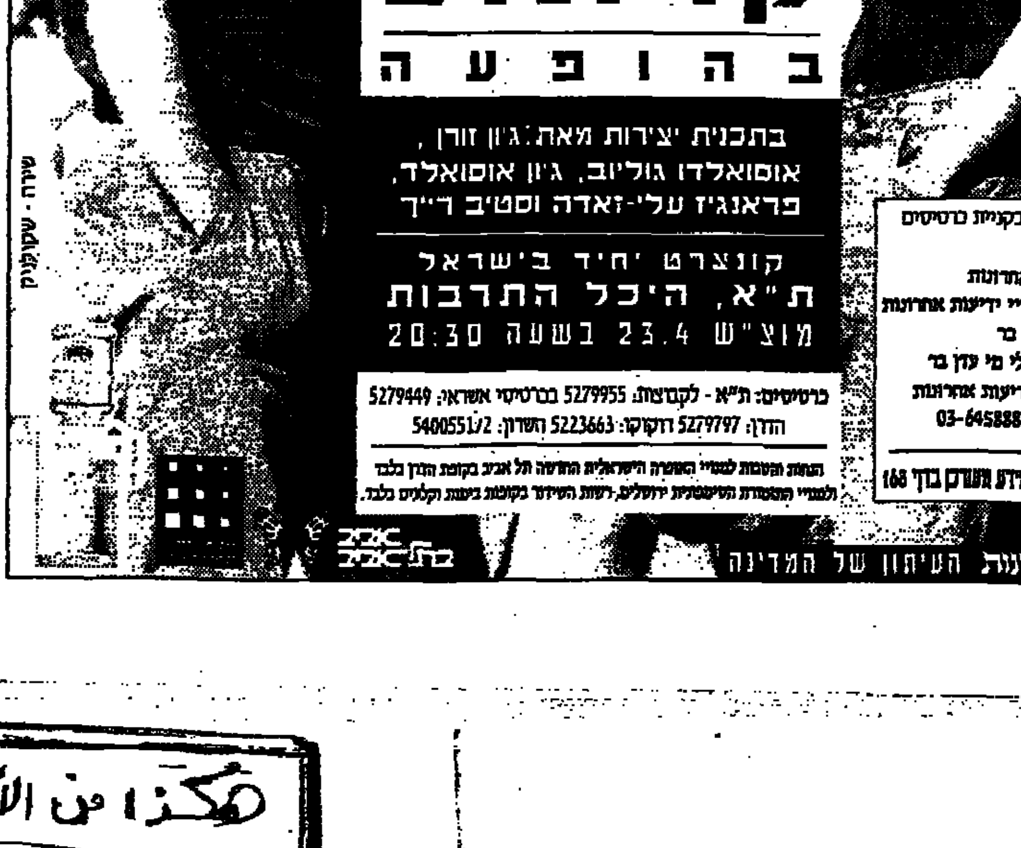

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

קולוניאליזם מאוחר

תגובה על "פרידה מקברי האבות" מאת זאב שטרנהל ("הארץ", 25.3)

הצדק עם פרופ' שטרנהל, המתאר את כישלון הפרגמטיזם של מנהיגות מפלגת העבודה הזול מאשכול, דרך דיין וגולדה וכלה – בינתיים – ברבין. עם זאת, איני מסכים לדעתו שהלגיטימיות של הציונות ומדינת ישראל היא הצורך הקיומי של העם במדינה ושמדינת ישראל היא בשביל היהודים הברירה היחידה בין חיים למוות.

אי אפשר לבסס את הלגיטימיות של הציונות רק על הצורך הקיומי. הציונות היא תנועה לאומית, שמקורה אמנם במצוקה, אבל על המצוקה הזאת ניתנו גם תשובות אחרות. היו הפתרונות של התנועות הסוציאליסטיות, הבונד והקומוניסטים; היתה האפשרות של הגירה המונית לארצות הים, היו ניסיונות התיישבות בקרים ובארגנטינה, ובשלב מסוים אפילו התנועה הציונית חיפשה פתרונות לא רק בארץ ישראל. אפשר לומר בבטחה, שרק שיעור קטן של העם היהודי בחר בפתרון הציוני.

אכן, אי אפשר לבסס את זכותנו על ארץ ישראל רק על הקושאן שקיבל אברהם אבינו מהקדוש ברוך הוא, אבל עובדה היא שרק הפתרון הציוני בארץ האבות הצליח להכות שורשים. יש לכך הרבה סיבות וגורמים, הרגש הלאומי, הזיכרונות ההיסטוריים והגעגועים למולדת אינם האחרונים בהם.

עם זאת, אני מסכים לקביעתו של פרופ' שטרנהל המגדיר את המדיניות של הליכוד וגוש אמונים קולוניאליזם קלאסי, אבל בסייג חשוב: מדיניות זו החלה רק אחרי מלחמת ששת הימים. ברל כצנלסון והאבות המייסדים אמנם דיברו על כיבוש הארץ, אבל יותר מכך דיברו על כיבוש העבודה. חלומו של הרצל, ואפילו זה של ז'בוטינסקי, לא היו קולוניאליסטיים. אם נכון שבראשית ההתיישבות חיו בארץ רק כ-300 אלף ערבים ובתנאים פיאודליים, הרי אפשר להבין את מי שראו בהתנגדות הערבית לא תנועה לאומית מתקדמת, אלא המון שהוסת לרצוח יהודים בלי להבדיל בין סוציאליסטים לבין קולוניאליסטים. ההבדל בין כיבוד זכויות הפרט, תשלום פיצויים ויצירת אפשרויות תעסוקה למנושלים מאדמתם לבין הקולוניאליזם הקלאסי, שהתפתח אחרי מלחמת ששת הימים ביהודה ושומרון וברצועת עזה, הוא גדול, ואין לכנות את שני התהליכים, השונים ביסודם, באותו שם.

עמיר יעקב
הרצליה

•

המאמר "פרידה מקברי האבות" עוסק לא בשאלת יכולתנו להחזיק בארץ ישראל (המערבית) השלמה, אלא בשאלת זכותנו עליה. מצד אחד, פוסל הכותב, זאב שטרנהל, את ערכו המוסרי של עקרון זכותנו ההיסטורית על ארץ ישראל וטוען שהצדק מחייב להכיר שגם לערביי יש"ע שמורות הזכויות לחירות ולעצמאות. מצד שני, הוא מודה במפתיע, ש"המסגרת הנורמטיווית והחינוכית" של הציונות היתה עד כה "מעוגנת בעקרון הזכות ההיסטורית" ו"שללה את הלגיטימיות של כל תביעה מתחרה". הוא מפתיע עוד בביסוס הטענות האלה על ידי מובאות נרחבות מדבריהם וממעשיהם של מנהיגי תנועת העבודה בעבר ועד לעת האחרונה, ובתיאורם של המנהיגים האלה כ"לאומנים פונדמנטליסטים שנסוגו רק כאשר נתקלו בכוח עדיף".

נראה איפוא שעמדתו האישית של שטרנהל חורגת מן הקונסנסוס הציוני המסורתי. הוא מנסה להיחלץ מן המסקנה הלא נמנעת הזאת על ידי מדרש לעמדה הציונית האמת, כביכול, היא ש"הזכות ההיסטורית לא היתה מעולם אלא מכשיר פוליטי, אם לא תעמולתי", והשימוש בה היה רק בגדר הבריח בל יעונה.

כיצד איפוא מבין שטרנהל את יחסם האישי של מנהיגי הציונות אל ערכו המוסרי של עקרון הזכות ההיסטורית, ששימש להם "המסגרת הנורמטיווית והחינוכית": האם כפרו בו בסתר, כשהם דוגלים בו בגלוי, או שמא היו מאמינים שוטים, אשר לא העמיקו להבחין בבסיס המוסרי האמיתי למעשיהם? נראה ששטרנהל הסתבך בתיאוריה היסטורית לא מגובשת וחסרת בסיס. התרומה האמיתית של מאמרו היא ההודאה ש"כל מי שרוצה לטעון את הטענה שלפיה... אם אין לנו זכות לרמאללה אין לנו גם זכות ללוד ולרמלה – יכול להצביע ללא קושי על נאמנותו ליסודות הציונות".

יואל ירדן
תל אביב

היסג למכחישי השואה

נשיא המדינה וראש הממשלה התייחסו שניהם בהרחבה לתופעת הכחשת השואה בדבריהם בטקס פתיחת אירועי יום השואה ב"יד ושם". זו טעות חמורה.

הכחשת השואה אכן קיימת, אך היא בסופו של דבר תופעה שולית. שום מדינאי, הוגה, חוקר או איש ציבור רציני במערב אינו נמנה עם מכחישי השואה. יש להילחם בתופעה, אך את המאבק יש להשאיר להיסטוריונים, לאנשי ציבור, לעיתונאים. אם נשיא מדינת ישראל וראש ממשלתה מתייחסים אליה בהבלטה כה גדולה, הרי קומץ מכחישי השואה כבר השיג את מטרתו.

יום השואה הוא יום הזיכרון לששת המיליונים שנרצחו על ידי הגרמנים ועוזריהם. יהיה זה ניצחון למכחישי השואה אם נהפוך אותו ליום של התגוננות מפני הכחשת עצם התרחשותה של השואה.

שלמה אבינרי
ירושלים

כדורת דשא לעיוורים

תגובה על "מגלגלים את הכדור השחור, נוחים, ואחר כך שותים תה" מאת כרב נסר ("הארץ", 31.3)

ברצוני להוסיף ולספר על חלקה של העלייה הדרום אפריקאית בפתיחת מועדוני כדורת הדשא – לעיוורים. בחיפה ובמקומות נוספים בארץ, בצמוד למועדוני כדורת הדשא, מטפחים יוצאי דרום אפריקה מועדוני כדורת דשא לעיוורים.

לכאורה, כדי להשתתף בספורט זה נחוץ לראות, אך מתברר שלאחר הדרכה מתאימה יכולים גם עיוורים לשחק בו והם אף לוקחים חלק בתחרויות, ובהן התחרות על אליפות העולם בכדורת דשא לעיוורים. בקרב הזוגות זכו שני עיוורים ישראלים במקום השני המכובד, לפני קבוצת הכדורת של אנגליה, שמועדוניה פועלים שנים רבות.

אלי מאירי
חיפה

יובל משותף

במדינות שנלחמו בנאצים במלחמת העולם השנייה נעשות עתה הכנות לציון יובל החמישים לפלישה לאירופה (ב-6 ביוני 1994, בנורמנדי) ולניצחון על הנאצים (במאי 1995).

מיליון חיילים יהודים לחמו במדים בצבאות בעלות הברית וכן בשורות הפרטיזנים, לוחמי הגטאות והמחתרות, ובהם כשלושים אלף יהודים ארץ ישראלים שהתנדבו למלחמה במסגרת הצבא הבריטי והבריגדה היהודית. ראוי שממשלת ישראל תקים ועדה ציבורית שתקבע כיצד על המדינה לציין את השתתפות היהודים במלחמה ובניצחון.

אברהם המין
תל אביב

כיבוש קרקע בלא בעלות

באחרונה מתפרסמים מאמרים רבים ב"הארץ" בגנות שר הבינוי והשיכון ובגנות הסיירת הירוקה ומפקדיה. יפי הנפש הכותבים מאמרים אלה אינם יודעים באמת מה קורה בנגב. הם מנהלים מסע תעמולה פרדוקסלי שאת סיבותיו איני מסוגלת להבין.

אני גרה בבאר שבע כשלושים שנה ואני חרדה מאוד כשאני נוסעת במרחבי הנגב ובסביבות באר שבע ורואה את ההתנחלות וכיבוש הנגב המתבצעים כמעט באין מפריע על ידי הבדווים. בעבר הרחוק היו הבדווים מקימים את מאהליהם בקרבת באר שבע בהתאם לעונות השנה, ולאחר זמן נודדים הלאה. הבדווים נדדו מאז ומעולם, ולא היתה להם כל בעלות מוכחת על איזושהי פיסת קרקע מדינה. כיום המצב שונה לחלוטין: בתחילתו של תהליך כיבוש קרקעות המדינה הם מקימים מאהל, אבל הם חדלו מנדודיהם והמאהל הופך מגורי קבע. בד בבד הם מתחילים, שלא כבעבר, לחרוש ולזרוע, ומחליפים את האוהל במבנה מפח. נראה שהמאבק קשה על פינוי התנחלות בדווית לא חוקית הממוקמת במבנים, אפילו הם עשויים מפח. אחר כך, כדי לתת יתר תוקף ל"בעלותם" על הקרקע, הם מציבים גדרות ונוטעים עצים.

אינני מבינה מדוע ראשי המדינה, היודעים על תנועת הכיבוש הבדווית, אינם מונעים אותה מראשיתה ואינם מתגברים באמצעים ובכוח אדם את הסיירת הירוקה. אינני מבינה מדוע המשטרה אינה פועלת נגדם כפי שהיתה פועלת בזמן קצר ובתקיפות יתרה נגד ישראלי שהיה מקים מבנה לא חוקי בפאתי באר שבע ומנקב חורים בצנרת המים שבקרבת מגוריו. ישראלי צריך לקנות אדמת מדינה בכסף מלא. הבדווי מתנחל בחינם. וכשהוא קונה שטחי אדמה, המדינה מוכרת לו אותם במחיר זול בהרבה מהנמכר ליהודים, ועל אזרחי מדינה שאינם בדווים נאסר לרכוש שטחים ולגור באדמות שנמכרו לבדווים.

ראשי המדינה צריכים לתת גם את הדעת וגם את הדין על כך – ועכשיו. חובה לתבוע מהם לשמור את קרקעות המדינה ולא להפקירם. חובה עליהם לתת זכויות חוקיות נוספות לסיירת הירוקה ולתבוע פעילות משטרתית מיידית ותקיפה ביותר נגד הגוזלים את אדמות המדינה.

חוה פינקלשטיין
באר שבע

טלוויזיה

ערוץ 1 (11)

06.30 חדשות בעברית
06.31 מהדורת חדשות בערבית
06.45 פיף והלהול
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 פירוט שידורי הבוקר
08.05 שקת כושר
08.15 חבורה. סיפורים מצוירים. נכרי לה בן, אתה יכול להגיד "לא"
08.45 אנגלית
08.55 הכנות הבקרא. המוצא הישר
09.15 יהדות. קשת וענן. מורי סאלם
09.40 פרפר נחמד
10.06 פעם אחרי לא
10.10 טלסקופ
10.15 קשר משפחתי. איתור אותות בנפקה אבל כבי נחשי
10.45 צער גידול בנות. התמונה (חלק א')
11.10 בעין מתמטית. הנדסה. שטח הבמה
11.30 אנגלית
12.05 מדעי החיים. התאמה לסביבת חיים
12.20 מתמטיקה. גיאומטריה אנליטית. הפרבולה
12.30 מתמטיקה לבגרות. הסתברות
13.00 צרפתית
13.10 מוסיקה. קודאי, בולדה, אקטוטר – בשלושה פסנתרים
13.40 עולם ומלואו. אמנה – הר געש
14.00 רחוב סומסום. בעגעגים לזברים
14.30 זוזבים
15.00 שידור חי. גמר אליפות בתיה"ס התיכוניים בכדורגל לבנים
17.00 קרב חרש. אמנון לוי
17.35 תוסס
18.15 חדשות באנגלית
18.30 רוצה פתרון. תוכנית לענייני חברה וחינוך
18.45 חידושים והמצאות
19.00 חדשות
19.30 ענייני ראשון עם עמוס ארבל
20.00 מבט. שבשבת
21.00 מועדים בשמחה. עם יגאל שילון
21.30 מבט שני. "אתמול לשלום" אחר שיבנה, בתוך הכור בלונדביל, נמבעי צדונביל בישראל
22.30 אהבה ותלונות. יש לי בעיה
23.00 חדשות הלילה
23.10 הקצה הזר. פרק אחרון
24.00 מסוק של מעת. מבט אל קדש נפתלי

ערוץ 2 (22)

14.00 מסע בין כוכבים – הדור הבא. כוח עליון
15.01 שובו של הסמיאר
15.30 ביצנץ בארץ הולומות. חות מוסד הן ידידות
16.00 סיפור הנפלא של בילי וב. פרק 1
16.30 מליק עם וליק וליניץ
17.00 חדשות
17.05 ראג. סדרה מצוירת לילדים. ראג ובדידותו הנצחה
17.30 מוקש – אולפנים על האש. אורן ציגלין הנחה מנחה צעירים מסמנים "מוקש" לאולפנים מפורסמים. שאלים אותם שאלות מחיי היום יום של הצעירים. האורחת: גלילה רן פרר
18.01 הלום עליכם. עוזי חיטמן. ילדים מגישים חלומות
18.30 חוף פרדייס
19.00 סטרק. שעשועון עם אלי אבני
19.30 בילי בדרכים. עם בילי מוסקונה-לרמן
20.00 חדשות
20.30 הבשם הדוחר
21.00 בשידור חי. רן שילון מארח
22.30 אין עם מי לדבר. יאיר גרבוז
23.15 משחק NBA. שארלוט נגד ניו-יורק ניקס. שידור חי.
מהדורת חדשות הלילה תשודר עם תום משחק הכדורסל

כבלים

ערוץ 3 (03)

08.00 שידור מקומי
09.00 סנונות
09.45 לא יכול להיות
10.30 ארוחים בגלוון
11.00 אבא הנוקף
11.30 עשירים ומפורסמים
12.15 הממכה של מסקואלי
12.40 מתיחות מפספסים
13.35 יציאת חזרה
15.00 חדר מיון
15.50 רצח בנסיבות קלסוס
16.40 המשפט של ג'קי תומאס
17.05 ודיו סינמבל הבא
17.35 אתניות
18.20 שכנים, שכנים. פרק 512
18.45 צעירים וחסרי מנוח. פרק 1059
19.30 שידור מקומי
20.00 אמנגולה. פרק 40
20.50 נוטס לנדינג. פרק 340
21.40 נשואים פלוס
22.05 המינבנה. מיניסדרה. חלק 2
23.50 עינבנים
24.20 דנוק לאתומבל
01.05 האמהר. מרדף לוהט חלק א'

סרטים (04)

10.30 "הבוק יחוק". ארה"ב 45'. עם בטי דייוויס, ג'ון דאל, ג'יל בזום ואחרים
12.30 "שליט הגיהות". ארה"ב 82'. נסיך שלקח טרם לידתו מהום אבר הוגף למעין עגל שיעזור להלחם בכשפים הרעים ולהציל את הממלכה. עם מרק סינגר הבכיה רובנסט
14.30 "נשים בהצבות". ארה"ב 88'. שני שוטרים מנסים לפענח שוד יהלומים גדול בגלריה בניו-יורק. עם ברוק שילדס, הווד הסמן, אר מינגרו ושוויי
16.05 "המלשים באים, המלשים באים". ארה"ב 90'. בני מארים פולשים לכדור הארץ ומשפיעים את מתשמכותיהם הבנמטות של בני הארץ. עם רובי קודי
17.30 סרט ערבי. "בתים האמיצים". 86 ד'
19.00 "שוקד מקפ". ארה"ב 88'. זמרת אמריקאית פפקיסטית נוספת ליפן בתקווה לזכות שם בתהילה. עם קארי המילטון ויוסקה מקעדו
21.00 "ציס מים". אנגליה 85'. קומדיה על מושל של האי הקריבי סקסקה, המחשב לחסר כל שקל בכלכלי או אמטובי עד שלפתע פורץ בו מעבר מים מינרליים בריכות משובחות. עם מייקל קיין, אריק קלפטון, בזרג הריסון ורינגו סטאר
22.35 "אנחנו לא מלאכים". ארה"ב 89'. שני פושעים בורחים מבית הסוהר ומתחפשים לכמרים. עם רוברט דה נירו, שון פן ודמי מור
24.20 "תמונות קטלניות". ארה"ב 92'
01.55 "דאבל אימפקט". ארה"ב 91'

הצגה שניה (06)

20.30 יומני כרמל
20.35 לוסי אהובתי
21.00 הודים הלך יתף
21.30 "עקץ המוות". יפן 90'. בת כפר תמימה פוגשת בשלוש המלחמה מסקי של זוזות מתאבדים. בנמאי: קתר אתנורי
23.20 באטמן
23.50 משפחת אדמס
24.15 "סולאריס". ברה"מ 72'. מדען נשלח לתחנת חלל בכוכב סולאריס כדי לגלות מדוע נמרשת דעתם של המדענים השוהים בה. 159 ד'

ספורט (05)

16.00 התעמלות. תחרות מקינולדס
17.30 שידור ישיר. סוטהמפטון נגד לידס
20.00 מגזין הכדורגל העולמי
20.30 הזמן הבינלאומי
21.30 סנינג. השבוע ב-ATP
22.00 כדורגל מהליגה הארגנטינאית
23.00 רוני רוזנטל ושוטהמפטון נגד לידס

ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שש. מצוירים

09.30 המתוק של בווילו (ש.ח)
10.05 המנולים המסוגיים. פרק 2 (ש.ח)
10.30 כב השר מהכתבק. פרק 50 (ש.ח)
11.05 בוורלי הילס 90210. פרק 87 (ש.ח)
12.00 שנות הקסם. פרק 77 (ש.ח)
12.30 הרפתקאות בארץ אבודה. פרק 11
13.00 עולמו של ביקום. פרק 20 (ש.ח)
13.30 המתוק של בווילו
14.05 מרדוקמן. פרק 9
14.30 איך המתול. פרק 2
15.00 הכיתה המעופפת
15.05 תתולי הרעם. פרק 104
15.30 אחורי מס. פרק 15
16.00 מקס גלוק. פרק 18
16.30 תן וקשת. פרק 45
17.00 קוטיק. פרק 5
17.30 המתוק של בווילו (ש.ח)
18.05 המנולים המסוגיים. פרק 2 (ש.ח)
18.30 כב השר מהכתבק. פרק 50 (ש.ח)
19.00 קוסמים רוקדים מאד
19.35 עכברים לשלטון
20.05 אחות הגשמים

תרבות מדע וטבע (08)

06.00 האמנות בעידן תרבות ההמונים
11.00 דיסקברי. הדרום הפראי (ש.ח)
12.00 בעקבות ההרפתקה. שיבות בשווקים
13.00 שורשים. נודים ודיירים
13.30 שומרים שיאים. פרק 1
14.00 האמנות בעידן תרבות ההמונים
16.00 הדרום הפראי. האבירים המסכנים
17.00 בעקבות ההרפתקה (ש.ח)
18.00 האמנות בעידן תרבות ההמונים
18.30 מונה – מורשת האור
19.00 אמנות עכשיו. נוגם סבת
19.30 אנציקלופדיה פתוחה. בלטס
20.00 צייד הבירה. הבירות הבריטיות
20.30 על גג העולם. רונבריק
21.00 גוף בריא. מגזין לענייני בריאות
21.30 דיסקברי. איצורי בבל. בלב אירופה
22.00 דיסקברי. מעבר ל-2000. פרק 308
23.00 דיסקברי. שורשים. נודים ודיירים
23.30 דיסקברי. שומרים שיאים. פרק 1
24.00 אנציקלופדיה פתוחה (ש.ח)

הארץ ממליץ

קולנוע

◆ שלום לפילגש. סרטו של צן קאיגה פורש את תולדותיה של סין בעשורים האחרונים דרך סיפור אהבתם של שני זמרי אופרה, והאשה שהודחה ביניהם. הסרט מעודד סקרנות ומצליח להרשים. לב, תל אביב; מוריה, חיפה; תיאטרון ירושלים

◆ תמונות קצרות. סרטו רחב היריעה, המרגש והנפלא של רוברט אלטמן, שנוצר בהשראת תשע מסיפוריו הקצרים של ריימונד קארבר. אור, תל אביב; חן, ירושלים; אור, חיפה

תיאטרון

◆ מבקר המדינה. אילן תצור העביד את "הרביזור" של גוגול לעיירה ישראלית בדרום, והי השתלה במעט הצליחה. יוסי גרבר ודמי בתוך בתפקידים הראשיים. הקאמרי, ביים אילן רונן. היכל התרבות, נס ציונה, 21.00

◆ הקלמה המנווה. מחזה של הצ'יליאני אריאל דורפמן, על אשה שעונתה בכלא בעת שלטון רודני ועתה – כשיש כבר דמוקרטיה – היא מבקשת לנקום. אלכס פלג, אשר צרפתי וליאורה ריבלין במשחק טוב מאד. הבימה, ביים חנן שניר. הבימה, תל אביב, 20.30

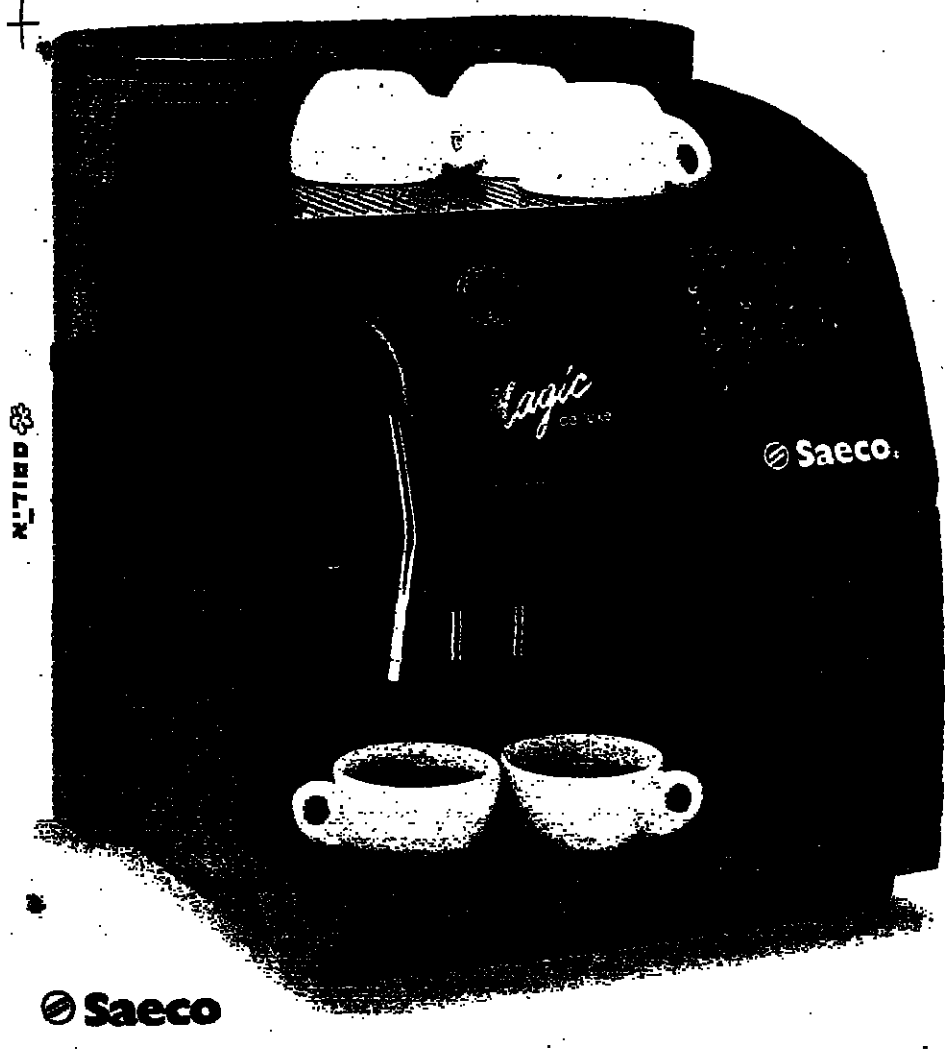

1 קילו פולי קפה = 130 ספלי אספרסו*

סאקו מג'יק סופר אוטומטית - הדור החדש.
לא רק יפה ואמינה...גם חסכונית ויעילה!
עלות ספל אספרסו הינה כחמישית ממכונות אחרות

סאקו מג'יק סופר אוטומטית - הבחירה הנכונה!

בלחיצת כפתור אחת היא: טוחנת, מקציפה, מוזגת ובסוף משליכה את הפסולת. בעלת משטח לחמום כוסות ותא נוסף המאפשר הכנת שני סוגי קפה. מוצעת באפור או לבן.

Saeco

סאקו מג'יק סופר אוטומטית לכל מי שמכבד את עצמו.

ברון מ.ש.מ. בע"מ

ברון מ.ש.מ. ציוד למטבח המקצועי
אולם תצוגה רח' שנקר 14 אזור התעשיה הרצליה פיתוח
טל (רב קווי): 09-507396 פקס: 09-540783

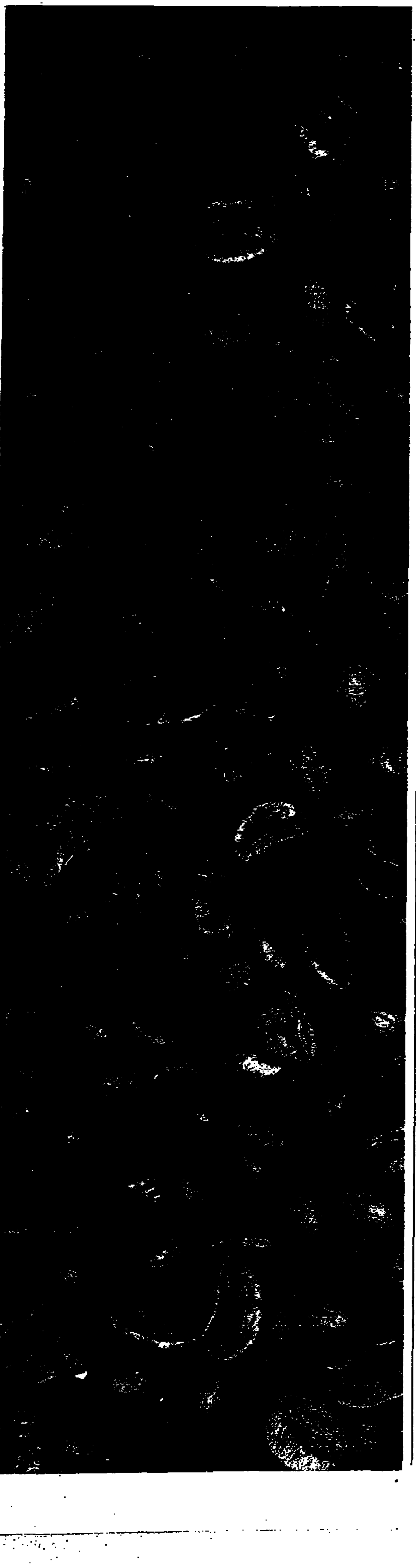

בתי חולים

תל אביב – רנה-איכילוב, טל' 6974504 (ילדים: איכילוב, טל' 6974444 (פנימית, כירורגיה)
ירושלים – שערי צדק, טל' 555111 (פנימית, נשים, א.א.ג, ביקור חולים, טל' 701111 (כירורגיה, הדסה עין כרם, טל' 427427 (אורטופדיה, ילדים, עיניים)
באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה, טל' 400111

בתי מרקחת

תל אביב – בן יהודה, בן יהודה 142, 5223535 (עד 03:00); סופרפארם, איינשטיין 40, רמת-אביב, 6413730; שלמה המלך, שלמה המלך 78, 5246461; קופ"ח הכללית, אבן גבירול 7, 5232383
ירושלים – סופר פארם, הר החוצבים, 869744
חיפה – תרופה, חיותה 22, 231905
באר שבע – ירושלים, הרצל 34, 277034
רמת גן – יהלום, קריניצי 63, 6721968
חולון – אחרון, הופיין 52, 889153
בת ים – גני בת ים, הנביאים 3, 5515671
נתניה – תרופה, הרצל 2, 828656
רחובות – כללית, רמז 8, 456456
כפר סבא – קופ"ח כ"מ, בן גוריון 45, 951265

חירום

שירות רפואי בבית לקשישים וחולים כרוניים ע"י המחלקה לטיפולי בית בית"ח איכילוב ת"א. טל' 6974628, 4627
מוקד לב במד"א שירות לחולי לב 177-0226699

עזרה ראשונה

ערן – עזרה ראשונה נפשית (24 שעות ביממה). ירושלים 610303 תל אביב 5461111 ילדים ונוער 6961113 חיפה 672222/3 נתניה 09-625110 באר שבע 281128. כרמיאל 988410; כפר סבא 974555 חדרה 333453
אנוש – העמותה הישראלית לבריאות הנפש מרכז ייעוץ למשפחות נפגעי הנפש, לאנשי מקצוע ולקהל הרחב. טל' 03-5409672, 03-5400474 בימים א'-ה' מ-09.00 עד 13.00 וביום ג' מ-15.00 עד 18.00
קו אל"י – האגודה להגנת הילד עזרה בנפגעי אלימות, טל' 03-6961070, 03-6956765 א'-ה' 08.00-22.00. שבתות בוקר ביום ו' 18.00-22.00
יד עזרה השאלת ציוד רפואי תל אביב 815501 ירושלים 244242 חיפה 381704 בימים א'-ה' מ-09.00-14.00 וביום ו' מ-09.00-11.00
אוזן קשבת לילדים ולבני נוער מטעם ארגון הורים הארצי. טל' 03-621515
אומבודסמן ארצי לילדים ולנוער תלונות על פגיעות בזכויות ילדים ובני נוער. המועצה לשלום הילד. טל' 02-256099
הקו הלבן ייעוץ, עזרה ותמיכה לנפגעות הומוסקסואליות. א'-ה' 19.30-23.30, טל. 03-292797
קו חירום לנשים במצוקה 09-505720
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה). תל אביב טל' 5234819. קו טלפון מיוחד לסיוע לגברים ולנערים נפגעי תקיפה מינית טל' 5449191 בימים א', ג' ו-ה' בשעות 18.00-22.00; ירושלים טל' 514455; חיפה טל' 382611, מגדי 1991
קו פתוח לנפגעות אלימות מינית. נופית תבששית במרכז לסיוע לנשים (נוב) טל' 07-74907 בימים א'-ד' 08.30-12.00 בימים א'-ה'

מ-16.00-19.00
ויצו 24 שעות קו אדום לנשים מוכות, טל' 03-5461133, 08-550506, 02-514111, 07-376310
ויצו סיוע משפטי וייעוץ בענייני משפחה, ימים א'-ה', 09.00-14.00, 03-5421791
נס"ס – משפחות נפגעי סמים. מתן סיוע ומידע, בימים א'-ה' מ-9.00-14.00 טל' 03-5170789/0
האגודה למניעת אלכוהוליזם 24 שעות 724128
הוועד למלחמה באיידס הסברה וסיוע לחולים ובני משפחותיהם. בימים ב' ו-ה' מ-19.30-22.30 טל' 5660380, 5684576 ת.ד. 33602, ת"א
האגודה לזכויות האזרח בישראל תל אביב ביאליק 12, טל' 663162/3; ירושלים טל' 243984/5; חיפה טל' 348217; באר-שבע טל' 239094. בימים א'-ה' מ-09.00-14.00

שיניים

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל אביב: איכילוב, מרפאת שיניים לטיפולי חירום, רח' ויצמן 6. בימים א'-ה' מ-19.00-24.00. בימי שישי מ-15.00 עד 24.00. בשבת מ-08.00-24.00; ירושלים: הדסה עין כרם 22.00-16.00

24 שעות

חח"י חשמל ירושלים: 513188; תל אביב: 5633777; חיפה: 647647
מודיעין אגד 03-5375555, 04-5495555, 02-3045555
מודיעין דן 03-6394444
המוסכים הזוית עברית: 039731111, אנגלית: 039731122
רכבות: מועדים דמי נסיעה. מלפפה: 03-5652200; 04-303133
תחזית מזג האוויר 03-9668855